COSTIN ALEXANDRESCU

FAPTE ȘI ANIMATORI DIN CULTURA TRADIȚIONALĂ ARGEȘEANĂ

Pitești * 2019

DATE EDITURA:

În loc de prefață

Pe domnul Costin Alexandrescu l-au prezentat multe persoane cu darul scrierii. De aceea, rândurile de față nu ar fi apărut dacă domnia sa nu ar fi insistat. Până la urmă, am trecut peste teama de a fi redundant: fiecare om este un univers și, ca atare, nu îl poți defini în câteva articole, oricât de bine intenționat ai fi. Așa își găsește rostul și cuvântul meu, deși nu fac parte dintre aceia care îl cunosc de-o viață pe autor. Mai întâi, o precizare: în cele ce urmează nu veți citi o prefață, pentru că de această dată prefer să vorbesc mai mult despre om decât despre carte.

Culegerea de articole pe care o aveți sub priviri poate fi abordată în numeroase moduri, toate îndreptățite: un fel de bilanț al activității dlui Alexandrescu și o imagine a preocupărilor sale cultural-artistice; un „jurnal de bord” al celui care s-a aflat peste 40 de ani la conducerea unei frumoase instituții, cunoscută de cei mai mulți sub numele de Centrul Creației Populare Argeș, deși a avut și alte denumiri, ultima fiind Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș; cartea reprezintă și o parte – atât cât a avut timp să consemneze autorul – dintr-un vast tablou al activității culturale desfășurate în Argeș și Muscel, activități în desfășurarea cărora instituția amintită a avut un rol important; este mai ales o modalitate de a pune față în față două epoci: înainte și după 1990, astfel încât cititorii să le poată compara plusurile și minusurile. Autorul se ferește să facă judecăți de valoare în sensul etichetării simpliste a fiecăreia dintre cele două perioade, tocmai pentru a nu influența pe cineva și pentru că are suficient discernământ să înțeleagă complexitatea lor.

Această carte ar fi putut să apară mai demult, dar cred că dl. Alexandrescu a așteptat ca „timpul nou” (după ’90) să se coacă și să-și arate roadele. Fără ca eu, în calitate de cititor, să afirm (cine ar putea?) o concluzie absolută, pot spune că cel puțin din punct de vedere cultural (în toate domeniile culturii) semne bune anul n-are. Această remarcă tristă dar realistă nu vrea să justifice opinia că în domeniul culturii tradiționale trecutul a fost doar lumină și bucurie.

Domnul Alexandrescu dovedește calități de cronicar al faptelor și persoanelor, păstrând permanent echilibrul între statutul de observator și acela de participant și organizator al evenimentelor descrise. Sunt foarte numeroase inițiativele, activitățile și personalitățile despre care scrie. Un capitol aparte îl reprezintă activitatea membrilor Asociației folcloriștilor argeșeni „C. Rădulescu-Codin”, înființată în anul 1973, avându-l atunci ca președinte pe folcloristul Gheorghe Vrabie, laureat al premiului Herder. În anul 1978, la conducerea Asociației vine regretata profesoară Adriana Rujan, care a trecut la cele veșnice în vara anului 2018, iar de aproape șase ani, președinte este conf. univ. dr. Adrian Sămărescu, prorector al Universității din Pitești. Meritul deosebit al acestei asociații constă în culegerea folclorului din localitățile de origine ale membrilor săi, organizarea Sesiunii naționale de folclor, implicarea în manifestările ce presupun promovarea culturii tradiționale și valorificarea editorială a activității de culegere, cu sprijinul permanent al fostei instituții C.J.C.P.C.T. Argeș, unde între anii 2006-2017 a funcționat editura Alean. În ultimul an, asociația a fost susținută în activitățile sale de Școala Populară de Arte din Pitești. Pe mulți dintre cei amintiți de autor am avut onoarea să-i cunosc și pot confirma aprecierile dlui Alexandrescu privind entuziasmul și dragostea lor pentru valorile perene ale românilor. Dacă în prezent mulți dintre noi ne bucurăm văzând succesul internațional al costumului popular românesc și includerea în patrimoniul UNESCO a doinei, a Călușului și a iei, trebuie să ținem cont că acest succes este într-o măsură considerabilă și meritul unor oameni precum membrii Asociației folcloriștilor argeșeni „Constantin Rădulescu-Codin”, care ne-au reprezentat cu demnitate și competență folclorul peste granițele țării.

Un clișeu îi descrie pe colegii de serviciu drept o a doua familie. În cazul autorului acestei cărți n-a fost vreo exagerare în afirmația că Centrul Creației Populare a devenit încă din tinerețe prima casă și a rămas așa mulți ani după pensionare. Dragostea pentru tot ce ține de cultură tradițională i-a absorbit cea mai mare parte din timp și energie, fără a se plânge vreodată de asta; dimpotrivă, a înțeles că aici se află ceva salvator sub aspect comunitar și personal. Până la pensionare s-a implicat direct în multe activități, deși obligațiile funcției de director erau destul de solicitante. Sfera preocupărilor sale cultural-artistice este foarte vastă și dumnealui i se datorează cele mai multe dintre proiectele inițiate de Centrul Creației Populare. Apoi, după pensionare, atâta timp cât a existat această instituție, dl. Alexandrescu a fost prezent aproape zi de zi lângă foștii colegi, cu o remarcă, o impresie, un sfat; ele au fost de fiecare dată bine venite de la cineva cu o experiență impresionantă, în același timp implicat cultural, dar detașat de zarva și interesele de fel și chip. Omul Costin Alexandrescu a știut să se impună fără a impune, a fugit de controversele sterile, de certurile de provincie, dovedind tact, eleganță, diplomație. Dacă ar fi să-l caracterizez în câteva cuvinte, aș spune competență, blândețe, hotărâre.

Domnul Alexandrescu este autorul multor lucrări, câteva dintre acestea salvând istoria unor manifestări de amploare ale județului Argeș: Expoziția Națională de Artă Naivă, Festivalul Internațional de Folclor „Carpați", Festivalul de Muzică Corală „D.G. Kiriac". Numeroase personalități din aproape toate domeniile îi datorează intrarea pe scena culturală și consacrarea, pentru că a făcut o misiune din a-i ajuta pe alții să se remarce, bineînțeles, cu condiția să merite acest lucru. A colaborat foarte bine cu angajații instituției pe care a condus-o (am fost unul dintre acești angajați), cu parteneri din județul Argeș, din țară și de peste hotare. Cu toate aceste realizări, dl. Costin Alexandrescu a rămas o persoană modestă, de caracter, care prețuiește omul pentru ce este, nu pentru ce are, prețuiește calitățile morale, artistice, profesionale, nu aura confecționată pentru paradele tot mai dese ale societății de consum.

Indiferent de regimul politic, preocuparea domnului Alexandrescu a rămas aceeași: folclorul, tradiția – cunoașterea și promovarea lor; veți observa că așa stau lucrurile citindu-i cărțile, articolele, urmărind traseul său biografic. Este unul dintre cei mai consecvenți oameni pe care i-am întâlnit, în perfect acord cu semnificația numelui purtat: Constantin – constant, consecvent. Deși există o diferență stilistică în articolele scrise după '90, comparativ cu cele anterioare, totuși aceasta nu este atât de mare încât să ne dea impresia că avem de-a face cu două persoane diferite. Domnia sa nu s-a dedublat, ca alții, ceea ce denotă un fond autentic care se păstrează în pofida schimbării vremurilor. De asemenea, indiferent de regimul politic, domnul Alexandrescu a rămas o persoană liberă în forul interior, găsind mereu mijloacele potrivite pentru a da folclorului ce este al folclorului.

Alexandru Mărchidan

CAPITOLUL I
EVENIMENTE CULTURAL-ARTISTICE DEVENITE NAȚIONALE

SĂRBĂTORIREA SEMICENTENARULUI CENTRULUI CREAŢIEI POPULARE ARGEŞ

Ziua de 2 mai 2006 va rămâne în amintirea celor care sunt cu sufletul alături de cultura populară tradiţională argeşeană ca un moment aniversar remarcabil – 50 de ani de existenţă a Centrului Creaţiei Populare Argeş. Concepută ca o manifestare de amploare meritată pentru toţi cei care şi-au adus contribuţia în decursul anilor la promovarea şi dezvoltarea valorilor perene autentice ale poporului nostru.

Organizată cu sprijinul Consiliului Judeţean Argeş, care a şi finanţat o însemnată parte din cheltuielile ocazionate de acest eveniment, în colaborare cu Centrul Naţional pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale, care a adus la Piteşti mulţi dintre directorii centrelor din ţară, precum şi numeroşi specialişti dornici de a fi alături de instituţia sărbătorită la momentele sale de bilanţ.

Colocviul directorilor centrelor pentru conservarea şi promovarea culturii tradiţionale a început a doua zi de mai, dimineaţa, în amfiteatrul cochet al Muzeului Judeţean Argeş, în prezenţa onorantă a domnului preşedinte al Consiliului Judeţean, Constantin Nicolescu, a domnului subprefect George Rizescu, a primarului Municipiului Piteşti, domnul Tudor Pendiuc, dar şi a domnului Virgil Ştefan Niculescu, secretar de stat în Ministerul Culturii şi Cultelor. Domniile lor au apreciat contribuţia Centrului Creaţiei Populare din Argeş în cei cincizeci de ani de existenţă, pentru tot ce a făcut în favoarea dezvoltării culturii populare. S-au acordat diplome cu prilejul acestui moment aniversar, atât din partea oficialităţilor amintite, cât şi din partea centrelor creaţiei din ţară.

Tema propusă pentru această primă întâlnire anuală a fost „Strategii actuale în domeniul culturii tradiţionale şi educaţiei permanente”. Au mai fost tratate şi următoarele subiecte: „Cultura tradiţională – baza de date”; „Mijloace şi instrumente de lucru în activitatea de investigare pe teren”; „Acte normative specifice activităţii aşezămintelor culturale”. Colocviul a fost moderat competent de doamna drd. Oana Gabriela Petrică, directorul Centrului Naţional pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale, reuşind să trezească interesul participanţilor pentru problematica abordată.

Prima intervenţie în cadrul colocviului a fost alocuţiunea domnului Virgil Ştefan Niţulescu, secretar de stat, care a arătat preocupările Ministerului Culturii şi Cultelor în domeniul patrimoniului cultural imaterial. S-au arătat demersurile întreprinse pentru ratificarea de către România a Convenţiei de la Paris privind salvgardarea patrimoniului cultural imaterial. A mai insistat asupra proclamării de către UNESCO a „Căluşului” drept capodoperă a patrimoniului aparţinând umanităţii. De asemenea, domnul secretar de stat a subliniat necesitatea modificării Legii nr. 292/2003 şi elaborarea în regim de urgenţă a Legii patrimoniului cultural naţional imaterial, acte normative pe care şi le-a asumat actuala echipă de conducere a Ministerului Culturii şi Cultelor. S-a apelat la participanţi ca foarte repede să facă propuneri pentru îmbunătăţirea acestor două acte normative. Colocviul a continuat în ziua de 3 mai, prin cuvântul competent al reprezentanţilor judeţelor participante şi al specialiştilor Centrului Naţional. Această întâlnire, care

va fi continuată şi în anii următori, a trezit apetitul multora pentru stabilirea unor coordonate viabile în munca acestor instituţii, pentru o colaborare permanentă în folosul celor care iubesc cultura populară tradiţională. Programul dimineţii s-a încheiat cu vernisajul expoziţiei retrospective „40 de ani de artă naivă la Piteşti", organizat la Galeria de Artă Naivă, în colaborare cu Muzeul Judeţean Argeş. Reunind 105 lucrări aflate în patrimoniul galeriei, cu semnăturile celor mai reprezentativi artişti de gen din toată ţara, expoziţia oferea posibilitatea expunerii punctelor de vedere de către: conf. univ. dr. Spiridon Cristocea, directorul Muzeului Judeţean Argeş, directorul instituţiei sărbătorite, pictorul Ion Pantilie, vicepreşedintele Filialei Argeş a U.A.P., pictorul Augustin Lucici, şeful Secţiei de Artă a Muzeului, şi prof. univ. dr. Radu Stancu, director onorific al Muzeului Judeţean Argeş, care au subliniat importanţa naţională a acestei singure galerii de artă naivă din ţară, aici, la Piteşti, fiind prezenţi în decursul anilor, pe simezele galeriei, sute de artişti naivi, nume reprezentative, mulţi dintre ei contribuind prin donaţii la realizarea colecţiei de peste 500 de lucrări care se află în patrimoniul Galeriei Naţionale de Artă Naivă de la Piteşti.

După-amiază, manifestările au continuat la Teatrul „Al. Davila", prin vernisajul expoziţiei de afişe, tipărituri şi trofee „Centrul Creaţiei Populare Argeş la 50 de ani", mărturie a unei existenţe glorioase în timp, a unei munci stabile şi valoroase care atestă contribuţia slujitorilor de ieri şi de azi la valorile constante ale culturii naţionale şi locale.

S-a continuat cu lansarea cărţii *Arc peste timp – Centrul Creaţiei Populare la Semicentenar*, o lucrare masivă, de 480 de pagini (autori: Costin Alexandrescu – coordonator, Constantin Cârstoiu, Grigore Constantinescu, Corneliu Lamba, Adrian Sămărescu), în care sunt reliefate toate domeniile în care s-a implicat instituţia în decursul anilor, cu succesele şi nerealizările sale. În cuvântul său, conf. univ. dr. Adriana Rujan, preşedintele Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „C. Rădulescu-Codin", a făcut o analiză pertinentă a ceea ce a fost valoros în activitatea instituţiei noastre, exemplificând cu lucrurile care au dovedit locul ocupat de Centrul Creaţiei Populare Argeş în rândul instituţiilor similare din ţară.

Momentul aniversar al manifestării a început cu un cuvânt al reprezentanţilor celor care au muncit în această instituţie: actualul director, prof. Costin Alexandrescu, prof. Mihai Ghiţescu, unul dintre cei care au condus instituția la începuturile sale, şi reprezentantul tinerilor de astăzi: lector univ. drd. Adrian Sămărescu.

Mesaje de salut şi gânduri frumoase au transmis: George Rizescu, subprefectul judeţului Argeş, reprezentantul Consiliului Judeţean, directorul Vasile Negoescu, dr. Liliana Gagiu, viceprimar al Municipiului Piteşti, drd. Oana Gabriela Petrică, din partea Ministerului Culturii şi Cultelor şi al Centrului Naţional pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale, dr. Sevastian Tudor, director general al Teatrului „Al. Davila", şi Jean Dumitraşcu, directorul Centrului Cultural – Piteşti, în numele instituţiilor şi organismelor cu care Centrul a colaborat în decursul anilor, Voicu Enăchescu, dirijorul Corului „Preludiu" şi preşedintele Asociaţiei Naţionale Corale din România, personalitate prestigioasă, un prieten constant al nostru, apoi actorul Ernest Maftei, care ne-a fost alături la multe dintre reuşitele instituţiei, şi maestrul coregraf Theodor Vasilescu, un sprijinitor, sfătuitor şi colaborator permanent al Centrului Creaţiei Populare. Au transmis mesaje, fără a mai lua cuvântul: compozitorul Constantin Arvinte, coregraful Marin Barbu, cercetătorii Corina Mihăescu, Elena Gavriluţiu, Dănuţ Dumitraşcu – de la Centrul Naţional, prof. univ. dr. Ilie Moise de la Sibiu, directori ai centrelor judeţene din ţară, directorii instituţiilor

judeţene şi locale de cultură, animatori culturali, membri ai Asociaţiei folcloriştilor argeşeni, scriitori, artişti plastici, muzicieni, coregrafi, reprezentanţi ai sutelor de colaboratori pe care instituţia i-a avut în cei 50 de ani de activitate.

Ultimul mesaj a fost al actorului Florin Zamfirescu, rectorul Academiei Naţionale de Teatru şi Film, unul din colaboratorii de marcă în anii de început ai instituţiei sărbătorite. El a făcut, de fapt, trecerea de la momentul aniversar la spectacolul de gală pe care l-a prefaţat printr-o interpretare de neuitat, mult mai matură decât acum patruzeci de ani, când a făcut-o pentru nota maximă la „Dialogul la distanţă" al Argeşului. Florin Zamfirescu a demonstrat, dacă mai era nevoie, că este un mare actor al acestei ţări, un nume cu care ne vom mândri întotdeauna. Interpretarea sa a smuls lacrimi pentru trăirea şi sinceritatea cu care şi-a interpretat partitura unei lucrări emblematice, îndrăgită de toţi românii – balada „Meşterul Manole".

A urmat Corul „Ars Nova", formaţie etalon a Argeşului nostru, care de 35 de ani face falǎ în sălile de spectacole din ţară şi străinătate prin măiastra sa interpretare. Ani buni, corul de cameră, condus cu exigenţă creatoare de împătimitul de muzică, profesorul Gheorghe Gomoiu, coleg al nostru de aproape 40 de ani, a adus faimă instituţiei aniversare. Abordând un repertoriu de inspiraţie folclorică, formaţia a arătat iubitorilor de muzică corală că se află printre cele mai bune coruri din ţară. Au urmat tinerii noştri colegi, Lavinia şi Cătălin Oancea, într-un dans spaniol excelent interpretat, amintindu-ne de succesele lor binemeritate pe scenele din Piteşti, din ţară şi străinătate.

Ovidiu Trulescu de la Câmpulung Muscel a adus, prin interpretarea unor şlagăre nemuritoare din repertoriul internaţional, salutul artistic al colaboratorilor noştri din casele de cultură. George Gentea şi Corneliu Lamba, doi din colegii noştri, cu reale calităţi actoriceşti, secondaţi cu mult succes de Adriana Drugulescu, şi ea o truditoare pe scena amatorilor, apoi a profesioniştilor, au creat o atmosferă destinsă, provocând hohote de râs în sceneta satirică „Privata privatizată", din spectacolul teatrului de revistă piteştean, o perlă a unui mare om al teatrului de revistă, scriitorul, actorul şi regizorul Constantin Zărnescu, un bun colaborator şi prieten al nostru.

Momente de vârf în spectacolul de gală le-au constituit interpretările valoroase, bine alese şi frumos gradate, cu mult profesionalism, ale actriţelor Adriana Trandafir şi Mirela Cioabă, prietene statornice ale Casei Creaţiei, care au produs ropote de aplauze şi felicitări binemeritate, publicul piteştean respectându-le evoluţiile de fiecare dată când vin acasă, pe scena teatrului nostru.

În încheierea spectacolului, am urmărit o evoluţie de zile mari a ansamblului folcloric „Dorul", blazonul instituţiei noastre, care de la înfiinţare şi până astăzi ne aduce bucuriile unor împliniri artistice naţionale şi numeroase trofee ale unor confruntări internaţionale. Exuberanţă, tinereţe şi frumuseţe – acestea sunt epitetele ce caracterizează interpretarea inegalabilă a dansatorilor noştri. Ele au fost dublate de prestaţii pe măsură ale soliştilor vocali Carmen Iordache-Cernea, Lucica Baciu, Liliana Matei, Graţian Bădescu şi mereu tânărul Nicolae Martin, în partituri autentice ale folclorului minunat al plaiurilor argeşene şi muscelene. Este meritul de necontestat al celor care i-au pregătit, i-au cizelat şi le-au dat încredere în talentul lor de ani şi ani de zile, al directorului artistic, maestrul coregraf Dorin Oancea, şi al virtuozului dirijor Marin Mihalcea.

Un spectacol de gală pe măsura evenimentului sărbătorit, un final grandios la semicentenarul instituţiei noastre, care va rămâne mult timp întipărit în memoria iubitorilor de folclor autentic din Argeş şi din toată ţara.

Fie ca Bunul Dumnezeu să ne ajute să fim prezenţi şi la alte frumoase momente din viaţa Centrului Creaţiei Populare din Argeş!

Buletin cultural argeșean, Anul II, Nr. 2(6), Pitești, iunie, 2006, pag. 18-19.

TREI DECENII DE ACTIVITATE NEÎNTRERUPTĂ A ASOCIAŢIEI FOLCLORIŞTILOR ARGEŞENI „CONSTANTIN RĂDULESCU-CODIN”

Asociaţia folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin” a fost, este şi sperăm să mai fie, încă mulţi ani, un organism de cultură cu o contribuţie majoră la dezvoltarea spirituală a judeţului. Prin strădania harnicilor săi componenţi, a lăsat în cei treizeci de ani de viaţă numeroase dovezi concrete ale unei munci ştiinţifice de valoare, făcute dezinteresat, pentru păstrarea şi transmiterea mai departe a valorilor inestimabile ale culturii populare din zona etnofolclorică Argeş-Muscel.

Fără prezenţa ei, activitatea de cercetare şi valorificare desfăşurată de Centrul Creaţiei Populare Argeş s-ar fi aflat în rândul preocupărilor de gen obişnuite, nedepăşind nivelul modest propriu unor judeţe deficitare din acest punct de vedere. Prin rândurile de faţă ne propunem să evidenţiem succesele din aceşti ani şi să sperăm că viitorul ne va prilejui noi bucurii în nobila misiune pe care ne-am asumat-o de a sluji satul românesc şi frumuseţile sale de necontestat.

În anii 1970-1973, viaţa cultural-artistică a Argeşului a cunoscut o serioasă ascendență. Datorită unui conducător luminat care a fost Gheorghe Năstase, primul-secretar de atunci al judeţului, şi unor lucrători harnici şi pricepuţi în ale culturii, s-a iniţiat o mişcare amplă de constituire a societăţilor culturale având ca scop declarat revitalizarea muncii în domeniul culturii, în toate localităţile argeşene. Au fost constituite peste 300 de societăţi în oraşe, comune, sate, întreprinderi şi instituţii, asociaţii de profil, în funcţie de preocupările oamenilor, pentru stimularea creativităţii în diverse domenii ale vieţii cotidiene. S-au elaborat sute de statute, multe adaptate după cele care fuseseră viabile în perioada interbelică, puse în aplicare de personalităţi remarcabile ale culturii şi învăţământului din acele vremuri. S-au întocmit programe şi planuri îndrăzneţe care îşi propuneau să realizeze multe lucruri bune în domeniu. Din păcate, politizarea acestor organisme, festivismul şi formalismul au pus stăpânire pe marea lor majoritate, cele făcute la comandă sucombând.

Astfel că, întrucât noul conducător al judeţului nu agrea aceste iniţiative, mai ales pentru că ele aparţineau predecesorului său, în foarte scurt timp ele au dispărut, rămânând doar o amintire în memoria colectivităţilor unde fiinţaseră. În foarte puţine locuri societăţile şi asociaţiile culturale şi-au materializat menirea pentru care fuseseră constituite.

În acest context, iniţiativa folcloristului de talie naţională, Gheorghe Vrabie, pe atunci profesor universitar doctor la Institutul Pedagogic din Piteşti, a avut darul de a mobiliza Centrul Creaţiei Populare al judeţului în constituirea Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin”. Numele asociaţiei a fost ales la propunerea profesorului. S-a trecut la întocmirea statutului, la antrenarea cât mai multor specialişti din judeţ pentru a se înscrie.

În acest sens, s-a elaborat o adresă, nr. 397 din 23 septembrie 1972 (vezi arhiva de folclor), către preşedinţii consiliilor populare, directorii coordonatori ai şcolilor, directorii caselor de cultură

şi căminelor culturale, prin care se cerea sprijinul în depistarea celor preocupaţi de culegerea şi valorificarea folclorului argeşean.

O contribuţie importantă în pregătirea constituirii asociaţiei a avut-o scriitorul Toma Biolan, pe atunci metodist principal cu probleme de literatură şi folclor la Centrul de Îndrumare a Creaţiei Populare şi a Mişcării Artistice de Masă Argeş.

Pregătirile de constituire a asociaţiei folcloriştilor au durat câteva luni, timp în care discuţiile cu profesorul Gheorghe Vrabie şi asistenta sa Adriana Rujan au fost binevenite, ajutându-ne să pregătim în detaliu adunarea generală de constituire. Proiectul statutului, elaborat de Toma Biolan, era simplu, concis, în conformitate cu personalitatea iniţiatorilor.

Adunarea generală de constituire a Asociaţiei folcloriştilor argeşeni s-a stabilit pentru data de 11 mai 1973 şi a avut loc la Căminul Cultural din Priboieni, localitate unde şi-a desfăşurat activitatea patronul ei spiritual, învăţătorul Constantin Rădulescu-Codin.

La adunare au participat 64 de membri fondatori (vezi anexa I).

Cuvântul de deschidere l-a rostit regizorul Constantin Dinischiotu, preşedintele Comitetului pentru Cultură şi Educaţie Socialistă Argeş, arătând rolul pe care va trebui să-l aibă în viaţa cultural-ştiinţifică noua asociaţie. Toma Biolan a prezentat proiectul de statut, iar prof. univ. dr. Gheorghe Vrabie a dat citire planului de activitate. S-a ales comitetul de conducere a asociaţiei în următoarea formulă: preşedinte, prof. univ. dr. doc. Gheorghe Vrabie; vicepreşedinţi – Ion Cruceană, publicist, Piteşti; Constantin Cârstoiu, profesor, Piteşti, şi Toma Biolan, metodist principal la C.I.C.P.M.A.M. Argeş; secretar, Adriana Rujan, asistent universitar doctor la Institutul Pedagogic Piteşti; membri: Moise Mitulescu, profesor, Piteşti; Constantin Stancu, coregraf, Piteşti; Victor Zaharescu, profesor, Rucăr; Ion Ilinescu, profesor, Corbi; Dumitru Anghel, profesor, Costeşti; Ion Ghinescu, învăţător, Boteni; Ion Nania, profesor, Piteşti; Ion Catană, profesor, Priboieni, şi Traian Ciuculescu, profesor, Piteşti.

La propunerea preşedintelui, au fost stabiliţi primii membri de onoare ai asociaţiei, în persoana lui Dumitru Udrescu, învăţător pensionar, Piteşti; Dimitrie Al. Nanu, profesor pensionar, Piteşti; Ioan Răuţescu, preot, Dragoslavele, şi Alexandru Ciucă, învăţător pensionar, Leordeni.

În încheierea adunării a luat cuvântul reprezentantul Institutului de Etnografie şi Folclor, dr. Ghizela Suliţeanu, cercetător principal.

Prima şedinţă de comitet a avut loc în 23 mai 1973, când s-au concretizat sarcinile din planul de muncă şi modalităţi concrete de lucru. Profesorul Gheorghe Vrabie a propus alegerea conducătorilor unor secţii cu problematică concretă. Au fost propuse trei secţii ale asociaţiei: *secţia muzical-coregrafică*, al cărei conducător a fost ales profesorul Moise Mitulescu, care şi-a propus un program precis de realizat, prioritară fiind culegerea folclorului muzical din vetrele folclorice. *Secţia de literatură*, condusă de prof. Ion Nania, avea printre sarcinile sale realizarea unei arhive de folclor pe lângă Centrul Creaţiei Populare şi realizarea unui film despre căluşarii de pe Valea Cotmenei. În fine, *secţia de etnografie şi artă populară* de care răspundea Aurel Calotă, metodist la Casa Creaţiei, avea ca obiectiv principal realizarea unui târg al ceramicii populare.

Manifestarea care a constituit debutul activităţiiştiinţifice a asociaţiei a avut loc la 27 ianuarie 1974, în sala de lectură a Bibliotecii Judeţene. Simpozionul „Datini şi obiceiuri din Argeş”

a cuprins următoarele comunicări: Dumitru Udrescu – „Folcloriştii argeşeni Constantin Rădulescu-Codin şi Mihail Lungianu"; Leonte Socaciu – „Nunta pe Valea Topologului"; Dumitru Anghel şi Costin Alexandrescu – „Un sculptor ţăran, Constantin Vasilescu din Miroşi"; Ion Cruceană – „Căluşarii de la Pădureţi"; Mircea Rădescu – „Valori stilistice în colinde"; Paul Cruceană – „Folclorul argeşean contemporan"; Adriana Rujan – „Probleme actuale în cercetarea folclorului argeşean"; Mircea Gâlcă – „Participarea argeşenilor cu material etnografic la expoziţia naţională «Munca noastră românească», din 1934", şi Moise Mitulescu – „Metode de cercetare a folclorului muzical".

La concluzii, profesorul Gheorghe Vrabie, preşedintele asociaţiei, a apreciat ca foarte utilă şi valoroasă această primă şedinţă de comunicări, considerând problemele dezbătute deosebit de interesante şi pline de substanţă. A fost un început bun, apreciat de participanţi şi de specialişti.

Dintre manifestările de mare importanţă la care asociaţia noastră şi-a adus o contribuţie esenţială, trebuie amintite „Sărbătorirea a 100 de ani de la naşterea lui Constantin Rădulescu-Codin", de la Priboieni, din 14 decembrie 1975 (vezi arhiva de folclor) şi mai ales sesiunea de comunicări şi referate „Cultura populară argeşeană în contextul culturii româneşti", ţinută la Palatul Culturii din Piteşti, în zilele de 10-11 aprilie 1976. Cu această ocazie au fost prezentate 25 de comunicări care au trezit mult interes prin valoarea lor ştiinţifică, vizând, conform temei, fenomenul cultural-argeşean (vezi arhiva de folclor). Au participat cercetători din capitală şi din ţară.

Mai trebuie să consemnăm adunarea generală din 22 octombrie 1978 de la Piteşti, unde s-a făcut o riguroasă analiză a activităţii asociaţiei, stabilindu-se un program precis de revigorare a muncii pentru anii următori. La adunare, profesorul Gheorghe Vrabie nu a participat, fiind plecat în străinătate. De altfel, cu câtva timp în urmă, domnia sa se pensionase şi ne adresase rugămintea să fie degrevat de sarcina de preşedinte, făcând propuneri pentru înlocuitorul său şi promiţând că şi în viitor va fi alături de preocupările acestui organism. Lucru care de fapt s-a şi întâmplat. Cu acest prilej s-au făcut alegeri, votându-se în unanimitate de către cei 25 de membri prezenţi următoarea componenţă: preşedinte de onoare: prof. univ. dr. Gheorghe Vrabie; preşedinte: lector univ. dr. Adriana Rujan; vicepreşedinţi: Ion Cruceană, publicist, Piteşti, şi Constantin Cârstoiu, profesor; membri: Moise Mitulescu, profesor – Piteşti; Victor Zaharescu, profesor – Rucăr; Constantin Stancu, coregraf – Piteşti; Ion Catană, profesor – Priboieni; Ion Ghinescu, învăţător – Boteni şi Dorin Oancea, coregraf – Piteşti.

Din octombrie 1978, funcţia de preşedinte al asociaţiei noastre i-a revenit dnei conf. univ. dr. Adriana Rujan, care a fost în permanenţă, până astăzi, timp de 25 de ani, în fruntea tuturor acţiunilor ce s-au întreprins spre binele culturii populare argeşene. Se cuvine cu acest prilej să-i aducem mulţumirile noastre şi să-i urăm alte succese pentru viitor. Următoarea adunare generală a avut loc la 24 februarie 1980, iar cea din 13 aprilie 1980 – extraordinară, menită să reorganizeze activitatea asociaţiei – a stabilit componenţa membrilor. La alegerea comitetului s-a păstrat aceeaşi structură, fiind cooptaţi în comitet prof. Elisabeta Enescu din Câmpulung-Muscel şi Dimitrie Nanu, profesor pensionar din Piteşti.

În zilele de 29 şi 30 mai 1982, la Căminul Cultural din Domneşti s-au desfăşurat mai multe activităţi realizate de membrii Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „C. Rădulescu-Codin”. Mai întâi, sesiunea de comunicări „Munca – izvor de bunăstare, oglindită în folclorul obiceiurilor de peste an”, Concursul judeţean de datini şi obiceiuri de peste an, ediţia I, şi adunarea generală a asociaţiei. Ce trebuie reţinut de la această manifestare este implicarea membrilor asociaţiei atât spre latura ştiinţifică, în comunicările prezentate, cât mai ales spre latura practică, în realizarea spectacolelor căminelor culturale de la Mioarele, Vlădeşti, Corbi, Stâlpeni, Corbşori, Cepari, Bălileşti, Domneşti, Pietroşani, Brăduleţ, Rucăr şi Dragoslavele, cu obiceiuri de peste an, manifestări care au trezit interesul specialiştilor şi publicului prezent în mare număr.

Mai trebuie amintit simpozionul: „Interesul pentru culegerea şi valorificarea folclorului argeşean în activitatea cultural-ştiinţificăşi de educaţie patriotică”, desfăşurat la Piteşti, în 19 iunie 1983, care a continuat cu adunarea generală şi vizitarea târgului olarilor. Ar mai trebui să amintim contribuţia membrilor asociaţiei noastre la organizarea la Priboieni, în 5 iunie 1987, a unei manifestări complexe constând din: vernisajul expoziţiei memoriale Constantin Rădulescu-Codin; sesiunea de comunicări „Argeşeni în spiritualitatea românească; Constantin Rădulescu-Codin, folclorist argeşean de valoare naţională”; şedinţa asociaţiei şi un spectacol folcloric reprezentativ. Un merit în pregătirea şi desfăşurarea acestei activităţi a revenit regretatului învăţător Ion Mihăilă, pe atunci inspector la Comitetul Judeţean pentru Cultură Argeş.

Începând cu anul 1990, activitatea Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin” a cunoscut o înviorare, volumul muncii membrilor săi crescând.

Au apărut alte iniţiative, marea majoritate dintre ele fiind puse în aplicare şi, cel mai important lucru, au fost atraşi noi membri, tineri iubitori ai cercetării folclorice. S-a încercat, la propunerea unor membri, reorganizarea activităţii şi prin obţinerea statutului de „persoană juridică”. Acest deziderat a făcut obiectul discuţiilor care au avut loc în adunările generale din 16 martie 1991 şi, mai ales, la 20 martie 1992. S-a elaborat un nou statut, aprobat în adunarea generală. S-au făcut demersuri la Judecătorie, dar din cauza tergiversării lucrurilor, noua propunere a eşuat. De aceea, la adunarea generală din 29 martie 1996, s-a hotărât revenirea la vechea formulă organizatorică, renunţându-se la cotizaţii şi dând posibilitatea Centrului Creaţiei Populare Argeş să poată folosi o parte din fondurile sale în finanţarea activităţilor asociaţiei. Putem considera că, în aceşti ultimi zece ani, rezultatele asociaţiei noastre le-au depăşit cu mult pe cele ale perioadei de începuturi.

În anii 1990-1994, majoritatea membrilor noştri au fost antrenaţi în realizarea planului de cercetare „Dimensiunea spirituală a obiceiurilor de iarnă”, finalizată în mod fericit prin apariţia lucrării de referinţă *Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş-Muscel,* în anul 1998.

S-au întreprins, în timp, numeroase acţiuni de culegere şi valorificare a folclorului în multe localităţi ale judeţului, în special unde trăiesc membri ai asociaţiei.

Începând cu anul 1996, cu prilejul împlinirii a 40 de ani de activitate a Centrului Creaţiei Populare Argeş, s-a reluat organizarea unor sesiuni anuale de comunicări, cu tematică diversă, care au dus la strângerea unui bogat şi valoros material ştiinţific, cu lucrări atât ale membrilor noştri, cât mai ales ale invitaţilor din ţară. Astfel, în 17-18 mai 1996, la Piteşti s-a desfăşurat o sesiune

având tema „Contexte ale folclorului ceremonial – tradiţieşi actualitate”; în 23-24 mai 1998, „Satul românesc, astăzi”, organizat cu prilejul împlinirii a 25 de ani de activitate a asociaţiei; cu această ocazie am organizat şi un moment evocator: „Constantin Rădulescu-Codin şi Gheorghe Vrabie, personalităţi ale folcloristicii româneşti”; în 22-25 mai 1999 – de la această dată sesiunile vor avea loc la Vila Florica de la Ştefăneşti, la Centrul de Cultură „Brătianu” – cu tema: „Folclorul obiceiurilor de peste an”, dublată de momentul aniversar „125 de ani de la naşterea lui Constantin Rădulescu-Codin”; în 5-6 mai 2001, „Obiceiuri agrare şi prezenţa lor în contemporaneitate” – cu acest prilej am comemorat 75 de ani de la moartea lui Constantin Rădulescu-Codin şi am sărbătorit 90 de ani de la naşterea lui Ion Cruceană, fost vicepreşedinte, actualmente membru de onoare al asociaţiei, precum şi 45 de ani de la înfiinţarea Centrului Creaţiei Populare; în 11-12 mai 2002, „Obiectul etnografic – terminologie, semnificaţie, funcţionalitate”, precedat de sărbătorirea a 100 de ani de la naşterea etnografului şi folcloristului Ion Chelcea – fost membru al asociaţiei noastre – şi, în fine, sesiunea care s-a derulat la 5 mai 2003, sub genericul „Amintiri şi povestiri de război”, cu prilejul sărbătoririi a 30 de ani de la înfiinţarea Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin”.

Din punct de vedere organizatoric, mai trebuie amintită adunarea generală din 3 martie 2001, de la Piteşti. Cu acest prilej s-a făcut o analiză serioasă a activităţii din ultimii doi ani, s-a modificat şi votat noua formulă a statutului şi s-a ales actuala conducere formată din: conf. univ. dr. Adriana Rujan – preşedinte; prof. Constantin Cârstoiu – vicepreşedinte; asistent univ. drd. Adrian Sămărescu – secretar; prof. Moise Mitulescu, prof. Elena Stăncescu, prof. Cezar Neacşu, prof. Ion Stroe şi Constantin Sorescu – membri. La adunarea generală din 23 martie 2002, de la Piteşti, i-am sărbătorit pe profesorii Ion Grecu, la 80 de ani, şi Moise Mitulescu, la 70 de ani.

Făcând o sinteză a lucrurilor importante realizate de asociaţia noastră în cei 30 de ani de activitate, trebuie să remarcăm:

- sutele de ieşiri în teren, pentru culegerea şi valorificarea tradiţiei populare;

- contribuţia hotărâtoare la tipărirea a 20 de cărţi de specialitate de către Centrul Creaţiei Populare (anexa 2); ultima, a 21-a, a colegului nostru prof. Constantin Cârstoiu, o vom lansa luna viitoare – este vorba de *Drumul Piţulesei. Maria Cârstoiu, valoros rapsod al plaiurilor muscelene* (din Slatina, comuna Nucşoara);

- editarea *Caietelor folclorice Argeş-Muscel*, publicaţie coordonată de conf. univ. dr. Adriana Rujan, aflată la nr. 4, şi sperăm ca până la anul să ajungem cu el la zi;

- proiectarea şi organizarea a 22 de ediţii ale Festivalului de datini de Crăciun şi Anul Nou „Florile dalbe”, manifestare intrată în conştiinţa locuitorilor acestor plaiuri, devenind cea mai populară activitate culturală din satele şi oraşele judeţului nostru;

- contribuţia importantă în desfăşurarea unor festivaluri, concursuri, sărbători devenite tradiţionale, cum ar fi: „Cântecele Argeşului”, al grupurilor vocale şi instrumentale tradiţionale, al rapsozilor, soliştilor vocali şi instrumentişti; Concursul judeţean al ansamblurilor folclorice şi al formaţiilor de dansuri populare de copii şi tineri „Gheorghe Popescu-Judeţ” – organizat bianual; „Rapsodia păstorească” de la Corbi; „Sârba la Berevoeşti”; „Brâul de la Boteni”; „Întrecerea căluşarilor din Argeş”, de la Stolnici, şi altele;

- participarea unor membri ai asociaţiei la sesiunile de comunicări sau întâlniri ştiinţifice organizate în ţară: Sesiunea anuală a Centrului Naţional al Creaţiei Populare Bucureşti; sesiunile de comunicări de la Mangalia-Constanţa, Vaideeni şi Călimăneşti-Vâlcea, Călăraşi, Giurgiu, Sibiu, Bucureşti şi altele.

S-ar putea spune multe despre contribuţia membrilor asociaţiei noastre acum, la ceas aniversar; peste multe din faptele acestora s-a aşternut uitarea.

Aşteptăm să ni le reamintim şi să le consemnăm.

Nu putem încheia fără a aduce sincere mulţumiri tuturor membrilor noştri pentru efortul pe care l-au realizat în aceşti 30 de ani.

Se cuvine să-i omagiem cu pioşenie pe cei care nu mai sunt, dar au rămas în amintirea noastră ca membri de onoare, având o contribuţie definitorie la toate lucrurile bune pe care le-am întreprins: prof. univ. dr. Gheorghe Vrabie, laureat al premiului Herder, preşedinte de onoare, preotul Ioan Răuţescu – Dragoslavele, prof. univ. dr. Ion Chelcea – Boteni, publicistul Ion Cruceană, ec. Gheorghe Cruceană, înv. Dumitru Udrescu, prof. Dimitrie Al. Nanu şi Dorel Manea din Piteşti, înv. Alexandru Ciucă din Leordeni, maestrul coregraf Leonte Socaciu – Bucureşti, prof. Elisabeta Enescu – Câmpulung Muscel, învăţătorul emerit Nicolae Teodorescu – Muşăteşti, înv. Ion Mihai Ghinescu – Boteni, Constantin Pârcălabu şi prof. Ion Catană – Priboieni, prof. Ion Catrinu – Dragoslavele, înv. Ion N. Radu – Nucşoara, înv. Constantin Diaconu – Stăneşti, comuna Corbi.

În încheiere, cred că cel mai bun lucru este să ne amintim cu bucurie de toate înfăptuirile noastre, care constituie pagini memorabile ale contribuţiei la dezvoltarea culturii populare argeşene. Vă doresc la mulţi şi fericiţi ani!

Anexa 1

Membrii fondatori

AI ASOCIAŢIEI FOLCLORIŞTILOR ARGEŞENI
„CONSTANTIN RĂDULESCU-CODIN”
PRIBOIENI – 11 mai 1973

- CONSTANTIN ALEXANDRESCU – profesor – Piteşti
- ION ALEXANDRU – profesor – Suseni
- DUMITRU ANGHEL – profesor – Costeşti
- ECATERINA BADEA – profesor – Priboieni
- FLORIN BADEA – profesor – Izvoru
- MARIA BĂLĂCEANU – învăţător – Mioarele
- TOMA BIOLAN – profesor – Piteşti
- ELENA BOROTA – profesor – Aninoasa
- AURICA BUTCULESCU – profesor – Priboieni
- ION CATANĂ – profesor – Priboieni
- ION CATRINU – profesor – Dragoslavele
- ION CÂRLĂNARU – profesor – Berevoeşti
- CONSTANTIN CÂRSTOIU – profesor – Piteşti
- FLORICA I. CIOTEA – profesor – Ţigăneşti-Topoloveni
- ALEXANDRU CIUCĂ – înv. pensionar – Leordeni
- TRAIAN CIUCULESCU – profesor – Piteşti
- GHEORGHE CRUCEANĂ – economist – Piteşti
- ION CRUCEANĂ – publicist – Piteşti
- PAUL ION CRUCEANĂ – ziarist – Bucureşti
- CONSTANTIN DIACONU – profesor – Nucşoara
- GHEORGHE I. DIACONU – institutor – Priboieni
- ELISABETA ENESCU – profesor – Câmpulung-Muscel
- LUCIA FLORESCU – profesor – Piteşti
- ALEXANDRA GEORGESCU – profesor – Broşteni-Costeşti
- STELIAN GHINEA – profesor – Bălileşti
- ION MIHAI GHINESCU – învăţător – Boteni
- MIHAI GOLESCU – profesor – Piteşti
- GHEORGHE GOMOIU – profesor – Călineşti
- ION HIRICĂ – profesor – Domneşti
- ION ILINESCU – profesor – Corbi
- CORNELIA ION – învăţător – Piteşti
- CONSTANTIN MANDA – profesor – Godeni
- CONSTANTIN MARCU – profesor – Nucşoara
- GEORGETA MARINESCU – profesor – Piteşti
- FLORIAN MĂNDESCU – profesor – Bălileşti
- MOISE MITULESCU – profesor – Piteşti
- ION MORTEANU – profesor – Morăreşti
- LUCIA MOTOCEANU – profesor – Dragoslavele
- ION NANIA – profesor – Piteşti

- DIMITRIE AL. NANU – profesor – Piteşti
- EMANOIL NEGRIŢOIU – profesor – Costeşti
- ION NIŢĂ – profesor – Dârmăneşti
- CONSTANTIN PÂRCĂLABU – ţăran – Priboieni
- VICTORIA PÂRŞAN – învăţătoare – Poienarii de Muscel
- VIOREL PÂRŞAN – învăţător – Poienarii de Muscel
- ION PEPENESCU – profesor – Galeşu-Brădulet
- PAOLINA PEPENESCU – profesor – Brădulet
- SIMION PUŞCAŞU – învăţător – Colibaşi
- ION N. RADU – învăţător – Nucşoara
- MIRCEA RĂDESCU – profesor – Rucăr
- ROMEL RIZESCU – profesor – Valea Danului
- ADRIANA RUJAN – lector univ. dr. – Piteşti
- LEONTE SOCACIU – coregraf – Bucureşti
- CONSTANTIN STANCU – coregraf – Piteşti
- DOINA STOICA – profesor – Nucşoara
- ION TOMESCU – profesor – Vedea
- ŞERBAN ŢICĂLOIU – profesor – Câmpulung-Muscel
- DUMITRU UDRESCU – învăţător pensionar – Piteşti
- GEORGE UNGUREANU – profesor – Topoloveni
- GHEORGHE UNGUREANU – profesor – Cicăneşti
- GHEORGHE VLAD – profesor – Priboieni
- GHEORGHE VRABIE – prof. univ. dr. – Piteşti
- VICTOR ZAHARESCU – profesor – Rucăr
- VICTOR ZAMFIRA – profesor – Morăreşti

UN FESTIVAL AL TINEREȚII ȘI AL FRUMUSEȚII CÂNTECULUI NOSTRU POPULAR – „FLOAREA DE STÂNCĂ”

Cea de-a V-a ediție a Festivalului de muzică populară „Floarea de stâncă” de la Rucăr, adresat elevilor din licee și din școlile profesionale, a pus un accent deosebit pe descoperirea și punerea în valoare a noi piese din nesecatul nostru tezaur folcloric – preferința mergând, pe de o parte, spre cântecul tineresc, iar pe de altă parte, spre doină, baladă, cântec bătrânesc. Și din acest punct de vedere, suita celor trei spectacole (17, 18 și 19 aprilie 1975) de la Rucăr constituie un succes, un real pas înainte: tinerii, fie concurenți, fie simpli spectatori, s-au dovedit sensibili, receptivi la acele creații muzical-literare ce poartă – poate mai mult decât oricare altele – pecetea geniului creator al poporului nostru. Numărul concurenților (36 din 18 județe ale țării) a fost mai mare și mai reprezentativ (ca arie geografică) decât în cazul edițiilor precedente, iar repertoriul și pregătirea au fost marcate mai evident de nobila ambiție de a prezenta cele mai valoroase piese din folclorul zonei respective, într-o ținută artistică menită să le impună mai intens circulației naționale. În această privință, și aprecierile juriului sunt în consens.

Concurenții s-au prezentat cu piese folclorice inedite, făcând o strălucită demonstrație a dragostei tinerei generații față de creația totdeauna plină de fiorul poeziei – Veronica Cornea, București.

Cântecele prezentate în competiție sunt dovada maturității și capacității tinerilor de a selecționa din noianul creației poporului nostru producțiile cele mai reprezentative tematic și stilistic – Vasile Nicolescu, folclorist, conf. univ., I.P.P.C.D. București.

Sunt cu atât mai mult de admirat acești tineri culegători și interpreți, cu cât ei contribuie astfel la revitalizarea și readucerea în circuitul vieții a unor creații străvechi... pe care le împletesc armonios într-un repertoriu în care este prezent și cântecul robust, tineresc – Ludovic Paceag, folclorist și compozitor.

Pe baza punctajului acordat de juriu, au primit diferite premii și diplome elevii: Lupău Constantin – Bihor, Ciobanu Gabriela – Argeș, Chifăr Nicolae – Brașov, Iovan Floarea – Harghita, Ungureanu Dumitru – Rucăr, Lupșa Ana – Sibiu, Turcu Dumitra – Constanța, Ganea Rodica – Brașov, Branchi Lenuța – Piatra Neamț, Anița Doina – Iași ș.a.

Secera și ciocanul, Anul XXIV, Nr. 6257, 25.04.1975, Pitești.

PESTE 40 DE FORMAȚII SĂTEȘTI ÎN SCENĂ

Poiana Lacului, Ciofrângeni, Godeni, Brăduleț, Albești de Argeș, Șuici și altele – în total 15 localități – au trăit, duminică, unul din momentele culturale de vârf ale anului, prin participarea a numeroși cetățeni (în general, săli pline) la spectacolele prilejuite de trecerea în revistă a formațiilor artistice înscrise la confruntarea „Zilele teatrului de amatori"; se poate spune că în localitățile menționate – prin nivelul spectacolelor și larga participare a publicului – au avut cele mai reușite manifestări.

Succesul acestora ca act de cultură este definit de faptul că repertoriul a fost orientat, conform regulamentului de organizare, spre probleme de stringentă actualitate din punct de vedere educațional. Dezbătând diverse aspecte ale perfecționării vieții noastre cotidiene (relații în familie, în viața cetățenească), s-a desfășurat și un act artistic, pe măsura interesului publicului față de o asemenea tematică, la un nivel mai ridicat decât în confruntările precedente, urmare, desigur, a unei pregătiri mai intense.

Din cele peste 40 de formații care au urcat în scenă în aceste zile, sunt de remarcat – din punct de vedere al plusului de pregătire și, ca o consecință firească, al succesului avut în fața spectatorilor – formațiile din Suseni (cu piesa „Seara în fața cerului" de G. Genoiu), Călinești („Un proces posibil" de Al. Mirodan), Budișteni („Casa părintească" de Al. Ardeleanu), Godeni („Porumb crud" de Dan Tărchilă), Stolnici („Navetiștii" de I Băieșu), Aref („Idee" de P. Bărbulescu), Poienari de Argeș („Fiul satului" de I. Băieșu) și cea a Casei de Cultură din Câmpulung („Hoțul perfect" de Dan Tărchilă).

În general, meritul acestor formații constă în aceea că, în afară de unele cadre didactice, la ținuta artistică mai ridicată a spectacolelor și-au adus contribuția și numeroși tineri muncitori pasionați ai artei scenice. Acest succes accentuează el însuși răspunderea ce revine căminelor culturale (Bârla, Cocu, Valea Danului, Buzoiești, Corbeni, Sălătruc, Cepari, Negrași, Mălureni, Bradu, Vedea, Moșoaia și Coșești) care, dintr-un insuficient interes față de mișcarea teatrală de amatori, nu au putut pregăti formațiile pentru a le prezenta la această trecere în revistă; evident, factorii de cultură din localitățile enumerate (ne gândim la organele comunale și intelectualii satelor) rămân datori în această privință.

Cum la fiecare din cele 15 centre a fost prezent câte un delegat al Comitetului județean pentru cultură, care a făcut tuturor participanților observațiile cuvenite, este de dorit ca atât formațiile ce vor fi admise în faza județeană a „Zilelor teatrului de amatori", cât și celelalte (inclusiv cele „absente" până acum) să-și continue pregătirile în sensul îndrumărilor primite.

Secera și ciocanul, Anul XXIV, Nr. 6290, 07.11.1975, Pitești.

BRIGĂZILE ARTISTICE ÎN PLINĂ AFIRMARE LA CONCURSUL „SĂ TĂIEM RĂUL DE LA RĂDĂCINĂ”

Angajând peste 80 de brigăzi artistice, concursul județean „Să tăiem răul de la rădăcină” a avut un larg ecou în lumea satelor și orașelor. Reactivarea și rechemarea în scenă a acestor echipe a însemnat de fapt o serie bogată de spectacole, de momente în care publicul participant și-a îndreptat privirea, când entuziastă, când critică, spre realitatea zilelor noastre; au fost momente care, fără îndoială, își vor lăsa amprenta educativă asupra conștiințelor.

Cele 25 de participante din finala de la Pitești (27 și 28 decembrie 1975) au oferit – în limbajul artistic specific genului – o adevărată cronică vie a Argeșului de astăzi, o vastă panoramă în cadrul căreia – pe fundalul pozitiv al vieții în plină afirmare a orașelor și satelor noastre – în prim-plan au fost aduse (aceasta a fost misiunea concursului: să... taie răul...) acele racile împotriva cărora trebuie mobilizat și menținut în permanență treaz sprijinul critic-constructiv. Din acest punct de vedere, brigăzile preiau de fapt acel spirit critic specific poporului nostru.

Desigur, nu este deloc ușor ca, aducând în prim-plan aspectele negative, să păstrezi totuși pozitivă imaginea de ansamblu a vieții. Formațiile finaliste au dovedit că, îmbinând înalta responsabilitate cetățenească cu o remarcabilă măiestrie artistică, se poate opera cu succes în această direcție. Chiar dacă în unele cazuri stângăciile n-au lipsit, progresele sunt generale și evidente, atât în ceea ce privește conținutul, cât și caracterul artistic al acestei ample mișcări de îndreptare a moravurilor.

Și încă o constatare ce merită să fie menționată tocmai pentru că, deși nu este nouă, nu este totuși bine înțeleasă de către toți: cel mai bine s-au prezentat și de această dată acele formații și acei instructori (I.M.M., I.A.P., C.P.L, Instititutul de proiectări, I.C.S. produse industriale Pitești, căminele culturale Colibași, Domnești, Căteasca ș.a.) care de ani de zile stăruie în această activitate. Dar cel mai slab? Acele formații care, din cauza unei insuficiente experiențe, s-au angajat prea mult în „festivism” (cataloage de realizări), ori în căutarea cu tot dinadinsul a unor efecte artistice (cântece cu orice preț, fel de fel de mișcări în scenă), ca să nu mai vorbim de cele care au vânat mai ales fapte de... șoc (de exemplu, figuri de alcoolici), îndepărtându-se astfel de ceea ce numim probleme esențiale ale vieții.

În legătură cu programele unor brigăzi, la etapa finală s-au formulat și unele rezerve sub pretextul că au făcut uz de texte din culegerile publicate. Socotim însă că asemenea rezerve nu sunt întemeiate. Originalitatea unui text de brigadă este desigur foarte importantă (poate fi și un concurs pe acest criteriu), dar activitatea unei brigăzi trebuie judecată dintr-un punct de vedere mai cuprinzător; dincolo de originalitatea textelor și a celorlalte mijloace artistice, mai important este ce spune ea publicului într-o situație dată, importantă este forța sa de persuasiune, eficiența sa; important este deci cum preluăm textele din diversele culegeri (ca și celelalte mijloace: muzică, teatru, dans etc.) și cum le adecvăm cerințelor concrete de înlăturare a viciilor.

Și în ceea ce privește muzica la brigadă, sunt necesare unele precizări: o brigadă artistică nu trebuie neapărat să cânte – mai ales când nu are interpreți cu calități muzicale acceptabile; apoi, melodiile utilizate nu trebuie să fie din cele mai cunoscute, pentru că este necesar ca programul să aibă și din acest punct de vedere o anumită prospețime. Unele formații, din zelul de a cuprinde cât mai mult, ajung uneori la aglomerări de date din te miri ce domenii, năucind spectatorii. Tendința de a cuprinde cât mai mult este înșelătoare; mult mai eficiente sunt acele programe care cuprind mai puține aspecte, dar le tratează cu profunzime și cu gust artistic.

...Dar avem convingerea că vom reuși să... tăiem și noi răul de la rădăcină, în curând, când în fața tuturor instructorilor din județ vom prezenta un spectacol demonstrativ al brigăzilor premiate.

Secera și ciocanul, Anul XXV, Nr. 6293, 06.01.1976, Pitești.

FESTIVALUL CORAL „DUMITRU GEORGESCU KIRIAC”

Inclusă în etapa de masă a Festivalului naţional „Cântarea României”, la Casa de Cultură a Sindicatelor din Piteşti s-a desfăşurat între 13-16 aprilie, sub egida C.J.C.E.S. Argeş şi C.J.C.P.M.A.M., cea de-a V-a ediţie a Festivalului coral interjudeţean „D.G. Kiriac”.

Actuala ediţie ne-a oferit o imagine vie, dinamică, a mişcării corale din judeţul Argeş şi din ţară, a dimensiunilor şi potenţialului său real, acum, în plin dialog cu publicul, pentru intrarea în nivelele superioare ale competiţiei naţionale. La startul acestei ediţii s-au prezentat – ca niciodată până acum – 27 de coruri de copii şi tineret, mixte, de voci egale, reprezentând 20 de judeţe şi însumând peste 1800 de corişti de la oraşe şi sate, care, timp de patru zile, s-au întrecut în faţa publicului argeşean, susţinând 223 de piese corale, grupate în cinci spectacole a câte 3-4 ore fiecare. Argeşul s-a prezentat merituos în competiţie, cu Corul de copii ai Şcolii Generale nr. 1, Piteşti (dirijor Emanoil Popescu), Corul mixt al Căminului cultural din Domneşti (dirijor Marian Mecu), Corul mixt al Liceului de Muzică din Piteşti (dirijor Moise Mitulescu), Corul de fete „Sânziana”, al Clubului Tehnic al Tineretului (dirijor Margareta Şerbănoiu) şi – strălucitor, în spectacolul de gală, hors concurs – cu Corala „D.G. Kiriac” (dirijor Emanoil Popescu). Revelaţia festivalului a constituit-o Corul de copii din Botoşani (dirijor Gh. Timofti), Corul bărbătesc din Finteuşul Mare – Maramureş (dirijor Valentin Băinţan) şi Asociaţia corală „Cântarea brăneşteană” din Brăneşti – Dâmboviţa (dirijor D. Bendic).

Gh. Bazavan, compozitor, preşedintele juriului: „Aşa cum a fost ea organizată şi cum s-a desfăşurat, cu participarea unor coruri valoroase, mai vechi sau mai noi, din aproape toată ţara, care au acordat o atenţie deosebită diversificării repertoriului şi stilurilor de interpretare, actuala ediţie a Festivalului „D.G. Kiriac” s-a dovedit a fi una dintre cele mai de amploare şi prestigioase manifestări corale interjudeţene din ţară”.

Mircea Neagu, compozitor: „Apreciam, în general, activitatatea corală a Argeşului, pe care o ştim ca fiind valoroasă, şi remarcăm în mod deosebit Corala «D.G. Kiriac», Corul de copii al Şcolii Generale nr. 1 din Piteşti şi Corul de fete «Sânziana»”.

Ludovic Paceag, compozitor: „Am evidenţiat corul din Domneşti şi pentru că acesta a scris, sub conducerea lui Alfons Popescu, o frumoasă pagină în istoria mişcării corale din ţara noastră. Astăzi, sub conducerea lui Marian Mecu, continuă această frumoasă tradiţie”.

Distincţiile acordate: Marele Premiu şi Trofeul „D.G. Kiriac” – Asociaţia corală „Cântarea brăneşteană” din Brăneşti – Dâmboviţa; Trofeul „D.G. Kiriac”: Corul bărbătesc din Finteuşul Mare – Maramureş, Corul de copii „Luceafărul”, al municipiului Botoşani, Corul de copii al Şcolii nr. 1 din Piteşti, Corul de fete „Sânziana” al Clubului Tehnic al Tineretului din Piteşti, Corul de femei al Casei de Cultură din Mangalia, Corul „George Enescu” din Dorohoi, Corul „Vox Maris Studio” din Constanţa, Corul mixt al Căminului Cultural Domneşti-Argeş, Corul Clubului Tineretului din Zalău, Corul bărbătesc „Armonia” din Brăila şi Corul bărbătesc „Iacob Mureşianu” din Cluj-Napoca.

Secera şi Ciocanul, Anul XXVIII, Nr. 6420, 21.04.1978, Pitești.

MEMORIA ARGEȘULUI – FESTIVALUL „DARCLÉE”, EDIȚIA A IV-A

Duminică seara, la Teatrul „Al. Davila”, suita de manifestări din cadrul Festivalului de muzică cultă și dans clasic „Darclée”, integrate „Memoriei Argeșului”, a culminat cu concertul laureaților celei de a IV-a ediții și cu recitatul de canto, susținut de artiști de la Opera Română din București.

Timp de patru zile (18-21 mai 1978), cât au durat manifestările festivalului, arta cultă s-a afirmat ca o dimensiune majoră a vieții spirituale argeșene. Așa cum a fost organizată (de CICPMAM Argeș, Comitetul municipal de cultură și educație socialistă și Palatul Culturii), actuala ediție a reușit să fie superioară celorlalte, oferindu-ne o imagine elocventă asupra pasiunii și bucuriei cu care tinerii – și alături de ei un public receptiv, cald – se apropie de principalele valori ale artei în ceea ce are ea mai vibrant și mai înălțător – dragostea de om, de frumos, de adevăr, de dreptate și libertate.

Au contribuit la această reușită: programul bogat și variat al celor patru zile, constând în dezbateri teoretice (colocviul „Promovarea genurilor artei culte – deziderat major al mișcării artistice de amatori”) și demonstrații practice susținute de amatori (recitalurile laureaților edițiilor precedente, ale tinerelor speranțe argeșene etc.) și profesioniști (recitalul artiștilor de la Opera Română), expoziții de carte muzicală și de artă plastică; participarea a peste 130 de concurenți din 23 de județe; colaborarea cu instituții prestigioase cum ar fi Conservatorul „C. Porumbescu” și Opera Română.

Mobilizându-se exemplar, cu dăruire, cei 42 de interpreți promovați la cele 7 genuri, în etapa finală, au trecut dincolo de partitură sau libret, transformând evoluțiile lor individuale într-un spectacol de frumoasă ținută artistică. Ca un argument al valorii sporite a actualei ediții, să consemnăm câteva opinii și aprecieri ale juriului.

Prof. univ. dr. Petre Brâncuși, președintele Uniunii Compozitorilor, rectorul Conservatorului „C. Porumbescu” și președintele juriului: „Reunind un număr mare de concurenți, festivalul a impresionat prin prospețimea și vigoarea tinerelor talente, nivelul înalt al școlii noastre interpretative și pasiunea pentru o artă de profundă vibrație, care a încălzit inimile tuturor celor angajați într-o manifestare ce tinde să devină de interes republican”.

Valentina Massini, artistă emerită: „Sunt de-a dreptul entuziasmată de marea simțire cu care tinerii de astăzi se apropie de o artă de înaltă valoare, deschizându-și astfel poarta către mari bucurii spirituale, către un viitor frumos”.

Lector universitar Iovan Miclea, Conservatorul „C. Porumbescu”: „Ediția a IV-a a făcut dovada unei disponibilități mai largi de talente de care dispune țara noastră, atât din școlile populare de artă, cât și din licee, impunându-se astfel ca o manifestare de prestigiu în viața muzicală și în conștiința iubitorilor de frumos. Paralel cu îmbunătățirile aduse sub aspect organizatoric, se cuvine a fi apreciat și repertoriul îmbogățit față de precedentele ediții și, în mod deosebit, prezența în cadrul acestuia a unor creatori de înaltă valoare din muzica românească, strălucit reprezentată prin piese de George Enescu, Mihail Jora, Sigismund Toduță și alții”.

Premiile acordate de juriu:

Pian: I – Miroslavia Ghera, II – Anghel Venera (București), III – Codăuș Emanuel (Pitești) și Acatrinei Vasilichia (București).

Instrumente de coarde: I – Yvonne Timoianu; II – Andrei Roșianu; III – Amelia Mihalcea (București).

Canto – femei: I – Luminița Tihon (Prahova), II – Doina Chelbea (Pitești), III – Ileana Peteu (Liceul de Muzică Pitești).

Canto – bărbați: I – Török Atila (Sibiu), II – Marian Muncioiu (Craiova).

Suflători – percuție: I –Paraschiva Kerekeș (Timișoara), II – Ovidiu Căplescu (București), III – Valentina Armeanu (Liceul de Muzică Pitești) și Beniamin Olariu (Timișoara).

Dans clasic – amatori: II – Camelia Grecu și Andreas Taravinas (Brașov).

Dans clasic – licee de coregrafie: I – Cristina Teodorescu, Mihai Babușca și Georgeta Giurgea; II – Carmen Langa și Ilie Filip (București), III – Carol Rednic (Cluj-Napoca).

Secera și ciocanul, Anul XXVIII, Nr. 6425, 26.05.1978, Pitești.

ARGEȘUL ÎN FINALĂ

Devenită tradiție pentru formațiile artistice de amatori din Argeș, prezentarea la un nivel ridicat a valorilor spirituale de pe aceste meleaguri s-a confirmat încă o dată cu ocazia etapei republicane a celei de a II-a ediții a Festivalului „Cântarea României”.

Corala „D.G. Kiriac” a Palatului Culturii Pitești, grupul cameral feminin „Clasic-grup” al Casei de Cultură a Sindicatelor Pitești, grupul coral feminin folcloric al Inspectoratului Județean de Interne Argeș, corul mixt cu acompaniament de orchestră al Școlii Populare de Artă, corul de femei al C.P. Pitești, corul de cameră „Ars Nova” au constituit prezențe remarcabile pe scena concursului, dovedind un înalt spirit competitiv, măiestrie artistică, dăruire intensă în tot ce au făcut. La eforturile tuturor membrilor acestor formații se adaugă priceperea și pasiunea unor adevărați animatori ai mișcării corale argeșene, ale căror strădanii au fost încă o dată răsplătite de succesul repurtat pe marea scenă a țării.

Să numim dintre aceștia pe: Emanoil Popescu, Ion Grecu, Ioan Magdalena, Moise Mitulescu, Gheorghe Gomoiu.

Dintre formațiile muzical-coregrafice prezentate în etapa republicană, o frumoasă impresie au lăsat: ansamblul de obiceiuri populare al sindicatului Întreprinderii de Confecții Curtea de Argeș (instructor – Constantin Sorescu), grupul folcloric instrumental „Dorul” al CICPMAN Argeș (instructor – Dorel Manea), orchestra de muzică populară „Plaiuri argeșene” a Casei de Cultură a Sindicatelor Pitești, formația de călușari din Costești, formația de dans nou de femei, a Școlii de Ofițeri „Mihai Viteazul” din Pitești, ansamblurile de cântece și dansuri „Argeșul” din Curtea de Argeș și „Chindia” al C.P. Pitești, ansamblul folcloric „Carpați” Câmpulung. Am dori să facem o remarcă deosebită pentru mereu tânărul vătaf al călușarilor argeșeni, Ilie Păduroiu din Pădureți, care și de această dată, în ciuda celor 70 de ani, a dat strălucire acestui joc de virtuozitate și bărbăție.

Cuvinte frumoase se cuvine să adresăm și pentru evoluția deosebită a rapsodului Valer Călin din Pitești, interpret la mai multe instrumente populare, a soliștilor vocali Adriana Dascălu, Doina Chelbea, Mariana Stoian Dobrin.

Într-un gen dificil, cum este cel al muzicii culte, s-au remarcat printr-o interpretare sensibilă, abordând un repertoriu deloc ușor, orchestra de cameră a Asociației muzicienilor argeșeni „Gh. Stephănescu”, condusă de dirijorul Marius Giura, și sextetul instrumental al Școlii Populare de Artă din Pitești, fapt ce ne îndreptățește speranțele către o amplificare a activității în această direcție.

În acest context al frumoaselor succese repurtate de reprezentanții județului Argeș trebuie să subliniem importanța acordată creației muzicale, fapt dovedit de aprecierile deosebite de care s-au bucurat unele lucrări cum ar fi cele ale prof. Moise Mitulescu și prof. Ion Grecu, în domeniul muzicii corale, ale lui Ion Bucătaru și Ion Oprea – în domeniul muzicii ușoare. Prezența remarcabilă a artiștilor amatori din județul Argeș, pe scena etapei republicane a celei de a doua ediții a Festivalului național „Cântarea României”, trebuie considerată ca o bază de pornire pentru activitatea artistică de viitor, cu un nivel cât mai înalt, corespunzător exigențelor etapei actuale.

Revista *Argeș, Nr. 3 (118), septembrie 1979, Pitești.*

CREAȚIA FOLCLORICĂ ÎN FINALĂ

Abia s-au stins ultimele aplauze ale spectacolelor republicane ale actualei ediții a Festivalului „Cântarea României” (ediția a III-a, 1981), care au însemnat pentru argeșeni o încununare a unor strădanii permanente de păstrare și valorificare a creației folclorice, pline de parfumul autenticității. Fie că e vorba de versul, cântecul și jocul popular, acestea au fost mai prezente ca în alte dăți, dând adevărata valoare a ce avem atât de drag și ținem cu multă grijă alături de sufletele noastre.

Pe prim plan se află produsul realizat prin conlucrarea de înalt profesionalism a lui Dorin Oancea și Dorel Manea, care, având toate calitățile necesare animatorului, au dat viață unei maniere deosebite pentru ansambluri folclorice, depășind vechile tipare de prezentare, apropiindu-se mai mult de înțelegerea cum se cuvine a ceea ce este spectacol folcloric autentic. Acest tandem, pe care credem că-l vom avea permanent în întreceri, a adus în scena finalei două colective de excepție: Ansamblul „Dorul” al CICPMAM și „Poiana” din Poiana Lacului, lăsând o impresie care se uită greu.

Brâul nostru muscelean a găsit o modalitate de prezentare a vigurozității și puterii de transmitere a unor clipe de aleasă satisfacție în interpretarea minerilor și pomicultorilor din Boteni, care în anul în care-și sărbătoresc 50 de ani de activitate și-au încununat strădaniile cu un binemeritat loc I pe țară.

Călușarii lui nea Ilie Păduroiu, „veteranul” călușarilor de pe Valea Cotmenei, au fost și la această finală la înălțimea așteptărilor. Astfel, vârstinicii din Pădureți și Mârghia, conduși de Paraschiv și Badea, și mai ales cei din Stolnici au dovedit și acum că tradiția călușărească argeșeană este greu de egalat.

Câteva cuvinte despre inegalabilul Ilie Păduroiu care la 75 de ani obține al doilea premiu I consecutiv, constituind și acum un exemplu de vigoare și dăruire artistică. Cred că mulți au învățat câte ceva din arderea fără sfârșit a harnicului păstrător și transmițător al acestui dans de neegalat.

De pe platforma autoturismului „Dacia”, Dorin Oancea și Gheorghe Floroiu ne-au oferit două frumoase realizări: formația de dansuri și orchestra de muzică populară, componente ale unui ansamblu ce-și onorează, și cu acest prilej, prestigiul de care se bucură.

Numărul premiaților dintre formațiile coregrafice nu se limitează la atât. Sindicatul minerilor și-a revitalizat potențialul, ansamblul „Argeșul” a adus vigoarea dansurilor de la munte și frumusețea costumelor de pe valea Topologului, petrochimiștii se mențin în plutonul fruntaș, iar Ansamblul „Carpați” din Câmpulung-Muscel s-a reprofilat pe valorificarea tradiționalului obicei străbun „Strigarea peste sat”.

Muzica populară muntenească – horele, doinele, sârbele și brezele meșteșugit interpretate de virtuozi ce duc mai departe o tradiție și o experiență de secole – a fost îmbrăcată într-un veșmânt armonic deosebit, păstrând specificitatea de la „hora satului”, dar dându-i și amploarea orchestrală a momentului de astăzi. Dorel Manea, acest instrumentist de excepție atât de înzestrat și de bine pregătit, ne-a adus câteva noutăți ce completează o paletă bogată de modalități de exprimare. Grupul instrumental „Dorul” al CICPMAM obține din nou premiul I, la fel ca și grupul „Fluierașul” care aduce o altă manieră de prezentare a muzicii pastorale prin instrumentele-i specifice. O premieră argeșeană – formația de țambale a Căminului cultural Poiana Lacului. Constantin Sorescu revine în elita interpretativă a muzicii populare, reunind în orchestra „Plaiuri argeșene” a Casei Sindicatelor numeroși instrumentiști ai tarafurilor piteștene. Mențiuni speciale pentru ansamblul vocal-instrumental, pentru fluierașii și bācițele din Corbi, care au reușit să urce pe treapta cea mai înaltă a consacrării, cât și pentru grupul vocal de mare finețe interpretativă al

Inspectoratului Județean de Interne Argeş. Revine în actualitate taraful din Bughea de Sus, măiestrit condus de o mână de aur, Ion Ștefan, și mai ales Orchestra „Brâulețul” din Câmpulung, care sub bagheta veteranului Aurel Boeru se apropie tot mai mult de ceea ce a fost cu ani în urmă.

Un alt câmpulungean, profesorul Moise Mitulescu, își prezintă minunatele prelucrări din Muscel prin intermediul grupului vocal al Spitalului Câmpulung, care prin grija unui animator – dr. Cici Constantinescu –, a făcut, dar mai ales va trebui să facă, mult mai mult în viața concertistică a județului.

Soliștii vocali și instrumentiști care ne-au făcut mândri de locurile noastre de baladă: rapsodul popular Gheorghița Glinasti, din Curtea de Argeş, inspectorul de la C.J.C.E.S. Argeş, Traian Ciuculescu – și profesorul Valer Călin – interpreți la instrumentele pastorale; virtuozul violonist Enuș Ștefan din Bughea de Sus şi Alexandru Raportăreasa care prin „șuieratul” său ne dovedește că pentru a face artă nu e absolut nevoie să ai și instrumente.

Creația literară o înscriem și pe ea prezentă prin cartea seriosului publicist piteștean care este Ion Cruceană, dar și prin contribuția poetului țăran din Priboieni – Constantin Pîrcălabu.

Revista *Argeș*, Anul XVI, Nr. 3 (126), iulie-august 1981, Pitești, pag. 3.

ASCULTÂND COLINDE...

La Câmpulung s-a desfăşurat, în ultima lună a anului trecut, etapa județeană a *Festivalului-concurs de datini și obiceiuri laice de iarnă din Argeș*, ediția a II-a.

Din păcate n-a fost zăpadă, ba a intervenit chiar și o pană de curent în sala a cărei scenă fusese inundată de grupuri de urători, mai toți tineri și dogorind la flacăra datinei străbune, dar ziua aceasta când s-au cântat colinde întru invocarea belșugului din anul viitor, ni s-a părut a fi un vis luminos. Ne-am potrivit și noi sufletul și inima după ritual, ascultând cu nespusă emoție, ivite de sub valuri de uitare, colinde de fată, de flăcău, colinde de tineri căsătoriți, colinde de gospodar, plugușoare, sorcove, capre și brezaie, nestemate adunând în ele izvoare de înțelepciune și frumusețe. Oricum ar fi cântate, pe o singură voce, cu reluări, sau pe mai multe voci, colindele sună totdeauna frumos, polifonia lor fiind o adevărată desfătare.

Ascultându-i pe urătorii, gătiți cu tot dichisul, din Vlădești și Mioarele, din Bughea de Jos și din Corbi, din Rucăr, apoi corul de cameră al sindicatului învățământ din Curtea de Argeş, ni s-a părut că am devenit mai bogați cu o vârstă culturală. La fereastra Argeşului au răsunat cu aceeași dulceață colinde de viață nouă, de muncă și pace, îmbrăcând cu căldură, în strălucirea datinei, sentimentele de fierbinte dragoste față de patrie și de oamenii săi buni. Ca și fulgii primei zăpezi din an, din atotputernicia datinei ne picurau în cuget, uşor și fast, bijuterii de colind ce vor fi sunat la fel de înălțător și pentru bunii și străbunii noștri.

Și pentru ca alaiul colindătorilor să fie spornic, la actuala ediție au fost prezente și grupurile de urători din Băjești, Brăduleţ, Stoenești, Domneşti, Câmpulung (Liceul Pedagogic), Boteni, Poenari de Muscel, Valea Iaşului, Berevoești, Nucșoara, Dragoslavele, Cetățeni, Coșești, Valea Mare Pravăț, în animarea lor un rol important jucându-l directorii de cămine culturale, cadrele didactice. Poate că un simpozion care să însoțească spectacolul ca atare, cu dezbateri teoretice în planul valorificării obiceiurilor laice, ar fi contribuit și mai mult la reușita acestui festival.

Secera și ciocanul, Anul XXXII, Nr. 6614, 08.01.1982, Pitești.

FESTIVALUL CORAL INTERJUDEȚEAN „D.G. KIRIAC” – 1982

De la Piteşti, în întreaga ţară s-a lansat un semnal: cea de-a VII-a ediţie a Festivalului coral interjudeţean „D.G. Kiriac”. Şi tinerii muncitori, intelectuali şi studenţi din Cluj-Napoca, Iaşi, Constanţa, Sibiu, Botoşani, muncitori şi muncitoare din Bucureşti, Braşov, Caransebeş, ţărani de pe Mureş şi din Maramureş, profesori şi medici din Constanţa, Craiova, Alexandria au venit aici, pentru ca împreună cu argeşenii, timp de trei zile, să dea, precum şi în activitatea profesională, măsura măiestriei lor în a-şi cânta cele mai puternice sentimente şi idealuri... Sunt atât de diferiţi în profesii şi în vârstă, sunt atât de îndepărtate locurile de unde vin, costumele sunt atât de variate, dar cu toţii cei peste 2.000 de participanţi se regăsesc aici, în sala Casei Sindicatelor, uniţi în bucuria pe care o aduce arta. Se cântă tot ceea ce ne înalţă ca oameni şi ne defineşte în spirit ca naţiune.

A fost un repertoriu variat şi echilibrat, apreciază juriul; în sensul că au fost abordate cu succes cântece vechi și noi, unele în premieră absolută, precum şi piese clasice din tezaurul şcolii muzicale naţionale româneşti. Un repertoriu, am adăuga noi, ce ne reaminteşte că, începând de la Andrei Mureşianu şi Anton Pann («Deşteaptă-te, române»), arta corală a fost una din cele mai vii expresii ale conştiinţei noastre naţionale; un repertoriu în care, încă o dată, ne regăsim „uniţi în cuget şi simţiri”. Uniţi – am mai putea spune referitor şi la cei peste 2.000 de participanţi şi la toţi cei pe care îi reprezintă – şi în devotamentul faţă de aceste frumoase tradiţii româneşti.

Festivalul a fost o reuşită, aprecia juriul (din care au făcut parte cunoscuţi compozitori şi dirijori: D.D. Botez, Laurenţiu Profeta, Petre Crăciun, Mircea Neagu, Gh. Ionescu ş.a.); o reuşită atât prin participarea numeroasă, cât şi prin repertoriu şi nivelul interpretării (au fost numai formaţii laureate ale Festivalului „Cântarea României”). Au impresionat deosebit formaţiile care în cele din urmă au cucerit trofeul. În ceea ce-i priveşte pe argeşeni, recunoaştem noi, cu excepţia coralei „Negru Vodă”, a corurilor Leordeni, I.M.M., Şc. Gen. nr. 1 Piteşti şi, într-o oarecare măsură, corul C.P.P., nu s-au dovedit în cea mai bună formă.

Au obținut Marele premiu și Trofeul festivalului formațiile: „Pontica” – Constanţa, „Glasul Chioarului – Şomcuta Mare – Maramureş, „Napoca” – U.T.C. Cluj-Napoca și cea a Facultății de Medicină Craiova; Locul I și Trofeul festivalului: „Vox Maris – junior” – Constanţa, Casa Studenților Sibiu, „George Enescu” Botoșani și Căminul cultural Leordeni. Au mai fost premiate alte 15 formații.

Secera şi ciocanul, Anul XXXII, Nr. 6628, 16.04.1982, Pitești.

DARCLÉE ’82
O ADEVĂRATĂ SĂRBĂTOARE A MUZICII ROMÂNEȘTI

Da, o adevărată sărbătoare a muzicii românești, așa trebuie considerată cea de-a VI-a ediție a Festivalului-concurs de muzică cultă și dans clasic „Darclée”. Calificativul aparține președintelui juriului, muzicologul Nicolae Călinoiu, rectorul Conservatorului„Ciprian Porumbescu”, președintele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, dar sărbătoarea a fost trăită efectiv de către toți cei care într-un fel sau altul – concurenți sau simpli spectatori, profesori sau părinți ai concurenților – au luat parte, pe parcursul celor patru zile (13-16 mai 1982) la cele șapte spectacole (întreceri și recitaluri) ale festivalului.

Acum, la actuala ediție, inițiativa de acum câțiva ani a piteștenilor de a organiza acest festival-concurs și-a dovedit din plin înțelepciunea, ea evidențiindu-se ca o contribuție de seamă la opera de educație estetică-muzicală a oamenilor muncii.

Acum, aici la Pitești, ni s-a oferit și revelația unei fațete poate mai puțin cunoscute a tinereții României. Știm cu toții și ne mândrim că avem un tineret care, pentru înălțarea patriei și împlinirea idealurilor sale, muncește cu abnegație în uzine, pe șantiere, pe ogoare, un tineret care asaltează neobosit cetatea științei. Dar iată că tot acest tineret dovedește aceeași forță de dăruire și pentru frumos – în chipul muzicii culte și al dansului clasic – hotărât să preia, să întregească și să ducă mai departe strălucirea geniului creator al poporului nostru. Pentru a-și găsi măsura realizărilor lor, peste o sută din acești tineri, din toate marile centre culturale ale țării, au venit la Pitești să se confrunte. (Practic, emulația declanșată de chemarea argeșeană a fost mult mai amplă, fiindcă în fiecare din aceste centre au avut loc selecții). Se poate spune, deci, că Piteștiul nostru, atât de tânăr și mândru în tinerețea sa, a devenit pentru aceste zile o capitală sui-generis a eforturilor pe care tineretul țării noastre le face și în acest domeniu.

Și atrași de faima pe care „Darclée” deja și-a creat-o prin edițiile precedente, au venit aici tineri foarte bine pregătiți, mulți dintre ei laureați ori premianți ai „Cântării României”, ori ai altor concursuri (inclusiv internaționale), încât juriului (format din specialiști, cei mai mulți personalități de seamă ale culturii românești) nu i-a fost deloc ușor să ierarhizeze valoric, cu toate că, recurgându-se și la preselecție, practic cei mai buni concurenți au fost văzuți de două ori. Astfel, dacă prin profilul său artistic „Darclée” ocupă un loc aparte în peisajul cultural al țării, prin nivelul valoric al confruntării angajate, distincțiile sale reprezintă astăzi recomandări prețioase în perspectiva consacrării; oricum, este cert că viitoare personalități ale muzicii culte și ale dansului clasic românesc vor purta în fișa lor și semnătura „Darclée” Pitești.

O noutate esențială a adus actuala ediție și în ceea ce privește repertoriul. Este vorba de afirmarea puternică a interesului pentru muzica românească nouă; creații valoroase din ultimii ani, cu certe valori competitive, purtătoare ale spiritului și sensibilității noi a poporului nostru, au cunoscut cu acest prilej o largă difuzare.

În sfârșit, dar nu în ultimul rând ca importanță, sărbătoarea de la Pitești a fost amplificată și de reîntâlnirea, în cadrul recitalurilor ce au avut loc, cu o serie de interpreți prestigioși ai scenei muzicale și coregrafice românești de la Opera și Conservatorul din București, ori formații și tineri interpreți în curs de afirmare din localitate.

Distincțiile acordate

Marele premiu, Cupa de cristal, acordată de Uniunea Compozitorilor, Titlul de laureat și Trofeul „Lira de aur”; precum și Premiul de popularitate, acordat de Primăria municipiului Pitești: Lucica Minea (Timișoara) – xilofon. Marele premiu, Cupa de cristal, acordată de Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, Titlul de laureat și Trofeul „Lira de aur”: Viorel Țepeș (București) – pian.

Marele premiu, Cupa de cristal, acordată de ICED București, Titlul de laureat și Trofeul „Lira de aur”: Doinea Chelbea (Pitești) – canto. Marele premiu, Cupa de cristal, acordată de C.J.C.E.S., Titlul de laureat și Trofeul „Lira de aur”: Ingrid Lupescu și Cătălin Caracaș (București) – cuplu dans clasic. Premiul întâi, Titlul de laureat și Trofeul „Lira de aur”: Roxana Incontrera (Ploiești) – canto; Loredana Baltazar (Pitești) – pian; Gabriel Ghițescu (Pitești) – pian; Teodor Coman (București) – violă; Gabriela Olteanu (București) – flaut; Gabriele Ocolescu (București) – dans clasic; Cristina Niță (București) – dans clasic; Melania Dvorjanski (Ploiești) – dans clasic. Printre ceilalți premiați se mai aflǎ: Premiul al doilea și „Lira de argint”: Miruna Miclăuș (Pitești) – pian; Elena Andrei (Pitești) – dans clasic. Premiul al treilea și „Lira de bronz”: Alexandru Circo (Pitești) – canto; Gheorghe Mălai (Pitești) – canto; Victor Bunea (Pitești) – vioară; Mirabela Parotă (Câmpulung Muscel) – dans clasic.

Secera și ciocanul, Anul XXXII, Nr. 6633, 21.05.1982, Pitești.

DOMNEȘTI.
FESTIVALUL DATINILOR ȘI OBICEIURILOR DE PESTE AN

Ce am făcut până acum și ce mai avem de făcut, cum vom proceda în continuare pentru descoperirea, conservarea și valorificarea unor datini și obiceiuri strămoșești și a creațiilor artistice ale poporului nostru pe actualul teritoriu al Argeşului? Pentru aflarea răspunsurilor la aceste întrebări și pentru întocmirea unui plan concret de acțiune, în întâmpinarea celui de-al II-lea Congres al Educației Politice și al Culturii Socialiste, sâmbătă și duminică, la Domnești, a avut loc o întâlnire a folcloriştilor argeşeni, organizată de CICPMAM Argeș și Asociația „Constantin Rădulescu-Codin".

Cu acest prilej au fost organizate o sesiune de comunicări științifice și materiale documentare, având ca temă „Munca – izvor de bunăstare, oglindită în folclorul obiceiurilor de peste an", și un festival al datinilor și obiceiurilor de peste an din Argeș, prezentate de diverse colective artistice din județ. În cadrul sesiunii au prezentat comunicării și diverse materiale culese folcloriștii: lector univ. dr. Adriana Băjan (Rujan), Ion Cruceană, prof. D. Anghel, prof. Marian Mecu, prof. Dimitrie Al. Nanu, prof. Paul I. Cruceană, Gh. Cruceană, prof. Moise Mitulescu, prof. Steluța Stroe, Mircea Gîlcă, prof. I. Catană, Ion Polexe, prof. N. Pantazică, prof. Elena Stăncescu, prof. Mircea Rădescu și prof. I. Chelcea. Cât privește partea practică, festivalul de datini și obiceiuri, au surprins plăcut formațiile de la Vlădești și Mioarele, care au realizat momente emoționante din montarea scenică a unor obiceiuri ca „Focul lui Sumedru" (instructor Steluța Stroe) și „Șolicele" (Cezar Neacșu). Plauzibilă, cu trecere la public, „Șezătoarea" de la Petroșani. Celelalte colective (Cepari – „Fedeleșul", Șuici – „Nunta", Dragoslavele – „Nunta", Corbșori – „Logodna", Rucăr – „Pastorală" și Domnești – „Dusul merindelor în joia nunții") au marcat la rândul lor posibilități spectaculare interesante, dar încă neîmplinite.

La adunarea sa generală anuală, Asociația folcloriștilor argeșeni „Constantin Rădulescu-Codin" a stabilit un program de lucru privind realizarea în acest an a unor culegeri de datini și obiceiuri și de proză folclorică, precum și pregătirea viitoarei ediții a Festivalului de datini și obiceiuri de iarnă.

Secera și ciocanul, Nr. 6635, 04.06.1982, Pitești.

UN DEBUT PUTERNIC APLAUDAT

Ceea ce se preconiza în etapa interjudețeană, la Pitești, cu formațiile coregrafice, ansamblurile folclorice, de cântece și dansuri, de obiceiuri populare și cu soliștii dansatori, s-a împlinit în etapa republicană, la Slatina (15.VI.1985); ceea ce atunci era abia schițat, acum s-a conturat în linii ferme.

Argeșul s-a prezentat în această exigentă întrecere nu doar cu un număr foarte mare de artiști amatori (peste 900), ci și cu un spectacol apreciat în primul rând ca foarte divers referitor la genuri și tematică, unitar și bine structurat artistic, captivând publicul pe parcursul a mai multor ore (în total 39 de puncte în program).

Juriul însuși a recunoscut că spectacolul argeșean (la aceste genuri) se situează nu numai peste cotele ediției precedente a festivalului, ci cu mult chiar peste cele ale recentei etape de la Pitești. A fost apreciat modul în care s-a valorificat tezaurul folcloric din zonă, în marea lui diversitate, precum și virtuozitatea dansatorilor și cântăreților; au produs o bună impresie preocupările și rezultatele obținute – privind reînvierea, prin montarea în spectacol, a unor obiceiuri populare (Casa de Cultură Câmpulung și sindicatele I. Confecții Curtea de Argeș și I. Morărit și panificație Pitești), precum și mai de mult cunoscutele ansambluri și formații „Dorul" (CICPMAM), „Chindia" (CPP) și celelalte din Câmpulung, Curtea de Argeș, Costești, Poiana Lacului, Boteni, Corbi etc.; au fost remarcate mai buna structurare a orchestrelor și acompaniamentul mai îngrijit; s-au notat succesele Palatului Culturii, Casei de Cultură din Câmpulung, Casei Tineretului din Pitești, în ceea ce privește promovarea dansului modern, și ale Școlii Populare de Artă, în ceea ce privește dansul de societate; în creștere este socotită și activitatea pentru promovarea dansului cu temă; iar prin evoluția solistelor Lavinia Scărlătescu (Oancea), Mirela Vișinescu și Desdemona Lupu, s-a demonstrat că, între toate acestea, și dansul clasic se bucură din ce în ce mai mult de atenția tinerilor.

...Într-un cuvânt, Argeșul a produs la Slatina o impresie deosebită – ceea ce cu toții dorim să se împlinească în continuare și la celelalte centre de concurs cu toate genurile de formații.

Secera și ciocanul, Anul XXXV, Nr. 6794, 21.06.1985, Pitești.

LA A PATRA EDIȚIE A CONCURSULUI „DANSUL FLORILOR”

În 1984, când am inițiat concursul „Dansul Florilor” de la Pitești, manifestare care se dorea o completare a tradiționalei „Simfonii a lalelelor” organizată de Consiliul Popular al Municipiului Pitești, nici noi nu eram convinși că această întrecere a perechilor de dans de societate din țară va avea un incontestabil succes.

Marele câștig a fost din partea minunatului nostru public, care cu generozitatea sa a trecut cu vederea peste unele neîmpliniri ale începutului, ajutându-ne să perseverăm.

Un sprijin esențial l-am avut din partea cluburilor de dans din țară, care au făcut totul pentru creșterea valorică a întrecerii. Colectivele de concurenți de la Oradea, Satu Mare, Sibiu, Craiova, Constanța, Baia Mare, Cugir și Pitești au meritul de a fi făcut plăcută munca de pionierat.

Socotim că de un real folos au fost și sfaturile pe care le-am primit, de fiecare dată, la spectacolele noastre, din partea specialiștilor din capitală și din țară, care au ținut să contribuie la perfecționarea acestei manifestări.

Recunoștința noastră se îndreaptă și spre organele județene și locale care au avut încredere în succesul concursului de dans de societate și ne-au acordat tot sprijinul în buna reușită a lui.

Marele merit în inițierea acestei activități de mare succes, în special în rândul tineretului, aparține profesorului Viorel Năstase care, ajutat de colegii săi de la Școala Populară de Arte din Pitești, ne-a mobilizat pe toți a ne alătura frumoasei sale inițiative.

Convingerea noastră este că cele trei ediții au adus ceva nou în contextul cultural-artistic al municipiului Pitești.

Și acum iată-ne în fața celei de-a IV-a ediții; că ea va fi mai bună sau mai puțin bună decât celelalte, nu putem să stablim de pe acum.

Acest verdict îl vom afla când se va auzi ultimul acord al muzicii și ultimele perechi își vor lua rămas-bun de la spectatori.

Dorința noastră, a organizatorilor, este ca tot mai mulți tineri să îndrăgească acest dans de perechi, iar sălile de dans să devină neîncăpătoare.

Vă dorim trei zile de plăcută desfătare sufletească!

Caietul-program al Concursului interjudețean al perechilor de dans de societate „Dansul Florilor”, ediția a IV-a, 2-10 mai 1987.

A V-A EDIȚIE A FESTIVALULUI-CONCURS AL FILMULUI CU TEMATICĂ RELIGIOASĂ „LUMINĂ DIN LUMINĂ”

O inițiativă binevenită în peisajul cultural-artistic al Argeşului a marcat în acest an desfăşurarea celei de a V-a ediții. Este vorba despre Festivalul-concurs al filmului cu tematică religioasă „Lumină din Lumină”, în zilele de 8 și 9 mai 1998, la Muzeul Municipal din Curtea de Argeş, detașându-se ca o realizare notabilă atât ca prezență numerică (s-au proiectat 17 filme video la secțiunile „Film documentar” și „Eseu cinematografic”), dar mai ales prin calitățile valorice, fiind cea mai reuşită strădanie a creatorilor de profil din județele Argeş, Călărași, Cluj, Constanța, Galați, Maramureş, Mehedinți, Olt, Suceava, Timiş, Vrancea.

Deși întrunea doar pelicule ale neprofesioniștilor, întrecerea din acest an înregistra un adevărat salt calitativ, concurenții aflându-se foarte aproape de profesioniști ai televiziunilor locale și centrale. Din punct de vedere al ideilor generos vehiculate şi axate pregnant pe contemporaneitate, modalitățile de exprimare sunt, unele, remarcabile, vizând din ce în ce mai mult adeziunea credincioșilor la viața spirituală ortodoxă a localităților. De notat opinia pozitivă a oamenilor la situațiile-limită pentru Biserica noastră strămoșească aflată în tranziție prelungită, atât din punct de vedere al concepţiilor și ideilor, cât mai ales material. O remarcă pentru filmele-eseu impresionând juriul mai exigent decât în edițiile precedente, pentru participarea publicului, pentru formele de expresie abordate, prin ineditul situațiilor și al faptelor „descrise”. Am reținut și performanţele tehnice în ce priveşte imaginea, sunetul bine conceput, elaborat, bine gândit, montajul depășind creațiile văzute în anii anteriori și având mai multă pricepere, îndeosebi cu sprijinul unor studiouri locale care încep să arate că se apropie de izbânzile televiziunilor care se respectă.

În concluzie, putem spune că la ediția de acum a festivalului de la Curtea de Argeş am vizionat filme lucrate cu mai multă acuratețe, cu o grijă mai mare față de ineditul situațiilor aduse în prim-planul peliculelor. Credem că lungimea unora dintre acestea va trebui să fie o preocupare serioasă pentru cineaști – ne referim în special la dimensiunile nejustificate, la unele repetiții care nu aduc niciun serviciu reliefării întregului. Aceste câteva observații au menirea să ducă la corectarea unor neîmpliniri.

Altă prezență notabilă în festival a fost expoziția de icoane a piteșteanului Ion Popescu, dovedind și cu acest prilej că penelul său măiestrit este dublat de o sensibilitate sufletească deosebită. Pictorul ne-a propus 24 de lucrări diverse ca tematică, selectate riguros, readucându-ne în atenție un incontestabil artist. Colocviul „Între documentar și eseu. Tendințe în realizarea filmului cu tematică religioasă la un jubileu” a contribuit la exprimarea unor opinii bine fundamentate aparținând participanților și componenților juriului. S-au făcut referiri la împlinirile de până acum în acest domeniu, mai puțin întâlnit în activitatea realizatorilor de film video, la unele procedee mult utilizate, la unele formule prea des vehiculate și mai ales la ce este de făcut în conceperea și prezentarea unor filme de acest gen. Sperăm că propunerile, inițiativele și mai ales ideile care s-au lansat să fie de bun augur pentru reușita edițiilor viitoare ale concursului ajuns, iată, anul acesta, la ediția a V-a.

Palmaresul festivalului

Marele premiu și trofeul festivalului: „Pâinea vieții”, realizat de Studioul de film video al centrelor creației populare din Călăraşi și Suceava (Cornelia Martini, Cati Vasincu și Emil Vertel).

Secțiunea „Film documentar”

Premiul I: „50 de ani de la târnosirea Catedralei” (realizator Victor Popa – Timișoara);

Premiul II: „Sfârșit creştinesc” (realizator: Nicoară Mihali – Baia Mare);

Premiul III: ex-aequo: „Mănăstirea Mera – trei secole de existență” (realizatori: Lucian Bălărie și Ionuț Bahana – Focşani); „Obiceiuri de primăvară la români” (realizator: Maximilian Popescu – Galați).

Secțiunea „Film-eseu”

Premiul I: „La marginea liniștii”, realizat de Studioul de film video al Centrului Creației Populare Argeș (Victor Antipa și Viorel Popescu – Pitești);

Premiul II: „Culorile veșniciei”, realizat de Studioul de film video al Centrului Creației Populare Olt (Cristian Rădulescu, Nicolae Fulga și Valeriu Ciurea – Slatina);

Premiul III: „Schitul alb”, realizat de Studioul de film video al Centrului Creației Populare Constanța (C.D. Mazilu și Costin Antonescu).

Tuturor, sincere felicitări și bucuria unor noi succese la edițiile viitoare!

Cultura. Publicație de opinii și informații culturale, Nr. 1, 1998, Pitești, pag. 28.

LA CEAS ANIVERSAR – 1996

Reluăm astăzi un vechi şi bun obicei al instituţiei noastre şi al Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin” privind organizarea periodică a sesiunilor de comunicări şi referate, colocvii sau simpozioane, în scopul cunoaşterii şi valorificării comorilor inestimabile ale culturii populare din aceste locuri cu noi puncte de vedere, cu lucrări şi culegeri inedite, cu materiale ştiinţifice care să rămână peste ani şi să ateste o preocupare statornică a membrilor asociaţiei noastre.

Sesiunea de comunicări ştiinţifice, sugestiv intitulată „Folclorul ceremonial – forme şi semnificaţii”, o dedicăm unui eveniment important din viaţa instituţiei: *sărbătorirea a 40 de ani de la înfiinţare*. De asemenea, dorim să marcăm împlinirea a 23 de ani de la înfiinţarea asociaţiei folcloriştilor care poartă numele cunoscutului folclorist şi om de mare vocaţie culturală, Constantin Rădulescu-Codin.

Centrul Creaţiei Populare al Judeţului Argeş a luat fiinţă la 2 mai 1956, prin decizia nr. 2054 a Sfatului Popular al Regiunii Piteşti, sub titulatura de Casa Regională a Creaţiei Populare. Menirea acestei noi instituţii create era aceea „de a acorda ajutor metodic tuturor formaţiilor artistice de amatori şi creatorilor populari din întreprinderi, instituţii, şcoli, cooperative meşteşugăreşti, cămine culturale, case de cultură etc.”. La înfiinţare, un număr de numai cinci salariaţi şi-au asumat dificila misiune de a acoperi suprafaţa deloc mică a fostei regiuni Argeş. Cu timpul, grupul de entuziaşti ai începuturilor s-a mărit, antrenând treptat şi un valoros corp de colaboratori din toate domeniile activităţii de creaţie populară.

Instituţia şi-a îndreptat atenţia spre toate categoriile culturii populare, dar un rol foarte important l-au ocupat cercetarea şi valorificarea etnofolclorică a meleagurilor argeşene.

În aceşti 40 de ani, zestrea spirituală a ţării s-a îmbogăţit cu 26 de lucrări de referinţă realizate aici: antologii, culegeri de folclor literar, muzical şi coregrafic, lucrări de sinteză, care constituie un palmares demn de luat în consideraţie.

La 11 mai 1973, la Priboieni, a luat fiinţă Asociaţia Folcloriştilor Argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin”, care a avut o remarcabilă contribuţie la realizările în acest domeniu, ale Centrului Creaţiei Populare, fiind un permanent colaborator la tot ce am înfăptuit. În afară de activitatea pentru elaborarea lucrărilor amintite, un mare volum de muncă a necesitat organizarea unei colecţii de materiale folclorice care au stat la îndemâna cunoscătorilor, a celor interesaţi să descifreze valorile autentice ale zonei etnofolclorice Argeş-Muscel.

În aceşti ani am iniţiat şi sesiunile de comunicări ştiinţifice: „Datini şi obiceiuri din Argeş” (27 ianuarie 1974 – Piteşti); „Constantin Rădulescu-Codin – folclorist argeşean de valoare naţională”, cu prilejul sărbătoririi unui veac de la naşterea sa (14 decembrie 1975 – Priboieni); „Cultura populară argeşeană în contextul culturii româneşti” (10-11 aprilie 1976 – Piteşti); „Munca – izvor de bunăstare, oglindită în folclorul obiceiurilor de peste an” (29 mai 1982 – Domneşti); „Interesul pentru culegerea şi valorificarea folclorului argeşean” – cu prilejul împlinirii a 10 ani de la înfiinţarea Asociaţiei (19 iunie 1983 – Piteşti) şi „Argeşeni în spiritualitatea românească – Constantin Rădulescu-Codin” (5 iunie 1987, la Priboieni).

Dacă adăugăm celor de mai sus organizarea unor manifestări etnofolclorice: festivaluri, concursuri, expoziţii cu caracter local, judeţean şi interjudeţean, am făcut un succint bilanţ a ceea ce au întreprins harnicii membri ai Asociaţiei folcloriștilor argeșeni „Constantin Rădulescu-Codin”. Am crezut că este oportun să le amintesc la acest moment aniversar al instituţiei noastre, pentru a arăta că sprijinul lor şi al specialiştilor de la instituţiile ştiinţifice de profil din capitală şi din ţară a determinat în mare măsură succesele noastre şi, implicit, realizările instituţiei pe care o aniversăm.

Revenim, după nouă ani, la frumoasa obişnuinţă de organizare anuală a sesiunilor de comunicări ştiinţifice pe teme de folclor, cu convingerea că, în acest fel, nu facem decât să ne realizăm unul din dezideratele pentru care existăm.

Ne propunem ca, începând din acest an, să inserăm toate contribuţiile valoroase ale participanţilor într-o revistă de specialitate – *Caiete folclorice Argeş*, care va apărea, după caz, anual sau bianual, şi unde vor vedea lumina tiparului atât lucrările prezentate cu acest prilej şi cele din anii următori, cât şi acele comunicări de la sesiunile anterioare care n-au putut să apară, dar pe care noi le-am păstrat cu multă grijă.

Fie ca aceste gânduri bune să-şi găsească o permanentă concretizare spre binele nostru, al tuturor!

18 mai 1996

Caiete folclorice Argeş, vol. I, Piteşti, 1997.

DOUĂ MANIFESTĂRI ARTISTICE DE REZONANȚĂ NAȚIONALĂ

În luna mai, municipiul Curtea de Argeş a sărbătorit un eveniment de importanță națională: împlinirea a 640 de ani de la așezarea primului scaun mitropolitan al Țării Românești în cetatea Basarabilor. Centrul Creației Populare Argeş, în colaborare cu Inspectoratul pentru Cultură și Studioul de Televiziune Alfa din Pitești, a inițiat și desfășurat două manifestări care s-au bucurat de o frumoasă primire din partea publicului iubitor de frumos: expoziția de icoane intitulată sugestiv „RUGĂMU-NE ȚIE!", care se află la prima ediție, și cea de-a VI-a ediție a Festivalului-concurs al filmului cu tematică religioasă „LUMINĂ DIN LUMINĂ", ambele găzduite de Muzeul municipal din localitate, marți 18 mai 1999. Vernisajul expoziției și festivitatea de deschidere a Festivalului-concurs au fost prefațate de o slujbă de sfințire a icoanelor de către P.S. Calinic, Episcop al Argeşului și Muscelului, și un grup de preoți și elevi ai Seminarului din localitate. Expoziția de icoane, popularizată din timp în țară, a reunit la preselecție 24 de expozanți și 122 de icoane, din care la Curtea de Argeş au fost expuse 54. Juriul, format din specialiști recunoscuți, acordă: Premiul I (oferit de Primăria Municipiului Curtea de Argeş) – **Teodor Zețu** – Pitești; Premiul II (Episcopia Argeşului și Muscelului): **Stela Costache** – București; Premiul III (Centrul Creației Populare Argeş): **Maria Tudor** – Reșița; Premiul Special al Inspectoratului pentru Cultură Argeș: **Ion Popescu** – Pitești; Premiul Special al Camerei de Comerț și Industrie Argeș: **Marian Stanciu** – Suseni-Argeş; Premiul Special al Centrului de Cultură „Brătianu": **Nicușor Tiberius Duță** – Valea Mare, Ștefănești Argeș; și Premiul Muzeului Județean Argeș: **Cristian Brânzaru** – Râmnicu Vâlcea. Lucrările expuse pe simeze au trezit aprecierile specialiștilor și ale publicului larg. Credem că, ținând cont de mesajul spiritual și cultural al icoanelor, această expoziție ar trebui să devină itinerantă.

La Festivalul-concurs al filmului cu tematică religioasă „Lumină din Lumină" au fost prezentate în concurs 10 filme, alese în urma unei preselecții din cele 18 înscrise în concurs. Au fost premiate filmele: „Martirii de la Brădet" (film-eseu de **Victor Antipa** – C.J.C.P. Argeş) – Marele Premiu; „Vetre de cultură monahală" (film documentar-monografic de **Victor Popa** – Timișoara) – Premiul I; „Omul care sfințește locul" (realizatori: **Gheorghe Stoian** și **Ionel Pașata** – C.J.C.P. Ialomița) – Premiul I; „Rituri funerare la români – Paştele morților" (autor: **Dumitru Buzoianu** – Cluj Napoca) și „Spirit și credință la Robaia" (realizator: **Răzvan Olariu** din Curtea de Argeş) – Premiul al II-lea; „La Vârfori" (autor: **Petre Toma** – C.J.C.P. Vaslui) și „Preot de deltă" (realizatori: **Leonard Sava**, **Viorica Popescu** și **Maximilian Popescu** – Studioul Mega-Galați) – Premiul al III-lea.

Filmele premiate vădesc un plus de fior artistic și originalitate, dovedind o creștere valorică față de cele prezente la edițiile precedente.

Manifestarea merită o mai bună mediatizare, deschizându-i-se porțile spre o participare internațională.

Expoziția de icoane și Festivalul-concurs al filmului cu tematică religioasă „Lumină din Lumină" – două activități valoroase care au contribuit la amploarea sărbătoririi de la Curtea de Argeş: împlinirea a 640 de ani de la așezarea primului scaun mitropolitan.

Revista *Cultura*, Nr. 2, 1999, Pitești, pag. 11.

„DANSUL FLORILOR”

Pasiune, ambiție, muncă, rabdare, forță, curaj, talent, grație, lacrimi, dragoste, toate într-un buchet definesc dansul. Această artă a omului de a-şi exterioriza stări sufleteşti într-un mod magic, folosind corpul, mintea și sufletul, atrăgând privitorul într-o lume de vis, această artă plină de finețe și sensibilitate pe altarul căreia sunt sacrificate ore și ore de muncă, ne învăluie pe toți, ne ridică și ne apropie de Dumnezeu. Tocmai pentru că este o artă care nu se bazează pe cuvinte, dansul are darul de a-l implica pe spectator cu propriile sale trăiri afective într-o acțiune ce se amplifică până la cele mai puternice încleștări dramatice.

Modern sau clasic, contemporan sau sportiv, dansul este o artă a comunicării prin gestul perfecțiunii.

Decadent sau reprezentativ al unui grad înalt de civilizație, el este acolo unde este muzică și ritm, cu diverse denumiri, variante și specificuripornind de la național spre universal. El este un limbaj prin care îți descătușezi „eul” și te dezvălui mai mult decât prin viu grai, o defulare în fața stresului cotidian.

Graniță între sport și cultură, între educație și mijloc de exprimare, fie el în stadiu de simplă cunoaştere sau performanță – o necesitate a societății actuale, desfăşurându-se în discoteci, şcoli de dans sau pe ringurile sălilor de concurs – dansul este un mijloc de referință al societății omenești în decursul dezvoltării sale.

De aceea, școlile de artă existente au menirea de a păstra, de a transmite, de a pregăti și de a reda societății acea idee de sublim pregătită printr-o muncă istovitoare.

Școala de Arte din Pitești este prima și probabil a rămas singura din țară care a acordat și dansului sportiv o șansă.

La 24 aprilie 1984 se organiza pentru prima dată în țară un *Festival de dans de societate*. Aceasta se întâmpla la Pitești, la ideea unui grup de oameni extraordinari din cadrul Școlii de Arte (avându-l ca animator pe profesorul Viorel Năstase), iar din pasiunea, ambiția și generozitatea ce-i anima a luat amploare această mişcare ce indiscutabil trebuia să facă parte din viața noastră socială și culturală.

Având un mare efect asupra participanților și a publicului, prima ediție a *Festivalului național de dans de societate „Dansul florilor”* a fost urmată cu succes de încă alte 13 ediții, printre care un festival internațional în 1991, cu invitați din Republica Moldova, un campionat național în 1992, precum și Cupa României în 1997.

Azi, acest gen de competiții se organizează în peste 10 județe ale țării, cu participări naționale și internaționale din ce în ce mai numeroase.

Având o tradiție atât de frumoasă în acest domeniu, Școala de Arte din Pitești a participat în toți acești ani la mai toate competițiile organizate în țară, cu perechi de diferite categorii de vârste şi clase. În permanență calificându-se printre finalişti, şcoala de dans sportiv de aici s-a menținut la valoarea dobândită și pentru care se bucură de respect.

Astfel, prin nivelul întrecerii, „Dansul florilor” a devenit una dintre cele mai puternice confruntări ale formațiilor și interpreților în domeniul dansului de societate. Un concurs al eleganței și culorilor, al temperamentului și grației în mișcare, gest, în costumație și ținută. Un concurs al fanteziei în care tiparele coregrafiei sunt recompuse în partituri ce diferă de la un interpret la altul, concretizând astfel personalitatea fiecăruia în parte.

Trăind emoțiile competițiilor, în rolul de concurenți, antrenori și chiar organizatori, satisfacțiile dobândite sunt mai presus de orice.

Sperăm și încercăm să transmitem fiecărui copil care pășește timid dar hotărât în sala de dans, bucuria dansului precum și fairplay-ul obținute prin participarea noastră la majoritatea competițiilor de specialitate.

Încurajându-i în visul lor de a deveni campioni, suntem alături de ei, dăruindu-le toată pasiunea, forța și dragostea ce ne-au călăuzit de-a lungul anilor în toate competițiile la care am participat.

Revista *Cultura*, Nr. 2, 1999, Pitești, pag. 24.

PREMIILE ANUALE
ALE CENTRULUI CREAŢIEI POPULARE ARGEŞ – 2001

O mai veche dorinţă a Centrului Creaţiei Populare Argeş şi-a găsit materializarea la sfârşitul anului trecut. Se cuvenea (mai de mult!) ca eforturile, pe cât de apreciabile, pe atât de neglijate ale animatorilor, creatorilor sau interpreţilor populari din Argeş să fie recunoscute şi, mai ales, răsplătite...

Aşa se face că, în urma insistenţelor depuse, instituţia mai sus citată a inaugurat, în decembrie 2001, cu ocazia spectacolului de Crăciun şi Anul Nou pe care-l organizează, decernarea PREMIILOR ANUALE ALE CENTRULUI CREAŢIEI POPULARE ARGEŞ.

Motivaţia intreprinderii – principala menire şi scopul declarat al fiinţării instituţiei noastre, acela de păstrare nealterată a valorilor de patrimoniu ale creaţiei populare din zonă, conservarea şi transmiterea către generaţiile viitoare printr-o cât mai judicioasă valorificare în cadrul unor manifestări tradiţionale sau al unor spectacole reprezentative.

Hotărâtoare în luarea deciziei au mai fost şi constatările privitoare la:

– fenomenul „poluării” folclorului, care, în toate formele sale de manifestare, a devenit extrem de evident şi de îngrijorător;

– faptul că meseşugurile tradiţionale sunt pe cale de dispariţie, afectate de lipsurile materiale ale unei tranziţii pentru care valorile cunosc inversări spectaculoase;

– numărul din ce în ce mai mic al animatorilor, al celor care se implică efectic şi afectiv în fenomenul creaţiei popuIare, în păstrarea neştirbită a autenticităţii acesteia, în descoperirea şi transmiterea pe mai departe a folclorului adevărat;

– existenţa unei foarte slabe preocupări pentru perspectivă, pentru atragerea şi iniţierea tinerilor în cunoaşterea şi cercetarea fenomenului culturii populare, aceştia fiind literalmente convertiţi către manifestări străine spiritului românesc, care tind să înlocuiască aproape în totalitate obiceiurile acestui neam, muzica populară adevărată, sărbătorile şi datinile străbune. Toate acestea sunt suficiente motive pentru a iniţia anual premierea celor care, în judeţul nostru, s-au afirmat cu prisosinţă în diferite domenii ale culturii populare.

• *Premiul de excelenţă pentru întreaga activitate în slujba culturii populare* – **preot Ion Ionescu, Topoloveni**;

• *Premiul pentru cel mai bun animator al vieţii culturale dintr-o localitate argeşeană* – prof. **Cezar Neacşu, Mioarele**;

• *Premiul pentru cel mai bun instructor al unor formaţii artistice populare* – prof. **Angela şi Cezar Bădescu, Arefu**;

• *Premiul pentru cel mai valoros creator dintr-un domeniu specific creaţiei populare* – **Dan Gherasimescu, Valea Danului**;

• *Premiul pentru cel mai bun interpret popular* – prof. **Carmen Iodache-Cernea, Piteşti**;

• *Premiul pentru cel mai reprezentativ cercetător, culegător sau valorificator al folclorului argeşean* – **conf. univ. dr. Adriana Rujan, Piteşti**.

Desemnarea premianţilor, răsplătind pe cei mai activi şi mai valoroşi animatori, meşteri populari, interpreţi de folclor, prin diplome de excelenţă şi recompense materiale (aspect deloc neglijabil, azi!), a fost făcută de către o comisie alcătuită din specialiştii Centrului Creaţiei Populare (care, prin regulament, nu pot fi premiaţi). Avându-se în vedere criterii precum activitatea din anul respectiv, valoarea artistică a actului cultural depus, participarea şi obţinerea unor rezultate deosebite în confruntări judeţene, naţionale, internaţionale, ca o continuare firească a unei activităţi de excepţie, sau ecourile stârnite în mass-media de prestaţia artistică a candidaţilor, juriul a decis laureaţii pentru anul 2001, stabilind pentru fiecare categorie câte trei nominalizări, apoi, prin votul secret al membrilor comisiei, premiantul.

Nutrim convingerea că nu se vor ivi piedici în continuarea an de an a recunoaşterii meritelor celor care se dedică din proprie voinţă, cu tot sufletul şi puterea minţii, creaţiei populare, întru dăinuirea ei.

Cultura, Nr. 1-2/2002, februarie 2002, Piteşti, pag. 22.

REUNIUNEA DE PRIMĂVARĂ A CORURILOR, EDIŢIA 2002

În luna aprilie am avut bucuria să particip la patru concerte corale desfăşurate la Câmpulung-Muscel, Curtea de Argeş şi Piteşti, la care şi-au adus contribuţia numeroase formaţii corale (37), grupuri vocale şi vocal-instrumentale din satele şi oraşele judeţului.

Este prima oară după 1990 când constatăm o revigorare a mişcării corale argeşene, recunoscută cu ani în urmă atât pentru număr, dar mai ales pentru calitatea interpretării.

Faptul că mai există amatori care îşi îndreaptă preocupările înspre acest domeniu cultural-artistic este o dovadă de stabilitate, de revenire la normal, de schimbare a unei optici pe care o întâlneam tot mai des la unii intelectuali în ultimul deceniu.

Am ascultat coruri şcolare având un repertoriu echilibrat, pe măsura puterii de interpretare a copiilor, formaţii remarcate prin grija pentru acurateţea interpretativă, mulţi dintre profesorii-dirijori făcând adevărate demonstraţii de virtuozitate. Se cuvine să remarcăm corurile de voci egale ale Şcolii de Muzică din Câmpulung Muscel (dirijor: Speranţa Florea), „Allegro" (format din elevi ai mai multor şcoli din Curtea de Argeş, dirijor: Gabriela Şaramet), corul Liceului „Ion Mihalache" din Topoloveni (dirijor: Florica Ciotea), corul „Chiril Popescu" al Seminarului Teologic „Neagoe Basarb" din Curtea de Argeş (dirijor: Nicolae Popescu), corurile şi grupurile vocale din Priboieni (dirijor: Elena Florescu), corul „Buna-Vestire" din Călineşti (dirijor: Diador Ghilencea), ale şcolilor nr. 5 „Nicolae Iorga" (dirijor: Ileana Urea), nr. 11 „Mihai Eminescu" (dirijor: Luminiţa Marin) – ambele din Piteşti – „Liviu Rebreanu" (Mioveni, clasa a IV-a, dirijat de Maria Comănoiu şi Florica Arsenescu) şi, în mod deosebit, Corul „Allegretto" al Liceului de Muzică „Dinu Lipatti" din Piteşti (dirijor: Sanda Popescu).

Şi la sate se contată o reluare notabilă a corurilor de copii şi de maturi. Aproape nu-ţi vine să crezi că la Stâlpeni, Călineşti, Schitu-Goleşti, Vultureşti-Hârtieşti, Priboieni, Corbeni şi Bogaţi există o stabilitate în desfăşurarea activităţii corale.

Dintre formaţiile de maturi participante, câteva au impresionat atât prin varietatea repertoriului, cât mai ales prin interpretare. Corurile „Orfeu" din Curtea de Argeş şi „Clasic" din Piteşti (dirijate de Magdalena Ioan), Corala Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Piteşti (dirijor: Marin Velea), Corala „D.G. Kiriac" (dirijor: George Paraschivescu), Corul „Veteranul" al Asociaţiei „Mihai Viteazul" din Piteşti (dirijor: Gheorghe Vlaicu), nou apărut în peisajul cultural aregeşean, corul cadrelor didactice de la Şcoala de Muzică din Câmpulung Muscel (pregătit de Speranţa Florea) şi Grupul coral al cadrelor didactice din Corbeni (dirijor: Lidia Sima). O remarcă specială pentru Corala Ortodoxă „Sfântul Ioan" din Piteşti (dirijor: Paul Baidan).

Dintre grupurile vocal-folclorice sunt de remarcat, pentru autenticitatea materialului adus pe scenă, pentru vigoarea şi spontanietatea în abordarea pieselor, cele ale Şcolii din Vultureşti (pregătit de Ion Mateescu), al Liceului „Ion Mihalache" din Topoloveni (Florica Ciotea), „Pădureanca" – al cadrelor didactice de la Şcoala din Bogaţi (dirijor: prof. Moise Mitulescu) şi cele cu acompaniament de taraf: al Liceului de Muzică „Dinu Lipatti" din Piteşti (Sanda Popescu) şi, respectiv, de mandoline aparţinând Şcolii „Liviu Rebreanu" din Mioveni (Florica Arsenescu).

Se înţelege, *Reuniunea* nu a avut numai plusuri; mai sunt, din păcate, multe deficienţe: abordarea unor piese mai grele decât posibilităţile de interpretare ale copiilor, lungimea nejustificată a unor programe, necunoaşterea corectă a partiturilor pe partide, dezordinea în registrele vocale şi gestica necontrolată a unor dirijori. Mai semnalăm o carență comportamentală din partea publicului care de multe ori uita unde se află, comportându-se inadecvat unui asemenea prilej.

Organizatorii manifestării din acest an – Centrul Creaţiei Populare şi Inspectoratul Şcolar al Judeţului Argeş – aduc şi pe această cale sincere mulţumiri tuturor participanţilor. O menţiune specială pentru cei care au fost sufletul acestei Reuniuni: prof. Gheorghe Gomoiu, dirijor la C.J.C.P., şi Aurel Petrică, inspector şcolar de specialitate.

Trăim cu speranţa ca ediţiile următoare să cunoască un progres din toate punctele de vedere.

Cultura, Nr. 1-2/2002, februarie 2002, Piteşti, pag. 45.

MANIFESTĂRI CULTURALE CU TEMATICĂ RELIGIOASĂ, DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ, LA CURTEA DE ARGEȘ

În ziua de 17 mai 2002, la Muzeul municipal din Curtea de Argeș s-a desfășurat cea de-a IX-a ediție a Festivalului-concurs al filmului cu tematică religioasă „Lumină din Lumină".

În deschiderea acestei prestigioase manifestări a avut loc festivitatea de premiere a celor mai bune lucrări participante la ediția a IV-a a Expoziției naționale de icoane „Rugămu-ne Ție!".

Premiul I – oferit de Episcopia Argeșului și Muscelului – a fost acordat **Cameliei Darie** din Pitești, pentru icoana „Sfânta Filofteia – scene din viață". Premiul de excelență al Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române a revenit lui **Georgel Rădulescu** din Pitești, pentru icoana „Iisus Hristos". Premiul de excelență oferit de Camera de Comerț și Industrie Argeș a fost obținut de **Marian Stanciu** din Câmpulung Muscel, pentru icoana „Maica Domnului cu Pruncul".

Premiul al II-lea – oferit de Primăria Municipiului Curtea de Argeș – a revenit **Emiliei Burlacu** din Suceava, pentru icoana „Sfânta Treime", precum și **Lilianei Frățilă** din București, pentru icoana „Botezul Domnului" – premiul fiind acordat de Primăria Municipiului Pitești.

Premiul al III-lea a fost atribuit **Caterinei Cernea** din Dâmbovița, pentru icoana „Sfinții Împărați Constantin și Elena", de către Centrul Creației Populare Argeș, și lui **Cristian Micu** din Cluj-Napoca, pentru „Iisus cu vița-de-vie" – icoană premiată de Muzeul Județean Argeș.

Premiul special, oferit de Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național, a revenit lui **Florian Necșa** din Pitești, pentru icoana „Maica Domnului cu Pruncul".

Au fost acordate, de asemenea, **15 premii speciale**, oferite de: Primăria Orașului Topoloveni – lui **Alexandru Marinescu** din Câmpulung Muscel, pentru icoana „Maica Domnului". Protopopiatul Pitești – **Valentinei Acasandrei** din Iași, pentru icoana „Învierea Domnului". Protopopiatul Curtea de Argeș – **Alexandrei Batâr** din Râmnicu Vâlcea, pentru icoana „Judecata de Apoi". Complexul Muzeal Golești – **Veronicăi Nițu** din București, pentru icoana „Prăznicar". Centrul de Cultură „Brătianu" din Ștefănești – lui **Radu Dinică** din București, pentru icoana „Triptic". Casa de Cultură a Sindicatelor Pitești – **Cameliei Ciobanu-Constantin** din Reșița, pentru icoana „Fecioara Maria cu Pruncul". Centrul Cultural Pitești – lui **Romulus Constantinescu** din Pitești, pentru icoana „Pogorârea Duhului Sfânt". Casa de Cultură a Municipiului Curtea de Argeș – **Ceciliei Cișmașu** din București, pentru icoana „Sfântul Evanghelist Luca". Biserica „Sfânta Vineri" din Pitești – două premii: **Danielei Ilinca** din Râmnicu Vâlcea, pentru icoana „Intrarea în Ierusalim" și **Danei Ilea** din Cluj-Napoca, pentru icoana „Prăznicar". Biserica „Sfântul Ilie" din Pitești – **Monei Surlă** din Odobești-Vrancea, pentru icoana „Sfântul Ilie". Biserica „Sfântul Nicolae" din Curtea de Argeș – lui **Florin Stan** din Dâmbovița, pentru icoana „Deisis". Muzeul Municipal Curtea de Argeș – **Cristinei Elena Popa** din Curtea de Argeș, pentru icoana „Învierea Domnului". Comunitatea Elenă din Pitești **–** **Anei Negoiță** din Sibiu, pentru icoana „Sfântul Gheorghe și Teodor".

Remarcăm, la actuala ediție, pe de o parte, numărul mare de participanți (74, cu 184 de lucrări), dar, în mod deosebit, valorarea lor. Au fost multe icoane care au impresionat prin calitățile lor desăvârșite, printr-o mai atentă alegere a subiectelor și prin rezolvări fericite din punct de vedere artistic și tehnic. Este îmbucurătoare prezența, pe simezele expoziției, a foarte multor tineri artiști iconari, elevi, studenți, din douăzeci de localități ale țării.

Concursul filmului cu tematică religioasă „Lumină din Lumină" s-a desfășurat pe parcursul întregii zile, bucurându-se de participarea atentă și competentă a Prea Sfințitului Calinic, Episcop al Argeșului și Muscelului, care a avut cuvinte de apreciere pentru reușitele cineaștilor prezenți din opt centre de importanță națională, pentru cea de-a șaptea artă. Față de edițiile precedente,

producțiile de anul acesta ne-au arătat pelicule de mare valoare artistică, abordând tematici foarte interesante, care îi onorează la superlativ pe realizatori. O impresie deosebită au lăsat filmele „Biserici din lemn" (realizator: Romulus Buzățelu din Focșani; filmul a atras atenția prin acuratețea imaginii) și „Călugărul Cristofor", un film cu incontestabile calități artistice, realizat de muzeograful Victor Antipa de la Pitești. Anul acesta s-au înscris în concurs 23 de filme, în urma selecției rămânând 16 filme, cărora un juriu competent le-a acordat:

- Marele premiu și Trofeul Festivalului, oferit de Episcopia Argeșului și Muscelului – filmului „Biserici din lemn", realizator: **Remus Buzățelu** din Focșani, județul Vrancea;
- Premiul I, oferit de Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Argeș – filmului „Călugărul Cristofor", realizator: **Victor Antipa** de la Studioul de film video al C.J.C.P. Argeș;
- Premiul al II-lea, oferit de Centrul Creației Populare Argeș – filmului „Diamantele coroanei", realizator: **Vasile Arhire** de la TVR Iași;
- Premiul al II-lea, oferit de Centrul Creației Populare Argeș – filmului „O nouă poartă spre cer", realizator: **Gabriela Gugeanu** de la TVR Iași;
- Premiul al III-lea, oferit de Studioul de Televiziune Alpha Pro Pitești – filmului „Dracula și Bunul Dumnezeu", realizator: **Diana Deleanu** din Râmnicu Vâlcea;
- Premiul al III-lea, oferit de Studioul de Televiziune Alpha Pro Pitești – filmului „Trăirile lemnului", realizator: **Dan Mihalcea** de la TV Vâlcea 1 din Râmnicu Vâlcea.

Considerăm că dicuțiile ce au precedat festivitatea de premiere vor fi o garanție pentru reușite de mai mare valoare, pe care sperăm ca ediția jubiliară, de anul viitor, să ni le ofere.

Inspirata propunere a Prea Sfințitului Episcop Calinic, ca, începând cu anul 2003, toate Bisericile-surori Ortodoxe să fie reunite într-o manifestare cu caracter internațional, a fost împărtășită cu entuziasm de către organizatorii acestei reușite manifestări a filmului cu tematică religioasă, Înaltul Ierarh cerându-ne tuturor să acordăm o atenție deosebită înfăptuirii acestui important deziderat.

Lumină lină, Nr. 2, Anul XIII, 2002, pag. 24.

ZECE ANI DE FILM RELIGIOS LA CURTEA DE ARGEȘ

Festivalul-concurs internațional al filmului cu tematică religioasă „Lumină din Lumină” împlinește un deceniu de existență.

Înființată în primăvara anului 1994, din inițiativa Centrului Creației Populare al Județului Argeș, cu binecuvântarea P.S. Calinic, Episcop al Argeșului și Muscelului, manifestarea a reușit ca, în această scurtă perioadă, să se impună ca una din acțiunile de prestigiu de acest gen din țara noastră.

Receptat cu multă dragoste de inimoșii realizatori de filme video din 26 de județe ale țării, în decursul celor zece ani de existență, festivalul a prilejuit prezentarea a 160 de filme, multe dintre ele bine realizate, având o tematică în conformitate cu dorința noastră de a reliefa realitatea religioasă, ortodoxă, a locurilor tradiționale. Au fost filme constituind creații notabile, care au prezentat aspecte semnificative din viața spirituală românească a ultimilor zece ani.

Cele 160 de filme proiectate în concurs au fost în mare parte reușite artistice, multe dintre ele (58) fiind și premiate. Peste 200 de realizatori prezenți la Curtea de Argeș și-au adus contribuția la dezbaterile care au avut loc de fiecare dată, exprimând punctele de vedere în cadrul Colocviului „Între documentar și eseu. Tendințe actuale în realizarea filmului cu tematică religioasă”.

Multe dintre filmele valoroase au fost prezentate la Televiziunea Națională, în emisiuni de profil precum „Viața spiritulă”, iar toate cele premiate la cele zece ediții au fost transmise în emisiunile locale ale studioului TV ALPHA din Pitești. Cele care au obținut Marele Premiu și trofeul festivalului-concurs se află în videoteca acestei instituții, constituind o mărturie în ani despre etapele semnificative în arta filmului documentar din țara noastră. Se cuvine să nominalizăm cele mai bune producții pe care le-am urmărit în acești ani și să credem că vom avea bucuria de a vedea producții mult mai bine realizate din punct de vedere artistic. Enumerăm în continuare cele nouă filme care au obținut Marele Premiu: *Durerea de dincolo de ruine* – ediția I, 1994 (Nicolae Bogdan – Gorj); *Gestica icoanei* – ediția a II-a, 1995 (Victor Antipa – Pitești); *Mănăstirea rupestră Nămăești* – ediția a III-a, 1996 (Grigore Constantinescu – Pitești); *Mâini* – ediția a IV-a, 1997 (Victor Antipa – Pitești); *Pâinea vieții* – ediția a V-a, 1998 (Cornelia Martini – Călărași, Cati Vasincu – Suceava); *Martiri de la Brădet* – ediția a VI-a, 1999 (Victor Antipa – Pitești); *Legendele Țâpovei* – ediția a VII-a, 2000 (Igor Cobileanschi – Chișinău); *Mănăstirea Surpatele* – ediția a VIII-a, 2001; *Biserici din lemn* – ediția a IX-a, 2002 (Romulus Buzățelu – Focșani).

Să amintim și locurile unde se face film cu tematică religioasă și care au fost prezente pe parcursul celor zece ani la Curtea de Argeș: municipiul București, județele: Alba, Argeș, Bacău, Buzău, Caraș-Severin, Călărași, Cluj, Constanța, Covasna, Dâmbovița, Dolj, Galați, Gorj, Iași, Maramureș, Mehedinți, Olt, Prahova, Sălaj, Sibiu, Suceava, Timiș, Vaslui, Vâlcea, Vrancea, precum și Chișinău.

La ediția a X-a a Festivalului-concurs internațional al filmului cu tematică religioasă „Lumină din lumină”, încheiată pe 18 mai 2003, au fost decernate următoarele premii:

Marele Premiu și trofeul festivalului (oferite de Episcopia Argeșului și Muscelului): *Trupul icoanei* (realizatori: Victor Antipa – CJCP Argeș, Dănuț Dumitrașcu – CNCP);

Premiul I (oferit de Primăria Municipiului Curtea de Argeș): *Fan Club Jesus Christ* (realizator: Diana Deleanu – Râmnicu Vâlcea);

Premiul II (oferit de CJCP Argeș): *Sfântul Iosif cel nou de la Partoș* (realizator: Victor Popa – Timișoara);

Premiul III ex-aequo: *Trei pogoane de la Jgheaburi* (realizator: Dan Mihalcea – Râmnicu Vâlcea) – premiu oferit de Muzeul Municipal Curtea de Argeș; și *Sfânta Gora* (realizator: Romulus Buzățelu – Foșani) – premiu oferit de Studioul de Televiziune Pitești.

Buletinul informatival Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, Nr. 6(133), 2003, București.

A CINCEA EXPOZIȚIE NAȚIONALĂ DE ICOANE „RUGĂMU-NE ȚIE!”

La 18 aprilie 2003 s-a deschis la Muzeul de Artă din Pitești cea de a V-a Expoziție-concurs națională de icoane „Rugămu-ne Ție!”. Manifestarea a reunit pe simezele sale 187 de lucrări ale unor artiști din 23 de localități ale țării, icoane executate în nota tradițională, pe lemn și sticlă, în spiritul învățăturii creștin-ortodoxe.

Organizatorii, Consiliul Județean Argeș, Centrul Creației Populare Argeș, Muzeul Județean Argeș, în colaborare cu Episcopia Argeșului și Muscelului, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Argeș, primăriile municipiilor Pitești și Curtea de Argeș și Muzeul Municipal Curtea de Argeș au avut bucuria să constate că nivelul artistic al creațiilor a fost mai ridicat decât în anii precedenți. Menționăm diversitatea lucrărilor, nu numai ca tematică, ci și ca tehnică artistică, multe dintre ele probând originalitatea și personalitatea artiștilor care le-au realizat.

Vernisajul expoziției a fost deschis de slujba de sfințire a icoanelor, oficiată de către P.C. Vicar Nicolae Brânzea și preoții Cornel Ilie și Marius Costache.

Atmosfera de pietate și contemplație a fost întregită de microconcertul de muzică sacră, susținut de Corala bărbătească ortodoxă „Sfântul Ioan” din Pitești, dirijată de părintele Marin Drăgușin.

În cuvântul lor, oficialitățile prezente: prof. drd. Sevastian Tudor, directorul Direcției Județene de Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național, prof. Gheorghe Nicuț, primarul Municipiului Curtea de Argeș, prof. Spiridon Cristocea, director adjunct al Muzeului Județean Argeș, și P.C. Vicar Nicolae Brânzea, Episcopia Argeșului și Muscelului, au apreciat valoarea acestei a cincea expoziții naționale, eveniment realizat la inițiativa Centrului Creației Populare al Județului Argeș și cu binecuvântarea Preasfințitului Calinic, episcop al Argeșului și Muscelului. Ca o chintesență a celor spuse cu multă simțire și dragoste, reținem: „Acest eveniment are o mare încărcătură sufletească, mai ales că Dumnezeu a dat gând bun ca el să înceapă în preajma Floriilor. Dacă vom privi cu sufletul deschis icoanele, vom fi asemenea copiilor cu inimile curate, care L-au întâmpinat pe Mântuitorul la Intrarea Sa în Ierusalim. Icoana, ca suport spiritual în urcușul duhovnicesc, a trecut printr-un secol de luptă. Dar a izbândit, dovadă că sămânța a fost sădită în pământ bun. Dorim ca prin această expozițe-concurs să avem o continuitate în a arăta tezaurul Ortodoxiei”.

Juriul, format din specialiști de notorietate, prezidat de criticul de artă Virgil Poliacu, a acordat 29 de premii, după cum urmează:

Premiul I, oferit de Episcopia Argeșului și Muscelului: Nicușor Duță – Pitești, pentru lucrarea „Sfântul Andrei”; Premiul II, oferit de Primăria Municipiului Curtea de Argeș: Mihaela Ghițiu – București, „Sfânta Treime”; Premiul II, oferit de Primăria Municipiului Pitești: Alexandru Marinescu – Câmpulung-Muscel, „Sfântul Ioan”; Premiul III, oferit de Centrul Creației Populare Argeș: Alexandru Mihăescu – București, „Maica Domnului Jalnică”; Premiul III, oferit de Muzeul Județean Argeș: Corina Mihăescu – București, „Coborârea de pe cruce”; Premiul III, oferit de Muzeul Municipal Curtea de Argeș: Cristian Micu – Cluj-Napoca, „Iisus Învățătorul”; Premiul III, oferit de Casa de Cultură din Curtea de Argeș: Camelia Darie – Pitești, „Învierea Domnului”.

Premii de excelență oferite de instituții de cultură, biserici ortodoxe și numeroși sponsori: Mona Adriana Surlă – Odobești-Vrancea, „Sfinții Împărați Constantin și Elena”; Liviu Vâja – București, „Sfântul Gheorghe”; Emilia Burlacu – Suceava, „Iisus”; Caterina Eugenia Cernea – Moreni-Dâmbovița, „Nașterea Domnului”; Ioana Negoiță – Sibiu, „Împărăția tuturor sfinților”; Georgel Rădulescu – Pitești, „Maica Domnului”; Marian Stanciu – Câmpulung-Muscel, „Sfântul

Mihail”; Florin Neacșa – Pitești, „Maica Domnului a Patimilor”; Ion Filigian – Rm.-Vâlcea, „Sfântul Gheorghe”; Valentina Acasandrei – Iași, „Învierea”.

Premii speciale: Cătălin Bogătean – Târgu-Mureș, „Sfântul Nicolae”; Alexandra Batâr – Rm.-Vâlcea, „Intrarea în biserică”; Gabriela Smădu-Victoria – Brașov, „Maica Domnului Îndurerată”; Camelia Constantin – Reșița, „Iisus”; Luminița Stan – Focșani, „Nașterea Domnului”; Ana Negoiță – Sibiu, „Cina cea de Taină”; Romulus Constantinescu – Pitești, „Maica Domnului cu Iisus”; Georgiana Târcă – Rm.-Vâlcea, „Sfântul Gheorghe”; Marilena Căldăruș – Brăila, „Maica Domnului pe Tron”; Stela Costache – București, „Sfântul Ilie”; Mirela Sora – Pitești, „Răstignirea”; Doina Fleșariu – București, „Domnul Iisus Hristos cu Sfinții”.

Valoarea tuturor premiilor se ridică la suma de 60.500.000 lei.

Festivitatea de premiere s-a desfășurat la Muzeul Municipal din Curtea de Argeș, vineri 16 mai a.c., în prezența Preasfințitului Calinic – Episcopul Argeșului și Muscelului.

Tot la Curtea de Argeș s-a organizat în mai și iunie o expoziție cu vânzare, care, prin amabilitatea și managementul directorului Muzeului din Curtea de Argeș, arh. Florin Scărlătescu, a atras numeroși sponsori (s-au vândut 41 de icoane, în sumă totală de 59.250.000 lei). Este un bilanț remarcabil care ne îndreptățește să mulțumim tuturor celor care au contribuit la reușita noastră, să perseverăm în acest demers, pentru a stimula pe maeștrii iconari care pun tot sufletul în a crea valori nemuritoare. O remarcă specială pentru pictorul Augustin Lucici, președinte al juriului, și pentru profesionalismul specialiștilor de la Muzeul de Artă din Pitești, pentru panotajul ireproșabil pe care l-au realizat.

Tuturor se cuvine să le dăm aprecierea noastră și să-i așteptăm în fiecare an la expoziția „Rugămu-ne Ție!” de la Pitești și Curtea de Argeș.

Cultura. Publicație de opinii și informații culturale, Nr. 1-4, 2003, Pitești, pag. 23-24.

„NARCISA DE AUR" DE LA COSTEȘTI-ARGEȘ, 2004

Cea de-a XXVI-a ediție a Concursului interjudețean al soliștilor de muzică populară „Narcisa de Aur" s-a desfăşurat joi, 27 mai 2004, la Casa de Cultură a orașului Costești – județul Argeş. După o necesară preselecție, pe scenă au evoluat 23 de concurenți, provenind din 12 județe ale țării.

A fost o ediție reușită, încununată de realizări artistice pe măsura grijii manifestate în pregătirea concursului. Tinerii, în majoritate elevi ai şcolilor de specialitate, au lăsat o impresie deosebită, dovedind cunoştinţe profunde, alegând un repertoriu melodic adecvat, cu piese valoroase, transmise publicului într-o manieră care a primit aprecieri meritate; de asemenea, vestimentația concurenților a fost la înălțime.

Juriul, condus de etnomuzicologul Eugenia Florea, redactor-şef la Societatea Română de Radio, a acordat 13 premii și mențiuni unor interpreți care vor avea cu siguranță un cuvânt de spus în muzica populară românească.

Premiul I și trofeul întrecerii au răsplătit calitățile solistei Nicoleta Buga din Scorțoasa (Buzău). Locul secund a revenit Mihaelei Stanciu din Ploiești, iar cel de-al treilea Paulei Marilena Neagu din Costești. O remarcă specială pentru participantele reprezentând Liceul de Artă „Dinu Lipatti" din Pitești: Viorela Patrichi, Elena Roxana Bădescu și Laura Călinescu.

Publicul, juriul și interpreții au apreciat acompaniamentul Orchestrei „Doina Argeșului" a Teatrului „Al. Davila" din Pitești, dirijată de Marin Mihalcea.

Manifestarea a fost încheiată de inspiratele cuvinte rostite, într-o atmosferă propice predării ştafetei aristice, de Ion Dumitru, primarul orașului Costești, și de prof. drd. Sevastian Tudor, directorul Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Argeș.

Avem toate motivele să considerăm ediția din acest an a „Narcisei de Aur" – pentru care se cuvin mulțumiri Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, principalul organizator – o reușită categorică, dovadă că astfel de manifestări atrag atenția publicului oricând și oriunde.

Buletinul informativ al Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, Nr. 7(146), 2004, București.

DOUĂZECI DE EDIȚII „CARPAȚI”

Se așterne patina valorii și peste o manifestare culturală evocată cu drag: Festivalul (din 1990, internațional) de folclor „Carpați”.

Parcă a fost ieri când, pe stadionul urbei unde Manole a jertfit-o pe Ana, se derula prima ediție, în vara lui 1975, ca o neuitată revărsare de frumuseți.

Limbile de foc ale reflectoarelor irizând verdele gazonului, dar și nuanțele maramelor, fotelor, iilor, vestelor aduse odată cu tot ceea ce avea Țara mai bun în materie de cântec, joc, port și gând românesc – bunuri de preț care ne legitimează, ne identifică și recomandă în rândul vrednicilor trăitori ai Pământului – păreau cu adevărat înfățișări de basm.

În curgerea naturală și nostalgică a vremii s-au așezat, așijderea, edițiile următoare din acest complex al manifestărilor ajunse, în „Gustarul” acesta, la numărul 20.

Ne-au venit, de-a lungul anilor, vestitori de împliniri artistice din multe părți ale unei lumi diverse, unele aflându-se mai departe, altele, mai aproape de noi. Amintim aici – în ordine alfabetică – țările care s-au învrednicit să ne trimită soli de creație populară și o facem cu inima plină de căldură pentru ceea ce ieșea în plan valoric: Belgia, Bulgaria, Canada, Finlanda, Franța, Grecia, Italia, Iugoslavia, Lituania, Macedonia, Olanda, Portugalia, Republica Moldova, Spania și Turcia. Unele din statele nominalizate și-au trimis formații la sărbătoarea noastră de mai multe ori – an de an, chiar – în semn de respect și prețuire pentru noi, pentru folclorul argeșean despre care s-a dus, meritat, faima pe meridianele și paralelele planetei.

Este în spiritul adevărului să menționăm că „perimetrul” alaiului unic al Festivalului „Carpați” (la fel de pline de atracție, paradele melodiilor, dansurilor și vestimentației populare proprii fiecărei nații) înseamnă localitățile Pitești, Câmpulung-Muscel, Curtea de Argeș, Costești, Topoloveni, Bogați, Cabana Voinea, Domnești.

Anul acesta, în perioada 10-15 august, 11 formații artistice din județ au „colindat” așezările notate mai sus, aducând miilor de privitori mesajul creației populare autentice răzbind prin ani și învingându-le cerbicia. Împreună cu ansamblurile și formațiile din Argeș au evoluat interpreți reprezentând Bulgaria, Grecia, Italia, Olanda, Portugalia și Turcia. Programele au fost susținute în piețe, pe stadioane sau în sălile așezămintelor culturale, și au fost primite pe măsura importanței acordate folclorului, element sine qua non al vieții noastre.

Buletinul informativ al Centrului Creației Populare Argeș, Nr. 2, Pitești, 2004, pag. 4-5.

BRÂUL DE LA BOTENI – EDIȚIE JUBILIARĂ

Au trecut zece ani de când Consiliul Local, Primăria și Căminul Cultural Boteni, în colaborare cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, au inițiat această manifestare folclorică tradițională care de fiecare dată a căpătat noi valențe de frumusețe. Anul acesta, gazdele s-au întrecut oferind celor prezenți în număr mare, în ciuda caniculei puternice, un maraton artistic de peste șapte ore, prezentat în estrada în aer liber din curtea Căminului Cultural. Dintre organizatori au ieșit în evidență primarul, Vasile Leau, și directorul Căminului Cultural, Mihail Măgureanu.

Am văzut și auzit sute de cântece și jocuri populare muscelene și argeșene, spre satisfacția entuziaștilor spectatori. Au impresionat Ansamblul folcloric „Argeșelul" din Boteni (instructori – Dorin Vizitiu și Ionela Rujan), călușarii de la Stolnici (vătaf – Petre Măsală), Ansamblul folcloric „Dorulețul" al Căminului Cultural din Retevoiești-Pietroșani (instructori – Eugenia Racovița și Petre Negru), Grupul vocal-instrumental „Bujorel de munte" din Berevoiești (instructori – Monica Păuna și Teodora Scarlat), Grupul vocal al școlii din Vulturești (pregătit de institutorul Ion Mateescu) și Grupul vocal feminin din Corbșori-Corbi (Maria Cicu). Mai menționăm Grupul de copii ai Școlii din Conțești-Davidești. O remarcă specială pentru soliștii cu nume sau în curs de afirmare care ne-au bucurat cu vocile plăcute și cu multe melodii inedite, care ne-au convins pentru a nu știu câta oară de frumusețea folclorului muzical argeșean și muscelean: Elisabeta Turcu, Nineta Popa, Nelu Prunoiu, Emilia Ghinescu, Daniel Chițulescu, Ionela Ristea, Lilica Mărgărit, Petre Negru, Crinuța Dolbea, Mihaela Chirițescu, Ileana Păuna, Viorela Rizea, Lili Pestz și mulți alții care au confirmat prin prestațiile lor cele afirmate mai sus.

În deschiderea manifestării, gazdele ne-au umplut sufletul de bucurie lansând *Monografia comunei Boteni*, a regretatului prof. univ. dr. Ion Chelcea, distins cercetător în domeniul etnografiei, reputat fiu al satului.

La sesiunea de comunicări au avut intervenții documentate prof. univ. dr. Septimiu Chelcea (Universitatea din București), fiul autorului, prof. univ. dr. Adrian Nicolau (Universitatea din Iași), conf. univ. dr. Cornel Constantinescu (Universitatea din Pitești), prof. univ. Lucian Bădescu, prof. Ligia Constantinescu, Octavian Bănică, Mihail Măgureanu și nu în ultimul rând primarul comunei.

Argeșul, Anul CXXXIX, Nr. 4461, marți, 02.08.2005, pag. 2.

SĂRBĂTOAREA PRIMĂVERII LA PODIŞOR

A intrat în obişnuinţa localităţilor de pe Valea Râului Doamnei, mai ales în ultimii ani, să-şi stabilească o sărbătoare la care să cheme fiii satului, consătenii şi toţi iubitorii cântecului, dansului şi obiceiurilor noastre tradiţionale.

Anul acesta, printre primii în iniţierea unei astfel de întâlniri folclorice au fost cei de la Retevoieşti, care, pe dealul Podişor, într-o duminică frumoasă de primăvară, pe 7 mai, au dat întâlnire tuturor celor dornici să petreacă o zi de odihnă la iarbă verde.

Şi putem spune cu bucurie că au reuşit. Iniţiativa a aparţinut animatorilor culturali – doamna educatoare Eugenia Racoviţă şi domnul învăţător Petre Negru – cărora li s-au alăturat cadrele didactice de la Şcoală, în frunte cu profesoara Corina Racoviţă, dar şi consilierul local Gheorghe Racoviţă şi numeroşi sponsori, dintre care îi amintim pe Vasile Ilinca, Gheorghe Ţâroiu, Ion Andrei şi Ion Stoicescu, rude şi prieteni care n-au precupeţit nici un efort în realizarea unei manifestări atractive şi binevenite pentru sutele de participanţi.

Spectacolul folcloric, bine structurat, s-a bazat pe forţele locale, binecunoscutele ansambluri folclorice păstrătoare ale tradiţiei: „Doruleţul” al Căminului Cultural, instruit de ani de zile de Eugenia Racoviţă, dar şi cel al Şcolii, generaţie care vine tare din urmă, pregătit de învăţătorul Petre Negru – sunt formaţii care fac cinste mişcării de amatori din Argeş, care au obţinut diplome de excelenţă la recent încheiatul Festival al ansamblurilor folclorice şi formaţiilor de dansuri „Gheorghe Popescu-Judeţ” de la Curtea de Argeş.

Forţelor locale li s-au alăturat şi invitaţi de marcă, solişti consacraţi, binecunoscuţi şi iubiţi de melomanii locului. Să-i amintim pe Elisabeta Ticuţă, Elisabeta Turcu, Ioana Cornea, dar şi pe cei tineri, în plină afirmare: Daniel Chiţulescu şi Dumitru Tavă. Un lucru care merită scos în evidenţă: au fost însoţiţi de acompaniatori, păstrând tradiţia interpretării cântecului popular.

Ne-a impresionat frumuseţea costumelor populare, nu numai ale interpreţilor, dar şi ale locuitorilor din Retevoieşti, care-şi poartă cu mândrie zestrea lor moştenită de la străbuni.

Ce poţi să mai spui despre ospitalitatea gazdelor noastre, despre atmosfera destinsă specifică satului nostru tradiţional?

Să auzim cât mai des de astfel de iniţiative!

Celor care s-au străduit pentru buna reuşită, toată consideraţia noastră!

Buletin cultural argeșean, Anul II, Nr. 2(6), Pitești, iunie, 2006, pag. 37.

EDITURA „ALEAN” ÎN PLINĂ ACTIVITATE

Un moment de binecuvenită satisfacţie au trăit lucrătorii Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale, în 19 ianuarie 2007, când a avut loc lansarea editurii proprii, sugestiv botezată „Alean”, eveniment care a încununat o strădanie de zeci de ani a slujitorilor culturii populare tradiţionale. Înfiinţată încă din 2006, din dorinţa de a trece pe sub teascurile tiparului rezultatele cercetărilor de teren ale instituţiei semicentenare şi ale harnicei Asociaţii a folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin”, editura a scos pe piaţă în scurta sa existenţă nouă volume de specialitate, majoritatea cu aspect monografic: *Monografia comunei Coşeşti*, de Sorin Mazilescu (coordonator), Grigore Constantinescu şi Adrian Sămărescu; *Caiete folclorice Argeş*, vol. IX-X (coordonatori: Adriana Rujan, Constantin Cârstoiu şi Adrian Sămărescu); *Anuarul informativ Nr. 5/2007 al C.J.C.P.C.T. Argeş* (coordonator: Corneliu Lamba); *Corul Ars Nova – Piteşti. 35 de ani în slujba muzicii româneşti*, autor: Gheorghe Gomoiu; *Folclor poetic din Argeş. Descântece*, coordonator: Adriana Rujan; *Argeş. Dicţionar etnocultural*, autor: Grigore Constantinescu; *Şcoala din Vlădeşti-Argeş. Monografie istorică*, autor: Ion Stroe; *Mioveni. Paşi în timp*, monografie de Adrian Sămărescu (coordonator) şi un colectiv de autori; şi *Doina de dor sau dorul de doină*, autor: Dorin Oancea.

Sunt dovezi ale unei munci de specialitate, bine structurate. Momentul inaugural s-a bucurat de numeroasa prezenţă a unor personalităţi din domeniul culturii, dintre care este bine să amintim pe senatorul Mihai Ungheanu, remarcabil om de cultură, pe vicepreşedintele Consiliului Judeţean Argeş, Marian Fulga, directori ai instituţiilor de cultură, reprezentanţi ai mass-media şi numeroşi iubitori ai culturii populare. Acest succes îl datorăm perseverenţei tinerilor noştri colegi: Adrian Sămărescu (directorul Editurii), Sorin Mazilescu – cercetător, Constantin Cârstoiu – folclorist, Viorica Stoica – culegere şi tehnoredactare, Lavinia şi Cătălin Oancea – procesare/pre-press, Radu Ştefănescu – foto, cărora le mulţumim pentru succes şi mai ales pentru ce vor face de aici înainte.

Buletin cultural argeșean, Anul III, Nr.1-2 (9), Pitești, iulie 2007, pag. 52-53.

„CÂNTECELE ARGEŞULUI”, O EDIŢIE BOGATĂ ÎN TALENTE AUTENTICE

Una dintre cele mai longevive manifestări artistice, elaborată şi patronată de Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş, şi-a depănat în primăvara acestui an o ediţie reuşită la care au fost antrenaţi sute de solişti vocali şi instrumentişti, rapsozi populari, grupuri vocale şi instrumentale, tarafuri, formaţii de fluieraşi din numeroase localităţi argeşene.

Anul acesta, concursul s-a desfăşurat în patru spectacole zonale desfăşurate la Costeşti, la Casa de Cultură, şi la căminele culturale din Stroeşti (Muşăteşti), Călineşti şi Boteni, unde au evoluat 56 de formaţii şi 925 interpreţi amatori din satele şi oraşele Argeşului.

Elaborându-şi programele în mod judicios, abordând un repertoriu autentic, în care au avut prioritate cântece şi jocuri cu parfum arhaic (încă se mai găsesc la bătrânii satelor noastre astfel de cântece şi jocuri), prezentând costume unicat de o valoare inestimabilă, solii Argeşului au încântat sute de spectatori care au umplut până la refuz sălile, dovedindu-ne, dacă mai era nevoie, că acele activităţi bine organizate şi cu valoare artistică şi educativă se bucură de încrederea iubitorilor culturii populare autentice.

Dovadă a valorii formaţiilor şi interpreţilor prezenţi pe scenă sunt numeroasele premii acordate de către un juriu exigent şi competent, format din specialişti de marcă ai genului.

Sunt insuficiente paginile de faţă pentru a evidenţia virtuţile Concursului judeţean „Cântecele Argeşului”. Considerăm că prezentarea clasamentului competiţiei artistice este măsura valorii participanţilor din acest an:

GRUPURI VOCALE FOLCLORICE DE COPII

Premiul I

- Grupul vocal folcloric al Şcolii din Corbi, instructor: Andrei Bucur;
- Grupul vocal folcloric al Şcolii „Petre Ţuţea” din Boteni, instructori: Iulia Popescu, Mirela Mihai şi Ion Popescu;
- Grupul vocal folcloric „Doina” al Liceului „Iulia Zamfirescu” din Mioveni, instructor: Liliana Iordache;
- Grupul vocal folcloric „Tinere talente” al Şcolii din Vultureşti, instructor: Ion Mateescu;
- Grupul vocal folcloric al Şcolii „George Topîrceanu” din Mioveni, instructori: Ana Bucur, Maria Savu şi Liviu Popa;
- Grupul vocal folcloric „Dor de dor” al Şcolii „Ion Petrică” din Domneşti, instructori: Marilena Negru, Larisa Andrei şi Ion Roşu.

Premiul II

- Grupul vocal folcloric „Zavaidoc” al Centrului Cultural din Piteşti, instructori: Cornelia Barbu şi Carmen Ionescu;
- Grupul vocal folcloric „Doruleţul” al Şcolii „Liviu Rebreanu” din Mioveni, instructor: Maria Comănoiu;
- Grupul vocal folcloric al Şcolii din Conţeşti, comuna Davideşti, instructor: Maria Gheorghe;
- Grupul vocal folcloric al Şcolii din Costeşti, instructor: Silvia Nicolae;

- Grupul vocal folcloric „Muntenia” al Şcolii din Priboieni, instructor: Elena Florescu;
- Grupul vocal folcloric al Clubului Copiilor din Costeşti, instructor: Cornelia Ilie;
- Grupul vocal folcloric „Mlădiţe muscelene” al Şcolii Nr.3 „Nanu Muscel” din Câmpulung-Muscel, instructor: Cornel Slonaru.

Premiul III

- Grupul vocal folcloric „Doruleţul” al Şcolii din Retevoieşti, comuna Pietroşani, instructor: Petre Negru.

Menţiuni

- Grupul vocal folcloric al Şcolii din Vlădeşti, instructor: Ion Stroe;
- Grupul vocal folcloric „Mlădiţe argeşene” al Şcolii „Basarab I” din Curtea de Argeş, instructor: Ecaterina Tudor;
- Grupul vocal folcloric „Doinele Albeştilor” al Căminului Cultural Albeştii de Muscel, instructor: Eugen Manta.

GRUPURI VOCALE DE TINERI ŞI MATURI

Premiul I

- Grupul vocal folcloric „Doina munţilor” al Căminului Cultural din Nucşoara, instructor: Valentin Retevoi;
- Grupul vocal folcloric al Căminului Cultural din Muşăteşti, instructor: Elisabeta Onea;
- Grupul vocal folcloric „Doruri stoeneştene” al Căminului Cultural din Stoeneşti, instructori: Minodora Coşleacără şi Gheorghe Stroe;
- Grupul vocal folcloric „Bujorel de munte” al Căminului Cultural din Berevoeşti, instructori: Monica Păuna şi Teodora Scarlat;
- Grupul vocal folcloric „Frunzuliţă de pelin” al Căminului Cultural din Stâlpeni, instructori: Elena Stăncescu şi Doina Pătrăşcanu.

Premiul II

- Grupul vocal folcloric „Mlădiţe muscelene” al Căminului Cultural din Poieniţa, comuna Bălileşti, instructori: Mariana Popescu şi Ion Bucurescu.

Premiul III

- Grupul vocal folcloric al Grupului Şcolar Forestier Rucăr, instructori: Domnica Pestriţu şi Andreea Boşoiu.

Menţiune

- Grupul vocal folcloric al Căminului Cultural din Mozăceni, instructor: Maria Isvoranu.

GRUPURI VOCAL-FOLCLORICE BĂRBĂTEŞTI

Premiul I

- Grupul vocal folcloric bărbătesc „Doruri muscelene” din Văcarea, comuna Mihăeşti, instructor: Liviu Iana;
- Grupul vocal folcloric bărbătesc „Argeşelul” al Căminului Cultural din Boteni, instructori: Dorin Vizitiu şi Mihai Măgureanu;
- Grupul vocal folcloric bărbătesc al Căminului Cultural din Corbi, instructor: Petre Achimoiu.

Premiul II

- Grupul vocal folcloric bărbătesc „Mioriţa” al Căminului Cultural din Jugur, comuna Poienarii de Muscel.

GRUPURI CORALE

Premiul I

- Grupul coral al Colegiului Naţional „I.C. Brătianu” din Piteşti, dirijor: Maria Cosmescu;
- Grupul coral „Ghiocelul” al Colegiului Tehnic „Dimitrie Dima” din Piteşti, dirijor: Luminiţa Marin;
- Grupul coral al Grupului Şcolar din Corbeni, dirijor: Lidia Sima;
- Grupul coral „Sfântul Ioan” al Căminului Cultural din Albeştii de Argeş, dirijor: Marius Gorunescu.

ANSAMBLURI ŞI GRUPURI VOCAL-INSTRUMENTALE

Premiul I

- Ansamblul vocal-instrumental folcloric „Ciobănaşul” al Căminului Cultural din Corbi, instructori: Petre Achimoiu şi Andrei Bucur;
- Ansamblul vocal-instrumental folcloric „Murmurul Vâlsanului” al Asociaţiei Culturale Săteşti din Galeşu, comuna Brăduleţ, instructori: Ion Ionescu şi Victor Eftimie;
- Grupul vocal-instrumental folcloric „Argeşelul” al Liceului de Artă „Dinu Lipatti” din Piteşti, instructor: Iulian Butaru.

TARAFURI

Premiul I

- Taraful Căminului Cultural din Boteni, instructor: Cornel Buzatu;
- Grupul instrumental folcloric „Argeşelul” al Liceului de Arte „Dinu Lipatti” din Piteşti, instructor: Iulian Butaru;
- Taraful Căminului Cultural din Stroeşti, comuna Muşăteşti, instructor: Tinuş Baciu;
- Taraful Şcolii de Arte din Piteşti, instructor: Nicolae Oprea.

GRUPURI DE INSTRUMENTE POPULARE

Premiul I

- Formaţia de fluieraşi a Căminului Cultural din Corbi, instructor: Ion Catană;
- Grupul de solzari al Căminului Cultural din Arefu, instructor: Angela Bădescu.

Premiul II

- Grupul de fluieraşi al Asociaţiei Culturale Săteşti din Galeşu, comuna Brăduleţ, instructor: Constantin Vasile;
- Grupul de fluieraşi al Căminului Cultural din Arefu, instructor: Angela Bădescu;
- Grupul de fluieraşi al Şcolii „George Topîrceanu” din Mioveni, instructori: Liviu Popa şi Ana Bucur.

Menţiune

- Formaţia de fluieraşi a Şcolii Nr. 3 „Nanu Muscel” din Câmpulung-Muscel, instructor: Cornel Slonaru.

RAPSOZI

Premiul I

- Ion Prunoiu – Căminul Cultural din Boteni;
- Anişoara Bârdici – Asociaţia Culturală Sătească, comuna Brăduleţ;
- Iulian Mutu Constantin – Căminul Cultural din Buzoeşti;
- Petre Achimoiu – Căminul Cultural din Corbi;
- Ilie Gruia – Căminul Cultual din Arefu;
- Andrei Bucur – Căminul Cultural din Corbi.

Premiul III

- Lili Dobroaia – Căminul Cultural din Stâlpeni.

SOLIŞTI VOCALI DE MUZICĂ POPULARĂ – COPII

Premiul I

- Geanina Manea – Şcoala Nr. 2 din Piteşti;
- Elena Popescu – Clubul Copiilor din Costeşti;
- Bogdan Oncioiu – Şcoala din Boteni;
- Ancuţa Vâjan – Şcoala din Boteni;
- Daniel Milea – Şcoala Nr. 15 „Adrian Păunescu" – Piteşti;
- Mihaela Cârstea şi Geanina Şerban – duet – Clubul Copiilor din Costeşti.

Premiul II

- Radu Ştefăniţă Negru – Şcoala din Retevoieşti, comuna Pietroşani;
- Ionuţ Stelian Badea – Centrul Cultural din Piteşti;
- Oana Preda – Şcoala Conţeşti, comuna Davideşti;
- Ion Moise Bădulescu – Casa de Cultură a Sindicatelor din Mioveni;
- Constantin Eusebiu David – Şcoala Vrăneşti, comuna Călineşti;
- Cristina Burciu – Clubul Copiilor din Costeşti;
- Andreea Lungu – Clubul Copiilor din Costeşti;
- Mihaela Stanciu – Clubul Copiilor din Costeşti;
- Alexandra Mihaela Pătrăşcoiu – Şcoala Nr. 2 – Bradu.

Premiul III

- Gabriela Bădiloiu – Şcoala Negreşti, comuna Beleţi Negreşti;
- Anca Dună şi Cătălina Ceauşescu – Şcoala Nr. 5 din Piteşti;
- Cornelia Cal – Şcoala Recea;
- Ioana Băilă – Şcoala Nr. 3 „Nanu Muscel" din Câmpulung-Muscel.

Menţiune

- Eufilia Ioniţă – Clubul Copiilor din Costeşti;
- Loredana şi Anita Nicolae – Palatul Copiilor din Piteşti;
- Ramona Bălăşoiu – Şcoala Davideşti;
- Anca Tomescu – Şcoala Albeştii de Muscel;
- Emanuela Popescu – Clubul Copiilor din Costeşti;
- Anda Georgescu – Şcoala Nr. 3 „Nanu Muscel" din Câmpulung-Muscel;
- Daniela Idor – Şcoala Nr. 3 „Nanu Muscel" din Câmpulung-Muscel;
- Emanoil Păştin – Şcoala Nr. 3 „Nanu Muscel" din Câmpulung-Muscel;

- Alexandra Păunescu – Şcoala Nr. 2 din Câmpulung-Muscel.

SOLIŞTI VOCALI DE MUZICĂ POPULARĂ – TINERI ŞI MATURI

Premiul I

- Mihaela Chiriţescu – Căminul Cultural din Vultureşti;
- Liliana Iordache – Liceul „Iulia Zamfirescu" – Mioveni;
- Ionel Lazăr – Căminul Cultural – Slobozia;
- Florentina Ilie – Liceul de Artă „Dinu Lipatti" din Piteşti;
- Raluca Ristea – Liceul de Artă „Dinu Lipatti" din Piteşti;
- Diana Lică – Liceul de Artă „Dinu Lipatti" din Piteşti;
- Ancuţa Savu – Liceul de Artă „Dinu Lipatti" din Piteşti.

Premiul II

- Mădălina Radu – Căminul Cultural din Bogaţi;
- Zina Ghiţulescu – Liceul „Dinu Lipatti" din Piteşti;
- Ancuţa Ionaşcu – Căminul Cultural din Stoeneşti;
- George Corbu – Liceul „Dinu Lipatti" din Piteşti;
- Florina Diţă – Liceul „Ion Mihalache" din Topoloveni;
- Tinuş Baciu – Căminul Cultural din Stroeşti, comuna Muşăteşti.

Premiul III

- Dănuţ Popescu – Căminul Cultural din Mozăceni;
- Carmen Radu – Grupul Şcolar Forestier – Rucăr;
- Ramona Stanciu – Căminul Cultural Albeştii de Argeş;
- Alina Şerban – Căminul Cultural Albeştii de Argeş.

Menţiune

- Monica Hurubeanu – Şcoala de Arte din Piteşti;
- George Stan – Şcoala de Arte din Piteşti;
- Maria Moise – Căminul Cultural din Muşăteşti;
- Veronica Olteanu – Căminul Cultural din Muşăteşti;
- Petruţa Filipoiu – Căminul Cultural din Muşăteşti.

SOLIŞTI INSTRUMENTIŞTI

Premiul I

- Liviu Voicu Cristian – vioară – Casa de Cultură a Oraşului Costeşti;
- Cristina Ghiţă – vioară – Casa de Cultură a Oraşului Costeşti;
- Florin Bloju – interpret la mai multe instrumente – Stroeşti, comuna Muşăteşti;
- Sorin Mirescu – solist instrumentist la fluier şi carabă – Căminul Cultural din Boteni;
- Viorel Dobrotă – acordeon – Casa de Cultură a Oraşului Costeşti.

Premiul II

- Remus Buzatu – acordeon – Căminul Cultural din Boteni;
- Nicolae Megherel – muzicuţă – Căminul Cultural din Mozăceni.

Premiul III

- Irinel Creaţa – acordeon – Şcoala din Davideşti.

Au fost şi unele stângăcii, fireşti, mai ales la formaţiile de copii care sunt la începutul „carierei” artistice, dar care creează premisele unei perfecţionări în viitor, unei evoluţii valoroase în ediţiile care vor urma.

Se cuvine ca în încheiere să-i evidenţiem pe instructorii care au pregătit talentaţii noştri interpreţi, cadre didactice, directori de cămine culturale, rapsozi neîntrecuţi care prin munca lor ne-au prezentat adevărata faţă a folclorului muzical argeşean la cota 2007. Este cazul să pregătim următoarea ediţie încă de acum, pentru a avea parte de satisfacţiile dorite.

Concursul judeţean „Cântecele Argeşului 2007” a fost un exerciţiu care ne-a prezentat adevăratele valori demne să ne reprezinte oricând la confruntări artistice locale şi naţionale.

Buletin cultural argeșean, Anul III, Nr. 1-2 (9), Pitești, iulie 2007, pag. 55-57.

PREMIANȚII NOȘTRI

A intrat în obișnuința Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, începând cu anul 2002, să acorde celor mai merituoși slujitori ai culturii populare, în ultimele zile ale anului, premiile pentru prestațiile lor deosebite.

În anul 2007*, Premiul de excelență pentru întreaga activitate în slujba culturii populare* a fost acordat profesorului octogenar **Mihai Tița** – locatar al cartierului „Marina” din Municipiul Curtea de Argeș, un om minunat care și-a închinat întreaga viață dezvoltării culturale a localității. A fost directorul Casei de Cultură 27 de ani, a înființat ansamblul folcloric „Argeșul” (1968), a fost unul din fondatorii Festivalului de folclor „Carpați” (1975) și a avut foarte multe alte inițiative din care unele mai sunt în actualitate. A creat un spirit de seriozitate pentru toți cei care lucrează în acest domeniu. În Argeș, premiatul este apreciat și stimat pentru tot ce a făcut și mai face și astăzi pentru cultura autentică.

Profesorului **Constantin Dinu** de pe valea Cârcinovului din comuna Boțești (pe care îl reprezenta la festivitate soția) i-a revenit *Premiul pentru cel mai reprezentativ cercetător, culegător sau valorificator al folclorului argeșean*. În afară de activitatea didactică pe care a practicat-o cu mândrie toată viața, pregătind generații de copii din satul care îi păstrează o binemeritată recunoștință, a cercetat și publicat momentele importante din istoria localității natale, a cules sute de perle de folclor literar local, transmițându-le și celor care vor veni. Împreună cu soția sa, după *Monografia satului,* în anul 2007 a publicat *Neamuri din Boțești, de ieri și de azi*, de mare valoare documentară, care cu siguranță îl reprezintă și va rămâne un reper de mare importanță în devenirea localității.

Pentru **Jean Dumitrașcu**, directorul Centrului Cultural din Pitești și directorul general al Filarmonicii piteștene – al cărei certificat de naștere are ca dată anul 2007 – acordarea *Premiului pentru cel mai bun animator al vieții culturale dintr-o localitate argeșeană* a însemnat o încununare a unei stăruințe care a culminat cu bucuria miilor de piteșteni ce au și vor avea privilegiul să se bucure de frumusețea inestimabilă a marii muzici autohtone și universale, în interpretarea unui colectiv artistic cu precădere tânăr, entuziast și dăruit trup și suflet unei idei generoase. Și nu în ultimul rând, sprijinit de Consiliul Local și de primarul Tudor Pendiuc, același laureat a reușit să desfășoare cea de a II-e ediție a Festivalului „Zavaidoc”; anul acesta, festivalul a avut un plus de calitate și cu siguranță s-a impus în peisajul cultural național.

Premiul pentru cel mai bun instructor al unor formații artistice populare a fost conferit educatoarei pensionare **Eugenia Racoviță** din satul Retevoiești, comuna Pietroșani, o mare iubitoare a folclorului tradițional, care de peste trei decenii se ocupă de pregătirea ansamblului folcloric țărănesc „Doruleţul” al Căminului Cultural. Anul 2007 a însemnat pentru dansatorii săi noi valențe, alte frumuseți. S-au evidențiat la manifestarea „Gheorghe Popescu-Județ”, desfășurată la Curtea de Argeș, precum și la „Sărbătorile Argeșului și Muscelului” de la Pitești. Platoul Podișor aproape s-a umplut în primăvară cu prilejul sărbătorilor folclorice coordonate de laureata noastră. Într-adevăr, omul sfințește locul.

Nicolae Burcă a împlinit 70 de ani de viață. Cu acest prilej i s-au organizat două momente expoziționale de excepție la Pitești, la Galeria de Artă Naivă, și alta în comuna sa natală, Laza, județul Vaslui, cu care prilej s-au făcut aprecieri pentru creația sa deosebită în domeniul acestui gen de artă, pentru contribuția pe plan local și național la dezvoltarea lui în Argeş și în țară. Nicolae Burcă a donat peste 30 de lucrări consătenilor săi (Primăriei din Laza) și Galeriei de Artă Naivă a Muzeului Județean Argeş, singura din țară. De aceea, acordarea *Premiului pentru cel mai valoros creator dintr-un domeniu specific creației populare* a fost un gest de recunoaștere a meritelor sale.

Și, în fine, dar nu în ultimul rând, valorosul rapsod piteștean **Florea Voinicilă** a obținut *Premiul pentru cel mai bun interpret popular*. Face parte din marea familie a interpreților argeșeni care abordează un folclor autentic tradițional, bucurând sufletele a sute de iubitori ai cântecului, fiind prezent la numeroase manifestări. O mențiune de mare preț: la recenta ediție (a II-a) a Festivalului „Zavaidoc", interpretul, care a cântat și alături de vestitul Ion Matache, a susținut un recital de neuitat.

Cuvintele de „laudatio" pentru fericiții premiați au fost rostite de: Costin Alexandrescu, Constantin Cârstoiu, Dorin Oancea, Adrian Sămărescu, Sorin Mazilescu și preot Cosmin Bloju.

A urmat spectacolul-concert de Crăciun și Anul Nou al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeş, susținut cu mult succes de Corul „Ars Nova", dirijor Gheorghe Gomoiu, Ansamblul folcloric „Dorul", director artistic: Dorin Oancea, grupul de colindătoare „Florile Rucărului", instructor: Dominica Pestrițu, și Grupul vocal folcloric bărbătesc „Doruri muscelene" din Văcarea-Mihăești, instructor: Liviu Iana.

O seară de excepție, apreciată prin multe aplauze de cei care au făcut să pară neîncăpătoare sala teatrului piteștean. Pentru premiații anului 2007, considerație și apreciere la cel mai înalt grad!

Buletin cultural argeșean, Anul III, Nr. 4 (11), 2007, Pitești, pag. 30.

EXPOZIŢIA-CONCURS NAŢIONALĂ DE ICOANE „RUGĂMU-NE ȚIE!” LA A X-A EDIȚIE

Într-o lume, sau mai ales într-o vreme în care educaţia morală şi mai cu seamă cea religioasă sunt privite ca mijloace de îngrădire a libertăţii individului, iar Biserica nu mai este înţeleasă în sensul ei profund de organism viu, în care oamenii (deopotrivă clerici şi mireni, cu egale, dar diferite responsabilităţi) alcătuiesc un singur trup, ci ca o instituţie a preoţilor, ediţia a X-a a unei astfel de manifestări pare un miracol. Sau poate chiar şi este!

Şi asta pentru că, în 1999, la iniţiativa Episcopiei Argeşului şi Muscelului de a sărbători şase veacuri şi jumătate de la aşezarea primului scaun mitropolitan al Ţării Româneşti la Curtea de Argeş, Centrul Creaţiei Populare, prin directorul Costin Alexandrescu, Corneliu Lamba şi Gheorghe Pantelie, a decis să contribuie cu o acţiune de anvergură naţională, care să pună în evidenţă o artă cu adânci rădăcini în arealul cultural argeşean – arta iconarilor. Vernisajul acestei ediţii a avut loc la 18 mai 1999, la Muzeul Municipal din Curtea de Argeş, cu prilejul deschiderii celei de a VI-a ediţii a Festivalului de film religios „Lumină din Lumină”.

În contextul arătat la început, încăpăţânarea Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş şi râvna Episcopiei Argeşului şi Muscelului, împreună cu a celorlalţi ostenitori adunaţi în jurul manifestării, s-au dovedit cu folos, pentru o artă care se vrea la noi moştenitoarea strălucitei culturi a vechiului Byzantion şi păstrătoare a învăţăturii Bisericii în egală măsură.

Cu o participare din ce în ce mai numeroasă, în aceeaşi măsură mai valoroasă, Expoziţia-concurs naţională de icoane „Rugămu-ne Ţie!” are, în pragul celei de-a X-a ediţii, amploarea dar şi vigoarea unui eveniment naţional reprezentativ în acest domeniu. Trebuie amintit aici că prezenţa iconarilor argeşeni se anunţă tot mai consistentă, mai ales că începând cu anul universitar 2005-2006, în cadrul Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Sfânta Muceniţă Filoteia” – Universitatea din Piteşti, funcţionează specializarea Artă Sacră. Tot cu sprijinul acestei facultăţi, ediţia jubiliară din 2008 a Expoziţiei-concurs naţională de icoane „Rugămu-ne Ţie!” se va bucura şi de organizarea unui simpozion cu aceeaşi tematică.

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 7, 2008, Pitești, pag. 43.

RECUNOAŞTERE MERITATĂ

Manifestarea de astăzi vine să amintească personalitatea lui Ion Matache, reprezentant de frunte al etnoculturii tradiţionale argeşene, care încă din timpul vieţii s-a bucurat de aprecierea specialiştilor datorită valorii sale interpretative, a materialului folcloric inedit pe care l-a cules, l-a prezentat semenilor şi l-a transmis moştenire urmaşilor prin valoroase înregistrări în fonoteca de aur a Radioului Naţional şi în arhiva Institutului de Etnografie şi Folclor „Constantin Brăiloiu" din Bucureşti.

Rămâne ca obligaţie pentru cei de astăzi să valorificăm activ acest material, prin apariţia unor lucrări de folclor muzical şi prin prezentarea monografică a vieţii şi operei celui evocat.

Ca o recunoaştere a valenţelor sale, în 1980, Comitetul pentru Cultură al Judeţului Argeş (Petre Popa – preşedinte şi Maria Ciobăcel – vicepreşedinte) a avut frumoasa iniţiativă de organizare a unui festival-concurs de muzică populară instrumentală la care să participe toate tarafurile din judeţul Argeş. Încă de la prima ediţie desfăşurată la Conţeşti, comuna Davideşti, acest amplu spectacol popular s-a bucurat de mare popularitate, sute de oameni ascultând cu sufletul deschis vestiţii lăutari ai Argeşului şi Muscelului. La ediţiile următoare s-a alăturat ideii şi Centrul Creaţiei Populare şi mai ales Asociaţia Folcloriştilor Argeşeni „C. Rădulescu-Codin", prin inimosul său vicepreşedinte, profesorul Constantin Cârstoiu, care au ajutat atât din punct de vedere organizatoric, cât şi al problematicii de specialitate la reuşita acestui festival. În 1981, la Stâlpeni, profesoara Elena Stăncescu, personalitate a folcloristicii argeşene, a reliefat în cuvântul său contribuţia vestitului lăutar din Stâlpeni, Cantică Boeru, un colaborator apropiat al lui Matache, la transmiterea vestitelor cântece şi jocuri muscelene spre iubitorii de folclor. Au urmat ediţiile din 1982 (Poiana Lacului) și 1983 (Bughea de Sus), prilej cu care s-a evidenţiat în mod deosebit unul din marii lăutari de astăzi ai Muscelului, virtuozul Ion Ştefan zis „Enuş". Cea de a V-a ediţie a Concursului s-a desfăşurat în satul natal al lui Ion Matache, Vâlcele – comuna Merişani. O sală neîncăpătoare, plină până la refuz; a fost stăpânită cu greu datorită entuziasmului consătenilor vestitului lăutar. Au urmat: Costeşti (1985), Priboieni (28 octombrie 1986), Câmpulung-Muscel (13 noiembrie 1987), Curtea de Argeş (28 octombrie 1988). Cea de a X-a ediţie – jubiliară – a avut loc la 27 octombrie 1989 la Căminul Cultural din Racoviţa – oraşul Colibaşi – Mioveniul de astăzi. A fost o reuşită. Mişcarea instrumentală din judeţul nostru se afla în aceşti ani în culmea succesului, atât numeric, cât şi valoric. Exista o emulaţie în rândul instrumentiştilor, din dorinţa de autoperfecţionare continuă. S-au evidenţiat cu prilejul acestor ediţii familii renumite de lăutari precum: Floroiu, Muscalu, Mihalcea, Buştean, Voinicilă, Cercel, Pascu, Feraru, Tănase şi alţii care au avut prestaţii excelente, dovedind că Argeşul este o vatră recunoscută de lăutari.

Mari personalităţi ale folcloristicii româneşti, precum regretatul compozitor şi etnomuzicolog Ludovic Paceag, maestrul Constantin Arvinte – compozitor şi dirijor, realizatorii de emisiuni folclorice, etnomuzicologii: Marioara Murărescu şi Gruia Stoia, profesorii, dirijorii şi folcloriştii Ion Grecu, Dorel Manea şi Moise Mitulescu, în cei zece ani au avut cuvinte elogiase despre această sărbătoare a folclorului din Argeş, despre interpreţii şi creatorii de valori autentice care s-au perindat pe scenele Concursului „Ion Matache".

A urmat apoi tăcerea. Timp de nouă ani nu s-a mai făcut nimic. Tot ce se clădise cu migală în ani s-a destrămat. Din zecile de tarafuri care fiinţau mai trăiau trei-patru. Începuse să se aştearnă uitarea peste realitatea muzicală de gen.

Am încercat revitalizarea festivalului, bazându-ne pe concursul Orchestrei „Doina Argeşului" a Teatrului „Al. Davila" din Piteşti, condusă de regretatul Dorel Manea, orchestră prezentă la toate ediţiile festivalului. La 27 noiembrie 1998, tot aici, la Mioveni, am încercat reînvierea memoriei lui Ion Matache. Parţial am reuşit. Nu mai era însă entuziasmul de altădată. Puţine formaţii, puţini spectatori, dar rememorarea a avut un rost benefic, fiindcă ne-am amintit de Ion Matache, de cântecele şi jocurile sale.

A trebuit să treacă zece ani pentru ca din noua iniţiativă a Primăriei şi Consiliului Local Mioveni (primar: Ion Georgescu), a Centrului Cultural din Mioveni (director: Argentina Culcuş), în colaborare cu Consiliul Judeţean Argeş şi Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş, să ne încumetăm să aducem pe scena Casei de Cultură a Sindicatelor „Dacia" tarafuri reprezentative din întreaga ţară, într-o competiţie naţională: concursul tarafurilor tradiţionale „Ion Matache", care sperăm să însemne un eveniment reprezentativ în viaţa folclorică a ţării.

Suntem optimişti, credem cu ardoare că aceste trei zile (3-5 aprilie 2008) vor constitui un real succes pentru folclorul muzical românesc.

Se cuvine să aducem mulţumiri tuturor centrelor creaţiei populare şi centrelor culturale din ţară, care ne-au ajutat în demersul nostru pentru ca acest program de suflet să se înscrie în acţiunea de valorificare a elementelor perene, durabile, păstrătoare ale demnităţii, ale continuităţii peste ani a neamului şi tradiţiilor sale, la fel ca în basmul drag inimilor noastre „Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte".

Aceasta vrem să fie urarea de veşnicie a Concursului Naţional „Ion Matache" de la Mioveni.

Concursul Național al Tarafurilor Tradiționale „Ion Matache", Mioveni, 3-5 aprilie 2008, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș.

SĂRBĂTORILE ARGEȘULUI ȘI MUSCELULUI. VIRTUȚI AUTENTICE

Ni se întipăresc în memorie momentele pe care le socotim pline de semnificații. Acestea își merită „locul" și „tratamentul" prin conținutul de adevăr și frumusețe, prin unicitatea lor.

Un asemenea prilej s-a dovedit a fi cea de a doua ediție a „Sărbătorilor Argeșului și Muscelului". Ciclul de manifestări cultural-artistice și științifice inițiat și finanțat de Consiliul Județean Argeș începe să devină o frumoasă tradiție pentru viața spirituală a județului nostru.

Paginile revistei noastre sunt onorate să reflecte unele din evenimentele care au durat aproape o lună. Sunt necesare câteva mențiuni pentru a reliefa contextul în care aceste sărbători au fost o culme a manifestărilor culturale din întreg anul.

Consiliul Județean Argeș, președintele său, dl. Constantin Nicolescu, sunt autorii morali ai aducerii în actualitate aici a tradițiilor specifice poporului nostru, care ne identifică și ne personalizază în contextul integrării europene. Astfel, era pusă în circulație anul trecut – în prima decadă a lui septembrie, când pornea la drum, în premieră pe țară – o gamă de acțiuni valoroase prin sens, rosturi și derularea propriu-zisă. Ele aveau ca „miez" recunoașterea valențelor umane, profesionale și morale caracteristice acestor locuri. S-au acordat, la debutul de anul trecut, diplome care însoțeau titlul de „Fiu/Fiică", respectiv „Cetățean de onoare" al Argeșului. Era punctul forte al unor neuitate acțiuni culturale, științifice, artistice marcând viața locurilor în care viețuim și muncim. Evenimentul de la care se pleca: împlinirea a 15 ani de la înființarea Consiliului Județean Argeș.

Ediția 2008 a „Sărbătorilor" debuta luni, 11 august, la Teatrul „Al. Davila", odată cu ediția a XXV-a jubiliară a Festivalului Internațional de Folclor „Carpați".Au fost transmise cuvântul de bun venit adresat de președintele nostru oaspeților sosiți în Argeș ca mesageri ai folclorului și gândurile de liniște și pace pe care ni le nutresc oamenii din Bulgaria, Grecia, India, Mexic, Polonia, Spania și Turcia, țări care și-au trimis mesagerii la această întâlnire. În continuare, artiștii argeșeni (Ansamblul „Dorul" al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale și Ansamblul „Zavaidoc" al Centrului Cultural din Pitești), soliștii și oaspeții au susținut un însuflețitor program de cântece și dansuri autentice. În zilele care au urmat, locuitorii din Câmpulung Muscel, Topoloveni, Mioveni și Curtea de Argeș trăiau bucuria întâlnirii cu tot ce avea mai bun festivalul, în parade ale portului, melodiilor, jocului și obiceiurilor din țările reprezentate la recenta, cu siguranță cea mai reușită ediție internațională a festivalului, revărsare de frumuseți, spectacole pline de ritm, culoare și antren.

Urmau evenimente culturale de mare încărcătură emoțională, dintre care enumerăm prima Expoziție de icoane „Pârvu Mutu Zugravu"; Sărbătorirea a 50 de ani de activitate a Școlii de Arte din Pitești, dublată de spectacole de înaltă ținută artistică, premiere naționale de gen la Muzeul Județean Argeș: inaugurarea Planetariului și a Muzeului Sportului Argeșean; „Vetre de tradiție argeșeană: Teiu și Dragoslavele", o inițiativă remarcabilă a Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu" Argeș, prezentarea master planului de dezvoltare turistică a Argeșului și Muscelului, urmată de o expoziție de preparate tradiționale culinare din Argeș și Muscel – la „Cornul Vânătorului" –, târgurile meșterilor populari de la Pitești, Curtea de Argeș și Mioveni, ciclurile de manifestări grupate sub genericul „Zilele orașelor" Curtea de Argeș și Mioveni, dar și al multor comune, ample spectacole pentru tineret urmate de minunate focuri de artificii în orașele județului, numeroase lansări de carte, expoziții de arte plastice, dezbateri, întâlniri cu scriitori, medalioane literare, chintesențe ale unor activități în care tradiția și contemporaneitatea au făcut un pod peste veacuri.

Toate instituțiile culturale județene, municipale, orășenești și comunale au făcut front comun pentru îndeplinirea inițiativei Consiliului Județean, reușind un corolar de cultură autentică.

„Sărbătorile" își aveau punctul central în „Ziua Fiilor și Cetățenilor de onoare ai Argeșului și Muscelului", acordarea titlurilor și a distincțiilor meritate personalităților din domeniile învățământului, cercetării și sănătății – sâmbătă 6 septembrie, la Muzeul Viticulturii și Pomiculturii din Golești – urmată de un bogat program muzical-coregrafic susținut de Ansamblul folcloric „Dorul", Orchestra „Doina Argeșului", Ansamblul „Argeșul" și grupul vocal-folcloric „Rapsozii Argeșului" de la Curtea de Argeș, formația de dansuri-fete de la Brăduleț, de copii de la Corbșori, Ansamblul „Ciuleandra" din Topoloveni, culminând cu inegalabilii interpreți cu care se mândrește un popor: maestrul Tudor Gheorghe, Paula Seling și Adina Badea. Cunoscutul Ansamblu „Mara" din Sighetu Marmației a încheiat inaugurarea gospodăriei pomicole Ferești din Maramureș, implantare în muzeul nostru a unor urme de civilizație tradițională.

Închiderea „Sărbătorilor Argeșului și Muscelului" s-a derulat pe tot parcursul zilei de 7 septembrie în Municipiul Pitești. Manifestările au fost deschise de Concursul „Cea mai frumoasă argeșeancă și cel mai frumos argeșean, purtători ai costumului popular de sărbătoare", organizat de Centrul Județean Argeș pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale. După concertul de muzică de promenadă, susținut la Fântâna muzicală din Centrul Municipiului de Fanfara Teatrului „Al. Davila", a urmat derularea pe traseul până în Parcul Ștrand a paradei cântecului, jocului și portului popular argeșean și muscelean, prezentată de peste 600 de mesageri ai folclorului din toate colțurile județului.

Președintele și consilieri județeni au înmânat premiile Consiliului Județean Argeș pentru promovarea culturii tradiționale, în 2008, care au revenit următorilor: conf. univ. dr. Adriana Rujan, pr. dr. Ion Isăroiu din Topoloveni, prof. Voicu Dumitrescu din Bârla, înv. Mihail Măgureanu din Boteni, scriitorului Marin Ioniță din Pitești, artistului plastic Nelu Constantin din Câmpulung, solistei de muzică populară Lucica Baciu-Bican, poetului Ionuț Radu din Mioveni, meșterului popular Gheorghe Mateescu din Curtea de Ageș și artistului iconar Camelia Darie.

A urmat înmânarea premiilor concursului „Cea mai frumoasă argeșeancă și cel mai frumos argeșean, purtători ai costumului popular de sărbătoare", ediția a II-a; câștigători au fost: Alexandru Bogdan Petrică și Daniela Maria Petrică din Domnești (premiul I); Eduard Petrișor Horobeanu și Alina Neacșu din Câmpulung (premiul II); Mihai Eftime – Magdalena Maria din Brăduleț (premiul III); Alexandru Ionuț Costea – Alina Elena Poenaru din Corbi, Marius Vasile Jugănaru – Diana Cristina Brănescu din Vlădești și Tiberiu Poștoacă – Andra Gabriela Stancu din Godeni (mențiuni).

În partea a doua a zilei, pe scena Teatrului de vară din Parcul Ștrand s-a derulat un spectacol muzical-coregrafic folcloric, prezentat, în aplauzele piteștenilor, de Orchestra „Doina Argeșului" a Teatrului „Al. Davila", ansamblurile „Dorul" al C.J.C.P.C.T. Argeș – profesionist, „Zavaidoc", al Centrului Cultural Pitești, „Ciobănașul" – Corbi, „Ciuleandra" – Topoloveni, „Argeșelul" – Boteni, „Mugurelul" – Costești, „Doruleţul" – Retevoiești, „Doruri stoeneștene" – Stoenești, „Floricica" – Bârla, „Bratia" – Vlădești, „Plai de dor" și „Nova" – Mioveni, „Brâulețul" – Curtea de Argeș, formațiile de călușari de la Stolnici și Lunca Corbului. În urma desfășurării Concursului „Memoria Argeșului", al formațiilor de jocuri populare de la sate, juriul a declarat câștigător Ansamblul „Argeșelul" din Boteni.

În fața a mii de oameni, seara s-a încheiat cu recitalul extraordinar al lui Ion și Ionuț Dolănescu, încununând o lună plină de manifestări cultural-artistice desfășurate în arealul Argeș-Muscel. Ediția a II-a a „Sărbătorilor Argeșului și Muscelului" – șirag de manifestări de mare amploare și rezistență – un real succes pentru care organizatorii merită mulțumirile, felicitările și gândurile bune ale noastre, ale tuturor argeșenilor.

Buletin cultural argeșean, Anul IV, Nr. 3 (14), octombrie 2008, Pitești, pag. 1-2.

ARTA NAIVĂ LA A PATRUZECEA EDIŢIE

De Piteşti se leagă nu numai începuturile artei naive în România. Ci, mai mult, „prima oară în România, termenul de *artă naivă* a figurat (...) pe afişul şi în catalogul unei expoziţii (...), organizate în 1967 la nivel regional, sub auspiciile Muzeului Judeţean Argeş" (Victor Ernest Maşek, *Arta naivă*, Ed. Meridiane, Bucureşti 1989).

Primul pictor român identificat ca *naiv* (integrat distinct, e drept, mai întâi picturii de amatori) a fost Nicodim Niţă. Acest lucru se întâmpla în 1969. În acelaşi an are loc un alt eveniment semnificativ pentru istoria artei naive din ţara noastră: deschiderea, la Piteşti, sub auspiciile revistei *Argeş,* a primei expoziţii naţionale, colective, de pictură naivă.

Fenomenul artei naive de la Piteşti începuse însă cu mult înaintea acestei expoziţii, odată cu primele lucrări ale dr. Ioan Grigorescu din Câmpulung-Muscel, ale lui Gheorghe B. Negru din Lereştişi ale lui Ion Paloş din Brezoi. Aceştia au participat cu operele lor în bienalele judeţene de artă plastică (1965-1966). Un rol hotărâtor în lansarea ineditelor lucrări l-a avut Aurel Calotă, metodist de specialitate al Casei Regionale a Creaţiei Populare, stimulat de unul din teoreticienii principali ai artei naive româneşti – Vasile Savonea. Au urmat apoi valoroasele expoziţii organizate de pictorul Lucian Cioată în galeria din Pasajul Victoriei (era în a doua parte a deceniului şapte, veacul trecut – 1966, 1967, 1968).

Ecoul primei ediţii a *Expoziţiei naţionale de artă naivă* a fost la început mai mult local, ea rămânând totuşi o bornă de referinţă pentru *naivii* din România. La această primă ediţie (27 aprilie 1969), în sala Muzeului Judeţean Argeş, au participat 13 expozanţi cu 66 de lucrări. Principalii iniţiatori ai expoziţiei au fost Vasile Savonea, Mihail Diaconescu şi medicul Roland Anceanu.

În cei peste 39 de ani de activitate a Galeriei de Artă Naivă şi implicit de expoziţia naţională s-au ocupat de acest „fenomen" oameni de reală valoare artistică, creatori şi cunoscători deopotrivă, precum: Lucian Cioată, Aurel Calotă, Virgil Poleacu, Valeriu Dobrin, Gheorghe Pantelie şi Augustin Lucici.

Recunoscut drept capitală a artei naive de la noi, Piteştiul are datoria de a consolida şi promova această mişcare, cu profesionalism, susţinând spiritul ei încă nealterat de zbuciumul vremurilor. Cea de-a XL-a ediţie a *Expoziţiei naţionale de artă naivă* din 2008 se va desfăşura într-un cadru deosebit, organizatorii sperând să-idea un caracter aniversar cu totul aparte; totodată, ei şi-au manifestat interesul pentru a invita şi oaspeţi din străinătate, care să promoveze aşa cum se cuvine arta naivă din ţara noastră.

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 6, Pitești, 2008, pag. 42.

FILMUL CU TEMATICĂ RELIGIOASĂ. IZBÂNDA PROFESIONALISMULUI

La Casa de Cultură „George Topîrceanu” din Curtea de Argeş s-a derulat vineri 15 mai 2009, cea de a XVI-a ediţie a Festivalului-Concurs al filmului cu tematică religioasă *Lumină din Lumină.* În deschidere a avut loc festivitatea de premiere a Expoziţiei naţionale de icoane *Rugămu-ne Ţie!*, ediţia a XI-a.

Cele două manifestări iniţiate şi coordonate din punct de vedere organizatoric şi mediatic de Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş, cu largul concurs al Consiliului Judeţean Argeş, al Episcopiei Argeşului şi Muscelului, al Primăriei Municipiului din Curtea de Argeş şi nu în ultimul rând al Casei de Cultură „George Topîrceanu” din municipiul Basarabilor, au ca misiune omagierea înfiinţării primului Scaun Mitropolitan din Ţara Românească la Curtea de Argeş. Anul acesta, la sărbătorirea împlinirii a 650 de ani de la consumarea acestui important eveniment din viaţa religioasă a Ţării Româneşti, ambele manifestări de importanţă naţională au cunoscut o culme a evoluţiei lor atât din punct de vedere cantitativ, dar mai ales, calitativ.

La Concursul filmului cu tematică religioasă s-au înscris 25 de filme documentare şi eseuri din 15 judeţe ale ţării, reprezentând 18 studiouri de film. În urma preselecţiei au fost alese 14 filme care au intrat în concurs. Juriul prezidat de realizatorul Redacţiei *Religie-Istorie* din cadrul Societăţii Române de Televiziune, Lucian Ciucu, consiliat cu multă competenţă de episcopul nostru P.S. Calinic Argeşeanu şi de alţi specialităţi în domeniu, a avut o misiune plăcută dar dificilă, de a stabili pe cei mai buni dintre cei buni.

Marele premiu şi Trofeul Festivalului, oferite de **Episcopia Argeşului şi Muscelului**, le-a câştigat Diana Deleanu de la TV Etalon din Râmnicu Vâlcea, pentru producţia *Humorească*, un film care ne-a şocat pe toţi mai ales prin problematica foarte actuală, dar şi prin montajul trepidant şi imaginea fără cusur. Un film care, prin palmaresul său naţional şi internaţional, face cinste artei cinematografice contemporane.

Premiul de excelenţă, oferit de **Consiliul Judeţean Argeş**, a revenit realizatorilor Ovidiu Dumitrana şi Marian Vulcănescu din Craiova, pentru pelicula *Pribeag pe căi de credinţă*, făcându-ne încă o dată dovadă profesionalismului cineaştilor care şi la alte ediţii au ocupat prima treaptă a concursului. Am apreciat în mod deosebit imaginea impecabilă care ne-a purtat prin locuri minunate, imagine realizată cu mijloace tehnice deosebite.

Realizatorul de filme cu tematică religioasă, Victor Antipa din Piteşti, reprezentând studioul de videofilm al C.J.C.P.C.T. Argeş, a obţinut **Premiul I** oferit de **Primăria Municipiului Curtea de Argeş**, pentru filmul monografic *Biserica Sfânta Vineri* – o peliculă care prezintă în timp unul dintre monumentele de arhitectură religioasă ale municipiului Piteşti. Realizat în colaborare cu Florin Dulică (imagine), filmul se remarcă prin concizie, printr-un montaj şi o imagine care depăşesc pregătirea autodidactică. O peliculă de mare frumuseţe.

Premiul al II-lea, oferit de către **C.J.C.P.C.T. Argeş**, a revenit realizatorilor: Alexandra Dediu, Anghel Dumitrana şi Viorel Ianăşi – reprezentanţi ai Episcopiei Severinului şi Strehaiei, pentru filmul *Mănăstirea Sfânta Ana*, un film care îmbină evenimente istorice de importanţă

naţională cu credinţa nestrămutată în Dumnezeu şi în biserica noastră strămoşeaşcă, cu peisajul mirific al unor locuri binecuvântate. Un film care va rămâne în amintirea noastră.

Direcţia pentru Cultură, Culte şi Patrimoniu Cultural Naţional Argeş a oferit un **premiu special** preotului Ion Resceanu, coordonatorul filmului *Crâmpeie de cer*, conceput şi realizat de Fundaţia „Cuvântul care zideşte", patronată de Mitropolia Olteniei, film care şi-a propus şi a reuşit să ne prezinte câteva minunăţii – bisericile din lemn – de pe plaiurile Olteniei, adevărate nestemate ale patrimoniului cultural-naţional.

Şi, în fine, **premiile III** oferite de **Casa de Cultură „George Topîrceanu" din Curtea de Argeş** şi de **studioul Alpha din Piteşti** au fost câştigate de TVR Cluj-Napoca, coordonator dna Mihaela Ilea, pentru filmul *Biserica din Densuş*, şi de realizatorul Victor Popa, reprezentând Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Timişoarei, pentru filmul *Zugravul Nicolae*, două pelicule care tratează cu maturitate şi talent teme importante ale filmului cu tematică religioasă: prima biserică ortodoxă din Transilvania şi portretul unui iconar a cărui pesonalitate a trecut peste vremi, talentul său fiind şi astăzi o dovadă a continuităţii harului dumnezeiesc al zugravilor acest spațiu.

Şi celelalte filme, care nu s-au clasat printre cele câştigătoare, au adus o contribuţie la palmaresul acestei ediţii a Festivalului *Lumină din Lumină*, având şi calităţi, dar şi unele neîmpliniri pe care cinefilii le vor sesiza, iar participanţii vor avea ce învăţa din experienţa de anul acesta.

Festivitatea de premiere a fost precedată de tradiţionalul colocviu *Între documentar şi eseu. Tendinţe actuale în realizarea filmului cu tematică religioasă*. Cu acest prilej au fost discutate lucrurile bune şi mai puţin bune ale producţiilor din acest an, au fost dezbătute unele tehnici şi metode specifice artei cinematografice, de care trebuie să ţină seamă realizatorii ce vor participa în fiecare an la festivalul-concurs de la Curtea de Argeş.

Apreciem iniţiativa organizatorilor – în special a Episcopiei Argeşului şi Muscelului şi a Casei de Cultură „George Topîrceanu" din Curtea de Argeş – de a încheia un parteneriat privind difuzarea periodică în cadrul unor gale ale filmului documentar religios, pentru a introduce şi pe alţi argeşeni în tainele minunatei arte a filmului cu tematică religioasă.

Toate eforturile enumerate şi altele care vor urma au rostul de a face cunoscut tuturor această iniţiativă menită să facă din Argeş o *capitală* a filmului religios.

Buletinul cultural argeșean, Anul V, Nr. 2 (17), 2009, Pitești, pag. 20.

MANIFESTĂRI ARTISTICE CU TEMATICĂ RELIGIOASĂ, DE IMPORTANŢĂ NAŢIONALĂ, ÎN ARGEŞ, ÎN AN JUBILIAR

Argeşul şi Muscelul, meleaguri zămislite de Dumnezeu, care păstrează frumuseţi nebănuite, foste capitale ale Ţării Româneşti, Curtea de Argeş fiind în urmă cu 660 de ani primul scaun Mitropolitan din Ţara Românească, existenţa unor lăcaşuri de cult de importanţă mondială, trebuiau reliefate prin iniţierea unor manifestări artistice cu tematică religioasă de talie naţională sau chiar internaţională, care să scoată în evidenţă aceste valori care ne reprezintă.

De aceea, Centrul Creaţiei Populare al Judeţului Argeş a avut iniţiativa, după 1990, de a da viaţă la două evenimente culturale care să acopere un gol neocupat în viaţa spirituală a ţării.
Primul a fost *Festivalul-concurs al filmului cu tematică religioasă „Lumină din Lumină”*, a cărui primă ediţie a avut loc la Curtea de Argeş în 14-15 mai 1994, iar cel de al doilea Expoziţia-concurs naţională de icoane, pe care am denumit-o „Rugămu-ne Ţie!” (prima ediţie, 18 mai 1999) ca un imn de slavă închinat lui Dumnezeu, cu desfăşurare la Piteşti şi premierea la Curtea de Argeş, cu prilejul festivalului de film.

Propunerile noastre au fost binecuvântate de Episcopul nostru, Arhiepiscopul de astăzi Calinic Argeşeanu, şi plini de elan am purces la treabă. Au trecut de atunci 20 de ani la film şi 15 ani ai expoziţiei de icoane, jubileul prilejuindu-ne un bilanţ bogat şi plin de învăţăminte. Am reuşit să creăm în Argeş un loc de referinţă pentru filmul scurt şi pentru arta iconografică.
Au fost prezentate la Curtea de Argeş câteva sute de filme cu tematică religioasă, unele din ele mici bijuterii, pe care le păstrăm ca mici talismane în videoteca noastră, iar multe dintre ele au fost prezentate la posturile centrale de televiziune, fiind considerate exemple de urmat.

Merită menţionate câteva dintre cele care au obţinut trofeul şi marele premiu al festivalului: „Gestica icoanei” de Paul Capşa şi Victor Antipa – Piteşti; „Mănăstirea rupestră de la Nămăieşti” de Grigore Constantinescu şi Paul Capşa – CJCP Argeş; „Mâini” de Paul Capşa şi Victor Antipa – Piteşti; „Pâinea vieţii” de Cati Vasincu - Suceava, Cornelia Martini şi Emil Velter – Călăraşi; „Martirii de la Brădet” de Dănuţ Dumitraşcu şi Victor Antipa – CJCPCT Argeş; „Legendele Țâpovei” de Igor Cobileanschi – Chişinău; „Mănăstirea Surpatele” de Cosmin Bunea – Rm. Vâlcea; „Biserici din lemn” de Romulus Buzăţelu – Focşani; „Trupul icoanei” de Victor Antipa şi Dănuţ Dumitraşcu – CJCPCT Argeş; „Moşii de Florii” realizator Felician Săteanu – Baia Mare; „Ultimul oraş a lui Hristor” şi „Tismana poartă spre cer” de Ovidiu Dumitrana – Craiova; „Humorească” şi „Bestiar” de Diana Deleanu – Rm. Vâlcea; „Biserici de lemn din Transilvania” de Mihaiela Ilea – Cluj Napoca; „Focul de la Costeşti” de Ana şi Florin Dulică – Piteşti şi enumerarea ar mai putea continua. După un parcurs de două decenii se poate afirma fără să greşim că această manifestare este un succes pentru mişcarea culturală din Argeş şi din ţară.

Expoziţia-concurs naţională de icoane „Rugămu-ne Ţie!” a constituit o premieră, în sensul că cele mai bune lucrări, fie că erau pictate pe lemn sau pe sticlă, erau premiate de diferite instituţii de cult, de cultură şi administrative, primării, precum şi sponsori. Lucrările premiate au intrat în patrimoniul celor care ofereau premiul. La primele ediţii, acest deziderat a fost mai greu de îndeplinit, dar cu timpul numărul doritorilor să-şi îmbogăţească colecţiile cu lucrări valoroase a

crescut substanţial, astfel încât la ultimele ediţii organizatorii au trebuit să mărească numărul premiilor, acestea depăşind chiar 25-30 de premiaţi, la care s-au adăugat cei care au cumpărat lucrările valoroase.

În cei 15 ani au participat peste 200 de artişti iconari care au expus pe simezele de la Piteşti aproximativ 2000 de icoane, mulţi dintre ei fiind prezenţi la toate ediţiile expoziţiei. S-au format noi artişti în domeniu, tineri care au avut o creştere a valorii creaţiei lor, care se simte de la an la an. Apariţia unor şcoli şi secţii de artă sacră în universităţi din ţară, printre ele fiind inclusă şi cea de la Piteşti, sunt o garanţie a creşterii unor tineri care, prin talentul și efortul lor vor înfrumuseţa cu siguranţă bisericile şi locuinţele noastre cu lucrări de reală valoare artistică.

Cele 350 de lucrări premiate au creat zeci de colecţii de artă sacră în Piteşti şi în alte localităţi ale Argeşuluişi avem convingerea că printr-o selecţie riguroasă s-ar putea realiza aici, la noi, o pinacotecă a icoanei contemporane. Este o idee asupra cărei mai putem să medităm.

Această realizare expoziţională a evidenţiat mulţi artişti iconari de talie naţională şi chiar mai mult, şi, spre bucuria noastră, foarte mulţi sunt argeşeni. Ne facem datoria de a evidenţia pe unii dintre cei care au fost încununaţi cu cei mai mari lauri ai competiţiei: regretatul Teodor Zeţu – Piteşti („Maica Domnului cu Pruncul"), Marian Stanciu – Câmpulung Muscel („Maica Domnului cu Pruncul" şi „Sf. Ierarh Nicolae"), Camelia Darie – Piteşti („Sfânta Filofteia – scene din viaţă" şi „Învierea"), Florin Neacşa – Piteşti şi Nicuşor Duţă – Ştefăneşti („Drept credinciosul voievod Ştefan cel Mare"), Emilia Burlacu – Suceava („Triptic"), Mona Oprea – Focşani („Adormirea Maicii Domnului"), Valentin Popa – Coşeşti-Argeş („Pentru mântuirea noastră"), Liviu Dumitrescu – Alexandria („Răstignirea"), Aurelia Florentina Căţoi – Bucureşti („Sfinții Împăraţi Constantin şi Elena" şi „Sfântul Pantelimon"), Filofteia Ciolacu – Rm. Vâlcea („Adormirea Maicii Domnului"), Cristina Gheorghe – Craiova („Maica Domnului cu Pruncul") şi enumerarea ar putea continua.

Au fost multe lucrări care ne-au rămas la suflet şi a căror imagine persistă în memoria specialiştilor, pentru că au impresionat prin calităţile lor desăvârşite, printr-o atentă alegere a subiectelor şi mai ales prin rezolvări fericite din punct de vedere artistic şi tehnic.

Aceste două evenimente de importanţă naţională s-au statornicit în viaţa spiritual-creştină a Argeşului şi Muscelului; de acum, ele sunt tradiţie. Nu am atins perfecţiunea, nici la jubileul următor nu cred că vom atinge. Mai sunt multe amănunte de îndreptat şi corectat, esenţială rămâne dragostea acestor participanţi din toate colţurile ţării, care au găsit la Piteşti şi Curtea de Argeş locuri unde pot să se afirme. Şi pentru aceasta noi, organizatorii, Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş, sprijiniţi de Muzeul Judeţean Argeş, Consiliul Judeţean Argeş şi Arhiepiscopia Argeşului şi Muscelului, suntem mulţumiţi.

Festivalul-concurs de film cu tematică religioasă „Lumină din Lumină" și Expoziția-concurs națională de icoane „Rugămu-ne Ție!" – ediții aniversare, Editura „Alean", Pitești, 2013.

LA CEA DE A XXX-A EDIȚIE-JUBILARĂ.
FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE FOLCLOR „CARPAȚI”

Ne mai despart câteva zile de jubileul celei de-a XXX-a ediții a Festivalului Internațional de Folclor „Carpați”, manifestare emblematică în viața cultural-artistică a Argeșului și a țării.

Ca și în anii precedenți, evenimentul va marca deschiderea celei de-a VII-a ediții a Sărbătorilor Argeșului și Muscelului, care deja au intrat în tradiția spiritualității acestor locuri binecuvântate. Amploarea pe care a căpătat-o, în decursul celor 38 de ani de remarcabile succese în valorificarea culturii noastre tradiționale, ne îndreptățește să credem că anul acesta vom asista la un moment de vârf în evoluția sa.

Pentru a afla amănunte de ultimă oră privind derularea acestei grandioase sărbători, ne-am adresat managerului Festivalului, maestrul coregraf Cătălin Oancea, căruia i-am adresat câteva întrebări:

*__În perioada 10-15 august a.c. (2013, n.n.), se va derula cea de-a XXX-a ediţie, jubiliară, a Festivalului Internaţional de Folclor „Carpaţi”. Cum vă pregătiţi să-l întâmpinaţi?__

**_Anul acesta, pentru sărbătorirea celei de a XXX-a ediţii a Festivalului Internaţional de Folclor „Carpaţi”, am încercat să avem invitaţi de peste hotare care să reprezinte continente diferite. Astfel, am reuşit să avem o colaborare deosebită cu CIOFF şi FIDAF, cele două organizaţii la care festivalul nostru este afiliat şi prin intermediul cărora să contactăm grupuri de valoare din Europa, America de Sud şi Asia._

***Cine sunt organizatorii acestui eveniment?**

**_Organizatorii acestui eveniment cultural de prestigiu sunt Consiliul JudeţeanArgeş, Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş, primăriile municipiilor şi oraşelor Piteşti, Câmpulung Muscel, Curtea de Argeş, Mioveni, Topoloveni şi Ansamblul folcloric „Dorul”._

*__Din punct de vedere organizatoric aveţi ceva probleme?__

**_Cele mai importante aspecte ar fi cele legate de găsire a soluţiilor pentru a oferi participanţilor condiţii optime de cazare şi masă, precum şi transportul grupurilor care sosesc cu avionul, către localităţile unde sunt programate paradele şi spectacolele din festival._

*__Ce ansambluri din străinătate au fost invitate?__

**_În urma unei selecţii riguroase privitoare la calitatea spectacolului, a varietăţii costumelor ce vor fi prezentate, a originalităţii repertoriului coregrafic, au fost invitate grupuri din Brazilia, Mexic şi Venezuela – din America de Sud, Coreea de Sud din Asia, Bulgaria, Georgia, Slovacia, Turcia, Ţara Galilor, din Europa._

*__Din Argeş, care grupuri au fost selecţionate?__

**_Unul dintre obiectivele principale ale Festivalului Internaţional de Folclor „Carpaţi” este promovarea folclorului coregrafic din judeţul nostru. Astfel, cele mai importante şi reprezentative ansambluri coregrafice vor avea posibilitatea să-şi etaleze din nou performanţa_

artistică, alături de ansamblurile din străinătate. Amintim aici „Plaiuri argeşene", „Ciuleandra", „Plai de dor", „Carpaţi", „Plaiuri muscelene", „Argeşul", „Argeşelul" şibineînţeles Ansamblul „Dorul", „Dorul-tineri" şi Orchestra „Doina Argeşului".

*__Care va fi programul acestei ediţii? Sunt noutăţi?__

**_Cu fiecare ediţie am încercat să oferim publicului iubitor de folclor momente artistice de excepţie. Am dorit să creăm un program stabil cu care publicul să se obişnuiască treptat. Intenţia noastră a fost ca acest festival să devină o manifestare aşteptată în fiecare an. Acest lucru a fost confirmat în momentul în care Festivalul Internaţional de Folclor „Carpaţi" a devenit evenimentul cultural care deschide „Sărbătorile Argeşului şi Muscelului" – iniţiate şi organizate de Consiliul JudeţeanArgeş._

Deschiderea oficială pentru anul acesta este prevăzută la Piteşti, în Sala mare a Teatrului „Alexandru Davila" – urmată de parada grupurilor şi spectacolul oferit în Piaţa „Vasile Milea".

În următoarele zile, grupurile se vor deplasa în localităţile Câmpulung Muscel, Mioveni, Topoloveni şi Curtea de Argeş, unde vor prezenta spectacole şi parade iubitorilor de folclor autentic.

De menţionat este şi faptul că autorităţile locale şi judeţene vor primi delegaţiile ansamblurilor, spre a le oferi informaţii detaliate despre specificul folcloric argeşean. Schimbul de cadouri va marca, de asemenea, vizita oaspeţilor noştri.

Spectacolul oferit din nou piteştenilor în ziua de 15 august va încheia festivalul de anul acesta.

Revenind la întrebarea pusă, noi, în calitate de organizatori, ne-am dorit ca la fiecare ediţie noutăţile să vină din partea oaspeţilor care, prin evoluţiile artistice, să contribuie la menţinerea festivalului nostru în topul manifestărilor de gen la nivel mondial.

***Peste tot în lume, şi nu excludem nici România, sunt organizate mii de astfel de manifestări folclorice. Spuneţi-ne: se mai bucură ele de popularitate?**

**_Cu o activitate de peste 55 de ani, Ansamblul folcloric „Dorul" a reprezentat cu succes oraşul, judeţul şi ţara noastră la sute de festivaluri organizate în întreaga lume._

Aşa s-a născut şi ideea organizării Festivalului Internaţional de Folclor „Carpaţi", manifestare prin intermediul căreia grupurile folclorice din întreaga lume să aibă ocazia să cunoască dansul, portul şi melosul argeşean.

Popularitatea unei astfel de manifestări ţine în primul rând de capacitatea organizatorilor de a oferi publicului spectacole de o înaltă ţinută artistică, de o mediatizare adecvată dar şi de o colaborare intensă cu celelalte festivaluri, prin intermediul organismelor culturale internaţionale. Dacă estradele în aer liber şi sălile de spectacole sunt mereu arhipline, acest lucru dovedeşte că festivalurile de folclor se bucură în continuare de mare popularitate.

***Ce mesaj transmiteţi argeşenilor, statornicii noştri spectatori, la acest moment aniversar?**

** *În speranţa că şi anul acesta vremea ne va fi favorabilă, le adresăm argeşenilor rugămintea de a fi alături de noi într-un număr cât mai mare. Aplauzele dumnealor vor reprezenta, ca de fiecare dată, măsura care va confirma împlinirea aşteptărilor publicului spectator cu privire*

la prestaţia grupurilor invitate, iar pentru noi, organizatorii, va fi răsplata eforturilor pentru realizarea acestui regal folcloric.

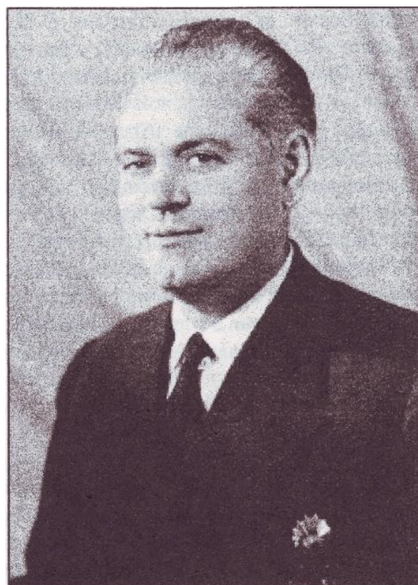
Ne bucură ridicarea cortinei acestei ediții, a XXX-a – jubiliară – convinși că şi acum ea va fi la nivelul celor precedente şi o bornă spre cele care vor urma. Dorim ca numărul lor să crească, iar valoarea să corespundă mereu exigențelor estetice, spre satisfacția noastră şi a publicului.

De asemenea, pe 9 august vor fi lansate două lucrări dedicate acestui important eveniment: *30 de ediții ale Festivalului de Folclor Carpați* (monografie, coordonată de subsemnatul) și *Festivalul Internațional de Folclor Carpați* (album fotografic, de Viorel Popescu).

Urăm mult succes acestui minunat jubileu!

Săgetătorul, Nr. 827 din 6 august 2013, pag. 7-8.

CAPITOLUL II
SLUJITORI AI CULTURII TRADIȚIONALE

IN MEMORIAM: ALFONS POPESCU
20 DE ANI DE LA MOARTEA MAESTRULUI

O viață petrecută în lumea minunată a muzicii. O carieră de excepție, care i-a întărit convingerea că a reușit să realizeze ceva rămas de-a pururi în memoria specialiștilor, a melomanilor, a iubitorilor cântului coral de pe aceste plaiuri mioritice. Un dirijor care a sorbit din cupa succesului de multe ori, dar, mai ales, a încântat cu arta sa, timp de peste 35 de ani, mii de iubitori ai muzicii din sălile de concerte, arhipline, care îi urmăreau cu atenție maximă fiecare gest, fiecare sunet, acele tumultuoase ropote de aplauze răsplătindu-i cu sinceritate și entuziasm munca migăloasă de șlefuitor al talentelor din satele și orașele noastre. Un neobosit culegător al folclorului, un neîntrecut prelucrător al nestematelor populare, un compozitor original care s-a aplecat cu pricepere asupra melosului nostru tradițional din această vatră legendară a Argeșului și Muscelului, dându-i strălucirea, uimindu-ne și astăzi! Un dascăl de excepție care a știut să insufle atâtor discipoli dragostea pentru muzică, pentru cântatul coral, un om de cultură care a rămas în amintirea zecilor de generații, fie că erau din București, Pitești, Domnești sau Câmpulung-Muscel. Și nu în ultimul rând, un soț minunat, un tată-model, care a lăsat doi moștenitori reprezentându-l cum nu se poate mai bine, un prieten sincer, serios și devotat, care se bucură și astăzi de aprecieri din partea celor care l-au cunoscut și prețuit. Dar mai presus de toate, un om deosebit, care a știut să fie iubit și i-a iubit pe toți cei care i-au fost în preajmă.

Alexandru Alfons Popescu s-a născut la 6 octombrie 1912, în Tânganu-Stoienești, Ilfov. Fiu de teolog sărac, a avut o copilărie fără prea multe bucurii, dublată de o muncă permanentă pentru formarea intelectuală viitoare. Încă de la șase ani se remarcă prin cântarea „Prohodului” la biserica unde slujea tatăl său, uimind toată asistența. Era un copil silitor. În clasele primare, satisfacțiile micuțului elev Alfons sunt rezultatele foarte bune, răsplătite de coronițele primite la serbările sfârșitului de an și de progresele vizibile obținute în însușirea cunoștințelor muzicale.

Încă din clasa a IV-a primară, la sfatul și sub îndrumarea prof. dr. Constantin A. Teodorescu, care a văzut în copilul de atunci germenii unui mare talent, se înscrie la liceul din Grădiștea. Termină cursurile liceale în București, remarcându-se ca un excepțional talent muzical, dascălii prevestindu-i un viitor strălucit.

În ciuda privațiunilor materiale, în anul 1934 pleacă la Cernăuți, unde se înscrie la Conservator. Aici are ca profesori pe renumiții muzicieni Alexandru Zirra, George Onciul, Sava Arbore și George Georgescu. Se specializează în dirijat și compoziție. Depune o bogată activitate concertistică, dirijând corul Conservatorului și coruri bisericești. Concomitent, urmează cursurile Facultății de Filozofie din Cernăuți. Din această perioadă datează marea sa pasiune pentru cântecul coral, începutul primelor sale prelucrări corale din folclorul muzical românesc. Apreciat ca un bun coleg și sensibil camarad, se bucură de prietenia colegilor, fiind un lider de necontestat al generației sale, mai ales fiindcă știa să îmbine în mod armonios activitatea muzicală cu activitatea sportivă. Face parte din echipa de fotbal a seminarului și apoi a orașului Cernăuți.

După absolvirea Conservatorului din Cernăuți – în anul 1939 – Alfons Popescu are să revină mai aproape de locurile natale, la București, fiind numit profesor de muzică la Liceul „Mihai Viteazul", avându-l coleg de catedră pe profesorul și compozitorul Ion Croitoru. Legătura profesională dintre cei doi este benefică pentru tânărul profesor care deprinde mai bine tehnica dirijatului și capătă oarecare experiență în tainele compoziției muzicale. În anul 1940 ia parte la toate manifestările și concursurile școlare din Capitală. La concursul „Datini și obiceiuri de Crăciun", corul Liceului „Mihai Viteazul" obține premiul I. Premisele marii performanțe încep să-și facă apariția. Din anul școlar 1941 este detașat la Pitești, fiind profesor la Liceul „I.C. Brătianu" și Școala Normală de Fete. Se remarcă prin dirijarea corului liceului și înființarea orchestrei Școlii Normale de Fete, care devine foarte cunoscută. Cu formațiile acestor școli remarcabile prezintă peste 200 de concerte în satele și orașele fostelor județe Argeș și Muscel și chiar peste granițele lor.

Tot în anii 1940-1943 dirijează și corul Liceului Comercial din Pitești. În paralel, conduce corurile bisericilor „Sfântul Gheorghe" și „Sfânta Vineri", unde îl are ca remarcabil corist pe viitorul compozitor Vasile Veselovschi. În acești ani leagă trainice prietenii cu profesori de seamă ai învățământului piteștean, fiind apreciat și elogiat pentru succesele sale în domeniul componistic și dirijoral.

În 1943, în plin război mondial, profesorul Alfons Popescu este iarăși la Liceul „Mihai Viteazul" din București, cu al cărui cor continuă o nouă serie de succese în viața concertistică a Capitalei. De remarcat că în anii 1943-1947, formația sa, măiestrit condusă, obține în fiecare an premiul I. În afara orelor școlii îl găsim preocupat de pregătirea unor coruri bisericești, aplecându-se cu pioșenie asupra muzicii psaltice; din lucrările remarcabile, scrise de maeștrii noștri în ale genului, are multe de învățat.

În această perioadă este și centru atacant, legitimat la formația de fotbal „Unirea Tricolor" din București, printre colegii de echipă numărându-se renumiții Titus Ozon și Aurel Cernea, pe care în multe din vacanțele sale îi invita la Domnești, organizând atractive partide de fotbal, rămase de neuitat pentru spectatori.

Mulți dintre cei care în acest timp erau elevi sau studenți își amintesc cu nostalgie de momentele petrecute în compania maestrului, care, în afara talentului său muzical, știa ca nimeni altul să se facă util și admirat de mai tinerii săi discipoli în domeniile muzicii și sportului.

În perioada șederii sale la Pitești o cunoaște pe domnișoara Maria Neț cu care leagă o statornică prietenie, consfințită în vara lui 1944 prin oficierea căsătoriei la Biserica rupestră din Corbii de Piatră. Maestrul își stabilește domiciliul la Domnești. Aici ia cunoștință de formația corală pe care o reorganizează, o întinerește și în timp îi conferă o mare strălucire. Pornește cu 40 de entuziaști și, în urma succeselor repurtate, numărul coriștilor crește mereu. Veneau atrași de farmecul și priceperea tânărului dirijor, de frumusețea repertoriului abordat, de clipele de delectare pe care nimeni altul știa să le ofere coriștilor săi.

În toamna anului 1947 este profesor de muzică și filozofie la Seminarul din Curtea de Argeș și la Gimnaziul Unic din Domnești.

În acești ani are numeroase satisfacții ca dascăl și dirijor, precum și în viața personală.

Tot în toamna anului 1947, sprijinit și ajutat de numeroși entuziaști în frunte cu prof. Luca Ionescu, dă amploare formației corale, înființând corala „Râul Doamnei” în care cântau numeroși preoți și învățători din multe comune așezate pe valea acestui râu. Erau unii coriști, selectați cu exigență, care în acele timpuri se deplasau de la 15 km pentru a participa la repetiții; profesorul însuși vine la Corbi și Stănești, unde pregătește grupuri corale cu o activitate statornică.

În anul 1949, desființându-se Seminarul Teologic de la Curtea de Argeș, profesorul de muzică Alfons Popescu este încadrat la Liceu „Sfântul Sava” din București, unde lucrează până în anul 1957. Cu siguranță că și aici munca de la catedră este dublată de o frumoasă activitate corală, formația școlii fiind una dintre cele mai bune din Capitală. În tot acest timp, săptămânal, vine la Domnești, unde, sâmbăta și duminica, în loc de odihnă în familie și de jocul cu primul dintre moștenitori, organizează repetiții cu corul său de suflet, compune piese pe care le cântă în primă audiție, fiind prezent la toate manifestările corale organizate în acei ani. Încet-încet, corul din Domnești începe să se așeze în fruntea ierarhiei corurilor din țară. În anul 1956, la finala celui de al IV-lea Concurs republican al formațiilor artistice de amatori, corul din Domnești obține premiul al III-lea. Lucrarea de rezistență pe care a prezentat-o cu acest prilej a fost „Balada ciobănească”, piesă compusă pentru cor, formație de fluierași, buciumași și cântăreți din frunză, realizată cu aleasă măiestrie de compozitorul Alfons Popescu. Prestația corului la finala pe țară a fost deosebită. Presa îi acordă un larg spațiu, cronicile sunt elogioase. Maniera componisitică a maestrului este considerată, pe bună dreptate, inedită și chiar o culme a genului, metoda de îmbinare a vocii omenești cu sunetele instrumentelor populare tradiționale specifice românilor este elogiată de mulți compozitori. Specialiștii străini au numai cuvinte de laudă privind maniera componistică. Și, totuși, corul din Domnești nu este clasat decât pe locul al III-lea. Amărât și supărat pentru nedreptatea care i se făcuse, condus de ciobanii, țapinarii, preoții, profesorii și învățătorii săi, în fața ministrului Culturii de atunci, maestrul refuză premiul. Se produc momente de rumoare în sală. Pe timpurile acelea, astfel de situații erau etichetate într-un anumit fel. Presa nu scrie niciun cuvânt despre incident. Nici nu putea să scrie. Situația penibilă în care au fost puși oficialii zilei este trecută cu vederea. Faptul rămâne însă fapt. Istoria trebuie să-l consemneze. Cei care au fost prezenți la acel moment, oamenii de bună-credință, au apreciat așa cum se cuvine verticalitatea maestrului Alfons Popescu.

În acești ani, 1945-1952, profesorul Alfons Popescu are nespusa bucurie că soția sa, doamna Marioara Popescu, dă naștere celor două minunate odrasle care i-au luminat, poate mai mult decât orice, viața. Erau cele două mari bucurii ale sale, florile vieții, cu care se mândrea de fiecare dată. Și, într-adevăr, copiii săi dragi au respectat sfaturile tatălui, pentru că inginerul Viorel Popescu, astăzi profesor-inginer recunoscut pentru calitățile sale de către colegii și elevii Liceului de Chimie din Pitești, este și un remarcabil artist fotograf, care, datorită modestiei sale, nu este cunoscut atât cât trebuie, în vreme ce profesoara Gabriela Popescu-Mândrilă, fostă solistă a corurilor dirijate de maestru la Domnești, la Liceul Pedagogic și I.M.M. din Câmpulung, coristă remarcabilă a „Madrigalului” condus de compozitorul Marin Constantin, este astăzi conducătoarea și îndrumătoarea unor coruri ortodoxe românești organizate în diaspora noastră la Detroit (SUA); cei doi copii au dus mai departe, în ani, la un nivel valoric apropiat, faima de care s-a bucurat regretatul compozitor și dirijor.

În anul 1957, Alfons Popescu este numit titular la Liceul „Dinicul Golescu" și Liceul Pedagogic din Câmpulung-Muscel. În anul 1960 se mută la Câmpulung, pentru a da posibilitate copiilor săi să se pregătească din punct de vedere intelectual, la nivelul exigențelor sale.

Pregătirea corului din Domnești putea să se realizeze, în noile condiții, cu mai multă ușurință, cu toate că puțini își imaginează efortul fizic la care era supus maestrul, nevoit să facă naveta, de multe ori cu ce se putea, să plece în toiul nopții transpirat, obosit și de multe ori supărat că repetiția n-a reușit sau că minunații săi coriști aveau destule necazuri la care el nu putea să rămână indiferent. Fire energică, maestrul trece peste toate aceste greutăți, își mărește numeric și calitativ colectivul de coriști, abordează un repertoriu foarte greu și inedit. Prezintă multe piese în primă audiție, el însuși compune tot mai mult și mai bine. În anul 1958 i se tipărește, de către Casa Creației Populare Argeș, „Balada ciobănească", pe versurile lui Aurel Popescu.

Succesele nu se lasă așteptate. Dacă în 1956 corul din Domnești primise premiul III pe țară, în anii 1959 și 1961 i s-au acordat distincțiile supreme – premiul I și titlul de laureat la concursurile al V-lea și al VI-lea ale formațiilor artistice de amatori. Noi compoziții proprii: în 1959, primă audiție cu „Balada haiducească", iar în 1961, „Cântecul Hidrocentralei de pe Argeș" vin să dovedească – dacă mai era cazul – posibilitățile și talentul incontestabil al dirijorului și compozitorului Alfons Popescu, precum și maturitatea corului.

Am asistat în acești ani la multe din concertele lui Alfons Popescu, susținute cu formațiile sale corale, dar mi-a rămas în amintire o fază regională din primăvara anului 1961, când în sala teatrului din Pitești, devenită neîncăpătoare pentru spectatori, am urmărit evoluția a patru formații dirijate de maestru: corul I.M.M. din Câmpulung-Muscel, corul din comuna Malu cu Flori, corul Căminului Cultural din Bughea de Jos și renumitul cor de la Domnești. Ce momente înălțătoare, ce varietate cromatică în costumele populare unele mai frumoase decât altele, ce interpretare de excepție (nu puteai să te pronunți care este mai bună)! Până la urmă, tot domnișanii și-au adjudecat laurii. Maestrul era mulțumit. Reușise să-și vadă munca încununată de un binemeritat succes.

Pentru meritele sale în activitatea artistică și didactică, profesorul Alfons Popescu a fost ales, în anul 1960, deputat regional al unei circumscripții electorale din orașul Câmpulung.

Iată cum caracteriza ziarul *Secera și Ciocanul* din 18 mai 1960 personalitatea profesorului Alfons Popescu: „Sunt mulți dascăli care desfășoară o activitate prodigioasă și multilaterală. Astfel, de pildă, profesorul Alfons Popescu, distins pentru activitatea cultural-obștească cu Ordinul Muncii clasa a III-a, dirijează de mulți ani corul țăranilor din comuna Domnești, raionul Curtea de Argeș, reușind să situeze acest cor fruntaș pe țară. Concomitent, el mai dirijează corul metalurgiștilor de la Uzina Mecanică Muscel din Câmpulung și corul țăranilor din comuna Bughea de Jos, care s-a evidențiat cu ocazia *Festivalului Primăverii*".

În afara corurilor amintite, începând din anii 1961-1962, când a primit de la autoritățile regiunii Argeș un I.M.S. care i-a înlesnit deplasarea pe distanțe foarte mari, a început pregătirea corurilor de la Scornicești și Vitomirești (județul Olt), Vișina (județul Dâmbovița), iar începând cu anul 1964, corurile de la Rucăr, Boteni și Lerești, județul Argeș.

Câțiva ani îndeplinește funcția de metodist cu probleme de muzică al Casei Regionale a Creației Populare (1963-1965). În această calitate, prezența sa în satele și orașele noastre este tot mai benefică, atât la corurile pe care le conduce, cât și la manifestările metodice unde transmite experiența dobândită în domeniul dirijatului coral mai tinerilor săi confrați.

Multe au fost momentele memorabile care au încununat munca neobositului animator. Ne vom referi la cele mai importante, care s-au bucurat de mai mare audiență din partea mass-mediei.

În vara lui 1963 participă cu corul din Domnești, în cadrul Ansamblului folcloric al regiunii Argeș, la un turneu pe Valea Prahovei și București, la Teatrul de vară „Arenele Libertății". Presa

centrală acordă un larg spațiu acestui eveniment, elogiind prestația de excepție a corului și calitățile incontestabile ale dirijorului.

La 16 octombrie 1966 are loc, la Domnești, momentul de vârf al anului: sărbătorirea a trei sferturi de veac de la înființarea formației corale. Oficialitățile de atunci au acordat mare importanță acestui eveniment care a însemnat încă o recunoaștere a meritelor maestrului Alfons Popescu. Atât corul din Domnești cât și dirijorul Alfons Popescu au primit Ordinul „Meritul Cultural", clasa a IV-a. Amănunte despre acest eveniment și despre altele din viața corului din Domnești, prezentate cronologic, veți întâlni în capitolul „Cronica activității Corului din Domnești, de la «renașterea» sa – 1944 – până astăzi", care face parte din lucrarea de diplomă a tinerei profesoare Gabriela Popescu, fiica maestrului, lucrare intitulată *Monografia Corului din Comuna Domnești – Județul Argeș*, redactată în anul 1975.

Un alt moment deosebit s-a petrecut la „Festivalul Primăverii" din mai 1966. Printre multe formații participante, o impresie deosebită a lăsat-o Corul Liceului Pedagogic din Câmpulung. Maestrul a dirijat o piesă, apoi, pe rând, elevii Viorel Pârșan, Gheorghe Potcovaru și alții au preluat bagheta de la maestru și s-au descurcat bine în postura de dirijor. Previziunea profesorului s-a adeverit în timp, fiindcă mulți dintre elevii săi – Ion Mateescu, Aurel Petrică, Octavian Pleșa, Cezar Neacșu, Ion Stroe și alții au dus mai departe cele învățate de la dascălul lor.

În aprilie 1967, sub conducerea lui Alfons Popescu, vestitul cor de la Domnești participă la emisiunea televizată „Dialog la distanță", susținut de artiștii amatori din regiunile Argeș și Suceava, prezentând la un nivel ridicat un fragment din „Balada haiducească".

La 18 mai 1968, corul a participat la primirea făcută în Pitești președintelui Franței, Charles de Gaulle. Corurile reunite au cântat sub bagheta compozitorului Alfons Popescu piesa în primă audiție „Bine ați venit, dragi oaspeți!".

Anul 1969 îi aduce încă o mare satisfacție: după munca migăloasă a neîntrecutului șlefuitor de talente, corul Liceului Padagogic din Câmpulung-Muscel, în care își pusese tot sufletul său mărinimos, obține, la finala pe țară a Concursului liceelor și școlilor profesionale de la București, premiul I și titlul de laureat; este ultima sa mare izbândă artistică, într-o muncă neobosită, de o viață, pe altarul binecuvântat al muzicii.

În vara anului 1969 participă la faza județeană a celui de al IX-lea Concurs al formațiilor de amatori, la Pitești. Corul de la Domnești se oprește aici. Nu a mai fost timp pentru o pregătire serioasă. În schimb, în august, corul sindicatului U.M.M. din Câmpulung-Muscel este promovat în etapa națională de la București, unde obține o binemeritată mențiune.

Îmi amintesc de încercările repetate ale maestrului de readucere – în anii 1969 și 1970 – a corului vieții sale, corul din Domnești, la nivelul anilor săi de glorie. Toate eforturile s-au dovedit zadarnice. Îl duceam și-l aduceam uneori de la repetiții pe ruta Câmpulung-Domnești; insista, până noaptea târziu, să realizeze ce-și propusese. Nu reușea. Veneau tot mai puțini coriști, mulți dintre cei apropiați îmbătrâniseră, aveau copii de crescut, aveau greutăți. El îi înțelegea. Încerca totul ca flacăra aprinsă de el să ardă cu aceeași intensitate. Nu se mai putea. Îmi depăna multe din amintirile care i-au marcat viața, din succesele pe care le-a avut în cei aproape 40 de ani de muncă, despre dragostea statornică pentru elevii săi, pe care îi dorea continuatori pe acest tărâm minunat al artei.

Munca fără preget din ultima perioadă, repetițiile obositoare, desfășurate la mari distanțe, neîmplinirile cu care se confrunta – toate au devenit, la un moment dat, istovitoare pentru întreaga-i existență. Prin anii 1970-1971, umbra unei boli nemiloase l-a obligat să rămână la pat, departe de elevii săi dragi, de coriștii minunați, cu neputința de a așterne pe hârtie cântecele sale binecuvântate. Omul pentru care muzica corală era o condiție esențială de viață s-a văzut despărțit de corurile sale, de aplauzele publicului statornic, de întâlnirile cu prietenii de fiecare zi.

În ultimii ani de viață a mai făcut încă o încercare de a se întâlni cu coriștii de la Domnești. A fost minunat. Și-au făcut planuri de reluare a activității, și-au amintit cu plăcere de cei 25 de ani de muncă și realizări, de succese, de clipe frumoase, de zile triste. Dar vulturul n-a mai putut să-și ridice aripile vânjoase, să-și continue zborul. Astfel s-a scris finalul unei activități glorioase.

Peste puțin timp, la 30 iulie 1978, inima maestrului a încetat să mai bată. Dirijorul Alfons Popescu s-a dus să se odihnească puțin, după ani de strădanii și reușite. A luat cu el calitățile deosebite pe care le-a moștenit de la înaintași și ne-a lăsat cântecele sale, vorbele de har și mai ales o istorie magnifică a unei mișcări corale românești greu de egalat.

Era un început de august călduros. Nimic fastuos. După slujba din biserica satului, cortegiul s-a îndreptat, în ritmul cântecelor sale nemuritoare, spre cimitirul din Domnești unde își doarme somnul veșnic acela care a fost slujitorul lui Dumnezeu și al oamenilor: Alexandru Alfons Popescu.

O fațetă a personalității lui Alfons Popescu, fațetă care va rămâne cu siguranță în eternitate, este aceea de compozitor. Moștenind calități înnăscute de culegător și valorificator al tradiționalului nostru folclor, cel care ne dă specificul național, Alfons Popescu ne-a lăsat o seamă de cântări, unele din ele nepublicate încă.

A muncit mult la șlefuirea lor. Am întâlnit zeci de variante, multe formulări, atât din punct de vedere componistic, cât și literar. Sunt lucrări de reală referință, oricând putând figura în repertoriul unor formații care se respectă. Amintim dintre reușitele compozitorului: „Balada ciobănească”, suita „De la Domnești mai la vale”, „Balada haiducească”, „Din Constandin, haiducul”, „Suita musceleană” și „Suita de la Câmpulung”, „Du-mă, Doamne, du-mă iară!”, „Cântecul Hidrocentralei de pe Argeș”, „Leagănă-te, frunză crudă!”, „Cântecul metalurgiștilor”, „Cântecul fotbaliștilor de pe Argeș”, „La fântâna cununată”, „Răsunet de pe Argeș”...

Ne facem o datorie de onoare ca în paginile acestei lucrări să publicăm câteva piese care, în ani, vor fi mărturie despre contribuția compozitorului Alfons Popescu la îmbogățirea patrimoniului muzical românesc.

La împlinirea a 20 de ani de la trecerea în veșnicie a profesorului Alfons Popescu, Centrul Creației Populare al Județului Argeș, cu sprijinul lăudabil al tuturor celor care l-au cunoscut și apreciat – foști elevi, prieteni, coriști, oameni de suflet și de bine – dorim să comemorăm cu emoție și dragoste, fără fast, pe cel care a fost profesorul, dirijorul, compozitorul și omul minunat, fiu de seamă al plaiurilor legendare ale Argeșului și Muscelului.

Dacă n-am reușit să facem ceea ce ne-am propus, timpul va judeca.

Amintire eternă marelui omagiat!

Alfons Popescu, *Un cântec de-o viață. In memoriam*, Lucrare îngrijită de Costin Alexandrescu, Editura Paralela 45, Pitești, 1998.

ION GRECU, STRĂLUCIT MUZICIAN AL ARGEŞULUI ŞI MUSCELULUI (1920-2011)

Una dintre personalitățile remarcabile ale vieții noastre cultural-artistice din ultimii 60 de ani este distinsul profesor Ion Grecu, un pedagog desăvârșit, etnomuzicolog, dirijor şi compozitor de talent, care prin tot ce a făcut s-a evidențiat atât pe plan local, cât şi național.

Este primul muzician din Argeş menţionat în lexiconul bibliografic *Muzicieni din România*, vol. III, 2000, editat de cunoscutul muzicolog Viorel Cosma.

S-a născut la 22 august 1920, în Câmpulung Muscel, suburbia Bughea de Jos (astăzi comună), fiul lui Nicolae şi al Elisabetei Grecu, oameni onorabili.

Şcoala primară a urmat-o în localitatea natală. Studiile liceale le face la Câmpulung („Dinicu Golescu"), Şcoala Medie CFR Chitila şi Liceul de muzică „George Enescu" la Bucureşti.

Între 1939 şi 1945 este încorporat înainte de termen, din cauza izbucnirii războiului, şi mobilizat atât pe frontul de est, cât şi pe cel de vest. Pentru merite deosebite, este decorat cu medalia „Bărbăţie şi credinţă, cu spade", clasa a II-a, în luptele purtate în Transilvania cu Regimentul 5 Roşiori (cavalerie) Lugoj.

Între 1949 şi 1950 începe Consevatorul de Muzică la Cluj-Napoca şi îl absolvă în anul 1954 la Bucureşti – Facultatea de Compoziţie, Dirijat şi Pedagogie. Este diplomat în arte, specialitatea profesor de muzică.

A funcţionat la Liceul Teoretic din Mediaş (1954-1955).

Căsătorindu-se cu profesoara de chimie Radiana Petrescu, se transferă la Liceul Teoretic din Găeşti, unde funcţionează până în 1959, când este transferat în interesul serviciului la Casa Regională a Creaţiei Populare Argeş, ca specialist cu probleme de muzică.

Din 1963 până la pensionare – 1983 – a fost director şi profesor la Şcoala Populară de Artă din Piteşti.

Titluri ale lucrărilor publicate: *Culegere de coruri a compozitorilor amatori din regiunea Argeş* (1962), *Voioasă mi-e inima* (culegere de folclor muzical, 1964), *Coruri* (1969), *Folclor muzical din Argeş* (1974), *Album cu piese pentru grupuri corale* (1978), *Cântece pentru două voci egale* (1981), *Poemul coral-simfonic „Negru-Vodă legendarul"* (1982), *10 coruri* (1989), *Antologia cu doine şi balade din Argeş şi Muscel* (2004), Revista *Preludii* a Şcolii Populare de Artă, studii, articole, comunicări, portrete şi numeroase piese din folclorul muzical muscelean şi argeşean, apărute în presa locală şi centrală. A fondat şi a făcut parte din conducerea Cenaclului muzicienilor argeşeni „George Stephănescu".

Împreună cu ing. Dumitru Codăuş, a realizat filmul etnografic „Obiceiuri străbune".

A obţinut în decursul anilor premii şi distincţii pentru activitatea de dirijor al formaţiilor corale.

În ultimii 50 de ani a realizat primul ansamblu vocal-simfonic din Argeş, pe care l-a condus cu măestrie, prezentând în premieră naţională poemul coral-simfonic „Negru-Vodă legendarul", pe versurile lui Toma Biolan, obţinând premiul I şi titlul de laureat pe ţară.

A câştigat premii naţionale pentru lucrările corale compuse, multe din ele întâlnite şi astăzi în repertoriile formaţiilor corale din judeţul nostru.

A militat pentru înfiinţarea unui teatru muzical profesionist, pregătind şi prezentând la Şcoala Populară de Artă din Piteşti opereta „Vânzătorul de păsări” de Zeller şi actul al II-lea din opera „Trubadurul” din G. Verdi; ambele bucurându-se de mult succes la publicul piteştean.

Ca director al Şcolii de Artă, a luptat pentru realizarea unui învăţământ muzical de calitate, bazat pe o cunoaştere aprofundată a tehnicii instrumentale şi dirijorale. A acordat un interes deosebit pregătirii în domeniul culturii populare, prin clasele externe, cele de ţesut, cusut, instrumente populare, ceramică, ciopliturі în lemn şi piatră etc.

În cei de 20 de ani cât a fost director a reuşit ca sute de tineri să participe la disciplinele artistice ale şcolii, de aici formându-se numeroşi interpreţi şi creatori de artă care, după absolvire, s-au împlinit profesional. Prin rezultatele sale, Şcoala Populară din Piteşti s-a situat printre primele din ţară.

În anul 2003, i s-a acordat de către C.J.C.P.C.T. Argeş *Premiul de excelenţă pentru întreaga activitate în slujba culturii populare*.

La 3 septembrie 2011, Consiliul Judeţean Argeş l-a onorat cu *Diploma de excelenţă pentru întreaga activitate în domeniul culturii şi artei*, cu prilejul *Sărbătorilor Argeşului şi Muscelului*, ediţia a V-a.

L-am cunoscut foarte bine, l-am apreciat şi respectat pentru competenţa şi dăruirea în mişcarea de amatori şi creaţia populară tradiţională. Specialiştii în domeniu au avut multe de învăţat de la maestrul Ion Grecu.

Într-un interviu pe care i l-am luat în urmă cu zece ani, mărturisea: „În meseria noastră, talentul joacă un rol important, dar el trebuie să fie neapărat dublat de o temeinică pregătire de specialitate. Se poate întâmpla şi invers, să ai cunoştinţe muzicale bune, dar să n-ai talent, şi atunci amărăciunea este mare. Unii mai încearcă să uimească, însă nu reuşesc”.

Pentru a cunoaşte mai bine personalitatea polivalentă a profesorului Ion Grecu, ne-am propus ca la această aniversare să depănăm câteva dintre momentele importante legate de viaţa şi activitatea pe care a parcurs-o în cei 50 de ani de împliniri.

„Muzica mi-a plăcut de când mă ştiu”

Stimate maestre Ion Grecu, v-a ajutat Dumnezeu să ajungeţi la această rotundă vârstă care implică o experienţă îndelungată, dar care v-a dat şi multe satisfacţii. V-aş ruga să ne detaliaţi în ce condiţii v-aţi format din punct de vedere intelectual şi impactul acestei formări asupra muncii desfăşurate în şcolile pe care le-aţi urmat.

M-am născut în urmă cu opt decenii [*în anul 1920, n.n.*] în suburbia Bughea de Jos a oraşului Câmpulung Muscel, dintr-o familie onorabilă, fiul lui Nicolae şi al Elisabetei Grecu, moşneni ai oraşului Câmpulung, aşa cum reiese din registrul stării civile. Am făcut şcoala primară în localitatea natală, cu dascăli de înaltă ţinută profesională şi morală: Jean Moisescu şi Gheorghe Grecu. După absolvirea claselor primare, m-am înscris, în particular, la Liceul „Dinicu Golescu” din Câmpulung, unde am fost impresionat de profesionalismul dascălilor mei Ion D. Ţicăloiu, Dimitrie Baciu şi Gheorghe Băcanu. După prima clasă de liceu, atras de mirajul drumului feroviar, care era la mare cinste pe vremea aceea, iar impiegatul de mişcare în uniforma frumos croită, care organiza şi controla mişcarea trenurilor, primindu-le şi deschizându-le calea spre alte meleaguri, simboliza cu prisosinţă măreţia instituţiei din care făcea parte, toate acestea m-au fascinat de-a binelea şi m-au determinat să mă înscriu degrabă la Şcoala Medie Tehnică CFR Chitila, cu desfăşurarea cursurilor de cultură generală la Liceul „Şerban Vodă” din Buftea.

Muzica mi-a plăcut de când mă ştiu. Aveam o voce frumos timbrată, încât mama mă punea să cânt în faţa rudelor, a musafirilor, stimulându-mă şi mândrindu-se cu mine. Mi-au plăcut şi

instrumentele muzicale: muzicuţa, acordeonul, vioara, însă un studiu aprofundat al lor, în acele timpuri, era un lux prea costisitor.

Încă din anii de liceu, vremurile s-au înrăutăţit, evenimentele s-au precipitat pe plan mondial, norii negri ai războiului au cuprins şi ţara noastră.

Am fost încorporat de timpuriu, fiind repartizat, după instrucţie, la Biroul tehnic, furier, în cadrul Regimentului 2 Căi Ferate Chitila, cu care am şi plecat pe frontul de răsărit. După aproape un an de front, am fost trimis la şcoala militară medie pentru a asigura rezerva de cadre de comandă. Am urmat cursurile şcolii de geniu, fiind oprit ca instructor cu grad de elev plutonier. O dată cu venirea trupelor sovietice, şcoala a fost desfiinţată şi toate cadrele au fost trimise pe frontul de vest. Am fost repartizat ca genist la Armata a IV-a, Regimentul 5 Roşiori (cavalerie). Am luat parte la luptele din zona Târgu-Mureş până la Tisa, comuna Dombrab, unde am fost rănit şi trimis la spitalele din zonă, ajungând la Spitalul „Regina Elisabeta" din Bucureşti. Pentru merite deosebite, am fost decorat cu medalia „Bărbăţie şi credinţă cu spade", clasa a II-a.

După ce m-am vindecat, m-am întors la regimentul meu care în scurt timp s-a desfiinţat, fiind transferat la Centrul Teritorial Cluj. În toamna anului 1945 am fost desconcentrat şi m-am pregătit intens pentru terminarea studiilor şi pentru a-mi face un rost în viaţă.

M-am hotărât să acord o mare importanţă vechii mele pasiuni – muzica. În acest sens, paralel cu munca de zi cu zi, m-am pregătit în particular cu profesorii Iuliu Mureşanu, la teorie şi solfegiu, şi la canto cu tenorul Iulian Andreescu la Cluj-Napoca.

În anul şcolar 1949-1950 m-am înscris la Conservatorul „Gheorghe Dima" din Cluj, ca anul următor să mă transfer la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti.

„Am avut şansa de a studia cu mari muzicieni"

Amintiţi-ne câţiva dintre profesorii remarcabili de la Conservatorul bucureştean, care au avut un rol determinant în dezvoltarea învăţământului muzical românesc şi în favoarea dumneavostră ca muzician, dirijor şi compozitor.

Am avut şansa de a studia cu mari muzicieni români: Victor Iusceanu şi Ion Şerfezi (solfegiu şi metodică), Gheorghe Dumitrescu (armonie), Zeno Vancea (contrapunct şi istoria muzicii universale), Teodor Rogalschi şi Mircea Basarab (orchestraţie), Alexandru Paşcanu (citire de partitură de orchestră), D.D. Botez (dirijat coral), Gheorghe Breazul (istoria muzicii româneşti), Tudor Ciotea (forme muzicale), Sabin Drăgoi şi Emilia Comişel (folclor), Madeleine Cocorescu şi Ana Iftinchi (pian auxiliar), A. Trifu (psihologie şi pedagogie) şi alţii. Aceşti maeştri recunoscuţi ca pregătire intelectuală şi profesională au avut o importanţă hotărâtoare în atingerea visului de a mă pregăti sistematic pentru cariera de muzician.

După absolvirea Conservatorului de Muzică din Bucureşti, care au fost etapele vieţii şi muncii dumneavoastră?

În anul 1954 am primit repartizare în oraşul Mediaş, din fosta regiune Stalin (Braşov), la liceu şi la Şcoala Nr. 2. Am fost bine primit, apreciat şi stimat, oferindu-mi-se condiţii de viaţă onorabile. Citirea de partitură de orchestră din Conservator, cu maestrul Alexandru Paşcanu, mi-a fost de un imens ajutor, fiindcă am fost pus în situaţia de a lua conducerea orchestrei semisimfonice a oraşului, funcţie pe care am slujit-o cu cinste şi competenţă.

În anul următor m-am transferat la Găeşti, unde m-am căsătorit cu profesoara de chimie Radiana Petrescu, şi am funcţionat la şcolile medie mixtă, generală şi medie zootehnică, având o bogată activitate pedagogică, dar şi dirijorală, la toate aceste unităţi pregătind formaţii corale pentru serbări, spectacole ocazionale, deplasări etc. La Casa de Cultură, corul mixt pe care l-am pregătit a fost premiat de multe ori la concursurile regionale.

Pregătirea mea de specialitate şi rezultatele obţinute la catedră şi în viaţa muzicală a oraşului Găeşti au determinat conducerea administrativă şi culturală a regiunii Argeş să mă transfere, în interesul serviciului, în anul 1959, la casa Regională a Creaţiei Populare, în funcţia de specialist cu probleme de muzică.

În această nouă ipostază am muncit foarte mult. Am îndrumat formaţiile muzicale de toate genurile de pe un teritoriu foarte mare. Am organizat cursuri de armonie prin corespondenţă, poşta muzicală, culegeri de folclor muzical şi literar, precum şi seminarii de specialitate cu dirijorii corurilor din regiune. Cursurile periodice cu cadrele didactice au avut un mare rol în formarea unor dirijori de coruri, grupuri corale şi vocale care au beneficiat de o pregătire muzicală corespunzătoare muncii depuse, iar rezultatele n-au întârziat să se vadă.

Am întocmit, îngrijit şi redactat prima culegere de coruri din regiunea Argeş, în 1963, contribuind la lansarea unor compozitori amatori cu mari perspective de formare şi dezvoltare în viitor. Viaţa mi-a confirmat încrederea pe care am avut-o în ei, fiindcă mulţi s-au afirmat şi pe plan naţional.

De asemenea, am editat în anul 1964 o culegere de folclor muzical pentru soliştii vocali, lucrare care s-a bucurat de multe aprecieri.

În anul 1963 am fost numit directorul Şcolii Populare de Artă din Piteşti, pe care am organizat-o după criterii muzicale şi pedagogice strict ştiinţifice, în concordanţă, cu normele programei şcolare riguros urmărite. Am acordat o mare importanţă îndrumării cadrelor didactice, marea majoritate tinere, pentru realizarea lor din punct de vedere profesional. De reţinut este faptul că în Şcoala de Artă majoritatea claselor erau muzicale, dar aceasta nu însemna că celelalte trebuiau neglijate. Dotat fiind cu un simţ artistic nativ, am reuşit să îndrum şi celelalte clase de artă.

La Şcoala Populară de Artă din Piteşti am realizat lucruri deosebite, situând-o printre primele şcoli de profil din ţară. Am acordat un interes deosebit pregătirii în domeniul culturii populare, prin clasele externe, cele de ţesut, cusut, instrumente populare, ceramică, cioplituri în lemn şi piatră etc., contribuind la păstrarea şi dezvoltarea unor meserii pe cale de dispariţie.

Soarta muzicii se hotărăşte în şcoală

Ca dirijor, aţi desfăşurat o activitate foarte bogată; putem spune, fără a greşi, că sunteţi şi aţi rămas singurul specialist din Argeş care a avut curajul să pregătească şi să prezinte publicului corul acompaniat de orchestră. Exemplificaţi-ne câteva dintre succesele obţinute.

Aşa cum v-am spus, peste tot am desfăşurat activitate didactică, dublată de înfiinţarea unor formaţii corale şi instrumentale. Aceasta este, după părerea mea, menirea profesorului de muzică: el nu trebuie să se mulţumească să predea lecţii teoretice sterile şi plicticoase, ci să îmbine cunoştinţele teoretice cu cântul coral şi instrumental. D.G. Kiriac a spus că soarta muzicii se hotărăşte în şcoală. A avut perfectă dreptate. Din păcate, în ultimii ani, acest deziderat nu este la înălţimea cerinţelor vremii.

Cele mai bune rezultate, ca dirijor, le-am obţinut la Şcoala Populară de Artă din Pitești. Aici am procedat după metoda cunoscută, „de la simplu la complex”. Grup coral cu orchestră, apoi cor cu orchestră şi solişti şi în final ansamblul vocal simfonic cuprinzând corul, soliştii, recitatorii şi orchestra; de data aceasta nu aveau numai rolul de a acompania, ci şi pe acela de a dialoga cu celelalte compartimente.

După un prim experiment la Căminul Cultural Bascov, soldat cu premiul I pe judeţ, am început o muncă asiduă, în anii 1978-1981, pentru pregătirea poemului vocal simfonic „Posada”, scris de maestrul Gheorghe Dumitrescu special pentru ansamblul nostru. Menţionez că reducţia pentru pian (adaptarea pentru pian) a fost realizată de mine.

A fost o muncă titanică de o jumătate de an, dar nici rezultatele n-au întârziat să se arate. Am luat premiul I pe ţară. Maeştrii D.D. Botez şi Ion Şerfezi m-au felicitat la Uniunea Compozitorilor pentru prestaţia realizată. Într-o discuţie la secţia „Muzică corală" a Uniunii, în faţa tuturor, Dumitru D. Botez a afirmat: „Colegul nostru, profesorul Ion Grecu, a prezentat o lucrare a maestrului Gh. Dumitrescu de mare dificultate tehnică, în condiţii excelente".

Nu ştiu dacă pe ţară, în rândul formaţiilor de amatori, s-a mai realizat un asemenea ansamblu.

Înainte de a mă pensiona, am compus poemul coral-simfonic cu solo sopranǎ „Negru-Vodă legendarul", pe versurile lui Toma Biolan, lucrare care mi-a dat cele mai mari satisfacţii. Îmi aduc aminte cu plăcere că realizasem un ansamblu de aproape 200 de persoane, orchestră, solişti şi corişti, care lucrau cu o pasiune deosebită. Aproape toată şcoala era antrenată la realizarea acestui proiect. După pensionare, asemenea lucrări nu s-au mai făcut. Totuși, munca mi-a fost încununată cu premiul I la concursul naţional al artiştilor amatori.

Şcoala Populară de Artă din Piteşti a mai prezentat pe scenă şi opereta „Vânzătorul de păsări", de Zeller, şi actul II din opera „Trubadurul", de Verdi, şi alte concerte vocal-simfonice mult apreciate. În cadrul şcolii am dorit să se abordeze multe genuri muzicale. Au fost realizate un cvartet instrumental şi o orchestră de muzică uşoară, veghind să-şi aleagă un repertoriu adecvat şi să se obţină acurateţea în interpretare. În tot ce am întreprins cred că am înfăptuit lucruri notabile, apreciate de melomanii piteşteni.

Ce ne puteţi spune despre activitatea pe care aţi desfăşurat-o ca folclorist?

Ca folclorist, mi-a plăcut în primul rând să merg la izvor, la sat. Pentru cartea *Folclor muzical din Argeş*, am cules balade, doine, cântece lirice, melodii de joc, înregistrate la faţa locului de la bătrânii satelor, cei mai dotaţi, şi de la lăutarii cei mai buni. Din păcate, majoritatea nu mai sunt în viaţă. Cântecele imprimate în spectacole sunt în mare parte contrafăcute, n-au valoare, se pierd pe parcurs, nu rezistă timpului. Soliştii şi chiar muzicanţii improvizează un cântec „nou", un fragment de melodie dintr-un cântec şi un alt fragment din altul şi spun că e gata melodia. Nu este aşa. Un om de specialitate observă imediat făcătura. Ar trebui, cum se întâmpla cu 15-20 de ani în urmă, ca pe lângă formaţiile de muzică populară să fie încadraţi folclorişti adevăraţi, buni cunoscători ai melosului popular local, care să culeagă de la sursă materialul autentic prezentat în concerte.

Îmi amintesc, când eram mai tânăr, aproape săptămânal publicam, în presa locală, cântece autentice pe care le culegeam din vatra folclorică a Argeşului.

„N-am timp să mă plictisesc!"

Compozitorul Ion Grecu este binecunoscut pentru creaţiile sale, multe de inspiraţie folclorică, aflate în repertoriul corurilor şi grupurilor corale din judeţul nostru şi din ţară. Vă rugăm să ne reamintiţi culegerile editate.

Din punct de vedere componistic, mi-am îndreptat preocupările spre muzica corală. Am tipărit trei culegeri pentru coruri mixte, dar şi unele prelucrări de folclor armonizate pentru două sau trei voci. Lucrările publicate se adresează şi formaţiilor de prestigiu, dar, în mare măsură celor de la sate, care trebuie să se întâlnească cu piese accesibile, melodioase, fără prea mari dificultăţi componistice. Eu am iubit foarte multe satul românesc şi am luat foarte multe de la el, dar i-am şi redat multe din cântecele sale într-un veşmânt armonic plăcut, la un nivel corespunzător şi cât se poate de firesc. Am o mare satisfacţie când, după ani şi ani, aud, pe la manifestările corale şi folclorice care se mai organizează, unele piese scrise de mine şi mai ales să constat că partiturile sunt respectate aşa cum le-am notat eu. Ca o culme a creaţiei mele consider că este poemul vocal-simfonic „Negru-Vodă legendarul", publicat cu acompaniament de pian, în lucrarea *10 coruri*.

Maestre Ion Grecu, cum este viaţa ca pensionar? Lucraţi la ceva în prezent?

N-am timp să mă plictisesc. Eu sunt o fire activă. Zilnic am câte ceva de făcut, îmi rezerv timp, şi la această vârstă, pentru pregătirea mea intelectuală de specialitate. Am fost plăcut impresionat când am observat, în volumul III al lexiconului *Muzicieni din România*, numele meu cu lucrări publicate şi disciplinele practicate, de folclorist, compozitor, dirijor şi profesor, sub semnătura binecunoscută a reputatului muzicolog Viorel Cosma. Toata viaţa trebuie să învăţăm. Şi eu mă conduc după acest precept. Am pe masa de lucru culegerea folclorică *Antologia de doine şi balade*, comandată de Centrul Creaţiei Populare, care nu este o lucrare tocmai uşoară, dar care sper ca până la sfârşitul anului s-o termin.

Sunteţi un foarte bun soţ, excelent tată şi bunic. În „casa cu trei fete”, cum se simte omul Ion Grecu?

Excelent! Am o soţie deosebită, cu care am trăit o viaţă plină de bucurii şi satisfacţii familiale şi profesionale, o fată, Carmen, un specialist recunoscut şi apreciat, un ginere afectuos şi bun gospodar şi o nepoată care calcă pe urmele bunicii şi mamei sale. În această „casă cu trei fete” – cum, metaforic, v-aţi exprimat – pensionarul Ion Grecu nu poate să se simtă decât ca în sânul unei familii realizate. La această vârstă nu-mi doresc decât sănătate.

O ultimă concluzie...

În meseria noastră, talentul joacă un rol important, dar trebuie să fie neapărat dublat de o temeinică pregătire de specialitate. Se poate întâmpla şi invers, să ai cunoştinţe muzicale bune, dar să n-ai talent şi atunci amărăciunea este mare. Unii mai mimează, însă nu rezistă.

***

Am depănat momentele esenţiale din viaţa şi activitatea distinsului profesor, dirijor, etnomuzicolog şi compozitor Ion Grecu, personalitate marcantă a vieţii muzicale argeşene.

La 80 de ani de viaţă [*în anul 2002, n.n.*] şi 50 de activitate, îmi revine plăcuta misiune de a vă transmite sincerele noastre urări de sănătate, realizarea tuturor gândurilor, bucurii şi un sincer: **„La mulţi ani!”**

P.S. În anul 2012, la 22 august, maestrul Ion Grecu trebuia să împlinească venerabila vârstă de 92 de ani. Nu a mai apucat să-i împlinească, pentru că în iarna anului 2011 a plecat pe calea fără întoarcere, încheind o viaţă remarcabilă.

A fost cel mai longeviv creator al mişcării muzicale argeşene, un stâlp al unei cariere strălucite care va rămâne mereu în analele culturii Argeşului. Pentru noi, cei care l-am cunoscut, l-am apreciat şi am lucrat alături de Domnia Sa, este o mândrie că am fost contemporani cu strălucitul maestru, creator al unor valori care vor dăinui.

Săgetătorul, Nr. 266/14 mai 2002, Cotidianul *Argeşul*, Piteşti, pag. 4-5; Revista *Argeş*, serie nouă, Anul II (36), Nr. 10 (241), iulie 2002, pag. 20.

TOATĂ VIAŢA AM CÂNTAT LUI DUMNEZEU ŞI OAMENILOR. PREOTUL ION IONESCU DIN TOPOLOVENI LA 80 DE ANI

Preotul Ion Ionescu s-a născut la 6 aprilie 1922, în comuna Dobreşti, fostul judet Muscel, într-o familie de oameni gospodari şi cu frica lui Dumnezeu.

Clasele primare le-a urmat în satul natal, unde a primit o frumoasă educație, avându-i ca învăţători, printre alţii, pe Alexandru Dobrescu şi Nicolae Şetraru.

A urmat cursurile Seminarului Teologic Central din Bucureşti (1934-1942).

În anul 1943 s-a preoţit la Chişinău, unde a şi cântat în Corul Guvernământului Basarabia, la Biserica „Alexandru Nevschi".

În perioada 1946-1956 a fost preot la biserica din Turculeşti, comuna Călineşti, judeţul Argeş. Din anul 1956 şi până în prezent [*anul 2002, n.n.*] a fost preot-paroh la Goleştii Badii din Topoloveni. Are titlul de „Econom Stavrofor*" şi „Crucea Patriarhală" pentru merite deosebite.

Activitatea dirijorală a început-o în anul 1947, la Călineşti, conducând renumitul cor care a obţinut numeroase succese pe plan local şi naţional.

În cei 55 de ani de activitate dirijorală, a pregătit zeci de coruri de amatori la Priboieni, Ţigăneşti, Negreşti, Căteasca, Dobreşti, Găeşti, Ştefăneşti, Petreşti-Dâmboviţa, Leordeni şi în permanenţă corul din Topoloveni. A înfiinţat următoarele coruri: corul de femei al Cooperativei „Muncitoarea" din Topoloveni şi al Casei de Cultură din Găeşti, corul de femei al Cooperaţiei şi Direcţiei P.T.T.R. din Piteşti, Corala Preoţilor din Câmpulung-Muscel şi lista localităţilor ar putea continua.

Este laureat pe ţară la concursurile naţionale ale artiştilor amatori, după cum urmează: 1951, 1953, 1954, 1959, cu corul Căminului cultural din Călineşti, în august 1964, cu corul din Topoloveni, 1967, cu corul din Dobreşti, în anii 1969, 1971, 1974, 1981, 1983, 1985, 1987, 1989, cu corurile căminelor culturale din Leordeni, Topoloveni şi corul de femei al Cooperativei „Muncitoarea" din Topoloveni.

A obţinut trofeul Festivalului Coral Naţional „D.G. Kiriac" de la Piteşti, în anul 1975 şi 1982, cu corul din Leordeni, iar în anul 1984 cu corul din Topoloveni; trofeul Festivalului „Ciprian Porumbescu" de la Suceava, în 1972, cu corul din Leordeni, şi în 1990 cu corul din Topoloveni; trofeul Festivalului „Ion Vidu" de la Lugoj, în 1986, cu corul din Topoloveni.

A participat cu corul din Topoloveni la festivalurile „Timotei Popovici" de la Sibiu, în 1994, „Iosif Velceanu" – Reşiţa, în 1995, la Concertul omagial, „Tudor Ţurcanu", la Rezina (Basarabia), în 1997, obţinând de fiecare dată premii şi distincţii.

A fost considerat unul dintre cei mai talentaţi şi prolifici dirijori din ţară.

La sărbătorirea a 60 de ani de activitate a corului din Topoloveni, la 30 mai 1970, părintelui Ion Ionescu i s-a conferit Ordinul „Meritul Cultural" clasa a III-a.

* Distincţia de *iconom stavrofor* este un rang bisericesc onorific acordat preoţilor pentru activitate excepţională (*n.n.*).

La împlinirea a nouă decenii de activitate a corului din Topoloveni şi a 50 de ani de activitate dirijorală, la 7 iunie 1997, Primăria oraşului Topoloveni i-a acordat Diploma de cetăţean de onoare al acestei localităţi slujite cu credinţă şi devotament faţă de Dumnezeu şi oameni.

În anul 2001 i s-a acordat *Premiul de excelenţă pentru întreaga activitate*, oferit de Centrul Creaţiei Populare al Judeţului Argeş. Este prima distincţie de acest fel acordată unui amator din judeţul nostru.

La 17 iulie 2004, corul din Topoloveni se pregătea să se urce într-un autocar care îi ducea să susţină concerte la mănăstiri şi biserici. Atunci s-a produs marea lovitură. Inima părintelui Ion Ionescu a încetat să mai bată. Toţi artiştii, prietenii săi care îl urmaseră în marea aventură a cântatului coral au rămas înmărmuriţi. Concertele s-au anulat, neobositul slujitor al Bisericii şi al oamenilor s-a urcat la ceruri pentru a-i închina cântece de slavă lui Dumnezeu.

Toată viaţa sa a slujit biserica lui Hristos şi a fost un îndrumător al oamenilor, în bucurile şi în necazurile lor. S-a dăruit ca nimeni altul binelui obştesc. A dovedit un patriotism, mai greu de întâlnit la semenii săi. Părintele Ion Ionescu rămâne o personalitate marcantă a spiritualităţii româneşti.

În anul 2002 i-am pus câteva întrebări sfinţiei sale, răspunsul la ele văzând lumina tiparului în suplimentul literar-artistic *Săgetătorul* al cotidianului „Argeşul”.

Stimate părinte Ion Ionescu, de curând, pe 6 aprilie [2002, n.n.], aţi împlinit 80 de ani, încununare a unei vieţi pline de evenimente de o încărcătură sufletească deosebită în dubla calitate de slujitor al lui Dumnezeu şi dirijor harnic şi priceput, care, timp de şase decenii, a înnobilat sufletele celor din jur, conducându-vă după acest deziderat: ***Toată viaţa să cântaţi lui Dumnezeu şi oamenilor****. De aceea, ne propunem să avem o convorbire despre dragostea arătată învăţării celor sfinte şi cântatului coral. Pentru început, v-aş întreba ce impact au avut asupra formării dumneavoastră anii copilăriei de la Dobreşti, atmosfera familială şi perioada studiilor pe care le-aţi urmat departe de casa părintească, dornic mereu de a vă pregăti pentru atingerea scopului propus. Ce dascăli v-au influenţat în formarea ca om şi artist?*

Clasele primare le-am urmat în comuna natală, Dobreşti, cinci ani la rând obţinând premiul I. De câte ori veneam de la şcoală, îmi plăcea să învăţ lecţiile la toate materiile, dar mai ales la religie, cântând aşa cum îl auzeam pe preotul satului meu la Evanghelii. Aveam voce frumoasă şi-mi plăcea să cânt melodiile bisericeşti.

Însoţit de tata şi mama, nu lipseam niciodată de la slujbele de duminică şi din sărbători.

Am fost solistul clasei şi la fiecare sfârşit de an, la serbări, cântam melodii populare învăţate de la inimosul meu dascăl Nicolae Şetraru, înzestrat cu o voce foarte frumoasă, care ne impresiona pe toţi şi în plus era un bun pedagog. El pregătea şi corul din comună şi deseori mă furişam printre corişti la repetiţii, urmărind atent felul cum pregătea fiecare partidă, în vederea asamblării. Învăţătorul Şetraru a avut mare influenţă în formarea mea viitoare.

După absolvirea cursului primar, destinul meu urma să se hotărască în urma discuţiilor aprinse între părinţi. Tata dorea să devin ofiţer, iar mama preot. În cele din urmă, mama a reuşit să-i convingă pe toţi că drumul meu trebuie să ducă spre preoţie. Pentru aceasta îi port un mare respect şi recunoştinţă.

În vara anului 1934, tata a hotărât să dau examen la cele două seminarii din Bucureşti: „Central” şi „Nifon”. Am reuşit la amândouă şi am optat pentru primul, care se bucura de mare renume.

Reuşisem solvent, ceea ce însemna o taxă de 12.000 lei pe an şcolar, o sumă foarte mare pentru acele timpuri, care întrecea posibilităţile financiare ale tatălui meu. M-a înscris la Seminarul „Central”, cu o condiţie: ca la sfârşitul anului să obţin bursă, ceea ce s-a întâmplat. Surpriza mare

pe care am făcut-o familiei a fost să obţin o bursă specială, substanţială, de la industriaşul Malaxa, care le acorda an de an copiilor cu cele mai bune rezultate la învăţătură.

În seminar i-am avut profesori pe renumiţii George Breazul, Gheorghe Ciobanu şi Ion Popescu-Pasărea. La sfârşit de an şcolar, fiecare elev era obligat să-şi întocmească un repertoriu coral şi să dirijeze câte un grup coral format din colegii clasei. Pe lângă muzica liniară, trebuia să stăpânim muzica psaltică de rit bizantin. Toate orele de muzică se desfăşurau cu mare exigenţă.

După încheierea studiilor, foarte de tânăr, aţi intrat în viaţă. Ea nu v-a primit cu braţele deschise, pentru că în acei ani v-aţi confruntat cu unele greutăţi pe care, cu ajutorul lui Dumnezeu, aţi reuşit să le biruiţi. Când a început pasiunea pentru dirijatul coral?

După absolvirea seminarului, în toamna anului 1942, am fost încorporat ca militar la Şcoala de Ofiţeri din Câmpulung Muscel, până în martie 1943, când a apărut un decret al Statului Major al Armatei prin care li se dădea voie teologilor care doresc să părăsească rândurile cazone şi în termen de 30 de zile să se preoţească şi bineînţeles, înainte, să se căsătorească. Am plecat imediat acasă, am discutat cu familia şi am hotărât să folosesc această şansă. Dumnezeu a fost cu mine, pentru că lucrurile s-au aranjat foarte bine. M-am căsătorit repede şi apoi, prin bunăvoinţa cunoscutului învăţător şi politician Ion Mihalache, am primit o scrisoare de recomandare către Mitropolitul Efrem Tighineanu din Chişinău, care m-a primit cu multă dragoste şi în două săptămâni m-a diaconit, mai târziu m-a preoţit şi m-a repartizat la Biserica „Unirea", pe care o păstorea ca paroh preotul Simeon Neaga, un slujitor cu totul deosebit al Domnului, înzestrat cu multe calităţi bisericeşti şi excelent cântăreţ. La îndemnul său am fost cooptat în renumitul cor al Basarabiei, condus de vestitul Mihail Stegarov, elev al renumitului dirijor şi compozitor Berezovschi. Era un cor masiv, format din 80 de persoane, cu vocile dublate, cu sonoritate specific rusească, cu o forţă de neimaginat. Aici am învăţat să cunosc dirijatul coral şi am făcut cunoştinţă cu muzica compozitorilor moldoveni Alexandru Cristea, Vasile Popovici, Mihai Bârcă.

În luna martie 1944 am venit acasă să-mi văd primul copil, născut în 13 ianuarie 1944. Situaţia războiului a luat o altă întorsătură. Ruşii au intrat în Basarabia, ocupând-o, şi se îndreptau spre inima ţării. Trebuia să părăsesc aceste locuri foarte dragi sufletului meu. Şi de această dată cu ajutorul lui Ion Mihalache, care mă cunoştea bine şi ţinea la mine, m-am stabilit la Călineşti, la parohia Turculeşti, prin transferul preotului paroh la Bucureşti.

Profesiunea de preot v-aţi exercitat-o în mare parte la biserica Goleştii Badii de la Topoloveni; cea de dirijor pe unde v-a dus paşii?

În anul 1947 am înfiinţat corul din Călineşti; a fost prima mea experienţă de mai mare amploare ca dirijor. Împreună cu câţiva colegi preoţi, cu cadre didactice, dar mai ales cu foarte mulţi ţărani iubitori ai cântatului coral, am realizat o formaţie omogenă, posedând reale calităţi interpretative, în câţiva ani devenind una dintre cele mai bune din fostul judeţ Muscel şi mai apoi din regiunea Piteşti. A fost o muncă neprecupeţită, uneori foarte obositoare. Vă închipuiţi ce greu este pentru un dirijor începător să lucreze seara cu oamenii veniţi de la muncă şi care nu cunosc note. Nu aveam un instrument de sprijin, numai bunăvoinţă şi multă pasiune. Şi totuşi, în ciuda greutăţilor, am reuşit. Am participat la toate concursurile corale de amatori, câştigând pe plan local şi judeţean sau regional. Începând din 1951 până în 1959, pe plan naţional am reuşit să fac cunoscut corul călineştenilor ca una dintre formaţiile de renume. Din 1958 am preluat de la preotul Ştefan Popescu conducerea corului din Topoloveni, pe care nu l-am părăsit până în prezent. Câţiva ani formaţia a funcţionat sub titulatura de Călineşti-Topoloveni. În toţi aceşti ani am lucrat cu multe colective din împrejurimi, de pe Valea Cârcinovului, le-aţi amintit dumneavoastră foarte bine. Am înfiinţat corul de femei al Cooperativei „Muncitoarea" din Topoloveni, cu care am obţinut premii la toate finalele pe ţară la care am participat. Din 1968, zece ani am condus Corul Căminului

Cultural din Leordeni. A fost o muncă neobosită, dar şi plină de satisfacţii. La fiecare ediţie a concursurilor corale naţionale, corul se clasa pe locul întâi. La unul dintre ele am obţinut titlul de laureat şi Premiul Uniunii Compozitorilor. Ce satisfacţie am avut! Am câştigat concursul naţional televizat „Cântare Patriei”, Trofeul „D.G. Kiriac”, în 1975 şi 1982, au fost organizate schimburi bilaterale cu coruri din Maramureş şi Suceava şi două deplasări în contrapartidă cu corul bărbătesc din Zwolle (Olanda).

Formaţia mea de suflet, însă, a fost corul din Topoloveni. La fiecare participare în concursurile judeţene şi naţionale, munca mi-a fost încununată cu titlul de laureat. Am organizat schimburi bilaterale, în mai multe rânduri, între renumitele coruri de la Săliştea Sibiului, Hideaga-Maramureş, Râşnov-Braşov şi în ultimii ani cu fraţii noştri din Rezina (Basarabia), toate întâlnirile cu ei transformându-se în manifestări de aleasă trăire patriotică. M-a legat o prietenie frăţească de profesorul Tudor Ţurcanu, dirijorul coralei „Doina Nistrului” din Rezina, şi familia sa, întâlnirile noastre fiind momente de satisfacţii artistice de neimaginat.

În anul 1984, corul din Topoloveni a făcut un schimb bilateral cu corul ceferiştilor din Poznan (Polonia), amintirile legate de concertele comune, de legăturile omeneşti fiind greu de uitat.

V-aţi bucurat de aprecierea şi dragostea multor muzicieni de frunte ai ţării noastre, care prin sfaturile lor v-au ajutat în obţinerea unor rezultate deosebite. Cu unii aţi fost prieten ani de zile. Mulţi dintre ei au scris piese special pentru corurile dirijate de dumneavoastră.

În decursul anilor am fost onorat de atenţia pe care mi-au acordat-o mari personalităţi ale muzicii româneşti. Începând cu Ion Dumitrescu, pe atunci preşedinte al Uniunii Compozitorilor, continuând cu fratele său, Gheorghe Dumitrescu, un mare maestru al componisticii corale (mi-a scris multe piese pe care le-am cântat în primă audiţie), apoi D.D. Botez, Alexandru Paşcanu, Dumitru Capoianu, Constantin Romaşcanu, Ştefan Andronic; cu mulţi am avut legături de prietenie; Mircea Neagu, pe care îl consider cel mai apropiat, am relaţii excelente şi în prezent; cu Gheorghe Bazavan, de la care am învăţat continuu, până când s-a prăpădit; cu vulcanicul Vică (Ludovic) Paceag, un excelent prelucrător de folclor, ca să nu mai vorbesc de profesorul Ion Grecu din Piteşti, cu care ne întâlnim şi discutăm foarte des.

Dintre lucrările pe care le-am cântat în primă audiţie, îmi amintesc: „Balada Soarelui”, „Radu’ lui Anghel din Greci”, „Eroii de la ’77”, „Cântare lui Neagoe-Vodă”, de Gheorghe Dumitrescu; „Patrie, pământ de aur!”, „Vatră de mândri eroi”, „Cucule cu pene noi” şi „Mândra mea din Călineşti”, de Gheorghe Bazavan; „Pe Argeş în jos”, de Alexandru Paşcanu, „Închinare eroilor” şi „S-a dus cucul de pe-aici”, de Mircea Neagu; „Dorul, dor”, de Ludovic Paceag; „Târziu în toamnă” și „Sus inima, români!”, de Nicolae Oancea, într-un aranjament coral deosebit de Dinu Stelian; şi multe altele.

Aţi avut discipoli pe care i-aţi învăţat sau care v-au urmat în această nobilă artă?

Unul este finul meu, pe care l-am botezat, l-am cununat, i-am botezat copiii, i-am urmărit începuturile, aş putea să spun că i-am determinat cariera de urmat în viaţă. Este profesorul Gheorghe Gomoiu, un dirijor recunoscut pe plan naţional, cu un palmares de invidiat, şi mai este şi profesoara Florica Ciotea din Topoloveni, care a format şi condus cu bune rezultate numeroase coruri din Topoloveni şi în zonă.

Aveţi o familie echilibrată. V-aţi ajutat copiii şi nepoţii să devină oameni adevăraţi, întru totul realizaţi. La 80 de ani, cum se simte omul, capul de familie, venerabilul părinte Ionescu? Ce planuri mai aveţi?

Viaţa familiei mele a fost una normală. Soţia mea a ştiut să mă suplinească în casă, a avut grijă de copii, de nepoţi, numai datorită ei am putut să mă dedic pasionat activităţii dirijorale.

Copiii mei nu mi-au creat probleme, sunt oameni la casele lor, iar pe nepoți i-am ajutat nu numai cu sfaturi, dar şi material, să devină oameni cu o pregătire pe măsură. Am şi doi strănepoţi care sunt marea mea bucurie de azi.

Cum mă simt la optezeci de ani? Normal. Nu simt încă greutatea lor. Sunt un om activ. Privesc înapoi la tot ce am realizat şi mă bucur că am fost în stare de aşa ceva, că m-a ajutat Dumnezeu să-mi realizez visul. Cât puterile mă vor ajuta, nu voi înceta să pregătesc corul meu de suflet. Ultima mea dorinţă este să ajung să conduc corul din Topoloveni la inaugurarea construcţiei Casei de Cultură din localitate. În finalul lucrării mele ca preot şi ca dirijor, când nu voi mai putea activa, voi zice şi eu ca bătrânul Simeon: „Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne”.

Toată viaţa v-aţi condus după dictonul «Cu cât cânt, atâta sunt». Este foarte frumos. Concluzia acestei convorbiri. Ce înseamnă cântarea pentru noi, oamenii?

Am înţeles şi am simţit încă de mult că a cânta este un imn închinat lui Dumnezeu şi oamenilor – e o oglindă în care se reflectă bucuriile şi durerile sufletului omenesc, înfrângerile şi speranţele lui. Prin cântare, viaţa omului se înseninează, inima îi este desfătată, iar întreaga fiinţă este transportată de pe pământ către regiunea unde patronează frumosul, sublimul, dumnezeirea. Numai aşa se explică faptul că, cercetând trecutul omenirii aflăm că în tot locul şi în tot timpul cântarea a fost prezentă în cultul tuturor popoarelor, fără deosebire de credinţă.

Rugăciunea şi cântarea fac casă bună şi amândouă trebuie să pornească din inimă şi se îndreaptă spre înălţimea cerului.

Savantul Dimitrie Cuclin spunea despre muzică: „Muzica este de origine divină” şi eu cred că aşa este.

De aceea, mi-am formulat şi eu în decursul vieţii un punct de vedere de care nu m-am despărţit niciodată: „Cu cât cânt, atâta sunt”. Şi, într-adevăr, pot să spun acum, la opt decenii de viaţă, că nu m-am înşelat.

De peste 35 de ani sunt onorat de prietenia dumneavoastră. Am învăţat multe şi v-am admirat cu emoţie pentru tot ce aţi realizat, atât ca slujitor al Domnului, cât şi ca mare dirijor, animator cultural. De aceea, permiteţi-mi să mă alătur tuturor celor care vă preţuiesc, să vă adresez bucuros felicitări pentru existenţa închinată slujirii lui Dumnezeu şi oamenilor. Vă doresc să fiţi mereu sănătos! Şi să aveţi parte numai de bucurii! La multi ani!

Să ne-ajute Dumnezeu!

Săgetătorul, Nr. 271/25 iunie 2002, Piteşti.

PROFESORUL ŞI DIRIJORUL MOISE MITULESCU LA 85 DE ANI

Personalitate marcantă a vieţii artistice argeşene, directorul Liceului de Artă „Dinu Lipatti" timp de peste 23 de ani şi cadru didactic la Universitatatea „Spiru Haret" – Bucureşti (Colegiul Universitar din Câmpulung Muscel), profesorul **MOISE MITULESCU** s-a evidenţiat în cei peste şaizeci şi cinci de ani de activitate ca pedagog remarcabil, dirijor de vocaţie, compozitor talentat şi un harnic etnomuzicolog al Argeşului.

Date despre viaţa şi activitatea sa:

• Locul şi data naşterii: com. Domneşti, jud. Argeş, 4 februarie 1932;

Studii:

• Şcoala primară la Domneşti (1939-1943);

• Şcoala Normală „Carol l" din Câmpulung Muscel (1943-1951);

• Şcoala de Artă (specializarea „Dirijat coral") din Braşov (1953-1956);

• Conservatorul „Ciprian Porumbescu" – Bucureşti, Facultatea Compoziţie, Dirijat, Pegagogie;

• Titularizat prin concurs: lector la Universitatea „Spiru Haret" din Bucureşti – Colegiul din Câmpulung Muscel (1994);

• A fost onorat cu înaltul titlul de Cetăţean de onoare al Argeşului şi Muscelului de către Consiliul Judeţean Argeş.

Principalele publicaţii – lucrări personale:

a) *Lucrări corale:*

• „Primăvara" şi „Hora", aprobate de Comisia corală a Uniunii Compozitorilor din România (1951);

• „La stână" – premiată şi publicată în culegerea C.C.P.: „20 de cântece ale compozitorilor din regiunea Braşov" (1957);

• „Fata argeşeană" – C.C.P.A (1968);

• „Dorule de pe muscele!" – Piteşti (1968), aprobată de Casa Centrală a Creaţiei Populare şi publicată local;

• „În Muscelele cu flori", premiul III pe ţară, Editura Uniunii Compozitorilor, Bucureşti (1980);

• „Am rămas nemuritori", premiul revistei „Îndrumătorul cultural" (nr. 11, Bucureşti, 1984);

• „Ţară, pământ de dor!", premiul ll pe ţară la Concursul de creaţie corală „Gavril Musicescu" şi Festivalul „Zilele muzicii româneşti", ediţia I, Iaşi, 1988;

• „Când colindele-auziţi...", Piteşti (1994).

b) *Prelucrări folclorice:*

• „Foaie verde şi-o sipică" – pentru cor mixt, în culegerea Casei Regionale a Creaţiei Populare Argeş (1962);

• „Foaie verde magheran" – pentru cor la trei voci, în culegerea Casei Regionale a Creaţiei Populare Argeş;

• „Ştii tu, mândro!" – pentru cor la trei voci – Piteşti (1984).

c) Cărţi cu lucrări corale şi culegeri de folclor muzical:

• „Din cuburi colorate" – 15 cântece pentru copii, Editura I.S.J. – C.C.D., S.A. (1976);

• „Coruri pentru şcolari" – 17 piese, Editura I.S.J. – C.C.D., S.A. (1980);

• „Floare albă din cunună" – 44 de cântece populare şi colinde – Editura C.I.C.P.M.A.M. Argeş (1982);

• „Vochiţa Stoian – privighetoarea Dâmbovicioarei" – 50 de doine şi cântece propriu-zise, Centrul Creaţiei Populare Argeş, Editura „Paralela 45" – Piteşti (1999);

• Cântece populare în culegera „Voioasă mi-e inima!", a Casei Regionale a Creaţiei Populare Argeş (1964);

• „Virtuozi ai fluierului" (în colaborare cu Traian Ciuculescu), Editura „Alean", Piteşti (2009);

• „Lerui, ler" – colinde pentru coruri de voci egale şi mixte, Editura „Paralela 45", Piteşti (2005);

• „Cântând iubirea – romanţe, cântece lirice şi coruri", Editura „Alean", Piteşti, 2012.

d) Muzică pentru scenariu TV:

• Antologia Televiziunii Române „Spectacole de copii", Editura C.N.P., Bucureşti, premiul I (1983).

e) Lucrări instrumentale pentru orchestră de coarde (suite):

• „La carnavalul copiilor", premiul ll pe ţară, la Concursul şcolilor de artă (1983);

• „Pe-al copilăriei plai", premiul ll pe ţară, la Concursul şcolilor de artă (1985).

f) Lucrări didactice:

• „Curs de solfegii", Editura F.R.M., Bucureşti (1997); vol. II, aceeaşi editură (1998);

• „Opus 50, monografia Liceului de Artă «Dinu Lipatti»", Piteşti, Editura Tiparg (2007).

g) Articole, cronici şi avancronici muzicale şi comunicări ştiinţifice (1967-2000).

Prietenul meu, distinsul profesor şi dirijor **Moise Mitulescu**, a împlinit luna aceasta (2017) 85 de ani şi peste 65 de ani de activitate didactică şi cultural-artistică presărată cu multe împliniri pe plan profesional. Ce poate să fie mai frumos şi omenesc decât clipa când semenii îţi apreciază înfăptuirile şi momentele luminoase, dorindu-ţi succese în anii care vor veni? De aceea mi-am propus ca la acest moment aniversar să port o discuţie neprotocolară cu prietenul şi colegul meu de-o viaţă.

C[ostin].A[lexandrescu]. Stimate domnule profesor Moise Mitulescu, nici nu ştiu cât de repede a trecut timpul şi iată-vă la 85 de ani – o vârstă onorabilă, plină în activitatea didactică şi cultural-artistică. Aţi absolvit celebra Şcoală Normală din Câmpulung Muscel; încă de pe băncile

ei v-aţi afirmat ca un iscusit modelator al vocilor tinerilor interpreţi. Spuneţi-ne câteva din faptele semnificative ale anilor de studii şi prezentaţi-ne figuri de dascăli care au contribuit Ia formarea dumneavoastră intelectuală.

M[oise].M[itulescu]. *Şcoala Normală „Carol I” din Câmpulung Muscel pe care am absolvit-o era celebră pentru că, având pe atunci o durată de opt ani, elevii primeau o instrucţie complexă, temeinică şi o educaţie deosebită, necesară unui bun dascăl.*

Disciplinele artistice şi toate activităţile muzicale din această şcoală aveau o importanţă foarte mare. De aceea m-am bucurat şi de o instruire de bază din punct de vedere muzical. Aici am studiat în toţi anii teoria, solfegiul şi dictatul muzical, muzica instrumentală şi desenul. Eram un apreciat violonist şi făceam parte din orchestra de tip simfonic a şcolii, cât şi dintr-o orchestră de cameră a oraşului.

...În timp ce foştii mei colegi, care în majoritate erau la „internat”, profitau de „învoirea de duminică” în oraş, eu stăteam ore în şir în amfiteatrul şcolii, pentru a exersa şi la pian. Dorind să-mi fac o pregătire muzicală generală, nu de puţine ori mă aflam, în timpul liber, şi în sala fanfarei şcolii noastre, renumite atunci, unde exersam îndeosebi la instrumente de percuţie.

Evenimentul cel mai important din viaţa mea de elev „normalist” s-a petrecut în anul 1951, când Uniunea Compozitorilor din România (preşedintele Comisiei corale era ilustrul compozitor Ioan D. Chirescu) mi-a confirmat şi aprobat primele trei compoziţii proprii. Partiturile acestor compoziţii, însoţite de acordul Uniunii Compozitorilor, mi-au fost afişate la panoul de onoare de către profesorul meu de muzică vocală, Constantin Mahu.

Debutul meu ca dirijor datează tot de pe vremea când eram elev al şcolii. La 17 ani am devenit dirijor al corului mixt al elevilor din oraşul Câmpulung Muscel. Îmi aduc aminte cu plăcere cum dr. Constantin Roman, care era şi un renumit dirijor de cor, m-a felicitat şi m-a încurajat după concertul pe care l-am dirijat la Cercul Militar...

Sunt mândru că în Şcoala Normală „Carol I” am avut dascăli de seamă, renumiţi în ţară, precum prof. şi directorul Ilie Stănculescu, profesorul şi eminescologul Augustin Z.N. Pop, celebrul profesor de vioară Iacobescu, prof. Zlate Bogdanov, prof. Ion Mitu, prof. Constantin („Conu”) Dumitrescu, prof. Bunescu şi alţii.

C.A. Studiile universitare au avut o mare contribuţie la formarea tânăruIui Moise Mitulescu, dirijor şi apoi compozitor. Asupra căror prime realizări ale acestei perioade v-aţi opri acum?

M.M. *După ce am absolvit şi o foarte importantă şcoală pentru mine – de dirijat coral –, de la Braşov, mi-am desăvârşit studiile muzicale universitare la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din Bucureşti. Foştii mei mari profesori (maeştrii: Victor Giuleanu, Florin Eftimescu, Vinicius Grefiens, Dragoş Alexandrescu, Ion Marian, Emilia Comişel, Miryam Marbe) şi ceilalţi îmi apreciau pasiunea pentru studiul teoriei, armoniei, contrapunctului, dar şi al dirijatului coral.*

C.A. Activitatea didactică a însemnat pentru profesorul Mitulescu principala preocupare căreia i-a acordat o atenţie deosebită. Mulţi ani aţi îndeplinit funcţia de director al Liceului de Muzică din Piteşti (azi Liceul de Artă „Dinu Lipatti”), unde aţi format multe talente care au adus

o contribuţie esenţiaIă la dezvoltarea vieţii muzicale argeşene. Depănaţi-ne câteva amintiri din această perioadă!

M.M. *Mi-am început activitatea didactică la şcolile din Albeşti-Argeş şi Domneşti, am continuat-o la Şcoala din Zărneşti, judeţul Braşov, la şcolile nr. 3, 5 şi la Liceul „Zinca Golescu" din Piteşti. Cea mai mare parte a activităţii mele didactice am desfăşurat-o la Liceul de Artă „Dinu Lipatti" din Piteşti, în perioada 1964-1994, unde, pe lângă munca de profesor la catedră, 23 de ani din cei 36 am deţinut şi funcţia de director.*

Mulţi dintre foştii mei elevi s-au afirmat ca interpreţi de seamă, dirijori şi compozitori, sau sunt acum profesori, specialişti de bază ai acestui liceu de artă. Din corul mixt al liceului, premiat la olimpiadele naţionale ale şcolilor de profil, pe care eu îl dirijam, au făcut parte şi acei elevi care astăzi sunt personalităţi ale vieţii muzicale româneşti: compozitorul Dumitru Lupu, soprana Felicia Filip, dirijoarea şi pianista Magdalena Ioan, basul Ioan Grigorescu, Marcel Pavel, Paul Baidan şi mulţi alţii.

C.A. Este incontestabil că satisfacţiile cele mai mari vi le-a dat activitatea dirijorală. Aţi condus numeroase coruri, peste 25 dacă nu mă înşel, de copii, de tineri şi maturi care s-au aflat în primele rânduri ale mişcării corale argeşene. Această muncă, foarte obositoare, v-a adus şi împliniri...

M.M. *Primul cor de copii din judeţul Argeş care s-a afirmat la o fază republicană de concurs a fost cel al Şcolii Nr. 3 din Piteşti, pe care eu l-am format şi dirijat. Suna superb şi era mult apreciat de public.*

O muncă asiduă am depus ca dirijor al mai multor coruri din judeţul Argeş: Corala „Negru-Vodă" din Câmpulung, recunoscută în ţară ca o instituţie artistică de prestigiu, a fost dirijată de mine timp de aproape 20 de ani. Corul din Călineşti, condus tot de mine, în anul 1967 s-a impus ca un „fenomen coral", aşa cum au spus dirijorul şi compozitorul Ion Vanica, dirijoarea Elena Vicică şi un grup de folclorişti englezi, după ce am interpretat în finala concursului republican de la Bucureşti o interesantă suită scrisă de compozitorul Dumitru Capoianu pentru cor mixt, doi recitatori, un grup de viori şi de două ţambale.

Cu minunatul cor al C.A.T.C. din Pitesti am cucerit premiul I pe ţară şi trofeul festivalurilor corale „Ion Vidu" şi „Ciprian Porumbescu", iar cu corul din Leordeni am participat la Festivalul coral internaţional din Limburg-Germania.

Poate unii nu ştiu, dar eu am înfiinţat corul Uzinei „Dacia", pe atunci Uzina Metalurgică din Colibaşi, şi pe cel mixt al Combinatului Petrochimic din Piteşti.

Printre dirijorii Corului „Învăţământ" din Piteşti m-am numărat şi eu, susţinând o bogată activitate culturală, încununată de frumoase succese.

Am mai instruit şi alte formaţii corale şi grupuri vocale, unele dintre ele, cum este cel din Câmpulung, distins cu premiul I la concursuri naţionale. Şi exemplele ar putea continua...

C.A. Una dintre pasiunile dumneavoastră a fost culegerea şi valorificarea folclorului argeşean. Sunteţi membru fondator al Asociaţiei folcloriştilor argeseni „Constantin Rădulescu-Codin", şi încă unul dintre cei mai activi. Enumeraţi câteva dintre realizările în acest domeniu.

M.M. *Culegerile de folclor, pe care le-am publicat în cele două cărţi: „Floare albă din cunună" (1992) şi „Vochiţa Stoian – privighetoarea Dâmbovicioarei" (1999), sunt frumoasele mele împliniri în domeniul folcloristicii muzicale. M-au pasionat culegerea, publicarea şi prelucrarea sau armonizarea folclorului muzical din Argeş. Mă bucur că am contribuit la apariţia lucrării „Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş-Muscel" (1998, ediţia a doua, 2011). Am elaborat de asemenea o lucrare intitulată „Lerui, ler!", care a fost apreciată şi valorificată de către cei care studiază sau interpretează coral colindele noastre.*

C.A. După ce v-aţi pensionat de la liceu, era firesc să vă retrageţi în familie şi să vă permiteţi odihna după o muncă de peste cinci decenii. Dar nu s-a întâmplat aşa. Aţi luat-o de la capăt. Pregătire specială, redactarea unui excelent curs universitar în două volume – îndreptar pentru orice muzician care nu doreşte să se plafoneze. Aţi predat la Universitatea „Spiru Haret", filiala din Câmpulung Muscel. Cum v-aţi simţit în această situaţie?

M.M. *Deşi eram la o vârstă când trebuia să mă odihnesc, mi-am continuat activitatea, de data aceasta în calitate de cadru didactic titular al Universităţii „Spiru Haret". Aş putea spune că m-am simţit încă... „tânăr" printre studenţii mei.*

Consider că, prin publicarea „Cursului de solfegiu", două volume (1997, 1998), am reuşit să realizez unele dintre cele mai importante performanţe ale activiţătii mele de creaţie şi didactică muzicală. N-am „scăpat" nici de activitatea dirijorală, pentru că am depus o activitate concertistică permanentă la pupitrul corului mixt studenţesc al Colegiului Universitar Pedagogic, pe care l-am fondat. În perioada aceasta am înfiinţat şi dirijat grupul vocal-folcloric al comunei Bogaţi, cu care am participat la festivalurile de folclor din Olanda şi Bulgaria.

C.A. Activitatea componistică a însemnat pentru dumneavoastră o încununare a talentului şi eforturilor depuse. Aţi scris numeroase lucrări corale şi prelucrări de folclor, unele fiind premiate la concursurile naţionale. Ele fac parte din patrimoniul de valori ale acestor locuri şi trebuie să fie cunoscute şi de către cititorii rândurilor de faţă.

M.M. *Este adevărat că o latură a activităţii mele profesionale a fost cea componistică. Cele mai numeroase lucrări corale le-am scris pentru copii, multe dintre ele (40 de piese) le-am publicat în cărţile „Din cuburi colorate" şi „Culegere de coruri pentru şcolari". Unele dintre acestea au intrat în repertoriile corale din şcoli, cum ar fi „Spic de grâu" sau „Cântec pentru oraşul meu".*

O mare satisfacţie am avut-o în acest domeniu când, la diferite concursuri naţionale de creaţie corală, am fost premiat cu lucrările mele corale pentru adulţi. Aş dori să amintesc aici unele dintre cele mai reuşite piese compuse de mine, precum „La stână" – pentru cor mixt, premiată la concursul de la Braşov şi publicată în culegerea „20 de cântece ale compozitorilor din regiunea Braşov" (1957, când aveam 25 de ani).

La concursul de la Giurgiu am obţinut premiul Revistei „Îndrumătorul cultural", cu piesa corală „Am rămas nemuritori", pe versurile poetei muscelene Valeria Mihai Ştefan.

Cu lucrarea corală „În muscelele cu flori", mult îndrăgită de unele formaţii pentru cor de femei, am fost distins cu premiul III pe ţară. Lucrarea a fost publicată prin Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor şi difuzată la Radio în timpul Festivalului Coral „Ion Vidu".

În cadrul Festivalului „Zilele muzicii româneşti”, ediţia I, de la Iaşi (1988), mi-a fost decernat premiul II pe ţară pentru o lucrare corală de maturitate: „Ţară, pământ de dor!”, pe versurile poetei Valeria Mihai Ştefan.

Casa de discuri „Electrecord” mi-a achiziţionat una dintre cele mai reuşite piese pentru corurile mixte. În biblioteca Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din Bucureşti figurez ca autor cu piesa „Rod bogat”, care a fost studiată la cursurile de dirijat ale studenţilor.

Unele dintre prelucrările mele folclorice, precum „Foaie verde magheran”, „Ştii tu, mândro!”, „Foaie verde şi-o sipică” şi cântecul de inspiraţie folclorică „Fata argeşeană”, au intrat şi încă se mai află în repertoriile grupurilor vocale şi ale formaţiilor corale din judeţul Argeş.

Faptul că unele coruri de prestigiu interpretează piese corale scrise de mine în diferite concerte mă onorează.

C.A. Aţi fost şi sunteţi un minunat soţ, un excelent tată şi bunic. De peste 50 de ani mă simt onorat de prietenia dumneavoastră şi a familiei. Este bine să acordăm spaţiu şi acestor aspecte, care sunt esenţiale în viaţa noastră.

M.M. *Trebuie să recunosc că toate aceste realizări au fost posibile şi pentru că alături de mine s-a aflat şi se află o minunată, ideală şi frumoasă soţie – Constanţa Mitulescu – iar cei doi fii ai mei, Gabriel (medic primar chirurg, doctor în ştiinţele medicale, cadru universitar la Spitalul clinic „Fundeni”, medic primar chirurg coordonator la clinica „Protoclinic”, la Spitalul „Sanador” şi la Spitalul „Sfânta Maria” din Bucureşti) şi Dragoş (medic primar la Institutul Oncologic şi Clinica GRAL din Bucureşti), sunt mândria noastră şi sunt şi melomani, mari iubitori ai muzicii preclasice, clasice, romantice şi chiar ai celei moderne. Am şi doi nepoţi, Darius şi Andrei, care sunt în curs de afirmare. Sper ca aşchia să nu sară departe.*

C.A. Ce v-aţi propus pentru viitor?

M.M. *Îmi doresc să continui colaborarea cu instituţiile muzicale şi culturale din Argeş şi din ţară, să fiu în continuare un pasionat şi activ membru al Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin”. Mai am şi alte planuri, care deocamdată rămân secrete ale activităţii mele didactice şi îndeosebi ale celei de muzicologie şi creaţie...*

C.A. Maestre Moise Mitulescu, am încercat conturarea unui portret al dascălului, etnomuzicologului, dirijorului, compozitorului, al animatorului cultural şi al omului care a împlinit 85 de ani, personalitate de mare valoare a culturii argeşene şi naţionale. De aceea nu-mi rămâne decât să vă urez, cu toată dragostea şi prietenia pe care v-o port, sănătate pentru dumneavoastră şi familie, multe împliniri şi numai succese pe viitor! La mulţi şi fericiţi ani!

Săgetătorul, Nr. 1004, 7 februarie 2017, Piteşti, pag. 5-8.

GHEORGHE GOMOIU – „NU POT TRĂI FĂRĂ MUZICĂ!”

La 22 iulie a.c. [2009, n.n.] am avut marea bucurie să-l sărbătorim pe colegul şi prietenul nostru, *profesorul şi dirijorul* ***Gheorghe Gomoiu***, la împlinirea vârstei de 70 de ani, ca unul dintre cei mai importanţi muzicieni ai acestor locuri, care toată existenţa şi-a închinat-o muzicii, catedrei, valorilor inestimabile ale culturii noastre populare tradiţionale în arta sunetului. Când un fiu al Argeşului ajunge pe cea mai înaltă treaptă a realizării artistice, este o mare bucurie a tuturor iubitorilor de frumos. Cu atât mai mare este bucuria noastră cu cât 42 de ani profesorul Gheorghe Gomoiu a fost colegul nostru, crescând alături de noi, formându-se ca valoros muzician aici, la Casa Creaţiei Populare Argeş. Este cel mai longeviv dirijor din aceste instituţii de profil din ţară. S-a născut la 22 iulie 1939, în Topoloveni, şi a copilărit, a trăit la Călineşti, localitate cu deosebite rezonanţe pentru viaţa muzicală a acestor locuri. A urmat Liceul „Ion Neculce” şi Facultatea de Muzică din Bucureşti. A absolvit Academia de Muzică, secţia Pedagogie Muzicală (dirijat), bucurându-se de elogioase recomandări din partea iluştrilor săi dascăli.

Activitatea sa profesională se desfăşoară pe două planuri: cea de profesor de muzică (Şcoala Nr. 14 din Piteşti şi Şcoala Nr. 2 din Ştefăneşti) şi dirijor. Dintre numeroasele formaţii pe care le-a dirijat, amintim: Corul de femei din Topoloveni, Corul mixt din Călineşti, Corul Tineretului din Piteşti, Corul mixt din Rucăr, Corul mixt al Întreprinderii „ARO” din Câmpulung Muscel, Corul mixt din Scorniceşti (judeţul Olt), Corul mixt „Dacia” din Colibaşi, Corul Casei de Cultură din Curtea de Argeş, Corul Şcolii Nr. 14 din Piteşti şi Corul Şcolii Nr. 2 din Ştefăneşti.

Cea mai importantă realizare a carierei sale este însă *Corul de Cameră* ***ARS NOVA***, formaţie căreia i-a dedicat întregul său potenţial uman şi artistic. Timp de peste patru decenii el este sufletul şi creierul acestui colectiv de excepţie, lucrând neobosit pentru realizarea idealului său profesional: promovarea cântului coral. Cu această formaţie, fondatorul ei a obţinut numeroase premii, trofee şi distincţii la festivalurile şi concursurile naţionale şi la manifestările internaţionale la care a participat. Înregistrările la radio, televiziune, pe discuri şi CD-uri, desele participări la festivaluri şi concursuri muzicale naţionale şi internaţionale completează imaginea unei activităţi complexe menite să impună un nume de referinţă în viaţa noastră muzicală.

Ca o recunoaştere a meritelor sale profesionale, prof. Gheorghe Gomoiu a fost invitat în vara anului 1981 la Cursurile muzicale (secţia dirijat) organizate de Institutul Naţional de la Marly le Roy, de către Ministerul de Externe al Franţei, în colaborare cu Ministerul Timpului Liber. În anul 1987 a participat ca invitat de onoare la reuniunea dirijorilor de coruri din Germania Centrală (Mittedeutschen Sängerbundes). Cu acest prilej a primit medalia de aur a Asociaţiei Corale din Germania şi titlul de cetăţean de onoare al oraşului Marburg.

În decursul anilor s-a bucurat de prietenia unor remarcabili muzicieni care au scris lucrări corale pentru formaţiile sale, sfătuindu-l la îmbogăţirea măiestriei artistice: Alexandru Paşcanu, Mircea Neagu, Gheorghe Bazavan, Constantin Arvinte, Constantin Romaşcanu, Ludovic Paceag, Irina Odăgescu-Ţuţuianu, Voicu Enăchescu, Dan Buciu, Gheorghe Ionescu, Marius Giura, Dumitru Croitoru, Emanoil Popescu, Gelu Ciuculescu şi alţii.

A muncit tot timpul cu pasiune şi dăruire, fiind receptiv la tot ce este nou în mişcarea muzicală românească. Din anul 1997 este vicepreşedinte al Asociaţiei Naţionale Corale din România; în 2007, Consiliul Judeţean Argeş i-a acordat titlul de *Fiu al Argeşului*, cu prilejul *Sărbătorilor Argeşului şi Muscelului*, ediţia I, iar în anul 2011 i s-a conferit înalta distincţie de Cetăţean de Onoare al Argeşului şi Muscelului, în cadrul aceleiaşi sărbători.

Pentru a ne face o imagine mai amplă asupra profesorului, dirijorului și omului Gheorghe Gomoiu, cu prilejul aniversării a șapte decenii de viaţă şi a peste cinci decenii de activitate muzicală, i-am adresat câteva întrebări care vor completa cele scrise mai sus.

Ce impact au avut anii copilăriei pentru formarea din punct de vedere muzical a profesorului de mai târziu?

Cred că muzica este o construcţie care are nevoie de temelie solidă. De la etajul al treilea în sus, greu se va putea construi altceva. Am cântat cu învățătoarea mea din primele două clase, venind la Călineşti, unde, alături de părinţii mei, eram prezent la toate repetiţiile minunatului cor recunoscut ca unul dintre cele mai valoroase în perioada de după cel de Al Doilea Război Mondial. Pentru copilul de atunci, repetiţiile erau lecţii de memorie muzicală, de estetică, de folclor, dar şi de dirijat. Preotul Ion Ionescu (naşul meu) a fost şi a rămas modelul de dirijor: gesturi simple, precizie în atac, repetarea până la epuizare a pasajelor muzicale dificile etc. Ca licean, am avut marea şansă de a fi elevul compozitorului Mayter, un om de o mare sensibilitate şi cultură, care a sesizat predilecţia mea pentru muzică şi cu care am petrecut multe ore în laboratorul liceului unde exista în acea vreme o orgă. Dânsul a fost cel care mi-a prezis că voi face muzică în viaţă, deşi eu eram convins că voi fi medic!

Din anii studenţiei, din perioada definitorie a viitorului dirijor, ce amintiri merită a fi redate? Care au fost maeştrii care au contribuit la formarea viitorului profesionist?

Momentul hotărâtor în alegerea mea pentru dirijatul coral l-a constituit întâlnirea dintre corurile din Topoloveni şi cel al Facultăţii de Muzică din Bucureşti (decan: Mircea Buciu, artist emerit). Am văzut un cor de o ţinută academică şi dirijori pe măsură. A fost primul contact cu profesorii de dirijat: Ion Vicol, Nicolae Popescu, Alexandru Pleşca, Lucica Pop, Elena Patraş... I-am cunoscut pe marii cântăreţi de operă Mircea Buciu, Mihail Ştirbei, Iolanda Mărculescu. A fost momentul de răscruce al vieţii mele, momentul adevărului, acela că nu pot trăi în afara muzicii, fără muzică.

Nu împliniseşi 30 de ani când ai fost numit instructor-metodist (și, apoi, dirijor) cu probleme de muzică la Casa Creaţiei Populare a Regiunii Argeş. În acelaşi timp ai început din plin activitatea dirijorală la unele formaţii din judeţ. Cred că i-ar interesa pe cititori să afle care a fost problematica cu care te-ai confruntat în acei ani.

În primul an a fost cumplit: la facultate lucrasem la nivel profesionist foarte înalt. Aici aveam de-a face cu formaţii de amatori. Acest lucru presupunea repetarea unui fragment cu o partidă până la reproducerea corectă, atât melodic, cât şi ritmic, după care urma asamblarea tuturor vocilor. După o repetiţie de minimum două ore, rămâneam fără glas. Cu excepţia Corului de femei de la Cooperativa „Muncitoarea” din Topoloveni, toate celelalte formaţii pe care le-am dirijat se aflau la mare distanţă de locuinţa mea. De câteva ori am parcurs distanţa Piteşti-Călineşti (18 km) pe jos, în miez de noapte, după ce lucrasem de la ora 18.00 la ora 20.00 cu Corul din Rucăr sau din alte părţi ale judeţului, îndrumând şi colective instrumentale.

În această activitate destul de complexă m-am bucurat de dragostea şi conlucrarea unor mari compozitori din România, dar în acea perioadă l-am simţit cel mai apropiat pe Mircea Neagu, care tot timpul m-a urmărit, m-a îndrumat, mi-a spus atunci când am greşit şi m-a alintat cu dragoste părintească ori de câte ori a fost cazul.

Dintre formaţiile corale pe care le-ai pregătit, cea mai dragă sufletului este Corul de Cameră ARS NOVA. Aici cred că ai pus toată priceperea ta, tot ce acumulaseşi din anii de început, aici ai creat o adevărată şcoală a cântatului coral. Cu acest „copil" al tău ai avut şi cele mai mari satisfacţii, cele mai mari succese din viaţă...

Ca student am cântat şi am dirijat formaţii ample: Corul Facultăţii de Muzică din Bucureşti, corurile pe ani de studiu. Dar întotdeauna m-au atras corurile de cameră, în special ***Corul Madrigal****, dirijat de maestrul Marin Constantin. Aşa cum am mai spus, în Piteşti şi în regiunea Argeş, majoritatea corurilor erau mixte, cu un număr care depăşea întotdeauna 60-80 de persoane şi cu un repertoriu adecvat acestui gen de formaţii. Mi-am amintit de lecţiile de istoria muzicii privind şcoala muzicală de la „Notre-Dame", de „Ars Antiqua" şi „Ars Nova". Şi de aici nu a mai fost mult până a transforma Corul Tineretului pe care îl dirijam în anul 1970 în Corul „ARS NOVA". De reţinut este faptul că în acest cor aproape toţi tinerii erau absolvenţi ai liceelor şi facultăţilor de muzică, ai Conservatorului, preoţi etc., şi a fost uşor de pus în practică ideea reuniunii într-o formaţie care să promoveze muzica de cameră.*

În perioada 1970-1989 am fost în Olanda (1973), Germania (1975, 1977, 1981), Spania (1982), Rusia (1981), costurile deplasării şi ale costumaţiei suportându-le instituţiile de cultură pe lângă care funcţionam (Palatul Culturii, Casa Creaţiei Populare, Tehnic-Club). Rezultatele au fost dintre cele mai bune, pentru că oamenii în ARS NOVA au avut o motivaţie: succes pe plan naţional, dar şi internaţional. Mi-am propus şi am realizat apariţia unei monografii a corului, folosind şi documente care să demonstreze aceste afirmaţii ***(Corul ARS NOVA, Piteşti, 35 de ani în slujba muzicii corale româneşti,*** *Editura „Alean" a C.J.C.P.C.T. Argeş, 2006).*

Pe plan naţional, corul a obţinut următoarele premii: 1977, premiul al III-lea; 1979, premiul al II-lea; 1981, premiul I şi titlul de laureat; 1983, premiul I şi titlul de laureat; 1985, premiul I şi titlul de laureat; 1987, premiul I şi titlul de laureat; 1989, premiul I şi titlul de laureat. În anul 1986, la ediţia a IX-a a Festivalului Coral „D.G. Kiriac" a obţinut Marele Premiu, Trofeul Festivalului şi Cupa Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România.

Pe plan internaţional, Corul „ARS NOVA" a participat, în 1973, la două festivaluri în Olanda: „Op Rokeldis" din Groningen şi un spectacol în Marea Sală a Congreselor din Haga (a fost primul succes de răsunet). În 1975 şi 1977 am cântat la Marburg şi Kirchain, în Germania, oraşe cu mari tradiţii muzicale. Waltari Bergmann, preşedintele Societăţii Corale din Gemania Centrală, a devenit unul din partenerii Corului Ars Nova. El şi dr. J. Wilmar, Ministrul Culturii şi Învăţământului din Hessa (a vizitat de trei ori judeţul Argeş, cu prilejul unor concerte ale Corului „Ars Nova") au creat foarte multe facilităţi pentru noi. În anul 1982, când corul a participat la festivalurile internaţionale de la Barcelona şi Vitoria, din Spania, domnia sa a organizat concerte în Germania, oferindu-ne atât cazare şi masă, cât şi bani pentru motorina consumată pe drum de autocarul cu care am călătorit.

După 1989 au urmat concerte în Franţa, Grecia, Suedia, Turcia, Italia.

Pentru a prezenta concertele mai sus-amintite a trebuit să muncim în toţi aceşti ani extrem de mult, să renunţăm de multe ori la vizionarea unor spectacole, ori la lectura unor cărţi, să-i lăsăm pe cei de acasă să ne suplinească la îndeplinirea obligaţiilor familiale, să renunţăm la multe momente de odihnă, să cheltuim din banii care ar fi fost folositori în familie. Dar atunci când iubeşti ceea ce faci, atunci când crezi în muzică, totul poate să se termine cu bine.

ARS NOVA va rămâne până la sfârşitul vieţii mele o creaţie în care am crezut şi cred. Cea mai mare dorinţă pe care o am – şi nu mă dau înapoi să o fac publică – este găsirea unui tânăr absolvent de Conservator, care să preia din mers conducerea corului. Ar fi bine aşa, pentru că experienţa mea şi tinereţea lui ar putea ridica acest cor minunat pe noi trepte. Poate, în viitor,

Asociaţia Culturală «Ars Nova» şi corul cu acelaşi nume, cât şi alte coruri valoroase din Piteşti, vor avea un sediu şi posibilităţi financiare pentru a desfăşura o activitate de calitate şi cu mari satisfacţii pentru toţi.

Încă din anul 1970 ai avut o contribuţie importantă în lansarea, organizarea şi menţinerea Festivalului Internaţional de Muzică Corală „D.G. Kiriac". Din 1992 ai devenit directorul său, principalul organizator, transformându-l în manifestare internaţională, cunoscut atât pe plan naţional, cât şi în străinătate; o mândrie pentru oricine îndrăgeşte acest gen artistic. Pentru cititorii noştri ar fi interesant să afle care sunt problemele pe care le ridică, ce satisfacţii aduce, cu ce greutăţi ne confruntăm, cum a fost începutul, şi, în fine, tot ce crezi că trebuie făcut pentru menţinerea lui pe viitor.

De la început aş vrea să menţionez faptul că am dorit festivalul de pe băncile facultăţii şi m-am convins de necesitatea lui după fiecare concurs naţional cu participarea corurilor inclusiv la fazele finale care aveau loc de fiecare dată la Bucureşti, în Sala C.C.S. din strada Lipscani, alături de formaţii de dans, orchestre, brigăzi artistice etc. Îmi aduc aminte că, la prima apariţie ca dirijor al Corului „Ars Nova", în finală, am intrat în scenă în jurul orei 2 dimineaţa – o parte din corişti dormeau pe trotuar, în spatele scenei. Era dezolant.

Am avut şansa să lucrăm împreună, domnule Costin Alexandrescu, să fim uniţi în ideea reeditării „Cântărilor corale" desfăşurate cu ani în urmă în Argeş, în Braşov, Sibiu, Lugoj, Suceava etc., să redactăm un regulament conform căruia toate corurile puteau să cânte o jumătate de oră în scenă, repertoriul fiind ales de conducătorii formaţiilor respective.

Cum am preluat etapa internațională?Din anul 1992 am preluat conducerea festivalului, împreună cu dl. Vericel, senator al Rhonului, un prieten foarte apropiat al Corului „Ars Nova". Domnia sa şi dl. Claude Baudusseau au organizat două turnee ale corului în Franţa, cheltuielile de cazare şi masă fiind suportate de aceşti minunaţi parteneri.

În anii 1990-1991 Corul „Ars Nova" a realizat două turnee artistice în Franţa, primul în zona oraşului Grenoble şi al doilea în zona oraşului Lyon. După cel de-al doilea turneu, am avut o întâlnire cu senatorul Maurice Vericel, care locuia în oraşul St. Symphorien, localitate în care am avut ultimul spectacol în 1991. După ce am prezentat o scurtă istorie a mişcării corale din Argeş şi am vorbit despre tuneele Corului „Ars Nova" în Europa, în perioada 1970-1990, fapt ce l-a impresionat, am convenit cu dl. senator Vericel ca împreună să realizăm prima ediţie a Festivalului Internaţional de Muzică Corală, care să aibă loc la Piteşti, iar din punct de vedere financiar, Franţa să asigure întreţinerea formaţiilor corale din străinătate, iar noi pentru cele autohtone.

S-a încheiat un protocol între Primăriile din St. Symphorien sur Coise şi municipiul Piteşti. Din partea Primăriei Piteşti a semnat dl. Primar Tudor Pendiuc, iar din partea Franţei dl. Senator de Rhone, Maurice Vericel, în prezenţa secretarului Primăriei Piteşti, dl. Iosif Cerbureanu.

An de an, festivalul a avut pe scenă coruri de valoare din mai multe ţări europene, americane şi asiatice, reuşind de fiecare dată să satisfacă exigenţa publicului argeşean, care a umplut sălile de concerte. Fiecare ediţie a avut împliniri, dar şi probleme, de cele mai multe ori de ordin financiar, nu artistic. Bugetul a scăzut, sponsorii principali, „Automobile Dacia-Renault", „Arpechim", „Alprom", „Peco" (actualul Petrom), „Aro", au dispărut cu desăvârşire; la ediţia din anul 2009, Ministerul Culturii şi Cultelor şi-a luat mâna de pe această mare realizare artistică. Noroc că în ultimii ani Consiliul Judeţean Argeş a găsit formula ca, prin Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş şi, în ultimii ani, prin Teatrul „Al. Davila" şi Muzeul de la Goleşti, să ajute la menţinerea acestei iniţiative argeşene.

În ultimii ani, Primăria din Piteşti, prin Centrul Cultural şi, mai nou, primăriile din Topoloveni şi Mioveni, s-au alăturat la organizare şi au contribuit cu o parte din fonduri la reuşita festivalului. Am convingerea că în anii care vor veni, Festivalul Internaţional de Muzică Corală „D.G. Kiriac” va creşte ca importanţă internaţională.

Cum se vede din străinătate muzica românească? Ce părere are dirijorul Gheorghe Gomoiu despre viitorul mişcării noastre corale?

Aş răspunde în două planuri. Unul ar fi impresia pe care o au cei care intră în contact cu partitura compozitorului român, şi aici este vorba despre specialişti. Participarea multor coruri româneşti la festivalurile şi concursurile de muzică corală în străinătate, dar şi întâlnirile şi vizitele unor muzicieni, dirijori etc. în România au făcut şi fac posibilă cunoaşterea lucrărilor semnate de compozitorii noştri. Cel de-al doilea plan ar fi impresia artistică deosebită impusă de prestigioasele coruri româneşti care colindă lumea. Îmi amintesc de o scrisoare trimisă de Ministrul Culturii şi Învăţământului din landul Hessa, dr. J. Wilmar, conducerii judeţului Argeş, în care spunea: „Orice ţară ar fi mândră să aibă un cor ca ARS NOVA şi un asemenea dirijor”. Și am putea da multe citate din presa germană, italiană, franceză, suedeză, greacă, olandeză etc. referitoare la formaţia numită.

Am apreciat la dirijorul Gheorghe Gomoiu ştiinţa de a-şi întocmi repertoriul formaţiilor pe care le-a condus, varietatea partiturilor abordate, modul în care căuta să mulţumească toate gusturile. În mod deosebit mi-a plăcut să ascult piesele armonizate după lucrări muzicale solistice sau romanţe de mare popularitate. În ultimii ani atenţia dvs. s-a îndreptat şi spre arta compoziţiei. Ce realizări aveţi?

Este foarte adevărat că încă din tinereţe am cochetat cu acest gen muzical, atât de îndrăgit de români, dar nu numai; şi tot adevărat este că atunci, împreună cu Silvestru Voinescu (textier, directorul bibliotecii, consăteanul meu) am scris câteva romanţe cu circuit închis (numai pentru noi şi cercul restrâns de prieteni). În anul 2003 am citit un text, scris de Corneliu Lamba, care se lega cu una din melodiile mele din ultima perioadă. Aşa s-a născut romanţa „De câte ori am vrut să-ţi spun”, lucrare care a obţinut premiul Televiziunii Alpha în 2003 la festivalul-concurs din Târgovişte. Am prins curaj şi la ediţia din 2004 am obţinut premiul al treilea cu „Romanţa mea”, text Corneliu Lamba, iar în 2005 am obţinut premiul al doilea cu romanţa „Un vis de toamnă”, acelaşi textier. Primele au fost interpretate de prof. Marinela Dumitru, iar cea de-a treia, de prof. Adina Badea. Toate cele trei lucrări au fost armonizate pentru cor mixt de maestrul Constantin Arvinte. Împreună cu prietenul şi finul meu, Corneliu Lamba, ne-am propus să scriem zece romanţe şi – împreună cu Corul „Ars Nova” şi soliştii săi – să realizăm un CD. Din păcate, el nu mai este printre noi.

Câteva rânduri trebuie să acordăm şi vieţii personale a omului Gheorghe Gomoiu, care a avut multe momente de luptă, de sacrificii în realizarea idealului propus. De aceea să notăm gândurile soţului, tatălui şi bunicului, care în clipele de linişte cred că nu mai aude acordurile muzicale, nu mai este frământat de cadenţele din partituri şi nu mai are emoţiile unei munci pe care o prestează cu multă dragoste.

Cred că, în general, omul nu poate despărţi viaţa de familie de meseria pe care o practică, în cazul în care tot ce face constituie picături de viaţă. Nu concep viaţa în afara armoniei de familie, mai ales că părinţii mei s-au înţeles foarte bine, m-au crescut ducându-mă la şcoală în Bucureşti, cu gândul să-mi asigure o educaţie aleasă. Mă mândresc cu cei doi fii, care au primit o educaţie consonantă – un rol foarte mare l-a avut soţia mea Elena Gomoiu, profesoară (Liceul din Topoloveni), astăzi pensionară, iar rezultatul este că Bogdan-Marius, inginer electronist, lucrează la C.N.A., iar Ion-Sorin este economist şi lucrează la o firmă privată.

Şi aşchia nu sare departe de trunchi, pentru că Ioana Luana Alessandra, nepoţica mea din partea lui Sorin, se pare că se va îndrepta spre muzică. Oricum, bunicul se pregăteşte să dea lecţii de pian în familie. Mai nou a apărut şi Alexandru care de mic are înclinaţii dirijorale. Cât priveşte departajarea dintre activitate şi muzică, aceasta nu poate să existe, nu are suport real. Muzica este în totul: în felul cum munceşti, cum respiri, pentru că este o latură a existenţei, a activităţii omeneşti, cel puţin la acelaşi nivel cu matematica. Dacă plantele cresc mai bine pe un fond muzical, dacă orice fiinţă reacţionează pozitiv la stimulii pe care îi creează arta sunetelor, înseamnă că reacţiile chimice folosite de biologi (de multe ori nocive) sunt depăşite de efectele mirifice ale muzicii. De fapt, eu cred că viaţa trebuie să fie muzică, incluzând elementele care o compun: ritm, melodie, armonie, durată.

Ajungând la sfârşitul convorbirii noastre, se cuvine ca ultimele cuvinte să aparţină intervievatului, care să privească înainte spre alte realizări, să-şi exprime opinia privind evoluţia inegalabilei profesiuni de credinţă. Personal mă simt mândru de prietenia cu profesorul şi dirijorul **Gheorghe Gomoiu**, sunt onorat că lucrez alături de el şi că îi simt mereu entuziasmul molipsitor.

Dumneavoastră, dle Costin Alexandrescu, doriţi o încheiere pentru interviul acesta. Mă voi conforma, deşi eu sunt convins că vom continua să ne întrebăm încă mulţi ani, numai să fim sănătoşi, dacă am înfăptuit în totalitate ceea ce ar fi trebuit. Am lucrat împreună o viaţă de om pentru ca muzica corală să-şi aibă locul câştigat de-a lungul mileniilor. Dacă acest minunat instrument, CORUL, a reprezentat prima instituţie de cultură muzicală din lume, dacă vocea umană a fost primul instrument care a reprodus sunetul, cred ca avem datoria, atât noi cât şi cei care conduc destinele societăţii româneşti, să ne unim eforturile spre a împlini ce stă în puterile noastre, pentru a păstra formaţiile corale existente, a sădi în sufletele tinerilor dragostea pentru muzica corală şi a perpetua manifestările importante din prezent: festivaluri, concursuri, concerte etc.

Aş dori din tot sufletul ca aceşti copii minunaţi, absolvenţi ai Liceului piteştean „Dinu Lipatti”, care urmează cursurile universităţilor muzicale, să revină cât mai curând în judeţul Argeş, iar corurile „Orfeu”, din Curtea de Argeş, „Ars Nova” din Piteşti, cele de pe valea Cârcinovului (precum Corul „Preot Ion Ionescu” din Topoloveni) şi din alte localităţi muscelene, de pe Râul Doamnei, din aşezările umane cu tradiţie în domeniu, să aibă dirijori tineri, cu putere de muncă şi cu toate calităţile despre care am vorbit aici. Ce va fi? Vom vedea. Sper să fie aşa cum ne-am dorit noi doi, aşa cum am visat de-a lungul vieţii noastre, deseori uitând cu adevărat de sărbători, de familie, de boală, de zile şi ore libere.

Şi nu-mi pare rău pentru aceste clipe sau pentru anii „pierduţi” pe care amândoi i-am dedicat muzicii patru decenii şi mai bine!

Ar fi multe de scris despre personalitatea şi despre trăirile deosebite ale acestui talentat muzician al Argeşului. Sperăm că suişurile sale nu s-au isprăvit şi cronicarii culturii argeșene vor completa cu alte izbânzi aceste rânduri pline de recunoştinţă.

*
* *

Anul 2016 a început cu multe proiecte pentru muzicianul Gheorghe Gomoiu și pentru corul său „Ars Nova”; noi repetiții, pregătirea unei deplasări în străinătate. Urma să se deruleze cea de a 34-a ediție a Festivalului Coral „D.G. Kiriac” și în mod special sărbătorirea ediției a 24-a de când această importantă manifestare are caracter internațional și la care el a trudit cu pasiune și devotament, fiind directorul festivalului. Lucrurile mergeau bine. Entuziasmul tuturor era la cote maxime. Se preconiza o reușită deplină.

Din păcate, starea de sănătate a coordonatorului acestor acțiuni era din ce în ce mai precară. Analizele nu arătau nimic îmbucurător. O boală nemiloasă îi măcina trupul profesorului Gomoiu. În ciuda acestor greutăți, alături de colaboratorii săi cei mai apropiați, cu înțelegerea familiei, care i-a fost mereu aproape, face eforturi supraomenești ca acest eveniment pe care l-a dorit la un nivel înalt să fie o reușită.

Și într-adevăr festivalul este pregătit foarte bine în cele mai mici detalii.

Ca și la ultimele ediții, în zilele de 22-26 iunie 2016, la Pitești, Topoloveni și Mioveni se desfășoară patru concerte de un nivel artistic foarte ridicat, care onorează la superlativ acest jubileu.

Din păcate, directorul festivalului – prof. Gheorghe Gomoiu – nu a putut fi prezent la acest eveniment. Boala cruntă l-a țintuit la pat, răpindu-i bucuria participării la această sărbătoare pentru care a muncit enorm.

Succesul a fost deplin. Bucuria însă nu era pe măsură. Coordonatorul și sufletul acestui festival era într-o mare suferință. Era mare tristețe. Au urmat internarea și operația. Se spera într-o minune. N-a fost să fie. Clipele de suferință s-au accentuat. Toate aceste momente grele au fost suportate cu bărbăție de marele nostru coleg și prieten.

Tot acest calvar a durat până în dimineața zilei de 30 august 2016, când inima lui Gică Gomoiu a încetat să mai bată. Totul s-a sfârșit. În fața lui Dumnezeu, noi, muritorii, suntem neputincioși. A închis ochii cu demnitate și cu gândul la cei dragi, familia sa și iubiții lui copii, membri ai Corului „Ars Nova".

Despărțirea de marele animator care a fost dirijorul Gheorghe Gomoiu a fost la nivelul meritelor sale. Au fost momente de tristă aducere aminte. Atât la Pitești cât și la Călinești, despărțirea a fost marcată de durerea generală față de un om care a scris istorie în viața muzicală și culturală a acestei țări.

Sufletul s-a ridicat la ceruri, iar trupul a fost așezat cu pioșenie la Biserica Turculești-Călinești, spre veșnica sa pomenire.

„Nu pot trăi fără muzică", acesta era minunatul său crez, și într-adevăr toată viața a dedicat-o muzicii și a făcut-o la parametrii cei mai înalți.

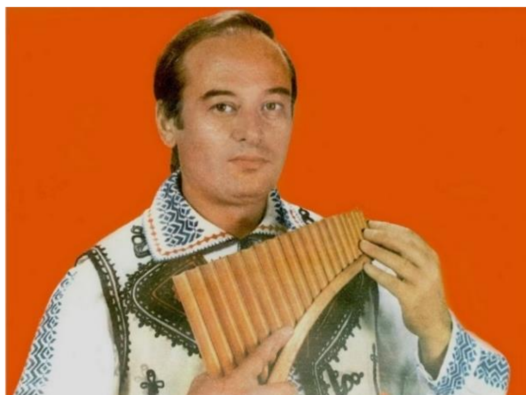
Ne rămâne de la el amintirea pe care va trebui s-o păstrăm și s-o transmitem cu recunoștință urmașilor noștri.

Să-i fie amintirea veșnică!

Dumnezeu să-l odihnească!

Buletinul informativ al Asociației Naționale Corale din România, Nr. 27-28, 2017, București, pag. 354-367.

DOREL MANEA, UN MUZICIAN POLIVALENT

Dorel Manea a fost un mare artist, un virtuoz al naiului, un specialist de talie naţională în valorificarea folclorului muzical, un dirijor polivalent, competent profesor, dar şi un om de o aleasă factură.

S-a născut la 8 aprilie 1945, în comuna Ciupercenii Vechi, judeţul Dolj. Părinţii săi, Ion şi Anica, oameni cu frica lui Dumnezeu, de o condiţie socială modestă, au făcut tot ce era omeneşte posibil să le ofere urmaşilor o educaţie peste posibilităţile lor materiale.

Încă de pe băncile şcolii primare, tânărul Dorel a vădit calităţi muzicale ieşite din comun, ceea ce l-a determinat pe dascălul său să-i sfătuiască pe părinţi să-i îndrepte cunoştinţele spre acest domeniu. Astfel, urmează şcoala de muzică din Bucureşti, unde dintre profesori îl atrage marele maestru al naiului, Fănică Luca, de care s-a apropiat cu multă dragoste, fiind unul dintre favoriţii săi. A fost coleg de clasă, de internat şi de idealuri cu valorosul rapsod al Muscelului, prof. Gavriil Prunoiu. Încă din copilărie, dar şi în adolescenţă şi apoi toată viaţa, naiul a devenit instrumentul muzical cel mai apropiat sufletului său; zilnic îşi găsea timp de studiu. Niciuna dintre preocupările cotidiene nu l-a îndepărtat de munca pentru a atinge perfecţiunea, iar rezultatele nu au întârziat să se arate.

După absolvirea liceului, fiindcă posibilităţile materiale ale părinţilor nu puteau să-i asigure studii universitare, se înscrie la 1 octombrie 1964 la Şcoala Militară de Muzică a Ministerului Apărării Naţionale din Bucureşti, unde depune stăruinţă pentru a desluşi tainele instrumentelor muzicale de suflat, fiind unul dintre fruntaşii şcolii, evidenţiat pentru progresele remarcabile pe care le obţine. La 20 august 1967 este ofiţer activ cu gradul de locotenent la UM 01261 din Piteşti, fiind dirijorul Fanfarei militare din Garnizoana Piteşti. Chipeşul şi talentatul locotenent se evidenţiază în faţa superiorilor săi şi a specialiştilor prin prestaţiile excepţionale atât în cadrul fanfarei, cât şi în alte activităţi muzicale colaterale. Pregăteşte cu mult succes Corul bărbătesc cu acompaniament de fanfară al Şcolii de Ofiţeri „Mihai Viteazul”, este prezent la toate activităţile pe plan local, dar şi la Concursul „Patrium Carmen”, organizat de Televiziunea Română, unde obţine punctajul maxim în etapa finală, fiind unul dintre cele mai bune colective pe plan naţional. La Casa Armatei pregăteşte şi dirijează Orchestra de Estradă, înfiinţează un grup folcloric instrumental format din angajaţi civili şi îşi continuă pasiunea sa dintotdeauna, aceea de solist

instrumentist la nai. În această calitate obţine premiul pe ţară la prima ediţie a Festivalului Naţional „Cântarea României".

În anul 1969 se căsătoreşte cu inginera Aurelia Barbonie, din acest mariaj rezultând doi băieţi frumoşi: Cosmin (1971) şi Felix Cristian (1976), spre bucuria unei familii fericite şi bine consolidate.

Dorel Manea este avansat la „excepţional" în gradul de căpitan – Fanfara din Piteşti fiind considerată una dintre cele mai bune din ţară.

În paralel cu activitatea profesională, Dorel Manea continuă şi pregătirea superioară. Visul său dintotdeauna se realizează la 15 februarie 1974, când obţine diploma de absolvire a Conservatorului de Muzică „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti.

Putem spune că tânărul dirijor şi profesor era realizat atât din punct de vedere profesional, cât şi familial.

Cu toate acestea, pasiunea sa arzătoare pentru cântul popular l-a făcut pe tânărul căpitan al armatei române să părăsească, după lungi şi anevoioase demersuri, haina de ofiţer şi să se dedice în totalitate folclorului muzical.

A devenit specialistul în domeniu, începând cu 21 mai 1977, al Centrului Creaţiei Populare Argeş, calitate în care a fost mentorul multora dintre formaţiile muzicale din oraşele şi comunele judeţului Argeş. L-am urmărit cu plăcere la repetiţiile şi concertele pregătite şi mi-am dat seama că are „stofă" de mare artist, are calităţi de îndrumător, de dirijor.

În cadrul Centrului, încă din primul an a înfiinţat Grupul folcloric instrumental „Dorul", constituit din virtuozi ai instrumentelor populare. În anul 1980 a creat grupul folcloric de instrumente populare vechi de suflat „Fluieraşul" şi binecunoscuta formaţie de ţambale a Căminului Cultural din Poiana Lacului, toate laureate cu premiul I şi titlul de laureat la ediţiile concursurilor naţionale de folclor din anii 1979-1989, el însuşi fiind laureat şi premiat pentru calităţile sale de instructor şi dirijor.

A semnat conducerea muzicală a spectacolelor Ansamblului folcloric „Argeşul" din Curtea de Argeş, cu acesta obţinând premiul al III-lea pe ţară în 1979 şi numeroase deplasări în străinătate, în special în Olanda, bucurându-se de aprecieri pentru prestaţiile sale atât ca dirijor, cât şi ca interpret.

În 1978, împreună cu maestrul coregraf Dorin Oancea a contribuit la formarea Ansamblului „Dorul", etalon al judeţului Argeş, care a fost încununat cu evoluţii artistice deosebite, primind marele premiu şi titlul de laureat pe ţară, spectacole memorabile atât în Piteşti cât şi în alte localităţi, premiile cele mai mari la confruntările naţionale de la Rm. Vâlcea şi Tulcea, la care trebuie să adăugăm succesele răsunătoare din turneele în Belgia, Olanda şi Franţa. Tot împreună au înfiinţat ansamblul ţărănesc „Poiana" din Poiana Lacului, un exemplu de abordare a materialului folcloric autentic în spectacolul amatorilor, răsplătit cu succese de neuitat atât la concursurile naţionale, cât şi la cele internaţionale din Iugoslavia şi Polonia. La Poiana Lacului a condus pentru scurt timp şi formaţia corală, o prezenţă notabilă în peisajul artistic al judeţului. A contribuit la înfiinţarea şi dezvoltarea Ansamblului folcloric „Murguleţul" de la Costeşti şi a altor colective artistice de la Suseni, Tigveni şi nu numai. După anul 1985 a semnat conducerea

muzicală a binecunoscutelor ansambluri de cântece şi dansuri populare „Dacia", al Uzinei de Autoturisme din Mioveni, „Chindia", al Sindicatului Combinatului Petrochimic, „Plaiuri argeşene", al Casei Sindicatelor din Piteşti.

Era un entuziast. Nu refuza pe nimeni. Se dăruia cu generozitate pentru cizelarea talentelor autentice. S-a bucurat de aprecieri deosebite din partea specialiştilor şi a iubitorilor muzicii populare. Maestrul Ludovic Paceag, renumit compozitor şi etnomuzicolog, îmi spunea prin anii 1980: „Dorel Manea este un bulgăre de aur pentru mişcarea folclorică din Argeş şi din ţară; va avea, cu siguranţă, o accesiune pe măsura talentului său".

Colaborarea sa cu Radioul şi Televiziunea Română, în special cu distinsa doamnă Marioara Murărescu, redactor şi realizator pentru care avea un respect deosebit, înregistrările cu soliştii de frunte ai cântecului românesc dar şi concertele-„şcoală" prezentate cu mult succes în Elveţia au fost momente de revelaţie artistică pentru iubitorii muzicii autentice de pretutindeni.

În perioada septembrie 1983 – decembrie 1989, Dorel Manea a răspuns afirmativ ofertei făcute de Ministerul Culturii şi de Sfatul Popular al Judeţului Olt şi a dirijat Ansamblul folcloric „Căluşul" al Căminului Cultural din Scorniceşti.

În această postură a muncit foarte mult pentru a ridica necontenit calităţile interpretative la pretenţiile ce se impuneau pentru o formaţie care trebuie să reprezinte folclorul românesc pe multe scene din străinătate. Chiar dacă s-a aflat în această ipostază, nu a uitat de colectivele pe care le-a instruit în Argeş, continuând colaborarea cu ele.

Începând cu 15 decembrie 1989, a preluat conducerea Orchestrei populare „Doina Argeşului", acesta fiind unul dintre momentele culminante ale carierei sale artistice. Ca dirijor al renumitei formaţii, a readus instrumentiştii la nivelul cel mai înalt, alternând piesele orchestrale de la sensibilitate la exuberanţa datorată vitalităţii tinerei generaţii de instrumentişti şcoliţi la instituţiile de specialitate. A fost o perioadă de renaştere a „Doinei Argeşului", regăsindu-se în interpretare prospeţimea stilistică şi măreţia interpretativă, multe dintre speranţele argeşene (solişti vocali şi instrumentişti) imprimând cu acest animator, etnomuzicolog, talentat compozitor şi orchestrator care a fost Dorel Manea. Multe dintre prelucrările sale se află şi astăzi în repertoriul curent al orchestrei. Pentru distincţia sa şi pentru nivelul înalt atins de Orchestra „Doina Argeşului", după anul 1995 dirijorul a fost solicitat să asigure acompaniamentul la marele Festival Naţional „Maria Tănase" de la Craiova.

La sfârşitul anului 1993, pentru o scurtă perioadă a fost dirijorul Ansamblului Naţional Profesionist „Transilvania" de la Baia Mare, pregătind un spectacol valoros cu piese din diverse zone folclorice româneşti, care s-a prezentat pe mari scene ale ţării şi străinătăţii, fiind transmis în direct de Televiziunea Naţională.

În paralel cu activitatea de la Orchestra „Doina Argeşului", în perioada martie 1996 – august 2000 a revenit la instituţia noastră, Centrul Creaţiei Populare, preocupându-se în special de revitalizarea grupului folcloric instrumental „Dorul", de noua generaţie a ansamblului cu acelaşi nume, dar şi de coordonarea, ca etnomuzicolog, a mişcării folclorice muzicale din judeţ. Strădania sa a fost încununată de succes, profesionalismul simţindu-se în tot ce a întreprins. A fost corist şi solist al cunoscutului cor de cameră „Ars Nova", cu care a prezentat în primă audiţie inspirate

lucrări din folclorul românesc. Câţiva ani a fost şi primul profesor de nai la Liceul de Artă „Dinu Lipatti” din Piteşti.

În ultimii săi ani a străbătut ţara în lung şi în lat, asigurând direcţia muzicală a spectacolelor marilor ansambluri folclorice profesioniste, creând noi modalităţi de exprimare a folclorului muzical, în valorificarea la adevărata valoare a cântecului de uliţă. Având legături de prietenie cu Liviu Vasilică, marele interpret de pe meleagurile Teleormanului şi, bucurându-se de respectul directorului Centrului Creaţiei Populare Vâlcea, folcloristul Gheorghe Deaconu, s-a angajat în pregătirea şi realizarea unor spectacole inedite ale grupurilor vocal-folclorice bărbăteşti „Teleormanul” şi „Rapsozii Oltului”: le-a compus şi armonizat cele mai potrivite piese de folclor autentic, le-a făcut aranjamentul orchestral, reuşind ca în scurt timp, printr-o muncă perseverentă, să obţină scopul propus – câte un CD – şi să le pregătească spectacole care au avut mare audienţă la publicul larg şi aprecieri elogioase din partea specialiştilor în domeniu. În paralel, şi-a pus semnătura pe multe casete şi CD-uri ale numeroşilor solişti care l-au solicitat.

Păcat că nu a lăsat scris tot ceea ce ştia şi tot ce a prelucrat şi aranjat orchestral. Peste ani, valoarea lor l-ar fi prezentat în adevărata sa mărime de interpret şi dirijor.

Prea multă muncă, prea multă solicitare nervoasă. Eforturile susţinute i-au obosit organismul şi inima i-a cedat. Acea inimă care era deschisă spre tot ce era frumos şi valoros în preocupările sale.

S-a stins ca o flacără spulberată de vântul toamnei. La 30 noiembrie 2000, Dorel Manea şi-a încheiat pentru totdeauna socotelile cu viaţa. Păcat că aceasta i s-a sfârşit prea de timpuriu.

La puţin timp după moartea sa, în martie 2001, colegii săi de la Casa de Cultură a Sindicatelor „Dacia” din Mioveni, pe care i-a slujit cu devoţiune, s-au adresat forurilor diriguitoare cu propunerea ca sala de spectacole de la Mioveni să-i poarte numele. Propunere care s-a înfăptuit fără nicio obiecţie. Regretul pierderii acestui artist polivalent – Dorel Manea – este cu atât mai mare cu cât suntem convinşi că ar mai fi putut da mult muzicii populare româneşti care a însemnat totul pentru el.

Toţi cei care l-au apreciat îi regretă dispariţia; îl vom păstra în memorie cât vom trăi.

A fost un coleg desăvârşit, un prieten, un animator cu care Argeşul trebuie să se mândrească întotdeauna!

Iniţiativa organelor administrative şi culturale ale judeţuluiArgeşşi ale oraşului Mioveni de a organiza în preajma zilei sale de naştere Concursul Naţional al grupurilor vocal-folclorice bărbăteşti, care-i poartă numele, este o răsplată binemeritată.

Concursul Național al grupurilor vocal-folclorice bărbătești „Dorel Manea”, ediția I – 5-7 aprilie 2013, Editor: CJCPCT Argeș.

GHEORGHE POPESCU-JUDEŢ – MAESTRU AL DANSULUI

Printre marile personalităţi ale dansului popular românesc pe care le-a dat Argeşul în ultima jumătate de secol, un loc de cinste îl ocupă maestrul coregraf Gheorghe Popescu-Judeţ.

S-a născut pe Valea Cârcinovului, în satul Beleţi din comuna Beleţi-Negreşti, la 3 ianuarie 1911, fiind al patrulea copil din cei nouă ai familiei Gheorghe şi Elena Popescu, ei înşişi neîntrecuţi în magia dansului popular.

Şcoala primară a făcut-o în satul natal unde a deprins de mic tainele jocului folcloric – „un jucător nu joacă, ci înzdrăveneşte pământul", cum spuneau bătrânii cu admirație, apoi urma Seminarul „Mitropolitul Nifon" din Bucureşti şi Facultatea de Teologie la Cernăuţi. Nu a profesat preoţia pentru care s-a pregătit. A fost câţiva ani învăţător, dar marea sa pasiune pentru dansul popular tradiţional pe care l-a cunoscut şi îndrăgit din copilărie l-a făcut să nu se mai despartă niciodată de el. Ca dansator, a făcut parte din renumitul grup coregrafic „Alunelul" din Bucureşti, care uimea sutele de spectatori prin virtuozitatea interpretativă, prin montările rămase de neuitat în memoria iubitorilor de folclor.

Specialist cu vechi state în valorificarea folclorului românesc pe care l-a revitalizat, dându-i girul valorii; el face parte din generaţia de aur a coregrafiei naţionale: Floria Capsali, Mitiţă Dumitrescu, Octavian Stroia, Gheorghe Baciu, Tita Sever, Veronica Hingheanu, Theodor Vasilescu şi atâţia alţii; în afara calităţilor sale de excepţional dansator, a contribuit din plin la dezvoltarea coregrafiei, ca maestru de dans şi cercetător, cunoscător şi valorificator al dansului popular din diverse zone etnofolclorice ale ţării. A fost unul dintre animatorii ansamblului „Ciocârlia", pe atunci ansamblu-fanion al folclorului românesc, dar şi la „Periniţa" sau „Rapsodia Română", făcând montări de mare succes, apreciate de publicul spectator şi de specialiştii de pe toate meridianele. A colindat în calitate de ambasador al folclorului nostru aproape toate continentele, făcând dovada valorii şi talentului incontestabile ale ansamblurilor noastre. A predat cursuri de dans tradiţional românesc în marile ţări europene şi în S.U.A.

Toată viaţa a cules şi transcris sute de dansuri populare din diverse zone ale ţării, având propriul sistem de notare a folclorului coregrafic. Dintre zecile de culegeri, se cuvin a fi amintite: *Brâul* (1957), *Jocuri populare româneşti* (1959), *Jocuri populare din regiunea Argeş* (1963). După pensionare a montat foarte multe tablouri coregrafice la diverse ansambluri profesioniste şi de amatori din ţară. În Argeş, cei mai în vârstă îşi amintesc de realizările sale de la Beleţi, Bogaţi, Topoloveni, Pădureţi (căluşari). A înfiinţat ansamblul „Căluşul" din Scorniceşti, prezent la marile confruntări internaţionale.

A descoperit dansuri noi şi a promovat altele pe cale de dispariţie: Hora mare, Hora zorilor, Galaonul, Ciuleandra, Sârba, Hora de la Izbiceni, Buceagul, Ariciul, Bătura, Teleormăneanca, Floricica etc.

În manuscris au rămas dansurile locale „Sultănica” de la Beleţi, „Raţa” de la Fureşti, „Ungureasca”, numită şi „De doi”, al cărei stil se deosebeşte „prin iuţeală în mişcări şi sprinteneală”.

Considerând jocul bătrânesc ca o permanenţă a vitalităţii, a dragostei de viaţă, l-a regândit creator… socotindu-l nu numai o descărcare de energie, o paradă electrizantă de paşi şi mişcare, ci o stare continuă de poezie (cum considera poetul-ziarist Octav Pârvulescu).

Culegerile de jocuri din mai toate părţile ţării cuprinzând mii de piese și eseurile publicate în gazetele vremii demonstrează capacitatea de selecţie a artistului, intuiţia lui exactă asupra autenticităţii şi varietăţii de mişcare a dansului popular românesc: *Jocul barlovenilor* – 1955; *Iedera. Jocuri populare bănăţene* – 1955; *Brâul* – 1957; *Jocuri din Oltenia și Muntenia* –1958; *Jocuri populare olteneşti* – 1959; *Jocuri populare româneşti* – 1959; *Culegerea şi scenizarea dansului popular* – 1960; *Jocuri populare din Oaş şi Maramureş* – 1963; *Jocuri populare din regiunea Argeş* – 1963; *Dansuri populare dobrogene* – 1963 etc.

În 1966 a plecat într-un turneu de 80 de zile în S.U.A. cu ansamblul „Ciocârlia”. Virtuozitatea şi rapiditatea dansurilor, energia explozivă a interpreţilor i-au cucerit pe americani. Un an mai târziu, la împlinirea a douăzeci de ani de activitate a ansamblului „Ciocârlia”, alături de Angela Moldovan şi Victor Predescu, Gheorghe Popescu-Judeţ primea ordinul „Meritul cultural”, clasa a II-a, pentru neobosita sa activitate.

A creat suite coregrafice precum „Drăgaica”, „Nunta de pe Someş”, „Căluşarii”, ultimele două prezentându-se și astăzi în cel mai autentic mod în diferite manifestări artistice în Teleorman.

Mereu acelaşi ritm. Obsedant „un-doi, un-doi, trei-patru şi iarăşi un-doi, un-doi, trei-patru”.. Nu mai visam altceva până am prins *Floricica*.

Era cunoscut pentru exigenţa cu sine şi cu ceilalţi, dar şi pentru darul povestirii. Mai mult decât atât, folosea anumite cuvinte stereotipe care-l făceau uşor de recunoscut. După spusele lui neica Costică Popescu, fratele acestuia, al doilea nume l-ar fi căpătat şi adoptat el însuşi (uneori ortografiat Judetz), de la un apelativ adresat de el partenerilor de joc de cărţi „Hai, mă, Judeţ!”, „Judeţ, e rândul tău! Dormi?”.

A fost artist emerit şi decorat cu „Meritul cultural” clasa a II-a. Respectându-i memoria de mare animator în domeniul dansului popular, Centrul Judeţean al Creaţiei Populare Argeş a iniţiat Concursul ansamblurilor folclorice şi al formaţiilor de dansuri populare de copii şi tineri care-i poartă numele. Mai presus de aceste distincţii, a fost apreciat de toţi cei care l-au cunoscut, pentru omenia sa, pentru calităţile sale de coleg şi prieten constant, pentru generozitatea de care dădea dovadă, pentru dragostea faţă de semenii săi şi mai ales pentru faptul că permanent a format oameni pricepuţi pe care i-a ajutat să se afirme şi să realizeze ceva în viaţă.

Zona subcarpatică a judeţului Argeş i-a oferit prilejul să cunoască de timpuriu repertoriul de joc specific acesteia, care se caracterizează, printre altele, printr-o certă virtuozitate mai ales în renumitele brâuri.

De fapt, cei care l-au văzut dansând pe Gheorghe Popescu-Judeţ şi mai ales interpretând vestitul „brâu muntenesc”, pot spune, fiind unanim de acord, că o virtuozitate asemănătoare, în limitele unei depline reprezentări a stilului tradiţional de joc, se poate vedea mai rar.

Era şi a rămas un extraordinar dansator chiar mai târziu, când devenise coregraf de talent şi îşi întrecea dansatorii din ansamblu cu virtuozitatea şi pasiunea pe care le dovedea în dans.

În acei ani s-au pus bazele ansamblurilor folclorice aşa-numite pe atunci de „Cântece şi Dansuri". Ele trebuiau în principiu să reprezinte creaţia folclorică, dansul popular adus pe scenă. Dar pentru asta era nevoie şi de coregrafi, de cei care să pună în spectacol dansul tradiţional. Toate ar fi fost bune, numai că specialişti – care să cunoască bine jocul românesc şi totodată să aibă şi experienţa necesară pentru transpunerea acestuia în spectacol – nu erau. Majoritatea coregrafilor acestor ansambluri proveneau dintre foşti dansatori sau chiar maeştri de balet cu o pregătire în domeniul dansului clasic. Şi tocmai de aceea, în perioada de început a acestor ansambluri, în multe din coregrafiile care voiau să reprezinte dansul românesc era prezent mai mult un fel de dans de inspiraţie folclorică, aşa-zis „stilizat", în care deformarea folclorului era vădită.

Pe lângă a fi un adevărat maestru al jocului popular şi neîntrecut interpret al acestuia, el a fost unul dintre primii cercetători ai domeniului. Pentru a uşura citirea sinoptică a materialelor coregrafice pe care le descria literar, a făurit un sistem grafic propriu de notare care, deşi presupune în practică o anumită elaborare, fiind însoţit de un portativ ce departajează cu precizie ritmul, este totuşi un evident ajutător în citirea rapidă.

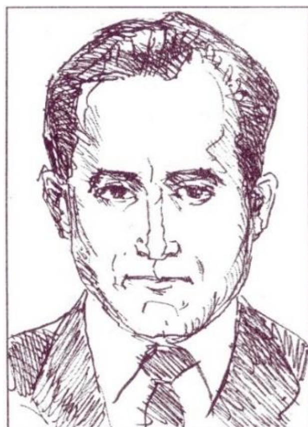
Volumele sale cuprind nu numai notări precise ale jocurilor, ci şi interesante prezentări ale ocaziilor de joc, ale înrudirii acestora pe întinsul mai multor arii şi zone folclorice cu referiri la etimologia denumirilor şi cu note complementare referitoare la cei de la care a cules dansul, cu o prezentare a păstrătorilor de la care a cules jocurile respective.

Acestea sunt serioase documente a căror importanţă este mai ales acum puternic resimţită când s-au produs mari mutaţii în domeniul cel mai labil al creaţiei tradiţionale, adică cel muzical şi cel coregrafic.

Pentru toate aceste calităţi, noi, cei de astăzi, trebuie să-i purtăm o nedisimulată recunoştinţă!

Ion C. Hiru, *Neosteniţi întru lumină – musceleni şi argeşeni*, vol. II, Editura Alfa, Iaşi, 2014, pag. 405-407.

LEONTE SOCACIU – UN MAESTRU COREGRAF DE EXCEPŢIE

Aproape 20 de ani, Leonte Socaciu a „păstorit” mişcarea coregrafică din Argeş, alături de alt împătimit al dansului popular, Ion Polexe, fiind încadraţi ca instructori coregrafi la Casa Regională a Creaţiei Populare. A avut o contribuţie importantă la valorificarea patrimoniului coregrafic al zonelor etnofolclorice din fosta regiune Argeş, iar după aceea, la Centrul Creaţiei Populare Argeş; a insistat pentru înfiinţarea şi pregătirea unor ansambluri şi formaţii de dansuri populare care au rămas în viaţa cultural-artistică a locurilor.

S-a născut la 19 iulie 1921, în comuna Pojorâta, judeţul Suceava, o zonă minunată a plaiurilor bucovinene, care şi-a lăsat o amprentă definitorie în viaţa sa. După terminarea şcolii elementare din comuna natală, a urmat cursurile liceale la Iaşi.

Avea 16 ani când venea la Bucureşti pentru a lucra într-un anticariat din vechea Piaţă „Sfântul Anton”, vânzând cărţi în special pentru şcolari. Aici şi-a făcut, ca autodidact, o cultură solidă, care l-a ajutat în viitoarea profesie.

Deţinând un bagaj de jocuri populare învăţate în comuna natală, la şcoală şi de la hora satului, după 1947 a început să pregătească echipe de dansuri populare care activau pe lângă sindicatele Combinatului Poligrafic „Casa Scânteii”, la Ministerul Muncii şi Casa Raională de Cultură „Griviţa Roşie” din Capitală, dovedind reale calităţi pedagogice şi reuşind să se facă iubit de dansatorii săi. În anii de început ai Casei Centrale a Creaţiei Populare, prin 1953-1954, Leonte Socaciu a lucrat în serviciul de documentare ca redactor coregraf. S-a pregătit serios pentru această muncă, având frumoase rezultate în cunoaşterea şi valorificarea dansului folcloric românesc. La consfătuirea pe ţară a coregrafilor, din 22 ianuarie 1957, maestrul Socaciu a pledat pentru o serioasă pregătire şi documentare în lumea satelor a instructorilor din oraşe.

În perioada 1962-1967 a înfiinţat Ansamblul folcloric al Institutului Politehnic şi formaţiile de dansuri ale cooperativelor „Higiena”, „Îmbrăcămintea”, „Arta modei” şi UCECOM-Bucureşti.

Începând cu anul 1966, a fost metodist la Casa Regională a Creaţiei Populare Argeş, unde a slujit cu înaltă credinţă şi competenţă, timp de 17 ani, domeniul dedicat zestrei spirituale româneşti.

A contribuit la înfiinţarea Ansamblului folcloric al regiunii Argeş, care a efectuat un prim turneu în Albania.

S-a legat sufleteşte de comuna Stoicăneşti, judeţul Olt, înfiinţând ansamblul folcloric pe care l-a instruit până în anul morţii sale, reuşind să prezinte spectacole în ţară, la marile manifestări artistice şi în turnee bine primite în străinătate. A fost colectivul cel mai aproape de sufletul său.

Între anii 1966 şi 1967, înfiinţându-se Ansamblul folcloric „Doina” al Palatului Culturii din Piteşti, a contribuit, prin montarea unor suite de jocuri din diverse zone româneşti, la primele succese ale sale atât în ţară, la concursurile naţionale, cât şi la turneul din Franţa. În toamna anului 1968 înfiinţează Ansamblul folcloric „Argeşul” al Casei de Cultură „George Topîrceanu” din Curtea de Argeş şi, în primăvara anului 1969, Ansamblul „Carpaţi” al Casei de Cultură „Tudor Muşatescu” din Câmpulung Muscel, formaţii pe care le-a pregătit atât pentru spectacolele susţinute în România, cât şi pentru numeroasele deplasări peste hotare. A lucrat cu amândouă peste zece ani, făcându-le cunoscute la întrecerile naţionale de gen şi la festivalurile şi concursurile internaţionale din Cehoslovacia, Germania, Olanda, Belgia, Elveţia şi Franţa.

A predat dansuri populare româneşti la cursurile organizate în Olanda, Belgia, Germania şi Franţa.

În anul 1973, împreună cu Marin Badea, fiu al Argeşului, maestru coregraf la Craiova, a scris volumul *Culegere de dansuri din folclorul argeşean*, editată de Centrul de Îndrumare a Creaţiei Populare şi a Mişcării Artistice de Masă Argeş.

A fost distins cu Ordinul Muncii clasa a III-a, cu diplome şi premii la fazele naţionale ale concursurilor de amatori şi studenţeşti. S-a bucurat de aprecierea specialiştilor din oricare parte a Europei unde se deplasa. În Olanda era foarte cunoscut şi iubit pentru legăturile culturale pe care le-a iniţiat, în special în ceea ce priveşte dansul popular, fiind considerat un adevărat ambasador al României în multe state din Europa.

A încetat din viaţă la 11 aprilie 1994, în urma unei congestii cerebrale, şi a fost înhumat la Cimitirul „Sfânta Vineri” din Bucureşti.

Deşi a locuit în Capitală cu soţia şi fiica sa, maestrul Socaciu şi-a trăit o mare parte din viaţă în mijlocul dansatorilor săi, în satele şi la casele de cultură din Argeş, Olt şi nu numai.

A fost un om de o aleasă ţinută. Cunoscător al câtorva limbi de circulaţie internaţională, a întreţinut legături culturale cu numeroşi specialişti şi conducători ai culturii din multe părţi ale continentului, fiind apreciat pentru rezultatele şi calităţile sale umane.

Foarte bine l-a caracterizat eseistul Mihai Vernescu, într-un articol pe care i l-a dedicat în ianuarie 1973, articol intitulat: ***Trăiesc prin folclor şi pentru folclor.***

A poposit ca un cunoscător al tainei dansului, pe rând, la Câmpulungul Moldovei şi cel al Muscelului, la izvoarele Argeşului ori ale Oltului, încercând să regăsească firul, pe alocurea rupt, al istoriei dansului. Şi a reuşit. Mişcare cu mişcare, gest cu gest, descompuse pe file de caiet sau pe peliculă de film, coregraful le-a adunat pe toate într-o coloană a ceea ce am putea numi floarea jocului românesc străvechi. Performanţele sale au stârnit furtunoase aplauze nu numai în ţară. În Olanda şi Belgia, în Franţa şi R.F.G. sau în Elveţia, tinerele formaţii de dansuri din Argeş (care, unele, numără totuşi astăzi peste 10 ani vechime) instruite de maestrul coregraf Leonte Socaciu, au smuls pe străini din nepăsarea lor în faţa a ceea ce nu era nici olandez, nici belgian, nici german sau franţuzesc, ci neaoş românesc – dansul strămoşilor noştri şi al nostru. În culmea emoţiei l-am văzut într-o zi peste hotare pe imperturbabilul director al unei societăţi din Olanda, dl W. Kardaun, cum îl îmbrăţişează pe herr Socaciu, uluit de ceea ce văzuse cu câteva clipe mai înainte pe scenă. Căluşul românesc, jucat de elevii fostului profesor de la Şcoala Populară de Artă din Piteşti, dezvăluia, alături de virtuţile lui artistice, nesecata bogăţie sufletească a unui popor care şi-a ştiut iubi cântecul şi jocul.

- Cum de-aţi reuşit asemenea performanţe? – l-am întrebat mai târziu pe subiectul acestor rânduri.

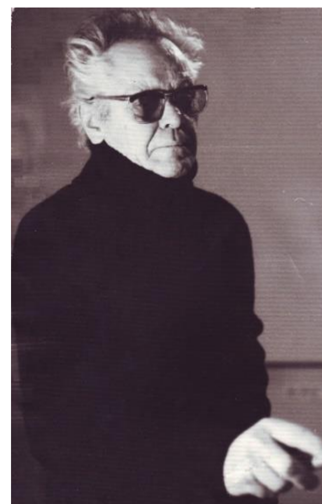
- Trăiesc prin folclor şi pentru folclor. Cum am reuşit? În activitatea artistică de amatori, munca trebuie susţinută tot aşa cum ne străduim să trăim, ea este ca un organism care trebuie să

fie hrănit, pentru că altfel moare. În pictură, muzică, literatură, tot ceea ce se creează rămâne. La noi totul trăieşte efemer, atât cât se reproduce pe scenă. Apoi ne mai rămân… amintirile. Pentru mine fiecare dans al nostru este o Mioriţă, fiecare cântec, fiecare melodie este o coloană infinită a lui Brâncuşi care-şi înfige rădăcinile adânc în ţărâna strămoşilor noştri, în sufletul lor şi nu-şi are capăt nicăieri. Noi trebuie să fim puntea de legătură care să transmită către viitor zestrea moştenită. Aceasta am spus-o totdeauna tuturor celor care m-au ascultat şi, în munca de valorificare a dansului popular, am considerat că aceasta e misiunea mea. Noi, aici în Argeş, avem norocul ca pe o arie geografică foarte restrânsă să avem o bogăţie imensă de material folcloric. Dacă olandezii, la cei 33.000 kmp, au circa 30 de jocuri populare, noi putem afirma că numai în fosta regiune Argeş, deci cam tot pe atâta suprafaţă, avem de 30 de ori mai mult.

Acesta a fost Leonte Socaciu, un maestru coregraf de excepţie, un coleg serios, un animator prolific şi un prieten adevărat.

Ion C. Hiru, *Neosteniţi întru lumină – musceleni şi argeşeni*, vol. III, Editura Alfa, Iaşi, 2014, pag. 310-311.

AUREL CALOTĂ – UN DESCHIZĂTOR DE DRUMURI ÎN DOMENIUL ARTELOR PLASTICE

Considerat părintele mişcării artistice plastice din judeţul nostru, cel care a format destoinici urmaşi, care-i fac cinste şi în egală măsură fac cinste artelor plastice româneşti. S-a născut la 1 februarie 1923 în oraşul Slatina şi şi-a încheiat firul vieţii la 3 noiembrie 2006 la Piteşti. Artist plastic recunoscut, profesor, formator al unei generaţii strălucite de artişti, publicist, organizator exemplar, sfătuitor şi îndrumător de excepţie. A urmat cursurile Liceului „Radu Greceanu" din Slatina (1942). Este mobilizat şi pregătit să plece pe front. Nu mai apucă să intre însă în încleştările celui de al Doilea Război Mondial. Urmează Şcola de Belle-Arte din Bucureşti (1950) la clasa maestrului Camil Ressu. Se stabileşte în Piteşti în 1951, îndeplinind, pe rând, funcţia de pictor scenograf la Casa Armatei şi la Teatrul de Stat din Piteşti, instructor cultural la Cooperaţia Meşteşugărească Argeş şi metodist cu probleme de artă plastică şi artă populară la Casa Creaţiei a Regiunii Argeş, din 1956 până la pensionare, în 1985.

Enumerăm din iniţiativele maestrului Calotă pe perioada cât a lucrat la Centrul Creaţiei Populare: reorganizarea şi înfiinţarea unor cenaclului de artă plastică, în special în centrele raionale; depistarea şi fişarea meşterilor populari; expoziţii periodice de artă plastică şi artă populară; este co-fondatorul primei expoziţii naţionale de artă naivă şi al primei galerii de artă naivă din România; a iniţiat organizarea expoziţiei de ceramică în aer liber, la început, la nivelul regiunii şi apoi cu participarea interjudeţeană; şi-a amenajat un atelier din PFL în holul de sus al Palatului Culturii, unde era sediul Casei Creaţiei, şi aici a strâns zeci de copii şi tineri, pasionaţi de pictură. Mulţi dintre ei au îmbrăţişat această profesie. Cei mai buni: Sorin Ilfoveanu, Margareta Popescu, Lucian Cioată, Augustin Lucici şi Constantin Mosoia sunt nume în arta plastică românească.

Interesant, doi dintre ei – Lucian Cioată şi Augustin Lucici – l-au urmat în realizarea unuia din visele sale: promovarea pe plan naţional a artei naive. Primul, la începuturi (Prima expoziţie de artă naivă şi înfiinţarea Galeriei, singura din ţară), iar cel de-al doilea conduce de aproape 25 de ani destinele acestui proiect de talie naţională.

Ca pictor profesionist a realizat sute de lucrări, dar printre cele mai reuşite sunt: „Mihai Viteazul", „Compoziţie", „Peisaj montan". Membru al Uniunii Artiştilor Plastici din România, din 1974, a contribuit în mod hotărâtor la înfiinţarea filialei de la Piteşti a Uniunii Artiştilor Plastici. Are lucrări în instituţii publice şi colecţii particulare. A organizat tabere de creaţie la Râmnicu Vâlcea, Slobozia-Argeş, Priboieni, Murighiol, Curtea de Argeş, Bădeşti-Bârla, Câmpulung Muscel, Domneşti şi în alte localităţi unde au participat artişti amatori şi profesionişti; Aurel Calotă a fost un deschizător de drumuri şi în domeniul tipăriturilor, al albumelor de artă.

O dovadă o constituie albumul *Ornamente în arta populară a judeţului Argeş,* 1972, care însumează numeroase modele de fote, vâlnice, bete, marame, şorţuri, cămăşi, şervete, vase de

ceramică, bete, tipare de caş, furci pentru tors. Toate acestea pun în lumină talentul creatorilor din localităţile argeşene, unde meseria se predă ca o ştafetă, din generaţie în generaţie. De mare valoare este şi albumul *Arta naivă*, 1973, care este a doua lucrare de gen pe plan naţional şi care cuprinde cele mai reprezentative lucrări ale momentului din creaţia artiştilor naivi din toată ţara. Este o realizare care va dăinui în timp, fiind o mărturie a stadiului în care se afla această mişcare la începuturi.

„Padre", om al cărui nume stă scris cu majuscule, a rămas pentru totdeauna în istoria culturii argeşene (**C.A.**)

*

L-am cunoscut exact atunci când educaţia intelectuală a unui tânăr are nevoie de un mentor şi modele. Nu am fost singurul care am afirmat acest lucru. Mulţi tineri din Piteşti au descoperit cultura ca pe o alternativă a modului de a trăi (mă refer în mod special la plasticieni) atunci când Aurel Calotă a poposit la Casa Creaţiei Populare din Argeş, în anul 1956. Au urmat anii în care creaţia populară şi-a păstrat linia autentică, arta plastică de amatori şi profesionistă în devenire nelăsându-se abătută de linia kitsch-ului. Nu vom exagera deloc dacă vom spune că la Piteşti era un gol pe care numai providenţiala prezenţă a pictorului Aurel Calotă a făcut ca acesta să se umple cu adevărata cultură. A fost un organizator inegalabil de cenacluri, mese rotunde, expoziţii de artă populară şi artă plastică. Cunoaşterea pe care o avea în materie de artă populară şi artă naivă depăşise cu mult faima locului argeşean.

Aurel Calotă nu avea limite în exigenţă. Profesionalismul lui era recunoscut la nivel naţional pe linia caselor de creaţie judeţene. Puternicul lui caracter, înclinaţia lui pentru susţinerea adevărului s-au remarcat încă din timpul studenţiei. Mulţi dintre colegii lui (astăzi, mari personalităţi ale lumii artistice), ne-au relatat, cu diferite prilejuri, despre aceste calităţi. Noi, cei care am stat prin preajma lui, am simţit în permanenţă aceste trăsături de caracter specifice, benefice pentru elita artistică născută din această colaborare. După o întâlnire cu el, uneori dură, reuşeai să înţelegi ce trebuie să faci ca lucrurile să meargă înspre bine; pentru unii dintre ucenicii săi, şcoala de atunci era deficientă şi insuficientă în condiţiile istorice date, prezenţa lui Aurel Calotă fiind salvatoare.

După aproape 30 de ani de activitate exemplară, considerăm că strădaniile şi realizările lui funcţionează.

Ştafeta a intrat pe mâini bune.

Nimic nu mai poate strâmba drumul construit cu migală prin hărnicia şi priceperea lui Aurel Calotă (**Gheorghe Pantelie**).

*

…Aurel Calotă face parte dintre acei pictori care cred în perioadele de acumulări, de decantare a valorilor plastice, de găsire şi cristalizare a unor noi mijloace de expresie. Numai atunci când crede de cuviinţă că a găsit şi netezit calea cea mai „curată" de a dialoga, într-un stil doar al său, numai atunci se-nfăţişează lumii.

Astfel trebuie judecată această expoziţie. Ca pe o mărturie a ceea ce înseamnă muncă şi modestie în artă. Ca pe dovada unei picturi îndelung elaborate. Nimic baroc, nimic narativ, nimic

gratuit în arta lui Aurel Calotă! Momentul figurativ nu dispare, dar nici nu se insinuează ca subiect. În peisaje, portrete şi naturi statice, „subiectul" devine pretext pentru culoare. Aurel Calotă abordează cu mult curaj acorduri cromatice (roşu-verde, de pildă) ocolite de mulţi plasticieni. Şi demersul său izbuteşte, relevantă fiind forţa de evocare a unor stări sufleteşti. Lucrările sale nu au nume. Aurel Calotă ne propune o lume unitară, rezolvată numai prin acorduri cromatice (Dan Giurea, „Argeş", nr. 4, decembrie 1980)

*

Dacă voi spune că peste creaţia lui Aurel Calotă pluteşte un duh al materialităţii şi o boare de idealitate, nu voi fi, probabil, cu mult prea departe de adevăr. Un mare, un foarte mare cărturar al veacului a scris cândva că artistul este înrudit cu principii, întrucât duce, ca şi aceştia, o existenţă reprezentativă: ceea ce înseamnă eticheta pentru prinţi este, pentru artist, „înalta îndatorire a formei". Cu siguranţă că „Padre" – aşa cum îl cunosc majoritatea artiştilor piteşteni şi nu numai – a fost cel care a stat în preajma lor şi le-a călăuzit talentul, de la începutul artelor plastice în acest oraş. Dacă aşa stau lucrurile, vom conveni că puţini meşteri ai artei româneşti contemporane ar putea fi socotiţi mai mari artişti decât Calotă, inconfundabil şi statornic, cu orgolioasă îndărătnicire de oltean pe un drum ce şi l-a ales, printre nuanţe, germinaţii cosmice şi nemişcări ale unor lucruri în perpetuă, imperceptibilă schimbare, ce compun lumea noastră cea de toate zilele, culorile sale, verdele, violetul, albastrul, fulgerele de purpură, griul argintiu – cel de la culmile picturii româneşti, de la Andreescu pe care Calotă îl preţuieşte atât – sunt din nou culorile convocate pe simezele unei expoziţii pe care doresc s-o realizez la Muzeul de Artă, cromatică a cărei secretă alchimie o stăpâneşte suveran acest constructor de forme prin culoare, fost elev şi al lui Ressu şi admirator al artei bizantine.

Calotă şi-a asumat curajul de a intra în pictura argeşeană cu umilitatea nespusă a fructelor, a obiectelor, a peisajelor, a portretelor ţesute într-un mister al trecerii prin lume – artistul acordă potoliri de alburi în pânzele sale. Pictor al revenirilor, al stăruirilor, al obsesiilor plastice în sensul cel mai curat al cuvântului, le-a pus drept motto pentru o viaţă care acum, la vârsta pe care o are, ne cheamă să-l cercetăm, din când în când, să-l ducem mai aproape de noi, în reculegerile şi în neliniştile sale colorate (**Augustin Lucici**, *Buletinul Cultural Argeşean*, Nr.1/2006)

*

Aurel Calotă – un artist la vârsta deplinei maturităţii!

Printre cei 200 000 de oameni îmbarcaţi zilnic pe această navă de pe Argeş se află şi vreo douăzeci de inşi care îşi pun sufletul cu pensula pe pânză, sporind în felul lor zestrea de frumos a oraşului.

Iar dacă cineva ţine să cunoască istoria nouă a urbei noastre în toate dimensiunile ei, nu se poate ca la capitolul „arte plastice" să nu dea de un atelier improvizat din panouri P.F.L. într-un hol al Palatului Culturii şi de cel care l-a înfiinţat – pictorul Aurel Calotă.

De-a lungul anilor am văzut multe expoziţii ale ucenicilor lui Aurel Calotă, lucrările lor de diplomă, cu lanuri aurite de grâu, cu brazde drepte în ogor, cu tractoare frumos vopsite, cu sonde măreţe şi coşuri zvelte de fum şi altele asemenea în care toate realizările unui timp istoric

păreau a se înfăptui de la sine, în care oamenii nu aveau decât un rol ilustrativ lângă maşinile care mergeau singure, sau în peisajele urbane şi campestre. Şi am căzut atunci în păcatul să spun: iată tot ce ştie, iată tot ce poate să-i înveţe Aurel Calotă pe elevii săi.

Am văzut şi compoziţii în care autorii încercau să pătrundă în esenţa existenţei şi a fenomenelor sau îşi lăsau să zboare liber visul şi fantezia şi iar am păcătuit crezând că aceştia sunt ucenici care au scăpat de sub mâna maestrului luând totul pe cont propriu.

Şi foştii elevi ai lui Aurel Calotă au început să se afirme din ce în ce mai frumos, să fie apreciaţi nu numai în ţară, dar şi peste hotare, dar nu vedem nicio expoziţie, nicio lucrare semnată de Aurel Calotă. Şi iar mă pronunţam în necunoştinţă de cauză, crezând că tot ce a putut şi a ştiut să facă acest pioner al artei plastice piteştene a fost să-i înveţe pe elevii săi să amestece vopsele şi să înmoiae pensula în ele. Dar dacă stau de vorbă cu Sorin Ilfoveanu, cu Lucian Cioată, cu Gheorghe Pantelie, cu Margareta Popescu, cu Augustin Lucici sau Constantin Mosoia, fiecare mărturiseşte că îşi datorează începuturile lui Aurel Calotă. Şi mi-am zis atunci, revizuindu-mi părerile, că este ceva extraordinar să poţi renunţa la propria ta afirmare, să-şi cheltuieşti întregul fond de timp şi de energie, ajutându-i pe alţii să-şi ia zborul.

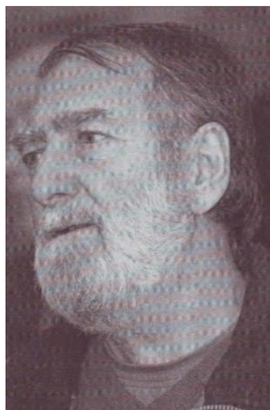
Dar iată că Aurel Calotă iese, în sfârşit, în scenă, la o vreme când nu ne mai aşteptam, cu propriile sale creaţii. La o vârstă de aşezare şi de maturitate artistică, dar cu neîncheiate căutări. Lucrări despre care nu se poate spune nici că le preced, nici că le urmează pe ale foştilor săi ucenici, deşi sunt decelabile destule afinităţi. Pornind, poate, din acelaşi punct, fiecare dintre învăţăceii lui Aurel Calotă a mers pe drumul său, devenind personalităţi originale şi distincte în peisajul artelor plastice, argeşean şi românesc. La rândul său, Aurel Calotă îşi urmează un drum inconfundabil. Lumină şi culoare, pulsaţie din fiecare punct al compoziţiei, esenţa unor fenomene ale naturii şi a existenţei unor evenimente ce se consumă în linişte şi discreţie.

S-a spus că tablourile sale nu pot fi reproduse pe hârtie fotografică sau tipografică, aparatul de luat imagini rămâne neputincios, ca orice invenţie tehnică în faţa infailibilului. Parcă nici în expoziţie nu se simt bine, nu se simt la ele acasă aceste lucrări pictate mai mult cu sentimente şi cu idei decât cu pastă sau vopsele. Un act de creaţie pe care nu-l poţi recepta decât de la suflet la suflet, din bătaie în bătaie de inimă (**Marin Ioniţă**, revista „Argeş”, Anul XXI, nr. 3 (175), martie 1986).

Aurel Calotă. Un artist, un îndrumător, un animator care a păstorit un domeniu al artei care va dăinui în eternitate.

Ion C. Hiru, *Neosteniţi întru lumină – musceleni şi argeşeni*, vol. I, Editura Tiparg, Piteşti, 2013, pag. 67-70.

„O SOCIETATE FĂRĂ ARTIȘTI NU POATE REZISTA ÎN ISTORIE”. PICTORUL GHEORGHE PANTELIE

Cred că artistul este ceva în genul sfinţilor, al apostolilor. Cred că s-a făcut o mutaţie din acest domeniu, care aparţine religiosului, în domeniul oamenilor de cultură. Gândindu-mă la marile personalităţi ale culturii universale, toţi aceştia au suferit asemenea sfinţilor, au îndurat mizerii cumplite. Dar prin munca lor, prin strădaniile lor, prin produsul lor artistic au slujit acest imperiu al artei care ţine de mutaţia de care vă vorbeam. O artă care nu vizează divinul nu este artă!

Aceste gânduri ale artistului Gheorghe Pantelie au fost rostite în primăvara anului 1995, după succesul repurtat de expoziţia sa organizată la 12 aprilie, la Casa Americii Latine din Bucureşti. În 20 octombrie, acelaşi an, în *Curierul Zilei* făcea altă declaraţie: *Noi artiştii nici chiar în familie nu suntem uneori apreciaţi, pentru că nu se popularizează creaţia ce are ca resursă interiorul fiinţei noastre. O societate nu este cunoscută numai prin acţiuni pragmatice. Nu este susţinută o anumită activitate culturală, întreţinându-se o veşnică ruptură între artist şi societate. Orice obiect, cât de mic, de la scobitoare la rachetă cosmică, prin formă şi prin culoarea lui, implică obligatoriu gândirea artistului. Societatea care nu are artişti nu poate rezista în istorie, nu lasă nici o urmă.*

Din păcate, la noi s-a pus prea puţin preţ pe latura vizualului, multe lucruri sunt urâte, pentru că sunt făcute la întâmplare şi se are în vedere numai utilitatea lor.

Aceste păreri şi multe altele care au rămas după distinsul artist şi pedagog sunt consideraţii de care e bine să ţinem seamă. Ele arată consistenţa unor concepţii sănătoase care l-au frământat toată viaţa.

Ştim îndeobşte că fiecare artă îşi are „graiul” său, adică un anume limbaj dictat de specificul şi caracterul propriu. Dacă ai chema la vorbă creatorii de frumos, oricare ţi-ar putea-o „reteza” elegant, scurt: *Eu vorbesc prin ceea ce fac!* Nimic mai adevărat din punctul acestora de vedere, fiindcă, în genere, operele nu prin cuvinte înşirate se valorifică, îşi au cursul, exprimarea, ci prin felul cum închipuie şi elaborează formele concrete: piesa muzicală, tabloul, statuia, dansul şi toate celelalte bunuri spirituale durabile. Sunt câteva considerente care au fost împărtăşite şi de „teoreticianul” în probleme de artă, idei care îl stăpâneau în permanenţă.

Gheorghe Pantelie s-a născut la Piteşti, în ziua de Crăciun (25 decembrie) a anului 1941. Clasele primare şi secundare le-a urmat la Şcoala nr. 2 şi Şcoala nr. 1 din Piteşti. Liceul de artă „Nicolae Tonitza” – Bucureşti (clasele a VIII-a şi a IX-a) şi Liceul „Alexandru Odobescu” din Piteşti (clasele a X-a şi a XII-a). Absolvent al Institutului de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu”, Secţia pictură, clasa profesorului Octavian Angheluţă, promoţia 1971. Din anul 1975 este membru al Uniunii Artiştilor Plastici din România.

Activitatea sa profesională este foarte variată: muzeograf la Galeria de Artă a Muzeului Judeţean Argeş (1972-1975) – aici cunoaşte fenomenul artei naive şi începe să militeze pentru extinderea în mai multe locuri din judeţul nostru; profesor la Şcoala Populară de Artă şi în

continuare şi la Liceul de Arte din Piteşti, pentru ca, în perioada 1984-1989, să devină coordonatorul sectorului de Artă Plastică la Centrul Creaţiei Populare Argeş.

M-am ocupat cu arta populară în judeţ şi am contribuit la susţinerea şi creşterea mişcării artei naive pe plan local şi naţional – mărturiseşte profesorul Gheorghe Pantelie. În această ipostază desfăşoară o muncă prolifică în afirmarea artiştilor amatori din tot judeţul. Înfiinţează cenaclul „Ion Andreescu" de pe lângă Palatul Culturii, unde a vernisat foarte multe expoziţii de grup şi personale, ale membrilor săi. Avea cronici laudative în presa locală şi numeroase premii şi distincţii la confruntările naţionale. Au fost ediţii ale Festivalului Naţional „Cântarea României" la care numărul artiştilor argeşeni premiaţi se apropia de 100. Este prezent în mod activ la expoziţiile naţionale de artă naivă şi la colocviile ce le precedau, încercând şi reuşind ca numărul pictorilor şi sculptorilor naivi din Argeş să fie la înălţimea importanţei manifestării.

În anul 1990 este primul consilier-şef al Inspectoratului pentru Cultură Argeş. Doi ani lipseşte din ţară, aflându-se în Germania. Aici organizează multe expoziţii personale, mult gustate de publicul german. Revenit, este profesor titular la Liceul de Artă „Dinu Lipatti" din Piteşti, formând generaţii de tineri talentaţi, mulţi studenţi şi absolvenţi ai institutelor de învăţământ superior. Între anii 1997-2001 este inspector de specialitate la Inspectoratul Şcolar al Judeţului Argeş, unde militează pentru un învăţământ artistic de bună calitate atât în Piteşti, cât şi în alte oraşe şi sate din judeţ.

Ca artist profesionist, iubitorii de frumos îi întâlneau tablourile în expoziţii personale şi de grup, locale şi naţionale (organizate la Muzeul de Artă, Casa de Cultură a Ştiinţei şi Tehnicii pentru Tineret – Tehnic-Club, Galeria de Artă „Metopa", Centrul Cultural din Piteşti, Galeria de Artă a Municipiului Cluj-Napoca, Salonul de Sud din Rm. Vâlcea, Sala „Arta" din Câmpulung Muscel, Sala „Amfora", Căminul „Artis" din Capitală), precum şi peste hotare: la Bydgoszcz (Polonia), Erlangen şi Frankfurt (Germania).

Recunoaşterea meritelor artistice ale pictorului Gheorghe Pantelie s-a materializat printr-un premiu republican (în 1974) şi premiul de excelenţă al Revistei *Argeş* (în 2002), premiul pentru activitatea excepţională, oferit de ziarul *Societatea Argeşeană*, şi alte diplome de excelenţă pentru activitatea de îndrumător şi formator în domeniul artelor plastice.

A efectuat călătorii de studii în Bulgaria, Germania, Grecia, Polonia, Rusia şi Ungaria.

Semnătura de penel a maestrului se găseşte în colecţii particulare şi de stat la Piteşti, Bucureşti, Iaşi, Cluj-Napoca, Slatina şi în străinătate în SUA, Germania, Polonia, Ungaria, Rusia şi Ucraina.

Numeroase îi sunt apariţiile în presa culturală argeşeană şi naţională (inclusiv la posturile de radio şi televiziune), cu opinii pertinente privind mersul artei plastice, rostindu-şi răspicat, cu probitate, cuvântul şi în paginile revistelor *Artă* şi *Argeş*.

Este prezent şi în lucrări de mare importanţă: *Istoria picturii româneşti*, autori: Vasile Florea şi Marin Mihalache; *Dicţionarul personalităţilor din România Who is Who* (ediţia 2003), *Enciclopedia artiştilor plastici români* (vol. V), dar şi în romanul *Roata lumii*, de Marin Ioniţă (2001, pp. 52-56).

Deloc repezit la vorbă şi penel, mereu gânditor şi echilibrat, Gheorghe Pantelie se identifică de-a-ntregul cu „scrierile” din lucrările citate: *unul dintre cei mai subtili colorişti ai generaţiei sale, autor al gamelor calde, modulate [...] spirit analitic şi lucid.* Zâmbetul neforţat îi cuprinde chipul şi îl înseninează, luminându-i-l, îmbiind la sănătate, blândeţe, voioşie, cuminţenie, seriozitate, îndrăzneală, cuget curat, încredere, siguranţă, lucru durabil, generos, dialog reconfortant şi pe deplin tonic. Iată cum îl definesc colegii şi discipolii săi:

Gheorghe Pantelie nu va înceta să creadă că pictura trebuie să aibă, între altele, şi un sens expresiv. Şi nu-i vorba numai de o expresie a sentimentului, ci de aceea a unei experienţe profunde, care angajează întreaga fiinţă. Picturalul lui este o realitate dintre cele mai complexe. Introdus în ansamblul tabloului, el conferă semnificaţia care leagă părţile de întreg, dând astfel unitate fiecărei compoziţii în parte, suprimând monotonia în plan vizual, oferind lucrării caracterul original de care are nevoie. Gheorghe Pantelie se îndepărtează de concepţia clasică a picturii de limbaj figurat, până la atingerea personală a purei picturalităţi. Descifrăm, la el, o lume de idei, o meditaţie asupra vieţii aşa cum este ea, ca un carnaval viu colorat sau, din contră, o meditaţie calitativă ce stârneşte şi invocă nevoia de metafizică.

Fiindcă Gheorghe Pantelie îl preface pe privitor în „inspirat”, orice pictură de-a sa nefiind altceva decât un fel de obiect care produce stare picturală, cu ajutorul culorilor. Când o priveşti, mintea şi simţurile tale au putinţa, miraculoasă şi instantanee, de a localiza Eternitatea într-un punct care există aici, în prezent. Relaţia este întotdeauna între „niciunde” şi „cum”, între infinit şi momentul pe care-l trăieşti.

Gheorghe Dobrică, pictor,
Preşedintele Filialei Piteşti a U.A.P.R.,
în *Buletin cultural argeşean*, Nr.1(12), 2008, p. 48.

Dincolo de durerea pe care o resimt, dată fiind vechea şi constanta prietenie şi preţuire care ne legau, pot afirma, fără urmă de îndoială, că Gheorghe Pantelie a fost unul dintre cei mai rari artişti pe care i-am întâlnit în viaţa mea. Generos până la uitare de sine, extraordinar de atent la fiecare gest plastic pe care-l făcea când se hotăra să acopere suprafaţa, interlocutor cu un spirit critic pătrunzător, cunoscător în detaliu a tot ce s-a făcut în arta universală, a fost, când era vorba să expună, de o rară prudenţă şi intransigenţă, de un exemplar autocontrol.

Iolanda Malmen,
Catalogul expoziţiei „In memoriam”,
Muzeul de Artă din Piteşti, 28 martie 2008.

Avea cuvinte alese, de caldă preţuire, pentru Aurel Calotă, înaintaşul său la Casa Creaţiei Argeş, unde a încurajat, îndrumat, popularizat şi promovat arta populară, creaţia amatoare, cea naivă, pe cea din cenacluri, cercuri (şi de grafică ori foto); n-a lăsat descoperită munca pentru editarea de cataloage, afişe, materiale constituind conţinutul unor conferinţe, rezultatele întâlnirilor de specialitate, mese rotunde, selecţii pentru expoziţii, militând mereu pentru valoare, împotriva kitsch-ului, a imitaţiei, plagiatului şi altor procedee neloiale.

A pledat convingător pentru păstrarea caracteristicilor specifice artei populare tradiţionale, recomandând creatorilor să respecte puritatea izvorului viu al modelelor care formează podoabe de preţ ale caselor ţărăneşti, pentru cunoaşterea şi etalarea în lumea de azi, dar şi de mâine (prin târguri, expoziţii, port şi decoraţiuni), a zestrei de frumos a neamului.

Totdeauna interesat de reflectarea în pictură, sculptură şi grafică de manieră naivă a elementelor care formează datele unei realităţi având atâtea înfăţişări, s-a implicat cu efecte benefice în mişcarea de gen.

Cred că profesiunea sa de credinţă o putem extrage din spusele sale, exprimate cu prilejul unor interviuri pe care le acorda cu generozitate:

Cu mine s-a întâmplat că am intrat în viaţă auzind cu văzul. Ochii mi-au fost auz. De mic am fost obsedat de inefabil, de acel ceva ce trebuie spus fără cuvinte. Aşa a început jocul meu cu destinul. Imaginile erau partituri muzicale. Un peisaj botanic îl priveam, auzindu-l ca pe o simfonie colorată. Îmi amintesc, formele obiectelor îşi pierdeau sensul cunoscut datorită atenţiei date orientării. Deveneau accente. În picturile mele, universul e deopotrivă peisaj şi natură statică fără limitare. Un măr e ca o stea. Comunică şi cu spaţiul. Cum Dumnezeu e în noi şi între noi, ca să nu ne stânjenească în vreun fel cu Dumnezeirea Lui… Viaţa mea nu a fost plină de amar, cum s-ar crede. În ea s-a picurat şi dulceaţă. Vă invit să vă imaginaţi ce delicioasă şi rafinată este o trăire dulce-amară! Dacă aş fi avut parte numai de dulceaţă, aş fi trăit într-o imensă greaţă. Dacă aş fi trăit numai într-un amar, aş fi fost un ratat. A avut Dumnezeu grijă să-mi picteze un destin din care am profitat. Dumnezeu nu m-a lăsat să trăiesc în varianta simplistă a alb-negrului.

Pe Gică Pantelie l-au fascinat cerul, norii, adâncurile spirituale, priveliştile, pomii, perspectiva, profunzimea, inefabilul, transformarea gândului în tablou, trecerile de la cald la rece, de la soare şi lumină la sumbru şi întuneric, de la efemer la performanţă, de la ploaie la melancolie şi tristeţe, a pus preţ pe clipa suspendată.

M-am simţit nu arareori un zeu – mărturisea la începutul anului 2006, colegului său, ziaristul Constantin Cârstoiu. *Ascult de comanda simţurilor, a stărilor sufleteşti benefice. Mă adaptez climatului, dar privesc lumea difuz, sunt un liric, nu artificial şi tăios, văd partea pozitivă din om, Bunul şi Binele, caut latura blândă, calităţile făpturii din preajmă. Vorbesc mult când cred că merită. Pictez, mă desfăşor în limitele proprii unei îndelungate prietenii cu penelul, cred în harul comunicării. Nu teoretizez inutil viaţa, gândesc artistic, dar şi religios. Admir cercetarea, îi stimez pe specialişti în orice domeniu (mai ales al matematicii). Nu mă mai opresc în momentul când cineva îmi dă atenţie, îmbiindu-mă la dialog. Sunt vulnerabil, sentimental: am plâns revăzând filmul despre Van Gogh – de neatins în măiestrie, dornic de prietenii, predispus comunicării, creator desăvârşit, care n-a putut vinde nici un tablou. Socot că oricum, lumea trebuie privită dublu, paralel cu înfăţişarea sa reală, dincolo de ce vedem. Altfel descompusă, analizată, pusă pe un limbaj din alt material. Arta scrisă cu literă mare nu trebuie să distrugă, scoţând lesne în relief urâtul ca scop, egoismul. Sunt pentru speranţă, divinizez năzuinţa limpede, cugetul curat, punct de sprijin oricui, oricând cred în binele suprem, în adevăr şi în frumos.*

„A murit Gică Pantelie!” este un strigăt al suferinţei, rostit cu glasurile înlăcrimate de soţia sa, de fiica şi fiul său, de nepoţi, de fratele său, pictorul Ion Pantilie, de rude, prieteni, colegi, de elevii săi, de toţi cei care l-au cunoscut, l-au apreciat şi iubit.

Această veste groaznică s-a auzit spre durerea oraşului nostru, luni 18 februarie 2008, ora 11. Au rămas neterminate pe şevalete, în atelierul său de la Bascov, trei tablouri, care nu vor mai râde în soare, s-a deschis o expoziţie personală la care autorul n-a putut să participe, fiind chemat în altă parte să-şi continue crezul său. Probabil a fost la vernisajul altei expoziţii la care spectatori au fost îngerii şi sfinţii lui Dumnezeu!

Despărţirea solemnă de maestrul Gheorghe Pantelie a fost foarte grea. Acum nu mai rămâne decât amintirea unui mare om, a unui artist şi dascăl desăvârşit. Se cuvine să-i săpăm pe frontispiciul amintirii versurile unuia care i-a fost în permanenţă aproape: ***Tu ce-mi aduci lumina,/ Învaţă-mă să cânt,/ în vis respir într-una,/ probabil nu mai sunt,/ căci port pe umăr luna,/ nisipul sterp şi vânt./ Aprinde Tu Scânteia/ cu care să Te plâng…*** (Gheorghe Dobrică, 3 aprilie 2008).

Ion C. Hiru, *Neosteniți întru lumină – musceleni și argeșeni*, Editura „Tiparg”, Pitești, 2013, pag. 322-325.

ANIVERSARE LA 60 DE ANI ÎMPLINIŢI, CORNELIU LAMBA MĂRTURISEŞTE: „ATUNCI M-AM ÎMBOLNĂVIT DE TEATRU”
– INTERVIU ABSOLUT NECONVENŢIONAL –

Scurtă biografie:

- Născut: 24 ianuarie 1943 – Poiana-Dâmboviţa;
- Şcoala primară – Leordeni-Argeş;
- Liceul (cl. V-XI) „Dimitrie Cantemir” – Bucureşti – 1956-1961;
- Facultatea de limbi romanice, clasice şi orientale, Universitatea din Bucureşti, 1968-1972;
- de la 1 decembrie 1972 până în 2006, instructor-metodist, referent principal, secretar literar la Centrul Judeţean al Creaţiei Populare Argeş;
- Decembrie 2001 – îi apare volumul *Crimă de umor prin imprudenţă*;
- Septembrie 2002 – premiul pentru volum tipărit, la Festivalul internaţional al umorului de la Vaslui;
- 1972-2001 – nenumărate premii pe ţară pentru scenarii şi montări de spectacole de teatru, poezie, satiră şi umor, precum şi pentru interpretarea unor roluri;
- 2010 – îi apare al doilea volum *Aşchii de gând*;
- în 2006 s-a pensionat;
- în ultimii doi ani (2004-2006) a colaborat cu Secţia de satiră „Constantin Zărnescu” a Teatrului „Al. Davila” din Piteşti, jucând în spectacolele „Liceenii XXX” şi „D’ale lui Costică”.

După absolvirea Facultăţii de Filologie din Bucureşti, Corneliu Lamba, originar din Leordeni-Argeş, stabilit în Piteşti, este unul dintre intelectualii care s-au dedicat slujirii timp de 30 de ani culturii popualre a acestor locuri. Dotat cu o inteligenţă sclipitoare, cu un spirit critic bine temperat, prin munca sa a adus o contribuţie de seamă la multe dintre succesele pe care le-am obţinut în domeniul literaturii satirice, al umorului popular tradiţional, în realizarea unor spectacole reprezentative de gen. La împlinirea unei vârste rotunde, se impune să aflăm de la sursă mai multe lucruri privind viaţa sa, preocupările, succesele pe care le-a obţinut, neîmplinirile şi proiectele de viitor. Pentru aceasta, l-am invitat la o discuţie neconvenţională, neprotocolară, o discuţie sinceră, de la om la om.

Alexandrescu: Aşadar, la 60 de ani...

Lamba: Nu, 30!

A: Păi, 24 ianuarie, Unire, zi însemnată, zi de naştere...

L: Da, dar şi 1 Decembrie, tot Unire, 30 de ani de la angajarea în colectivul Centrului de Îndrumare a Creaţiei Populare şi a Mişcării Artistice de Masă Argeş, de unde nu m-am mai mişcat...

A: Îmi amintesc şi acum amuzat faptul că la venirea în instituţie s-a constatat că eşti singurul argeşean (muscelean) get-beget, printre olteni, vâlceni, moldoveni...

L: Noroc că absolvisem limbi străine şi m-am înţeles cu toţi. Dar mi-a trebuit un timp până să mă conving că lucrez cu adevărat la Centrul Creaţiei Argeş...

A: Deci, din 60 de ani de viaţă, 30, neîntrerupţi, la această instituţie...

L: ...şi 50, tot cifră rotundă!

A: Ce 50?

L: N-o să credeţi, dar e adevărul adevărat: 50 de ani de activitate scenică.

A: Nu exagerezi? Chiar 50?

L: Da, pentru că într-a treia, pe la 10 ani, îl jucam pe Domnu' Goe. Şi nu era vorba de o serbare şcolară, ci de un spectacol al celor mari, în care rolurile celelalte erau jucate de profesorii şcolii. Pe atunci, echipa de teatru a Căminului Cultural Leordeni era la fel de renumită precum corul din localitate. Şi mai recitam şi „Câinele soldatului" (până a fost interzis) sau „Cântecul micului coreean"...

A: ...ăla cu „sunt eu, Wu Wing al tău cel mic,/ mi-e foame şi mi-e frig..."

L: Repertoriu cu greutate, nu „Căţeluş cu păru' creţ" sau „Pisicuţă, pis, pis, pis!". Şi susţinut în faţa unui public numeros, nu în cadru familial, pentru mătuşi sau verişori…

A: Pentru că vorbim de vârsta copilăriei, hai să continuăm această discuţie într-un mod neconvenţional, neprotocolar…

L: Adică un fel de talk show…

A: …şi să depănăm firul de la primele amintiri. Începem?

L: Începem. Deci, mai întâi, bună ziua (dimineaţa, seara), dumneavoastră şi cititorilor dv.!

A: Fără glume!

L: Bine. Primii ani mi-au fost marcaţi de lungile, obositoarele şi periculoasele peregrinări la care au fost obligaţi părinţii. Erau anii de după '44, se termina războiul şi începea victoria comunismului asupra românilor. Ai mei, pe care profesia şi afacerile îi duseseră departe de locurile lor de baştină, se retrăgeau către casă. Tata era de pe lângă Lunguleţu, aproape de Bucureşti, şi mama din Leordeni. Mai poposeau în câte un oraş, îşi încărcau lucrurile, mobila, căţelul, copilul în camion sau în tren şi se apropiau câteva sute de kilometri de locurile natale. N-apucau bine să se instaleze undeva, că trebuia să plece iar.

A: Vremuri grele.

L: Pentru părinţii mei era doar începutul unei lungi perioade de chinuri, de lupte crâncene cu „viaţa nouă" care se aşternea peste ţară.

A: Şi totuşi...

L: Şi totuşi au fost nişte învingători, iar acele timpuri, când eram practic pe drumuri, dintr-un loc în altul, au avut pentru copilul care eram şi momente cu totul extraordinare.

A: Unul dintre acestea!

L: Da, vă povestesc acum o astfel de clipă de viaţă, pe care în urmă cu câţiva ani n-aş fi relatat-o într-o autobiografie, pentru a nu-mi strica dosarul. Ne aflam în Petroşani şi se pare că nu-mi prea pria aerul mineresc al Văii Jiului (fapt întâlnit peste ani, după '90, de vreo patru-cinci ori!). Şi, neaflându-mă în cea mai bună formă fizică, un doctor le-a recomandat părinţilor să mă ducă undeva la munte, la aer curat. Şi astfel, printr-o cunoştinţă, au ajuns cu mine la Ciucea, la castel, la doamna Goga. Am din acea perioadă amintiri foarte vii, memoria îmi păstrează şi astăzi imagini clare, nealterate de timpul scurs. Văd parcul imens al castelului, aleile îngrijite, dealul pe care îl coboram iarna cu bobul, în puloverul şi cu căciuliţa de lână lucrate chiar de Veturia Goga. Nu avea copii şi a intrat chiar în conflict cu mama, dorind să mă înfieze. Mă lua cu ea la mausoleul pe care îl ridica, pietricică cu pietricică, lui „Tavi" (Octavian Goga). Mi-a făcut chiar şi odăjdii cu care mă îmbrăca atunci când oficia (credeţi-mă, ea însăşi!) slujbe la mausoleu. Văd şi acum limpede beciurile imense, ca nişte vagoane de tren, cu culoare lungi şi uşi de compartimente pe care scria „mere", „pere", „gutui", „prune", „cartofi", „ceapă" etc. Acolo, la Ciucea, descoperind doamna Goga faptul că mă aplec prea mult asupra paginii, la citit, am fost luat şi dus la clinica celebrului dr. Haţieganu din Cluj, unde mi s-a descoperit hipermetropia şi mi s-a pus prima pereche de ochelari. Şi iar „am pornit mai departe, de teamă să nu mă fixez..."

A: Tot către casă...

L: Da, de prin '48 ne-am aşezat, în sfârşit, în Leordeni.

A: Şi ajungem la primii ani de şcoală.

L: Aici, la „română" am avut norocul de a-l avea profesor pe domnul Stroescu, preot, astăzi paroh, dacă nu mă înşel, la Glâmbocata. Domnia sa mi-a stârnit gustul pentru lectură şi, lucru destul de rar, m-a făcut să-mi placă gramatica. Dar, pentru că la aritmetică preda o nepricepută, am fost dus la Bucureşti să învăţ carte.

A: La unul dintre cele mai renumite licee ale Capitalei, la „Cantemir".

L: Unde am avut un alt mare şi decisiv noroc pentru formaţia mea intelectuală, acela de a-l avea profesor de limba română pe un poet, serios, profund, ardelean de fel, Emil Giurgiuca. Dar, în egală măsură, Liceul „Cantemir" mi-a marcat destinul şi prin faptul că aici aerul pe care-l respirai era plin de cultură artistică. Corul era condus de Anton Scornea, preşedintele asociaţiei profesorilor de muzică, şi de un tenor de la Opera Română. Desenul (pictura) era predat de un pictor de renume, iar o redutabilă trupă de teatru monta spectacole sub conducerea regizoarei Lia Niculescu de la Teatrul Naţional (sora maestrului Dem Niculescu) sau a lui Paul Statilat de la Radio, cu al cărui fiu, Sorin, am fost coleg de clasă. Din Liceul „Cantemir" al acelei vremi provin Emil Hossu, Dan Tufaru, Pompilia Stoian, Anda Călugăreanu şi, Doamne, pe câţi voi fi uitat să-i numesc. Atunci, atins deja de „microb", am văzut spectacole cu monştri sacri, precum Vraca, Lucia Sturza-Bulandra, Calboreanu, Birlic, Giugaru, Beligan... Atunci m-am îmbolnăvit de teatru şi, pentru că din mai multe motive n-am putut să-l fac, m-am hotărât să-l trăiesc. Ceea ce am şi făcut.

A: Acumulările din acel timp al liceului, al adolescenţei, devin esenţiale. Iar anii studenţiei, de obicei, adâncesc formarea cultural-artistică, stabilind definitiv opţiunea pentru viitorul adult.

L: Am studenţit (sic!) într-o perioadă recunoscută a fi a unei oarecare destinderi, mai puţin rigidă, mai mărinimoasă cu artele. Şi, student la Filologie fiind, am profitat din plin. Am avut dascăli eminenţi, care, în expunerile lor, nu ţineau seamă de directivele vremii, precum Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Ion Ianoşi, Gheorghe Vlăduţescu, Petru Creţia. Gramatică română am învăţat de la Cezar Tabarcea. Şi mi-a rămas. D-aia mă amuz azi când văd că [George] Pruteanu vrea să apere limba română printr-o lege precum cea a circulaţiei. Nu o lege este soluţia pentru a vorbi corect româneşte, ci dublarea, triplarea, înzecirea, dacă e nevoie – şi este – a orelor de gramatică şi literatură din şcoală şi din facultăţi. Apoi, treceam drumul la Fizică să-l ascultăm pe Grigore Moisil, sau la Franceză, unde ţinea câte o prelegere Valentin Lipatti, venit pentru o zi-două în ţară de la UNESCO, unde era ambasador. Aveam de la cine şi ce să învăţăm. Apăreau cărţi de referinţă, în cenaclurile literare (mi-l amintesc pe cel al lui Crohmălniceanu) discuţiile se purtau cu multă deschidere a opiniilor. E drept că fusese (trăisem personal) „Crăciunul studenţesc" din 1968, o adevărată zaveră în care (ce curaj!) s-au auzit pentru prima dată colinde din cămin în cămin, fără ca studenţii să poată fi opriţi de către „organe". S-a lăsat chiar cu răsturnări de maşini ale Miliţiei. Desigur, au fost anchete, cercetări, dar din anul următor studenţii aveau, pentru prima oară, vacanţă de sărbători (nu numai de 1 şi 2 ianuarie). Se prefera să fim risipiţi pe la casele noastre decât împreună, câteva mii în Bucureşti. Era o victorie. A fost un început.

A: Să ne întoarcem la...

L: Spuneam deci că am profitat din plin de acel dezgheţ cultural-artistic. Sunt depozitarul unei adevărate istorii a celei mai faste perioade a teatrului bucureştean. Atunci a fost inaugurat Teatrul de Comedie, condus de Radu Beligan, cu memorabilul „Celebrul 702" al lui Mirodan. Tot aici, au urmat „Rinocerii", „Troilus şi Cresisa", spectacole antologice. Atunci, fără excepţie, nu exista teatru bucureştean care să nu monteze o piesă de Eugen Ionesco (nejucat până atunci!): „Lecţia" şi „Cântăreaţa cheală" la Teatrul Mic, „Scaunele" la „Nottara" (ce roluri au făcut Rauţchi şi Ileana Predescu!), „Regele moare", cu Mihăilescu-Brăila, la Naţional... Ionesco la Giuleşti, Ionesco la „Bulandra"... Apoi „Nepotul lui Rameau", cu Dinică şi Moraru, la „Bulandra"... Şi tot acolo „D-ale carnavalului" şi „Revizorul", ale lui Pintilie. Şi iar Pintilie, pe ecrane, cu „Reconstituirea", oprită vreo doi ani de la difuzare. Nu mi-a scăpat nimic. Aşa se face că, peste ani, deşi Centrul de Perfecţionare a Cadrelor ne mai scotea ba pe la Constanţa (în decembrie!), ba pe la Vatra Dornei, ba pe la Vâlcea, preferam reciclările organizate la Bucureşti, pentru că în cele 10 zile vedeam şi câte două spectacole pe zi. I-am văzut în Hamlet şi pe Ştefan Iordache (la „Nottara", în regia lui Dinu Cernescu), şi pe Caramitru (la „Bulandra", sub Tocilescu). Şi „Zbor deasupra unui cuib de cuci" la Naţional, şi pe Caragiu, Cotescu, Moraru, Bănică, Olga Tudorache, Leopoldina Bălănuţă, Valeria Seciu şi atât de multe altele, încât mă opresc, pentru că lista ar fi prea lungă... V-am convins de cele ce se întâmplau la cel mai înalt nivel creativ-artistic, în Bucureştiul acelor ani?

A: Fără îndoială. Dar ştiu sigur, şi abia acum înţeleg bine şi „de ce”-ul, că nu ai fost numai un cititor sau un spectator, dar ai şi făcut literatură, şi teatru, şi estradă, cu formaţiile Universităţii.

L: Împreună cu alţi patru-cinci colegi am inaugurat Clubul „Universitas” de lângă Cişmigiu, fiecare dintre noi răspunzând de câte o seară, organizând manifestări de un anumit profil: istorie-geografie, muzică, turism, literatură-teatru... Pe la acest club se perindau nume devenite apoi celebre: Dan Andrei Aldea, Ion Caramitru, Vali Sterian, George Mihăiţă. Am avut ca invitaţi personali în serile mele de la club oameni extraordinari, precum Romulus Vulpescu, Amza Pellea, Ana Blandiana, Nina Cassian, Tudor Gheorghe... Se edita şi o revistă „Universitas”, la care am colaborat alături de Jana Gheorghiu, Şerban Cionoff... Am jucat teatru... Dar cele mai mari satisfacţii le-am avut cu estrada, pe scena de la Drept urcând de nenumărate ori alături de Doina Spătaru, Puiu Năstase, Sfinx... Ne „băteam”, în finalele festivalurilor studenţeşti, cu trupa lui Nae Lăzărescu (şi a piteşteanului Nucu Petrescu) de la A.S.E. Am jucat şi sub firma Casei Studenţilor în estrada pe care o conducea realizatorul de televiziune Marin Traian... Ce spuneţi, frumoase vremuri am apucat, nu-i aşa?

A: Chiar mă întreb, băgându-te în atâtea, cum de ai mai terminat şi facultatea?!

L: Am terminat-o, şi încă în timpul regulamentar, fără „prelungiri”! Şi m-au repartizat undeva în munţii Buzăului. Şi asta este o poveste frumoasă. Era un cătun efectiv în munţi, cu un nume greu de suportat, Buda, la kilometri buni de comuna de centru. Ceva ca Arefu faţă de Căpăţâneni, dar fără curent electric, cu pâinea adusă, după tabel, pentru cadrele didactice, de două ori pe săptămână, cu căruţa. Dacă ploua, nu mai venea căruţa, pentru că nu mai putea urca. Am fost acolo, am văzut, am stat chiar vreo săptămână. Şi am vrut acasă. Oriunde, în ultimul sat din Argeş, dar acasă. Şi a început o altă poveste...

A: Hai, spune-o şi pe asta.

L: Aveam dezlegare verbală de la Buzău şi de la Minister să plec, dar pentru negaţia scrisă era necesar acordul unei părţi dispuse să mă „încadreze”. Şi bănănăiam zilnic prin Piteşti în căutare de slujbă. Întâmplarea face ca, într-o zi, să-l văd coborând treptele Palatului Culturii pe colegul şi bunul meu prieten (fie-i amintirea neîntinată!) Dan Giurea. Ne cunoşteam bine, pentru că ne hrănisem la aceeaşi cantină studenţească bucureşteană de la „6 Martie” (Drept), unde, în căminul de deasupra, locuia şi viitoarea sa soţie. Dan şi Vichi erau cea mai frumoasă pereche de îndrăgostiţi din Universitate! Şi el fusese repartizat, după absolvire, la un ziar din Sfântul Gheorghe. Şi pentru că ţinea morţiş să vină în Piteşti, de unde era soţia sa, acceptase, temporar, un post la Casa Creaţiei Argeş. De unde se dădea de mama focului să plece să lucreze în presă, ziaristica fiind patima vieţii sale. Dar pentru că directorul Centrului, adică dumneavoastră, îi condiţionaţi plecarea de aducerea musai a unui om în loc, amândurora ne-a pus Dumnezeu mâna în cap. El îşi găsise omul, eu locul de muncă... Dar n-ar fi fost de ajuns. Trebuie să mulţumesc din tot sufletul pentru ajutorul neprecupeţit pe care mi l-au dat, în acel moment, pentru a-mi atinge scopul, preotului Ion Ionescu din Topoloveni şi regizorului Constantin Dinischiotu, cel care m-a urcat în maşină şi a mers la Bucureşti să obţină aprobarea Ministerului Culturii de atunci.

A: Ce impact a avut asupra celui venit dintr-o minunată, aproape incredibilă astăzi, perioadă a studenţiei, realitatea crudă a unei munci de teren, de „instruire” a unor grupuri, de „îndrumare şi control” în sectorul de care începeai să răspunzi, adică cel de „teatru şi brigăzi”?

L: Mai întâi să vă mărturisesc un lucru pe care nu vi l-am mai spus în aceşti 30 de ani de când semnez condica la „Centru”.

A: Mai sunt lucruri pe care nu ni le-am spus în atâţia ani?

L: Desigur, mai sunt câteva, în afara celor urâte, de care nu-mi amintesc să ni le fi adresat unul altuia.

A: Ia zi, chiar sunt curios!

L: Umblând eu hai-hui după un loc de muncă, evident că citeam zilnic „Secera”, în speranţa unei rezolvări a situaţiei în care mă aflam. Şi întâlneam frecvent semnăturile unor Biolan, Gomoiu, Socaciu, Alexandrescu... Îmi deveniseră familiare. Ei bine, atunci când m-am angajat şi i-am întâlnit colegi de birou, m-am cam speriat, nu-mi venea să cred că e adevărat... Vorbesc foarte serios. Iar ca impact, mă amuză şi acum întâmplări din acei primi ani ai mei de „teren”, precum aceea că, într-una din primele deplasări către Dragoslavele, cu „Trabantul” lui Tomiţă Biolan, la un moment dat o vacă şi-a exprimat dreptul la prioritate la ieşirea dintr-o ulicioară, băgând cornul în fragila caroserie de carton a limuzinei poetului! Sau modul absolut convingător în care Mircea Marandici ridica barierele de cale ferată (ruta Piteşti-Câmpulung) pe care acarii tocmai le coborau, scoţând capul pe fereastra maşinii şi făcând ca sirena miliţiei...

A: Puteai pleca oricând la o catedră, de ce n-ai făcut-o?

L: De prost! De dragul oamenilor printre care am trăit în aceşti ani.

A: Câteva proiecte pe care le-ai iniţiat şi care în timp au devenit tradiţie. Câteva nume de autori care au fost editaţi de instituţia noastră, aportul tău fiind determinant pentru tipărirea volumelor respective.

L: Numiţi-le, vă rog, dumneavoastră, ca să nu miroasă a laudă de sine!

A: Ai contribuit hotărâtor la iniţierea Festivalului-concurs de satiră socială „Tudor Muşatescu” din Câmpulung Muscel, a manifestării complexe de stimulare a creatorilor argeşeni „Oameni pentru toate anotimpurile”, ai realizat „Haz de necaz” – la început întrecere judeţeană şi apoi amplă manifestare bienală a umorului popular, care se desfăşoară la Berevoeşti – ai colaborat la reuşita manifestărilor „Zilele teatrului sătesc”, „Pe aripile poeziei” şi a Festivalului-concurs „Dansul florilor” al perechilor de dans de societate. O contribuţie importantă ai avut-o la editarea unor lucrări literare – versuri, teatru, umor – ale unor nume de creatori argeşeni. Aş aminti câteva, în ordinea apariţiei lor. Lucrări de folclor: „Cânt din plaiul dorului” de Ion Mihai Ghinescu, „Mi-aud inima cum cântă” de Constantin Pârcălabu, „Satul meu, sat înflorit” de Ilie Dobre, „Dor de sat” de Vetuţa Manga, „Drag îmi e să spun în vers” (poeţi ţărani şi rapsozi populari); culegeri literare „Ţara ca un vis de dragoste”, „Flori pentru tine, ţară!”, „Coline sub stele”, „Oameni pentru toate timpurile”, singura culegere cu poemele scenice ale regretatului Octav Pârvulescu, „Eterna iubire de viaţă”, colecţiile de teatru, satiră şi umor „Marea dragoste” şi „Ţeava”, de Tudor Diaconu, „Un dar pentru imperiu”, de Toma Biolan şi Corneliu Poenaru, „Comoara din deal”, „Stăpânul Carpaţilor” şi „Împărţirea cu patru”, de Corneliu Marcu,

„Cearta”, „Ghimpele” şi „Varianta a treia”, de Mircea Enescu, „Soacra şi detectivul”, de Marin Ioniţă, „Ţăranul la preţ”, „Arţagul” şi „Roman Năzdrăvan”, de Toma Biolan, „Lici, licurici”, „Şoimi de codru” şi „În căutarea soarelui”, de Marin Radu Ene, „Râdem, dar... să fim serioşi!!!”, de Constantin Zărnescu, alte culegeri de texte satirice şi nu numai...

L: Vă mulţumesc! De multe nici nu-mi mai aminteam.

A: Ai realizat, în 30 de ani de muncă la această instituţie, numeroase spectacole la zeci şi zeci de formaţii de gen, fiecare cu un volum mare de muncă, cu amintirile de neşters pe care oricare dintre ele le lasă peste an. De care dintre succesele de necontestat eşti mai legat sentimental, care-ţi sunt cele mai dragi?

L: Ştiu eu, poate scenariile pentru recitalurile de versuri montate de Val Dobrin cu trupa Palatului Culturii, care ieşeau din tiparele vremii, poate vorbele bune spuse unor fete şi băieţi care sunt azi nume în teatru românesc, poate textele altora, pe care, „operând”, îi apăram pe autori fie de prostie, fie de „Secu”... Şi, apropo, în timp ce vremurile cereau ode, imnuri, ploconeli libidinoase, eu „cârâiam”, eram un „cârcotaş” *avant la lettre,* duceam un grup satiric de patru fete (foarte acid, mă rog, total „pe invers”) la premii pe ţară... Mai bine de 10 ani... Poate premiile, culminând cu cel de interpretare, întâi la faza republicană, în rolul unei activiste a acelui timp, evident, în travesti... Desigur, faptul că volumul *Crimă de umor prin imprudenţă*, comis în 2001, a fost premiat la Salonul internaţional al umorului de la Vaslui de astă-toamnă... Poate...

După cum vedeţi, am încercat să vă spun mai degrabă cine sunt, când, cum m-am format şi mai puţin ce-am făcut. Sperând că acest din urmă lucru se ştie. Dacă nu se ştie, înseamnă că n-am făcut nimic... Oricum, crezul meu rămâne acela că important în viaţă este nu atât ceea ce ai făcut, cât ceea ce ai visat să faci!

A: Ce simţi acum, la această vârstă, dincolo de împliniri, succese, realizări?

L: Sunt mâhnit că puştii de azi navighează pe internet, dar nu-i mai citesc pe Jules Verne, pe Dumas, pe Creangă, că adolescenţii vorbesc americăneşte (căci ceea ce auzim nu e engleză!), dar nu ştiu când s-a născut Mihai Eminescu, că tinerii sărbătoresc Valentine’ s Days şi Halloween, dar nu pot recita zece versuri din balada „Mioriţa”... Şi mă îngrozesc văzând în Piaţă mii de tineri vibrând la profanarea folclorului de către impostori ca Ro-Mania, Hora, Etno etc. Jalnici sunt însă sărmanii „factori de decizie” care îi încurajează, îi duc peste hotare ca „ambsadori” ai culturii române (!!!), care aruncă pe apa sâmbetei, către aceşti neisprăviţi, analfabeţi într-ale Muzicii, sume incredibile pentru un medic, profesor, truditor cu salariu mediu pe economie, în speranţa deşartă că, prin promovarea cu orice prilej – aniversări istorice, sărbători naţionale, spectacole festiv(ist)e în pieţe şi pe stadioane, încuscriri politice – a acestor nulităţi, îşi atrag simpatia, recunoştinţa („a fost super”, „a fost cool”, „a fost naşpa”!) şi mai ales (aici e aici!) voturile tineretului. Le deplâng sincer gândirea! Mă consolez însă cu gândul că este, indiscutabil, doar o modă, altfel putând fi o tragedie, şi, ca orice modă, va trece, fără să însemne ceva peste ani, fără să rămână... Apoi, prea multe „mărimi” vorbesc despre ţară, economie, popor, viitor, politică, punând cu un dispreţ suveran faţă de gramatica română virgula între subiect şi predicat...

Sindromul imunităţii dobândite... M-am săturat, de asemenea, să tot aud, de zeci de ani şi, culmea, chiar şi azi, în 2003, voci care susţin cu convingere că învăţământul „nu produce”. Ba da,

îi produce pe ei, căci altfel n-ar fi putut ajunge în „capu' trebii”... Cultura, învăţământul sunt, din păcate, imagini prea îndepărtate pentru miopia celor care iau decizii acolo, sus. De la şcoală, de la cultură pleacă, de fapt, şi producţia, şi P.I.B.-ul, şi, implicit, nivelul de trai. Păcat că nu se înţelege acest lucru. E absolut aberant, ilogic să existe două compartimente separate – Învăţământul şi Cultura. Te cultivi în şcoală şi înveţi până la bătrâneţe... Marii oameni ai intelectualităţii au învăţat şi s-au cultivat în acelaşi timp, cele două componente fiind inserapabile. Este dreptul meu democratic la opinie şi-mi asum riscul de a-mi exprima public părerile...

Dar haideţi s-o mai lăsăm şi pe altă dată, că doar om mai avea zile de la Dumnezeu! Poveştile nu se spun într-o singură seară...

A: Dincolo de poveşti ale copilăriei, de amintiri şi frânturi desprinse dintr-o viaţă dedicată frumosului şi creaţiei populare de pe acest pământ plin de istorie, se poate citi portretul unui om ajuns la vârsta maturităţii – şase decenii, din care jumătate dăruite unui singur loc de muncă. Este, să recunoaştem, un motiv serios pentru a-l felicita pe interlocutorul nostru, cu toată căldura, în speranţa că vom mai găsi prilejuri de a depăna alte şi alte „clipe de viaţă”, chiar dacă nu într-o mie şi una de nopţi. Pentru că, oricum, avem amândoi o vârstă!!!

Suplimentul literar artistic *Săgetătorul*, Nr. 304, 25 februarie 2003, Piteşti.

IN MEMORIAM VASILE ZĂVOIANU

Luni, 5 mai 2008, ne-a părăsit fostul coleg, economistul Vasile Zăvoianu, care „s-a mutat” de la noi după o lungă perioadă de suferință nemeritată.

Glas domol, judecată limpede, cuget drept, gândire justă, sfat plin de blândețe, înțelepciune, sinceritate și curățenie. Niciodată repezit sau croit pe sfadă, observație, ton ridicat sau însinuând grija exagerată pentru economisire la maximum, cu orice preț, sunt calități pe care i le-am remarcat în anii destui pe care i-am petrecut avându-l alături pe omul mic de statură, însă de o mare bogăție a sufletului; nu-mi aduc aminte să-l fi „prins” pe nenea Vasile – cum îi ziceam eu – mâniat, cu vreo supărare pe cineva sau pentru ceva, cu toate că ar fi putut avea suficiente motive. Era o bucurie nedisimulată să-i stai în preajmă, să-l auzi povestind vreo întâmplare – și câte nu știa!... Avea un dar molipsitor de a întreține climatul destins, rămânând pe deplin corect, cumpătat, de bun-simț, cu măsură și expresie îndelung pregătită în fiece afirmație.

„Neică” – un apelativ care vine de la propria-i rostire, formulă familială, încurajatoare de adresare.

– Vreau să vă purtați mereu cu mine așa cum și eu o fac. Este nevoie să realizăm cu adevărat că necontenit pleacă o generație, vine la rând alta și trebuie să luăm în seamă transferul de cunoaștere și acțiune, adică noi, cei născuți mai demult, să dăm în primire tinerilor ceea ce am învățat de la predecesori, bruma de valoare dobândită în timp, ca meserie și conduită, ca viață. Așa cred că este bine să procedăm! Fiindcă, la „plecare” omul trebuie să lase „bagajul” cuiva meritându-l, spre a-i putea servi și a se asigura în acest fel continuitatea. Repet, legătura dintre vârstele succedate se impune sub aspectul profesional, dacă vreți, real, fiindcă nu este nevoie de vorbe goale, spuse în vânt...

Despre „neica” Vasile Zăvoianu – Vali, cum îi spuneau apropiații – sunt de reținut pentru noi toți: s-a născut la 1 ianuarie 1926, pe strada Viilor dintr-un Pitești patriarhal pe care l-a iubit nespus și despre care a depănat sute de amintiri pentru cei interesați.

Părinții au fost oameni simpli: tatăl, Mihai, a servit exemplar tagma croitorilor (să explicăm și astfel ținuta vetimentară sobră, îngrijită a celui despre care facem vorbire în aceste rânduri), mama, Luța, era casnică, responsabilă de rostul gospodăriei. A dus o căsnicie de-o viață cu Doamna Lucica – așteptându-l la întâlnirea de dincolo de moarte. A lăsat societății doi băieți: Viorel și Ovidiu, care calcă pe urmele „omului Vasile Zăvoianu”.

A deprins învățătura primelor clase, între 1933 și 1937, la Școala Nr. 2 de pe Bulevard (clădire demolată, pe locul unde acum este Romtelecomul).

A urmat Liceul „I.C. Brătianu” pe care îl absolvea în 1945. A avut norocul unor dascăli excepționali cu care s-a mândrit Piteștiul interbelic, dar și al unor colegi remarcabili care au adus ceva în această viață, în mod special legăturile de „frățietate” cu Vasile Veselovski, compozitorul căruia îi va repovesti întâmplările semnificative din această viață.

După examenul de bacalaureat, terminat cu frumoase rezultate, întrucât posibilitățile financiare ale părinților nu erau corespunzătoare, din 5 octombrie 1946 devine funcționar prin decizie ministerială, în chiar școala terminată, ca șef de birou, trece apoi la Inspectoratul Școlar

până la desființare, apoi, la Inspectoratul de Învățământ, la secția „Învățământ-oraș”, ocupându-se de operațiunile privind salarizarea și corespondența. O vreme a fost director – cu delegație – al Bibliotecii piteștene, apoi a contribuit la înființarea Orchestrei profesioniste „Doina Argeșului” și de la Inspectoratul de Învățământ și Cultură a lucrat la Comitetul Regional și Județean pentru Cultură și artă, contabil-șef – „comandant fără oștire”, cum îi plăcea să spună, de unde se pensiona în 1990, la 64 de ani. Din 1968, cu intermitențe, până în 2003, l-am avut coleg pe „contabilul” Vasile Zăvoianu la Centrul Creației Populare al Județului Argeș, unde a adus o contribuție hotărâtoare la toate realizările instituției în ceea ce privește dotările, statul de funcțiuni sau organizarea marilor manifestări culturale ale Argeșului. De la el am învățat că nu există expresia „nu se poate!”. Totul poate fi rezolvat cu pricepere, înțelepciune și discernământ.

Funcționar căruia nu i se putea reproșa nimic niciodată. Locurile de muncă onorate n-au avut de fel vreun dezechilibru economic, n-au suferit pentru neplăți ale datoriilor, salariații primindu-și la timp drepturile bănești.

Avea în permanență în mână creionul bine ascuțit, mereu pornit pe calcule, ochii priveau pentru a câta oară operațiile aritmetice fără de care nu se poate, socotind iar și iar cifrele facturilor, statele de plată, echilibrând părțile notate cu minus și plus care îi așteptau verdictul.

„Neica” ne spunea pe de rost „istoria” fiecărei statui plantate în orașele județului (amplasament, costuri, titlu, autor, anul realizării sau achiziționării de către „Cultură”), sau „poveștile” Cetății de la Poienari și a celor 1200 de trepte, Statuii lui Prometeu de la Barajul Vidraru, a restaurării Mănăstirii Glavacioc și a altor biserici din Argeș și Muscel, pe care fără strădania și insistența sa nu le-am vedea astăzi.

„Neica” se înțelegea de minune cu oricine respecta regulile bunei comportări care pune pe cea mai de sus treaptă respectul, sinceritatea reciprocă, graiul blajin, gândul bun, comunicarea lesnicioasă, privirea deschisă, zâmbetul.

Cum a înțeles Vasile Zăvoianu îndatoririle profesionale și câteva din „tainele vieții” putem înțelege limpede și din cele spuse, rămase ca fragmente ale unei profesiuni de credință: *Eram obsedat de cicuitul fiecărui document, de la ivirea lui, înregistrare și până la rezolvarea chestiunii pe care o ridică – am grija hârtiilor, simțul acestora*.

Fiindcă ele „vorbesc”, prezentând fațetele realității, adevăruri ori simple păreri, acte care însă rămân, „trăiesc”, sunt mărturii peste vreme despre un moment sau altul formând istoria și fără ele nu se poate!

Despre omul Vasile Zăvoianul, totul la superlativ. I-a ajutat pe toți cei care i-au solicitat ajutorul și au meritat, i-a învățat pe cei care voiau să învețe, l-a slujit pe Dumnezeu și biserica prin tot ce i-a fost în putință. De aceea, când pleca dintre noi, nimeni nu avea ce să-i reproșeze.

A fost un om și un coleg desăvârșit!

Să-i fie veșnică amintirea!

Buletin cultural argeșean, Anul IV, Nr. 2 (13), iulie 2008, Pitești, pag. 67.

UN ARTIST POLIVALENT, LA 65 DE ANI
DORIN OANCEA

Întâmplarea a făcut ca maestrul coregraf Dorin Oancea, personalitate a culturii argeşene, să împlinească în această toamnă binecuvântată [din 2008, *n.n.*] o vârstă a maturităţii – 65 de ani.

S-a născut la 20 septembrie 1943 în Cerbureni – Valea Iaşului, într-o familie de oameni respectabili şi cu frica lui Dumnezeu, care au iubit aceste locuri, transmiţându-le generaţiilor de urmaşi năzuinţele, pentru a le duce mai departe. *De când am început să merg în cămăşuţă, voiam să ajung acolo unde cerul se uneşte cu pământul, adică la orizont; n-aveam stare, mă zbăteam, tot timpul neastâmpărat, dar tot acasă, alături de părinţii mei era mai bine ca oriunde. Am păscut vitele pe izlaz în apropierea codrilor şi apelor, umblând cu picioarele goale. Mă atrăgeau norii, basmele „cu pajuri şi cu zmei", vitejiile înaintaşilor pentru apărarea gliei străbune. Muream după mere şi pere, după cartofii copţi, nu-mi luam ochii de la munţi, mă fascinau suişul potecilor, pădurea, sunetul frunzelor veştede pe care călcam, începeam să înţeleg legătura omului cu pomii şi întreaga vegetaţie de la ţară, circuitul natural veşnic, viaţa.*

A învăţat la Curtea de Argeş – la Şcoala Nr. 1, apoi la cunoscutul Colegiu Naţional „Vlaicu-Vodă", ai căror dascăli remarcabili au lăsat o amprentă adâncă în formarea intelectuală a tânărului candidat la cucerirea miracolului scenei. Apoi, la Piteşti (Şcoala Tehnică Sanitară de curând înfiinţată), se dedică asistenţei farmaceutice, după absolvire practicând câţiva ani această profesie. Amintirea şi sfaturile unor medici remarcabili care i-au fost dascăli este mereu vie, servindu-i întreaga viaţă.

Din 1960 urmează cursurile Şcolii Populare de Artă din Piteşti, clasa de canto şi coregrafie, pe care le absolvă cu mult succes. Învăţămintele de aici i-au fost un ghid în întreaga carieră.

Ca autodidact, s-a pregătit ca maestru coregraf, interpret, realizator de spectacole, ca profesionist cu rezultate de excepţie, muncind peste 40 de ani ca maestru de balet şi 20 de ani ca şef al trupei de revistă „Constantin Zărnescu" a Teatrului „Al. Davila" din Piteşti. A făcut o specializare (organizată de Casa Centrală a Creaţiei Populare şi Ministerul Culturii şi Artei) la Cluj, Sibiu, Braşov şi finalizată în 1985 la Bucureşti.

Conducerea acestor stagii de perfecţionare a măiestriei a fost încredinţată celor mai reprezentativi maeştri coregrafi pe care îi aveam în acel moment, care s-au străduit să-i pregătească serios pe cei mai buni dintre cei buni.

Urmau stagii concentrate, cursuri, „autoşcolire", înfiinţarea, conducerea, instruirea unor formaţii participante şi mereu premiante la întrecerile regionale, judeţene, interjudeţene sau chiar internaţionale: „Doina", „Dorul", „Doruleţul", „Chindia", „Dacia", „Plaiuri argeşene", „Textila" din Piteşti, „Muscelul" din Câmpulung Muscel, „Brâuşorul" – Curtea de Argeş, „Murguleţul" – Costeşti, pentru copii, tineri, adulţi, militari, elevi, studenţi. A înfiinţat ansambluri sau le-a preluat pe unele deja existente, organizând noi spectacole la oraşe, dar şi în foarte multe localităţi rurale:

Poiana Lacului, Stolnici, Teiu, Dâmbovicioara, Brăduleţ, Galeşu, Retevoieşti, Pădureţi, Mârghia, Berevoeşti, Corbi, Arefu şi altele.

A lăsat urme adânci în Topoloveni, Rm. Vâlcea, Găeşti şi în Capitală.

A cules dansuri populare din etnozona Argeş-Muscel, dar şi din zonele de interferenţă. I-a plăcut să lucreze cu tinerii talentaţi pe care i-a încurajat şi format ca instructori coregrafi recunoscuţi la nivel local şi naţional.

A fost vătaf de căluşari, jucător exemplar, mereu apreciat, mereu solicitat, un tip ambiţios care punea înaintea tuturor faptelor sale de viaţă profesia. Acesta a fost idealul său artistic.

Ca unul care îl cunosc de peste 45 de ani, sunt în măsură să evidenţiez câteva din succesele de excepţie pe care le-a obţinut.

A pus în scenă o sumedenie de spectacole în săli sau în aer liber, pe stadioane şi în parcuri. Multe sunt, încă din 1959, ca dansator, şi prestaţiile în Teatrul „Al. Davila", cu baletul, precum şi apariţiile ca actor şi prezentator. Pretutindeni şi oricând s-a bucurat de acelaşi har care i-a luminat calea şi cariera în artă. Are o memorie formidabilă şi un simţ muzical deosebit care îl ajută să facă rapid descifrarea alafabetului coregrafic.

A condus multe stagii de perfecţionare a instructorilor pentru dansul popular, modern şi de societate în Argeş, la Slatina, Iaşi, Baia Mare, Târgovişte şi în Capitală. A predat folclor naţional dansant pentru străini (sute de stagii, mai ales pentru studenţi), la Piteşti, Curtea de Argeş, Găeşti, Baia Mare dar şi Birmingham (Anglia), Beauvais, Dijon, Paris, Nisa, Pont Crethien, Auxerre (Franţa), Bruxelles, Liège (Belgia), în Luxemburg, Olanda şi Ungaria.

O realizare de neuitat: constituirea primului ansamblu („Hora", în Beauvais) alcătuit din francezi, cu piese folclorice româneşti şi din Balcani, a însemnat un triumf, încântând şi făcând să lăcrimeze atâţia conaţionali din dispora. Ce alt ambasador al României mai bun, care să ducă în Europa mesajul bogăţiei noastre spirituale? O probează cu vârf şi îndesat şi cu prilejul Festivalului Internaţional de Folclor „Carpaţi" al cărui director este din anul 1996, adăugându-i cu fiecare an noi succese, împrietenind oameni de pe diferite meridiane ale mapamondului, prezentând tot ce este specific nouă românilor într-un limbaj sufletesc a cărui exactitate nu este de contestat.

A montat spectacole de revistă la Piteşti, Rm. Vâlcea, Moreni-Dâmboviţa, semnându-le textul, regia şi coregrafia.

Două decenii s-a contopit cu întreaga activitate a Estradei piteştene, participând la peste 200 de spectacole, ca maestru de balet, actor, prezentator, dansator sau sfătuitor pentru faima unui colectiv care, pe lângă succesele naţionale, a încântat şi publicul spectator din Polonia.

De câte ori vei discuta cu Dorin Oancea, vei constata că păstrează în lăcaşul cel mai drag al sufletului numele profesorilor, dascălilor săi în coregrafie: Floria Capsali-Dumitrescu, Oleg Danovschi, Gheorghe Popescu-Judeţ, Sandu Feyer, Gheorghe Baciu, Petre Bodeuţ, Tita Sever, Natalia Petreanu, Leonte Socaciu, Ion Polexe, însă recunoaşte că mentorul său cel mai apropiat, ce i s-a lipit de suflet, este Teodor (Puiu) Vasilescu, de profesiune inginer, pe care l-a „imitat" nu doar în „rezolvările" profesionale, dar şi în ţinuta zilnică şi comportament (sprinteneală, iuţeală) sau ca educaţie a minţii (agerime, inteligenţă).

Cea mai mare bucurie a lui Dorin Oancea în acest an a fost acordarea statutului de profesionist ansamblului folcloric „Dorul”, de către Consiliul Judeţean Argeş. Unul din visurile sale de peste 15 ani abia în martie 2008 a devenit realitate. Acest colectiv de excepţie care anul acesta [2008, *n.n.*], coincidenţă, împlineşte 50 de ani de la înfiinţare, este copilul său cel drag, cel mai aproape de suflet. Aici s-au pregătit trei generaţii de virtuozi ai cântecului şi dansului popular tradiţional. Cu un repertoriu greu accesibil oricărui ansamblu din ţară, „Dorul” a reprezentat emblema Argeşului şi Muscelului, prezentând sute de spectacole în ţară şi mai ales în judeţul nostru, dar străbătând şi aproape toate ţările Europei. Cu trofeele sale obţinute în lume, oricând se va putea face o colecţie de importanţă internaţională. În momentul de faţă, ansamblul „Dorul” are în repertoriu opt tablouri coregrafice din principalele zone etnofolclorice ale ţării, câteva suite instrumentale orchestrale, şase solişti vocali care prezintă cântece autentice, în special din arealul nostru folcloric, dar şi obiceiuri populare, montări de amploare printre care amintim: „Căluşul strămoşesc”, „Brâul”, „Datini de iarnă”, „Nuntă ţigănească”, „La stână” (în pregătire), tablou în care vor fi înfăţişate momente semnificative din viaţa păstorească, şi „Cine-a zis dorului dor”.

O parte a cunoştinţelor maestrului pe linia „meseriei-artă”, şi pentru cei care vor veni după noi, consider că şi le-a exprimat în cele trei lucrări de referinţă: *Hălăi-şa! Căluşul argeşean*, *Tipologia dansurilor populare din Argeş-Muscel* (apărute în 2001 şi 2005) şi, în fine, *Doina de dor... Dorul de doină*, 2007 – lucrare sinteză în care autorul prezintă publicului larg şi specialiştilor ce a reuşit să realizeze până în prezent şi marchează un eveniment cu semnificaţii deosebite, semicentenarul ansamblului nostru reprezentativ.

Încă înainte să fie angajatul Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş, din 1992, Dorin Oancea conduce sectorul coregrafic, împărţindu-şi activitatea între instruirea formaţiilor şi ansamblurilor antrenate în concursuri ori festivaluri la care sunt invitate în ţară şi peste hotare şi munca de cercetare a zestrei folclorice argeşene de profil (observaţia la faţa locului, înregistrarea cu mijloace moderne video şi fonice), valorificarea (prin spectacole sau tipărituri) bogăţiei de jocuri populare zonale.

Dar izbânda supremă a colegului şi prietenului nostru Dorin Oancea, bucuria vieţii o reprezintă copiii săi: Cătălin Gabriel, şi el maestru coregraf, şef de sector la C.J.C.P.C.T. Argeş, Mihai Cornel, jurist în Capitală şi dansator statornic al ansamblului, Teodora-Elena, la ora când apar aceste rânduri ea urmând studiile clasei a II-a.

Pentru a avea o imagine mai amplă asupra personalităţii maestrului coregraf ***Dorin Oancea***, i-am adresat câteva întrebări.

– Toată viaţa aţi dansat sau i-aţi determinat pe alţii să danseze. Credeţi că această modalitate de exprimare artistică foarte solicitantă a contribuit la crearea personalităţii umane atât a dumneavoastră cât şi a discipolilor?

– Desigur! Nici nu-mi imaginez ce ar fi însemnat viaţa mea fără dans; chiar dacă am fost mereu atras de canto, de actorie, de realizarea scenariilor, regiilor şi scenografiilor revuistice, se pare că am pus mai multă râvnă în cele coregrafice şi mai cu seamă în interpretarea şi montarea dansurilor folclorice. Pentru mine dansul este arta tuturor artelor, incluzând, alături de paşi, strigătura, muzica, straiul, dar înainte de toate înseamnă efort, consumarea energiilor, şansa de

a elimina energiile negative care abundă în jurul tău, dansatorul reuşind să devină mai bun decât mulţi semeni – el înţelege primul ce înseamnă cu adevărat truda şi răsplata efortului. Cine descoperă patima pentru joc rămâne contaminat pentru tot restul vieţii! Poate şi pentru că m-am simţit atât de împlinit dansând, i-am invitat şi pe cei din jurul meu să mi se alăture în acest zbor spre înălţimi, tocmai pentru că atunci când miile de spectatori te aclamă extaziaţi, devii mai mult decât un pământean şi pari a te alătura olimpienilor.

– La cursurile şi stagiile la care aţi predat, mai ales în străinătate, aţi cunoscut oameni de diverse naţionalităţi şi multiple categorii sociale, de formaţie şi preocupări diverse; cum s-au manifestat în colectivitate în receptarea unei activităţi grele şi diverse?

– Cei de peste tot, care se ataşează dansului, o fac din convingere, pentru că occidentalii nu veneau să-şi satisfacă un capriciu, ei erau văduviţi de propriile rădăcini folclorice, de tradiţii şi erau capabili să facă eforturi imense materiale şi fizice pentru a redobândi ceea ce bunii şi străbunii lor avuseseră mai de preţ. Ansamblul de dansuri «Hora» de la Beauvais-Franţa mă făcea să mă simt mai mândru, tocmai pemtru că îi făcusem pe tinerii francezi să interpreteze cu aceeaşi dragoste ca şi noi folclorul românesc, iar ei radiau de fericire, cântând, strigând şi jucând, ca pe la noi.

– Aţi instruit zeci de formaţii artistice de maturi şi tineri, aţi pregătit trei-patru generaţii de tineri dansatori ai ansamblurilor „Doina" şi „Dorul"; cărui fapt se datorează pemanenţa unei activităţi de peste 50 de ani?

– Dansul înseamnă tradiţie, o relaţie directă cu cei care au vieţuit pe aceste meleaguri de milenii, iar atunci când te dedici dansului, nu faci altceva decât să devii o neînsemnată za din imensul lanţ horal naţional, din care nu mai poţi să te desprinzi pentru că tu refaci fluxul energiilor care-ţi străbat gândirea şi simţurile, conştientizând că eşti parte integrantă din perpetuarea obiceiurilor neamului. Un servitor al muzei dansului (Terpsihora) nu mai are decât şansa travaliului, pentru că devine o secvenţă din rit, face şi el parte din ciclul vieţii şi nu se mai poate desprinde decât atunci când se lasă cortina vieții.

– Pentru că la 65 de ani sunteţi încă tânăr şi puternic, ce v-aţi propus să realizaţi în anii care vor urma? S-au împlinit visurile pe care vi le-aţi propus?

– Nimeni nu a trăit îndeajuns pentru a-şi realiza într-o viaţă toate năzuinţele. Dar trebuie să recunosc că multe dintre ele mi s-au realizat, copiii mei sunt superbi şi iubitori, vrednici şi talentaţi, nepotul meu este dansator de bază în ansamblul vieţii mele, DORUL, care a devenit profesionist. Miile de copii pe care i-am crescut au devenit bunici, aducându-mi generaţii de urmaşi demni de toată lauda, fiind crescuţi în această patimă pentru joc, pentru că şi ei iubesc dansul în egală măsură cu cei care au trebuit să încetinească ritmul, sau să se oprească la un moment dat. Sănătatea mi-a permis să pot dansa şi acum ca în urmă cu cinci decenii, dăruindu-mi mereu câtă puţină tinereţe fără bătrâneţe. Colegii şi oficialităţile mi-au arătat că sunt mereu alături de mine, mulţumiţi de realizările mele, fapt care mă obligă să nu mă desprind din această permanentă horă pământească, imitatoare a jocului astrelor.

Urmează promovarea unor tinere talente în cadrul „Dorului", spectacole aflate în pregătire, cum ar fi „Cine-a zis dorului Dor", susţinerea manifestărilor cultural-artistice judeţene şi tipărirea unei ample lucrări în două volume, despre pasiunea vieţii mele, DANSUL.

Dumnezeu l-a ajutat să-şi realizeze visul său. Dorin Oancea a crezut în visul vieţii sale, acela de a fi învingător, trecând peste piedici, necazuri, presiuni, căderi sau denigrări, în adevărul viu că dansul dezvoltă, înalţă, înnobilează, cultivă, îndeamnă la prietenie şi ordine, apropie oameni. Pentru toate acestea, la împlinirea vârstei rotunde de 65 de ani, îi transmitem din tot sufletul: La mulţi ani, Dorin Oancea!

Buletin cultural argeşean, Nr. 3 (14) 2008, pag. 39-41.

CONSTANTIN CÂRSTOIU (1938-2019)

Cei care nu l-au cunoscut pe **Constantin Cârstoiu** vor afla despre el că a fost preţuit pentru seriozitatea, fidelitatea, loialitatea, corectitudinea, judecata, compasiunea, „statul în bancă” şi modestia sa, atribute pe care le-a dovedit pe tot parcursul vieţii sale bogate în evenimente şi în realizări.

Cei care l-au cunoscut l-au apreciat în plus pentru politeţea, amabilitatea, pasiunea, blândeţea, hărnicia, promptitudinea şi perseverenţa sa. Este cunoscut ca un om de cuvânt, gata să dea oricând şi oricărui merită o mână de ajutor.

Constantin Cârstoiu a văzut lumina zilei la 7 iunie 1938 în Sboghiţeşti-Nucşoara de Argeş. Părinţii – oameni de treabă, cu frica lui Dumnezeu: Gheorghe, fost păstor în munţii Făgăraş, dulgher – meşter în construcţia caselor, şi Lenuţa (Elena) „luată de suflet”, originară din Domneşti. A fost singurul băiat din cei cinci copii în familie şi erau destule motive pentru cei dragi să-l considere un ajutor de nădejde în ale gospodăriei, dar marea sa dragoste pentru carte şi rezultatele remarcabile obţinute la şcoala din sat şi apoi la Nucşoara îi determină pe părinţi să facă eforturi nebănuite pentru ca fiul lor să-şi continue studiile: la Corbi (1951-1953) şi Câmpulung Muscel (1953-1956, Liceul „Dinicu Golescu”). După absolvire, aproape un an a fost muncitor zilier pe un şantier de căi ferate forestiere (Curtea de Argeş – Aluniş – Bahna Rusului).

În vara lui 1957 se înapoia din Capitală nespus de bucuros: reuşise la Facultatea de Filologie a Universităţii, secţia Teoria literaturii, critică literară şi folclor. Se bucura de aprecierea valorosului prof. univ. dr. doc. Mihai Pop, care a condus câteva decenii Institutul bucureştean de Etnografie şi Folclor „Constantin Brăiloiu”, dar şi a lui Alexandru Amzulescu, Ovidiu Bârlea, Adrian Fochi, Ghizela Suliţeanu, ale căror sfaturi le-a urmat cu sfinţenie, aplecându-se asupra studiului culturii populare tradiţionale, a folclorului moştenit de la bunica sa, „privighetoarea” Maria Cârstoiu – „Piţuleasa” (1879-1970), ale cărei cântece (doine şi balade), imprimate pe cilindri de ceară, printre primele în ţară, în 1934, de regretatul etnomuzicolog Harry Brauner, l-au marcat pentru toată viaţa pe studiosul nepot care şi-a păstrat mereu dragostea pentru locurile natale, pentru frumuseţea melosului nostru popular. O influenţă deosebită în formarea sa intelectuală au avut-o marii profesori ai Filologiei bucureştene: George Călinescu, Tudor Vianu, Zoe Dumitrescu-Buşulenga (diriginta grupei studenţeşti pe întreaga perioadă universitară), Edgar Papu, Jacques

Byck, Ion Ianoşi, George Macovescu, Savin Bratu, George Munteanu, Silvian Iosifescu, Ion Oană, George Ivaşcu, Mihai Pop, Vicu Mândra şi alţii de la care şi-a însuşit valori intelectuale inestimabile. Participă încă din acei ani la culegeri de folclor rămase memorabile, realizate la Fierbinţi-Ilfov, Peşteana-Jiu (Gorj), Şinca Nouă (Făgăraş) sau în Capitală, în spaţiul modern de înregistrări al Institutului de Folclor. Era prezent şi la „descinderi" de gen în Argeş ori Vâlcea. Tot acestei preocupări putem înscrie nenumăratele ieşiri pentru documentare ziaristică în Mureş, Argeş, Vâlcea, Olt şi Dâmboviţa.

Este cel dintâi filolog din „locul nucilor" – Nucşoara – a cărui nostalgie o duce pentru adevăratul rai peisagistic, pentru calităţile remarcabile ale oamenilor.

După absolvire este repartizat la Studioul Regional de Radio din Târgu Mureş (1962-1966), reporter, unde avea să realizeze cu mult talent emisiunile „Din folclorul regiunii" ori „Lada cu zestre".

Îngrijea culegerea de folclor poetic contemporan *Spune, Mureşule, spune!* (Târgu Mureş, 1965), începând şi colaborarea cu presa cotidiană sau periodică pentru a o continua la Piteşti, unde lucrează la redacţia ziarului „Secera şi ciocanul", redactor (1966-1968), în Slatina-Olt (1968, redactor, secretar de redacţie la cotidianul „Oltul"); publică în ziare şi reviste numeroase articole (în „Albina", „Îndrumătorul Cultural", „Argeşul", „Oltul", „Columna" – Tg. Jiu, buletinul informativ al Centralei „România-film" şi al Centrului Naţional pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale); este cunoscut pentru luările de cuvânt, opiniile şi comentariile cu privire la fenomenul cultural, cu deosebire folcloric, în mass-media din Piteşti şi nu doar.

Un deceniu a servit Comitetul pentru Presă şi Tipărituri, lector în Argeş (1968-1978), după care, instructor-inspector, metodist, şef de birou, redactor şi apoi director al Întreprinderii Cinematografice a Judeţului Argeş (1978-1994, respectiv 1995-1997), iar de atunci, neîntrerupt, până la pensionare (1998), referent-folclorist la Centrul Judeţean Argeş al Creaţiei Populare, având o contribuţie esenţială în dezvoltarea preocupărilor instituţiei pentru patrimoniul culturii tradiţionale.

Ziua şi noaptea, fără glumă o spun, lucrează ca un redutabil stilizator şi corector de carte – a fost lector şi redactor de specialitate al multor asemenea volume (peste 300), avându-i autori pe mulţi condeieri argeşeni şi din alte părţi ale ţării (Bucureşti, Târgovişte, Slatina, Râmnicu Vâlcea), oameni de cultură, cercetători şi publicişti. Se achită conştiincios, cu foarte bune rezultate, în calitatea sa de redactor-şef al trimestrialului de opinii şi informaţii *Buletin cultural argeşean* urmându-i revistei *Cultura* din Piteşti (unde a fost secretar de redacţie în anii 1998-2003). Încă de la înfiinţare (1973), Asociaţia focloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin" din Piteşti îl are vicepreşedinte. Semnează – redactor şi corector – *Caiete folclorice Argeş*.

A scris mii de materiale (articole, interviuri, note, informaţii), începând cu anul 1959 (este ziarist profesionist autorizat) şi lasă cititorilor volumul *Drumul Piţulesei. Maria Cârstoiu – valoros rapsod al plaiurilor muscelene*, Piteşti, 2003, Editura „Paralela 45", 274 pagini; şi studiul monografic intitulat „Căluşul – rit, ceremonial, magie, ritual, dogmă", apărut în lucrarea *Hălăi-şa! Căluşul argeşean!*, de Dorin şi Cătălin Oancea, Piteşti, 2001, Editura „Paralela 45", pp. 7-116. A fost consultantul filmelor video „Cântul lemnului" şi „Constructori de instrumente populare – Ion

Arsene, Traian Ciuculescu şi Valeriu Ivaşcu” (martie 1995), realizate de studioul de film al CJCP Argeş.

A contribuit la redactarea, îngrijirea şi publicarea unor numeroase lucrări de referinţă pentru aceste locuri binecuvântate de Dumnezeu.

Îşi propune să realizeze o monografie folclorică a Nucşoarei, un dicţionar al personalităţilor argeşene şi o lucrare monografică sentimentală despre inegalabilul lăutar argeşean Ion Matache.

Lista realizărilor sale ar mai putea continua, dar să lăsăm ca ele să se decanteze în timp şi la altă aniversare să le prezentăm.

Am punctat unele din realizările omului de cultură, ziaristului, cercetătorului, folcloristului, şi am făcut mai puţine referiri la omul Costel Cârstoiu. La acest capitol putem spune, fără să greşim, că ne aflăm în faţa unui coleg şi apropiat, a unui familist ireproşabil, a unui tată nemaipomenit şi a prietenului statornic şi afectuos. Toate aceste calităţi ale sale ne determină să afirmăm cu bucurie că toţi ne mândrim cu faptul că suntem contemporani cu el.

Pentru a completa profilul septuagenarului omagiat, i-am adresat câteva întrebări:

– Cum s-au reflectat în tot ceea ce aţi scris – de-a lungul unei jumătăţi de veac de activitate continuă – locurile natale, familia, anii copilăriei şi ai adolescenţei?

– De la 7 iunie [2008, n.n.] mă aflu în anul 71 al vieţii. Marelui Stăpân de Sus trebuie să-i aduc mulţumiri pentru aceasta! El mi-a îngăduit să ajung aceste zile. Mă înţelege că nutresc preţuirea cuvenită pentru bunii mei care au fost nişte neajutoraţi material. Mi-i amintesc atâta vreme cât am să mai fiu: îmbrăcau veşminte modeste, însă curate, mâncau doar ce rămânea de la noi, copiii – patru în fiecare zi la masă. Din patul unde ne găseam somnul noaptea, îi auzeam pe cei care mi-au dat viaţă, întrebându-se ce ar putea să ne mai pună în strachină ziua următoare...

N-am reuşit să evoc în rândurile scrise până acum decât frânturi din aceste realităţi. Poate sunt vinovat. Dar pe cine interesa cât eram noi de sărmani, ce preocupări existenţiale aveam, cum reuşeam să trăim?

Şi câte oftaturi grele, de năduf, nu se auzeau în cuibul de necazuri şi de griji...

Mă umpleam, însă, de frumuseţea peisajului montan frumos cum altul nu-i: poieni înconjurându-ne, păduri coborând până aproape de vatra satului, verdeaţă, pomi fructiferi, ape cu peşte – Râul Doamnei, lacurile Învârtita, Vulpoaia...

N-am reuşit să evoc, în rândurile scrise, astfel de momente cu împliniri şi necazuri. Poate nu mă gândeam că ar face plăcere cuiva, sau nu eram în stare să aştern pe hârtie asemenea gânduri. Am făcut bine? Am greşit? Nu ştiu ce aş putea răspunde. Merita să încerc o icoană a părinţilor care n-au ştiut decât să ne asigure nouă, urmaşilor, un trai cât de cât pe măsura dorinţei menţinute de-a pururi în fiinţa prea puţin mângâiată.

Însă câte ceva din preaplinul naturii înconjurătoare îl puteţi găsi în paginile volumului „Drumul Piţulesei. Maria Cârstoiu, valoros rapsod al plaiurilor muscelene”, apărut în 2003.

– Atmosfera universitară, anii studenţiei, trăiţi în Capitală, v-au marcat în formarea intelectuală.

– Răspunzând simplu numai „Da”, multe ar rămâne în afara cunoaşterii de către cititori. După liceu („Dinicu Golescu” din Câmpulung Muscel, unde aveam dascăli de valoare precum

Ecaterina-Tita Băjan, dr. Ion Hurdubeţiu, Alexandru Bera, Gheorghe Mitu, Eliza Scutaru...) urmam Facultatea de Filologie a Universităţii din Bucureşti, secţia Teoria literaturii, critică literară şi folclor, cu specialitate Foclor. Învăţam de la marii profesori, neuitaţi, respectul şi cultul muncii, ale cuminţeniei, statorniciei, dreptăţii, adevărului, cinstei, corectitudinii, luminii. Şi nu mă înşelam nicicând. Le-am urmat sfaturile, pe întreaga mea activitate în presă (Radio Târgu Mureş, ziarele „Secera şi ciocanul" din Piteşti, „Oltul" din Slatina), la Întreprinderea Cinematografică a Judeţului Argeş şi aici la C.J.C.P.C.T Argeş (Centrul Creaţiei Populare Argeş).

Principiul în care cred cu tărie este acesta: unui om, dacă nu-i pot face bine, nu trebuie să-i fac rău; omul din faţă este cel puţin egalul meu; n-am întâlnit om inferior mie.

– Momente definitorii, deosebite, care v-au influenţat evoluţia în timpul creaţiei?

– Cunoaşterea oamenilor, de cele mai multe ori, definitorie pentru ce aveam de făcut, pentru acel drum curat, corect, cinstit, pe care n-o puteam apuca fără muncă, trudă şi credinţă în izbândă. Şi, fireşte, cunoaşterea treptată a subiectelor pentru viitoarele preocupări profesionale. Eram încă elev în liceu (1955-1956) când veneau în comună cercetătorii de folclor Alexandru Amzulescu, Paula Carp, Ghizela Suliţeanu, Lucilia Stănculeanu-Georgescu, Adrian Vicol, Andrei Bucşan, care culegeau nestemate ale creaţiei populare din locurile unde am văzut pentru prima dată lumina zilei. Aşa reluau pentru valoarea, frumuseţea, lirismul şi încărcătura lor emoţională cântecele bunicii mele, Maria Cârstoiu – „Piţuleasa", dar şi ale altor zeci de păstrători ai frumuseţilor cântate, rostite şi gândite, fericit izvodite în clipele de logodnă a sufletului cu arta.

Şi, evident, ucenicia şi colegialitatea în cercetare „sub aripa Şcolii Mihai Pop", prof. univ. dr. doc., conducătorul cursurilor şi al seminariilor de folclor la Facultate, alături de care am şi efectuat deplasări folclorice fructuoase în zonele din judeţul Gorj (Peşteana – Jiu), împrejurimile Capitalei (Fierbinţi), ale Braşovului (Şinca – Făgăraş). Mai târziu aveam să aplic întru totul învăţămintele deprinse, cunoscând oameni, creaţii, bucurii, necazuri ale unor pământuri precum cele din Mureş, Argeş, Vâlcea, Dâmboviţa, Olt. Fără să abdic de la deontologia profesională.

– După ce principii v-aţi ghidat în activitatea de folclorist? Dar în cea de ziarist?

– Mai întâi, respectul pentru cei aflaţi lângă mine. Apoi, păstrarea prin notare şi înregistrare a caracterului autentic al creaţiei populare, culegând cu prioritate ceea ce poate să dispară în timp. Pentru a nu insista asupra caracterului ştiinţific al întreprinderii şi al traducerii în pagini de studiu şi de carte, aducerea în mass-media, cu fiecare prilej, a rezultatelor încununând cercetarea. Cam aceleaşi principii le-am aplicat şi în munca de ziarist, servind adevărul, autenticitatea faptelor, credinţa în bine, folosirea unui stil potrivit, cât mai ales (aici, în acest punct, preocupările folcloristului rămân categoric doar ale sale, oarecum diferite – mă refer la modul de redactare-formulare).

Procedez la fel şi în corectura-stilizare a unor lucrări, multe (se apropie de 300 numărul acestora), domeniu în care sunt foarte priceput şi apreciat, „acasă". O muncă pe care o fac pasionat, cu plăcere, aşa cum se întâmplă de fiecare dată. Şi, trebuie să recunosc, ţin la un asemenea punct de vedere dătător de satisfacţii.

– S-au împlinit visurile pe care aţi dorit să le realizaţi în viaţă?

– Nicidecum. Când am început să preţuiesc aceste „meserii”, mi-am dat seama că trebuie să-mi apropii mult mai mult domeniul aflat sub „observaţie”, pentru ca finalizarea să fie utilă realităţii urmărite.

Atât am putut face, ţinând seamă de limitele omeneşti pe care şi eu – mai ales eu – le am. Trebuie ţinut cont şi de posibilităţi – mă refer la timp, disponibilităţile tehnice astăzi cu toată generoasa deschidere spre cel pe care îl conduc pas cu pas gândul bun, setea cunoaşterii. Se înţelege, trebuie să lucrezi totdeauna bine intenţionat, convins că serveşti adevărul, dreptatea, succesul treburilor care cad sub incidenţa unuia şi altuia din domenii. Am bucuria să cred în progresul neîntrerupt al muncii, uitându-mă totdeauna cu drag şi admiraţie la cercetătorii de astăzi, la tinerii care se pregătesc pentru mâine.

– Ce vă propuneţi pentru anii următori?

– În primul rând să aşez ceea ce am făcut, orice realizare, pe făgaşul organizătii, al sistematizării, al finisării. Aşijderea, să profit de condiţiile actuale de care beneficiază cercetarea folclorului, respectiv ziaristica. Vreau să răspund oricărei cerinţe în materie, spre a contribui pe măsura posibilităţilor la întronarea unui climat benefic, în acest complex numit viaţă.

Am datorii faţă de consătenii mei, nucşorenii aşteptând o punere în valoare a bogăţiei lor folclorice, zestre moştenită.

Mai sunt şi alte obiective de atins în munca mea. Sper să nu rămână simple deziderate!

Nu am putea încheia aceste rânduri aniversare decât folosind un citat care se potrivește întregii existenţe a celui evocat: *Folclorul trebuie să trăiască necontenit, probând temeinicia pe aceste plaiuri a rânduielilor şi neamului românesc. Fiidcă, precum glăsuieşte un cântec pe care merită fără istov să-l fredonăm, apărându-l şi crezând mereu în el: „Că tot ce-i românesc nu piere!/ Şi nici nu va pieri!”.*

Aşa deci, să-i urăm din sufletele noastre, cu sinceritate: La mulţi ani, Constantin Cârstoiu!

Buletinul cultural argeșean, Anul IV, Nr. 2 (13), 2008, Pitești, pag. 7-9.

COMPOZITORUL GHEORGHE BAZAVAN, MAESTRU AL MUZICII CORALE ROMÂNEŞTI

Inițiativa sărbătoririi unui secol de la nașterea maestrului Gheorghe Bazavan o găsesc binevenită şi merită felicitări inițiatorii acestui important eveniment.

Compozitorul Gheorghe Bazavan a fost pentru mișcarea corală românească un creator talentat şi inspirat, un îndrumător priceput, un păstrător şi transmițător al tradițiilor noastre muzicale.

Am avut fericirea de a-l cunoaște în perioada când lucra la Casa Centrală a Creației Populare, când, fiind la începutul activității, m-am bucurat de sfaturile domniei sale în domeniul culturii populare. Mărturisesc cu sinceritate că tot ce m-a învățat maestrul Bazavan mi-a folosit în întreaga mea activitate.

În perioada 1960-1990, pe parcursul a 30 de ani, colaborarea maestrului Gheorghe Bazavan cu mişcarea corală de amatori din Argeş a fost foarte bogată şi s-a concretizat nu numai din punct de vedere repertorial, dar şi prin îndrumarea unor dirijori pricepuţi care conduceau formaţii prestigioase.

Compozitorul Gheorghe Bazavan a scris numeroase piese în primă audiţie pentru renumitele coruri de la Domneşti, Călineşti, Topoloveni, Galeş, Curtea de Argeş, pentru Corala „Negru Vodă" din Câmpulung Muscel, pentru Corala bărbătească „D.G. Kiriac" şi pentru Corul de Cameră „Ars Nova", ambele din Piteşti. Am încă în faţă câteva dintre compoziţiile sale (partituri cu un scris inegalabil, de o ţinută remarcabilă), create şi dedicate unor dirijori apreciaţi ai Argeşului. Zeci de coruri din oraşele şi satele judeţului nostru aveau în repertoriile lor minunatele cântece patriotice şi prelucrările folclorice ale maestrului, dăruite cu atâta dragoste de omul care şi-a închinat toată viaţa muzicii.

A contribuit prin calităţile sale de bun îndrumător la pregătirea corurilor de la Călineşti, Topoloveni, Domneşti, pentru unele evenimente muzicale deosebite pe plan naţional, făcând adevărate demonstraţii în însuşirea unor partituri dificile de către cei care nu aveau o pregătire de specialitate. Se apropia de sufletul lor şi îi făcea să înţeleagă tainele unei meserii minunate. A participat la sărbătorirea unor coruri argeşene, la unele reuniuni corale de tradiţie, de fiecare dată încununând participarea sa prin cuvinte bine gândite şi dătătoare de speranţe pentru dirijorii şi membrii corurilor prezente la aceste evenimente.

În anii 1970-1988, când la Piteşti s-a desfăşurat Festivalul Coral Naţional „D.G. Kiriac", compozitorul Gheorghe Bazavan a făcut parte la majoritatea ediţiilor din juriul concursului care stabilea cele mai bune corale selectate să primească trofeul festivalului. În anii 1974, 1975 şi 1978 a fost şi preşedintele juriului. Priceperea sa, corectitudinea, harul şi înţelepciunea au contribuit la aprecierea corectă valoric a sutelor de formaţii pe care le-a audiat, pe cele mai bune răsplătindu-le cu laurii mult meritaţi. Ceea ce m-a impresionat cu acest prilej a fost faptul că maestrul Gheorghe Bazavan ştia sute de coruri din ţară, cunoscându-le evoluţia în decursul anilor.

Avea legături cu foarte mulţi dirijori cărora le cunoştea activitatea şi evoluţia profesională de foarte mult timp. Ne-am bucurat de sprijinul său şi la alte manifestări muzicale şi folclorice pe care le-am organizat în decursul anilor, unde aportul său ca specialist a fost de fiecare dată de un înalt nivel.

Mai presus de toate calităţile sale, compozitorul Gheorghe Bazavan a fost un OM, un mare om; toată viaţa s-a bucurat de aprecierea celor care l-au cunoscut, pentru modestia, pentru înţelepciunea, pentru cumpătarea şi priceperea cu care ştia să rezolve toate momentele solicitante din viaţă.

Am fost onorat să mă bucur de prietenia domniei sale, la fel ca şi alţi argeşeni, oameni de cultură şi muzică, precum prof. Gheorghe Gomoiu, pr. Ion Ionescu, prof. Emanoil Popescu, prof. Moise Mitulescu, prof. Dumitru Croitoru, pr. Teodor Manda, prof. Gelu Ciuculescu, prof. Radu Oprea, Corneliu Lamba şi mulţi alţii, figura emblematică a maestrului stăruind şi astăzi în memoria noastră.

La aniversarea a 100 de ani de la naşterea sa, trebuie să ne facem datoria de a-i păstra o amintire vie, spre a-i transmite generaţiilor viitoare creaţia muzicală ce face parte din tezaurul de valori ale poporului nostru.

Un gând curat pentru maestrul Gheorghe Bazavan!

Valeriu Bazavan, Marcel Ţena, *Centenar Gheorghe Bazavan. 1916-2016. Pe Burnaz, pe Bragadiru*, Editura „Scrib”, Bucureşti, 2016, pag. 92-94.

FOLCLORISTUL ŞI ETNOGRAFUL DR. MIHAIL M. ROBEA LA 85 DE ANI

În domeniul folcloristicii Argeșul și Muscelul au dat câteva personalități care s-au impus pe plan național. Unul dintre ei este și eruditul cercetător, doctor în filologie, Mihail M. Robea. Cu modestia-i recunoscută, domnia sa a trudit vreme de aproape 65 de ani pentru cercetarea și valorificarea culturii populare tradiționale din această străbună vatră românească, scoțând de sub tipar numeroase mărturii de incontestabilă valoare.

Mihail M. Robea s-a născut la 16 octombrie 1928, într-o familie de ţărani, în localitatea Mioveni-Argeş. Urmează studiile şcolare de toate gradele: şcoala primară (1936-1942), în comuna natală, Liceul „Vintilă Brătianu" (1942-1950), la Piteşti, apoi Facultatea de Filologie a Universităţii din Bucureşti (1950-1954). Îşi dă licenţa în filologie chiar în anul absolvirii (cu teza „Arta literară a prozei lui I.L. Caragiale", 1954). După absolvire este numit profesor de limba şi literatura română la Liceul Militar „Dimitrie Cantemir" din Predeal, mutat în oraşul Breaza (17 septembrie 1954 – 5 noiembrie 1957). Transferându-se în Bucureşti, funcţionează în învăţământul preuniversitar: director la Şcoala din Brăneşti (5 noiembrie 1957 – 5 noiembrie 1959), director şi profesor la Liceul Teoretic „George Călinescu" (5 noiembrie 1959 – 1 septembrie 1975), profesor la Liceul Industrial „Anghel Saligny" (1 septembrie 1975 – 1 septembrie 1991), Liceul Industrial Nr. 19 (1 septembrie 1991 – 1993) şi Liceul „Optica Română" (1 septembrie 1994 – 1 septembrie 1995); iar în învăţământul universitar, în perioada 1960-1964, ca lector de Limba şi literatura română, post obţinut prin concurs, la catedra de specialitate a Institutului de Petrol, Gaze şi Geologie din Bucureşti.

Paralel cu desfăşurarea succesivă a studiilor şi a activităţii sale didactice de mai târziu, el este atras şi preocupat de multitudinea aspectelor etnografice şi folclorice. Sub impulsul dorinţei de a cunoaşte trecutul şi civilizaţia propriei sale aşezări sociale şi al lecturii unor monografii săteşti generate de şcoala sociologică a lui D. Gusti, începe să fie constant preocupat de alcătuirea monografiei Miovenilor. În acest sens, încă din ultimii ani de liceu, adună date istorice de arhivă, informaţii etnografice de la bătrâni, reţine şi cântece de la povestitorii şi cântăreţii locali, îndeosebi de la lăutarii din familia Marica, şi întreţine o bogată corespondenţă cu specialiştii musceleni, în special cu preotul Ioan Răuţescu (1892-1974) de la Dragoslavele. La sfârşitul ultimului an de liceu (1950), monografia comunei natale, într-o primă variantă, era încheiată.

Debutează cu un articol („Vocabular regional din Muscel") publicat în revista *Cum vorbim?* (an I, nr. 3, dec. 1949, p. 34), bazat pe o secvenţă din monografia amintită.

În perioada imediat următoare încheierii studiilor, preocupările lui Mihail M. Robea din domeniul culturii populare se lărgesc şi se intensifică pe mai multe planuri. Continuă să frecventeze Institutul de Folclor, să-i cunoască investigaţiile din teren, metoda modernă aplicată, ansamblul mijloacelor tehnice utilizate, dezbaterile teoretice ale folcloriştilor de aici (Mihai Pop, Al. Amzulescu, Corneliu Bărbulescu ş.a.).

În 1978 își susține teza de doctorat „Folclorul din Valea Vâlsanului – Argeș”, avându-l conducător științific pe prof. univ. dr. doc. Mihai Pop. Teza are la bază o cercetare aprofundată pe teren.

Tot în această perioadă i s-au cristalizat folcloristului cele trei direcții ale activității sale etnofolclorice – caracteristici proprii oricărui folclorist – pe care el, în pofida numeroaselor obstacole editoriale și întâmpinate pe teren, le urmează cu consecvență: identificarea și tezaurizarea producțiilor populare; valorificarea editorială a unor bunuri folclorice ignorate sau a anumitor texte tipărite anterior, dar greu de găsit acum; studierea spiritualității populare. Evident, în mod practic, toate aceste laturi desfășurate alternativ formează aspectele intime și coerente ale unui singur fenomen.

În *spațiul identificării și tezaurizării*, ancheta folcloristică din Mioveni-Argeș a fost reluată, după un răstimp, într-o altă arie geografică, din apropierea Capitalei, în microzona Brăneștiului. Din satele microzonei (Brănești, Băjenari, Pasărea, Islaz, Vadul Anei și Piteasca), unele fiind așezări cu populație bulgară, reține, în anii 1957-1959, anumite cântece lirice vechi și numeroase date despre unele obiceiuri specifice acestor localități, în special obiceiul cucilor, de la Lăsatul-Secului, la Postul Paștelui. Datele respective și ilustrațiile fotografice vor constitui substanța materialelor despre acest obicei.

Urmează însă o amplă investigație monografică în Valea Vâlsanului, bogată în folclor, vale situată în nordul Argeșului, la limita dintre zonele folclorice Argeș și Muscel, cu populație răspândită în 40 de vechi așezări, atestate documentar încă din secolul al XV-lea. După cercetarea materialelor istorice aflate în Arhivele Statului și a celor folclorice din principalele biblioteci (privitoare la microzonă), au fost stabilite componentele organizatorice, metodologia potrivită, documentația, mijloacele tehnice adecvate (de înregistrare și fotografiere).

Întrucât investigarea în „punctele-pilot” s-a dovedit insuficientă pentru o microzonă – căci nu se descopereau toate fenomenele etnofolclorice – a adoptat culegerea în serie (sat cu sat), care a condus la rezultate extraordinare. Dar a necesitat, pentru el, unul singur, o muncă uriașă și un timp mai îndelungat. Prin eforturi deosebite, investigațiile începute în toamna anului 1968 au fost încheiate la sfârșitul anului 1972. Însă, în anii următori (1973-1997), a revenit periodic, pe teren, pentru înregistrarea de proză în Stroești. Acțiunea a condus la un rezultat puțin sperat – înregistrarea pe bandă magnetică a sute de povești și de cântece și descrierea pe fișe a zeci de obiceiuri și fenomene folclorice. Proza, un sector întins, a fost valorificată editorial în volumele: *Basme, snoave, legende și povestiri populare* (București, 1979, două ediții); *Basme populare românești*, 1986; *Basmul cu Ion Săracu și Sfântul Soare. Basme populare din Muntenia*, 1994; *Basme și legende populare românești*, 1996; *Băiatul de împărat și Iozefina-cea-Frumoasă*; *Basme, legende și povestiri*, 1998. Bogăției și varietății creației folclorice din satul Stroești îi sunt dedicate două volume: *Folclorul poetic din Stroești – Argeș*, 1980, și *Proză populară din Stroești – Argeș. Basme, snoave, legende, povestiri populare*.

Se află în stare de imprimare culegerea poetică a văii, *Cântece și poezii populare românești* (700 de pagini). Toate culegerile au texte transcrise științific, unele chiar „dialectal”, și posedă un aparat critic complex. Cărțile au fost primite în termeni favorabili de către specialiști, remarcându-

li-se valenţele ştiinţifice şi valoarea contribuţiei lor la înnobilarea tezaurului folcloric: Nicolae Constantinescu, Al. Dobre, C. Negreanu, Iordan Datcu, Aurică Gh. Olteanu, Adriana Rujan, Maria Cuceu, I. Moanţă, I.T. Alexandru, Al. Andrei, G. Munteanu, I. Cruceană ş.a. Datorită valorii sale, volumul *Basme populare româneşti* a fost distins cu premiul „Simeon Fl. Marian", al Academiei Române pe anul 1986.

Cercetări etnofolclorice a mai întreprins, de asemenea, şi în alte arii argeşene şi muscelene, în microzonele Miceştiului şi Mioveniului, precum şi în câteva aşezări din zonele Suceava, Vaslui, Botoşani etc., de unde a adunat producţii poetice şi piese de teatru.

Publicarea textelor etnofolclorice inedite şi a altora devenite rare, însoţite de comentarii pertinente, constituie o altă latură a activităţii lui. Un ciclu de oraţii de nuntă din 1828 şi un altul de colinde şi reţete medicale constituie substanţa a două lucrări: *Vechi oraţii de nuntă în Argeş* şi *Vechi texte folclorice din nord-vestul Munteniei*. Aceste texte, descoperite în carnetele de însemnări ale unor preoţi din prima jumătate a secolului trecut, ilustrează faptul că transcrierea folclorului a început cu mult timp înaintea lui Vasile Alecsandri.

Dintre autorii editaţi şi propuşi pentru reeditare, cu textele selecţionate şi cu aparatul critic realizat de el, notăm: George Ulieru, *Scrieri*, 1966, cu un jurnal impregnat de aspecte etnofolclorice; Mihail Canianu, *Studii şi culegeri de folclor românesc* (în colaborare cu Al. Dobre) şi ultima apariţie editorială din 2011, Dumitru Mihalache, *Basmul cu Roşu-Împărat şi Verde-Împărat. Poveşti, poezii şi obiceiuri populare*, o lucrare care-şi aşteptase apariţia de foarte mult timp. A mai publicat, în 2009, *Mioveni-Argeş. Corpuscul de documente şi inscripţii ale oraşului Mioveni*, la Casa Editorială „Muntenia".

O contribuţie importantă a avut Mihail M. Robea și la elaborarea culegerii de *Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş-Muscel*, editată de Centrul Creaţiei Populare Argeş în anul 1998 (reeditare, 2011, Editura „Alean").

În 2003, instituţia numită îi acordă *Premiul pentru cel mai reprezentativ cercetător, culegător şi valorificator al folclorului argeşean*; în 2012 primeşte *Premiul de excelenţă pentru întreaga activitate în slujba culturii populare,* iar la *Sărbătorile Argeşului şi Muscelului*, Consiliul Judeţean Argeş îl declară *Fiu şi Cetăţean de Onoare al judeţului Argeş*.

Are peste 120 de studii şi articole în care probează rigoarea metodei, cuprinderea integrală a fenomenului cercetat – exprimându-şi opiniile cu probitate în pagini care se reţin. Este membru de onoare al Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin".

Preocupările sale nu se opresc aici. Multe din manuscrisele dlui Mihail M. Robea aşteaptă să vadă lumina tiparului. Să-i dorim să fie sănătos, să-şi vadă proiectele împlinite, bucurie la cei dragi şi, la ceas aniversar, 85 de ani, să-i urăm un sincer: La Mulţi şi fericiţi Ani!

SCRIERILE PUBLICATE ŞI INEDITE ALE AUTORULUI

I. FOLCLOR ŞI ETNOGRAFIE

1. Volume tipărite

1. Robea, Mihail M., *Basme, snoave, legende şi povestiri populare*. Folclor din Valea Vâlsanului – Argeş, Bucureşti, Societatea Literară „Relief Românesc”, 1979, 213 p.

2. Robea, Mihail M., *Basme, snoave, legende şi povestiri populare*. Folclor din Valea Vâlsanului – Argeş, Bucureşti, Societatea Literară „Relief Românesc”, 1979, 231 p. Ediţie nouă, adăugită.

3. Robea, Mihail M., *Folclorul poetic din Stroeşti – Argeş*, Bucureşti, Societatea cultural-ştiinţifică Stroeşti – Argeş, 1980, 248 p.

4. Robea, Mihail M., *Basme populare româneşti*, Bucureşti, Editura Minerva, 1986, XLV + 865 p. (Colecţia „Folclor din Oltenia şi Muntenia”, vol. IX). Lucrarea a primit premiul „Simeon Fl. Marian” al Academiei Române pe anul 1986.

5. Robea, Mihail M., *Basmul cu Ion Săracu şi Sfântul Soare*. Basme populare din Muntenia, Bucureşti, Casa Editorială „Cuget, Simţire şi Credinţă”, 1994, 174 p.

6. Robea, Mihail M., *Basme şi legende populare româneşti*, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 1995, 240 p.

7. Robea, Mihail M., *Proză populară din Stroeşti – Argeş*. Basme, snoave, legende, povestiri populare, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 1997, 288 p.

8. Robea, Mihail M., *Proverbe şi ghicitori*, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 1998, 160 p.

9. Robea, Mihail M., *Proverbe şi zicători. Ghicitori*, Ediţie nouă, revăzută, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 1998, 160 p.

10. Robea, Mihail M., *Proverbe, zicători, ghicitori şi strigături*, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 160 p.

11. Robea, Mihail M., *Băiatul de împărat şi Iozefina-cea-frumoasă*. Basme, legende şi povestiri populare, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 1998, 144 p.

12. Robea, Mihail M., *Cântece şi poezii populare româneşti*, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2004, XXXII + 352 p.

13. Robea, Mihail M., *Mioveni – Argeş. Corpusul de documente şi inscripţii ale oraşului*, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2009, 328 p.

14. Robea, Mihail M., *Ceramica populară din nord-vestul Munteniei: Valea Vâlsanului – Argeş*, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2012, 96 p.

15. Robea, Mihail M., *Lumini Etnice. Studii şi articole de etnologie*, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2012, 304 p.

A contribuit, cum spuneam, cu materiale de folclor la realizarea lucrării coordonate de Adriana Rujanşi Costin Alexandrescu, *Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş-Muscel*, Piteşti, Centrul Creaţiei Populare al judeţuluiArgeş, 1998 (XXXII + 352 p.) şi 2011 (ediţie revăzută şi

adăugită, XXVI + 422). Extrasele din culegerile de colinde şi obiceiuri culese de Mihail M. Robea au fost numerotate: 6a, 6b, 7, 8, 13, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24a, 24b, 25, 47, 139, 141, 164, 303, 375a, 375b, 382, 398, 402, 403a, 403b, 409, 425a, 425b, 429, 431, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 450, 453, 455, 456, 460a, 463, 464, 465, 466, 467, 469, 470, 471a, 471b, 472, 485a, 492, 501, 502, 508a, 508b, 515b, 515c, 526, 540.

2. Ediţii îngrijite ale unor folclorişti

Mihail Canianu, *Studii şi culegeri de folclor românesc*. Ediţie îngrijită de Mihail M. Robea şi Al. Dobre. Cuvânt-înainte de Dan Horia Mazilu. Studiu introductiv de Al. Dobre. Glosar, indicele subiecţilor anchetaţi şi bibliografie de Mihail M. Robea. Bucureşti, Editura Minerva, 1999, 282 p.

Dumitru Mihalache, *Basmul cu Roşu-Împărat şi Verde-Împărat. Poveşti, poezii şi obiceiuri populare*. Ediţie critică, îngrijită, note, comentarii, glosar, bibliografie, studiu introductiv şi indice de persoane, Casa Editorială Muntenia, 2012, 416 p.

3. Ediţii îngrijite ale unor scriitori

1. George Ulieru, *Scrieri*, Ediţie îngrijită, tabel cronologic şi bibliografie de Mihail M. Robea, prefaţa de I. Biberi, Bucureşti, EPL, 1967, XXIV + 200 p.
2. V. Alecsandri, *Poezii, proză şi teatru*. Antologie şi tabel cronologic, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2001, 255 p.
3. I. Creangă, *Poveşti, povestiri, amintiri*. Antologie, tabel cronologic şi glosar, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 1998, 192 p.
4. I. Creangă, *Poveşti, povestiri, amintiri*. Antologie, tabel cronologic, glosar şi „Aprecieri critice". Ediţie nouă, revizuită şi completată, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2003, 224 p.
5. M. Eminescu, *Poezii şi proză*. Selecţia textelor, îngrijirea lor şi tabel cronologic, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2000, 192 p.
6. M. Eminescu, *Poezii şi proză*. Selecţia textelor, îngrijirea lor, tabelul cronologic şi „Aprecieri critice". Ediţie revăzută şi adăugită. Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2008, 192 p.
7. I.L. Caragiale, *Schiţe, nuvele, teatru*. Antologie şi tabel cronologic, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2004, 222 p.
8. I.L. Caragiale, *Schiţe, nuvele, teatru*. Antologie, tabel cronologic şi „Aprecieri critice", Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2005, 227 p.
9. P. Ispirescu, *Basme*. Antologie, tabel cronologic, „Aprecieri critice", Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2002.
10. P. Ispirescu, *Basme*. Antologie, tabel cronologic şi „Aprecieri critice", Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2003, 176 p.
11. Ioan Slavici, *Nuvele*. Antologie, tabel cronologic şi „Aprecieri critice", Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2002, 160 p.
12. G. Coşbuc, *Poezii şi proză*. Antologie, tabel cronologic şiselecţia „Aprecierilor critice", Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2001, 144 p.

13. G. Topîrceanu, *Poezii şi proză*. Antologie, tabel cronologic şi selecţia „Aprecierilor critice", Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2002, 125 p.

14. Emil Gârleanu, *Din lumea celor care nu cuvântă*. Antologie, tabel cronologic şi aprecieri critice, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2005, 177 p.

15. Edmondo de Amicis, *Cuore – inimă de copil*. Cuvânt-înainte de Al. I. Odobescu, Ediţie îngrijită şi tabel cronologic, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2005, 304 p.

4. Volume pregătite pentru tipar

Studii şi articole de etnologie, vol. II.

Pagini de istorie literară.

Poveşti, poezii şi obiceiuri populare de la românii din afara graniţelor.

Folclorul din Valea Vâlsanului – Argeş. Studiu monografic.

Mioveni – Argeş.Corpusul de documente şiinscripţii ale oraşului, vol. II.

Structuri folclorice şi valori etnografice din Mioveni – Argeş.

II. STUDII ŞI ARTICOLE DE ETNOLOGIE

1. Studii şi articole de folclor şi etnografie

1. *C. Rădulescu-Codin, un pasionat şi harnic folclorist*, în „Cultura poporului" (Bucureşti), an VI, nr. 5, mai 1956, pp. 57-58.

2. *C. Rădulescu-Codin, un mare folclorist al regiunii noastre*, în „Secera şi ciocanul", an. VI, nr. 741, 9 sept. 1956, p. 2.

3. *Noi date despre folcloristul C. Rădulescu-Codin*, în „Revista de folclor" (Bucureşti), an. III, 1958, nr. 4, pp. 140-145.

4. *Andrei Bârseanu – folcloristul*, în „Limbă şi literatură" (Bucureşti), vol. IV, 1960, pp. 195-210.

5. *Culegerea şi valorificarea folclorului literar în presa democratică (1920-1944)*, în „Limbă şi literatură", vol. XIII, 1967, pp. 145-163.

6. *140 de ani de la naşterea haiducului Radu Anghel*, în „Secera şi ciocanul", an. XVIII, nr. 4260, 21 ian. 1968, p. 3.

7. *George Călinescu şi folclorul*, în „Manuscrise" (Bucureşti), an. III, 1970, nr. 3, pp. 18-20.

8. *Culegerea şi studierea folclorului din Valea Vâlsanului – Argeş,* în „Tribuna şcolii argeşene" (Piteşti), vol. IV, 1971, pp. 70-73.

9. *Gheorghe Florescu, dascăl entuziast şi folclorist pasionat*, în „Şcoala Argeşului" (Piteşti), vol. II, 1973, pp. 102-103.

10. *Jocul Caprei în Valea Vâlsanului – Argeş,* în „Museum", Muzeul Goleşti – Argeş, vol. I, 1974, pp. 205-225.

11. *Folclor*, în „Orizonturi", an. VI, 1976, nr. 1, p. 17 (Articol nesemnat).

12. *Concepţia ştiinţifică despre folclor în presa democratică din perioada interbelică*, în „Orizonturi”, an VI, 1976, nr. 2, pp. 61-76.

13. *Festivalul „Cântarea României” la liceul nostru*, în „Orizonturi”, an VII, 1977, nr. 1-2, pp. 60-62.

14. *C. Rădulescu-Codin – pedagogul*, în „Interferenţe”, 1977, pp. 9-124.

15. *Vechi oraţii de nuntă în Argeş*, în „Interferenţe”, vol. I, 1978, pp. 89-196.

16. *Teatrul folcloric: jocul cucilor din Brăneşti – Ilfov*, în „Interferenţe”, vol. I, 1978, pp. 167-188.

17. *Vechi obiceiuri populare cu arii de circulaţie insulare în Argeş*, în „Museum”, Muzeul Goleşti – Argeş, vol. II, 1978, pp. 541-556.

18. *Ovid Densusianu – creatorul modelului de monografie folclorică orală*, în „Buletinul Societăţii pe anul 1978”, Societatea de Ştiinţe Filologice din R.S. România, 1978, pp. 109-110.

19. *Balada populară în zona subcarpatică a Munteniei*, în „Interferenţe”, 1979, pp. 157-164.

20. *Unitatea folclorului din Argeş şi Muscel cu cel din alte zone ale ţării*, în „Interferenţe”, I, 1979, pp. 165-178.

21. *Folcloriştii argeşeni şi publicaţiile folclorice conduse de Gh. N. Dumitrescu – Bistriţa*, în „Mehedinţi – istorie şi cultură” (Drobeta-Tr. Severin), vol. II, 1980, pp. 631-639.

22. *Alexandru Dima – exeget al artei populare din Drăguş – jud. Braşov*, în „In memoriam” Alexandru Dima, Iaşi, Universitatea „Alexandru I. Cuza” – Iaşi, 1979, pp. 177-182.

23. *Aspecte ale pomiculturii şi viticulturii în Mioveni – Argeş*, în „Museum”, vol. III, Complexul Muzeal Goleşti – Argeş, 1980, pp. 317-325.

24. *Obiceiurile de iarnă şi repertoriul lor folcloric în Argeş*, în „Museum”, vol. III, Complexul Muzeal Goleşti – Argeş, 1980, p. 671-677.

25. *Participarea argeşenilor şi muscelenilor la Primul Război Mondial reflectată în folclorul local – 60 de ani de la formarea statului naţional unitar român*, în „Museum”, vol. III, Complexul Muzeal Goleşti – Argeş, 1980, pp. 685-690.

26. *Folclorişti argeşeni: Dumitru Mihalache*, în „Argeş”, an. XVII, 1982, nr. 3, p. 3.

27. *Despre publicaţia Şcoala Mehedinţiului*, în „Şcoala Mehedinţiului”, Drobeta-Tr. Severin, vol. X-XI, 1983, p. 176.

28. *Folclorişti argeşeni: Constantin N. Mateescu*, în „Argeş”, an. XIX, nr. 5 (153), mai 1984, pp. 11, 15.

29. *Dumitru Mihalache, etnograf şi folclorist*, în „Revistă de Etnografie şi Folclor”, tom. 30, 1985, nr. 2, pp. 166-174.

30. *500 de ani de atestare documentară. Mioveni – un oraş lângă uzină*, în „Argeş”, an. XX, nr. 9 (169), septembrie 1985, p. 3.

31. *Dumitru Mihalache (1885-1916)*, în „Buletinul Societăţii de Ştiinţe Filologice pe anul 1985”, Bucureşti, Societatea de Ştiinţe Filologice din România, 1985, pp. 149-150.

32. *Ceramica populară din Valea Vâlsanului – Argeş* (I-III), în „Revista de Etnografie şiFoclor", tom. 32, 1987, nr. 1, pp. 49-62; II, *ibidem*, nr. 3, p. 257-273 (Olărie); III, *ibidem*, tom. 35, 1990, nr. 1, pp. 87-101. Cu 27 de foto.

33. *Aspecte istorice şi etnografice din Mioveni – Argeş. 500 de ani de atestare documentară*, în „Studii şi comunicări", vol. IV, Câmpulung Muscel, Muzeul Câmpulung Muscel, 1987, pp. 151-161.

34. *Ion Chelcea (n. 1902)*, în „Buletinul Societăţii pe anul 1987", p. 88-89.

35. *Folcloriştişi etnografi din Argeş: Ion Chelcea*, în „Argeş", an. XXIII, nr. 2 (197), februarie 1988, p. 10.

36. *Vechi texte folclorice din nord-vestul Munteniei*, în „Memoriile Comisiei de Folclor", Academia Română, tom. II, 1988, pp. 49-61.

37. *Câteva obiceiuri din Maramureş*, în „Revista de Etnografie şi Folclor", tom. 34, nr. 4, 1989, pp. 307-308.

38. *Protecţia juridică a operelor folclorice*, în „Revista de Etnografie şi Folclor", tom. 34, 1989, nr. 4, pp. 371-373.

39. *Creaţiile paremiologice în monografiile săteşti ale cadrelor didactice în deceniile 4 şi 5 din secolul nostru*, în „Proverbium Dacoromaniae", vol. 4, 1989, Drobeta – Tr. Severin, Academia Română, 1989, pp. 35-38.

40. *Lupta ţăranilor din Mioveni – Argeş pentru aplicarea reformei agrare din 1864. La 500 de ani de atestare documentară*, în „Studii şi comunicări", V, Câmpulung Muscel, Muzeul Câmpulung Muscel, 1989, pp. 169-173.

41. *Monografiile săteşti muscelene ale învăţătorilor din perioada 1940-1943. Valenţele lor etnografice şi folclorice*, în „Studii şi comunicări", V, Câmpulung Muscel, Muzeul Câmpulung Muscel, 1989, pp. 221-229.

42. *In memoriam. Dimitrie Al. Nanu*, în „Buletinul Societăţii pe anul 1989", Bucureşti, Societatea de Ştiinţe Filologice din România, 1989, pp. 42-43.

43. *Aspecte etnografice şi folclorice ale unei monografii despre Fierbinţii de Sus – Ialomiţa*, în „Revista de Etnografie şi Folclor", tom. 35, 1990, nr. 2, pp. 193-196.

44. *Mioveni – o aşezare demolată îşi revendică numele ei istoric*, în „Argeşul liber", an. I, nr. 34, 9 februarie, 1990, p. 2.

45. *Tipologia folclorului românesc – aspecte teoretice şi metodologice*, în „Revista de Etnografie şi Folclor", tom. 35, 1990, nr. 5-6, pp. 274-277.

46. *In memoriam. Constantin C. Negreanu*, în „Revista de Etnografie şi Folclor", tom. 37, 1992, nr. 2.

47. *Bibliografie cu lucrările lui Constantin Negreau*, în „Revista de Etnografie şi Folclor", tom. 37, 1992, nr. 2, pp. 201-207.

48. *Pr. Ioan I. Răuţescu. La centenarul naşterii sale*, în „Curierul de Argeş", an III, nr. 179, 2 oct. 1992, p. 2.

49. *Folcloristul Ion Cruceană la 81 de ani*, în „Curierul de Argeş", an. III, nr. 181, 9-12 oct., 1992, p. 2.

50. *La aniversarea Institutului de Etnografie şi Folclor*, în „Revista de Etnografie şiFoclor”, tom. 39, 1994, nr. 1-2, pp. 11-13.

51. *File de monografie*, în „Pohta Mihoveanului”, leatul 1994, luna lu’ Gustar, p. 1.

52. *Aspecte etnografice şi folclorice în monografia comunei Drănicu – jud. Dolj,* în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 39, 1994, nr. 3-4, pp. 299-305.

53. *Folclorul în publicaţiile centrale ale Societăţii de Ştiinţe Filologice din România,* în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 39, 1994, pp. 306-308.

54. *Un folclorist: Gheorghe I. Pârnuţă*, în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 39, 1994, nr. 5-6, pp. 465-472.

55. *Ioan I. Garofoiu (1897-1982)*, în Gheorghe Pârnuţă, Flaminu Mârţu, Ovidiu Isbăşescu, *Oameni din Cetatea de Scaun. Personalităţi şi figuri muscelene*, Bucureşti, Edit. V. Cârlova, 1995, p. 140.

56. *Un complex economico-cultural într-un sat tradiţional – Mioveni – Argeş*, în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 40, 1995, nr. 2, pp. 245-247.

57. *Ioan I. Garofoiu – folcloristul,* în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 48, 1997, nr. 3-4, pp. 287-294.

58. *Ceremonialul înmormântării în zona Văii Vâlsanului – Argeş*, în „Caiete folclorice”, Piteşti, 1997, pp. 30-41.

59. *Pluguşorul în Valea Vâlsanului – Argeş în contextul contemporan*, în „Caiete folclorice Argeş”, vol. II, Piteşti, Centrul Creaţiei Populare Argeş, 1998, pp. 36-41.

60. *Dumitru Mihalache – un mare prieten şi colaborator al lui C. Rădulescu-Codin,* în „Caiete folclorice Argeş” – vol. III, Piteşti, Centrul Creaţiei Populare Argeş, 1999, pp. 21-42.

61. *Fondul monografiilor săteşti ale învăţătorilor – importantă sursă documentară pentru etnografia şi folcloristica din Argeş*, în „Caiete folclorice şi etnografice Argeş – Muscel”, an IV, Piteşti, Centrul Creaţiei Populare Argeş, 2000, pp. 16-27.

62. *Monografii săteşti argeşene în manuscris din deceniile 4 şi 5 ale secolului al XX-lea – valoroase surse de documentare pentru istorici şi etnografi*, în „Argesis”. Studii şi comunicări. Seria istorice, vol. X, Piteşti, 2001, pp. 403-412.

63. *Ion I. Popescu – Preocupări etnologice*, în „Argesis”, vol XI, Piteşti, 2002, pp. 549-555.

64. *Etnologi argeşeni omişi din dicţionare – George Florescu* (pp. 581-584), *Constantin Stancu* (pp. 584-586), în „Argesis”, vol. XII, Piteşti, pp. 581-586.

65. *Aspecte ale păstoritului din nord-vestul Munteniei în cântecele lirice şi în baladele populare din Valea Vâlsanului – Argeş*, în „Caiete folclorice Argeş”, vol. V-VI, Piteşti, Centrul Creaţiei Populare Argeş, 2004, pp. 28-35.

66. *Mioveni – Argeş. Corpusul de documente şi inscripţii*, în „Mioveni”, nr. 65, iunie 2004, p. 4.

67. *Etnologi argeşeni omişi din dicţionare (II) – G. Cristea Niculescu* (pp. 675-677), *C. Sorescu* (pp. 677-679), în „Argesis”, tom. XIII, Piteşti, 2004, pp. 675-679.

68. *Nicolae Ghebeş – folcloristul*, în „Argesis”, tom. XIII, Piteşti, 2004, pp. 681-689.

69. *Povestiri şi amintiri despre război, din nord-vestul Argeşului*, în „Caiete folclorice Argeş”, vol. VII-VIII, Piteşti, Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş, 2005, pp. 58-66.

70. *Legenda populară în nord-vestul Argeşului*, în „Caiete folclorice Argeş”, Piteşti, Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş, VII-VIII, 2005, pp. 174-179.

71. *Cu gândul la aniversarea C.J.C.P.C.T.*, în „Arc peste timp”, Piteşti, C.J.C.P.C.T. Argeş, 2006, pp. 314-315.

72. *Legendele populare din Valea Vâlsanului – Argeş*, în „Argesis”, tom. XV, Piteşti, 2006, pp. 513-534.

73. *Momente şi aspecte principale din istoria oraşului Mioveni – Argeş,* în *Mioveni – paşi în timp*, Piteşti, Editura „Alean”, 2007, pp. 58-99.

74. *Interiorul locuinţei tradiţionale din Mioveni – Argeş*, în „Argesis”, XVI, Piteşti, 2007, pp. 489-498. Cu foto.

75. *Corpusul documentelor şi inscripţiilor oraşului Mioveni – Argeş (Introducere),* în *Mioveni-Argeş. Corpusul de documente şi inscripţii ale oraşului*, Bucureşti, Casa Editorială Muntenia, 2008, p. 7.

76. *Dumitru Mihalache, etnograf şi folclorist*, în „Argesis”, XVII, Piteşti, 2008, pp. 401-424.

77. *Colindatul din Ajunul Crăciunului în Valea Vâlsanului – Argeş*, în „Argesis”, XVIII, Piteşti, 2009, pp. 341-349.

78. *Momente din frământările sociale ale sătenilor din Mioveni – Argeş*, în „Lumini etnice”, pp. 263-268.

2. Culegeri proprii şi editări de texte în periodice

1. *Din vremea haiducilor (legendă)*, în „Orizonturi”, an. VI, 1976, nr. 3, p. 19. Nesemnat.

2. *Cuza Vodă în cătunul Sărăcineni (legendă)*, în „Orizonturi”, an. VI, 1976, nr. 3, p. 19.

3. *Variante ale baladelor „Mioriţa” şi „Ciobănaşul” în Valea Vâlsanului – Argeş,* în „Orizonturi”, nr. VI, 1976, pp. 43-51.

4. *Teatrul popular: 1. Banta lui Bujor*, 2. *Ţăranul şi boierul*, în „Orizonturi”, an. VII, 1977, nr. 1-2, pp. 49-55.

5. *Vlad Ţepeş – 500 de ani. Legende despre Vlad Ţepeşşi familia sa:* 1. *Din vremea lui Ţepeş Vodă*. 2. *Poiana Doamnii*, în „Orizonturi”, an. VII, 1977, nr. 1-2, pp. 56-57.

6. *La comemorarea a 60 de ani de la luptele de la Mărăşeşti. Aspecte ale Primului Război Mondial în cântecele populare*, în „Orizonturi”, an. VII, 1977, nr. 1-2, pp. 57-58.

7. *Teatrul popular haiducesc: Prinderea lui Jianu*, în „Orizonturi”, an. VIII, 1978, nr. 1, p. 39-47.

8. *Teatrul popular haiducesc*: 1. *Banta lui Bujor,* 2. *Jocul cerbului*, în „Orizonturi”, an. VIII, 1978, nr. 2, pp. 46-51.

9. *Vechi cântece populare lirice*, în „Orizonturi”, an. VIII, 1978, nr. 2, pp. 51-53.

10. *Teatrul popular: Banta lui Păunaş*, în „Orizonturi”, an. IX, 1979, nr. 1-2, pp. 65-68.

11. *Obiceiuri tradiţionale*: 1. *Jocul caprei,*2. *Urătura cu pluguşorul*, în „Orizonturi”, an. IX, 1979, nr. 1-2, pp. 68-71.

12. *Balade populare*: 1. *Bogatuşi săracu*, 2. *Prin pădurea Bradului*, în „Orizonturi”, an. IX, 1979, nr. 1-2, pp. 71-72.

13. *Colinde şi balade*: 1. *Ia sculaţi, sculaţi!* 2. *Radu lui Anghel din Greci*, 3. *Bogatu şi săracu*, 4. *La fântâna din baltă*, 5. *Cântecu' lui Ghiţă Cătănuţă*, 6. *Uncheşii*, în „Orizonturi”, an X-XI (1980-1981), pp. 57-61.

14. *Cântece din gura poporului*, în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 35, 1990, nr. 1, p. 102.

3. Recenzii şi note de lector

1. *Înfloreşte folclorul argeşean*, în „Secera şi ciocanul”, an. XV, nr. 3367, 4 martie 1965, p. 2.

2. *Un îndreptar practic şi eficient în culegerea folclorului*, în „Secera şi ciocanul”, an XVII, nr. 4378, 9 iunie 1968, p. 2.

3. *Îndreptar pentru culegerea folclorului*, în „Gazeta învăţământului”, an. XX, nr. 952, 21 iunie 1968, p. 4.

4. *Basmul cu Soarele şi Fata de împărat*, în „Secera şi ciocanul”, an. XXIV, nr. 6171, 24 martie 1974, p. 2.

5. Constantin Stancu: *Soarele şi luna*. Balade şi cântece de dragoste şi dor, în „Interferenţe”, vol. I, 1978, pp. 346-347.

6. Iordan Datcu şi Sabina C. Stroescu, *Dicţionarul folcloriştilor* (1979), în „Orizonturi”, an. IX, 1979, nr. 1-2, pp. 72-73.

7. Al. Andrei, *Valori etice în basmul fantastic românesc* (1979), în „Învăţământul liceal şi tehnic profesional” (Bucureşti), an. XXVIII, nr. 6, iunie 1980, p. 41.

8. Ion Cruceană, *Pe Argeş în jos, pe un mal frumos*, în „Secera şi ciocanul”, an. XXXI, nr. 6606, 13 nov. 1981, p. 2.

9. *Ansamblul urban medieval Piteşti de Eugenia Greceanu*, în „Secera şi ciocanul”, an. XXXII, nr. 6673, 25 febr. 1983, p. 2.

10. *Dicţionarul folcloriştilor şi folcloriştii argeşeni*, în „Argeş”, an XIX, nr. 2 (150), febr. 1984, p. 5.

11. *Legende istorice de Petre Stănescu*, în „Secera şi ciocanul”, an. XXXIV, nr. 6732, 13 apr. 1984, nr. 2.

12. *Poveşti de C. Rădulescu-Codin*, în „Secera şi ciocanul”, an. XXXIV, nr. 6760, 26 oct. 1984, p. 6.

13. Gh. Dem. Teodorescu, *Poezii populare române*, în „Argeş”, an. XXI, nr. 3 (175), mart. 1986, p. 11.

14. Gh. Dumitru-Maican, *Muzeul viticulturii şi pomiculturii din România*, Bucureşti, Editura Sport-Turism, 1983, în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 31, 1986, nr. 2, pp. 200-201.

15. *O colecţie reprezentativă: Literatură populară* (I), în „Argeş”, an. XXII, nr. 3 (187), mart. 1987, p. 8.

16. *Valori etnografice într-o publicaţie musceleană*, în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 35, 1990, nr. 1, pp. 79-81.

17. Moise Mitulescu, *Floare albă din cunună. Folclor muzical din judeţul Argeş*. Cu o *Prefaţă* de prof. Ludovic Paceag. Piteşti, Asociaţia Folcloriştilor Argeşeni „C. Rădulescu-Codin” şi CICPMAN, 1982, 59 p., în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 37, 1992, nr. 4, pp. 431-432.

18. *La izvoare*. Poveşti, poezie populară şi cercetări de folclor, de Grigore Botezatu. Chişinău, Hyperion, 1991, 240 p., în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 38, 1993, nr. 1-2, pp.168-170.

19. Miklós fils – de jument. Contesd’untziganehongoris. János Berki raconte. Recuellis et présentes par Veronika Görög. Budapest, Maisond’Edition de l’Academie des Socientces des Hongarie – Paris, 1991, 258 p., în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 38, 1993, nr. 3, pp. 271-273.

20. Dim. Al. Nanu, *Folclor din Oltenia şi Muntenia*, în „Calende”, an. III, nr. 9 (33), sept. 1993, p. 9.

21. Ion Stăvăruş, *Povestiri medievale despre Vlad Ţepeş-Dracula*, Studiu critic şi antologic, în „Calende”, an. IV, nr. 2 (38), febr. 1994, p. 5.

22. *Anuarul Institutului de Etnografie şi Folclor „Constantin Brăiloiu”*, Serie nouă, tom. 3, 1992, Bucureşti, E.A.R., 1993, 258 p., în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 39, 1994, nr. 1-2, p. 182-183.

23. *Ethnos*. Revistă ştiinţifică de etnografie, folclor, artă populară, în „Revista de Etnografie şi Folclor”, nr. 5-6, p. 573-574.

24. *Proverbiam Dacoromaniae*, vol. 4, 1989, nr. 5-6, p. 573-574.

25. *O valoroasă colecţie de folclor argeşean*, în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 40, 1995, nr. 1, pp. 105-106.

26. Adriana Rujan, Costin Alexandrescu, *Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş – Muscel*, Piteşti, CCPJA, 1998, XXVI+422 p., în „Cultura”, an. II, 1999, nr. 1, p. 4-5.

4. Cronici

1. *Simpozionul „Argeşeni în spiritualitatea românească”: C. Rădulescu-Codin, folclorist argeşean de valoare naţională*, în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 33, 1988, nr. 1, pp. 113-114.

2. *Şedinţa publică de comunicări a Comisiei de Folclor a Academiei R. S. România*, în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 34, 1989, nr. 5, pp. 509-510.

3. *Simpozionul anual al Muzeului din Câmpulung Muscel*, în „Revista de Etnografie şi Folclor”, tom. 35, 1990, nr. 1, p. 81.

III. LIMBĂ, LITERATURĂ ŞI PEDAGOGIE

1. Ediţii îngrijite ale unor scriitori

Vezi secvenţa 3. *Ediţii de scriitori îngrijite*, pp. 291-292.

2. Studii şi articole

1. *Vocabular regional din Muscel*, în „Cum vorbim” (Bucureşti), an. I, nr. 9, dec. 1949, p. 34.

2. *Vocabular regional din Muscel*, în „Cum vorbim”, an. II, nr. 4, apr. 1950, p. 39.

3. *Cum s-a format numele în Muscel*, în „Cum vorbim”, an. III, nr. 2, febr. 1951, p. 23-24 (semnat în anagramă).

4. *Vocabular regional din Argeş*, în „Cum vorbim”, an. IV, nr. 2, febr. 1952, p. 37.

5. *De vorbă cu profesorii de limba română ai şcolilor de 7 ani*, în „Gazeta învăţământului” (Bucureşti), an. VII, nr. 337, 23 sept. 1955, p. 3.

6. *Muzeul „Dimitrie Cantemir”*, în „Gazeta învăţământului”, an. VIII, nr. 382, 3 aug. 1956, p. 1.

7. *Familia şi şcoala în condiţiile cazării elevilor la şcoală*, în „Secera şi ciocanul” (Piteşti), an. VI, nr. 755, 2 sept. 1956, p. 2.

8. *15 ani de la moartea lui George Ulieru*, în „Secera şi ciocanul”, an. VIII, nr. 1348, 27 aug. 1959, p. 2.

9. *Colaborarea dintre şcoalăşi familie la Liceul Militar „Dimitrie Cantemir”*, în „Revista de pedagogie” (Bucureşti), an. VII, nr. 8, aug. 1958, pp. 56-61.

10. *Vocabular regional în Argeş*, în „Limba română” (Bucureşti), an. VIII, nr. 6, iun. 1959, p. 60.

11. *George Ulieru şi administraţia vremii sale*, în „Viaţa românească”, an. XII, nr. 9, sept. 1959, pp. 133-134.

12. *Completări la un jurnal*, în „Viaţa românească”, an. XIV, nr. 2, febr. 1961, p. 170-172.

13. *George Ulieru – scriitorul*, în „Limbă şi literatură”, an. VI, 1962, p. 195-210.

14. *George Ulieru, Douăzeci de ani de la moartea sa*, în „Secera şi ciocanul”, an. XIII, nr. 2906, 7 sept. 1963, p. 2.

15. *I. L. Caragiale – revizor şcolar în Argeş*, în „Secera şi ciocanul”, an XIV, nr. 3233, 26 sept. 1964, p. 2.

16. *Opera coşbuciană în conştiinţa argeşenilor*, în „Secera şi ciocanul”, an. XVI, nr. 3844, 17 sept. 1966, p. 2.

17. *Marina Nicolaev*, în „Orizonturi”, an. VII, 1977, nr. 1-2, p. 40 (Medalion nesemnat).

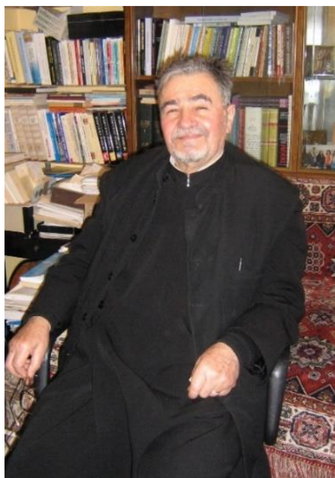
18. *I. L. Caragiale – revizor şcolar în Argeş şi Vâlcea*, în „Interferenţe”, 1977, pp. 125-130.

19. *Societatea „Prietenii istoriei literare” din Bucureşti*, în „Buletinul Societăţii pe anul 1978”, Bucureşti, Societatea de Ştiinţe Filologice din R.S. România, 1978, pp. 41-47.

20. *Mihail Eminescu în publicaţiile din Argeş şi Muscel*, în *Mihai Eminescu, Omagiu (1889-1979)*, Bucureşti, Societatea literară „Relief Românesc”, 1979, pp. 307-334.

21. *Ecouri ale vieţiişi operei lui George Coşbuc în conştiinţa Argeşului şi Muscelului.*

UN SUFLET MARE: PĂRINTELE MARIN DRĂGUŞIN

Este o mare onoare pentru mine să aştern câteva din gândurile pe care le nutresc faţă de o mare personalitate a plaiurilor argeşene, la un moment de marcare a unei etape din viaţa sa.

L-am cunoscut pe părintele Marin Drăguşin în urmă cu peste 45 de ani, când îndeplinea funcţia de secretar al Protoieriei Piteşti, confruntându-se cu multe din problemele grele pe care trebuia să le rezolve biserica şi slujitorii ei. Mai apoi, în calitatea Sfinției Sale de preot al Bisericii *Sfântul Ioan* din Piteşti, l-am simţit mereu aproape în momentele de bucurie şi tristeţe pe care eu şi familia mea le-am petrecut în aceşti ani. De fiecare dată am admirat la acest excelent slujitor al altarului marea dragoste pentru activitatea desfăşurată, marea dragoste pentru enoriaşii săi, calmul şi înţelepciunea cu care îi încuraja în clipele de cumpănă, sprijinul sufletesc şi de multe ori şi material pentru cei nevoiaşi. Era preocupat permanent ca toate lucrurile să se deruleze după tipicul lor, să nu rămână nimic în cumpănă, să mulţumească în toate pe semenii săi.

În ultimii ani s-a străduit şi a reuşit un act de mare nobleţe, mai rar întâlnit printre contemporanii noştri, acela ca majoritatea bunurilor pe care familia le-a moştenit de la înaintaşi să le doneze celor în suferinţă, făcând dovada unor calităţi de excepţie. Mai rar întâlnim în zilele noastre astfel de gesturi. Personal, acest fapt m-a marcat în mod deosebit.

Dar câteva din faptele bune, săvârşite de părintele Drăguşin, nu ne-au impresionat doar pe noi, cei apropiaţi, ci în general pe toţi oamenii cetăţii.

Nu-mi propun să enumăr toate faptele de referinţă pe care sărbătoritul nostru le-a întreprins, nici să-i reliefez meritele excepţionale de slujitor al lui Dumnezeu şi nici să-i remarc calităţile de duhovnic şi de sfătuitor al celor care-l înconjoară, pentru că sunt sigur că au făcut-o alţii care sunt în măsură să dea notă exactă acestor calităţi ce-l caracterizează pe părintele Marin Drăguşin.

De aceea, în cele ce urmează am să-l prezint, în măsura cunoştinţelor mele, pe omul de cultură, pe omul de artă care este preotul Drăguşin.

În multe din predicile sfinţiei sale, în luările de cuvânt cu diverse prilejuri am remarcat atenţia permanentă pentru prezentarea actului de cultură, a actului educaţional ca bijuterii de care cu toţii trebuie să ţinem seamă. Nu numai că militează pentru aceste deziderate, dar ia poziţie împotriva unor aspecte reprobabile din societatea românească, fapt ce face să fie ascultate cu atenţie, iar sfaturile sale sunt urmate de majoritatea auditoriului.

Părintele Drăguşin este un vajnic luptător pentru păstrarea şi perpetuarea principiilor Bisericii noastre strămoşeşti şi un permanent propovăduitor al acestora. Mai mult, în susţinerea adevăratei credinţe îşi aduce interlocutori de mare marcă, din diverse părţi ale ţării, care să propovăduiască tinerilor preceptele biblice. Cu modestia caracteristică, nu-şi asuma paternitatea actului cultural săvârşit, lăudându-i numai pe interlocutorii săi.

Părintele Drăguşin este şi un îndrăgostit de muzică religioasă şi în general de muzică bună. Familia Drăguşin este cunoscută pe plan naţional: pr. dr. Constantin Drăguşin, fratele său, compune piese corale şi dirijează de mulţi ani cea mai reprezentativă corală a Ortodoxiei româneşti, Corul Patriarhiei, ale cărei succese au depăşit de mult graniţele ţării noastre, iar doamna Gabriela Drăguşin, fiica părintelui octogenar, este prim-solistă a Operei Naţionale Române din Capitală. În acest context, nici strădania sărbătoritului nostru nu este mai prejos. Beneficiind de o voce baritonală de excepţie şi de cunoştinţele necesare specialistului în acest domeniu, în întreaga sa carieră l-am întâlnit în postura de solist şi dirijor al multor formaţii de amatori. Încă din primii ani de preoţie, la Mediaş, după cum ne-au informat surse competente, solistul şi dirijorul Marin Drăguşin trezeşte dragostea pentru cântatul coral atât în cadrul unor coruri bisericeşti, dar şi al unor întreprinderi sau instituţii din oraş. Dragostea şi bucuria cu care realiza această activitate n-au încetat niciodată, educaţia permanentă muzicală fiind unul dintre deziderатele sale.

Revenind în Piteşti, înfiinţează şi dirijează Corul Protopopiatului, o corală bărbătească numărând aproape 100 de melomani, preoţi şi cântăreţi din oraş şi din împrejurimi. Ani buni această corală ne-a umplut sufletul de bucuria muzicii noastre psaltice, dar şi de minunatele colinde prelucrate de titanii creaţiei corale româneşti. În fiecare an, în preajma sărbătorii Naşterii Domnului nostru Iisus Hristos, concertele de colinde şi muzică sacră erau evenimentele memorabile, iar bisericile, locul de desfăşurare a acestor concerte, se dovedeau neîncăpătoare.

Mai mult de trei decenii, părintele Marin Drăguşin a fost corist, solist şi în unele perioade şi dirijor al remarcabilei corale bărbăteşti *D.G. Kiriac*, care a dus faima talentului piteştenilor pe multe din scenele de concerte din Argeş, din ţară şi din străinătate. Numeroasele premii, distincţii şi evidenţieri la concursurile naţionale au reprezentat victorii ale dăruirii pe altarul muzicii naţionale, o contribuţie de seamă fiind şi a sărbătoritului nostru.

Şi, în fine, în ultimii 20 de ani, contribuţia hotărâtoare a părintelrui paroh de la Biserica *Sfântul Ioan* a fost aceeea de a înfiinţa aici un cor reprezentativ format din iubitorii muzicii corale: preoţi, cântăreţi, profesori, învăţători şi în general oameni cu dragoste pentru muzica sacră, care să-i delecteze pe melomanii din Piteşti şi nu numai, printr-o activitate permanentă şi susţinută în cadrul unor concerte judicios structurate. Strădania fondatorului – şi la început şi a dirijorului – s-a bucurat de un deplin succes, în câţiva ani corala fiind prezentă la numeroase manifestări corale din Piteşti (Festivalul Internaţional Coral de Muzică Corală *D.G. Kiriac*), dar şi în alte localităţi din judeţ şi din ţară. De neuitat vor rămâne turneele pe care Corala bărbătească ortodoxă „Sfântul Ioan" din Piteşti le-a făcut la numeroase lăcaşuri de cult din mănăstirile şi catedralele din ţară, ducând faima unei iniţiative greu de egalat.

Toate aceste realizări ne prezintă adevărata dimensiune a personalităţii polivalente a părintelui Marin Drăguşin, care şi astăzi, la optezeci de ani [*în anul 2008, n.n.*] este în plină forţă creatoare, mereu activ şi perseverent în realizarea unor lucrări pentru binele obştesc.

De aceea, trebuie să ne rugăm Bunului Dumnezeu să-l ţină sănătos şi mereu activ spre bucuria tuturor celor care îl iubesc şi îl respectă. Iar noi, cei care i-am fost în preajmă, să fim mândri că am fost contemporani cu Sfinţia Sa.

La mulţi şi fericiţi ani, Părinte Drăguşin!

Silvia Popescu, *Preotul Marin Drăguşin, pagini de portret – volum omagial*, Editura Dosoftei, Iaşi, 2008, pag. 20-23.

AUREL POPESCU,
DESCHIZĂTOR DE DRUM AL CREAȚIEI POPULARE ARGEȘENE

Primul director al Casei Creaţiei Populare a Regiunii Piteşti a fost regretatul om de cultură Aurel Popescu (2 mai 1956 – 1 octombrie 1958). Din spusele sale, instituţia a fost înfiinţată prin decizia Sfatului Popular Regional în 2 mai 1956, dar activitatea propriu-zisă – plan de activitate, încadrarea personalului de specialitate, deplasări în teritoriu – s-a făcut mai târziu, prin luna iulie 1956, ca apoi, în special din anul 1957, să-şi intre în atribuţiuni, îndeplinindu-şi cu competenţă şi dăruire menirea pentru care a fost creată.

Aurel Popescu s-a născut la 9 octombrie 1924, în satul Bârlogu, comuna Stoeneşti, judeţul Vâlcea, fiind cel mai mare dintre copiii (trei) ai unei familii de renumiţi dascăli pe care i-au dat plaiurile vâlcene.

După absolvirea studiilor liceale intră direct în activitate, până în 1952 lucrând la secţia comercială a judeţului Vâlcea. În aceşti ani îl găsim antrenat în viaţa culturală a oraşului de pe malul Oltului, atât ca talentat interpret în trupa de teatru a cunoscutului animator dr. Constantin Georgescu, dar şi ca dotat condeier care se afirmă în grupările literare care activau în acei ani în Rm.-Vâlcea.

Este numit, în perioada 1952-1954, referent la Secţia de cultură a raionului Horezu şi şef de secţie la Slatina, remarcându-se prin multe iniţiative inedite pentru acele timpuri. În perioada 1954-1956 este secretar literar al Teatrului de Stat din Piteşti. Îi întâlnim semnătura în multe luări de poziţie, în cronici dramatice şi inspirate eseuri, apărute în ziarul local „Secera şi ciocanul".

În calitatea sa de prim director al instituţiei pe care o sărbătorim, cum era şi firesc, la început de drum se confruntă cu multe greutăţi, trebuie să facă faţă multor „sarcini", unele indiscutabil cu un pronunţat caracter propagandistic. Dar ies la lumină şi multe iniţiative, preluate şi pe plan naţional, cum ar fi: înfiinţarea unui cabinet metodic la nivel regional, dar şi cercurile metodice de pe lângă casele de cultură raionale, obţinerea unor premii importante la concursurile naţionale, de către formaţii argeşene sub îndrumarea specialiştilor Casei Regionale a Creaţiei Populare, consfătuiri şi schimburi de experienţă ale cenaclurilor literare, organizarea unor cursuri de armonie cu durata de trei ani la nivel regional, cursuri externe ale instructorilor artistici pe plan

local şi regional, iniţierea unui festival regional al cântecului şi jocului popular, care să antreneze formaţiile active între concursurile naţionale.

Îl întâlnim în presa vremii cu inspirate versuri şi producţii satirice, eseurile sale fac deliciul cititorilor, bucurându-se de multe aprecieri, iar materiale de analiză pe probleme de specialitate sunt îndreptare pentru instructori şi specialişti din întreaga regiune. În 1957, împreună cu profesorul Florin Anghel, editează lucrarea *1907... Mărturii din regiunea Piteşti*, iar în 1958 publică lucrarea memorabilă *Balada ciobănească*, a dirijorului şi compozitorului cunoscut şi pe plan naţional, Alfons Popescu, ale cărei versuri sunt scrise de el.

Grupează în jurul său, în instituţie şi la casele de cultură din regiune, specialişti remarcabili care întreprind numeroase iniţiative, fac o muncă de calitate, obţin multe succese pe plan local, regional şi naţional.

Personalitatea directorului Aurel Popescu este cunoscută şi apreciată şi pe plan naţional: este consultat la consfătuirile naţionale, participă la colocvii de specialitate, îi sunt trimise delegaţii din străinătate pentru a le împărtăşi din experienţa mişcării culturale a Argeşului.

Toate aceste realizări situează instituţia printre primele case de creaţie din ţară, un mare merit revenind şi conducătorului ei. Dar această muncă continuă, de zile şi nopţi, îl uzează, el devenind irascibil, uneori este nervos, răspunde tăios autorităţilor, începe să nu mai convină.

Acest om mereu zâmbitor, care inspira optimism şi bună dispoziţie, apropiat de oameni, răbdător şi blând, este nevoit să renunţe la tot şi la 1 octombrie 1958 se retrage de la conducerea instituţiei. Este numit inspector la Secţia de Învăţământ şi Cultură a Sfatului Popular Regional Argeş.

Începe o nouă etapă a vieţii lui Aurel Popescu. Îşi termină studiile universitare, îşi dă doctoratul în Psihiatrie şi câştigă concursul pentru un post de cercetător la Facultatea de medicină din Bucureşti. În 1962 este asistent universitar, iar în anii care vin, până la pensionare, a îndeplinit funcţia de inspector la Ministerul Muncii pentru domeniul cercetării psihologice în protecţia muncii. Are rezultate recunoscute pe plan naţional, participă la zeci de seminariişi colocvii naţionale şi internaţionale, publică studii de specialitate, urmare a cercetărilor pe care le-a întreprins. Este apreciat şi recunoscut pentru calităţile sale de om de ştiinţă.

S-a stins din viaţă la 26 iunie 2004.

Aurel Popescu rămâne cu siguranţă una dintre personalităţile proeminente ale culturii şi creaţiei populare argeşene, care în anii începutului a pus o cărămidă la edificarea pe plan spiritual a acestor locuri.

Arc peste timp – Centrul Creației Populare Argeș la Semicentenar, 1956-2006, Editura „Paralela 45”, Pitești, 2006, pag. 16-17.

MIHAI GHIȚESCU, UN REMARCABIL OM DE CULTURĂ

Un remarcabil om de cultură al Argeşului. Peste 60 de ani a fost în primele rânduri ale coordonatorilor actului de cultură, ale dascălilor care trec prin viaţă lăsând amprenta personalităţii lor. Încă de foarte tânăr a fost unul dintre animatorii activităţilor de cultură într-un Argeş al începuturilor de împliniri.

S-a născut la 9 ianuarie 1921, la Curtea de Argeş. Absolvent al Liceului Industrial, şef de promoţie, cu examen de selecţionare pentru admiterea în învăţământul superior. Absolvent al Şcolii Militare de Ofiţeri de Aviaţie în localitatea Halle-Germania, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Absolvent al Şcolii de activişti culturali, patronată de Ministerul Artelor şi Informaţiilor. Trei ani urma Facultatea de Drept, Secţia de ştiinţe administrative. Exclus din partid şi din facultate. A ocupat următoarele funcţii: consilier cultural județean – șeful secţiei de cultură a Sfatului Popular al Regiunii Argeş, director al Casei Regionale a Creaţiei Populare (1 octombrie 1958 – 1septembrie 1959), director al cinematografului „Bucureşti", profesor-maistru la Şcoala Nr. 3 şi Liceul „Brătianu" din Piteşti, membru fondator al cenaclului literar „Liviu Rebreanu". A publicat în ziarele şi revistele locale şi centrale: „Presa", „Secera şi ciocanul", „Îndrumător Cultural", revista „Argeş". Autorul romanului *Lidia* (două volume). În pregătire – alte volume inspirate din existenţa şi preocupările oamenilor din aceste locuri.

Am încercat un scurt crochiu al vieții şi activității celui de-al doilea director al Casei Creaţiei Populare a Regiunii Argeş, care continuă pe un plan superior gândurile şi realizările prietenului său care l-a precedat în conducerea acestei instituţii. De o modestie proverbială, aducea un spirit de linişte în conducerea instituţiei, lăsând loc de afirmare colaboratorilor săi. Încerca să explice acolo unde trebuia rostul şi misiunea de îndeplinit: păstrarea valorilor perene ale culturii populare, promovarea personalităţilor de ieri şi mai ales din timpul său – intelectuali care militau pentru afirmarea creaţiei argeşene.

Nu se limitează la spaţiul geografic al Argeşului, lansează oferte pentru schimburi cultural-artistice interjudețene, aducând la Piteşti şi în regiune personalități recunoscute spre cunoaşterea şi păstrarea unor valori care era obligatoriu să fie cunoscute de colaboratori. A ţinut un echilibru necesar în păstrarea şi promovarea bunurilor artistice autentice în acele timpuri când era foarte greu de explicat acest deziderat. A reuşit să promoveze realizările durabile, meritate, stopând impostori care aruncau la coș oameni şi cărți bune, care nu conveneau oficialităţilor.

Toată viaţa a citit foarte mult; putem spune că marea sa pregătire și cultura bogată pe care o deţine le-a dobândit ca autodidact, prin lectură. Poate fi dat ca exemplu pentru veghea pe care a acordat-o în decursul anilor literei tipărite. Dumnezeu l-a ajutat ca, la vârsta senectuţii, octogenarul Mihai Ghiţescu să fie sănătos, cu iniţiative constructive, mereu prezent în prim-planul culturii piteștene şi argeșene. Conduce de peste zece ani Cenaclul „Liviu Rebreanu"; a contribuit la sărbătorirea a 55 de ani de viaţă a grupării literare şi pregătește alte apariții editoriale în perspectiva împlinirii a şase decenii de activitate permanentă şi a lansării unor noi nume de scriitori autentici.

Dacă am încerca să facem o statistică – afectivă, dar aproximativă – cenaclul pe care dânsul l-a păstorit alături de distinsa sa soţie, regretata poetă Ludmila Ghiţescu, şi de alţi prieteni devotaţi, a dat culturii româneşti peste 50 de creatori de literatură care aşază Argeşul printre primele judeţe ale ţării.

Cu siguranţă că rândurile de faţă n-au reuşit să prezinte adevărata personalitate a omului de cultură Mihai Ghiţescu, dar pentru că este în plină activitate, lăsăm viitorimii să-şi spună cuvântul de acum înainte. Până atunci, noi, cei de azi, îi aducem respectuoase mulţumiri pentru tot ce a făcut ca instituţia noastră să se prezinte la ceas aniversar cu un palmares care-i asigură un prim loc în clasamentul neoficial al instituţiilor de profil pe plan naţional.

Arc peste timp – Centrul Creației Populare Argeș la Semicentenar, 1956-2006, Editura „Paralela 45", Pitești, 2006, pag. 17-18.

ZENOVIE PĂUN – UN ANIMATOR AL VIEŢII SPIRITUALE ARGEŞENE

În luna mai 2008 s-au împlinit 80 de ani de la naşterea profesorului şi omului de cultură Zenovie Păun, care mai bine de patru decenii a fost unul din animatorii vieţii spirituale a acestor locuri.

În perioada 1 septembrie 1959 – 1 septembrie 1968, cel care a fundamentat, de fapt, scopul şi rolul Casei Creaţei Populare a Regiunii Argeş, a fost profesorul **Zenovie Păun**. Factor mobilizator, el a încercat – şi în mare măsură a reuşit – să lărgească posibilităţile de afirmare a instituţiei, adăugând vechilor obligaţii alte valenţe: cercetarea şi valorificarea culturii populare, tipărirea unor materiale de literatură, muzică şi folclor literar, muzical şi coregrafic. A avut dorinţa ca instituţia să fie mai aproape de problemele concrete ale aşezămintelor culturale din teritoriu, ca, prin sfaturile şi experienţa lor, specialiştii să fie întotdeauna alături de centrele metodice de pe lângă casele de cultură, de căminele culturale de la sate. Toate acestea deveniseră adevărate laboratoare de lucru, colective la a căror zestre spirituală îşi dădeau concursul mulţi artişti profesionişti din teatru, muzicieni şi artişti plastici recunoscuţi în plan local şi naţional. Preluând frâiele instituţiei, a imprimat un stil modern de conducere, fiind foarte aproape de reuşitele pe plan naţional. În toată perioada cât a lucrat la Casa Creaţiei, a promovat munca ştiinţifică pentru evaluarea bunurilor reprezentative ale culturii populare.

Zenovie Păun s-a născut la 7 mai 1928, în satul Ciobani, comuna Hârseşti, dintr-o familie tradiţională de ţărani hotărâţi să dea copiilor educaţie la nivel înalt. Astfel, tânărul Zenovie urmează Şcoala Normală „Andrei Şaguna" şi apoi Facultatea de Filologie-Istorie a Universităţii din Bucureşti – teza de licenţă: „Folclorul pastoral din zona montană a regiunii Argeş în contemporaneitate". A fost profesor emerit, cu gradul I, apreciat din punct de vedere intelectual pentru pregătirea sa, pentru gândurile sale de a pune în pagină realităţile concrete ale valorificării culturii populare.

Şi-a început munca la catedră în Stolnici, a fost directorul şcolii, cizelând câteva generaţii de copii, mulţi dintre ei afirmându-se şi în activităţile artistice la care se dovedea inegalabil în condiţiile acelor timpuri. A lansat o modalitate concretă de antrenare a copiilor în culegerea şi valorificarea foclorului, iniţiativă amplificată în teritoriu. Devenise o personalitate în învăţământul regiunii pentru proiectele sale de stimulare a creativităţii elevilor în actul autentic de cultură.

Numit director al Casei Creaţiei Populare a Regiunii Argeş, din 1 septembrie 1959, şi-a asumat responsabilitatea unei munci dragi sufletului său, de a pune în practică multe gânduri nobile pentru care a luptat un deceniu cât s-a aflat la „pupitrul dirijoral", dorindu-şi concretizarea intențiilor sale într-o practică permanentă. A ținut în mod deosebit la implicarea artiştilor amatori în realizarea unor manifestări care să reliefeze autenticitatea unor obiceiuri viabile, încă, în viaţa cotidiană a satelor noastre.

Printre iniţiativele pe care le-a tradus în viaţă la Casa Creaţiei sunt de remarcat: colocviile interraionale ale caselor de cultură, cursurile de pregătire la nivel regional a instructorilor artistici

din teritoriu; un plan diversificat, pe toate domeniile creaţiei populare; legiferarea unui festival regional al cântecului, dansului şi portului popular „Sărbătoarea primăverii”, care să fie prezent anual în mişcarea artistică a amatorilor din regiune; participarea la „Dialogul la distanţă” organizat în primii ani ai televiziunii române, precedat de un „Dialog pe aceeaşi scenă”, elaborat cu multă competenţă, între artiştii amatori din raioanele regiunii, menit să selecteze valorile autentice ale creaţiei populare din teritoriu; amplificarea schimburilor interdisciplinare între cenaclurile artistice din Argeş cu altele similare din ţară; sprijinirea realizărilor teatrului popular din Rm.-Vâlcea şi a formaţiilor reprezentative din regiune, a taberelor de creaţie plastică şi altele.

Tot lui i se datorează înfiinţarea ansamblului artistic al Argeşului care, anual, era prezent în turnee artistice pe Valea Prahovei şi pe Litoral şi, mai mult, cele dintâi deplasări în străinătate, în Albania şi R.S.S. Moldova (prima după 1940) şi apoi în Occident, în Olanda şi Franţa. Face parte din corul bărbătesc al Palatului Culturii care, în 1968, efectuează un turneu încununat de succes în Cehoslovacia.

Este prezent în presa locală şi centrală prin multe materiale de analiză privind creaţia amatorilor din Argeş în diverse domenii de exprimare. Militează pentru autenticitatea textului satiric, domeniu în care excelează.

Publică lucrările: *Aşa cum cântă oamenii* – culegere muzical-literară, în 1963, îngrijită împreună cu regretatul poet George Cristea Nicolescu, şi *Vers şi cântec de pe Argeş* – 1965, texte literare pentru grupurile de satiră şi umor. Este ataşat ideilor inovatoare privind prezenţa culturii amatorilor în contextul creaţiei profesioniste, fiind adeptul unei întrepătrunderi între aceste două forme de cultură.

La 1 septembrie 1968 renunţă la funcţia de director, în favoarea muncii la catedra pe care n-a trădat-o niciodată. De fapt, când lucra la Casa Creaţiei, preda pentru viitorii dascăli, la Institutul Pedagogic de 3 ani din Piteşti, cursuri de folclor şi cultură populară, cursuri pe care le continuă şi după ce nu mai este director.

Profesor la Liceul „Alexandru Odobescu” şi apoi la Liceul Sanitar din Piteşti, unde îşi va încheia activitatea, se remarcă prin programe excelente de satiră şi umor, pe care elevii săi le prezintă publicului tânăr cu har irezistibil, prin interpretări apreciate cu premii atât pe plan judeţean, cât şi naţional. Ca profesor la Şcoala Populară de Artă Piteşti, pune în practică ceea ce gândise atunci când conducea instituţia noastră. Mulţi ani a fost şi preşedintele Comitetului pentru Cultură şi Artă al Municipiului Piteşti, remarcându-se prin multe iniţiative cărora instituţiile de cultură le-au dat viaţă.

În tot ce a făcut, Zenovie Păun nu i-a uitat niciodată pe oamenii simpli din popor. Nu este un slogan ceea ce spun, ci un adevăr. În ceea ce-l priveşte, niciodată n-a uitat de unde a plecat şi nu şi-a dezamăgit nicicând consătenii.

A format generaţii de oameni care să slujească cu competenţă cultura populară. Toţi îi suntem recunoscători pentru sfaturile sale, pentru dragostea pe care ne-a imprimat-o şi ne-a orientat-o spre cultura oamenilor simpli.

Şi dacă astăzi, când îl aniversăm la opt decenii de la naştere [în 2008, *n.n.*], trebuie să-i mulţumim cuiva pentru îndrumările părinteşti, o facem în faţa memoriei lui „nenea Ticu Păun”

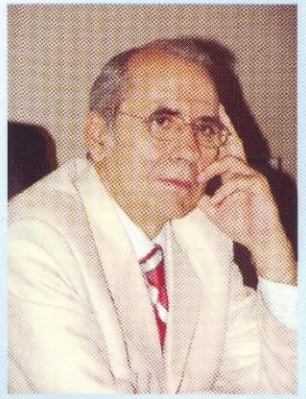
care ne-a fost sfătuitor, prieten şi dascăl, spre binele unei activităţi în care şi noi am crezut cu toată puterea, la fel ca şi mentorul nostru.

S-a stins din viaţă la 14 ianuarie 1991, după o crâncenă suferinţă. Avea încă multe lucruri de spus şi de făcut. Aveam încă multe de învăţat de la el. Era momentul să-şi arate adevărata sa valoare. Păcat că ne-a părăsit prea devreme!

Zenovie Păun a însemnat pentru Casa Creaţiei Populare Argeş un vizionar, un sfătuitor, un prieten, cel care a pus jaloanele moderne ale identificării, cunoaşterii, studierii şi valorifiării culturii populare tradiţionale.

Ion C. Hiru, *Neosteniţi întru lumină – musceleni şi argeşeni*, vol. I, Editura Tiparg, Piteşti, 2013, pag. 343-344.

LA MULŢI ANI, MAGISTRE!

Avem bucuria să-l sărbătorim la 70 de ani de viaţă pe distinsul profesor universitar, pe harnicul muzeograf, pe unul dintre cei mai longevivi directori ai instituţiilor de cultură din Argeş, pe impecabilul soţ, tată şi bunic, pe mereu statornicul nostru prieten RADU STANCU, omul care a avut o mare contribuţie la scrierea unei pagini excepţionale a istoriei culturii argeşene!

Şi-a început activitatea foarte de tânăr. A pornit de jos şi a urcat cu răbdare, treaptă cu treaptă, această dificilă şi întortocheată scară a succesului, muncind şi învăţând tot timpul pentru ca muzeul condus de el, catedra universitară pe care a coordonat-o ani buni, instituţii care şi astăzi îi sunt a doua casă, să fie la nivelul exigenţelor naţionale. Şi-a legat numele de multe iniţiative care continuă şi astăzi şi care, cu siguranţă, vor deveni tradiţie. Ar fi necesar să umplem câteva pagini cu succesele pe care Radu Stancu le-a obţinut alături de colaboratorii săi destoinici. Cu siguranţă că ele vor fi amintite şi reliefate, pentru că încununează o muncă de mulți ani. Şi împlinirile nu se opresc aici. Viaţa îi va rezerva şi alte realizări şi alte bucurii care vor întregi o personalitate de valoare.

O vorbă din moşi-strămoşi spune că, în viaţă, dacă n-ai crescut un copil, n-ai sădit un pom sau nu ai zidit o casă, ai trăit degeaba. În ceea ce-l priveşte pe profesorul Stancu, el şi-a făcut pe deplin datoria. A format sute de copii, a plantat zeci de pomi şi a construit un palat al culturii argeşene care merită să-i poarte numele.

Nu mi-am propus ca, în aceste rânduri, să-i aduc numai laude. A avut şi neîmpliniri, a întâmpinat şi obstacole, a trebuit să ţină piept multor ignoranţi şi incompetenţi, dar, cu răbdare şi cumpătare, a mers mereu înainte. Şi lucrurile bune au rămas.

Dar mai presus de toate trebuie să recunoaştem că directorul pe care îl omagiem a făcut mai mult decât toţi confraţii pentru ca profesia de muzeograf să fie notată cu majuscule, să fie apreciată la justa sa importanţă, aşa cum este considerată în ţările civilizate.

Am fost onorat de prietenia lui Radu Stancu, de la care am avut de învăţat destule, reuşind ca multe dintre proiectele pe care le-am iniţiat – încă de acum 40 de ani – să rămână o frumoasă realitate.

Aş vrea să închei declarând, cu toată sinceritatea, că mă mândresc cu faptul că am fost şi sunt contemporan cu profesorul, omul şi prietenul RADU STANCU.

La această rotundă aniversare, din partea mea şi a colegilor în numele cărora am aşternut aceste rânduri, multă sănătate şi o viaţă plină de roade, spre bucuria tuturor celor care îi sunt dragi!

LA MULŢI ANI, MAGISTRE!

IN HONOREM, Radu Stancu, Editura Tiparg, Piteşti, 2007, pp. 159-160.

ION CRUCEANĂ – 100 DE ANI DE LA NAŞTERE

Născut la 11 noiembrie 1911, în comuna Mozăceni, judeţul Argeş, coborâtor, pe linie paternă, dintr-o veche familie de moşneni, Ion Cruceană, Nicu, cum îi ziceau rudele şi prietenii, era fiul lui Stancu N. Cruceană, al cărui nume figurează în monumentala *Carte a Eroilor Argeşeni*, căci a decedat la 28 martie 1919, la numai 28 de ani, ca urmare a rănilor suferite pe front în Primul Război Mondial.

La vârsta de opt ani, în toamna lui 1919, Ion începe cursurile primare la şcoala din satul Babaroaga (Mozăceni).

Termină clasele primare în anul 1922 şi, cum bunicul ar fi vrut să-l oprească acasă, la muncă, *abia în anul1924* a mers la *gimnaziul din Găeşti*, *gimnaziu* care, în 1925, este ridicat la rangul de liceu, primind numele de „Liceul model Dr. C. Angelescu".

În anul 1931, Ion St. Cruceană absolvă cursurile liceale. Se înscrie şi urmează, în 1932-1933, cursurile anului preparator la Facultatea de Litere şi Filosofie a Universităţii din Bucureşti, dar, din lipsa mijloacelor materiale (nu avea cu ce să se întreţină), s-a retras de la cursurile de zi, pentru a putea munci, prezentându-se doar la examene.

În anul 1937 (luna octombrie), susţine examenul de licenţă în Filosofie şi Litere, specialitatea Filologie modernă, şi în anul următor, la 8 martie 1938, îi este eliberată diploma de licenţă (Nr. 28.134/Minister şi 5.722/Facultate).

Ion Cruceană a fost membru fondator al Cenaclului literar „Liviu Rebreanu" din Piteşti, precum şi membru fondator şi vicepreşedinte al Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin"; a fost membru al Societăţii de Ştiinţe Istorice şi Filologice – Filiala Argeş, dar şi membru al Asociaţiei Filateliştilor din România – Filiala Argeş.

Ca folclorist colaborează şi la culegerile de folclor *Spune, Argeş, spune tu…!* (Piteşti, 1962), *Cine-a spus dorului, dor* (Piteşti, 1963), *Pe Argeş în sus şi-n jos* (Piteşti, 1964), *Folclor poetic nou* (1966), *Cântece şi strigături populare noi* (Bucureşti, 1966), *Liberi, independenţi şi suverani* (Piteşti, 1977), *Cântarea României, culegere literară* (1977), *Străbună vatră românească* (Bucureşti, 1978), *Folclor poetic argeşean* (Piteşti, 1979). Alte materiale au rămas încă în manuscris, printre numeroasele pagini scrise de mână de Ion Cruceană.

Cântece populare culese de el fac parte din repertoriul de bază al unor renumiţi interpreţi ai genului, ca acel „Fluier, fluieraş", inclus în lucrarea de referinţă *Pe Argeş în jos, pe un mal frumos* (1981).

După zece ani, în 1990, îi apare culegerea de povestiri şi legende *Pe Argeş în jos. Locuri şi legende*, volum care înmănunchează 26 de povestiri şi alte aduceri aminte ale bătrânilor pe care Ion Cruceană i-a cunoscut şi i-a ascultat. În 1998 publică o culegere de nouă povestiri, unele cu caracter autobiografic, intitulată *Ionică, fiul pădurii*.

Ca un adevărat *fiu al satului*, Ion Cruceană s-a preocupat şi de trecutul comunei sale natale, a urmărit dezvoltarea social-economică şi culturală a consătenilor săi, contemporani cu el ori plecaţi

de mult din această lume, şi a isprăvit o *schiţă de monografie*, având intenţia, neconcretizată, din păcate!, de a scrie o lucrare mai amplă pe această temă.

Sâmbătă 6 noiembrie 1999, nu mult după ora 18.00, Ion Cruceană a murmurat o rugăciune şi, făcându-şi cu evlavie semnul Crucii, a spus clar, răspicat, senin şi resemnat:

Doamne, iartă-mă şi ia-mă la Tine!

Şi, a doua zi, duminică 7 noiembrie 1999, ora 18.30, Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea şi l-a luat la El.

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeş, Nr. 9, Piteşti, 2011, pag. 51.

TICĂ SORESCU, VOCE RECUNOSCUTĂ ŞI RESPECTATĂ

Greu să fixezi în câteva rânduri personalitatea lui **Tică Sorescu**. Ar trebui să-l prezinţi în elementul său propriu, cântând muzică populară, de petrecere şi voie bună, romanţe, piese care aparţin divertismentului, canţonetelor şi altor genuri din circuitul melodic înnobilând lumea. Apoi să-l arăţi împreună cu ansamblurile înfiinţate – aşa de multe, că nici el parcă nu poate să le spună numele. Într-un fel, doar filmul te-ar putea scoate cumva din impas. Numai că nici gând să proiectăm vreo peliculă, tot slovei rămânându-i misiunea să convingă şi acum. Aşadar...

Îl cunosc din anul 1961. Venit pe lume într-un mediu propice prin totul muzicii populare dând expresie delicată simţirii noastre, a urcat necontenit scena întrecerilor vocale, de cele mai multe ori câştigând, ieşind pe primul loc. Purta o zestre artistică mereu mai mare, avea un glas plăcut, asculta şi repeta mereu, aşa că îi venea lesne să treacă, peste ani, la înfiriparea şi apoi susţinerea efectivă, la ducerea spre piscul gloriei a unor grupuri, formaţii, ansambluri artistice, nu doar în oraşul Piteşti – multe, nespus de multe şi valoroase –, dar şi în spaţiul muscelean şi argeşean, urban şi rural (dătător de veşnicie, precum îl socotea, Lucian Blaga). Este greu de înţeles când avea timp Tică Sorescu fie şi numai să plănuiască alcătuirea atâtor purtătoare de cânt şi dans de cea mai bună factură interpretativă, de autentică fibră, darmite să le ofere scenariul, regia şi practic „ieşirea în lumea bună” a scenei cu melodii, costume, obiceiuri şi jocuri zămislite şi duse mai departe pe aceste mirifice pământuri ale neamului românesc preţuit pentru puterea sa creatoare! Întrebarea de mai înainte îl dezarmează, parcă, şi pe Tică Sorescu, el explicând simplu că aşa îi „venea”, că astfel îl duceau şi îndemnau dorinţele, îi dictau dragostea pentru sat şi arta lui, pentru bogăţia ei nesecată, apoi datoria sfântă să pună în circulaţie frumuseţea fără seamăn a comorilor noastre folclorice. Vorbele de faţă nu sunt în stare să-l aşeze acolo unde merită pentru ce a făcut, să-i scoată în lumină preocupările remarcabile. De aceea, mai multe află cititorul din paginile cărţii ce încearcă să reconstituie un drum presărat cu atâtea izbânzi.

A cântat, a cules şi continuă să adune bijuterii de melos românesc, multe regăsindu-şi locul în lucrarea *Cânt de dragul Ţării mele!* (1978, cu 202 texte şi partituri). Ţine însă cel mai mult la cântecul „Sunt fecior de argeşean!”, emblemă a respectului pentru înaintași, exprimare a mândriei pentru obârșii. Când îl zice, îşi afirmă bucuria că aparţine acestor locuri binecuvântate, stropite cu atâta sânge de voinic de-a lungul istoriei zbuciumate şi presărate cu valori la tot pasul.

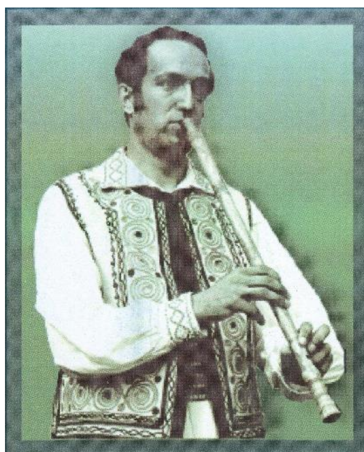
A înveselit oamenii din Argeş, din judeţele vecine, din ţara toată şi din multe locuri unde se rostesc alte graiuri, în turnee de frumoasă primire.

Îl îmbrăţişez cu toată mulţumirea şi respectul nedisimulat pentru ceea ce a făcut şi este în mişcarea cultural-artistică a acestui spațiu românesc!

Îţi adresez urarea să fii sănătos, Tică Sorescu, fără contenire cu inima plină de bucurie şi plăcere pentru cântec, dans, obiceiuri populare dătătoare de strălucire!

Tică Sorescu, *Cântecele mele, salbă de mărgele*, Editura Pământul, Piteşti, 2002, pag. 9-11.

TRAIAN CIUCULESCU,
UN STATORNIC CERCETĂTOR AL FOLCLORULUI ARGEŞEAN

Elaborarea unei lucrări despre instrumentele muzicale populare a stat de mai multă vreme în atenţia Centrului Judeţean Argeş al Creaţiei Populare. Ideea se concretizează într-un studiu dedicat fluierului – instrumentul cel mai apropiat sufletului nostru, ajuns la noi din vremuri imemoriale. Misiunea realizării acestui deziderat a fost încredinţată colegului nostru Traian Ciuculescu, bun cunoscător al fluierului, în urma unei îndelungate şi bogate experienţe dobândite în dubla sa calitate de apreciat interpret, cât şi de priceput constructor de instrumente muzicale de suflat.

Iniţial, *Fluierul la români* a fost concepută ca lucrare de prezentare a instrumentului, a evoluţiei sale de-a lungul timpului, urmată de un îndrumar destinat celor dornici să înveţe să cânte la acest instrument.

Materialul adunat în etapa de documentare, mai exact, bogăţia şi varietatea acestuia au făcut posibilă elaborarea unui amplu studiu capabil să pună în evidenţă importanţa fluierului în viaţa spirituală a satului românesc tradiţional, contribuţia adusă la afirmarea acestui instrument de către o seamă de constructori şi interpreţi contemporani, precum şi prezentarea unor forme de punere în valoare a instrumentului, care au culminat cu utilizarea lui în realizarea unui experiment privitor la simfonismul instrumentelor muzicale populare de suflat.

Un loc distinct în cuprinsul lucrării îl ocupă prezentarea unor aspecte etnografice referitoare la modul de confecţionare a fluierului, consemnate în diferite zone ale ţării, care pot fi de un real folos celor preocupaţi de construcţia fluierelor.

De asemenea, lucrarea se adresează în egală măsură celor dornici să se iniţieze în cântatul la fluier, prin prezentarea experienţei dobândite de autor în crearea şi îndrumarea unor formaţii de fluieraşi-copii în diferite localităţi ale judeţului Argeş.

Profesorul Traian Ciuculescu s-a născut la 7 noiembrie 1942, în satul Dianu, din Stroeştii Vâlcii, aflat în apropiere de oraşul Horezu, dar şi de Vaideeni, vestită aşezare de păstori, adevărat leagăn al fluierului ciobănesc. Încă de mic este vrăjit de sonorităţile fluierului, reuşind să înveţe de pe vremea când era în clasele primare la şcoala din sat.

A urmat cursurile Liceului „Alexandru Lahovary” din Râmnicu-Vâlcea şi în paralel cu acestea a frecventat Şcoala de Muzică din localitate, unde a studiat flautul, îmbogăţindu-şi cunoştinţele teoretice şi participând la concursurile artistice ale elevilor şi alte manifestări de gen care se organizau în număr mare în acea perioadă.

După absolvirea liceului, urmează cursurile Institutului Pedagogic şi apoi pe acelea ale Universităţii din Bucureşti – Facutatea de Filologie. Ca student, desfăşoară o bogată activitate în cadrul Ansamblului „Doina” al Centrului Universitar – Bucureşti, unde îşi perfecţionează măiestria interpretativă şi îşi îmbogăţeşte repertoriul. Acum îl cunoaşte pe fluieraşul Marin Chisăr de la care aflǎ multe dintre secretele fluierului. Tot în aceşti ani leagă o statornică prietenie cu un virtuoz al fluierului, Dumitru Zamfira, care îl ajută să-şi perfecţioneze tehnica interpretativă.

După terminarea studiilor, între anii 1967 şi 1969, funcţionează ca profesor de limba română la Şcoala din Copăceni-Ulmetu şi apoi la aceea din comuna natală, Stroeşti, judeţul Vâlcea.

În aprilie 1969 este încadrat ca metodist la Casa Creaţiei Populare a Judeţului Vâlcea, iar din luna septembrie a aceluiaşi an ocupă, prin concurs, un post de inspector la Comitetul de Cultură şi Artă al judeţului Argeş. Timp de cincisprezece ani, cât a funcţionat pe acest post, a pregătit şi îndrumat formaţii artistice, a organizat manifestări culturale, s-a numărat printre membrii fondatori ai Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin”, a sprijinit constituirea unor ansambluri folclorice ţărăneşti la Sălătruc şi Corbi, s-a numărat printre membrii fondatori ai grupurilor folclorice „Dorul” şi „Fluieraşul” (grup instrumental), ambele desfăşurându-şi activitatea sub egida Centrului Judeţean Argeş al Creaţiei Populare, cu care a obţinut, în anul 1981, locul I şi titlul de Laureat. Acestor performanţe li se alătură altele: locul al II-lea la Festivalul Cântecului Românesc „Maria Tănase” – Craiova, 1975, locul I la Festivalul „Cântecele Românilor de Pretutindeni” – Drobeta Turnu Severin (1996) şi multe altele.

A participat la turnee în diferite ţări europene: Bulgaria, Belgia, Franţa, Italia, Olanda, Polonia, Grecia etc.

În anul 1984 revine la catedră (Şcoala Nr. 2 din comuna Bradu), dăruindu-şi energia predării limbii române, dar şi înfiinţării unor formaţii de fluieraşi la şcolile din Poiana Lacului, Bradu şi Galeş (Brăduleţ), formaţii care se afirmă cu ocazia concursurilor şcolare, sau a unor festivaluri judeţene, naţionale ori internaţionale. Mulţi dintre cei care au deprins tainele fluierului în aceste formaţii activează în continuare în diferite colective artistice, perpetuând prezenţa fluierului în viaţa artistică a judeţului Argeş.

Începând cu anul 1997, îndeplineşte şi funcţia de referent cu probleme de cercetare şi valorificare a folclorului muzical şi a meşteşugurilor tradiţionale, în cadrul C.J.C.P. Argeş. În această calitate a prezentat comunicări şi referate la sesiunile de specialitate, a participat la manifestări de valorificare în domeniu – târguri, expoziţii sau concursuri naţionale şi judeţene.

Traian Ciuculescu nu mai este tânărul de odinioară, dar sufletul i-a rămas tânăr, fiind mereu îndrăgostit de folclor, de păstrarea şi perpetuarea culturii populare, mărturie stând şi lucrarea de faţă.

Studiul monografic *Fluierul la români* se doreşte a fi o lucrare de referinţă pusă la îndemâna specialiştilor în domeniu, dar şi a tinerilor care iubesc acest instrument şi doresc să-l

cunoască şi să şi-l apropie de suflet. Prin această lucrare ce a necesitat un efort deosebit, profesorul Traian Ciuculescu nu şi-a propus să epuizeze multiplele aspecte legate de prezenţa fluierului în viaţa spirituală a satului românesc, multe fiind încă necunoscute, motiv pentru care ea este şi un îndemn pentru continuarea cercetărilor în viitor de către specialiştii din generaţiile mai tinere.

Ne place să credem că utilitatea acestei cărţi se va vedea cu trecerea anilor, ea constituind o sursă de informare pentru cei interesaţi de cunoaşterea spiritualităţii tradiţionale româneşti.

Autorului îi dorim sănătate şi putere de muncă, pentru a putea continua acest început prin elaborarea altor lucrări cu privire la instrumentele muzicale tradiţionale, dar şi pentru a iniţia noi generaţii de tineri în mânuirea acestui miraculos instrument care a fost, este şi va rămâne fluierul.

Traian Ciuculescu, *Fluierul la români*, Editura „Paralela 45", 2001, Piteşti.

IN MEMORIAM.
INIMA LUI VALERIU CINTILICĂ NU A VRUT SĂ MAI BATĂ

La sfârşitul lunii ianuarie [2002] ne-a părăsit pentru totdeauna inegalabilul rapsod popular care a fost *Valeriu Cintilică*. Nu trecuseră decât câteva luni de când vioara sa măiastră încânta sufletele spectatorilor din Spania şi Portugalia în ropotele de aplauze care nu se mai terminau. A fost fenomenal.

Uralele de „Bravo, România!” nu mai conteneau. Îi fascinase pe spectatori. Cântecele şi jocurile lui fără de moarte rămâneau ca o amintire greu de uitat.

Valeriu Cintilică s-a născut în urmă cu 64 de ani, în satul Spineni din judeţul Olt, dintr-o familie de vestiţi lăutari. Toţi ceilalţi fraţi ai săi erau buni instrumentişti, care înveseleau sufletele oamenilor la petreceri şi la obiceiurile tradiţionale. Deşi încă de tânăr învăţase să cânte şi la ţambal, la fluier şi uneori şi la contrabas, instrumentul căruia i-a dat strălucire a fost vioara. Pe bună dreptate, Valeriu Cintilică şi-a probat rolul de virtuoz în adevăratul înţeles al cuvântului. A cules sute de piese, atât vocale cât mai ales instrumentale, pe care le-a cântat cu multă dragoste în nenumărate spectacole susţinute pe scenele Argeşului, ale ţării şi lumii. A concertat în toată Europa, fiind apreciat pentru autenticitatea melosului prezentat în faţa a mii de oameni. A făcut parte din numeroase tarafuri ale fostei regiuni Argeş: la Spineni, la Costeşti, la Slatina, dar adevărata valoare a talentului său o arăta în cei 32 de ani cât a fost angajat ca solist instrumetist al „Doinei Argeşului” cu care a colaborat şi după pensionare. A fost membru fondator al grupului folcloric instrumental „Dorul” al Centrului Creației Populare Argeş, ansamblu înfiinţat, după 1977, de către un alt împătimit al folclorului argeşean, regretatul profesor-dirijor Dorel Manea. A condus numeroase orchestre, printre care a Combinatului Petrochimic şi a Casei de Cultură a Sindicatelor din Piteşti, laureate la concursurile naţionale. A fost premiat ca solist, cât şi ca dirijor. A absolvit Şcoala Populară de Arte din Piteşti, fiind unul din elevii săi de seamă. A făcut numeroase înregistrări la Radio, peste o sută de piese aflându-se în „fonoteca de aur” de la Bucureşti. A înregistrat discuri şi casete cu cele mai reprezentative piese instrumentale interpretate cu măiestrie de-a lungul anilor. A încântat mii de oameni la petreceri, recepţii, peste tot unde era chemat să aducă clipe de intensă trăire artistică, de bună dispoziţie.

Însă, mai presus de toate, Valeriu Cintilică a fost un mare Om. Avea simţul măsurii, era mereu cu zâmbetul pe buze, respectuos cu toţi, sfătuitor pentru tineri, nu ascundea nimic din ce

era de dăruit. Era de o generozitate proverbială. Era un om minunat, un „om de mătase” aşa cum se spune în limbajul specific al lor, al instrumentiştilor.

De la maestrul Cintilică ne-au rămas amintirea sa și cântecele nemuritoare pentru melomanii adevăraţi.

Să ne ştergem lacrimile şi să nu-l uităm! Asta mai putem face acum. Dumnezeu să-l aşeze acolo unde îşi are locul meritat!

Cultura, Nr. 1-2/2002, februarie 2002, Piteşti, pag. 50.

DAN GHERASIMESCU.
UN ARTIST AL CULTURII TRADIŢIONALE ROMÂNEŞTI

Îl sărbătorim la împlinirea celor şase decenii pe unul dintre cei mai reprezentativi creatori populari ai acestor locuri, care prin tot ce a făcut s-a contopit cu moştenirea de veacuri a inegalabililor meşteri populari de fală pentru cultura populară tradiţională.

Încă din copilărie a deprins tainele modelării lemnului de la bunicul său, de la părinţi, de la zeci de meşteri ale căror sfaturi le-a preluat, ducând mai departe un meşteşug fără de moarte. Şi-a învăţat copiii dar şi pe fiii satului din Valea Danului, care la început îi umpleau atelierul din dorinţa inițierii într-o artă seculară, spectaculoasă. Cine a vrut să-şi însuşească măiestria şi-a însuşit-o, cine nu, rămâne măcar cu amintirea unei îndeletniciri mai puţin accesibile oricărui muritor.

Meşterul Dan a dus faima acestei arte şi peste graniţele ţării, fiind un mesager al nestematelor cu care ne identificăm, în mai multe ţări ale globului, în Germania, Bulgaria, din Franţa până în America şi Japonia. Cei care l-au admirat şi apreciat şi-au putut face o imagine asupra unui popor al cărui specific naţional îl aşază printre naţiunile cele mai favorizate.

Nouă, argeşenilor, ne-a adus numeroase trofee, premii şi diplome de excelenţă obţinute pe merit la confruntări naţionale, expoziţii, târguri, dar mai presus de ele a dovedit o metodă inedită de lucru, o inegalabilă dragoste pentru meşteşug, pentru materialul pe care-l modela şi căruia îi dădea o nouă viață. Tuturor celor cu care a fost în contact le-a oferit ceva din măiestria sa.

Suflet bun, modest cât cuprinde, cumpătat şi mărinimos, Dan Gherasimescu ne-a uimit pe toţi cu calităţile sale de adevărat om, care prin tot ce a întreprins a lăsat şi lasă o urmă după el. A învăţat să cânte la fluier, tilincă şi drâmbă, instrumente dragi sufletului de român, a încercat şi a reuşit şi în domeniul sculpturii naive, obţinând premii naţionale, dar mai mult şi mai mult s-a aplecat spre arta populară tradiţională ale cărei taine şi le-a însuşit în totalitate.

La ceas aniversar, putem spune fără tăgadă că şi-a îndeplinit cu prisosinţă tot ce şi-a propus în viaţă. Îi dorim să continue, să se depăşească, oferindu-ne alte faţete ale talentului şi priceperii sale. Cu modestia care-l caracterizează ne spune şoptit: „Voi încerca!”. Suntem siguri că promisiunile sale vor deveni realitate.

La şase decenii de existenţă şi la o viaţă de muncă, toţi cei care te iubim îţi dorim ***La mulţi ani!*** La cât mai multe sărbătoriri!

Dan Gherasimescu, Omul-pasăre al românilor, Editura Alean, Pitești, 2009.

ION ARSENE
SMULGE LEMNULUI CÂNTUL

Ion Arsene s-a născut într-un climat propice interpreţilor de folclor autentic – în satul Jugur, comuna Poienarii de Muscel, în ziua de Crăciun a anului 1931; tatăl şi bunicul erau interpreţi desăvârşiţi ai cântatului din fluier. De aceea frumuseţea doinelor, a horelor şi a sârbelor muscelene a rămas întipărită în memoria sa, încă de pe băncile şcolii tânărul dovedind calităţi interpretative deosebite.

Cu toate că a îmbrăţişat o profesiune foarte grea şi riscantă, cea de miner, lucrând 40 de ani la exploatarea din satul său natal, timpul care îi mai rămânea după muncă îl închina cântatului, constituind un grup instrumental din prieteni şi colegi, participând la toate manifestările de gen care s-au organizat pe plan local, judeţean şi naţional. Chiar de la primele apariţii pe scenă dovedeşte calităţi deosebite, fiind recompensat cu multe premii şi distincţii. Face parte din cunoscutul Ansamblu folcloric „Cetina" al Întreprinderii Miniere din Câmpulung Muscel.

Vocaţia de constructor avea să şi-o descopere în anul 1959, când, aflându-se la tratament la Băile Govora, îl cunoaşte pe creatorul popular Gheorghe Pasăre, care oferea vizitatorilor produsul muncii sale – fluierele şi alte obiecte de artă populară. De la acesta îşi procură câteva fluiere şi, mai mult, îl însoţeşte acasă la Gătejeşti de Vâlcea, pentru a vedea cum se fac fluierele. Apreciindu-i interesul pentru construcţia fluierelor, meşterul îi vinde un strung şi-i dă măsurile pentru diferite mărimi de fluiere. Deşi la început a fost o curiozitate, confecţionarea fluierelor devine cu timpul, la Ion Arsene, o preocupare statornică, produsele vânzându-le tinerilor din satul său, din satele vecine sau la renumitul târg de Sf. Ilie de la Câmpulung Muscel. În forma fluierelor realizate de meşter se simte influenţa constructorilor din zona Horezului. La rândul său, meşterul Arsene a făcut unele adaptări mai ales în ceea ce priveşte modul de aplicare a ornamentelor metalice, a sporit numărul mărimilor şi al esenţelor de lemn folosite, toate acestea fiind rezultatul cunoaşterii creaţiilor şi al întâlnirii cu alţi constructori de instrumente de suflat din diverse părţi ale ţării.

Începând din anul 1970, devine colaborator permanent al Muzeului Satului din Bucureşti, participând la toate expoziţiile şi târgurile organizate pe plan judeţean şi naţional. Fluirele sale au ajuns în mâinile multor instrumentişti renumiţi, dar şi în colecţiile muzeelor din ţară şi străinătate.

Cu harul său inegalabil, cu răbdarea proverbială, nenea Ion Arsene a reuşit cu talent şi pricepere să modeleze lemnul de diverse esenţe, făcându-l să scoată sunete muzicale, aşa cum vrea omul, preluând nestematele binecuvântate ale meşterului popular din Argeş şi Muscel.

În strădania sa i-au stat alături fiica Domnica (Doina) şi ginerele Constantin Mihaiu, care împreună desăvârşesc instrumente măiestre: fluiere, cavale, paie, ocarine (o noutate care le aparţine, înlocuind lutul cu lemnul). Toate aceste instrumente sunt prezente în expoziţii şi târguri din majoritatea localităţilor ţării noastre.

În semn de preţuire a contribuţiei aduse la afirmarea artei populare autentice, din anul 1994 este cooptat în rândul Academiei Tradiţionale care fiinţează pe lângă Muzeul Civilizaţiei Populare Tradiţionale „Astra” din Sibiu.

Ion Arsene este un om minunat care a trecut prin viaţă aşa cum spune chiar el, „ca meşter constructor de instrumente muzicale şi solist instrumentist”, păstrător al unor piese deosebit de interesante şi care respectă autenticitatea cântecului popular.

Prin ceea ce a făcut şi prin faptul că s-a remarcat pe plan naţional şi internaţional, Ion Arsene constituie un punct de plecare şi un model pentru tinerii care doresc să îmbrăţişeze această frumoasă dar dificilă taină a confecţionării fluierelor.

Toată aprecierea şi dragostea noastră pentru o viaţă închinată cântecului! Prinos de recunoştinţă pentru meşterul care face lemnul să cânte!...

Sorin Mazilescu (coordonator), *Ion Arsene și Ion Rodoș – artiști ai lemnului*, Editura „Alean”, Pitești, 2010, pag. 3-4.

UN PICTOR AL SATULUI ROMÂNESC.
ÎNVĂŢĂTORUL ION PĂUNA DIN RETEVOIEŞTI – ARGEŞ

Pictura lui Ion Păuna se înscrie în aria creaţiei de masă argeşene, păstrând în acelaşi timp distincţia personalităţii sale. Dacă la prima vedere spectatorul este tentat să asocieze lucrările acestuia naraţiunii, ar face-o din două considerente: graba sa şi alegerea subiectelor tratate de autor – peisajul şi scenele de viaţă ale satului. O privire mai atentă ar duce direct la perceperea rezonanţei expresiei plastice a tablourilor ce redau fondul spiritual al autorului.

Ion Păuna s-a născut la 25 octombrie 1933 în satul Retevoieşti, comuna Pietroşani, judeţul Argeş. Urmează cursurile şcolii primare în satul natal, iar cele gimnaziale, la Retevoieşti şi Domneşti. În anul 1949 este admis la Şcoala Pedagogică din Câmpulung Muscel ale cărei cursuri le absolvă în 1954. În timpul şcolii, profesorii îi remarcă talentul pentru desen. În anul 1954 funcţionează la Retevoieşti ca director de cămin cultural. După efectuarea serviciului militar, 1957, este numit învăţător în comuna Valea Danului. Din anul 1963 revine în satul natal, unde este încadrat ca învăţător, profesie pe care o practică până la pensionare.

A participat la toate manifestările de artă plastică organizate în judeţul nostru şi la concursurile interjudeţene şi naţionale.

Ion Păuna nu este un pictor naiv. La începutul activităţii sale nu suporta să i spună aşa! Prefera să i se spună „meşter sau pictor de duminică”. Prin anii 1975-1980 am participat la unele întâlniri ale sale cu maestrul Vasile Savonea care încerca să-l determine să creeze unele lucrări în manieră naivă. Iniţial n-a fost de acord, dar în timp au apărut lucrările „Pastorala”, „La săniuş”, „Iarna”, „Oameni harnici”, „Iarna la Retevoieşti”, lucrări care cert sunt naive şi au participat la expoziţiile judeţene, interjudeţene şi naţionale, fiind apreciate de jurii la modul superlativ şi premiate.

Premiile şi distincţiile obţinute de Ion Păuna sunt numeroase, făcându-i un palmares pe măsură, unul dintre cele mai frumoase din mişcarea plastică nonprofesionistă argeşeană:

- 1974, Premiul II şi medalia de argint la Expoziţia republicană a artiştilor amatori;
- 1977, Premiul III la Festivalul Naţional „Cântarea României”, ediţia I;
- 1979, Premiul I, medalia de aur şi titlul de laureat la Festivalul Naţional „Cântarea României”;

• 1981, Premiul special al juriului, medalia de aur şi titlul de laureat la Festivalul Naţional „Cântarea României", ediţia a III-a;

• 1983, Premiul I şi titlul de laureat la Festivalul Naţional „Cântarea României", ediţia a patra;

• 1985, Premiul I şi titlul de laureat la Festivalul Naţional „Cântarea României", ediţia a cincea;

• 1987, Premiul I şi titlul de laureat la Festivalul Naţional „Cântarea României", ediţia a şasea;

• 1989, Premiul I şi titlul de laureat la Festivalul Naţional „Cântarea României", ediţia a şaptea;

Părerile specialiştilor sunt împărţite între a-l considera pe Ion Păuna pictor amator, profesionist sau naiv, aducând fiecare argumente în susţinerea părerii sale. Ne propunem să prezentăm câteva din poziţiile amintite.

La început, pictorul Vasile Savonea: *Ion Păuna trăieşte la Retevoieşti-Argeş. Anii când ar fi dorit să ucenicească pe tărâmul artei i-au fost măcinaţi de lipsuri. S-a mulţumit deci cu postul de învăţător, după terminarea Liceului Pedagogic din Câmpulung. Amintirea îndemnului profesorilor, care-i remarcaseră sensibilitatea şi talentul, l-a determinat să continue cu orice preţ să picteze. Preocupările sale erau abia ştiute de vecini şi de şcolarii cărora le exemplifica noţiuni şi idei nu cu planşe, ci cu tablouri. Peisajul submontan, luminişurile şi crângurile în lumină irizată ce topeşte conturele învăluind forme, decantarea alburilor, s-au dovedit a fi lumea sa, în multe privinţe asemănătoare cu lumea picturii lui Grigorescu. În câteva admirabile piesaje de iarnă, sau în unele scene de interior, Păuna se dovedeşte un bun continuator. Continuator, pentru că în tablourile lui Păuna reînvie acea privire caldă şi plină de înţelegere pentru oameni, pentru vietăţi, acea apropiere sufletească faţă de subiectul pe care-l descoperă nu ca „motiv plastic", ci ca simbol de frumuseţe a vieţii de la ţară. Valoarea de continuitate, în această direcţie, a picturii lui Ion Păuna, merită cu atât mai subliniată, cu cât contemporaneitatea nu apare în lucrările sale ca adaos la o viziune, ci firesc, o actualitate în care se desfăşoară un anume tip de sensibilitate.*

S-ar naşte desigur întrebarea dacă, privită ca o consecinţă a pasiunii pentru un model celebru pe care l-a studiat ca autodidact, arta lui Păuna nu ar fi mai aproape de amatorism decât de pictura naivă. Legitimităţii acestei întrebări nu-i răspunde împotrivă decât autenticitatea bucuriei sale de a picta, pietatea faţă de capacitatea artei de a dezvălui sinele vieţii de toate zilele. El nu face parte din categoria celor care cochetează cu stângăciile, pentru a se complace, interesat, într-un perimetru de modă. Dacă totuşi stângăciile apar, sunt sesizabile abia pentru cei avizaţi. Primul care le-ar refuza, străiduindu-se să le depăşească, ar fi însuşi artistul, şi nu pentru că în faţa sa stă mereu un model strălucit de profesionalism, ci pentru că îl interesează valorile de dincolo de mode. Păuna, împreună cu alţi artişti a căror prezenţă e tot mai elocventă în expoziţiile ultimilor ani, tinde către perfecţionarea propriilor sale mijloace de expresie prin descoperirea, din mers, a unor modalităţi tot mai personale ce dau justificarea profundă, etică şi estetică, a preocupărilor sale (*Arta Naivă în România*, Editura Meridiane, Bucureşti, 1980, pp. 102-106).

Am extras câteva însemnări din caietul de impresii de la expoziţia din iulie 1978, de la Galeria de Artă Naivă din Piteşti:

(...) I. Păuna este un autentic talent care aparţine spiritului poporului din care se trage şi căruia se dăruieşte (Aurel Calotă, pictor, Piteşti – 1 iulie 1978).

Un popor rămâne mare prin oamenii care reuşesc să-i păstreze nealterat sufletul. I. Păuna este unul dintre acei mari oameni cu suflet românesc, care va dăinui vremurilor, pentru că simţămintele sale sunt izvorâte din izvorul viu al sufletului românesc (Prof. O. Nania, Piteşti – 6 iulie 1978).

Expoziţia lui I. Păuna pune în lumină frumuseţile naturale ale ţinutului nostru, cu o măiestrie simplă, de adevărat artist care înfruntă decadentismul din artă şi de pretutindeni (Prof. Dimitrie Al. Nanu, Piteşti – 2 iulie 1978).

Am vizitat cu emoţie şi admiraţie expoziţia pictorului I. Păuna, învăţător, coleg de breaslă, făuritor de suflete şi imagini rupte din plaiul de legendă al Argeşului (Lector univ. dr. George Niţu, Piteşti – 9 iulie 1978).

(...) I. Păuna se găseşte pe linia unei picturi româneşti de mare prestigiu şi e mai mult decât probabil că I. Păuna va însemna într-un viitor apropiat încă o afirmare a plasticii româneşti... (Prof. I.N. Voiculescu – 6 iulie 1978).

Retrăiesc copilăria privind pânzele lui Ion Păuna, un veritabil evocator al vieţii de la ţară. Un adevărat Coşbuc (poetul ţărănimii) plastic. Viaţa la ţară este redată pe pânză cu atâta intensitate, încât privindu-le, uiţi de realitatea care te înconjoară (Nicolae Ştefănescu din Valea Mare, Piteşti – 13 iulie 1978).

Una dintre expoziţiile lui Ion Păuna care s-a bucurat de mult succes este cea din mai 1982, deschisă la Galeria „Metopa". Extragem din caietul-program:

Îmi amintesc cum, prin 1975, artistul cu preocupările teoretice, Ion Şuşală, mi-a adus, să ne consultăm, tabloul unui „consătean". El înfăţişa un şir de ţărani în drum către cula şi biserica din Retevoieşti, iarna. Autorul, necunoscut încă în „mişcarea artistică a amatorilor", îmi oferea şansa de a intui nu doar un artist dotat, ci un tip de sensibilitate lirică de bogată tradiţie. Tabloul ilustra un moment din viaţa satului, dar, concomitent, un mod de a „decupa artistic" adevărul, un stil de receptivitate şi de transpunere plastică a acestuia de importanţă categorică. Dintr-odată mi s-a părut că se deschide în faţa mea un admirabil album cu imagini din trecut, album alcătuit din strădaniile unor pictori care, plecând de la Grigorescu (Sava Henţia, Mirea, Verona ş.a.) au dezvoltat o viziune despre sat şi despre ţărani, ce a încântat dar a şi educat generaţii întregi de iubitori de frumos.

Parfumul specific albumului imaginar, reînviat proaspăt la vederea tabloului lui Ion Păuna, m-a făcut să înţeleg cum revenim mereu la emoţiile de altădată, chiar dacă peste izbânzile artei aceleia s-au aşternut câteva bune decenii de eforturi artistice în direcţii diferite. Căci prin Luchian, care slujise cu o parte a operei sale acelaşi ideal, reuşind totodată să deschisă noi căi de explorare a valenţelor plastice specific româneşti, capitolul părea închis, depăşit. Imitatorii lui

Grigorescu n-au făcut decât să compromită filonul de preţ prin păşunism, prin idilic şi facilitate. Iată însă că, astăzi, talente native, străine de polemica iscată de curentele moderne sau ale modei, reactualizează spiritul grigorescian nu din conformism, ci din instinct al valorii, infailibil. Ei nu urmăresc virtuozităţi de pensulaţie sau repetarea puse în circulaţie de marele artist, ci sensul afectiv, sâmburele emotiv raportat mereu la adevăr, la realităţile ce-i înconjoară. Plecând de la sesizarea acestui demers, izvorât din instinct artistic nedeliberat, am inclus creaţia lui Ion Păuna într-un album al artei româneşti, fapt ce i-a contrariat pe unii. Şi sunt gata să mărturisesc că argumentele „contra" nu sunt de desconsiderat. Într-adevăr, în pictura sa există un mare procent de asimilare temeinică, sigură, a unor date profesionale, chiar dacă pe calea unui autodidact. Apare totuşi evident că încorsetările teoretice sunt operate doar până la pragul la care nu stingheresc înţelegerea fenomenelor reale ale creaţiei. Din acest unghi de vedere, arta lui Ion Păuna oferă prilej pentru dezbateri chiar într-un context estetic de largă circulaţie naţională şi europeană, pe care teoria artei naive îl deschide. Căci dacă problema apartenenţei creaţiei lui Ion Păuna la un capitol sau altul al artei rămâne deschisă – şi depinde încă de ceea ce artistul va oferi în evoluţia sa – certă este calitatea ei de excepţie. În pictura sa renaşte spectacolul dealurilor şi muscelelor submontane însufleţite de prezenţa umană, de „oamenii locului" cu care împreună definesc partea noastră de cer. Florile de câmp, scenele de interior modest, uneori cu accente „etnografice" de specific local, îmbogăţesc repertoriul creaţiei sale. Şi nu pe ultimul loc se situează iernile, ce sugerează o anume tihnă a naturii, prin utilizarea alburilor alternate de griuri colorate, subtilă alchimie a cărei discreţie nu face decât să le sublinieze expresivitatea (Vasile Savonea – pictor, şef de sector – Institutul de cercetări etnologice şi dialectologice, Bucureşti).

Artist ce şi-a însuşit, printr-o muncă de câteva decenii, mijloacele de expresie, Ion Păuna nu poate fi catalogat „naiv". Este mai degrabă un îndrăgostit de culoare, ce-şi abate intenţionat arta sa de la „realismul optic", pentru a da o imagine mai completă despre lume, mai „adevărată" decât arta savantă a celor prea înclinaţi spre reguli.

Avantajul unor astfel de creatori este puritatea sufletească nealterată de „mode". Avem nevoie şi de o anumită „linişte". Ion Păuna ne-o oferă.

Încearcă (şi reuşeşte) să formuleze o anumită valenţă a tăcerii, un anumit ton al meditaţiei, având ca sprijin plastic timbrul cromatic al fondului, pe care proiectează „adevăruri" convertite în vizual, cu discreţia tandră a unui murmur (pictor Ion Pantilie, Preşedintele Filialei UAP Piteşti).

Gândurile ziaristului de mare talent Dan Giurea:

Este pentru prima oară când Galeria piteşteană „Metopa" găzduieşte lucrările unui artist plastic amator. „Amator", desigur, doar prin statutul său. Întrucât învăţătorul Ion Păuna este neîndoielnic „aproape profesionist", după cum îl apreciază un pictor al cărui cuvânt cântăreşte îndeajuns.

Din acest punct de vedere, Ion Păuna este mai mult decât un ţăran cu profesiunea de învăţător căruia, când şi când îi place – în timpul său liber – să picteze.

La „Metopa" el a expus 30 de lucrări; acasă mai zăbovesc, neştiute de mulţi, încă vreo 400 de pânze. La Ion Păuna starea de a picta este permanentă. A început cu pictura naivă, asumându-şi răspunderea de a fi un statornic dar şi talentat cronicar al facerilor şi prefacerilor din Retevoieşti. Nu era încă îndeajuns. Cel care-i învaţă pe ceilalţi frumuseţile limbii române a trudit spre a învăţa rigorile picturii. A luat note din ce în ce mai mari la „perspectivă" şi la „teoria culorilor".

Pictorul (zice-se amator) Ion Păuna îşi câştigase dreptul de a expune la Galeria de Artă „Metopa".

Desprins definitiv din amatorism nu de puţine ori veleitar, pictorul Ion Păuna a trudit ani şi ani cu el însuşi rezolvând – prin el însuşi – dificile şi delicate probleme de expresie plastică. Toamnele sale sunt autentică frumuseţe. Predomină (cantitativ) iernile, atunci când învăţătorul lasă coasa, lasă deci muncile de ţăran şi trece la muncile de pictor. Ion Păuna nu uită mai nimic din ceea ce se poate picta. Satul dinspre munte se regăseşte pe de-a-ntregul, cu oamenii, cu frumuseţile, evenimentele sale. Prin talentul său, Ion Păuna este mai mult decât un „cronicar". El s-a născut pictor, dar „întâmplător" exercită profesiunea de învăţător. A învăţat singur pictura, acum învaţă copii să picteze.

Pictura lui Ion Păuna este o pictură senină. Gestul lui de a iubi culori este simplu şi frumos. După cum simplă şi frumoasă îi este credinţa într-o artă unde mulţi pătrund, dar nu toţi zăbovesc îndeajuns cu uneltele cele mai potrivite (Revista *Argeş*, Anul XVII, Nr. 2 (129), mai 1982).

...şi ale poetului Octav Pârvulescu:

Ion Păuna este un pictor al liniştii. Al liniştii care gândeşte, care dă contur sentimentelor, aureolându-le cu o lumină blândă, de caldă curgere. Liniştea sa e liniştea gestaţiei, a văzduhului care se descarcă de nori, limpezindu-se cu păsări. Peisajele sale au o potolire a culorilor, un echilibru intim de delicată meditaţie. Peste ea umblă o inocentă seninătate, o blajină şi potolită armonie.

Predominanta de alb din tablourile sale, un alb al sănătăţii sufleteşti, al privirii limpezi în destin, al predispoziţiei spre veghere de spirit, incită la dezvăluire, la sinceritate directă. „Casă verde" e un suspin al destrămării iminente, „Casă din Bealca" – o chemare împăcată la odihnă, „Dimineaţa la păşune" – o limpezire proaspătă de privire (Revista *Argeş*, Anul XVII, Nr. 10 (146), octombrie 1983).

Câteva consemnări din presă:

Pentru capodopere ale picturii, vom vizita marile muzee; pentru o întâlnire însă cu poezia autentică a satului muscelean de până astăzi, intrăm în aceste zile la „Metopa". Printre case meditând sub candoarea zăpezii, vom parcurge uliţe tradiţionale şi poate, alături de cei mici, vom resimţi fiorul zborului pe derdeluş; vom călca prin fâneţe ori livezi înflorite în care oamenii îşi văd obişnuit de treburile lor milenare şi, cuprinşi de miresmele brazdelor de fân, vom simţi în palme trepidaţia coasei; vom intra în codri şi vom simţi beţia de culori a toamnei... cu fiecare pas

vom fi din nou aproape, mai aproape de cei ce ne-au fost şi ne sunt înaintaşi, moşi şi strămoşi, din universul cărora, mai demult sau mai de curând, cu toţii ne-am desprins...

Ne reîntâlnim aici, la „Metopa", cu poezia pe care numai un sătean autentic putea să ne-o aducă, spunându-ne că nu trebuie s-o uităm. Un sătean autentic, pentru că Ion Păuna, deşi învăţător, dăruit în primul rând unei activităţi intens intelectuale, a rămas, totuşi, după cum ne-o dovedeşte, prin modul de a trăi şi de a simţi, un om al satului, care respiră cu nesaţ poezia acestuia, aducându-i drept omagiu cântecul ce-i iese de sub penel. Pentru modul în care o face a a fost totdeauna printre pictorii amatori fruntaşi pe ţară (*Secera şi ciocanul*, Nr. 6634, 28.05.1982).

Universitatea din Piteşti a găzduit ieri vernisajul expoziţiei de pictură organizată de Centrul Judeţean al Creaţiei Populare. „Moara de la Muşăteşti", „Fântâna de la Poinărei", „Sălcii bătrâne", „Peisaj de iarnă", „Oameni harnici" sunt numai câteva dintre lucrările expuse, apreciate atât de publicul larg, cât şi de profesionişti. Ion Păuna a urmat cariera de dascăl, predând ca învăţător atât la Valea Danului, cât şi la Retevoieşti. Pasiunea pentru pictură i-a fost crez în viaţă. De-a lungul timpului, pictorul Ion Păuna a primit numeroase distincţii prin care i-a fost recunoscută valoarea, fiind prezent cu lucrările sale la numeroase expoziţii organizate atât în ţară, cât şi în străinătate (Mirela Neagoe, *Argeşul*, 13-14 decembrie 2003).

Şi, nu ultimul rând, cronica foarte favorabilă apărută în presa centrală, sub semnătura distinsului om de cultură Radu Ionescu:

Fiecare primă întâlnire cu un pictor este o emoţie dominată de un mare semn de întrebare. Aduce el ceva nou sau nu din acel oraş sau colţ de ţară unde locuieşte?Şi apoi se impune a doua întrebare: dacă ceea ce spune este bine spus, deci investit cu acele calităţi care fac dintr-o imagine o operă de artă...

Pe Ion Păuna îl ştiam din câteva întâlniri sporadice în expoziţii. Reţinusem în amintire lucrările sale, însă datele erau insuficiente pentru a contura o personalitate.

Recent deschisă, expoziţia de la Sala „Dalles" din Capitală, bine organizată, judicios selecţionată, ne-a ajutat să răspundem întrebărilor mai sus formulate.

Atras de artă şi de tot ce era frumos şi particular Muscelului natal, Ion Păuna s-a făcut remarcat pentru aptitudinile sale de desen încă din anii când frecventa cursurile Şcolii Pedagogice din Câmpulung. Aptitudinile de atunci aveau să se transforme cu timpul într-o pasiune care-i mistuie tot timpul liber, care-i aduce satisfacţii, dar, în aceeaşi măsură, nelinişti. Satisfacţiile provin din felul în care Păuna înţelege să-şi transforme în fapt această tainică chemare, iar neliniştile, din dorinţa sa de a se exprima clar, frumos.

Expoziţia ne-a dovedit că nu suntem doar în faţa unui om care, înzestrat pentru artă, se opreşte cu şevaletul acolo unde natura îi oferă peisaje armonioase sau în faţa unora din acele case cu care, pe drept cuvânt, Muscelul se mândreşte. Iubitor al locurilor natale, fermecat din copilărie de frumuseţea costumelor şi de atmosfera sărbătorilor, de unele tradiţii, de care freamătă la anumite date întregul sat, Ion Păuna scrie cu mijloacele picturii o istorie spirituală a

acestor locuri. Datini, petreceri populare, aspecte din casele oamenilor, portrete tipice sau peisaje de coline împădurite, înşiruite unele lângă altele, apar în pânzele acestui cronicar. Marcat profund de regiunea în care s-a născut şi la a cărei luminare contribuie ca învăţător, acest atât de talentat pictor se simte dator să transmită urmaşilor săi, şi ai noştri, ceea ce defineşte aceste locuri şi pe aceşti oameni. Astfel înţeleasă pictura sa, ea trebuie înscrisă în rândul letopiseţelor, a mărturiilor care, peste timp, se vor transforma în adevărate documente.

Până acum am privit mai mult către Ion Păuna, omul; să încercăm să-l privim şi pe Ion Păuna, pictorul. Ceea ce se impune de la prima vedere este ştiinţa, am spune experienţa vizuală serioasă în a-şi alege motivele. Echilibrate, clare, peisajele sale sau colţurile de uliţă de sat sunt abordate din unghiul cel mai favorabil, astfel încât dialogul dintre câmpie, deal, păduri şi cer, sau acela dintre natură şi micile case de ţară, să fie expresiv, armonios, punând în valoare gândul pictorului. De asemenea, atunci când atacă scena de gen plasată în interior sau în mijlocul naturii, Ion Păuna subliniază elementele definitorii. Notabil rămâne un interior cu o imensă vatră văruită în alb, contrapunctată de silueta masivă a unei femei îmbrăcate în costumul tradiţional.

Desfăşurarea calităţilor lui Ion Păuna este amplă însă în peisaje. El ştie să le scalde într-o discretă ceaţă, prin care transpare lumina, conferindu-le astfel viaţă şi o aură de poezie.

Pictor talentat, îndelung exersat în mânuirea penelului, acest fiu al Retevoieştilor Muscelului a scris, cu culoare şi suflet, o carte ce merită privită cu admiraţie şi cu tot atâta căldură a sufletului câtă a pus şi autorul, compunând-o (Revista *Cântarea României*, nr. 9, septembrie 1984).

Încheiem această prezentare a artistului plastic Ion Păună cu recentele rânduri scrise de colegul nostru, preotul Cosmin Bloju:

Zona Muscelului de altădată, cu peisajele sale inedite – unele dintre ele mai păstrând încă frumuseţea aceea izvorâtă din sălbăticia locului – a dat istoriei plastice româneşti o mulţime de repere autentice. Îi amintim aici doar pe Theodor Aman, pe paşoptistul Ion D. Negulici, pe Constantin Baraschi, dar şi pe Pârvu Mutu – Zugravul. Şi astăzi o mulţime de artişti plastici exploatează la maxim pe pânzele lor frumoasele peisaje muscelene.

Unul dintre aceştia este Ion Păuna din Retevoieşti (comuna Pietroşani). Pedagog de o viaţă, acesta nu s-a îndurat să-şi părăsească satul natal. Şi înţelegem şi de ce: casa sa, casă de om harnic, se află în vecinătatea unei păduri umbroase; vecini are artistul, nu-i vorbă, dar oameni cuminţi, liniştiţi, care-i apreciază talentul şi priceperea. Din uliţă nu ţi-ai putea da seama că te afli în faţa gospodăriei unui om de artă. Pentru că dl Păuna are în curte, ca tot omul harnic, grădină cu legume, dar şi cu flori, păsări şi alte orătănii. A avut până nu demult şi o văcuţă. E calculat însă şi ştie că e o vreme pentru toate, aşa că a vândut-o (nu fără părere de rău). Acum are însă mai mult timp pentru ceea ce-i place în cel mai înalt grad să facă: să picteze. În curtea gospodăriei, Ion Păuna, la cei aproape 80 de ani, şi-a mai ridicat o anexă care-i serveşte ca atelier. Toate acestea, cu înţelegerea, dragostea şi permanentul sprijin al soţiei sale.

Abia însă după ce îi treci pragul casei descoperi comoara sa cea mai de preţ: zeci, poate sute de tablouri, aşezate ordonat, pe mărimi, pe pereţi, dar şi rezemate de-a lungul acestora.

Fiecare are povestea lui. Majoritatea sunt peisaje. Cum altfel, înconjurat de atâta frumuseţe? Ramele şi le confecţionează singur: ţine mult ca lucrul să fie făcut temeinic. A urmat cursurile Şcolii Populare de Artă, însă se amuză când îşi aduce aminte că dumnealui era atunci mai mult profesor decât elev.

Ion Păuna e socotit în rândul artiştilor amatori, doar pentru că nu s-a îndurat să-şi părăsească locurile natale, la vremea potrivită, pentru a urma perfecţionările necesare. Valoarea lucrărilor sale e recunoscută, fără rezerve, de colegii de breaslă profesionişti, pentru cromatica lor, compoziţia reuşită, prospeţimea tuşelor. Îşi aduce aminte cu drag de regretatul Gheorghe Pantelie (fost metodist la C.J.C.P.C.T. Argeş), cu care purta nesfârşite discuţii pe marginea fenomenului artistic. Lucrări de-ale sale dau valoare unor colecţii particulare. A participat de fiecare dată şi cu mare plăcere la expoziţiile judeţene organizate de fosta Casă a Creaţiei Populare Argeş. Expoziţii personale nu a avut prea multe. Însă recunoaşterea şi preţuirea au venit pe măsura talentului său: „Premiul pentru cel mai valoros creator dintr-un domeniu specific creaţiei populare", în 2003 (oferit de Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş) şi Premiile Culturii argeşene (2007) sunt doar câteva dintre ele. Tot în 2007, Consiliul Judeţean Argeş i-a acordat distincţia de „Fiu al Argeşului", pentru recunoaşterea valorii sale (*Anuarul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeş*, Nr. 10/2012).

Rândurile de faţă reprezintă profilul unui artist recunoscut, a cărui operă este închinată satului nostru tradiţional, oamenilor săi şi minunatelor peisaje ale plaiurilor argeşene. Un dascăl care a făcut cinste profesiei sale şi artei amatorilor.

Ion C. Hiru, *Neosteniţi întru lumină – musceleni şi argeşeni*, vol. I, Editura Tiparg, Piteşti, 2013, pag. 344-350.

NELU CONSTANTIN – 70 DE ANI. ARTIST AL VREMURILOR!

Sâmbătă 10 mai 2008, la Sala „Arta” din Câmpulung Muscel a avut loc vernisajul unei expoziții retrospective deosebite, marcată de împlinirea a 70 de ani de viață și 50 de ani de activitate artistică a președintelui Cenaclului de artă plastică „Ion D. Negulici”. Un artist polivalent născut în Băjeștii Muscelului, contopindu-se cu viața spirituală și artistică a Muscelului și Argeşului. A contribuit la importante acte de cultură autentică și a fost un animator al tinerilor care s-au afirmat în ultimii 15 ani.

Pictorul și interpretul de satiră și umor Nelu Constantin este un bun organizator de cenaclu, animator de seamă al vieții culturale a Câmpulungului și Muscelului, fiind cunoscut și apreciat și pe plan național.

Contribuția lui în planul artistic a fost percepută ca o pată caldă de culoare, expresivă, îndelung așezată pe bogata paletă musceleană. A știut să dăruiască calitățile sale celorlalți.

Subliniem colaborarea hotărâtoare pe care a avut-o în editarea volumului reprezentativ legat de istoria activității artistice din zona Muscelului. Acest lucru se adaugă multor activități prestigioase: tabere de creație, expoziții, colaborări, cu care este îndreptățit să se mândrească.

Nelu Constantin a văzut lumina zilei la 14 mai 1938 în localitatea Băjești, comuna Bălilești. A urmat cursurile primare în satul natal și doi ani la Școala Pedagogică din Câmpulung Muscel (1953-1954). Apoi Școala Medie Tehnică din Hunedoara (1960-1963). Urmează cursuri de perfecționare artistică: Școala Populară de Arte-Pitești, Secția Câmpulung Muscel (Clasa Alexandru Donici – 1966-1969); cursuri de perfecționare artistică la București, clasele Alexandru Arşinel și Bițu Fălticeanu (1978-1988).

Interpret de muzică populară în ansamblurile artistice „Grănicerii”, „Ceardașul” și „Aro” (1958-1998), interpret, textier și instructor al brigăzii artistice „Aro” între 1967-1989.

Membru fondator al Cenaclului „Ion D. Negulici” (1970) și președinte din 1998; coordonator și editor al albumului de arte *Artiști plastici musceleni* (2000); dotează cenaclul cu materiale de pictură și înființează cercul de arte al tinerilor „Alexandru Donici”. Organizează numeroase expoziții colective și personale în diferite localități ale județului Argeş; tabere de creație; face donații de lucrări la diferite instituții și unor sponsori, are lucrări achiziționate în țară și în SUA, Franța, Belgia, Germania, Egipt.

Este un participant activ la viața cultural-artistică a municipiului Câmpulung Muscel și a județului Argeș.

Distins cu diplome de onoare și de excelență de organisme culturale locale și centrale, este desemnat cel mai apropiat om de cultură în sondajul întreprins de ziarul „Evenimentul muscelean” în anul 2002. Colaborează cu presa, radio și TV: articole, analize, emisiuni în direct, reportaje, talk-show-uri etc.

Aceasta este o succintă evidențiere a principalelor momente din viața unui creator care a pornit de jos, a perseverat și se bucură de aprecierea semenilor săi.

Mai presus de toate trebuie să-l apreciem pe omul Nelu Constantin, care pretutindeni se dăruiește iubitorilor de frumos, lăsând amprenta permanentă a unor fapte de cultură ce vor dăinui în ani.

La mulți ani, Nelu Constantin!

Buletinul cultural argeșean, Anul IV, Nr. 2 (13), 2008, Pitești, pag. 14-15.

INTELECTUALI ÎNDRĂGOSTIŢI DE ŞCOALĂ ŞI FOLCLOR

Soţii Ion şi Steluţa Stroe, remarcabile cadre didactice ale Argeşului, trebuie apreciaţi pentru munca neprecupeţită închinată învăţământului şi, poate, mai ales, pentru activitatea extraşcolară, dăruită cu multă generozitate iubitorilor de cultură populară. S-au dedicat cu toată bucuria vieţii satului – Vlădeştii Muscelului, pe Bratia – şi oamenilor simpli ai acestor locuri. Slujitori ai catedrei, cu veritabile calităţi de educatori şi buni gospodari, talentaţi îndrumători ai mesagerilor folclorului, părinţi a trei minunaţi flăcăi, şi ei intelectuali, aşezaţi la casele lor, care le urmează exemplul.

Eroii rândurilor de faţă sunt membri fondatori ai Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin", de peste 30 de ani, făcând cinste aşezării unde trăiesc şi Argeşului nostru cultural.

Profesorul Ion Stroe s-a născut la 24 iunie 1944, în Văcarea, sat al comunei muscelene Mihăeşti. Părinţii, Maria (Valerica) şi Vasile, gospodari şi cu frica lui Dumnezeu, erau iubitori ai cântecului popular, apreciaţi de consăteni pentru clipele de revelaţie pe care le ofereau la petreceri, şezători, serbări populare, transmiţând mai departe inegalabilele cântece folclorice. Şi-a început studiile în localitatea copilăriei sale, desăvârşindu-şi-le la vestita Şcoală Normală din Câmpulungul Muscelului. A absolvit la fără frecvenţă Facultatea de Limbă şi Literatură Română a Universităţii din Bucureşti. Activitatea de dascăl şi-a început-o în anul 1963, în comuna Glăvile din Drăgăşanii Vâlcii. Din 1964 şi până în 1973 a fost învăţător la Vlădeşti, apoi, de atunci până astăzi, profesor I, gradul I, de limbă română şi franceză. A îndeplinit mai multe atribuţii: director al Căminului Cultural (1979-1984), preşedinte al Organizaţiei Pionierilor de la Şcoala din Vlădeşti (1984-1989), deputat (1970-1989) şi consilier comunal din anul 2000, director al şcolii, din 2002. Animator cultural recunoscut, a fondat formaţii artistice atât în şcoală, cât şi cu tinerii satului, la Căminul cultural.

Soţia sa, Steluţa Stroe, s-a născut la 20 octombrie 1946, în localitatea Cârpa-Balvaşniţa, judeţul Caraş-Severin. Şcoala primară a urmat-o în satul Prislop-Drăghescu din comuna Vlădeşti, apoi, Şcoala Elementară Nr. 3 şi Liceul „Dinicu Golescu" din Câmpulung Muscel. A absolvit Institutul Pedagogic din Bucureşti, Facultatea de Limbă şi Literatură Română, în anul 1969. A fost profesor II, gradul I, la şcoala din sat de unde, la 1 septembrie 2004, s-a pensionat, după o activitate închinată generaţiilor de copii pe care i-a format, deschizându-le poarta spre viaţă. În perioada 1997-2000 a condus, ca director, Şcoala din Vlădeşti.

Din anul 1980, pornind de la un grup de 15 tineri, soţii Stroe înfiinţează Ansamblul folcloric „Bratia", care numără peste 50 de interpreţi ai cântecelor şi jocurilor populare culese şi valorificate scenic, punând mare accent pe autenticitate.

Ion şi Steluţa Stroe desfăşoară şi o prodigioasă muncă de culegere, cercetare şi valorificare a folclorului local, ei fiind printre cei mai harnici membri ai Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „C. Rădulescu-Codin". Au contribuit cu un bogat material la apariţia cărţii Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş-Muscel, 1998 – coordonatori Adriana Rujan şi Costin Alexandrescu. În 2002 le-a apărut culegerea Sus, în cercănel de lună – folclor literar din Vlădeşti, carte pentru care au fost răsplătiţi cu premiul „Cel mai reprezentativ cercetător, culegător sau valorificator al folclorului argeşean", distincţie oferită de Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş. Soţii Stroe au publicat numeroase articole de specialitate în cotidianul *Argeşul*, în revistele *Cultura* şi *Buletin cultural argeşean*, au luat parte la sesiunile de comunicări ştiinţifice

pregătite cu toată grija de C.J.C.P.C.T. Argeş şi Asociaţia folcloriştilor argeşeni „C. Rădulescu-Codin", având interesante şi documentate lucrări publicate în *Caiete folclorice Argeş*, editate de instituţia noastră. Munca prestată le-a fost recunoscută prin acordarea gradaţiei şi a salariului de merit, prin evidenţieri şi diplome ale Inspectoratului Şcolar al Judeţului Argeş, diplome de excelenţă în anii 1998-2002, oferite de Inspectoratul pentru Cultură al Judeţului Argeş.

Pentru contribuţia deosebită de animatori culturali, Consiliul Judeţean Argeş le-a oferit titlul de Fii ai Argeşului şi Muscelului, cu prilejul Sărbătorilor Argeşului şi Muscelului, care le încununează o viaţă închinată învăţământului şi culturii tradiţionale.

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 10, Pitești, 2012, pag. 52.

AMINTIREA ANGELEI BĂDESCU VA RĂMÂNE VEŞNICĂ

Profesoara Angela Bădescu n-a fost fiică a satului Arefu, dar în toată existenţa sa a făcut mult mai multe lucruri necesare obştii decât unii dintre cei care sunt născuţi aici.

Prin căsătoria cu unul din intelectualii de frunte ai satului românesc, profesorul Cezar Bădescu, împreună la bine şi la greu, de la început au militat pentru statornicia unui climat de dreaptă educaţie, de învăţământ şi cultură pe aceste plaiuri binecuvântate de Dumnezeu, pentru creşterea prestigiului localităţii lor atât în Argeş, cât şi în ţară. Nedespărţiţi, cei doi distinşi animatori au scris o pagină de istorie demnă în viaţa spirituală a comunei Arefu. Aceste fapte de mândrie patriotică nu se vor şterge din memoria colectivă şi se vor transmite din generaţie în generaţie, spre păstrarea unor minunate exemple care să fie urmate de cei care vor veni după noi.

N-o vor uita arefenii pe profesoara Angela Bădescu, pentru că i-a învăţat carte pe copiii lor, pentru că totdeauna a dat dovadă de dăruire, pasiune, competenţă şi probitate profesională, impunându-se definitiv în amintirea celor pe care i-a educat cu credinţă.

N-o vor uita consătenii săi pe mama Angela Bădescu, care a dat naţiunii noastre patru stâlpi ai pridvorului românesc contemporan, patru intelectuali serioşi şi inimoşi, buni profesionişti, făcând cinste familiei din care provin şi locurilor unde au văzut prima rază de soare.

N-o vor uita arefencele pe gospodina Angela Bădescu, pentru că și de la ea au învăţat să-şi crească pruncii, să creeze o ambianţă familială favorabilă unei vieţi normale, să gătească, să se îmbrace cu gust, să se apere de relele care încă mai sunt printre noi. Cu dragoste şi aleasă prietenie, a ştiut să înlăture barierele care ar putea fi între educator şi părinţi, convieţuind în pace şi bună înţelegere.

N-o vor uita colegii ei de catedră, membrii Asociaţiei Folcloriştilor Argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin”, pentru competenţa de care a dat dovadă, pentru continua sa pregătire, pentru intervenţiile în elucidarea unor date privind metodele de învăţământ şi pentru cultura noastră populară tradiţională.

Şi, în fine, nu o vor uita sutele de copiii, tineri şi vârstnici, generaţii după generaţii, care au învăţat de la distinsa Angela Bădescu dragostea pentru cântecul, jocul şi portul popular, pentru valorile folclorice argeşene perene ale acestei zone montane pline de frumuseţi şi de inedit.

În urma sutelor de întâlniri pe care le-am avut cu familia Bădescu, mi s-a întipărit în memorie chipul femeii în puterea vârstei, făptură blândă însă energică, îmbrăcată într-un minunat costum popular arefean, în mijlocul unor femei cu voci de aur, membre ale Ansamblului folcloric „Muntişor”, sau alături de copiii din clasele mari ale şcolii, componenţi ai Ansamblului „Izvoraşul”, prezentând cu grupul vocal sau cu grupul de solzari nestemate ale zestrei păstrate de la străbuni, ori interpretând cu grupul de copii colindele inegalabile ale arefenilor, uimindu-i atât pe specialişti cât şi pe toţi iubitorii de folclor.

A prezentat sute de spectacole. A participat la numeroase concursuri la nivel judeţean şi naţional: la Bucureşti, la Iaşi, Vâlcea, Giurgiu şi enumerarea ar putea să continue. De fiecare dată, competenţa Angelei Bădescu dădea bine; a fost o fiinţă mereu modestă, oricând „la locul” ei, alături de tinerii şi vârstnicii săi colaboratori, ducând faima unor meleaguri de istorie şi baladă.

Locul Angelei Bădescu în sufletul meu se află alături de cel al mamei mele şi al altor femei de mare ispravă, pe care le-am cunoscut şi respectat pentru tot ce au însemnat ele.

Bunul Dumnezeu să vegheze ca amintirea Angelei Bădescu să rămână veşnică!

Cezar Bădescu, *Chipul dragei noastre în oglinda amintirilor,* Editura Arefeana, Bucureşti, 2009, Bucureşti, pag. 101-104.

TRAIAN D. LUNGU.
UN ANIMATOR CULTURAL DE EXCEPŢIE

Aştern pe hârtie câteva amintiri despre statornicul meu prieten şi colaborator, profesorul Traian D. Lungu, scriitor, animator cultural de excepţie, un om cu suflet bun, un nume care va rămâne definitiv în istoria culturii vâlcene din veacul trecut.

S-a născut la 18 decembrie 1936, la Târgu-Jiu, ne părăseşte în anul 1993, la Ploieşti. Urmează Liceul „Tudor Vladimirescu" din oraşul natal şi se înscrie la Facultatea de Limbi Străine din cadrul Universităţii din Bucureşti, pe care a absolvit-o în anul 1966. Din anul 1958 se stabileşte în Vâlcea, mai întâi ca profesor la Şcoala Ocniţa. În această perioadă, prin anii 1960-1962, l-am cunoscut şi m-am bucurat de prietenia lui, fiind prezent la şedinţele Cenaclului literar „I.L. Caragiale" al Casei de Cultură din Râmnicu Vâlcea şi mai târziu la Societatea literară „Anton Pann", ca realizator şi interpret în formaţia de teatru a Căminului Cultural Ocniţa – îmi amintesc cu cât firesc dădea viaţă unui ţăran într-o piesă de teatru scurt (la modă în acei ani), formaţia sa clasându-se printre cele mai bune din raion la Festivalul bienal de Teatru „I.L. Caragiale".

Apoi se transferă la Şcoala Nr. 5 din Râmnicu Vâlcea. În afara activităţii de la catedră desfăşoară o bogată activitate de creaţie în domeniul literar, ca poet şi prozator, realizând reuşite texte de satiră şi umor, dar şi ca publicist, fiind corespondent permanent al unor publicaţii regionale şi naţionale. Am avut plăcerea să-i citesc şi creaţia poetică, să-i cunosc visele şi planurile de scriitor; poetul Traian Lungu avea sensibilitate, originalitate şi o mare uşurinţă în a aşterne pe hârtie fapte din viaţa cotidiană. A publicat literatură, versuri şi proză, cronică de teatru şi film, articole literare, consemnând evenimente importante ale vieţii cultural-artistice vâlcene. Peste 300 de articole au rămas răspândite în periodicile vremii: „Secera şi ciocanul", Piteşti; „Scânteia tineretului", „Luceafărul", „România literară", „Ramuri" – Craiova; „Argeş" – Piteşti, „Orizont" – Râmnicu Vâlcea; şi la mai toate publicaţiile care au fiinţat în judeţul Vâlcea.

În Râmnicu Vâlcea a fost un statornic colaborator al Casei de Cultură, în calitate de regizor de teatru, contribuind prin spectacolele semnate de el: „Nota zero la purtare", de V. Stoenescu şi Octavian Sava şi „Băiat bun... dar cu lipsuri", de Nicuţă Tănase; contribuind la înfiinţarea şi funcţionarea cu succes a teatrului popular cu stagiune permanentă, printre primele care au luat fiinţă (1963), dar şi unul dintre cele mai bune din ţară. De asemenea, a înfiinţat unul dintre primele

Cinecluburi din regiunea Argeş, participând cu peliculele realizate la schimburi de experienţă pe plan regional şi naţional. Spectacolele de satiră şi umor scrise şi regizate de el s-au evidenţiat în peisajul cultural al regiunii Argeş, fiind răsplătit cu premii şi distincţii.

Din anul 1965, prin plecarea mea la Piteşti, întâlnirile noastre s-au rărit. Ştiu însă că activitatea literar-artistică a lui Traian Lungu s-a amplificat. Odată cu înfiinţarea judeţului (1968), problematica vieţii culturale şi artistice s-a dezvoltat. Au apărut noi instituţii la care era nevoie de oameni pricepuţi. Traian Lungu era cel mai nimerit.

Ca profesor, a fost transferat la Şcoala Nr. 9 din cartierul Ostroveni, unde preda limba şi literatura română şi, secundar, limba rusă. În perioada 1970-1980 a fost director al Şcolii Populare de Artă din Rm. Vâlcea, reuşind să înfiinţeze şi să stabilizeze o instituţie de învăţământ artistic cu frumoase perspective. A avut şi unele iniţative inedite, promovate pe plan naţional – proiecte de amploare vâlcene, achitându-se cu seriozitate de obligaţiile care i-au revenit.

Am aflat că a fost nevoit, din motive familiale, să se mute la Ploieşti, unde şi-a găsit şi sfârşitul. A fost o mare pierdere pentru viaţa spirituală a ţării, pentru că Traian, pe unde a umblat, a ars ca o flacară vie pentru îmbogăţirea vieţii spirituale, atât de dragă sufletului său.

El a iubit mult aceste plaiuri binecuvântate şi rămâne vâlcean prin tot ce a întreprins în întreaga sa viaţă.

ADRIAN SĂMĂRESCU – UN TÂNĂR CERCETĂTOR ÎN CONTINUĂ ASCENSIUNE

Adrian Sămărescu nu este o surpriză pentru cei care i-au urmărit evoluţia intelectuală pe parcursul ultimilor douăzeci de ani. S-a născut în Cetatea Basarabilor, la 25 iunie 1974.

Deprinde tainele abecedarului în urbea natală, urmând clasele primare la Şcoala Nr. 6 (actualmente „Basarab I") şi tot acolo pe cele gimnaziale, făcând parte din prima promoţie a acestei şcoli (1988). Între anii 1988 şi 1992 este licean la Grupul Şcolar Industrial „Electro Argeş" din Curtea de Argeş, profilul electronică şi electrotehnică.

Următorul reper cronologic îl găseşte în postura de pedagog la Seminarul Teologic „Neagoe Basarab" din Curtea de Argeş (1993-1995).

În 1995 devine student al Facultăţii de Teologie-Litere, specialitatea Limba şi Literatura Română, Universitatea din Piteşti. Înfiinţează Cenaclul literar „Juventus" şi strânge în jurul său nume cu rezonanţă în peisajul literar piteştean.

În anul 1999 îşi ia licenţa în Teologie şi Filologie şi îşi începe cariera de dascăl. Imediat după absolvire, funcţionează ca profesor de limba şi literatura română la şcolile nr. 6 şi nr. 14 din Piteşti, iar din martie 2000 se titularizează ca preparator la Facultatea de Litere, Universitatea din Piteşti.

Urmează primii paşi ai iniţierii în ştiinţe etnologice: din decembrie 2000 este angajat cercetător la Centrul Creaţiei Populare Argeş; în iunie 2001 susţine dizertaţia în cadrul masterului de Etnologie şi Folclor, la Universitatea din Bucureşti, iar din octombrie 2001 este doctorand la aceeaşi instituţie, cu tema „Contexte genetice şi modele poetice în legenda populară", sub conducerea ştiinţifică a prof. univ. dr. Silviu Angelescu.

În 2002 promovează pe postul de asistent (disciplinele cultură populară, folclor, teoria literaturii, introducere în filologie), iar din martie 2006 este lector. Coordonează cercul de folclor „Gheorghe Vrabie" al Facultăţii de Litere, iar la C.J.C.P.C.T. Argeş i s-a încredinţat conducerea sectorului de cercetare, postură în care a iniţiat mai multe proiecte vizând radiografierea unor zone cu potenţial etnofolcloric.

În 2005 publică un volum de antropologie culturală, *Dinamica structurilor mentalitare*. Activitatea ştiinţifică şi de valorificare a patrimoniului tradiţional e completată de numeroase studii şi comunicări susţinute la congrese internaţionale sau naţionale, sesiuni de comunicări, colocvii, la care se adaugă articole de presă, apariţii la televiziune.

Prefaţează volume ale unor scriitori argeşeni, jurizează concursuri de creaţie literară, este directorul revistei studenţeşti *Juventus* şi secretar de redacţie la Buletinul Cultural Argeşean. Are o contribuţie hotărâtoare la fondarea editurii „Alean" a instituţiei noastre. Este membru al colectivului care a realizat monografia comunei Coşeşti (coord: Sorin Mazilescu) şi coordonează realizarea monografiilor: *Mioveni-paşi în timp* (2007) şi *Stâlpeni-Argeş-România – carte de identitate europeană* (2009).

În anul 2008 este numit în funcţia de director executiv al Editurii „Tiparg".

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 10, Pitești, 2012, pag. 46.

„AŞCHIA NU SARE DEPARTE...”: CĂTĂLIN OANCEA, CONTINUATOR AL TRADIŢIILOR COREGRAFICE ARGEŞENE

Fiul a doi dansatori şi coregrafi de marcă ai Argeşului, Cătălin Oancea a reuşit ca în 25 de ani de meserie să devină unul dintre cei mai buni dansatori ai judeţului şi unul dintre coregrafii care au ceva de spus în acest domeniu.

S-a născut la 10 iunie 1968, în Piteşti. Şcoala generală, Liceul şi Facultatea de Ştiinţe Economice, Juridice şi Administrative le absolvă în localitatea natală. Masteratul l-a obţinut la Universitatea din Craiova. Profesional, a urmat treptele iniţierii în coregrafie, primul dascăl fiindu-i chiar tatăl său, cunoscutul maestru coregraf Dorin Oancea.

În 1985 îl regăsim dansator în Ansamblul profesionist „Dorul” al Centrului Creaţiei Populare Argeş, din 1986 – maestru coregraf, în cadrul A.C.A.F.R (Asociaţia Coregrafilor, Ansamblurilor Folclorice din România); între 1987 şi 1988 îşi satisface stagiul militar, înregimentat la Ansamblul „Doina” al Ministerului Apărării Naţionale; următorii ani e angajat solist-balerin în cadrul secţiei de estradă a Teatrului „Al. Davila” – Piteşti; în perioada 1990-1992 este angajat prin contract, alături de trupa de balet, pentru realizarea spectacolului „Fantastic Show”, cu numeroase reprezentanţii în Turcia, la Istanbul şi Izmir, şi în Elveţia, la Lausanne; începând cu anul 1994 lucrează la catedra de dans popular a Şcolii de Arte – Piteşti, unde înfiinţează Ansamblul „Doruleţul” (cu participări şi premii la festivaluri de folclor în Turcia, Grecia, Cehia, Bulgaria).

Din 1996 se transferă la CJCPCT Argeş, în funcţia de maestru coregraf. Aici se ocupă de managementul activităţii coregrafice din judeţul Argeş, este cel mai implicat în organizarea Festivalului Internaţional de Folclor „Carpaţi”, în cadrul C.I.O.F.F. (Consiliul Internaţional al Organizaţiilor Festivalurilor Folclorice). Se ocupă de cercetarea în domeniul coregrafiei pe teritoriul etnozonei Argeş-Muscel; de administrarea reţelei informatice a C.J.C.P.C.T. Argeş; de transferul arhivei Centrului pe suport optic (CD, DVD) şi mai ales de coordonarea ansamblului profesionist „Dorul”, invitat la numeroase festivaluri internaţionale.

Cercetarea vetrelor de căluş din Pădureţi, Mârghia, Stolnici, Costeşti a stat la baza realizării unei lucrări monografice de etnocoreologie, Hălăi-şa! Căluşul argeşean (autori: Dorin Oancea şi Cătălin Oancea), cu un valoros studiu introductiv semnat de prof. Constantin Cârstoiu.

În ultimii ani a desfăşurat o amplă activitate coregrafică, fiind fondatorul Ansamblului folcloric „Plai de dor” al Centrului Cultural din Mioveni şi al Ansamblul folcloric „Dorul-tineri” (CJCPCT Argeş). Cel din urmă a obţinut marele premiu oferit de Consiliul Judeţean Argeş la ultimele ediţii (2010, 2011) ale Concursului ansamblurilor folclorice şi al formaţiilor de dansuri populare „Gheorghe Popescu-Judeţ”, bucurându-se de mult succes la participările internaţionale de la Castelforte – Italia (2010) şi Coimbra – Portugalia (2011).

În 3 septembrie a.c., cu prilejul Sărbătorilor Argeşului şi Muscelului, ediţia a V-a, i se conferă, binemeritat, titlul de Fiu al Argeşului şi Muscelului.

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 10, Pitești, 2012, pag. 12.

PREOTUL COSMIN BLOJU,
DEMN URMAŞ AL CELOR CARE AU PĂSTORIT ARTELE PLASTICE

Pe *preotul Cosmin Bloju* l-am cunoscut în anul 2007, când, prin vacantarea postului de specialist în domeniul *artelor plastice,* m-am consultat cu colegul Adrian Sămărescu în selectarea unui tânăr absolvent cu înclinaţie spre artele plastice şi arte populare în general, piteştean, dornic de afirmare, care să continue o tradiţie recunoscută a unor îndrumători ce au onorat cu pasiune şi pricepere această activitate în urmă cu 50 de ani. Mă refer la apreciaţii pictori, regretaţii Aurel Calotă şi Gheorghe Pantelie, care au reuşit să facă faţă cu foarte bune rezultate unei asemenea dificile munci.

La el m-au impresionat modestia, sinceritatea şi harul binecuvântat în profesia sa de preot, pe care o onorează. Mi l-a recomandat călduros, la superlativ, şi maestrul său, regretatul sculptor Vasile Rizeanu care i-a fost profesor la Şcoala Populară de Arte și Meserii din Piteşti. Originar din localitatea argeșeană Miroşi, Cosmin Bloju a absolvit secţia Pastorală a Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Sfânta Muceniţă Filoteea", Universitatea din Piteşti, iar din 2002 este preot la Parohia „Sfinții Apostol Petru şi Pavel" din Miroşi. Preotul Cosmin Bloju are chemare pentru tot ce săvârşeşte. Acelaşi lucru îl arată cu multă dărnicie şi plăcere în coordonarea unui sector greu al Centrului Creaţiei Populare – acum deja este în miezul problemelor. Coordonează principalele expoziţii naţionale ale Argeşului: *Expoziţia de Artă Naivă* şi *Expoziţia-concurs de icoane „Rugămu-ne Ţie"*, dar nu neglijează nici *Salonul de primăvară al artiştilor plastici argeşeni* şi alte iniţiative care adună creaţii valoroase pe simezele judeţului nostru. De remarcat iniţierea expoziţiei judeţene sub genericul *„Sfântul Pârvu Mutu-Zugravu"*.

Mai presus de talentul său organizatoric, de priceperea în etalarea lucrărilor, de simţul său didactic în relaţiile cu expozanţii, este consemnarea evenimentelor importante din viaţa artelor în Cetate. Cronici de artă, consemnarea unor evenimente deosebite, portretele unor artişti şi multe altele.

Omul Cosmin Bloju este un model demn de urmat pentru semenii săi, un profesionist în adevăratul sens al cuvântului, un soţ ideal şi tată a doi gemeni care sunt icoanele vieţii sale.

Să-l rugăm pe Bunul Dumnezeu ca viaţa acestui om al Bisericii şi al culturii să aibă numai suişuri.

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 10, Pitești, 2012, pag. 15.

CEI DIN SPATELE CORTINEI

La finalul spectacolelor, publicul aplaudă şi cheamă la rampă protagoniştii. Îi ovaţionează, apreciindu-le prestaţia. Este adus şi regizorul. Entuziasmul general este răsplata unei munci istovitoare dar pline de satisfacţii. Urmează cronicile, interviurile, emisiunile radio şi tv care analizează izbânzile, dar şi părţile mai puţin bune ale spectacolului vizionat. Dar la realizarea lui au contribuit şi alţi profesioniști despre care nu se prea spune nimic: scenografi, sonorizatori, luminişti, regizori de culise, realizatorii decorurilor, maşiniştii, creatorii costumelor şi mulţi alţii… părtaşi la acest succes. Despre ei, niciun cuvânt, şi totuşi, în conturarea generală a întregului, rolul lor este foarte important.

Aşa se întâmplă şi la instituţia noastră, Centrul Creaţiei Populare: s-a scris despre directori, specialiştii din diverse domenii, despre dirijori, despre soliştii vocali şi instrumentişti, despre coregrafi, dansatori, prezentatori, numai despre cei care sunt mai puţin vizibili nu s-a zis nimic, cu toate că rolul lor este indispensabil bunului mers al instituţiei.

De aceea, în câteva rânduri doresc să amintesc şi contribuţia lor foarte importantă în viaţa de zi cu zi a Centrului Creaţiei Populare.

Lavinia Oancea este contabil-şef al instituţiei. Pe lângă sarcinile profesionale – îndeplinirea planurilor anuale şi trimestriale de venituri şi cheltuieli, urmărirea încasărilor şi cheltuielilor, a veniturilor din autofinanţare – mai realizează şi alte îndeletniciri, cum ar fi întocmirea fişelor de personal, a contractelor cu colaboratorii, verificarea stării obiectelor de inventar, situaţia achiziţiilor; creează grafica afişelor, diplomelor, albumelor, a pliantelor şi coperţilor cărţilor tipărite etc. Este una dintre cele mai bune dansatoare ale Ansamblului „Dorul", contribuind la reuşita zecilor de spectacole susţinute pe scenele Piteştiului, la televiziune, dar şi în cele mai îndepărtate localităţi ale judeţului. Se implică direct, cu multă pasiune, şi în alte activităţi pentru perfecţionarea actului artistic, cum ar fi alegerea costumelor autentice, puse în valoare prin evoluţia interpreţilor.

Îi învaţă pe dansatori şi le demonstrează cum să poarte aceste costume populare, fiind un sprijin de nădejde al soţului său, care coordonează activitatea coregrafică a ansamblurilor folclorice din cadrul Centrului. De dimineaţa până seara are ce să lucreze în permanenţă, dar îşi găseşte timp să destindă atmosfera cu un zâmbet cald, cu o vorbă bine rostită.
Lavinia este tipul de om care face totul cu dragoste şi plăcere şi de aceea toate îi reuşesc.

Viorica Stoica este cea care ştie tot ce se petrece în instituţie, angajată ca referent cu probleme de secretariat. În afara sarcinilor din fişa postului – realizarea corespondenţei, lucrări de casierie, fondul documentar, arhiva instituţiei, biblioteca – se ocupă şi de tehnoredactarea lucrărilor pentru tipar, realizează afişe, invitaţii, diplome, redactează regulamentele manifestărilor judeţene, naţionale şi internaţionale. De asemenea, ţine evidenţa tuturor colaboratorilor şi este bine informată, oferind în permanenţă date pertinente solicitanţilor.

Fire dinamică, activă, exigentă cu colaboratorii dar şi cu ea însăşi, reuşeşte să se impună şi să facă faţă cu succes tuturor obligaţiilor de serviciu. Viorica Stoica este şi o bună colegă şi prietenă, sărindu-le de multe ori în ajutor celor din jur.

În ciuda multiplelor obligaţii de serviciu şi de familie, a reuşit să-şi împlinească unul dintre visele sale, acela de a urma şi absolvi studiile superioare.

Pentru tot ce face spre binele instituţiei şi al colegilor săi, toată aprecierea noastră.

Ileana Bădălan este omul bun la toate. Începe cu deschiderea instituţiei. Până să vină ceilalţi colegi, face curăţenie în interior. Se îngrijeşte ca aspectul exterior să fie la nivelul aşteptărilor.

Îndeplineşte atribuţiile a doi oameni: femeie de serviciu şi costumieră. Se preocupă ca aspectul costumelor pentru dansatori să fie impecabil. Ţi-e mai mare dragul să-i vezi ce frumos arată pe scenă. Mereu este ceva de făcut şi Nuţi – cum îi spunem noi – răspunde cu promptitudine oricărei cerinţe. Nici nu-i auzi glasul. Face totul „pe tăcute”.

Dacă v-a plăcut cum arată instituţia noastră, atunci un mare merit îl are şi administratorul **Constantin Radu (Tică).** Bun gospodar, cu un simţ înnăscut al ordinii şi al lucrului bine făcut, prezenţa sa este de neînlocuit. Mai îndeplineşte şi misiunea de magaziner, de manipulator al

materialelor tehnice, reparator de costume populare (să vedeţi cu câtă pricepere restaurează pălăriile căluşarilor, parcă sunt mai frumoase decât atunci când au fost noi!) şi, de asemenea, este unul dintre dansatorii de bază ai Ansamblului „Dorul”. Ştie să împletească în mod armonios preocupările profesionale cu marea sa pasiune de mic copil, dansul popular. A început la Stolnici şi de peste 25 de ani este membru al ansamblului nostru. La cât mai multe succese în viitor şi să se bucure mereu de izbândă!

Radu Ştefănescu este conducătorul auto al instituţiei, dar şi sonorizatorul tuturor spectacolelor noastre, bun mânuitor al camerelor de luat vederi, al aparatului foto, reuşind să

suplinească lipsa altora. Mereu prezent în viaţa instituţiei, serios şi punctual, zilnic rezolvă zeci de probleme specifice activităţii de zi cu zi.

Bun coleg, săritor în sprijinul celor care îl solicită, ataşat trup şi suflet de munca pe care o face aici…

…Cortina a căzut de mult. Actorii îşi sărbătoresc succesul. Au rămas cei din spatele cortinei. Şi ei şi-au aranjat totul, au stat până târziu. Acum se odihnesc şi ei.

Linişte! Merită cu toţii o odihnă binevenită! Fiindcă mâine este un nou spectacol.

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 10, Pitești, 2012, pag. 42-44.

CAPITOLUL III
INSTITUȚII CULTURALE DE PRESTIGIU

SEMICENTENARUL CENTRULUI JUDEŢEAN PENTRU CONSERVAREA ŞI PROMOVAREA CULTURII TRADIŢIONALE ARGEŞ

Anul 2006 va însemna pentru instituţia noastră un an de referinţă, un an al rememorării unor împliniri care s-au derulat pe parcursul a 50 de ani. Este vârsta maturităţii instituţiei, care a dovedit că îşi merită cu prisosinţă locul pe care îl ocupă în viaţa spirituală a Argeşului şi Muscelului.

Prin decizia nr. 20254 a Sfatului Popular al Regiunii Piteşti lua fiinţă la 2 mai 1956 Casa Regională a Creaţiei Populare. Menirea acestei noi instituţii era aceea *de a acorda ajutor metodic tuturor formaţiilor artistice de amatori şi creatorilor populari din întreprinderi, instituţii, şcoli, cooperative meşteşugăreşti, cămine culturale, case de cultură etc.* La înfiinţare, un număr de numai şase salariaţi şi-au asumat dificila misiune de a acoperi suprafaţa deloc mică a fostei Regiuni Argeş. Cu timpul, grupul acestor entuziaşti ai începuturilor s-a mărit, antrenând treptat şi un valoros corp de colaboratori din toate domeniile activităţii de creaţie populară.

Titulatura instituţiei s-a schimbat de câteva ori în decursul anilor: mai întâi Casa Regională a Creaţiei Populare, apoi Casa Creaţiei Populare a Judeţului Argeş, prin anii 1972-1989 Centrul de Îndrumare a Creaţiei Populare şi a Mişcării Artistice de Masă al Judeţului Argeş, după 1990 Centrul Judeţean al Creaţiei Populare Argeş şi, din 2004, actuala denumire: Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş.

Instituţia a fost subordonată, administrativ, la început Secţiei de Învăţământ şi Cultură a Sfatului Popular Regional, apoi, din 1962, Inspectoratului pentru Cultură şi Artă al Regiunii Argeş (din 1968 al Judeţului), iar din 1990 Inspectoratului pentru Cultură, Ministerului Culturii şi, în fine, din anul 1997, Consiliului Judeţean Argeş. Subordonarea de specialitate a fost întotdeauna către Casa Centrală a Creaţiei Populare. Şi în prezent păstrăm o strânsă colaborare cu această instituţie, care acum se numeşte Centrul Naţional pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale.

De-a lungul vremii, preocupările principale ale instituţiei au fost:

- îndrumarea metodică în oraşele şi satele regiunii şi apoi ale judeţului, a celor care pregăteau formaţiile muzicale, coregrafice, de teatru, satiră şi umor etc., a creatorilor de artă populară, artă plastică, literatură, folclor, cine-foto etc.;
- pregătirea formaţiilor, interpreţilor şi creatorilor pentru participarea la confruntările judeţene, interjudeţene şi naţionale ale artiştilor amatori;
- acordarea spijinului de specialitate formaţiilor-etalon care ne-au reprezentat ţara în decursul anilor;
- cercetarea fenomenului etnofolcloric, descoperirea, preluarea, conservarea şi valorificarea creaţiei populare;
- iniţierea, organizarea şi desfăşurarea, anual, a zeci de manifestări cultural-artistice specifice culturii populare tradiţionale cu caracter local, judeţean, naţional şi internaţional;
- tipărirea unor cărţi de folclor literar, muzical, coregrafic, a unor culegeri de specialitate din domeniul literaturii, muzicii, coregrafiei, de artă populară şi plastică, lucrări de teatru, de satiră şi umor, de sinteză, albume şi caiete aniversare etc.

Toate acestea au fost posibile datorită prezenţei în instituţie a unor profesionişti de excepţie, animatori culturali în adevăratul sens al cuvântului, oameni care s-au dedicat cu pasiune actului de cultură populară, lucrând în instituţie ani de zile, unii chiar până la pensionare.

De diferitele sectoare de activitate s-au ocupat de-a lungul vremii specialişti de marcă, nume sonore ale muzicii corale şi instrumentale, ale coregrafiei, literaturii, teatrului, satirei şi umorului, artelor plastice şi populare. Amintim, riscând să nu-i putem enumera pe toţi, numele unor maeştri care şi-au lăsat amprenta personalităţii lor puternice în diferite domenii. Astfel, numele profesorului Constantin Mahu, ale compozitorilor şi dirijorilor Ion Grecu şi Alfons Popescu, ale profesorilor şi dirijorilor Gheorghe Gomoiu, Dorel Manea, Gheorghe Mihai, Alexandru Ionescu şi Constantin Istrate rămân înscrise definitiv ca semnături ale unor deosebite succese în mişcarea corală, de muzică cultă, uşoară, folk, dar mai ales populară. Mulţi dintre aceştia au semnat şi importante culegeri de piese corale şi prelucrări de folclor sau au strâns între coperţile unor cărţi folclor autentic din diferite zone reprezentative ale judeţului. Cei numiţi mai sus, în calitate de instructori-metodişti, au colaborat cu nume cunoscute de animatori culturali care au creat de-a lungul anilor o adevărată tradiţie în activitatea muzicală a unor localităţi: dr. Constantin Roman, prof. Emanoil Popescu, pr. Ion Ionescu, juristul Călin Cotolan, profesorii Grigore Mircescu, Moise Mitulescu, Dumitru Croitoru, Marius Giura, Willy Bruckner, Gheorghe Drăguşanu, Marian Mecu, Magdalena Ioan, Gelu Ciuculescu, Eugen Bercu, Elena Stăncescu, Speranţa Florea, Filip Heroiu, Gheorghe Piele, Ion Iancu, Vasile Constantin, Paul Baidan, Florica Ciotea, Spiridon Nicolescu, Constantin Popescu, Ion Bălteanu, Ilie Predescu, Florica Arsenescu, preoţii Teodor Manda, Marin Drăguşin, Constantin Vlădescu, Mihai Heroiu, Constantin Grigorescu, Dănuţ Manu, Gheorghe Neacşu, Nicolae Popescu, Ion Isăroiu, dr. Alexandru Movilescu, Diador Ghilencea, Ion Sandu, George Paraschivescu. Şi enumerarea ar putea continua, pentru că în Argeş a fost cu adevărat o şcoală de dirijat coral, nu puţine fiind corurile şi formaţiile muzicale cu renume aflate în primele locuri ale vieţii artistice a ţării.

Domeniul coregrafiei a beneficiat şi el de contribuția unor mari personalităţi precum regretaţii Ion Polexe şi Leonte Socaciu şi actualii maeştri coregrafi ai Centrului, Dorin şi Cătălin Oancea. Printre colaboratorii deosebiţi ai sectorului s-au aflat Gheorghe Popescu-Judeţ, fiu al Argeşului, care a lăsat amintiri relevante ca un autentic maestru, dar şi o bogată şi valoroasă culegere de jocuri populare, Theodor Vasilescu care a fost alături de noi nu numai ca îndrumător la cursurile pe care le-am organizat, ca maestru în montarea unor spectacole valoroase, dar şi ca prieten şi sfătuitor, maeştrii Gheorghe Baciu, Tita Sever, Andrei Bucşan, Marin Badea, Ion Auroaica, Constantin Stancu, care au cules şi editat prin instituţia noastră bogăţia şi varietatea folclorului coregrafic argeşean. Îndrumaţi de aceştia, mulţi coregrafi s-au remarcat, dintre ei amintindu-i pe: Natalia Petreanu, Maria Dudu, Ion Dinu, Voicu Dumitrescu, Nicolae Popescu, Ilie Păduroiu, Stelian Martin, Marian Stănoiu, Constantin Anduţă, Marin Dobriţă, Neluţ Pantilie, Aurelian Popescu, Gheorghe Lupeanu, Puiu Tarbă, Dorin Vizitiu, Petre Măsală, Ion Badea, Ghiţă Paraschiv, Nicolae Filip, Adrian Nedelcu, Dumitru Tudor, Georgel Enache, Ion Ionescu, Ion Radu, Cezar Bădescu, Ion Stroe, Cezar Neacşu, Valeria Coman, Eugenia Racoviţă, Ion Spirea, Cornel Teşeleanu, Marin Ionescu, Dorel Ilie şi alţii care au dus mai departe strădaniile maeştrilor, lărgind

numărul ansamblurilor şi formaţiilor argeşene de succes, dintre care nu puţine au dus faima folclorului coregrafic românesc peste ţări şi mări.

Şi tot aşa am putea continua enumerarea de personalităţi marcante din domeniul literaturii, al teatrului sau al satirei şi umorului, care s-au aplecat cu aceeaşi dăruire şi rezultate valoroase asupra mişcării de gen a amatorilor. Trebuie să amintim aici pe adevăraţii animatori care au fost sau sunt: Tudor Diaconu, Lucia Ionescu-Nicolescu, George Cristea Nicolescu (Miron Cordun), Val Dobrin, Toma Biolan, Mircea Marandici, Rodica Pârvulescu, Dan Giurea, Corneliu Lamba.

Şi în domeniul cercetării folclorice au fost şi mai sunt oameni valoroşi: Adriana Rujan, Constantin Cârstoiu, Radu Oprea, Ion Popa, Grigore Constantinescu, Traian Ciuculescu sau mai tinerii Adrian Sămărescu şi Sorin Mazilescu, care într-o muncă mai puţin spectaculoasă s-au aplecat asupra cărţilor, concepând lucrări ştiinţifice de referinţă privind cultura populară a zonei Argeş-Muscel.

Foarte apropiaţi instituţiei au fost şi figuri proeminente precum regretaţii: Octav Pârvulescu, Ludmila Ghiţescu, Otilia Nicolescu, Floru Mihăescu, Mihai Ilovici, Ion Voiculescu, Aurel Iordache, Vasile Rizescu, Dumitru M. Ion, Dumitru Udrescu, Dimitrie Al. Nanu, Nicolae Teodorescu, actorii şi regizorii: Constantin Dinischiotu, D.D. Neleanu, Xenia Beza, Ion Focşa, Constantin Zărnescu, Valeriu Buciu, Radu Boroianu, Mihai Radoslovescu, Costin Marinescu, Mihai Lungianu, Corneliu Poenariu, Dem Niculescu, Cristian Tutză, Emilian Cortea, Luminiţa Borta, Adriana Trandafir, Mirela Cioabă, Puia Chivescu, Aurel Anchidin, Silvia Constantinescu, Nicolae Bănică, Vasile Filipescu, Gigi Ionescu şi alţii. Membri activi ai cenaclurilor literare au fost şi mai sunt şi astăzi scriitori de prestigiu. Valori recunoscute ale literaturii române, câteva sute dintre ei având prilejul să debuteze în culegerile noastre. Cu Centrul Creaţiei Populare au avut relaţii excelente şi cu rezultate deosebit de fructuoase, oameni de litere, cercetători în domeniul etnografiei şi folclorului: Augustin Z. N. Pop, Gheorghe Vrabie, Mihai Pop, Alexandru Amzulescu, Mihai Diaconescu, Al Cerna-Rădulescu, Gabriel Ţepelea, Gheorghe Tomozei, Florin Mugur, Vlad Muşatescu, Sergiu I. Nicolaescu, Ion Cruceană, Corneliu Marcu-Loneanu, Mircea Enescu, Marin Ioniţă, Mihail M. Robea şi lista, evident, nu este completă. Nu trebuie să-i uităm nici pe harnicii membrii ai Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „C. Rădulescu-Codin”, care s-au dăruit cu abnegaţie şi dezinteresat pentru culegerea şi publicarea valorilor perene ale culturii populare tradiţionale argeşene.

Domeniul artelor plastice şi al artei populare a fost ilustrat în timp de profesionişti autentici precum pictorii Aurel Calotă şi Gheorghe Pantelie, care s-au dăruit cu adevărat muncii de depistare, îndrumare şi punere în valoare a talentelor. Argeşul se mândreşte a fi iniţiat şi dezvoltat mişcarea de artă naivă, în acest an aniversând 40 de ani de artă naivă la Piteşti. Aici fiinţează de 38 de ani prima expoziţie naţională şi singura galerie de profil din ţară. Sutele de expoziţii de artă plastică, saloanele artiştilor amatori, prezenţa meşterilor populari la târguri şi expoziţii locale, judeţene şi naţionale, unele iniţiative precum expoziţia naţională de ceramică în aer liber, taberele de creaţie, Expoziţia naţională de icoane „Rugămu-ne Ţie!”, Festivalul-concurs naţional „Lumină din Lumină”, al filmului cu tematică religioasă, ciclul de manifestări complexe „Poeţi şi pictori de la sate” la întâlnirea cu publicul şi altele ilustrează pregnant eforturile depuse de-a lungul timpului

în acest domeniu. Aici, sub îndrumarea directă a celor amintiţi, s-a format o adevărată pleiadă de artişti ale căror nume sunt întâlnite frecvent pe simezele marilor expoziţii, precum Sorin Ilfoveanu, Lucian Cioată, Ion Pantilie, Constantin Marinescu, Margareta Popescu, Augustin Lucici, Nicolae Dinescu, Constantin Mosoia, Gheorghe Paulian, Florin Dumitrana, Teodor Zeţu.

Cu pasiune au lucrat în cadrul instituţiei salariaţi ai personalului administrativ şi tehnic, fără de care bunul mers al activităţii nu s-ar fi putut desfăşura. Amintim, printre alţii, pe Clara Tomescu, Elena Militaru, Georgeta Cotoi, Ecaterina Rădulescu, Ioana Lamba, Niculina Săvulescu, Vasile Zăvoianu, Lavinia Oancea, Viorica Stoica, Emil Antohi, Marin Danciu, Dudu Ghinea, Vasilica Ursu, Florica Alexandru, Dumitra Mihai, Ileana Bădălan şi mulţi alţii.

Şi, în sfârşit, dar nu în ultimul rând, să-i numim şi pe cei care în cei 50 de ani de existenţă a instituţiei au asigurat cu aplecare şi competenţă funcţionarea acesteia în calitate de directori: prof. dr. Aurel Popescu (1956 – 1 octombrie 1958), prof. Mihai Ghiţescu (1 octombrie 1958 – 1 septembrie 1959), prof. Zenovie Păun (1 septembrie 1959 – 1 septembrie 1968) şi prof. Costin Alexandrescu (din septembrie 1968-2008).

Asupra manifestărilor de amploare, a iniţiativelor deosebite, realizărilor artistice şi editoriale nu ne vom referi în aceste rânduri. Azi am dorit să vorbim doar despre oamenii care au trecut pe aici în cei 50 de ani, lăsând o părticică însemnată din fiinţa lor pe altarul culturii populare şi care merită o sinceră şi călduroasă strângere de mână. Pentru cei care nu mai sunt, o lacrimă de recunoştinţă.

Credem că eforturile, deloc neglijabile, drumurile bătute, zilele şi nopţile de nesomn şi trudă sunt recompensate pe deplin de rezultatele de necontestat din cele cinci decenii de existenţă a Centrului Creaţiei Populare.

Mai presus de toate şi de toţi rămâne pasiunea ca flacără mistuitoare a credinţei în ceea ce faci, a datoriei împlinite! „Restul e tăcere”, sau istorie…

Buletin cultural argeșean, Anul II, Nr. 1 (5), Pitești, mai, 2006, pag. 2-4.

CENTRUL CULTURAL AL MUNICIPIULUI PITEȘTI, INSTITUȚIE ETALON A JUDEȚULUI ARGEȘ

Centrul Cultural al Municipiului Piteşti. Continuator al Palatului Culturii (1955-1993), Centrul Cultural Piteşti a fost înfiinţat prin Hotărârea Consiliului Local nr. 123/17 septembrie 1998, fiind casa de cultură a municipiului, cu personalitate juridică, funcţionând în subordinea Consiliului Local Piteşti, având ca obiect de activitate organizarea şi coordonarea activităţilor culturale, ştiinţifice şi artistice la nivelul municipiului.

Centrul Cultural îşi desfăşoară activitatea în fiecare zi a săptămânii, organizând acţiuni cu caracter permanent (cursuri, cenacluri, repetiţii) şi specifice (manifestări cu caracter local, naţional şi internaţional). În scopul dezvoltării, diversificării şi promovării activităţilor sale, Centrul Cultural colaborează cu alte instituţii similare din judeţ, din ţară şi din Europa, unităţi administrative locale şi centrale, cu uniuni de creaţie, asociaţii şi fundaţii, instituţii de învăţământ, artişti independenţi, mass-media, societatea civilă etc.

Din punct de vedere instituţional, la Piteşti începuturile sunt consemnate în 1928, când fiinţa Ateneul Popular „Gheorghe Ionescu-Gion", care polariza toate persoanele iubitoare de viaţă spirituală. În 1948 i se schimbă numele în Ateneul Popular „Nicolae Bălcescu", iar în 1955 se înfiinţează Palatul Culturii din Piteşti, care devine instituţia-etalon a reședinței judeţului Argeş.

Având sediul în Curtea de Apel, creaţie arhitectonică din 1914 a arhitecţilor Enache Lăzărescu şi Arghir Culina, pe parcursul a 40 de ani, el a însemnat un plus valoric pentru cultura argeşeană.

Pe parcursul existenţei sale, directorii instituţiei au fost: profesorul Ion Teodorescu, profesorul Ion Vlădescu, Constantin Dinu, Valeriu Dobrin (1966-1980), Dorel Ştefănescu şi, din nou, Valeriu Dobrin (1990-1998). Dintre cei care au lucrat la Palatul Culturii, îi amintim pe diirjorul Emanoil Popescu, criticul literar, prof. univ. dr. Sergiu I. Nicolescu, coregrafa Natalia Petreanu, Marta Diaconu – interpretă şi realizatoare în domeniul teatrului, – dirijorul Gheorghe Gomoiu (1939-2016), poeta Corina Cezarina Budescu, Gheorghe Dumitrescu, Gheorghe Dobre, Ion Udeanu.

Aici a fiinţat Corala „D.G. Kiriac", care prin arta sa și realizările sale era socotit de mulţi muzicieni drept cel mai bun cor bărbătesc din ţară. Tot aici şi-a trăit tinereţea Corul de cameră „Ars Nova", fondat şi dirijat de profesorul Gheorghe Gomoiu, care peste 15 ani a adus lauri naţionali în panoplia de trofee a instituţiei, obţinând primele şi cele mai frumoase confirmări internaţioanale; Premiul I şi titlul de laureat pe ţară la confruntările naţionale, trofeele festivalurilor „Dumitru Georgescu Kiriac" şi „Gheorghe Dima" sunt numai câteva dintre succesele acestui iubit şi apreciat cor care ocupă unul dintre primele locuri pe ţară. Dar marele merit al dirijorului şi al corului este faptul că din 1992, timp de două decenii, au ţinut aprinsă flacăra Festivalului Internaţional de Muzică Corală „D.G. Kiriac", manifestare emblematică a judeţului Argeş.

În cadrul Palatului a activat şi Orchestra Semisimfonică (dirijor: Wilhelm Bruckner) şi Orchestra de cameră (dirijor: Marius Giura), formată din profesori şi cei mai buni elevi ai Liceului

de Muzică şi ai Şcolii Populare de Artă; ambele au fost premiate cu premiul III (1961) şi cu două premii II (1967 şi 1969) la concursurile pe ţară ale formaţiilor muzical-coregrafice de amatori.

Din anul 1966, Val Dobrin înfiinţează trupa de teatru „Brève”, experiment teatral care s-a remarcat în mişcarea teatrală naţională. Trupa „Brève” condusă de Val Dobrin a obţinut multe reuşite în concursurile din ţară şi la spectacolele din străinătate (Belgia şi Franţa). Au fost montate spectacole cu piese de Shakespeare, Cehov, O’Neill, Tennesse Williams, Mažec, Romulus Vulpescu, Paul Everac, Tudor Popescu, Ion Băieşu, Teodor Mazilu, Mihai Ispirescu, Dumitru Solomon şi alţii, culegând cu fiecare reprezentaţie cuvinte de laudă din partea unor oameni de seamă ai mişcării teatrale româneşti: Mihai Dimin, Tudor Popescu, D.D. Neleanu, Mihai Ispirescu, Valentin Silvestru, Victor Parhon, Romulus Vulpescu şi alţii.

Dintre interpreţii care s-au detaşat au fost: Marta Diaconu, Sorina Săceanu, Mircea Marandici, George Gentea, George Jugănaru, Mariana Barbu, Corneliu Lamba, Mihai Alexandru.

Formaţia de dansuri coordonată de coregrafa Natalia Petreanu a activat cu succes încă de la înfiinţarea instituţiei. În 1965, din iniţiativa coregrafilor Leonte Socaciu şi Dorin Oancea, ia fiinţă Ansamblul folcloric „Doina”, o fală a Piteştiului, care va deschide calea şi altor ansambluri reprezentative în mişcarea coregrafică argeşeană. S-a bucurat de aprecieri elogioase mai ales în turneele sale din străinătate. Activitatea Ansamblului „Doina” a fost continuată cu mult succes, din 1978, de Ansamblul „Dorul”.

În anul 1957 se înfiinţează Universitatea Populară a Municipiului Piteşti, cu sediul la Palatul Culturii. Pe lângă cursurile cu pronunţat caracter politic, au funcţionat şi anumite cursuri care s-au bucurat de mare popularitate în rândul iubitorilor de cultură şi de cunoaştere: „Cunoştinţe medicale”, „Cum să ne creştem copiii”, „Cunoştinţe juridice”, „Istoria artei”, „Să cunoaştem tainele teatrului şi filmului” şi altele. Au putut să fie audiaţi cu săli arhipline personalităţi precum: Ana Aslan, Remus Răduleţ, Eugen Macovschi, Ion Mânzatu, George Ivaşcu, George Macovescu, Marin Sorescu, Nichita Stănescu, Cezar Ivănescu, George Tomozei, Florin Mugur.

Mai trebuie amintit interesul pe care această instituţie l-a acordat prezentării valorilor inestimabile ale muzicii şi poeziei universale în cadrul unor recitaluri camerale de muzică cultă. În ani, s-au remarcat recitalurile susţinute de Petre Ştefănescu-Goangă, Valeria Rădulescu, Victoria Bezetti, Mariana Rădulescu, Ştefan şi Valentin Gheorghiu, Ştefan Ruha, Leopoldina Bălănuţă, Ion Caramitru, Dan Grigore, Marin Cazacu, Iosif Sava şi enumerarea ar putea continua.

După desfiinţarea sa, în 1993, continuarea activităţii a fost făcută de către Centrul Cultural din Piteşti, având sediul în spaţiul de la Casa Cărţii. În cei aproape 20 de ani de după reînfiinţare au condus instituţia: Valeriu Dobrin, Liviu Martin, Jean Dumitraşcu şi Carmen Dumitrache. Au activat sau mai activează: poeta Denisa Popescu-Martin, scriitorul Marin Ioniţă, poetul Virgil Diaconu (directorul revistei „Cafeneaua literară”), scriitorul Dumitru Augustin Doman (redactorul-şef al revistei „Argeş”), criticul literar Nicolae Oprea, Dumitru Ungureanu, Mariana Şenilă-Vasiliu, Aurel Sibiceanu, Simona Fusaru, Marius Chiva, cantautorul Tiberiu Hărăguş, interpretul de muzică populară Valentin Grigorescu şi numeroşi alţi colaboratori.

Instituţia a iniţiat în decursul vremii o serie de manifestări importante: Tabăra Internaţională de Sculptură „Gheorghe Iliescu-Călineşti”, Festivalul Naţional de Muzică

Lăutărească Veche „Zavaidoc”, Concursul Naţional de Poezie „Leoaică tânără, iubirea...”, Festivalul Naţional de dans sportiv „Dansul florilor”, Festivalul Multietnic, Festivalul „Primăvara Poeţilor” şi, nu în ultimul rând „Simfonia Lalelelor”, ajunsă la 35 de ediţii, cu o importantă recunoaştere internaţională.

Centrul Cultural editează publicaţiile periodice: Revista de cultură „Argeş” (apariţie lunară), revista „Cafeneaua literară” (lunară), revista-document de istorie „Restituiri” (trimestrială) şi ziarul „Informaţia Piteştenilor” (lunară), fiind caz unic pe ţară pentru realizarea acestui program ambiţios de către un centru cultural.

În cadrul Centrului îşi desfăşoară activitatea Filiala Piteşti a „Uniunii Scriitorilor din România” (înfiinţată în anul 2007), care are 57 de membri (preşedinte: Nicolae Oprea) şi Asociaţia Culturală „Zavaidoc”, înfiinţată în anul 2009.

Teodor Mavrodin (coord.), *Argeșul și Mușcelul, spații istorice ale românismului, vol. 2,* Editura Tiparg, Pitești, 2013, pag. 195-196.

O CASĂ DE CULTURĂ A TUTUROR. CASA DE CULTURĂ A SINDICATELOR DIN PITEȘTI

În peisajul cultural al județului Argeş, Casa de Cultură a Sindicatelor din Pitești are un loc bine delimitat, fiind una dintre instituțiile bine cunoscute în cultura românească.

Proiectată de regretatul arhitect Cezar Lăzărescu, fost preşedinte al Uniunii Arhitecților din România, clădirea care avea ca scop inițial desfășurarea marilor ședințe sindicale și a plenarelor, conferințelor, consfătuirilor de partid, a fost dată în folosință în 1971. În cei aproape 35 de ani de existență, datorită unei conduceri inteligente, a unor oameni dedicați trup și suflet actului cultural, această casă a tuturor a obținut succese remarcabile pe plan național și internațional.

Directorii care au condus-o cu competență și talent au fost: regretatul profesor Ion Vlădescu (1971-1973), scriitorul Ion Puiu Stoicescu (1973-1976), profesorul și ziaristul Dorel Ștefănescu (1976-1980) și de douăzeci și cinci de ani până astăzi, animatorul cultural George Apostol. De formație dascăl, acesta și-a închinat o parte din viață conducerii instituției care, în decursul existenței sale, a fost atestată de cei peste o jumătate de milion de oameni de vârste și profesii diferite: spectatori, artiști, invitați și prieteni.

La Casa de Cultură a Sindicatelor din Pitești au funcționat cu bune rezultate o orchestră semisimfonică, Clasic grup, Corul „Freamătul”, Orchestra de cameră, formații de teatru, Ansamblul folcloric „Plaiuri argeșene”, o orchestră de muzică populară (peste 80 de persoane), formații de dans modern, clasic și de societate, orchestre de muzică uşoară, folk și rock, cenacluri literare și de artă plastică, Cineclubul „Argfilm”, ansambluri și echipe care au adus în vitrina instituției mai mult de 1000 de diplome pentru locul I, medalii și cupe naționale și internaționale. Numeroase scene și arene din Belgia, Bolivia, Bulgaria, Franța, Germania, Grecia, Iordania, Israel, Italia, Iugoslavia, Luxemburg, Macedonia, Portugalia, Rusia, Turcia au fost martorele unor prestații de excepție ale trupelor care reprezentau cultura argeșeană și națională.

Pictura, sculptura, grafica, metaloplastia, arta populară au oferit mereu clipe de încântare publicului cunoscător, prin sutele de expoziții de grup sau personale. Pe simezele galeriilor, alături de nume mari din pictura românească, au stat semnăturile membrilor cenaclului de arte plastice „Plaiuri argeșene”: Ilse și Ion Andrei, Stelian Bajureanu, Cezar Ivănescu – senior, Cezar Ivănescu – junior, Constantin Samoilă, Ion Bratu, Ion Ungureanu, Cezar Marinescu, Lucian Manu, Victoria Surugiu, Tamara Tomina, Victoria Sorescu, Paula Lamba, Ion German și mulți alții.

Remarcabilă a fost prezența Casei de Cultură a Sindicatelor din Pitești la Salonic, cu prilejul sărbătoririi anului european, în 1998, când artiștii amatori argeșeni au fost iarăși mesagerii României.

Cartea și biblioteca sunt incontestabile valori oferite cu generozitate iubitorilor de literatură.

În sala de lectură a bibliotecii Casei de Cultură a Sindicatelor au venit la întâlnirea cu publicul: Marin Sorescu, Nicolae Breban, Gheorghe Tomozei, Ana Blandiana, Alexandru Ivasiuc, Adrian Păunescu și mulți alții.

Aici funcționează de 16 ani unul dintre cele mai productive cenacluri literare din Argeş: Sind – ’89, considerat de critica de specialitate chiar o grupare literară. Printre membri trebuie amintiți: Sorin Durdun, Constantin Gligore, Gabriel Grigore, Liviu Mățăuanu, Tiberiu Frim, Nicoleta Popa, Dragoş Popescu, Florentin Sorescu, Liviu Ștefănescu, Dragoş Tudose, Alexandru Șerbu, Nina Vasile. O inițiativă remarcabilă a directorului a fost debutul literar al multora dintre membrii cenaclului, ale căror prezențe în volumele colective și cărțile de autor sunt cunoscute în

țară, pentru că s-au bucurat de lansări anuale la târgurile și saloanele naționale de carte din București, Constanța, Cluj-Napoca, Iași, Reșița.

O frumoasă inițiativă în ultimii cinci ani: ștafeta grupării literare de aici este transmisă pentru viitorime de cenaclul literar pentru copii „Sind-junior”, grupați în jurul cunoscutului scriitor Marin Ioniță.

A intrat în tradiția instituției, mai ales în ultimii ani, organizarea unor schimburi bilaterale cu alte case-surori din Ploiești, Constanța, Reșița, de fapt și cele mai active case de cultură ale sindicatelor din țară.

Trebuie să remarcăm că, în decursul anilor, la C.C.S. au avut loc întâlniri ale publicului cu mari personalități din viața publică românească, în cadrul unor colocvii și simpozioane de literatură și artă, știință, cercetare și inventică, medicină, istorie: Henri Coandă, Grigore Moisil, Ana Aslan, Ștefan Milcu, Eugen Macovschi, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Nicolae Teodorescu, Nicolae Leonăchescu, Dinu Giurescu, Edmond Nicolau, Ion Mânzatu, Dumitru Prunariu, Manea Alexa, Dumitru Almaș, Nicolae Țugui, Ion Scurtu...

O atenție permanentă a fost acordată educației și instruirii celor care au dorit să participe la cercurile tehnico-aplicative, în scopul pregătirii profesionale. An de an, de o mare popularitate s-au bucurat cursurile de operator-calculatoare, contabilitate, ajutor-programator, electricieni, cosmetică, coafură, croitorie, surori medicale, cursuri de învățare a limbilor străine pentru membrii de sindicat și familiile lor, care au funcționat în mod gratuit.

În decursul anilor, și arta cinematografică a fost la ordinea zilei, prin prezentarea unor producții naționale și mondiale, manifestările tematice făcând săli arhipline, precum și memorabile întâlniri cu nume de valoare ale cinematografiei românești: Liviu Ciulei, Sergiu Nicolaescu, Florian Potra, Silviu Stănculescu, I.D. Suchianu, Amza Pellea, Leopoldina Bălănuță, Florin Piersic, Ion Caramitru, Ilarion Ciobanu și mulți alții.

Ani de zile și spre bucuria noastră și în prezent, în sala de spectacole s-au jucat piese de teatru și concerte cu casa închisă. S-a colaborat cu Filarmonica din București, Opera Română, Teatrul de Operetă, Teatrul Național din București, teatrele „Lucia Sturza Bulandra”, „Constantin Notara”, „Constantin Tănase”, Teatrul Mic și altele.

Toate aceste rezultate sunt remarcabile și prezintă o carte de vizită a unei case de cultură a tuturor oamenilor, în special a celor cu posibilități materiale mai reduse, dar iubitori de cunoaștere.

- *Sunt mulți cei cărora se cuvine să le mulțumim*, ne spune directorul George Apostol. *În mod special, talentaților dirijori și instructori: Emanoil Popescu, Dumitru Croitoru, Magdalena Ioan, Sanda Popescu, Gheorghe Gomoiu, George Paraschivescu, Val Dobrin, George Neacșu, Dorin Oancea, Ion Polexe, Constantin Sorescu, Marian Stănoiu, Stelian Martin, George Olteanu, Viorel Năstase, Corina și Alfred Schieb, Sevastița Teodorescu, precum și tuturor conducătorilor de cercuri și cenacluri, salariaților instituției, care au funcționat în decursul anilor*.

Casa de Cultură a Sindicatelor din Pitești face parte din Asociația Națională a Caselor de Cultură ale Sindicatelor din România (directorul este membru al Comitetului director) și este condusă de consiliul de administrație format din director, Mariana Olaru (contabil-șef), dar și din liderii marilor sindicate din Argeș: Nicolae Crețu, Nicolae Coban și Martian Anghel.

Nu trebuie să uităm contribuția permanentă pe care o aduc la reușita activităților cei 14 salariați, oameni destoinici, devotați și pricepuți, foarte puțini față de volumul muncii și al obligațiilor de îndeplinit.

Am făcut un succint bilanț a ceea ce a însemnat această instituție în viața culturală a Piteștiului. Despre ce se întâmplă azi, să-l ascultăm pe principalul artizan al reușitelor, directorul George Apostol:

Vreau să vă spun că în prezent munca noastră este la fel ca întotdeauna.Că rezultatele nu mai sunt ca în trecut, asta este cu totul altceva. Facem eforturi să readucem publicul aici, să prezentăm spectacole de calitate, să inițiem activități atractive și utile. În zilele noastre frecvența publicului dornic de cultură este în creștere: aproximativ 300.000 de participanți pe an. Găzduim cele mai bune spectacole de teatru, de operetă, de divertisment din Capitală și din țară. Organizăm cursuri de inițiere pentru operatori de caculatoare, de lucrători comerciali, manechine și fotomodele, de balet și dans modern la care se înregistrează o frumoasă participare (peste 250 de copii), cursuri de limba germană și franceză – începători și avansați – gratuit pentru copii și tineri.

În prezent avem următoarele formații: Corala „D.G. Kiriac", dirijor George Paraschivescu; în luna iulie a participat la Festivalul Internațional Coral de la Frankfurt – Germania, prezentând concerte și la Nancy (Franța); în luna noiembrie va serba împlinirea a 50 de ani de activitate neîntreruptă; Ansamblul folcloric „Plaiuri argeșene", coregrafia Dorin Oancea, la festivalul de la Borgosesia-Italia, în perioada 22 iunie – 7 iulie, a prezentat 18 spectacole în fața a peste 15.000 de spectatori, făcând cunoscută adevărata față a României, faima folclorului românesc, taraful și soliștii de muzică populară, formația de dans modern și dans de societate.

Anul acesta am înființat fanfara municipiului Pitești, prezentând și primele șase concerte de muzică de promenadă. Își continuă activitatea Cenaclul de creație literară „Sind-˙ 89", Cenaclul de creație literară pentru copii „Sind-junior", care anul acesta au editat două cărți, Cenaclul de artă plastică „Plaiuri argeșene". Am avut 10 expoziții, iar în luna iulie a.c., 14 membri ai cenaclului au expus la Frankfurt, în Germania, o expoziție care s-a bucurat de mult succes. Mai funcționează la noi și clubul de drumeție „România pitorească".

După cum vedeți, C.C.S. Pitești este în continuă efervescență, dorindu-ne să-și mențină poziția de una dintre primele cinci case de cultură ale sindicatelor din România, loc pe care sperăm să nu-l cedăm niciodată. În 2006 vom sărbători 35 de ani de activitate permanentă, cu care prilej, ca și în alți ani, vor avea loc „Zilele Casei de Cultură a Sindicatelor din Pitești".

Declarându-ne mulțumiți de tot ce ne-a spus directorul instituției, nu ne rămâne decât să concluzionăm că această casă a tuturor celor mulți este pe mâini bune, afirmând, pentru a nu știu câta oară, că **omul sfințește locul**. Și de data aceasta zicerea se confirmă cu prisosință.

Buletin cultural argeșean, Nr. 3, octombrie 2005, Pitești, pag. 4-5.

BOTENI
CĂMINUL CULTURAL ÎȘI RESPECTĂ TRADIȚIA

Domnul învățător **Mihail Măgureanu** este unul dintre veteranii mișcării culturale argeșene. A fost director al Căminului Cultural din Boteni în perioada 1966-1981, iar din 1990 până în prezent s-a îngrijit ca tradiția culturală a acestei comune muscelene să fie păstrată cu sfințenie și dusă mai departe pentru generațiile următoare. Instructor de formații, animator cultural, un dascăl recunoscut de ani de zile, Mihai Măgureanu face ca la Boteni flacăra culturii să nu se stingă; Căminul Cultural de aici, clădire mare, cu peste 500 de locuri, în zile de sărbătoare este neîncăpător, sătenii fiind prezenți, cu mic, cu mare, la actul de cultură. Pentru strădania sa, directorul a fost răsplătit cu numeroase diplome și trofee, pe plan județean, iar recent a primit premiul pe 2005 pentru cel mai reprezentativ animator al vieții culturale din Argeș, oferit de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale.

La Boteni, locul de origine a două mari personalități culturale ale Muscelului: Petre Țuțea și Ion Chelcea (a cărui monografie a satului a văzut lumina tiparului în acest an), tradiția se pierde în negura vremii. Încă din 1921 existau Societatea culturală și Căminul cultural „Petre Cercel", care în decursul anilor au avut o permanență în viața spirituală a satului. Primul director al căminului și bibliotecar a fost învățătorul Ion Bădescu, un remarcabil om de suflet pentru valorile perene din satul său. El înființează în 1921 cea dintâi echipă de jocuri populare care a dus faima acestor locuri.

Au urmat la conducere, în ani:dr. Ion Vlădescu, preotul și coregraful Ion Polexe, învățătorul, folcloristul și poetul Ion Ghinescu, prof. Constantin Durdun, prof. Ion Popescu și Șerban Balaban, fiecare aducând și adăugând elemente care să păstreze și să garanteze permanența în viața culturală a localității. Ce este de remarcat aici la Boteni este spiritul de echipă. În decursul anilor, intelectualii au fost alături de viața comunității. Școala, biserica și căminul cultural au făcut front comun pentru ca locuitorii comunei să fie prezenți la activitatea de cultură. Aici s-au organizat manifestări folclorice tradiționale, schimburi culturale, colocvii, lansări de carte, comemorări ale personalităților culturale ale locului, dar și activitate artistică de amatori. Aici au ființat un cor, condus o perioadă de marele dirijor, regretatul Alfons Popescu, o formație de teatru, un grup satiric, ansamblu de obiceiuri, taraf și fluierași.

Formația de dansuri despre care am mai vorbit a reprezentat cu cinste județul, fiind premiată la majoritatea concursurilor la care a participat: în 1943, premiul I pe Muntenia și premiul al II-lea la finala pe țară care s-a desfășurat la Craiova; în anii 1946, 1947, 1948, premiul I pe fostul județ Muscel; în 1949, premiul I pe Muntenia și mențiune pe țară; în 1953 participă la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților de la București; în perioada 1957-1977 participă la toate concursurile de amatori care se desfășoară pe plan regional, județean, interjudețean și național, obținând premii și distincții importante.

Din 1979 până în 1989 a obținut premiul I și titlul de laureat la toate concursurile naționale din acei ani. A participat la manifestările tradiționale de la Fundata-Brașov, la „Dansul din bătrâni" – 1988, la Târgu-Mureș, la Festivalul Internațional „Carpați" din județul Argeș, la Întorsura Buzăului, la „Cântecele Oltului" din județul Vâlcea, la Iași, la Festivalul „Trandafir de la Moldova", la „Zilele orașului Panciu", „Nedeia de la Novaci" – Gorj și la alte manifestări folclorice tradiționale. Formația se amplifică și devine Ansamblul folcloric „Argeșelul", astăzi sub îndrumarea coregrafului Dorin Vizitiu, făcând falã județului. A participat la Festivalul „Hora Mare", la Rezina, Republica Moldova, iar în 2005, la Festivalul Internațional de la Iznik – Turcia.

În decursul anilor, multe au fost reușitele acestui cămin cutural care s-a aflat mereu printre primele, fiind evidențiat și premiat. După 1990, activitatea este continuă și putem spune că în unele perioade chiar s-a amplificat. În prezent, directorul Măgureanu și colaboratorii săi fac eforturi pentru a fi în pas cu noul. În clădirea căminului funcționează un centru informațional dotat cu zece calculatoare, mobilier și aparatură de practică culturală unde sunt organizate cursuri de calificare pentru șomerii disponibilizați din minerit. Acest centru a fost organizat cu sprijinul financiar al Guvernului Angliei. Tot aici au loc colocvii, mese rotunde, sesiuni de comunicări științifice, omagierea personalităților locale, lansări de carte...

De un deceniu, aici are loc o manifestare folclorică devenită tradițională: „Brâul de la Boteni", la care participă formații și ansambluri din județ și din țară. Sunt invitați soliști vocali de renume, care umplu sufletul de bucurie locuitorilor acestei frumoase așezări muscelene.

Tinerii din comună își dau întâlnire la repetițiile ansamblului, ale grupului vocal feminin și recent și bărbătesc, ale ansamblului de obiceiuri, ansamblului de copii, ale soliștilor vocali și instrumentiști care realizează o emulație artistică a creatorilor și amatorilor de frumos.

A intrat în tradiție ca serile de dans să aibă loc cu regularitate la sărbători, însă nu doar atunci. Frumusețea jocurilor din Boteni o preiau cei mai tineri de la vârstnici și cu siguranță o vor transmite mai departe altor generații.

Lucrurile bune de aici sunt sprijinite și de Consiliul local și de primarii comunei care de peste două decenii sunt mereu receptivi la organizarea actului cultural. Astăzi, primarul Vasile Leau și viceprimarul Dumitru Popescu, membrii consiliului local și intelectualii sunt prezenți ca realizatori și beneficiari ai activităților cultural-artistice. Numai așa se explică rezultatele frumoase obținute. Și ele sunt o garanție că la Boteni viața culturală este pe mâini bune și beneficiarii sunt mulțumiți de aceste rezultate. Sperăm ca și în viitor să ne bucurăm de astfel de lucruri bune.

Buletin cultural argeșean, Nr. 4, decembrie 2005, Pitești, pag. 5.

O CASĂ A CULTURII PENTRU TOŢI OAMENII. CĂMINUL CULTURAL DIN BEREVOEŞTI

Comuna Berevoeşti este una din localităţile medii ale judeţului. Are în jur de 3.500 de locuitori, oameni harnici, muncitori, care practică diverse ocupaţii, foarte variate, pentru a-şi asigura existenţa. Nivelul de viaţă al acestora este în general bun. Foarte multe familii se ridică peste cota rezonabilităţii. Cei mai mulţi pot să-şi satisfacă dorinţele privind dreptul la educaţie şi cultură. Sunt şi familii sărace care îşi duc traiul de pe o zi pe alta, în special cele de rromi care fac o notă aparte în viaţa colectivităţii. Această comună aşezată în zona muscelelor, pe drumul dintre Câmpulung-Muscel şi Curtea de Argeş, a dat şi numeroase personalităţi culturii şi ştiinţei româneşti. Apetitul pentru învăţătură şi cultură al oamenilor de aici este mai mare decât în alte locuri. Mulţi fii ai satului se implică în viaţa contemporană a Berevoeştiului, contribuind după puterile lor la realizarea unei vieţi edilitare, sociale şi culturale corespunzătoare pentru cei care vieţuiesc aici. Numeroşi oameni de cultură au scris volume în care, cu dragoste şi uneori cu nostalgie, vorbesc despre satul copilăriei lor.

Cunosc această aşezare de peste 35 de ani şi am apreciat întotdeauna dragostea pentru cultură a locuitorilor, implicarea intelectualilor, în special cadre didactice, la actul cultural. Cele două locaşuri de cultură – cel din centru (aflat în acelaşi imobil cu primăria) şi cel de la Ungureni – sunt de fiecare dată, când au loc activităţi bine pregătite, neîncăpătoare, realitate care dovedeşte că afirmaţia de mai sus este bazată pe adevăruri de necontestat.

Aici există o colaborare lăudabilă între toţi cei chemaţi să contribuie la educaţia permanentă a sătenilor. Cadrele didactice, preoţii, personalul administraţiei, consilierii locali fac un front comun pentru ca viaţa culturală să fie unde merită, adică în primele locuri. Şi asta se întâmplă de foarte mulţi ani, spre bucuria noastră situaţia persistând şi astăzi. Am putea spune, în sensul bun al cuvântului, că berevoeştenii sunt „bolnavi de cultură". Acest „microb" le-a fost insuflat şi de cei care au condus **căminul cultural**. Aici s-au perindat intelectuali de marcă, oameni care nu au ocupat numai un „loc", ci au ars alături de semenii lor pentru adevărata „cultură" în slujba tinerilor şi vârstnicilor. Învăţătorii şi profesorii: Victor Brătulescu, Mihai Preoteasa, Ion Amzică, Ion Cârlănaru, Nicu Berevoescu, Maria Glonţ, soţii Nicoleta şi Gheorghe Caramelea – sunt câţiva din cei care au păstorit în ultimii 40 de ani instituţia de care vorbim. Actualul **director** este **Ion Baboi**, un animator în adevăratul sens al cuvântului. Făcut pentru cultură, are un talent înnăscut de bun interpret şi tactul de a se consulta cu toată lumea, însă concluziile aparţinându-i, el reuşeşte de câţiva ani buni să dovedească utilitatea actului de cultură în viaţa satului contemporan. A iniţiat şi condus multe activităţi, unele de importanţă naţională, care cu o frumoasă ritmicitate se desfăşoară în fiecare an: „Întâlnirea fiilor satelor", „Sârba de la Berevoeşti" (de Sf. Ilie), Festivalul-concurs „Haz de necaz" (adresându-se celor care mai folosesc cu bune rezultate umorul popular – iată că anul acesta manifestarea este la a V-a ediţie), sărbătorirea Zilei Naţionale şi a altor evenimente istorice, comemorarea eroilor satului, spectacole şi expoziţii pentru consăteni de sărbători (Sf. Maria…), aniversarea unor personalităţi pe care le-a dat comuna, prezentarea obiceiurilor tradiţionale de Paşti, de Crăciun, de Anul Nou, întrecerea micilor dansatori din judeţ (anul acesta ea este stabilită să aibă loc de Sfinţii Constantin şi Elena) – şi enumerarea ar putea să continue.

Este căminul cultural cu cele mai multe formaţii artistice: Ansamblul folcloric „Bujorel de munte" – de maturi şi copii – condus de prof. Maria Ilinca, grupul vocal feminin care abordează un repertoriu tradiţional, formaţie pe care o instruiesc profesoarele Monica Păuna şi Tudoriţa Scarlat, ansamblul de obiceiuri locale, condus de peste două decenii de educatoarea Mariana

Bordeanu, şi grupul satiric, cunoscut în întreaga ţară şi pregătit de însuşi directorul căminului cultural.

Ce am mai putea să spunem? Destule. Aici, la Berevoeşti, este un climat favorabil vieţii culturale. Primarul Fănel Gigi Proca şi consiliul local se îngrijesc ca atât căminele culturale și școlile, cât și bisericile să fie în bună stare de funcţionare, intelectualii sunt receptivi la viaţa culturală, iar Ion Baboi merită felicitări pentru felul cum organizează şi conduce activitatea.

Ultimul cuvânt: Căminul Cultural din Berevoeşti este una dintre cele mai bune instituţii din judeţ şi – de ce nu? – şi din ţară. Aşteptăm noi surprize plăcute de la iubitorii culturii populare de la Berevoeşti.

Buletin cultural argeșean, Nr. 1, Pitești, 2005, pag. 7-8.

ŞCOALA POPULARĂ DE ARTE ŞI MESERII PITEŞTI, O ȘCOALĂ A PERFORMANȚELOR ARTISTICE PENTRU TOATE VÂRSTELE

Şcoala Populară de Arte Piteşti a fost înfiinţată în 1958, de către Ministerul Învăţământului şi Culturii, prin adresa numărul 1 din 12 septembrie. Având sediul în Piteşti – iniţial în Palatul Culturii şi apoi în actuala clădire din Bd. Republicii, nr. 66 – şi-a început activitatea cu şase secţii, în şase raioane ale fostei regiuni Argeş. În perioada 10-15 iunie 1959 au fost aprobate şi şi-au desfăşurat activitatea cele dintâi comisii de examen pentru prima promoţie de elevi.

Clasele care funcţionau: actorie, vioară, arte plastice, canto, coregrafie, dans popular, chitară – se bucurau de încadrare cu profesori de prestigiu, oameni recunoscuţi în domeniile de pregătire.

Şcoala este deschisă oricărei categorii de public, având la bază obiective de instruire şi afirmare, de cunoaştere şi înţelegere a caracteristicilor specifice artei tradiţionale româneşti.

Instituţia a parcurs de-a lungul timpului, cu o rapiditate de admirat, treptele de afirmare în plan naţional şi internaţional.

În primul an, 1958/1959, Şcoala avea 187 de elevi înscrişi. În mod deosebit s-au remarcat clasele de chitară, conduse de prof. Maria Boieru, clasele de coregrafie la care au predat maeştrii Leonte Socaciu, Tita Sever, Gheorghe Popescu-Judeţ. Tot în acest an au funcţionat: o secţie de arte plastice, cu 12 elevi la Râmnicu Vâlcea, o secţie de ceramică, cu 11 elevi, la Curtea de Argeş, o clasă de cor cu 20 de elevi la Câmpulung, iar la Găeşti, o clasă de regie de teatru cu 24 de elevi.

În decursul anilor, numărul de tineri şcolarizaţi s-a mărit: în perioada 1965-1980, acesta oscila între 500-700; în perioada 1983-1990 cifra era de aproximativ 1.000, pentru ca astăzi, aceasta să depăşească 1.200, luând în cosiderare şi secţiile externe.

Dintre profesorii care au instruit elevi de-a lungul timpului, amintim: teatru-satiră şi umor: Constanţa Negrescu, Xenia Beza, Gheorghe Lascu, Zenovie Păun, Ion şi Ileana Focşa, Constantin Zărnescu, Radu Dumitru, Ovidiu Georgescu, Virgil Sacerdoţeanu, Teodor Băjenaru, Radu Coriolan, Valeriu Buciu, Cornel Poenaru, Radu Boroianu, Mihai Radoslavescu, Florin Pretorian, Nicolae Baltasiu, Costin Marinescu, Ion Popa, Corneliu Lamba, Valeriu Dobrin, Marta Diaconu, Ion Ilinca, Adrian Duţă; pian: Eugen Radovici, Eliza Gheorghiu, Gabriela Iuga, Alexandra Starck, Maria Ciortea, Gheorghiţa Marinescu, Luiza Steriade, Rada Ionescu, Anca Manolescu, Daniel Codăuş, Ilzi Sora, Petra Pană, Niculina Dumitrache, Alexandru Dicu, Cristian Marineaţă; vioară, violă, violoncel: Wilhelm Bruckner, Ion Pârvulescu, Felicia Butaru, Iulian Butaru, Gheorghiţă Stroe, Marius Podoleanu, Constantin Sorescu, Florian Vişan, Alexandra Andrei, Roxana Moise, Luminiţa Romano, Gheorghe Săbăreanu, Viorica Sârbu, Marian Oprea; chitară: Maria Boieru, Miron Şerban, Mariana Lomachin, Maria Badea, Viorel Năstase, Margareta Şerbănoiu, Constantin Matei; instrumente de suflat: Valeriu Ivan, Constantin Dinuţă, Constantin Istrate, Elisabeta Grigorescu, Marian Bican, Romulus Ispas, Marin Iliuţă, Catrinel Melcescu, Mihai Vărăşcanu; acordeon: Mihai Butaru, Valeriu Ivan, Ion Drabian, Constantin Bleangă, Ion Barbu, Maria Tercea, Radu Ionescu; percuţie: Florian Drăgănici şi Gheorghe Butaru; teorie şi solfegiu: Grigore Mircescu, Ion Grecu, Gheorghe Ionescu, Cornelia Manolescu, Dumitru Croitoru, Cornelia Voica, Paul Baidan, Felicia Butaru, Constantin Istrate, Luminiţa Romano; canto: Maria Dohatcu, Helen Lobel, Traian Ţugulea, Grigore Mircescu, Cristina Speriosu, Ştefan Savu, Violeta Macedonski, Carmen Constantin, Cornelia Voica, George Pănescu, Dana Popa, Zina Nichita, Gavril Prunoiu, Elisabeta Grigorescu, Cecilia Crinteanu, Claudia Măru-Hangiuc, Carmen Iordache-Cernea, Petra

Pană, Elena Thea; istoria muzicii şi istoria artelor: Ion Steriopol, Iulia Dumitrescu, Emanoil Popescu, Angela Ştefan; coregrafie: Leonte Socaciu, Tita Sever, Gheorghe Popescu-Judeţ, Natalia Petreanu, Ismir Ismail, Lucreţia Cristoloveanu, Gheorghe Teodorciuc, Viorel Năstase, Dan Levantă, Ion Lungu, Dorin Oancea, Irina Slabu, Aurora Gumă, Corina Miulescu-Schieb, Alfred Schieb, Cătălin Oancea, Gabriela Tănase, Valeria Coman, Daniel Ionescu; arte plastice: Emil Marinescu, Aurel Calotă, Georgeta Vasile, Tatiana Brilianova, Gheorghe Nicolaescu, Alexandru Donici, Ion Gheorghe Vrăneanţu, Mariana Şenilă-Vasiliu, Gheorghe Pantelie, Vasile Rizeanu, Ileana Giura, Eugen Pohonţu, Cici Constantinescu, Eugen Chirovici, George Paulian, Adrian Radu, Traian Duţă, Doina Băjenaru, Ana Ilfoveanu, Angela Ştefan, Elena Zavulovici; artă populară: Elena Nistor, Stela Bivol, Dan Gherasimescu, Marin Gheorghe, Ion Ene, Ion Sava Ivaşcu, Leontina Spinei, Elena Iosifaru; design vestimentar: Stela Bivol, Maria Uscatu, Mihaela Radu; cine-foto: Dumitru Codăuş, Alexandru Oprea, Viorel Popescu, Temistocle Epaminonda, Ion Sănduloiu, Daniela Prună, Rodica Pop. Din anul 1958 şi până în prezent, şcoala a fost condusă de cadre didactice cu o bogată pregătire profesională şi o activitate artistică recunoscută: prof. Mihai Ghiţescu (15 octombrie 1958 – 1 mai 1959), prof. Nicolae Ştefănescu (1959-1962), prof. Dumitru Croitoru (1962-1963), prof. Ion Grecu (1963-1983), prof. Costin Alexandrescu (1983-1989), prof. Cornelia Voica, director adjunct (1983-1989), Vasile Rizeanu (1990-2009). Dintre aceştia, cel mai activ a fost prof. Ion Grecu. A luptat pentru realizarea unui învăţământ muzical de calitate, bazat pe cunoaşterea aprofundată a tehnicii instrumentale şi dirijorale. A acordat un interes deosebit pregătirii în domeniul culturii populare, prin organizarea claselor externe de ţesut-cusut, instrumente populare, ceramică, ciopliturі în lemn şi piatră etc. În cei 20 de ani cât a fost director a ajutat sute de tineri să participe la diverse manifestări artistice, formându-se numeroşi interpreţi şi creatori de artă, care, după absolvire, au realizat adevărate cariere profesionale.

Începând cu martie 2009, activitatea în şcoală este coordonată de Gabriela Pendiuc, prof. gr. I în învăţământ şi absolventă de master în management. Manager cu multă experienţă în activitatea educativă şi de conducere, se bucură de prestigiu, dovedind multă putere de muncă şi dăruire.

De la înfiinţare şi până în prezent, o serie de absolvenţi ai Şcolii Populare de Arte şi Meserii din Piteşti s-au remarcat în mod deosebit: Elisabeta Ticuţă, Constantin (Tică) Sorescu, Ileana Şipoteanu, Gheorghe Gomoiu, Dorin Oancea etc.

De o mare importanţă în desfăşurarea procesului instructiv-educativ l-a avut organizarea unor clase externe menite să fie mai aproape de interesul elevilor pentru educaţia artistică. Prima clasă externă a fost cea de Arte plastice de la Câmpulung Muscel (1959), condusă de Alexandru Donici, care are prima serie de absolvenţi în anul 1961. Mai târziu a fost condusă de Gheorghe Paulian. În 1972 se înfiinţează catedra de dirijat coral în cadrul Liceului Pedagogic din Câmpulung Muscel, condusă de Spiridon Nicolescu şi Gheorghe Ionescu; tot acum se înfiinţează clasele de artă populară: sculptură în lemn la Galeş, comuna Brăduleţ, condusă de cunoscutul lutier Ion Sava Ivaşcu; clasa de cioplit în piatră de la Albeştii de Muscel – 1973, condusă de meşterul Ion Gheorghe; clasele de cusut-ţesut de la Rucăr şi de olărit de la Coşeşti.

În perioada 1980-1989 au funcţionat clase externe la: Câmpulung Muscel – pictură şisculptură (Gheorghe Paulian şi Adrian Radu); dans contemporan şi dans de societate (Aurora Gumă şi Alfred Schieb); Curtea de Argeş – pian (Cornelia Baciu şi Maria Bănică); ceramică (Traian Duţă); dans modern şi contemporan (Irina Slabu); brigăzi artistice, satiră şi umor (Costin Alexandrescu şi Corneliu Lamba); Costeşti – clasă de regie şi actorie (Costin Marinescu); Topoloveni – clasă de pian (Anca Manolescu); Corbi (clasă de instrumente populare, fluier – Ion

Maria); Valea Danului – clasă de sculptură în lemn (Dan Gherasimescu); Brăduleţ – clasă de cioplit în lemn şi mobilier tradiţional (Ion Marin).

Elevii şi absolvenţii Şcolii au fost prezenţi, anual, la concursuri şi festivaluri cu caracter interjudeţean şi naţional la Târgovişte (Festivalul-concurs de romanţe „Crizantema de aur"), la Piteşti (Festivalul Naţional de muzică cultă şi dans clasic „Darclée"), la Braşov (Concursul „Ghiocelul de aur"), la Costeşti (Concursul soliştilor vocali de muzică populară „Narcisa de aur"), la Craiova (Concursul Naţional „Maria Tănase"), la Constanţa, Alexandria, Focşani, Ploieşti etc., obţinând numeroase premii.

Începând cu anul 1983, printr-o hotărâre aberantă a Consiliului Culturii şi Educaţiei Socialiste, Şcoala de Artă din Piteşti s-a unit cu Centrul Creaţiei Populare Argeş, într-un sistem groaznic de autofinanţare totală. Această situaţie a condus la reconsiderarea şi reproiectarea activităţilor pentru adaptarea la noile condiţii de funcţionare. Consiliul de conducere şi directorii Costin Alexandrescu şi Cornelia Voica au căutat cele mai bune măsuri pentru realizarea unor fonduri de autofinanţare pentru supravieţuirea a două organisme de cultură care până la această dată erau finanţate de la bugetul de stat.

Au fost iniţiate de către Şcoală şi de Centrul Creaţiei două manifestări de importanţă naţională şi judeţeană: „Dansul florilor" – Festivalul-concurs Naţional al perechilor de dans de societate, manifestare al cărei principal iniţiator a fost profesorul Viorel Năstase şi care s-a derulat anual în Sala Sporturilor din Piteşti. Prima ediţie a avut loc în zilele de 27-29 aprilie 1984. Şi „Sus, pe Argeş, la izvoare" – concurs judeţean al soliştilor vocali de muzică populară care se adresa în principal elevilor şi absolvenţilor Şcolii, dar şi reprezentanţilor căminelor culturale şi caselor de cultură. Prima ediţie a avut loc în toamna anului 1984.

O altă manifestare de importanţă naţională a fost Expoziţia Naţională de Artă Plastică a Şcolii Populare de Artă. Prima ediţie s-a derulat în toamna anului 1995. Pentru reuşita acestei expoziţii, din punct de vedere financiar a fost acordat un sprijin substanţial din partea Consiliului Judeţean Argeş.

În perioada 1980-1989, Şcoala Populară de Artă din Piteşti avea următoarele formaţii, cercuri şi cenacluri: Corul mixt cu acompaniament de orchestră şi solişti, dirijori: Ion Grecu şi Ion Pârvulescu; Grupul coral mixt „Carmen Argessi", dirijor: Moise Mitulescu; Grupul instrumental de muzică cultă, instructori: Ion Pârvulescu şi Iulian Butaru; Grupul vocal-instrumental de muzică cultă, instructori: Cornelia Voica şi Anca Manolescu; Cvartetul vocal de muzică cultă „Mioriţa", instructori: Cornelia Voica şi Petruţa Pană; Orchestra de muzică uşoară, dirijor: Mihai Butaru; Grupul coral de muzică uşoară „Preludiu", instructor: Cornelia Voica; Orchestra de muzică populară „Ciuleandra", dirijor: Mihai Butaru; Grupul vocal de muzică populară, instructor: Elisabeta Grigorescu; Taraful de copii, dirijor: Iulian Butaru; Formaţia de acordeoane, dirijor: Mihai Butaru; Formaţia de fluieraşi-copii, secţia Corbi, dirijor: Ion Maria; Formaţia de teatru şi colectivul de montaj literar, regia artistică: Val Dobrin, Ion Popa şi Marta Diaconu; Grupul de miniaturi umoristice, instructori: Constantin Zărnescu şi Corneliu Lamba; Formaţia de dans contemporan, instructor: Viorel Năstase; Formaţia de dans contemporan, secţia Câmpulung Muscel, instructor: Aurora Gumă; Formaţia de dans de societate, instructori: Viorel Năstase şi Corina Miulescu; Grupul de dans modern, instructor: Corina Miulescu; Grupul de dans de societate, secţia Câmpulung Muscel, instructor: Alfred Schieb; Cenaclul de arte plastice „Rudolf Schweitzer-Cumpăna", conducător: Vasile Rizeanu; Cercul de artă populară, conducător: Stela Bivol.

Începând cu anul 2009, Şcoala Populară de Arte şi Meserii din Piteşti încearcă să implementeze o nouă politică educaţională şi cultural-artistică, propunându-și – cu sprijinul

consiliului de administraţie şi al cadrelor didactice – să continue pe un plan superior, prin modernizarea secţiilor existente şi înfiinţarea altora (pentru stimularea meşteşugurilor tradiţionale prin secţiile externe din mediul rural), dezvoltarea relaţiilor internaţionale cu instituţii similare din străinătate şi implicarea Şcolii în proiecte cu finanţare europeană.

În anul 2012, Şcoala îşi desfăşoară activitatea în 18 secţii de specialitate, cu 33 de clase: A. Secţii la sediul Şcolii: Pian (Niculina Dumitrache, Vicenţiu Perniu, Camelia Mariana Mărăşoiu, Radu Constantin Titi); Chitară (Mariana Lomachin, Romulus Turcu); Vioară (Felicia Butaru, Iulian Badea); Canto – muzică cultă (Andra Maria Bivol-Costea); Canto – muzică populară (Elisabeta Grigorescu, Carmen Iordache-Cernea, Valentin Grigorescu, Mihaela Chiriţescu); Canto – muzică uşoară (Petra Pană, Marius Bălan, Ana Florina Sima); Orgă (Nicolae Oprea); Acordeon (Ion Barbu); Ţambal (Gheorghe Mihalache); Clarinet-saxofon (Constantin Istrate, Viorel Predoiu); Flaut (Cristina Elena Dumitrescu); Percuţie (Florian Drăgănici); Nai (Ionuţ Cârstea); Coregrafie – dans clasic (Gabriela Tănase); Dans sportiv şi modern (Cristian Tănase); Dans popular (Elena Roşu); Arte plastice-pictură (Elena Zavulovici, Nicuşor Tiberius Duţă); Design vestimentar (Mihaela Radu); Artă fotografică (Ion Sănduloiu); Teatru-actorie (Luminiţa Borta-Cazan, Adrian Duţă); B. Secţii externe: Curtea de Argeş – pian, orgă, chitară, canto popular (Cristian Marineaţă, Constantin Matei); Topoloveni – pian (Camelia Mărăşoiu); Corbi – fluieraşi (Traian Ciuculescu); Valea Danului – artă tradiţională, sculptură în lemn (Dan Gherasimescu); Stolnici – căluşari (Cristian Voicu); Coşeşti – olărit, dogărit (Marian Mitu, Gheorghe Dima); Nucşoara – sculptură în lemn, ţesut-cusut (Ion Rodoş, Viorica Olivotto); Jugur-Poenarii de Muscel – confecţionat instrumente muzicale de suflat (Constantin Mihaiu); Rucăr – cusut-ţesut (Elena Bordea); Brăduleţ – confecţionat instrumente muzicale (Vasile Constantin); Arefu – ţesut-cusut (Elena Hodoş); Bârla – căluşari (Cosmin Creţu); Corbeni – confecţionat păpuşi (Marilena Iosifaru); Domneşti – sculptură în lemn (Ion Rodoş); Mozăceni – ţesut-cusut (Elena Şerban); Mihăeşti – canto, muzică populară (Liviu Ion Iana), ţesut-cusut (Nina Scarlat); Stâlpeni – sculptură în lemn (Nicolae Baicu); Recea – împletituri de nuiele (Niculina Marcu).

Manifestările de mare amploare – festivaluri şi concursuri internaţionale, naţionale şi judeţene organizate în anul 2012: Festivalul-concurs internaţional de muzică populară veche „Sus, pe Argeş, la izvoare”; Festivalul-concurs internaţional de pian „Primăvara Artelor”; Expoziţia internaţională de arte plastice şi decorative a şcolilor populare de arte; Sărbătorile Argeşului şi Muscelului; Festivalul-concurs judeţean de muzică uşoară şi muzică cultă „Speranţe argeşene”; Tabăra de meşteşuguri „Tradiţii argeşene”.

Dintre proiectele cu finanţare europeană la care Şcoala s-a implicat, amintim: proiectul european Comenius Regio „Cetăţeni activi”, împreună cu parteneri din Tynaarlo-Olanda; proiectul Comenius Regio „Colaborarea şcolilor cu autorităţile locale”, în parteneriat cu oraşul Ouren – Portugalia; „Tineret în acţiune” cu Letonia.

Formaţiile artistice prezente în viaţa culturală a comunităţii în anul 2012 sunt: Orchestra Populară „Rapsodia Argeşului”, dirijor: Nicolae Oprea; Taraful „Mlădiţe argeşene”, dirijor: Nicolae Oprea; grupul vocal „Mlădiţele Argeşului”, instructor: Valentin Grigorescu; Grupul vocal „Mlădiţele Mihăeştiului”, instructor: Liviu Iana; Trupa rock „Simbolic” (instructor: Florian Drăgănici); Trupa rock „Woodoo Pupets” (instructor: Romulus Turcu); Trupa de dans „Harmony” – instructor: Gabriela Tănase.

Un preţios aport în dezvoltarea şi afirmarea Şcolii Populare de Arte şi Meserii din Piteşti, atât în ţară cât şi în străinătate, îl constituie sprijinul financiar al Consiliului Judeţean Argeş.

Mai mult, instituţia care patronează Şcoala a finanţat şi acordat o deosebită atenţie activităţilor şcolare, modernizării localului cu mobilier adecvat şi logistică performantă, deplasărilor în ţară şi peste hotare.

De peste 50 de ani, la Pitești ființează o școală a performanțelor artistice pentru toate vârstele, care se afirmă permanent pe plan local, național și internațional.

Teodor Mavrodin (coord.), *Argeșul și Mușcelul, spații istorice ale românismului,* vol. 2, Editura Tiparg, Pitești, 2013, pag. 186-190.

CAPITOLUL IV
FORMAȚII ARTISTICE DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ

CONDIȚIA SUCCESULUI – ANIMATORUL

Continuând o bogată tradiție, care atestă 115 ani de existență în Pitești, Corala „D.G. Kiriac” s-a constituit la 9 noiembrie 1955, când un grup de entuziaști se apropie cu încredere de tânărul și talentatul dirijor, profesorul Emanoil Popescu, care vine în capitala Argeşului să-şi pună talentul său în slujba creării unei adevărate mișcări artistice permanente. Această strânsă și consecventă legătură sufletească între corul piteștean și animatorul său durează de 25 de ani. Este o legătură constantă și puternică din care derivă marile succese, nenumăratele împliniri, clipele de desfătare artistică pe care oameni minunați le transmit de fiecare dată când își prezintă cântările lor meşteşugit alese. De 25 de ani profesorul Emanoil Popescu, cu pricepere și migală, a format generații de cântăreți (unii dintre ei mai sunt și astăzi în formație), i-a învățat tainele cântatului coral și i-a apropiat ca prieteni și tovarăși de muncă. De 25 de ani sute de tineri și vârstnici au contribuit cu dăruire și seriozitate la creșterea prestigiului mișcării corale argeșene, atât în țară cât și peste hotare. Această legătură permanentă statornicită în timp a fost izvor al numeroaselor succese obținute de corala piteșteană.

Despre succesele obținute în competițiile muzicale, despre contribuția adusă de coriștii piteșteni la creșterea prestigiului mișcării cultural-artistice a Argeşului în țară şi străinătate nu voi scrie acum, pentru că au făcut-o mult mai măiestrit alții. Vreau doar să punctez câteva dintre faptele care sunt specifice acestui colectiv de excepție: din 1967, când a luat ființă corul bărbătesc al Palatului culturii, la toate confruntările locale și naționale la care a participat a obținut cei mai strălucitori lauri. Beneficiind de un repertoriu bogat și variat, care numără sute de piese din creația muzicală românească, clasică și contemporană, din muzica universală, având de foarte multe ori bucuria prezentării în primă audiție a unor lucrări ale compozitorilor români contemporani, corala Argeșului are meritul de a fi adus în circuitul național al cântecului românesc piese care au fost, pe nedrept, date uitării. Amintim câteva dintre ele: „Românul” de Ciprian Porumbescu, „Sfântă zi de libertate” de Alexandru Flechtenmacher, „Salutați oastea română” de Grigore Buică, „Cine-aude-a mea guriță” de Vadim Sumschi, „Zamfira” de Gheorghe Danga și altele.

Definitorii în activitatea Coralei „D.G. Kiriac” din ultimii ani sunt cele două premii I și titlul de laureat obținute la cele două ediții ale prestigioasei manifestări a muncii și creației, care este Festivalul național „Cântarea României”.

Fără îndoială se pot spune foarte multe lucruri despre această simbioză artistică de excepție care este Corala „D.G. Kiriac” a Palatului culturii din Pitești și dirijorul ei, Emanoil Popescu. Nouă, celor care suntem întotdeauna alături de bucuriile și strădaniile lor, nu ne rămâne decât să-i omagiem așa cum se cuvine și să așteptăm noi mărturii ale unei consecvențe ce o dorim mult amplificată.

Revista *Argeş,* Anul XVI, Nr. 2 (125), iunie 1981.

O MARE SĂRBĂTOARE A MUZICII CORALE ROMÂNEȘTI

Concertul la care sunteți invitat are multiple semnificații, dintre care două se impun a fi subliniate. La 18 februarie 1976 s-au împlinit 110 ani de activitate corală neîntreruptă în Pitești, iar în primele zile ale acestui an, 20 de ani de la înființarea coralei Palatului Culturii Pitești, în toți acești ani, sub bagheta profesorului Emanoil Popescu.

Formația care susține acest concert și care din anul 1972 poartă numele înaintașului muzicii corale românești, D.G. Kiriac, este cunoscută astăzi prin activitatea desfășurată și performanțele obținute, atât în țară cât și peste hotare.

Corul nostru este de patru ori laureat al concursurilor republicane ale formațiilor artistice de amatori – deținător al Marelui premiu la Concursul al X-lea, 1971 –, laureat al concursului „Cântare patriei" organizat de Televiziunea Română, deținător al trofeelor primelor trei ediții ale festivalului coral interjudețean „D.G. Kiriac" și al trofeului festivalului coral „Ion Vidu" de la Lugoj, ediția 1975. Prezent în cadrul tuturor manifestărilor la care a fost solicitat în Pitești și în județul Argeș, corul a susținut apreciate concerte în orașele București, Craiova, Timișoara, Arad, Lugoj, Hunedoara, Târgu Jiu, Slatina, Ploiești, Târgoviște, Suceava, Rm. Vâlcea, Olănești, Călimănești, Govora etc.

Ca urmare a aprecierilor de care s-a bucurat, corul a întreprins și patru turnee în străinătate: 1968 în R.S. Cehoslovacă, în 1970 în R.P. Ungară, 1972 în R.P. Polonă și în 1975 în R.P. Bulgaria, turnee în care, așa cum au remarcat cronicile apărute în urma concertelor susținute, corul „D.G. Kiriac" al Palatului Culturii a reprezentat cu cinste muzica corală românească.

Compozitori de frunte ai muzicii corale românești contemporane – G. Dumitrescu, G. Bazavan, M. Neagu, D.D Stancu etc. – au onorat formația noastră, creându-i special piese valoroase care s-au bucurat de mare succes și fac astăzi parte din repertoriul permanent.

Concertul de astăzi, ca și succesele obținute până acum,reprezintă o garanție a activității viitoare a acestei formații, activitate pusă în slujba educației estetice și patriotice.

Premiile obținute de corul sărbătorit

În anul 1956 – titlul de „Cor fruntaș pe țară" la Concursul al IV-lea republican; 1961 – *Premiul III* la Concursul al VI-lea republican; 1964 – *Premiul III* la Concursul al VII-lea republican, iar colectivul de operetă a primit *Premiul II*; 1967 – *Premiul I* și *titlul de laureat* la Concursul al VIII-lea republican; 1969 – *Premiul I* și *titlul de laureat* la Concursul al IX-lea republican, iar corul de cameră a primit *Premiul III* la același concurs; 1970 – *Trofeul primului Festival coral „D.G. Kiriac"* și plachetă la primul Festival coral „C. Porumbescu"; 1971 – *Marele premiu* și *titlul de laureat* al Concursului al X-lea, iar grupul vocal de muzică cultă a primit *Premiul I* și *titlul de laureat* la același concurs; 1972 – Trofeul ediției a II-a a Festivalului coral „D.G. Kiriac"; 1974 – Trofeul ediției a III-a a Festivalului coral „D.G. Kiriac", *Medalia de aur* și *titlul de laureat* al Concursului al XI-lea republican; 1975 – Locul IV la Festivalul coral internațional de la Varna, R.P. Bulgaria; tot în acest an a primit și Trofeul Festivalului coral „Ion Vidu".

Redăm cuvintele unor mari personalități ale muzicii corale românești, referitor la Corala „D.G. Kiriac" și la maestrul Emanoil Popescu.

ION DUMITRESCU: *Omagiez activitatea prodigioasă a coralei „D.G. Kiriac” din Pitești și pe eminentul ei dirijor Emanoil Popescu, cu impresia că laudele și îndemnurile mele rămân modeste pentru faptele muzicale și românești pe care le împlinesc*.

IOAN D. CHIRESCU: *Bravo corului bărbătesc „D.G. Kiriac” și bravissimo priceputului și neobositului dirijor animator, primul meu distins și talentat discipol, profesorul Emanoil Popescu*.

GHEORGHE DUMITRESCU: *Am dedicat această lucrare (Balada Meșterului Manole, n.n.) meșterilor coriști și dirijorului lor, care nu întâmplător poartă numele meșterului Manole din legendă, Emanoil Popescu, care își dăruiește ce are mai nobil și mai bun în sufletul său pentru realizări artistice neîntrecute de care a dat dovadă*.

D.D. BOTEZ: *Întotdeauna mi-a fost drag să-l ascult, întotdeauna l-am apreciat pentru frumusețea sonorității lui, cu adevărat bărbătească, pentru nuanțările fine și de bun gust. Meritul este, desigur, al tuturor membrilor lui, dar înainte de toate al lui Emanoil Popescu, dirijorul înzestrat și plin de temperament*.

Caietul-program *110 ani de activitate corală în Pitești și 20 de ani de la înființarea Corului Palatului Culturii Pitești*, Pitești, 22 februarie 1976.

LA MOMENT DE SĂRBĂTOARE

Încununarea unei prestigioase activități a formației corale țărănești din satul Gliganu, comuna Rociu, este rezultatul strădaniilor pe care generațiile de iubitori ai muzicii le-au adus în decursul celor 60 de ani, pentru îmbogățirea spirituală a oamenilor de pe aceste meleaguri ale cântecului.

Sărbătorirea unor lungi perioade de activitate culturală desfășurată cu dragoste și dăruire de formațiile corale ale Argeșului a devenit o reală tradiție, prin aceasta reliefându-se forța creatoare a poporului nostru și gustul său rafinat pentru artă, pentru frumos. Glasurile unite ale acestui minunat instrument omenesc, care este corul, răspândesc prin sunetele melodioase ale cântecului dragostea de viață a poporului, iubirea de patrie și păstrarea tradiției noastre folclorice.

Sub conducerea unor devotați învățători și preoți, elevii și absolvenții școlii, încă din anul 1922, cântau în cor pe scena școlii, cu prilejul sărbătorilor tradiționale și naționale sau la cercurile periodice ale învățătorilor. În anul 1922 au loc primele manifestări artistice ale acestei formații care cântă pe două voci cântece precum: „Deșteaptă-te, române!”, „Pui de lei”, „A ruginit frunza din vii”, sub conducerea învățătorilor Marin Stoica, Florian Popescu și Marin Angelescu.

Odată cu stabilirea în acest sat a învățătorului Constantin Amzărescu, formația își întărește rândurile cu tineri și tinere care împletesc armonios munca pământului cu versul și cântecul popular al acestor locuri.

Cel de-Al Doilea Război Mondial găsește formația în activitate continuă sub conducerea învățătorului Gheorghe Petre, astăzi pensionar în comuna Teiu. În acești ani de grea încercare pentru întreaga națiune, formația corală din Gliganu prezintă producțiile sale la locurile de suferință ale concetățenilor.

După 1945 și mai ales din 1948, corul dirijat de profesorul Ion Bălteanu ajunge să cuprindă 70 de persoane, își amplifică repertoriul, interpretând piese la patru voci.

Din anul 1951, la conducerea coralei se aflau trei dirijori: profesorul Ion Bălteanu, preotul Constantin Grigorescu și învățătorul Ilie Predescu. Alături de țărani, elevi, absolvenți, participă și cadrele didactice și se afirmă la manifestările județene și naționale. Din anul 1957, din cor vor face parte și locuitori și cadre didactice din satul Șerbănești, numărul participanților apropiindu-se de 130-140 de persoane. O prezență mult apreciată are loc cu prilejul inaugurării Căminului cultural din satul Gliganu.

De-a lungul anilor, corul din Gliganu a primit îndrumări de specialitate și a prezentat piese în primă audiție, ale unor compozitori și dirijori de marcă – precum Mauriciu Vescan, D.D. Stancu, Ion Grecu, Emanoil Popescu, Gheorghe Gomoiu și Dorel Manea –, creând o emulație artistică de neuitat.

Astăzi corul se prezintă sub conducerea învățătoarei Marioara Dumitrașcu și a profesorului Gabriel Duțu, fii ai satului, care duc mai departe experiența înaintașilor.

Acest eveniment notabil din viața locuitorilor comunei Rociu se desfășoară la sfârșitul acestei frumoase primăveri și marchează succesele permanente pe care corul sărbătorit le-a repurtat în special din anul 1948, când a onorat cu prezența toate manifestările de gen ale Argeșului.

Ne mândrim și ne bucurăm cu toții de frumoasele rezultate și succese pe care le-a obținut acest colectiv artistic fruntaș al județului nostru și cu sinceră admirație, încă o dată, acum, cu prilejul sărbătoririi celor 60 de ani de existență, felicit cu toată inima întregul colectiv de interpreți, pe dirijorii de ieri și de azi, urându-le noi izbânzi în tot ceea ce fac pentru muzica românească, pentru arta corală pe care artiștii amatori o slujesc cu atâta credință și dăruire.

De pe treapta acestei aniversări, corul din Gliganu va trebui să privească mereu cu încredere în viitor, să lupte pentru o continuă ridicare valorică, pentru a duce, așa cum trebuie, mai departe, strădania iluștrilor înaintași pentru noi succese în slujirea minunată a mișcării corale argeșene.

Caietul-program *Corul țărănesc din Gliganu de Sus la 60 de ani de activitate*, Rociu, 30 mai 1982, pag. 3.

ANSAMBLUL FOLCLORIC „DORUL”

Din nobila întreprindere culturală de valorificare, la ridicați parametri artistici, a folclorului autentic din Argeș, se năștea, acum aproape trei decenii, grupul folcloric „DOINA” al Palatului Culturii din Pitești. Mai târziu, prin 1969-1975, beneficiind de noul climat creat mișcării artistice de amatori, avea să cunoască deplina afirmare, făcându-se cunoscut și recunoscut în țară și dincolo de hotarele ei, efectuând turnee și participând la prestigioase competiții artistice în Franța, Elveția, Anglia, Belgia, Olanda, U.R.S.S., Cipru, Ungaria, Polonia. Din 1978, amplificându-și activitatea pe coordonatele unei noi calități artistice, și-a luat numele de „DORUL”, devenind mai întâi, prin strădania talentatului muzician Dorel Manea, un grup folcloric muzical etalon al Centrului de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Argeș.

Dor – cuvânt numai al românilor, intraductibil în vreo altă limbă a pământului, cu atât de adânci înțelesuri de suflet, exprimând o bogată sensibilitate umană – a devenit astfel, prin ansamblul cu acest nume, „emblema” prin care zestrea de frumos și autentic a folclorului din Argeș este etalată scenic, cu înaltă măiestrie artistică. Pentru că asta și-a propus – și asta reușește cu succes – ansamblul folcloric „Dorul”: valorificarea scenică, păstrându-le cu adâncă credință autenticitatea, a cântecelor și dansurilor populare din zonele folclorice ale Argeșului și Muscelului. Fără însă a exclude din repertoriul său și unele piese reprezentative pentru alte zone etno-folclorice ale țării (Moldova, Oltenia, Transilvania, Banat, Maramureș), mai ales atunci când ansamblul piteștean se face mesagerul artei populare românești în lume, cum s-a întâmplat, de pildă, în 1981, în Belgia și Olanda, sau mai de curând, în chiar această vară, în Franța și Cehoslovacia.

Și dacă fiecare piesă din bogatul program al „Dorului” (de la doinele și baladele bătrânești, la cântecele de dragoste, de la piese instrumentale de mare virtuozitate, la atât de frumoasele și dinamicele noastre dansuri populare) își are farmecul ei, tot „Călușul” – acest inegalabil dans bărbătesc, de o vitalitate formidabilă, care a uimit prin vigoare spectatorii și specialiștii de pe toate meridianele globului – rămâne „numărul de rezistență”, cel mai aplaudat al fiecărui spectacol.

„Dorul”, ansamblul folcloric argeșean reprezentativ pentru o întreagă zestre artistică a poporului nostru, este, în același timp, reprezentativ și pentru ce înseamnă, în esență, mișcarea artistică de amatori din țara noastră. Cei 50 de membri ai ansamblului nu sunt altceva decât muncitori cu înaltă calificare, ingineri, tehnicieni, profesori și învățători, educatori, mulți dintre ei îndrumători și instructori ai altor formații muzicale sau coregrafice din Pitești sau din județ.

Cu toții formează un colectiv artistic unit prin muncă și talent, prin dorința de a păstra și îmbogăți inestimabilele comori ale folclorului românesc, colectiv condus cu deosebită competență, de mai bine de 15 ani, de cunoscutul maestru coregraf Dorin Oancea – directorul artistic al ansamblului „Dorul”.

Premiul I, medalia de aur și titlul de laureat, obținute de ansamblul folcloric „Dorul” din Pitești la ultimele două ediții ale ale Festivalului național „Cântarea României” – în cadrul căruia se desfășoară cea mai mare și mai exigentă confruntare națională a folclorului românesc – autentifică realele calități artistice și interpretative ale acestui reprezentativ colectiv artistic argeșean.

Revista *Argeș*, Anul XIX, Nr. 9 (157), septembrie 1984, Pitești.

CORUL CĂMINULUI CULTURAL RUCĂR LA 75 DE ANI

Rucărul, veche așezare a județului Argeș, în decursul vremii și-a făcut simțită existența și printr-o bogată viață spirituală. Mărturii ale trecutului atestă că în anul 1702 se înființează aici una din cele mai vechi școli din Țara Românească. Numeroși dascăli, personalități marcante ale timpului și-au dăruit cu generozitate o parte din zestrea cunoștințelor fiilor de ciobani și de lucrători ai pământurilor din Rucăr și din împrejurimi.

Scriitori de prestigiu ai țării noastre, în operele lor amintesc despre aceste locuri de poveste și despre oamenii lor, care prin calitățile lor incontestabile înfrumusețează această așezare. Mihai Eminescu, într-un articol din ziarul *Timpul* spunea că „n-ar schimba pentru nimic în lume puritatea morală a țăranului din Rucăr, cu conștiința dezumanizată a politicienilor din București".

Rucărul, gazdă primitoare a multor personalități ale vieții culturale românești, se mândrește cu oaspeții săi de seamă, care în scrisul lor i-au păstrat peste vreme dovezi ale ospitalității sale. Nicolae Bălcescu, C.A. Rosetti, Titu Maiorescu, Alexandru Vlahuță, Mihail Dragomirescu, Nicolae Iorga, Vasile Militaru, Camil Petrescu, Panait Cerna ca și fiii săi naturali sau adoptivi, Ion Barbu, Mihai Lungeanu și Tudor Mușatescu, au inserat în lucrările lor sau în acte oficiale mărturii despre locurile și oamenii Rucărului.

Intelectualii acestei așezări, harnici și inimoși, au lăsat numeroase dovezi ale unor multiple acte de cultură, contribuind la ridicarea prestigiului localității lor. Printre acestea, la loc de frunte se situează valoroasa sa formație corală, care în toată activitatea sa a lăsat pagini neșterse de pasiune și talent.

Mărturiile vechi, scrise, nu s-au mai păstrat, deoarece comuna Rucăr a trecut prin perioade de grea restriște, cum au fost cele două războaie mondiale și incendiul din anul 1953, când mare parte din documentele primăriei și ale școlilor s-au făcut scrum. S-a păstrat însă de la generație la generație știrea că în Rucăr s-a cântat de sute de ani, în mod organizat, în cor.

Cel mai vechi document păstrat care atestă existența în Rucăr a unei formații corale datează din anul 1896. Este o scrisoare de mulțumire a Parohiei „Adormirea" a Rucărului de Jos, adusă învățătorului Petre Popescu, directorul școlii de băieți, care și-a dat silința să pregătească cu corul școlii cântece bisericești pe care le-a cântat la slujba religioasă a acestei parohii. Din spusele celor vârstnici am aflat că învățătorul Petre Popescu îi învăța pe copii cântece patriotice și populare pe care le cântau la serbările școlare, la sărbătorile naționale, la petreceri populare și la șezătorile culturale. Cu timpul, pe lângă această formație au venit să cânte și vârstnici, părinți ai copiilor, învățători ai celor două școli și tineri care absolviseră școala.

În anul 1906 formația corală număra peste 40 de persoane și era dirijată de învățătoarea Virginia Mardare.

De la această dată formația corală din Rucăr își continuă o bogată activitate atât în comună cât și în localitățile învecinate. Rând pe rând vin la conducerea corului: Ion Nuțu, Vasile Ganea, Popescu Schiauc și soția sa Maria Schiauc.

„În 1925, când promovam anul IV al Școlii normale de învățători, ne mărturisește învățătoarea pensionară Virginia Șerboiu, am fost solicitată la repetițiile corului sătesc din Rucăr, format din elevi, studenți, intelectuali și săteni, o formație bine organizată, căreia i se dusese vestea prin împrejurimi. Cântam cu multă dragoste cântece patriotice și foarte frumoase prelucrări și armonizări de cântece populare, multe din ele scrise pentru noi de studentul de la Conservatorul din București, Jean Dănescu, prieten cu fostul dirijor Nicolae Gănescu".

„În august 1926, ne spune învățătorul pensionar Constantin Gh. Gheorghe, am participat cu corul la emoționanta manifestație organizată cu ocazia inugurării monumentului eroilor din Primul Război Mondial, ridicat în centrul comunei noastre".

În anul 1928 ia ființă în Rucăr Ateneul Popular „Mihai Viteazul", la care eveniment participă ca delegat al Ministerului Educației Naționale, inspectorul cultural, poetul Vasile Militaru, care în procesul verbal de consemnare a momentului amintește și prezența corului alcătuit din aproape 60 de persoane, dirijat de Gheorghe Boteanu.

La 10 iulie 1930 comuna Rucăr primește vizita delegațiilor de feroviari din țările europene, care au participat la un congres internațional la București. Li se face o primire tipic românească. În localul școlii se organizează o expoziție specific rucăreană și li se dă o masă tradițională. Aici se produce și corul Ateneului popular, care impresionează prin varietatea repertoriului și omogenitate sonoră.

Nicolae Iorga vizitează în 1931 Rucărul. În cinstea sa intelectualii satului și întreaga obște fac o manifestație de simpatie de mare răsunet, remarcată de presa vremii. Corul își aduce contribuția prezentând cântece patriotice și populare.

Prezența sa mai este semnalată și în anul 1936 cu ocazia transformării Ateneului Popular „Mihai Viteazul" în cămin cultural, precum și mult elogiatul spectacol ce s-a dat la Cercul Militar din Câmpulung,prilej datorită căruia se remarcă măiestritele interpretări ale pieselor lui Gavril Musicescu.

La 8 octombrie1939 corul prezintă un remarcabil program de piese patriotice la serbarea organizată de prefectura județului Muscel la Stoenești, cu ocazia inaugurării monumentului eroilor. Primește elogioase mulțumiri.

În 1945 Rucărul este vizitat de o delegație de militari sovietici și englezi, cu care prilej semnalăm reluarea activității corale, întreruptă în timpul războiului.

Din 1930 până în 1947, la conducerea formației se remarcă următorii dirijori: Ion Șerboiu, Spiridon Popescu, Spiridon Nițescu și Apolon Levandovschi.

Din anul 1947, viața cultural-artistică a Rucărului se desfășoară, la fel ca și în întreaga țară, cunoscând o nouă orientare. Și corul căminului cultural din Rucăr se încadrează în propagarea culturii și artei, fiind prezent la toate concursurile ce au avut și au loc pe plan local, județean și național, făcând de fiecare dată dovada unor calități incontestabile, continuând pe un plan superior remarcabilele succese ale înaintașilor.

Încă din 1947 este prezent la festivalul organizat în sala „Fantasio" din București, închinat întăririi prieteniei româno-sovietice, acțiune de mare amploare, pe care o patronează Frontul Plugarilor și conducătorul său, Dr. Petru Groza. La această manifestare de prestigiu național, corul din Rucăr ocupă locul I.

De la această dată conducerea artistică este încredințată cunoscuților dirijori ai Muscelului: Constantin Roman și Călin Cotolan, care duc corul pe treptele cele mai înalte ale afirmării sale. În anul 1951 obține premiul I pe țară la concursul echipelor de amatori ale căminelor culturale de la orașe și sate. În august 1953 reprezintă cu cinste țara la cel de-al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru pace și prietenie de la București, obținând titlul de laureat al Comitetului internațional, premiul al II-lea și medalia de argint la Concursul internațional al formațiilor corale.

În anii ce urmează, coriștii din Rucăr sunt prezenți la toate concursurile și festivalurile organizate, primind premii, distincții și diplome. Repertoriul formației se îmbogățește cu zeci de piese noi, sunt prezentate sute de concerte, sunt organizate nenumărate schimburi cu formații similare din Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung, Rm. Vâlcea. La Ploiești, Craiova sau Brașov, la

întâlnirile memorabile, cu frații din Soveja Vrancei și peste tot unde sunt solicitați, coriștii rucăreni onorează renumele pe care și l-au câștigat de cea mai bună formație a Muscelului.

Au și câteva momente de grea încercare care le descurajează munca. Revin din nou în fruntea piramidei corale a Argeșului sub bagheta marelui animator al cântecului, profesorul Alfons Popescu. Apoi câtva timp glasurile rucărenilor au fost auzite mai încet, din ce în ce mai rar. Mulți credeau că gloria Rucărului s-a terminat, credeau însă cei care nu cunoșteau pe acești oameni ai munților, care se caracterizau prin hotărâre și putere, atât de necesare pentru a-și atinge țelurile.

În 1969, organele locale, intelectualii din comună – cu sprijinul tânărului profesor Gheorghe Gomoiu – încep noua afirmare a formației din Rucăr. Se întinerește corul, se îmbogățește repertoriul cu noi lucrări, se reia seria noilor spectacole, se muncește mult și noua afirmare începe să se vadă: participă la spectacolul omagial cu ocazia a 60 de ani de activitate a corului din Topoloveni, ocupă locul I la festivalul coral județean „Argeș ̓70”, reprezintă județul Argeș la festivalul coral zonal „D.G. Kiriac” de la Pitești, fiind elogiat pentru calitățile interpretative, iar în 1971, la cel de-al X-lea concurs pe țară al formațiilor de amatori, ocupă, alături de corul căminului cultural din Leordeni, locul I pe județ. Are o mare contribuție la manifestările prilejuite de înființarea primei societăți culturale din țară, societatea „ION BARBU” din Rucăr.

Noua afirmare a corului din Rucăr este o realitate. Așteptăm ca viitorul să-l ducă spre „marea și permanenta afirmare”.

Caietul program redactat cu prilejul sărbătoririi a 75 de ani de activitate a Corului Căminului Cultural din Rucăr, 1971.

CORUL CĂMINULUI CULTURAL LEORDENI LA 70 DE ANI

Când o formație corală sătească interpretează, într-o manieră care entuziasmează un public avizat și jurii exigente, lucrări de distinctă originalitate din literatura corală contemporană, ca „Balada Soarelui” de Gheorghe Dumitrescu, sau piese din literatura muzicală preclasică, pe care melomanul le gustă cu plăcere în prezentări valoroase, descifrându-le conținutul și interpretându-le cu virtuozitate, înseamnă că un eveniment deosebit se petrece cu membrii acestei formații, înseamnă că deja formația corală respectivă are o evoluție bine conturată, iar recunoașterea meritelor ei nu poate fi pusă la îndoială.

În această situație se află corul Căminului cultural din Leordeni, formația fiind cunoscută de ani și ani de-a lungul și de-a latul țării. În această situație se află coriștii din Leordeni, care au cântat șapte decenii, atât la ei în localitate, cât și pe cele mai mari scene ale țării, în spectacolele cele mai diverse, la un nivel ce a satisfăcut de fiecare dată auditoriul, aducând cu fiecare prezență noi dovezi ale dorinței lor de afirmare. Participarea corului din Leordeni la un concert înseamnă a aduce de fiecare dată o notă de distincție, înseamnă bucuria de a-și cânta roadele ogorului și bucuriile ce izvorăsc din sufletul lor minunat. Participarea la o întrecere corală înseamnă pentru coriștii din Leordeni câștigarea acestei întreceri, impunerea în fața altor formații și ele de valoare națională. Acesta este deziderat care l-au urmărit în munca lor artistică. Și așa, odată cu trecerea anilor, s-au mărit, implicit, pretențiile, dorința continuului drum ascendent, nemaiavând în vedere zona limitată a unei comune, ci în a interesa, în egală măsură, pe toți cei care iubesc muzica. De aici efortul permanent de autodepășire, nopțile de repetiții și ceasurile de emoții dinaintea concursurilor, clipele de încordare la maximum, ochii sclipitori care urmăresc fiecare gest al dirijorului, toate acestea constituind măreția coriștilor amatori din Leordeni.

Cei care au stat de vorbă cu acești mesageri ai cântecului argeșean au constatat că ei, oamenii obișnuiți ai acestei comune, căpătau în acele momente o altă prezență fizică, se transfigurau, erau adânciți în arta lor. Țărani, funcționari, muncitori, învățători și profesori, preoți – toți erau deopotrivă oameni ai artei, care știau bine cât au muncit, știau bine câtă valoare are prezența lor pe scena de concert.

Culmile pe care a izbutit să le urce corul din Leordeni nu „s-au dat bătute” ușor. A fost nevoie de ani de muncă asiduă, când succesele de azi nici nu se bănuiau, a fost o bogată activitate scenică, se urmărea ca scop permanent ducerea mai departe a tradiției corale a acestor locuri.

Începuturile activității corale din Leordeni sunt legate de școala primară și de slujitorii ei. Într-un proces-verbal, care consemnează desfășurarea unui cerc cultural din anul 1895 (Dosarul nr. 3 al Școlii din Leordeni – Arhivele județului Argeș) se amintește că, în programul prezentat, „s-au executat coruri pe mai multe voci”. Inițiatorul acestei acțiuni a fost învățătorul Ion Diaconescu, o personalitate marcantă a timpului, care pentru bogata sa muncă didactică și socială este apreciat de nenumărate ori de presa timpului, de organele didactice de control, iar în anul 1901 este decorat pentru merite deosebite.

„În anii 1900-1901, așa cum ne mărturisește învățătorul pensionar Alexandru Ciucă, se pun bazele unei formații sătești din care făceau parte elevii mai mari, învățătorii școalei, preoții, foștii elevi de școală și săteni din Leordeni. Învățătorul Ion Diaconescu ne învăța cântece pe două și trei voci, pe care le găseam în cărțile de școală, precum și cântece populare aranjate pentru puterile noastre de înțelegere a cântecului. Serbările noastre erau apreciate de locuitorii satelor Leordeni, Ciulnița, Glâmbocata, Budișteni și Goleștii Badii, sălile unde ne produceam fiind neîncăpătoare. Numai la serbările pe care le dădeam în parcul din Leordeni puteau să participe toți doritorii.

Apoi, în anul 1910, activitatea corului este continuată de învățătorul Ion Chiribelea. Din această perioadă, amintesc pe sătenii și sătencele: Elena Bășcău, Ioana Toma, Elena Grigorescu, Nicolae Grigorescu, Ioan D. Ilie și mulți alții".

Încurajarea acestor începuturi cultural-artistice, care transmiteau îndemnuri bune adresate poporului, îndrumarea sătenilor către muncă, adevăr, către frumos și iubire de patrie, capătă noi valențe după Primul Război Mondial, în anul 1918, când se trece la reorganizarea activității corale.

Conducerea formației este încredințată învățătorului Alexandru Ciucă, care, cu sprijinul învățătorilor comunei, formează un cor pe patru voci din 70-80 de tineri studenți, elevi de liceu și săteni talentați; cu aceștia pregătește: „Trei culori", „Pe-al nostru steag", Corul soldaților din opera „Faust", piese corale de Ion Vidu, D.G. Kiriac, Gh. Cucu și din alți compozitori.

În anul 1920 ia ființă, la Leordeni, societatea culturală „Înfrățirea", din care făceau parte majoritatea intelectualilor din Leordeni și din comunele învecinate. Ca președinte al societății culturale a fost ales învățătorul Ion Diaconescu – fostul dirijor al corului, ca secretar – învățătorul Marin Chivu din satul Goleștii Badii, iar conducător al corului a fost desemnat învățătorul Alexandru Ciucă. În anul 1921, societatea „Înfrățirea" se afiliază la Centrala Caselor Naționale din București, al cărei președinte era prof. univ. Gh. Țițeica. Activitatea corală cunoaște o frumoasă dezvoltare, primind o competentă îndrumare din partea maeștrilor Dumitru Kiriac și D. Elinescu, precum și a renumitului cântăreț de operă George Folescu, care în numeroase rânduri vin la Leordeni, pentru a urmări activitatea artistică din cadrul societății. Asistă la repetițiile corului, corijând greșelile în intonație și armonie, dând concursul la îmbogățirea repertoriului cu piesele corale noi. Din cadrul corului se evidențiau câțiva soliști cu calități interpretative deosebite, precum Teodor Manolescu, „artist în executarea cântecelor fluierate din gură", Grigore Dobrel, un distins cântăreț din fluier și caval, solista vocală Ioana Toma – o neîntrecută interpretă a doinelor bătrânești, Maria Nițescu, din repertoriul căreia maestrul Kiriac a înregistrat câteva cântece, Nicolae Militaru, un excelent cântăreț din frunză și țiteră, tinerii Ioana Muscalu și basul Constantin Bănuță, care fac parte și în prezent din formația corală.

În anul 1922 „Înfrățirea" desfășoară o bogată activitate artistică. Este invitată împreună cu Casa Națională din Breaza, în cadrul unei activități complexe constând din expuneri pe teme de educație, expoziție de lucrări practice și de artă populară, create în șezători, să prezinte un concert coral în cadrul căruia se prezentau și piese folclorice: cântece, ghicitori, proverbe, zicători, glume etc., menite să creeze o atmosferă de intimitate. La acest concert, corul din Leordeni este remarcat pentru măiestrita interpretare a cântecelor populare.

În același an, conducerea centrală a Caselor Naționale invită societatea „Înfrățirea" la o vizită făcută Asociației culturale „Astra" din Sibiu. Cu acest prilej se prezintă o frumoasă șezătoare specific românească, alcătuită din patru piese corale interpretate la patru voci, precum și numeroase cântece populare locale, piese vocale și instrumentale.

Intelectualitatea Sibiului a făcut o călduroasă primire artiștilor amatori din Leordeni, după serbare organizând o manifestare de simpatie de mare răsunet.

La 4 noiembrie 1923, Asociația culturală „Astra" din Sibiu întoarce vizita societății culturale din Leordeni. În această prestigioasă manifestare, corul interpretează câteva piese ale compozitorului D.G. Kiriac, prezent și el la Leordeni, iar basul George Folescu uimește auditoriul prin minunata interpretare ce o dă cântecelor populare românești.

În decursul anilor, corul Casei Naționale din Leordeni, sub conducerea animatorului Alexandru Ciucă, până în anul 1936, este prezent:

- în 1924, la șezătoarea organizată în sala „Liedertafel" din București, la care participă și renumitul savant Nicolae Iorga, însoțit de numeroși străini;

- în februarie 1925, la București, prezintă o nuntă tradițională țărănească, specifică locurilor noastre;
- la 17 mai 1926, la șezătoarea special organizată, aduce prin cântecele sale un omagiu maestrului Dumitru Kiriac;
- în 1923 organizează un turneu în localitățile: Timișoara, Sibiu, Breaza, obținând un succes artistic și o popularitate rar întâlnită la formațiile de amatori.

În fiecare an corul este prezent la tradiționala sărbătoare a culesului viilor, la 14 septembrie, manifestare ce se bucură de multă popularitate în comuna Leordeni.

În anul 1936 ia ființă Căminul cultural din Leordeni, iar activitatea corală se desfășoară pe lângă această instituție. Între anii 1937-1938, la conducerea formației este învățătorul Nicolae Moșoianu.

Din 1938 și până în 1958 formația corală din Leordeni urcă noi trepte în afirmarea sa pe plan național. Sub conducerea dirijorului, preotul Nicolae Nicolescu, un îndrăgostit de cântec, repertoriul corului depășește o sută de piese, abordând cu îndrăzneală literatura muzicală clasică românească și universală, cântece patriotice și prelucrări de folclor. Sunt atrase în cor cele mai bune elemente sătești și cadre didactice, numărul formației atingând cifra de o sută. Desfășoară o bogată activitate concertistică, atât în localitate cât și în comunele din împrejurimi. Participă la toate concursurile organizate pe plan local și național, îl întâlnim la Câmpulung, Curtea de Argeș, la Topoloveni și Găiești, la Pitești și peste tot unde este solicitat.

În 1943, după ce câștigă locul I la Pitești, între formațiile corale din Muntenia, la Craiova are o prezență remarcabilă obținând locul I și elogioase aprecieri din partea specialiștilor și a presei. Este chemat la București pentru o săptămână; prezintă un concert coral și face numeroase imprimări la radio.

După eliberare, corul Căminului cultural din Leordeni se încadrează în marele front de propagare a culturii și artei, legate de aspirațiile celor ce muncesc. Alături de celelalte formații de prestigiu ale Argeșului, continuă pe plan superior succesele remarcabile de până acum.

În anul 1949, la concursul de la Câmpulung, obține din nou premiul I, primind ca dar un aparat de proiecție.

Din anul 1950 este prezent la toate concursurile artiștilor amatori, întrecându-se de fiecare dată în faza regională cu corurile din Domnești, Rucăr, Călinești, Topoloveni, pretendente la locul I.

Din anul 1959, la conducerea formației este chemat remarcabilul dirijor, profesorul Emanoil Popescu, care în decurs de doi ani îi ridică valoarea interpretativă, îi îmbogățește repertoriul, desfășurând o continuă activitate concertistică. La 28 martie 1960, prezintă pe scena Teatrului de stat „Al. Davila” din Pitești un concert coral împreună cu corul Palatului Culturii din Pitești, dirijat de prof. Emanoil Popescu. În prima parte a concertului-spectacol a cântat corul din Leordeni, în partea a II-a corul Palatului, iar în partea a III-a corurile reunite au interpretat împreună piesele: „Măreț pământ al patriei iubite” de Ion Chirescu și un cântec rusesc de V.I. Muradelli. Acest concert s-a repetat la 9 aprilie la Leordeni.

În cadrul concursului regional „Festivalul Primăverii”, cu faza finală la Câmpulung, obține locul I pe regiune.

Cu ocazia încheierii „Festivalului Primăverii”, la 8 mai 1960, pe scena Teatrului de stat din Pitești, corurile reunite ale Palatului Culturii, Căminului cultural Leordeni și Sindicatului Petrol Pitești, peste 200 de persoane, dirijate tot de Emanoil Popescu, prezintă piese patriotice și prelucrări de folclor.

În anii 1962-1963, corul este condus de prof. Dumitru Croitoru, fiind prezent la faza finală a concursului „Sărbătoarea Primăverii”, când se remarcă pentru calitățile interpretative și varietatea repertoriului.

În perioada 1964-1967, la conducerea corului se află medicul Alexandru Movilescu. Include noi piese în program, dintre care amintim: corul din opera „Mireasa vândută”, de Smetana, corurile din opereta „Crai noi” de C. Porumbescu, „Mărăcinul” de Ion Dumitrescu și altele. Ocupă locul I pe regiune și locul II la faza interregională a celui de al VII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori. Desfășoară o bogată activitate prin prezentarea a numeroase programe, atât la Leordeni cât și în alte localități.

Din toamna anului 1968, la conducerea corului Căminului cultural din Leordeni vine cunoscutul dirijor și animator al vieții corale din Argeș, preotul Ion Ionescu. Acum începe marea afirmare pe plan național a acestei formații.

La cel de-al IX-lea concurs al formațiilor artistice de amatori, în 1969, obține locul I pe județ, premiul I și titlul de laureat pe țară. Participă la spectacolul de gală, care se dă la București.

În aprilie 1970, din inițiativa Casei Creației Populare a Județului Argeș participă la un schimb de experiență în județul Maramureș, făcând vizită corului căminului cultural Ardusat, laureat al concursului al IX-lea, cu care leagă o trainică prietenie. În ziua de 8 aprilie 1970 cele două formații prezintă un concert comun la Teatrul de stat din Baia Mare, iar apoi fac o excursie în județul Suceava, vizitează principalele monumente istorice din nordul țării și prezintă, împreună cu corul de cameră al Casei de Cultură din Suceava, un concert la Gura Humorului, iar împreună cu corul Căminului cultural din Vama – un concert la Vama, bucurându-se de elogioase aprecieri. Vom cita un pasaj din articolul prof. Ion Săcălean, apărut în ziarul local din Baia Mare.

„Sub conducerea competentă a dirijorului Ion Ionescu, corul din Leordeni a susținut un program deosebit de variat pentru un cor țărănesc, atât din punct de vedere stilistic cât mai ales prin abordarea unor lucrări de o factură componistică evoluată, cum ar fi «Balada soarelui» de Gheorghe Dumitrescu, lucrare prezentată în concertul din Baia Mare. Din programul susținut de corul din Leordeni, caracterizat printr-o interpretare logică nuanțată, ne-a cucerit în special interpretarea dată bucății «S-a dus cucul de pe-aici» de Mircea Neagu, unde corul a sunat foarte omogen la toate compartimentele și a răspuns cu promptitudine și finețe la toate intențiile dirijorului.

Argeșenii mai au deosebitul merit de a ști cânta madrigal. Au dovedit-o mai ales prin «Madona mia cara» de Orlando din Lasso, unde, pe alocuri, formația care numără 90 de persoane, suna ca un veritabil cor cameral”.

În 1970 ocupă locul I la primul festival coral „Argeș ‘70”, participă la festivalul coral „D.G. Kiriac” de la Pitești și prezintă împreună cu corul din Ardusat un minunat spectacol la Leordeni, în cadrul manifestărilor prilejuite de „Memoria Argeșului”.

Repertoriul formației se îmbogățește de la an la an. Piese patriotice: „Sus inima români” de N. Oancea, „Frumoasă ești patria mea” de Al. Pașcanu, „Vatră de mândri eroi” de Gh. Bazavan, „Frumoasă țară, dulce Românie” de Ion Chirescu; piese românești clasice și contemporane: „Funză verde de sulfină” de Ion Gr. Danielescu, „Sara pe deal” de V. Popovici, „Morarul” de D. Kiriac, „Mărită-te mândrulucă” de Th. Jarda, „Dor pribeag” de Mircea Neagu, remarcabila „Baladă a soarelui” de Gh. Dumitrescu; piesele din literatura preclasică: „Madona mia cara” de Orlando din Lasso, „Fugind trecem păduri” de Hans Leo Hasler, „Loreley” de Silcher, numărul lor ajungând anul acesta la peste 30 de lucrări.

Anul 1971 găsește corul din Leordeni prezent în sala de concerte a Radioteleviziunii Române, în luna martie, reprezentând Argeşul la emisiunea-concurs organizată de Televiziune – „Cântare Patriei”, unde obține 94 de puncte, clasificându-se pentru etapa a II-a.

La cel de al X-lea concurs al formațiilor artistice de amatori, corul din Leordeni obține locul I pe județ, Premiul special al Uniunii Compozitorilor și titlul de laureat pe țară la faza finală de la Craiova.

Participă la spectacolul de inaugurare a Casei de Cultură a Sindicatelor din Pitești, la „Festivalul Primăverii” din cadrul manifestărilor prilejuite de „Memoria Argeşului”, la spectacolul prezentat cu ocazia inaugurării Căminului cultural și înființarea Societății culturale, schimb de experiență cu societatea culturală din Rucăr etc.

În ultimii ani a avut frumoase și utile întâlniri cu reprezentanți de frunte ai muzicii corale românești: cu prof. D.D. Botez, maestru emerit al artei, cu compozitorii Mircea Neagu, Gheorghe Bazavan, Ludovic Paceag, Zaharia Popescu și George Marcu, cu Ion Șerfezi – profesor universitar la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” etc.

Nu putem încheia aceste rânduri fără a aminti câteva cuvinte despre actualul dirijor al formației, omul de numele căruia sunt legate cele mai frumoase succese ale corului din Leordeni. Îndrăgostit de activitatea corală care i-a dat în decursul celor 25 de ani de muncă multe satisfacții, numele lui Ion Ionescu este legat de multe din corurile județului Argeș. De la Pitești la Leordeni, formațiile corale de amatori se recunosc în dirijorul lor. La „Muncitoarea” sau la Casa de Cultură Topoloveni, la Ștefănești, Călinești, Dobrești, Ion Ionescu nu numai că a fost prezent, dar a animat permanent o artă atât de greu de făcut și atât de ușor de desființat. Dirijorul Ion Ionescu se identifică de peste patru ani de zile cu formația din Leordeni, este formația lui, după cum el este al formației. El le-a dat unora poate primele noțiuni despre măiestria cântecului de grup, el le-a descifrat taine ale acestei arte. Cred că mulți l-au văzut de nenumărate ori cu geanta plină de partituri în mașini aglomerate, la miezul nopții, întorcându-se de la repetiții. Poate unii coriști lipsiseră, poate alții aveau necazuri în familie, poate că timpul nu-i mai era suficient până la primul spectacol, pentru a șlefui piesa pe care ținea foarte mult să o cânte. Dar mâna dirijorului, vorba echilibrată, gestul atent de „protejare” a formației nu încetau să o ducă spre alte frumuseți.

Între munca „în goană”, pripită, și seriozitate, Ion Ionescu a fost permanent adeptul celei de-a doua. Între repertoriul ocazional și lucrarea dificilă, dar de recunoscută valoare artistică, dirijorul a preferat în permanență pe cea de-a doua. Conștiința frumuseții actului artistic a fost întotdeauna determinantă.

La sărbătorirea a 70 de ani de activitate a corului din Leordeni, omagiul tuturor celor care iubesc muzica și pe slujitorii ei se îndreaptă spre activitatea neprecupețită a înaintașilor, spre inimoșii coriști ai comunei, spre dirijorii înaintași și spre dirijorul lor actual, talentatul Ion Ionescu, pentru tot ce ne-au oferit până acum și ne vor oferi, suntem convinși, în viitor.

Caietul-program editat de Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Argeș, în 1971, cu prilejul sărbătoririi a 70 de ani de activitate corală la Leordeni, pag. 5-12.

50 DE ANI DE ACTIVITATE CORALĂ
ÎN COMUNA MIHĂEȘTI, ARGEȘ

Anul 1971 a fost, pentru activitatea corală a județului Argeș, unul de importante rememorări a unor remarcabile succese desfășurate în decursul timpului pe altarul acestei frumoase și străvechi arte, rezultate care ne-au adus multe mărturii de pasiune și dăruire a sutelor de iubitori ai cântecului.

În comuna Mihăești se împlinește o jumătate de veac de când un grup de intelectuali cu dragoste de satul lor au pus bazele acestei forme superioare de cultură, reușind să păstreze neîntinat, în decursul timpului, indiferent de vremurile grele prin care am trecut, tot ce a fost mai bun și mai frumos aici la noi. În acești 50 de ani, corul și-a adus o contribuție însemnată la sădirea în inimile oamenilor a frumosului, a dragostei de patrie, de muncă, el a dat speranța spre mai bine, spre fericirea omului.

Mulți dintre cei care au contribuit la înființarea acestui cor nu mai sunt astăzi. Alții, sub haina albă a anilor, privesc cu satisfacție la acest jubileu, pentru că ce au realizat ei acum 50 de ani, azi strălucește mai puternic, meritul acestor inimoși fiind și mai mare, pentru că indiferent de greutățile trecutului, corurile din Mihăești și-au păstrat prestigiul în fața concetățenilor și nimic n-a putut să-i oprească a merge înainte.

Rădăcinile începutului sunt înfipte în satul Valea Popii, unde, pe lângă corul școlarilor conduși de învățătorul I.C. Nițescu, în vacanța de iarnă a anului 1920-1921 ia ființă o formație corală cu elevii școlilor secundare, din inițiativa lui Constantin Radu. Primele programe au constituit și primele satisfacții. An de an formația corală își aduce contribuția prin noi concerte, prin noi piese cântate, la educația estetică a satului. Rând pe rând, Gheorghe Bucurescu, Ion Mateescu, Gheorghe Istrate o permanentizează, o ridică fiecare, prin talentul său, pe noi trepte de afirmare.

În 1936, normalistul Nicolae Nicolaescu, animat de dorința de mai bine, continuă tradiția formând un cor pe patru voci.

Își alege un repertoriu interesant, cu piese dificile pe care le pregătește cu atenție. Participă la toate manifestările și concursurile organizate pe plan local și județean, obținând premiul al II-lea la concursul organizat în centrul Câmpulung. Această muncă plină de frumoase rezultate și de amintiri de neuitat, Nicolae Nicolescu o continuă până în 1947, când părăsește satul natal.

În perioada 1947-1960, alți îndrăgostiți de muzică – învățătorul Gheorghe Istrate, studentul Constantin Vlădescu, Dumitru Georgescu, învățătorul Vasile Pisică, învățătoarea Elena Vlădescu-Zgridea, tehnicianul Ion Mihalcea, în satele Valea Popii, Mihăești și Văcarea – continuă tradiția înaintașilor, participând la toate acțiunile artistice organizate pe plan local și județean.

La concursul al IV-lea al artiștilor amatori, corul din Văcarea ocupă locul I pe raion.

Din 1960 până în prezent, când la conducerea formației a stat preotul Constantin Vlădescu – iubitor al cântecului, îndrăgostit și pasionat de munca sa –, corul din Mihăești obține cele mai frumoase rezultate. La concursul al VII-lea, locul I pe raion; la concursul al VIII-lea se întrece la Câmpulung și Curtea de Argeș cu cele mai bune formații corale din regiunea Argeș, face imprimări la radio, ocupă locul III la concursul al IX-lea și mențiune la concursul al X-lea, fiind prezent în acest răstimp la toate acțiunile artistice care se inițiază fie în comuna sa, fie la nivel județean și național.

Din 1960 corul a prezentat 63 de spectacole în localitate, în satele comunei – la Valea Popii, la Drăghici, la Furnicoși, la Văcarea; la Stâlpeni și Rădești sau la Jugur, Schitu-Golești,

Câmpulung, Poenița, Pescăreasa, Curtea de Argeș, Pitești și în alte locuri. O caracteristică a repertoriului formației, care numără peste 50 de piese, este abordarea cu precădere a cântecului românesc, în special a cântecului contemporan, piese patriotice: „Republică, măreață vatră” de Ion Chirescu, „Înflorești pământ al bucuriei” de Gh. Dumitrescu, „Țara-ntreagă-i o grădină” de Const. Romașcanu, „Patrie biruitoare” de Mircea Neagu, „Țara mea” de Gh. Dumitrescu, „Românie, țara mea de dor” de M. Neagu și altele, piese clasice românești și prelucrări de folclor de: C. Porumbescu, I. Gr. Danielescu, Ion Vidu, Gh. Cucu, N. Lungu, Ion Chirescu, Gh. Dumitrescu, Th. Bratu, Mircea Neagu, Vasile Popovici, George Marcu, Ion Grecu, Călin Cotolan și alții.

În ultimii 11 ani, corul din Mihăești și dirijorul său Constantin Vlădescu au militat cu pasiune și credință pentru o activitate permanentă, pentru ca prin munca lor să facă în primul rând educație celor care îi ascultă și-i încurajează.

Corul din Mihăești, în decursul anilor, a cunoscut poate momente contradictorii: au fost apreciați sau trecuți cu vederea, lăudați, premiați sau – dintr-o exigentă privire de moment – așezați pe o treaptă mai de jos a piramidei corale a Argeșului. Important este însă că, indiferent de cei care au fost pro sau contra, Mihăeștiul a cântat întotdeauna, fiind un ostaș credincios în armata iubitorilor cântecului din Argeș, nerecunoscând niciodată descurajarea.

Și pentru a te convinge, stimate cititor, de valabilitatea afirmației mele, te invit să vii să asculți pe mihăeșteni cântând.

Caietul-program redactat de Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Argeș, în 1971, cu prilejul sărbătoririi a 50 de ani de activitate corală la Mihăești.

ELOGIUL EXCEPȚIONALEI CORALE „D.G. KIRIAC”
LA SĂRBĂTORIREA A 35 DE ANI DE ACTIVITATE

Înaintarea în vârstă, la oameni, prilejuiește – pe măsură ce trece timpul – aniversări din ce în ce mai nostalgice. Nu același lucru se poate spune despre o colectivitate cum este Corala „D.G. Kiriac”, pentru care vârsta de 35 de ani este un prilej de bucurie, bucuria unei continuități, bucuria unei datorii împlinite pe parcursul acestui șir îndelungat de ani.

Existența timp de 35 de ani în spațiul mirific al muzicii este un titlu de noblețe, mai ales ținându-se seama și de condițiile sociale în care s-a produs acest fenomen. Într-o epocă de tristă amintire, oameni de valoare au avut generozitatea de a-și dărui, prin muzică, sufletul semenilor lor.

Sub bagheta fermă și plină de temperament a profesorului Emanuel Popescu, în sute de apariții în fața publicului, Corala „D.G. Kiriac” a încălzit sufletele celor care-i ascultau, făcând să vibreze cele mai calde și omenești sentimente.

Laurii cuceriți în numeroasele festivaluri nu sunt decât recunoașterea unei munci serioase și pasionate pentru frumos. Nenumăratele premii, diplome, trofee confirmă valoarea acestei formații. Înclinăm însă să credem că valoarea supremă este dată de sentimentele pe care această formație le-a stârnit în rândul miilor de spectatori, de căldura aplauzelor acestora.

Să aplaudăm încă o dată, ca semn al aprecierii noastre, o formație corală și un dirijor care timp de 35 de ani au constituit eticheta de valoare a vieți spirituale a Piteștiului și au fost mesagerii valoroși ai artei muzicale piteștene, iar aplauzele să constituie mulțumirea vie a noastră, a tuturor, pentru tot ce au făcut în acești 35 de ani și pentru ceea ce vor face în viitor.

Cuvânt la sărbătorirea a 35 de ani de activitate a Coralei „D.G. Kiriac”, 1991.

FLUIERAŞII DIN CORBI LA CEAS ANIVERSAR

Atestat documentar la 15 aprilie 1456, satul Corbi („Corbii de piatră”) are o străveche tradiţie culturală, activitate cu rădăcinile adânc împlantate în veacul trecut.

În anul 1866, în comuna Corbi era clădit primul local de şcoală.

Încă din jurul lui 1900, localitatea dispunea de un cămin cultural numit „Corvinul”, precum şi de cercuri culturale ale învăţătorilor şi preoţilor – primii animatori ai vieţii spirituale.

Dar activitatea artistică s-a îmbogăţit o dată cu înfiinţarea, în anul 1956, a echipei de fluieraşi cu primii săi membri: Gheorghe I. Anghelescu, Vasile M. Mariuţ, Gheorghe P. Oancea, Ion D. Ologu, Nicolae R. Şerban şi Ion Gh. Vânătoiu.

Fondatorul micii echipe de fluieraşi a fost cadrul didactic Ion A. Ilinescu (n. 1907) care îndeplinea şi funcţia de director al noului lăcaş de cultură, impunător şi spaţios, construit de către gospodarii din Corbi în anul 1956.

Repetiţiile se făceau seara la şcoală şi la căminul cultural, iar cu prilejul serbărilor locale, al aniversărilor zilelor naţionale, în deplasare în comunele vecine: Nucşoara, Stăneşti şi Domneşti, unde cei şase fluieraşi menţionaţi interpretau doine şi cântece ciobăneşti. Apoi, numărul fluieraşilor s-a mărit de la şase la doisprezece, aceştia prezentându-se şi la competiţiile din oraşele Curtea de Argeş, Câmpulung şi Piteşti.

Din anul 1960, activitatea fluieraşilor a fost condusă de profesorul Nicolae V. Mica, iar în perioada 1964-1984, mai 1990 – aprilie 1995, de profesorii Ion şi Maria Popescu, care au extins numărul celor cu înclinaţii artistice la fluier, aducând un „buchet” de fete frumoase corbence, cu pălăriuţe pe cap, îmbogăţind calitativ şi diversificând repertoriul artistic.

Între anii 1984-1989, dirijorul Ansamblului vocal-instrumental „Ciobănaşul” a fost profesorul Dumitru I. Sturzeanu.

Subliniem că în perioada anilor 1968-1989, fluieraşii şi fetele din Corbi au fost de opt ori finalişti şi premiaţi la concursurile naţionale, au apărut în cadrul mai multor emisiuni radiofonice, televizate, au efectuat schimburi artistice în comunele argeşene, în judeţele Sibiu (localitatea Jina), Vâlcea (Vaideeni), Covasna (Sf. Gheorghe), la Muzeul Satului din Bucureşti.

De asemenea, au fost prezenţi la toate manifestările culturale din Piteşti: „Festivalul primăverii”, „Memoria Argeşului”, „Parada portului popular argeşean”, la Festivalul „Doina Vâlsanului” şi, bineînţeles, în localitatea Corbi, la sărbătorile folclorice „Rapsodia păstorească”, „Răvăşitul şi coborâtul oilor”, la aniversările istorice semnificative, la dezvoltarea legăturilor de prietenie şi înfrăţire dintre Corbi şi Brunoy (Franţa) etc.

Astăzi, fluieraşii şi grupul vocal (de fete şi băieţi) din Corbi constituie o adevărată „bijuterie” cu care, pe bună dreptate, ne mândrim, atât noi cât şi locuitorii din judeţul Argeş.

Premiile obţinute la concursurile finale naţionale din anii 1969-1989:

• *Diplomă de participare* la faza republicană a celui de-al IX-lea concurs al formaţiilor artistice de amatori (Bucureşti, 1969; instructor şi dirijor: Ioan I. Popescu);

• *Diplomă de merit* la cel de-al X-lea concurs (Craiova, 1971);

• *Premiul al II-lea şi Medalia de argint* (august 1974);

• *Locul I şi Medalia de aur* (Ploieşti, 1981; dirijor şi instructor laureat: prof. Ion I. Popescu);

• *Premiul al III-lea* (1983, dirijor: prof. Ion I. Popescu);

• *Premiul al III-lea* (1985, Craiova; dirijor: prof. Dumitru I. Sturzeanu);

• *Premiul al II-lea* (1987, Piteşti);

• *Premiul I şi titlul de Laureat* (1989, Râmnicu-Vâlcea; dirijor şi instructor, apreciat cu diplomă specială: prof. Dumitru I. Sturzeanu).

La ceas aniversar – toate aprecierile noastre pentru dărnicia şi talentul pe care l-au arătat aceşti minunaţi mesageri ai cântecului păstoresc, care de fiecare dată au fost la înălţimea aşteptărilor.

Fie ca şi în viitor faima acestei formaţii să fie dusă mai departe cu noi succese artistice specifice tradiţiei noastre folclorice.

Caietul-program *Fluieraşii din Corbi – 40 de ani de activitate artistică*, 1956-1996, Centrul Judeţean al Creaţiei Populare Argeş, Corbi-Argeş, 19 mai 1996.

DOUĂ CORURI PRESTIGIOASE DIN ARGEȘ LA MOMENT ANIVERSAR

Corul din Dobrești, 100 de ani de activitate

Duminică, 16 iunie 2002, în fața unei săli arhipline, la Dobrești s-au sărbătorit 100 de ani de activitate a corului țărănesc „Ion Mihalache” al căminului cultural. Primul moment al sărbătorii s-a desfășurat la ora 11.30 la biserica „Adormirea Maicii Domnului”, unde s-a oficiat un parastas în memoria foștilor coriști, slujba fiind oficiată de un sobor de preoți, condus de dirijorul și preotul Mihai Heroiu. Aniversarea a avut loc la căminul cultural, începând cu ora 16.00.

Înființat în 1902 de învățătorul Alexandru P. Dobrescu, Corul din Dobrești a avut o evoluție continuă, cu mici întreruperi în timpul celor două războaie mondiale și în perioadele grele ale istoriei acestei cunoscute localități. O perioadă de vârf a corului a fost cea începând cu anul 1935, când a fost înființată Societatea Corală „Vraja”, de către învățătorul Nicolae Șetraru. De atunci a urmat un avânt deosebit, formația fiind remarcată drept cea mai bună din fostul județ Muscel, iar în 1939 obținând premiul al III-lea pe țară la Arenele Romane din Capitală, în concursul organizat de Fundația „Principele Carol”, cu prilejul Congresului General al căminelor culturale și școlilor țărănești. Un alt mare succes îl obține la 25 octombrie 1943, la Concursul național coral organizat cu prilejul Congresului General al căminelor culturale ținut la Craiova. Fiind într-o formă deosebită, dirijat cu mult talent de Nicolae Șetraru, Corul țăranilor din Dobrești a obținut locul al II-lea pe țară.

În afara activității concertistice permanente, Corul a fost prezent la toate manifestările locale, județene și naționale, răsplătit cu premii și distincții în anii 1948, 1949, 1950, 1957, 1958, 1971, 1972, 1974, 1977, 1982, 1983. Cele mai mari succese ale Corului din Dobrești au fost obținute în anii 1967, când, la finala pe țară, dirijat de preotul Ion Ionescu, a obținut premiul al II-lea, și în 1972, când, la Pitești, sub bagheta pr. Mihai Heroiu și a prof. Filip Heroiu, a obținut Trofeul Festivalului Coral „D.G. Kiriac”, ediția a II-a.

A organizat multe schimburi culturale bilaterale cu corurile de la Chizătău-Timiș, Pojorâta-Suceava, Otăsău-Vâlcea, Buciumi-Sălaj și Năvodari-Constanța. Aceste rezultate au fost posibile datorită efortului dezinteresat și talentului în special al ultimilor patru dirijori: Nicolae N. Șetraru, Ion Ionescu, Filip C. Heroiu și Mihai N. Heroiu.

Volumul *Dobrești, județul Argeș – 100 de ani de activitate corală 1902-2002* este întregit de pagini evocatoare semnate de preotul și dirijorul Ion Ionescu, compozitorul Mircea Neagu, prof. drd. Sevastian Tudor, dirijorul Voicu Enăchescu, președintele Asociației Naționale Corale din România, dirijorul Gheorghe Gomoiu, Gabriel Oancea, director al Căminului Cultural din Dobrești, prof. Costin Alexandrescu, pr. prof. și dirijorul actual Mihai N. Heroiu și primarul comunei, Ion Moisescu.

Istoricul corului sărbătorit a fost realizat în lucrarea numită, scrisă cu aleasă simțire patriotică, de cunoscutul lector universitar dr. Spiridon Cristocea – director adjunct al Muzeului Județean Argeș, prestigios fiu al satului. Lucrarea a fost lansată la începutul manifestării de duminică și distribuită gratuit tuturor generațiilor de coriști care au fost membri ai formației în decursul anilor, fiilor satului, celor mai sârguincioși elevi ai școlii, invitaților prezenți în sală. Au fost rostite cuvinte de apreciere pentru corul sărbătorit și pentru dirijorii săi, de prof. drd. Sevastian Tudor, directorul Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Argeș, pr. prof. Nicolae Brânzea, vicar eparhial, fiu al satului, care a transmis mesajul de suflet al episcopului P.S. Calinic, de prof. Costin Alexandrescu, directorul Centrului Creației Populare Argeș, și de primarul comunei, Ion Moisescu. A urmat un reușit concert susținut de corul țărănesc

„Ion Mihalache” din Dobrești (dirijor: Mihai Heroiu), de corul plugarilor din Chizătău, județul Timiş (dirijor: Ion Horvath), cel mai vechi cor țărănesc din țară, înfrățit cu formația sărbătorită, Corul din Topoloveni (dirijor: Ion Ionescu) și Corul „Ars Nova” din Pitești (dirijor: Gheorghe Gomoiu). În plus, a avut loc un concert de muzică populară și ușoară susținut de formațiile și soliștii Casei de Cultură a Ministerului de Interne din București.

Corul *Orfeu* din Curtea de Argeș, 25 de ani de activitate

Vineri, 1 noiembrie 2002, la Primăria Municipiului Curtea de Argeș s-a petrecut un eveniment de înălțătoare trăire sufletească: sărbătorirea unui sfert de veac al Corului de Cameră „Orfeu” care ființează în capitala Basarabilor. Având un palmares impresionant pe scena cântului colectiv, formația numită se numără printre cele mai valoroase care slujesc în credință cultura națională.

În 1977, prof. Gelu Ciuculescu avea să-l fondeze, de atunci dirijându-l permanent. L-a condus cu mână sigură, închegând un colectiv de oameni entuziaști, unii dintre ei fiind prezenți în formație chiar de la înființare. Meritul incontestabil al animatorului a fost exigența cu care l-a condus, adăugată varietății repertoriale și continuei prezențe în peisajul spiritual-artistic al Argeșului și al țării. Iar concertele prezentate în Republica Moldova, Ungaria, Bulgaria, Grecia, au fost tot atâtea succese, reprezentând la superlativ mișcarea corală românească.

La momentul aniversar, omul de artă care și-a închinat cei mai frumoși ani din viață ridicării continue a Corului „Orfeu” pe scara valorică nu a mai fost prezent: Dumnezeu a vrut să-l ia alături de îngerii Săi în primăvara luminoasă a lui 2002. Ultima ieșire pe scenă a prestigioasei formații aflate sub conducerea lui Gelu Ciuculescu, în Câmpulung-Muscel, însemna și despărțirea definitivă de colegii și prietenii alături de care a muncit cu devotament în acești 25 de ani.

Misiunea de a continua lucrarea începută de Gelu Ciuculescu a revenit colegei și prietenei sale, prof. Magdalena Ioan, care a preluat din mers pregătirile, cu dorința sinceră de a duce mai departe ce a început regretatul om de cultură.

Festivitatea aniversării a început cu un cuvânt emoționant și plin de substanță al președintelui corului, ing. Marin Dina, un iubitor statornic al activității spirituale în Curtea de Argeș; au fost reliefate reușitele, succesele traduse în premiile obținute de formația sărbătorită. Urmau saluturile însoțite de înmânarea unor diplome de excelență pentru cor, dirijor și interpreți, moment consumat cu firească emoție pentru prof. Gheorghe Nicuț, primarul Municipiului Curtea de Argeș, prof. drd. Sevastian Tudor, directorul Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Argeș, și prof. Costin Alexandrescu, directorul Centrului Județean al Creației Populare. A urmat un concert coral de excepție, onorat de corul sărbătorit, de grupul coral al Seminarului Teologic din localitate și corurile piteștene „Clasic” și „Ars Nova”. Seara s-a încheiat, în mod fericit, printr-un dineu oferit de primarul Gheorghe Nicuț și viceprimarul Nicolae Diaconu.

A fost o manifestare de aleasă simțire artistică, una din cele mai reușite acțiuni ale anului 2002.

Se cuvine să urăm artiștilor prezenți la sărbătorire, dirijorilor, alte realizări în ducerea mai departe a tradiției corale pe aceste locuri pline de legendă, tradiție, istorie și adevăr.

Revista *Cultura,* Nr. 3-4, 2002, Pitești, pag. 20.

DEMNI MESAGERI AI ARTEI NOASTRE

Corul de cameră **„Ars Nova”** din Piteşti a luat fiinţă în anul 1970, la iniţiativa prof. Gheorghe Gomoiu, cu sprijinul unui grup de cadre didactice de specialitate ale oraşului. S-a pornit cu entuziasm justificat, avându-se în vedere abordarea unui repertoriu care să includă lucrări din literatura preclasică, clasică şi contemporană, românească şi universală. Diversitatea creaţiilor a permis alcătuirea unor programe care s-au bucurat de succes atât în ţară cât şi în străinătate. O spunem cu mândrie că nu sunt deloc puţini compozitorii care au încredinţat formaţiei piese corale scrise anume pentru ea, numeroase prime audiţii. Menţionăm în acest sens colaborarea cu prestigioase nume ale muzicii: Dumitru D. Botez, Dan Buciu, Gheorghe Bazavan, Gheorghe Dumitrescu, Vinicius Grefiens, Mircea Neagu, Irina Odăgescu-Ţuţuianu, Alexandru Paşcanu, Ludovic Paceag, Laurenţiu Profeta, Constantin Romaşcanu.

În decursul anilor, Corul „Ars Nova” şi-a făcut simţită prezenţa la marile festivaluri de gen ale României: „D.G. Kiriac” (la Piteşti), „Ion Vidu” (Lugoj), „Gheorghe Dima” (Braşov), „Ciprian Porumbescu” (Suceava), „I.D. Chirescu” (Constanţa), obţinând titluri şi premii la care ţine cu adevărat, aşezându-le într-o panoplie de onoare.

Coriştii au concertat în ţări cu tradiţie muzicală deosebită, făcând o frumoasă promovare mişcării culturale româneşti, calităţilor de preţ ale poporului nostru, dorinţei sale de respect reciproc, de înţelegere şi pace, de colaborare şi contribuţie la îmbogăţirea tezaurului cultural. Ei primeau aprecieri laudative în Bulgaria, Cehoslovacia, Elveţia, Franţa, Germania, Grecia, Italia, Olanda, Rusia, Spania, Suedia, Turcia şi Ucraina, de fiecare dată publicul sau juriile de specialitate răsplătindu-i cu tot interesul şi atenţia. O dovadă o constituie şi articolele de presă marcându-le traiectoria luminoasă. Dintre sutele de consemnări însemnând câştigarea simpatiei categorice a unor personalităţi ale culturii şi politicii, de mare calibru, am ales un fragment din scrisoarea pe care o primea, la 27 septembrie 1979, ministrul Culturii din ţara noastră, de la omologul său din Landul german Hessa, dr. Burgard Wilmar: *„La invitaţia corului Kirchhain-Betziesdorf, Corul de cameră „Ars Nova” a vizitat landul Hessa şi ne-a cucerit cu evoluţiile sale competente în fiece concert. Am avut prilejul să particip la cel din Stadtallendorf şi m-a convins întru totul; a dovedit-o şi excepţionala impresie lăsată publicului: înaltă muzicalitate, calitatea interpretării în spectacol, multilateralitatea; am fost adânc emoţionat, astfel că vă felicit, stimate domnule ministru, pentru acest exemplu de prezentare a culturii muzicale româneşti! O impresie de neuitat a creat-o şi prestaţia valorosului dirijor, domnul Gheorghe Gomoiu.*

Wieshaden – dr. Burgard Wilmar, ministrul Culturii din Hessa

Buletin cultural argeșean, Nr. 1, Pitești, 2005, pag. 22.

SEMICENTENARUL ANSAMBLULUI „DORUL”, UN EVENIMENT CU SEMNIFICAȚII DEOSEBITE

Se împlinesc 50 de ani de la începuturile activității coregrafice organizate la Palatul Culturii din Pitești. Aici, în toamna anului 1956, distinsa profesoară Natalia Petreanu a organizat, în paralel cu orele de balet, și o formație de dansuri populare românești, frecventată chiar de la început de mulți tineri entuziaști. Din anul 1957 se prezintă primele spectacole în cadrul instituției sau pe scena Teatrului „A. Davila”. Succesele nu contenesc, satisfacțiile îi ambiționează pe participanți și pe maestra coregrafă spre alte încercări, spre alte succese.

În anii 1961-1966, la Palatul Culturii se realizează primele spectacole de operetă, în montări remarcabile, cu sprijinul instituției artistice bucureștene de specialitate. O contribuție notabilă în reușita acestora („Ana Lugojana”, „Casa cu trei fete” și „Plutașul de pe Bistrița”) a adus-o și formația coregrafică folclorică. Urmează spectacolele de neuitat de pe Valea Prahovei, din stațiunile de pe Litoral, apoi dialogul atistic televizat și alte spectacole, alte succese.

În anii 1966-1967 se hotărăște înființarea ansamblului folcloric „Doina”, ansamblul reprezentativ al orașului Pitești, la realizarea căruia o contribuție majoră a avut-o maestrul coregraf Leonte Socaciu, un bun cunoscător al dansului popular românesc, cel care împreună cu Ion Polexe se ocupa de mișcarea coregrafică din regiunea Argeș. Rolul determinant în reușita și finalizarea activității ansamblului „Doina” l-a avut, însă, tânărul (pe atunci) și entuziastul coregraf Dorin Oancea. El reușește să reorganizeze trupa, să o întinerească, pornind o acțiune cu o finalitate mult mai ambițioasă. Încep pregătirile pentru primul turneu artistic în străinătate – în 1969 – în Franța, apoi în Elveția. Se mobilizează forțe artistice muzicale din toată țara, se cere concursul maestrului Theodor Vasilescu în montarea unor suite de dansuri, se fac pregătiri epuizante, dar până la sfârșit totul reușește, prestațiile grupului nostru se bucură de frumoase reușite, având cronici favorabile ce îl consacră definitiv ca un colectiv care poate reprezenta cum trebuie mișcarea coregrafică românească. În câtiva ani, faima ansamblului de la Pitești este cunoscută nu numai la noi, ci și în multe țări europene.

În 1971 obține premiul al III-lea la Concursul Național al formațiilor de amatori.

Din anul 1978, ansamblul și-a amplificat activitatea, sub numele de „DORUL”; a început să activeze pe lângă Centrul Județean al Creației Populare, propunându-și ca scop principal valorificarea scenică a cântecelor și dansurilor populare din zona Argeș-Muscel, precum și a unui material inedit din principalele zone etnofolclorice ale României. Sunt antrenați cei mai buni dansatori, din dorința de a-i pregăti să devină și instructori coregrafi. Acest program ambițios – o putem spune cu bucurie, acum, la aniversare – în mare parte a fost realizat. De aici au plecat mulți coregrafi care au continuat tradiția în diverse localități ale județului și ale țării. Rezultatele lor benefice le simțim din plin astăzi, când ne bucurăm de reușitele artistice ale acestora.

Ansamblul „Dorul” a obținut premiul I la toate manifestările naționale de folclor și la cele interjudețene de la Tulcea, Râmnicu-Vâlcea, Băile Herculane, Curtea de Argeș, iar peste tot unde a participat și-a îmbogățit palmaresul cu multe și importante distincții.

A reușit să reprezinte folclorul românesc în aproape toate țările Europei, fiind un mesager strălucit al cântecului, jocului și portului popular românesc. Zecile de trofee obținute sunt o dovadă a valorii sale de necontestat.

Indiscutabil, meritul principal în aceste reușite îl are maestrul coregraf Dorin Oancea, directorul artistic al ansamblului „Dorul”, care s-a contopit cu munca frumoasă de modelare și

șlefuire a talentelor autentice, făcând din această pasiune o a doua familie, reușind să se bucure de tot ce a realizat.

De aceea și paginile cărții *Doina de dor sau dorul de doină* sunt scrise cu sufletul, ele constituind atât o cronică a unui semicentenar plin de realizări, dar și un corolar al vieții și muncii inepuizabilului Dorin Oancea. Volumul de față este mai degrabă un eseu închinat faptelor petrecute de Dorin Oancea de la tinerețe la maturitate, ce-a gândit și ce-a realizat el în peste 40 de ani de bucurii împlinite.

Pentru tot ce a înfăptuit pentru sutele de dansatori pe care i-a lansat pe scenele lumii, pentru mișcarea coregrafică pe care a îndrumat-o cu competență și pentru această carte-document, aprecierile noastre, ale celor care îi suntem apropiați.

La ceas aniversar se cuvine să îndreptăm gândul nostru de recunoștință spre pionierii activității de care vorbim, toți dansatorii și instrumentiștii care au activat în acești 50 de ani, toți cei care au contribuit la frumoasele împliniri ale acestui ansamblu de excepție.

Dorin Oancea, *Doina de dor sau dorul de doină*, Editura Alean, Pitești, 2007, pag. 5.

100 DE ANI DE ACTIVITATE CORALĂ LA TOPOLOVENI

În viaţa cultural-artistică a Argeşului şi a ţării, Corul din Topoloveni a fost o prezenţă activă în decursul celor o sută de ani de existenţă, remarcându-se prin calităţile sale interpretative, prin frumuseţea repertoriului abordat şi prin costumele populare tradiţionale pe care le-a prezentat miilor de iubitori ai cântecului coral românesc.

Pe valea Cârcinovului, în zona Topolovenilor, la sfârşitului secolului al XX-lea, existenţa corurilor săteşti a devenit o permanenţă. Este consemnată documentar prezenţa unor grupări corale care fiinţau în cadrul bisericilor şi şcolilor, a căror activitate permanentă în viaţa comunităţilor crea adevărate evenimente binecuvântate.

Entuziasmul unor preoţi şi învăţători făcea ca viaţa culturală să aibă un sens major pentru locuitorii satelor argeşene. Astfel, la Leordeni, în 1895, la Priboieni, în 1896, la Călineşti, în 1897, la Dobreşti, în 1902 şi la **Topoloveni**, în **1907**, documentele ne confirmă primele începuturi ale unei activităţi care a durat peste o sută de ani.

Primele manifestări corale oficiale existente în localitatea Topoloveni sunt semnalate de preotul Ioan Răuţescu în *Monografia istorică a Comunei Topoloveni*, editată în anul 1939. Aici, la pagina 131, stă scris: *Înainte de război, regretatul învăţător Dumitru Mihalache, mort pe câmpul de luptă în noiembrie 1916, înfiinţează aici cu elevii de şcoală un frumos cor bisericesc pe două voci. Exemplul său a fost urmat, după război, de talentatul cântăreţ Constantin Gh. Popescu care a format un minunat cor pe patru voci, alcătuit din enoriaşi*. Cu aproximaţie, data înființării ar fi între anii 1905 şi 1910.

Din mărturiile foştilor elevi de atunci, învăţătorul Constantin Gh. Popescu consemnează: *Mi-aduc aminte când eram elev al şcolii primare din satul Goleştii Badii, comuna Topoloveni, prin anii 1907-1909, având ca învăţător pe Dumitru Mihalache; acesta deţinea un cor cu elevii, precum şi unul bisericesc. Corurile populare erau bine pregătite şi la şezătorile şi serbările se ţineau în localul şcolii şi sub cerul liber, sătenii participau în masă. Din piesele pe care le cântam, mi-aduc aminte de «Pui de lei», «Rodica», «Voinţa neamului», «Trandafir de pe cetate», «Eroii», «Foaie verde cimbrişor» şi altele din creaţiile compozitorilor Dumitru Georgescu Kiriac, Gheorghe Cucu, Ionel Brătianu. După război, am condus eu această formaţie până în anul 1933. În fiecare sărbătoare, noi organizam în comună şezători, la care luau parte tineri şi bătrâni, veniţi aici să-şi umple sufletul de avânt şi bucurie. Astfel de manifestări au avut loc şi în alte localităţi din ţară, cum au fost spectacole pe care le-am dat la Mihăeşti-Muscel şi la Breaza, judeţul Prahova, unde membrii formaţiei artistice au fost călduros felicitaţi de artistul poporului Ion Manolescu, care a asistat la acest spectacol. Începuturile au fost modeste, timide, drumul parcurs a fost lung, uneori anevoios, dar rezultatele ne umplu sufletul de mândrie şi încredere. Cântecul nostru să găsească şi de aici înainte drumul spre inimile oamenilor, aducându-ne speranţă, încredere şi bucuria vieţii!*

La sărbătorirea a 60 de ani a Corului, fratele său, Visarion Popescu, care a cântat în cor din 1910, în caietul-program scria: *Nu pot exprima în cuvinte bucuria ce simt acum când corul din Topoloveni sărbătoreşte 60 de ani de la înfiinţarea sa. Sunt unul din cei care activează încă de la*

începutul lui şi până în prezent. Căci am cântat de copil sub mâna dascălului meu şi dirijorul care a pus bazele acestui cor. Sunt ţăran şi alături de munca câmpului mi-a plăcut să cânt, împreună cu alţii, bucuriile satului, frumuseţea locurilor noastre, cântecul patriotic. Cu acest prilej mă simt sărbătorit şi eu şi nu-mi doresc decât să mai pot încă mulţi ani să cânt în acest cor de la care am primit atâtea satisfacţii şi bucurii şi de care mă leagă amintiri plăcute.

După moartea fondatorului corului, în Războiului Reîntrigirii Naţionale, căutând să cinstească memoria ilustrului lor înaintaş, foştii elevi, care acum devin şi ei dascăli sau preoţi, trec la reorganizarea activităţii corale în noile condiţii. În anul 1922, învăţătorul Constantin Gh. Popescu reorganizează un cor pe patru voci cu oameni selecţionaţi, în care principalii interpreţi erau preoţii şi învăţătorii cu soţiile lor. Aşa cum consemnează profesorul Alexandru Ionescu: *După terminarea războiului, în 1922, împreună cu formaţia din Leordeni, au pus bazele Asociaţiei Culturale «Înfrăţirea*». Aceasta îşi propunea:

- *înfiinţarea de biblioteci populare în comunele înfrăţite;*
- *împrospătarea celor două formaţii corale cu noi elemente tinere;*
- *mobilizarea preoţilor şi învăţătorilor în realizarea culturalizării localităţilor*.

Acest eveniment este consemnat în revista *Prietenul nostru* care apărea la Câmpulung Muscel, sub îndrumarea învăţătorului folclorist Constantin Rădulescu-Codin. În decembrie 1922, publicaţia consemnează că asociaţia nou înfiinţată, *Înfrăţirea*, a fost invitată la o şezătoare culturală la Fundaţia „Carol I" din Bucureşti, unde a primit felicitările profesorului universitar Gheorghe Ţiţeica şi ale scriitorului Ion Botez.

Corurile reunite sunt invitate la 11 februarie 1923 de Societatea Culturală „Astra" din Sibiu unde prezintă o şezătoare specifică Muscelului, alcătuită din piese corale, solişti vocali şi instrumentişti. În noiembrie 1923, „Astra" le întoarce vizita celor de la Topoloveni şi Leordeni, unde corurile reunite cântă din creaţia lui D.G. Kiriac. Întâlnirea corală a fost onorată de celebrul bas George Folescu care a entuziasmat asistenţa interpretând un potpuriu de cântece populare româneşti, dintre care amintim: „Îngheţată-i Dunărea", „Mândra mea făr' de noroc" şi „Foaie verde lămâiţă".

Corul „Înfrăţirea" a participat în 1924 la o şezătoare organizată în sala *Liedertafel* din Bucureşti la care a fost prezent şi savantul Nicolae Iorga care însoţea o delegaţie de oameni de ştiinţă din străinătate. În 1925, corul prezintă *Nunta ţărănească din Muscel* în Bucureşti, fiind elogiat pentru prestaţia artistică şi pentru minunatele costume populare autentice, iar în 1926 este invitat de Societatea Corală „Carmen" şi de dirijorul şi fondatorul ei, maestrul, D.G. Kiriac, la sărbătorirea a 25 de ani de existenţă.

De remarcat că cele două formaţii ce compuneau Asociaţia „Înfrăţirea" activau şi separat la nivelul localităţilor, la serbările şcolare, de sărbători şi cu alte prilejuri.

În vara anului 1932, Corul *Înfrăţirea* a întreprins un turneu la Timişoara, Sibiu şi Breaza, un ciclu de concerte corale remarcabile care s-au bucurat de o popularitate şi un succes rar întâlnite.

Despre activitatea corală din această perioadă, cuvinte elogioase au compozitorii D.G. Kiriac şi Constantin Brăiloiu.

În anul 1933, societatea „Înfrăţirea” îşi încetează activitatea, prin retragerea corului din Topoloveni, din dorinţa cadrelor didactice şi a preoţilor de a se organiza într-o societate din care să facă parte intelectualii, elevii din clasele superioare şi studenţii din Topoloveni.

La iniţiativa învăţătorului Corneliu Sachelarie, în acelaşi an, în Topoloveni se înfiinţează Societatea cultural-artistică „Dumitru Mihalache”, în memoria învăţătorului erou. Noua societate, constituită din formaţiile de cor şi teatru, solişti şi recitatori, a prezentat numeroase concerte pe plan local şi în împrejumiri. Din fondurile pe care le obţineau din încasările de la spectacole, ajutau elevii merituoşi dar săraci să-şi plătească taxele şcolare, să-şi procure îmbrăcăminte şi să achite cheltuieli pentru întreţinere.

Corul este dirijat de învăţătorul Constantin I. Popescu. Formaţia numără peste 40 de persoane. Este semnalată prezenţa corului la tradiţionalele sărbători ale culesului viilor, organizate atât pe dealurile Topolovenilor, dar şi în deplasări la Piteşti, Târgovişte, Breaza ori în Capitală.

În 1934, Societatea „Dumitru Mihalache” a fost prezentă la serbările ocazionate de *Săptămâna fructelor* la Bucureşti, unde învăţătorul Marin Chivu, dirijor secund al corului, a condus alaiul carelor alegorice, iar corul a interpretat cântece populare. Ziarul „Dimineaţa” din 18 septembrie 1934 consemnează: *Cu acest prilej, publicul bucureştean a avut surpriza să audă un cor autentic ţărănesc, admirabil oragnizat; (...) frumoasele cântăreţe şi chipeşii cântăreţi care au făcut impresie prin graţioasele costume regionale sunt podgoreni şi podgorene din comuna Topoloveni (Muscel). Conducătorul corului era tot un podgorean, mai bătrân, gospodarul Constantin Popescu*. Din repertoriul formaţiei în această perioadă merită să amintim „O Românie”, „Foaie verde de sulfină”, „Are mama fată mare” şi altele.

Din anul 1943, când Constantin I. Popescu este mobilizat pe front, corul este dirijat de preotul Ion Stănescu care, împreună cu învăţătorul Corneliu Sachelarie şi pensionarul Nicoale Cristescu, înfiinţează un cămin cultural la Goleştii Badii. În timpul războiului, corul face repetiţiile la noul cămin cultural, iar concertele sunt susţinute în Sala Cinematografului Federalei.

Preotul Ion Stănescu are meritul de a fi încurajat pe studentul în teologie Ion Ionescu, care se simţea atras de muzica corală şi arta dirijorală, să participe la repetiţii şi să dirijeze în timpul vacanţelor şcolare. În ciuda condiţiilor foarte grele din timpul războiului, corul se menţine graţie strădaniilor unor intelectuali ai satului care au pus mult suflet în păstrarea tradiţiei corale. La conducerea lui se succed până în anul 1947 mai mulţi dirijori, merite deosebite având profesorul de muzică Marin Trache, de numele căruia sunt legate înfiinţarea a două fanfare la Dobreşti şi Topoloveni, urmat de Virgil Vlăsceanu şi Ion Dumitru (trăieşte şi astăzi, la vârsta de 97 de ani). În perioada războiului, formaţia corală a prezentat, în afara concertelor organizate pe plan local, spectacole la spitalele de răniţi din Călineşti, Piteşti şi Găeşti.

Din anul 1947 şi până la moartea survenită la 17 iulie 2004, timp de 57 de ani fără întrerupere, corala din Topoloveni a fost condusă de neobositul, talentatul dirijor şi animator al mişcării corale româneşti, preotul Ion Ionescu. El are marele merit de a forma o corală puternică în stare să abordeze şi lucrări corale dificile, multe dintre ele prezentate în primă audiţie. Prin modul de a se apropia de oameni, prin căldura sufletească pe care o transmitea interpreţilor, cât şi prin tehnica dirijorală, maestrul Ion Ionescu a făcut din repetiţii o adevărată şcoală, reuşind să

îmbogăţească mereu repertoriul cu noi lucrări valoroase din literatura muzicală naţională şi universală. În cei peste 60 de ani de apostolat pe tărâmul artei corale, a contribuit la înfiinţarea şi continuitatea unor colective corale din Dobreşti, Călineşti, Negreşti, Priboieni, Ţigăneşti, Leordeni, Petreşti-Dâmboviţa, Ştefăneşti, a înfiinţat corurile Cooperativei „Muncitoarea" din Topoloveni, ale Cooperativei şi Casei de Cultură din Găeşti, al Cooperativei şi P.T.T.R. din Piteşti, al Căminului Cultural din Căteasca şi cred că lista localităţilor nu se opreşte aici. Peste tot a fost animat de o mare dragoste pentru cântecul românesc. Exemplul său de abnegaţie îl transmitea şi coriştilor. A învăţat în permanenţă şi nu s-a sfiit să înveţe de la maeştrii în arta dirijatului (D.D. Botez, Ion Vicol, Ion Marian, Nicolae Ciobanu, Ion Şerfezi, Gheorghe Ionescu), cu care a ţinut o permanentă legătură; i-a invitat la repetiţii, la concerte, arătându-le ce a realizat şi prezentându-le proiectele sale dirijorale.

A întreţinut în permanenţă legături cu compozitori de frunte ai acestei ţări: Gheorghe Dumitrescu, Ion Dumitrescu, Alexandru Paşcanu, Gheorghe Bazavan, Mircea Neagu, Dumitru Capoianu, Ludovic Paceag, Constantin Romaşcanu, Ştefan Andronic, Ion Grecu şi alţii de prietenia cărora s-a bucurat şi cărora le-a cerut să-i scrie piese reprezentative interpretate în primă audiţie.

În perioada 1947-1963 activitatea corului din Topoloveni se desfăşoară alături de formaţia corală din comuna vecină, a Căminului Cultural din Călineşti, sub denumirea de Corul Căminului Cultural Topoloveni-Călineşti sau Călineşti-Topoloveni. Având peste o sută de corişti, iubitori ai cântecului, oameni de cele mai diferite profesii – învăţători, profesori, preoţi, muncitori, ţărani, intelectuali –, corul este prezent la toate acţiunile cultural-educative ale judeţului şi ale ţării. Participă la toate concursurile şi festivalurile corale organizate pe plan regional, judeţean şi naţional, înscriindu-şi numele ca una dintre grupările prestigioase ale acelor ani. Referindu-se la nivelul interpretativ al corului, compozitorul şi profesorul de la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti, Constantin Romaşcanu, spunea: *Am asistat la repetiţia multor coruri. Dar nu mi-a fost dat să văd un cor care să înţeleagă atât de bine numai în trei repetiţii, o lucrare dificilă ca «Suită de pe Argeş» de Alexandru Paşcanu*; iar compozitorul Gheorghe Bazavan scria la 1 octombrie 1964: *Ceea ce captivează în execuţia corului din Topoloveni este remarcabila sa muzicalitate; vocile, atingând acelaşi grad de maturitate, cunosc o egală dispunere a registrului de interpretare. Totul e armonios, de o subtilă şi profundă interiorizare*.

La concursurile naţionale a obţinut următoarele premii:

- premiul al II-lea, în anul 1951;
- premiul al II-lea, în anul 1956;
- premiul al III-lea, în anul 1964;
- premiul al III-lea, în anul 1969 (Corul Cooperativei „Muncitoarea", dirijor: prof. Gheorghe Gomoiu);
- premiul al IV-lea, în anul 1981 (Corul Cooperativei „Muncitoarea");
- premiul I şi titlul de laureat, în anul 1983;
- premiul al II-lea, în anul 1985;
- premiul I şi titlul de laureat, în anii 1987 şi 1989.

Din trunchiul vigurosului cor Topoloveni-Călineşti, din anul 1963 se desprind două ramuri care fac să existe în cele două localităţi argeşene câte o formaţie prestigioasă sub bagheta aceluiaşi dirijor. Din 1975, Corul din Călineşti va fi dirijat de profesorul Gheorghe Gomoiu.

Corul din Topoloveni activează în cadrul Căminului Cultural, iar după 1968, în cadrul Casei de Cultură.

La sărbătorirea a 60 de ani de activitate, din 30 mai 1970, are loc o amplă manifestare la Grădina de Vară a oraşului, cu prilejul ciclului de manifestări cultural-artistice „Memoria Argeşului”, la care a participat Ministrul adjunct al Culturii, numeroşi compozitori şi dirijori de talie naţională. Corului sărbătorit i se conferă Ordinul *Meritul Cultural* clasa a II-a, părintelui Ion Ionescu, dirijorul Corului, Ordinul *Meritul Cultural* clasa a III-a şi foarte multor corişti li s-au oferit: Ordinul „Meritul Cultural”, clasa a IV-a: Vasile Goleşteneanu, Visarion I. Popescu şi Marin Stoica; Ordinul „Meritul Cultural”, clasa a V-a: Aurel Anastasescu, Eugenia Goleşteanu, Miron Iliescu şi Liviu Popescu; Medalia „Meritul Cultural”, clasa I, au primit-o coriştii: Virgil Bărăţoiu, Gheorghe Ioneci, Alexandra Jeseu, Victoria Ogaru, Aurel Ogaru, Visarion C. Popescu, Constantin I. Popescu, Ioana Popescu, Ion Stănescu; Medalia „Meritul Cultural”, clasa a II-a, următorilor: Eugenia Badea, Constantin Bărăţoiu, Ana Busuioc, Ilie Busuioc, Ion Catană, Elena Constantinescu, Petre Matei, Ştefan Mehediniuc, Viorica Mihai, Gheorghe Mihai, Gheorghe Nicolescu, Nicolae Nicolescu, Eugen Petrescu, Maria I. Piscanu, Aurelia Gh. Popescu, Aurelia M. Popescu, Gheorghe Popescu, Marcel Popescu, Maria Rădulescu, Alexandra Sachelarie, Ioana Stancu şi Arcadie Vasiliu. Ministerul Culturii a acordat la 78 de membri ai Corului din Topoloveni insigna *Evidenţiat în munca culturală de masă*. Toate aceste distincţii dovedesc în mod deplin recunoaşterea şi prestigiul acestei corale atât pe plan naţional cât şi local.

Cu prilejul sărbătoririi a avut loc un amplu concert coral cu mulţi invitaţi – coruri recunoscute pe plan naţional, cum ar fi: Corul din Ardusat-Maramureş (dirijor: Valentin Băinţan), Corul de Cameră din municipiul Suceava (dirijor: Ştefan Pintilie), corul sărbătorit şi Corul de la Leordeni (dirijor: pr. Ion Ionescu), Corul Căminului Cultural din Rucăr şi Corul Tineretului din Piteşti (dirijor: Gheorghe Gomoiu). Din Topoloveni au fost prezente şi au încântat asistenţa Corul Liceului din Topoloveni, dirijat de regretatul profesor Vasile Goleşteanu, Corul Cooperativei „Muncitoarea” şi corul sărbătorit, ultimele fiind dirijate de părintele Ion Ionescu.

În anul 1970 a ieşit pregnant în evidenţă măiestria interpretativă, omogenitatea, personalitatea artistică a Corului din Topoloveni; rod al nenumăratelor repetiţii şi al sutelor de întâlniri cu publicul spectator care întotdeauna l-a aşteptat cu nerăbdare şi emoţie.

Cu acest prilej festiv, părintele Ionescu spunea: *Sunt bucuros să constat cu acest prilej că de un sfert de veac lucrez neîntrerupt cu pasiune alături de cei 90 de corişti tot atât de însufleţiţi. Popasul sărbătoririi ne dă prilejul mie şi coriştilor să privim spre viitor cu elan şi pasiune sporite pentru tot mai sus în realizarea măiestriei artistice şi spre satisfacţia noastră şi a oamenilor în mijlocul cărora trăim şi ne desfăşurăm activitatea*.

Compozitorul Mircea Neagu, un prieten constant al corului nostru, prezent la eveniment, consemna: *La sărbătorirea Corului din Topoloveni, formaţie cu o bogată activitate artistică de mai multe ori premiată în cadrul concursurilor naţionale, aduc urarea mea din toată inima*

coriştilor şi talentatului dirijor Ion Ionescu, neobosit animator al mişcării corale de pe plaiurile argeşene.

Fie ca activitatea de viitor a acestei formaţii să se bucure numai de succese depline în realizarea unor concerte de înaltă ţinută artistică prin abordarea unui repertoriu de genuri şi stiluri diferite, ca un exemplu viu pentru celelalte formaţii corale de amatori din ţara noastră.

În anul 1971, cu prilejul celebrării a 70 de ani de activitate a Corului din Topoloveni, se reînfiinţează Reuniunea corală „Înfrăţirea", cu sediul în Topoloveni, al cărui preşedinte de onoare a fost ales Compozitorul Ion Dumitrescu, preşedintele Uniunii Compozitorilor de atunci, iar preşedinte activ, părintele Ion Ionescu. Din această asociere făceau parte corurile căminelor culturale din Călineşti, Dobreşti, Leordeni, Priboieni şi al Casei de Cultură din Topoloveni. Pe parcursul a peste zece ani, această grupare a constituit o şcoală de pregătire a dirijorilor şi coriştilor din zona Cârcinovului; au fost organizate întâlniri ale formaţiilor componente, fiind un exemplu pe plan naţional de colaborare între corurile săteşti, din dorinţa de autoperfecţionare.

În decursul existenţei sale, gruparea corală din Topoloveni a iniţiat şi desfăşurat numeroase schimburi corale, legând prietenii cu numeroase formaţii din ţară, înfrăţiri care s-au menţinut şi dezvoltat în ani. Astfel, concertele bilaterale de la Săliştea Sibiului, Hideaga-Maramureşului şi Râşnov-Braşov au rămas în amintirea generaţiilor de corişti şi a publicului iubitor de frumos.

Corul sărbătorit este laureat al festivalurilor corale interjudeţene precum „D.G. Kiriac", Piteşti, aprilie 1984; „Ion Vidu", Lugoj, decembrie 1986; „Ciprian Porumbescu", Suceava, noiembrie 1990; „Timotei Popovici", Sibiu, iulie 1994; „Iosif Velceanu", Reşiţa, decembrie 1995.

În zilele de 26-27 mai 1984 a avut loc sărbătorirea a 75 de ani de activitate corală la Topoloveni, care a culminat cu un concert coral foarte bine structurat în care au ieşit în evidenţă interpretarea deosebită a corului sărbătorit şi prestaţia de neuitat a fraţilor veniţi de peste munţi din Săliştea Sibiului. Au fost clipe de aleasă trăire estetică relevând calităţile incontestabile ale unor interpreţi care dau totul pentru a-şi satisface auditoriul mereu interesat de lucruri noi, valoroase.

Tot în 1984, la 8 septembrie, Corul din Topoloveni primeşte vizita Corului bărbătesc *Moniuszko* al Sindicatului feroviarilor din Poznan-Polonia, cu care prezintă un concert coral de mare valoare artistică în sala Cinematografului. Cu formaţia de peste hotare statorniceşte legături care vor rodi în viitor. Sala neîncăpătoare trăieşte alături de cele două coruri momente de satisfacţie artistică greu de uitat.

În anul 1987 se produce şi debutul internaţional al coralei, meritat de mulţi ani, la Poznan (Polonia), la invitaţia Corului feroviarilor. Le întoarce vizită după trei ani şi participă la un concert alături de alte formaţii polone, lăsând frumoase impresii, la nivelul valorii sale de necontestat. Și cu acest prilej, dacă mai era nevoie, se dovedesc calităţile interpretative şi repertoriale ale unei formaţii de prestigiu a ţării.

În fiecare an, corul are o activitate concertistică bogată, răspunzând la majoritatea solicitărilor de pe plan local, judeţean şi naţional. Se fac înregistrări la radio, prezenţe în emisiunile televizate, concerte la Vatra Dornei (26-29 septembrie 1987), la Humuleşti şi Târgu-Neamţ, cu prilejul sărbătoririi a 100 de ani de la moartea marelui nostru povestitor Ion Creangă (21-23

septembrie 1989), culminând cu concertul aniversar din 12 noiembrie 1989 de la Cinematograful din Topoloveni, când s-au marcat cei 80 de ani de activitate neîntreruptă.

În anii 1991, 1993 şi 1997 au loc concerte bilaterale foarte bine pregătite şi de un nivel ridicat, bine primite atât la Rezina (Republica Moldova), cât şi la Topoloveni, ca urmare a înfrăţirii celor două coruri româneşti, Corul Casei de Cultură din Topoloveni, dirijat de părintele Ion Ionescu şi Corul „Doina Nistrului" al Casei de Cultură din Rezina, dirijat de profesorul Tudor Ţurcanu.

În aceşti ani, printre evenimentele mai importante la care corala este solicitată, sunt evoluţiile anuale de la Festivalul Internaţional de Muzică Corală „D.G. Kiriac" de la Piteşti, pregătirea şi lansarea cu frumoase rezultate a Reuniunii Corale de toamnă de la Topoloveni sau Reuniunea de primăvară a corurilor din Argeş (Leordeni şi Piteşti), concertele de colinde care s-au bucurat de un mare succes, culminând cu sărbătorirea a 90 de ani de activitate corală la Topoloveni, eveniment care s-a produs la 7 iunie 1997 la Cinematograful din oraşul nostru.

Manifestarea a fost onorată de prezenţa unor importante personalităţi care au şi luat cuvântul: P.S. Calinic, Episcopul Argeşului şi Muscelului, prof. Aurel Teodorescu, prefectul judeţului, pr. prof. Nicolae Brânzea, consilier-şef al Inspectoratului pentru Cultură, prof. Gheorghe Nicuţ, primarul municipiului Curtea de Argeş, şi prof. Costin Alexandrescu, directorul Centrului Creaţiei Populare Argeş, iar de la Bucureşti, compozitorul Mircea Neagu şi profesorul Nicolae Nistor, prieteni statornici ai corului. În cuvântul de deschidere al primarului Topolovenilor, Gheorghiţă Boţârcă, momentul culminant a fost acordarea primului titlu de Cetăţean de Onoare al Oraşului Topoloveni preotului Ion Ionescu, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de când dirijează corul sărbătorit. Concertul coral care a urmat festivităţii a avut invitaţi de marcă, aceştia făcând o demonstraţie de adevărată trăire artistică şi patriotică. Merită, pentru istoria acestui eveniment major, să-i amintim: Corul Casei de Cultură din Topoloveni (dirijor: pr. Ion Ionescu), Corul „Orfeu" din Curtea de Argeş (dirijor: prof. Gelu Ciuculescu), Corul „Doina Nistrului" al Casei de Cultură din Rezina (dirijor: prof. Tudor Ţurcanu), Corul „Clasic" din Piteşti (dirijor: Magdalena Ioan), Corala bărbătească „D.G. Kiriac" din Piteşti (dirijor: prof. Emanoil Popescu), Corul de Cameră „ARS NOVA" al Centrului Creaţiei Populare Argeş (dirijor: Gheorghe Gomoiu) şi Reuniunea de cântări din Fintenşul Mare-Maramureş (dirijor: prof. Valentin Băinţan).

Manifestarea s-a încheiat în mod strălucit, printr-o masă prietenească, unde s-a cântat şi s-a petrecut până dimineaţa.

Semnificative pentru locul pe care Corul din Topoloveni l-a ocupat în mişcarea corală naţională sunt gândurile prof. Nicolae Nistor, fostul director al Casei Centrale a Creaţiei Populare, consemnate cu prilejul acestui eveniment: *Corul sărbătorit se înscrie ca unul din prestigioasele colective artistice pe harta mişcării corale din România, prin diversitatea şi valoarea repertoriului abordat, fiind un elocvent mesager al cântecului patriotic românesc, pe care l-a promovat şi interpretat cu aleasă măiestrie, sub bagheta ilustrului său dirijor, ocupând de fiecare dată la nivel de ţară locuri de frunte, fiind răsplătit pentru înalta sa calitate artistică cu numeroase premii şi titlul de laureat la finalele concursurilor şi festivalurilor naţionale.*

Pentru toate aceste merituoase realizări, am marea bucurie ca la o asemenea sărbătoare de bilanţ să elogiez frumoasele împliniri ale corului sărbătorit, pasiunea, dăruirea, hărnicia, competenţa profesională şi personalitatea creatoare a distinsului preot Ion Ionescu, al cărui palmares îl situează printre cei mai talentaţi şi cunoscuţi dirijori din ţară, şi să adresez cele mai fierbinţi felicitări tuturor coriştilor şi conducerii corului, multă sănătate, activitate de îmbogăţire şi promovare continuă a tradiţiilor culturii şi mişcării corale argeşene.

Un alt moment unic, care trebuie menţionat, a fost frumoasa iniţiativă a coriştilor din Topoloveni, care la 9 mai 1999, la Biserica din Goleştii Badii au adus „O lacrimă pentru Coriştii din Topoloveni", un parastas creştinesc în memoria celor peste 60 de corişti şi compozitori care în decursul anilor au cinstit cu devotament arta corală românească. Au participat: primarul Gheorghiţă Boţârcă, compozitorii Mircea Neagu, Ion Pelearcă, Ion Grecu şi Costin Alexandrescu, directorul Centrului Judeţean Argeş al Creaţiei Populare.

Aş dori să remarc contribuţia pe care doamna profesoară Florica Ciotea a adus-o la continua primenire a componenţilor formaţiei corale. Şi ea – în multe perioade membră a formaţiei – a avut un rol important în educaţia muzicală a elevilor din oraşul Topoloveni, constituind şi conducând grupări corale atât la liceu cât şi la şcoala generală, prezentând periodic concerte bine pregătite, şi mai mult, unele manifestări de importanţă internaţională.

La 21 decembrie 2001, cu prilejul Concertului de Crăciun şi Anul Nou care a avut loc la Teatrul „Alexandru Davila" din Piteşti, părintelui i s-a acordat Premiul de Excelenţă pentru întreaga activitate în slujba culturii populare, oferit de Centrul Creaţiei Populare al Judeţului Argeş, o recunoaştere binemeritată pentru tot ce a făcut pentru dezvoltarea mişcării corale din România.

Pe părintele Ion Ionescu l-am cunoscut în urmă cu aproape 45 de ani – pot spune că am fost onorat de a mă considera unul din prietenii sfinţiei sale. Îi cunoşteam năzuinţele, idealurile, credinţa în Dumnezeu, marea sa dragoste faţă de oameni. Depăşind vârsta de 80 de ani, de multe ori spunea celor apropiaţi că şi-ar dori să sfârşească această viaţă şi să se îndrepte la cele veşnice în două chipuri: fie în timpul slujbei religioase, preamărindu-l pe Dumnezeu, fie cu prilejul unei manifestări corale, lângă coriştii săi care i-au fost toată viaţa alături. Şi Dumnezeu i-a îndeplinit această dorinţă. În ziua de sâmbătă 17 iulie 2004, ora 6 dimineaţa, când împreună cu tot corul se pregătea să plece cu autobuzul spre mănăstirile Cheia şi Suzana din judeţul Prahova, unde fuseseră invitaţi să susţină două concerte de muzică sacră, inima marelui preot şi dirijor a încetat să mai bată. S-a dus să-şi continue marea sa dragoste, în lumea de dincolo, unde alături de alţi mulţi semeni ai săi, foştii săi corişti, cu siguranţă că a continuat lucrarea bine întocmită pe care a săvârşit-o aici, pe pământ.

S-a încheiat, astfel, un mare capitol din existenţa unei munci pline de împliniri şi succese. Se cuvine ca, încheind această lungă etapă a existenţei corale din Topoloveni, pentru o clipă, să ne îndreptăm gândul către figurile reprezentative ale acestei mişcări, care în zeci de ani au dat tot ce au avut mai bun pentru păstrarea şi perpetuarea unei tradiţii rar întâlnite în alte localităţi. Familiile şi interpreţii care ani de zile au militat pentru o cauză nobilă ne determină să-i evidenţiem, adăugând mulţumirile noastre sincere.

Aşadar, tot respectul nostru pentru familiile: Popescu, pr. Stănescu, Achim, Chivu, Sachelarie, Oprea, Cătănoiu, Sandu Ionescu, Matei, Goleşteanu, Ogaru, Magheru, Rădulescu, Vasilescu, Achim, pr. Cârciumărescu, Pascu, Marcel Popescu, Ciotea, Catană, Mihăilă, Victor Iliescu, Stancu, Mărăşoiu, Gomoiu, Vânătoru, Voinescu, Aurel Anastasescu – solistul corului, Ioana şi Liviu Popescu, pr. Pompilică Dinu, pr. Turtoiu, pr. Neacşu, Lupu, Mihai Scorobeanu, Miron Iliescu – primul director la Casei de Cultură şi alţii.

Toţi pe care, fără să vrem, i-am omis, merită toată recunoştiinţa noastră pentru strădania depusă în folosul colectivităţii.

După moartea părintelui dirijor, din toamna aceluiaşi an, 2004, la chemarea formaţiei şi la insistenţele primarului oraşului, vine ca dirijor al Corului din Topoloveni preotul Ion Isăroiu, originar din Priboieni, conf. univ. dr. la catedra de muzică psaltică a Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Sfânta Muceniţă Filoteea" a Universităţii din Piteşti. Formaţia este întinerită – dintre veterani mai rămân doar cei mai credincioşi: Ioana şi Liviu Popescu, Alexandru Ionescu, Ioana Stancu, Carmen Melania Lupu, Daniela Trică, Valeria Cârciumărescu, Victor Ilie, Ştefan Bratu, Titi Mihai, Eugenia Mărăşoiu, Liviu Achim, Costinel Samoilă, Aurel Toader.

În anul 2005, consiliul local şi primarul Gheorghiţă Boţârcă hotărăsc ca noua Casă de Cultură a oraşului şi formaţia corală care se apropia de sărbătorirea centenarului să poarte numele de „Preot Ion Ionescu", în onoarea marelui său animator care l-a păstorit şi dirijat peste 60 de ani.

În ultimii ani, Corala „Preot Ion Ionescu" a Casei de Cultură a făcut eforturi pentru creşterea valorică a noilor corişti, pentru îmbogăţirea repertoriului, participând la manifestările corale care au avut loc la nivelul oraşului, al judeţului şi în ţară.

Este prezent la concertele de colinde organizate sub genericul „Florile dalbe", desfăşurate la Topoloveni, Curtea de Argeş şi Piteşti, la Reuniunea de primăvară a Corurilor din Argeş, la Festivalul Internaţional de Muzică Corală „D.G. Kiriac".

Anul 2007 este unul de reale succese pentru formaţie şi dirijor. Are o prestaţie foarte bună la Festivalul Naţional Coral „Gheorghe Cucu" de la Slatina, din 20-22 aprilie, iar în perioada 27 mai – 4 iunie face o frumoasă impresie în Grecia, la Ligurio, unde concertează cu aprecieri elogioase, continuând la Ambasada României din Atena.

Părintele Ion Isăroiu îşi încununează bogata sa activitate didactică şi dirijorală, fiind onorat cu titlul de membru al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, titlu mai rar întâlnit în judeţul nostru, dar şi cu un mare succes competiţional: Premiul pentru muzicologie pe anul 2006, acordat de Uniunea Compozitorilor. Sunt recunoaşteri ce trebuie precizate şi respectate de noi toţi, pentru munca permanentă, plină de modestie a unui muzician cu care ne mândrim şi pe care îl preţuim pentru competenţa sa.

Seria succeselor internaţionale ale corului continuă în perioda 3-6 iunie 2008, când participă şi este remarcat de specialişti şi de publicul meloman la cea de-a doua ediţie a Festivalului Coral Internaţional de Cântec popular şi folcloric „I Castelli Incantati", desfăşurat la Castelli Romani (Genzano di Roma, Frascati şi Castel Gandolfo), Roma, Italia.

Începutul anului 2009 găseşte Corala din Topoloveni antrenată în mai multe manifestări muzicale prestigioase, cum ar fi ediţia a IV-a a Festivalului Naţional Coral „Gheorghe Cucu" de

la Slatina (21-25 aprilie), Festivalul Internaţional de Muzică Corală „D.G. Kiriac", ediţia a XXVII-a de la Piteşti (21-24 mai) şi, în fine, pregătirile pentru principalul eveniment al anului, Sărbătorirea a 100 de ani de activitate corală care va avea loc la data 18 iunie a.c.

Este o strădanie continuă, un mare volum de muncă, în măsură să ne dea şi mai multe satisfacţii, dar ne cer şi mari sacrificii. Pentru toate aceste eforturi, atât dirijorul cât şi inimoşii corişti merită toată consideraţia noastră.

Aş dori ca în încheierea acestor rânduri, care sper să fi reliefat în mare măsură o activitate foarte importantă pentru comunitatea oraşului Topoloveni, să afirm că în toată existenţa sa, Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş a fost alături de Corala sărbătorită şi de dirijorii săi, contribuind cu tot ce a putut la realizările sale, la bucuriile sale. Sperăm ca viitorul să ne ofere momente de satisfacţie pentru activitatea închinată cântecului coral românesc.

Rândurile scrise în aceste pagini încearcă să confirme nu numai o activitate frumoasă şi îndelungată, ci dragostea puternică a coriştilor din Topoloveni pentru păstrarea şi împrimăvărarea harului cu care poporul român este născut.

Cu aceeaşi dragoste, la vârsta rotundă de un secol, pe care corul o cinsteşte în acest an, urările noastre vor să se înscrie sincer în aşteptarea unor noi satisfacţii artistice şi aniversări viitoare pe care le dorim de mai mare amploare.

100 de ani de activitate corală la Topoloveni, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, Editura „Alean", Pitești, 2009, pag. 5-21.

TRADIȚIA CORALĂ LA CÂMPULUNG MUSCEL

Au trecut 101 ani de la înfiinţarea ***Societăţii Muzicale Române «Negru-Vodă»*** din Câmpulung Muscel.

... La 28 aprilie 1908, din iniţiativa unui inimos colectiv de intelectuali din oraş, entuziaşti şi pasionaţi ai muzicii vocale şi instrumentale, ia fiinţă prin statut Societatea Muzicală Română «Negru-Vodă». Printre organizatori: Badea Alboteanu, Ion Muşetescu, Ilie Gh. Ştefănescu, Ion Becleanu şi Emanoil Dumitru. Au fost organizate cursuri de solfegii şi de aplicaţii în arta cântecului vocal şi instrumental, un cor mixt şi unul bărbătesc, o orchestră populară şi una simfonică.

Încă de la înfiinţare, Societatea Muzicală Română «Negru-Vodă», alături de vestitul colectiv artistic bucureştean «Carmen», a concertat în mai multe rânduri la Ateneul Român, fiind apoi prezentă pe această scenă de prestigiu în mod periodic.

În anul 1908, profesorul de muzică Badea Alboteanu, alături de cântăreţul Toma Adrian şi căpitanul Ion Zlatian, transformă corul Mănăstirii Negru-Vodă din Câmpulung Muscel într-un ***cor al vieţii muzicale permanente*** *din oraş şi din afara oraşului*[*]*...*

În decursul anilor, activitatea corală a acestei societăţi a continuat cu dirijori de renume: compozitorul Nicolae Oancea, Viorica Mihăilescu, profesorul şi compozitorul C. Dumitrescu Tita, Ileana Prosia, Nicolae Argeşeanu, Nicolae Catino, celebrul dr. Constantin Roman, profesorul de muzică al Şcolii Normale, Constantin Mahu şi Gh. Drăguşanu.

Într-o altă perioadă de timp, dr. C. Roman a format şi dirijat şi un cor bărbătesc din al cărui repertoriu nu lipseau nici partiturile corale ale unor celebre opere din creaţia marilor compozitori ai lumii, precum Giuseppe Verdi. Cu acest cor, care, atunci când îl ascultai, îţi dădea impresia unui ansamblu profesionist, dr. C. Roman a obţinut premii I la concursurile corale judeţene şi naţionale.

Dirijorul cu cea mai îndelungată perioadă de activitate la pupitrul *Coralei Mixte Negru-Vodă* (1968-1988) a fost profesorul de muzică Moise Mitulescu. În această perioadă, deşi era director al Liceului de Muzică şi Arte Plastice din Piteşti şi într-un timp şi inspector şcolar judeţean de muzică, el a cutreierat drumurile Câmpulungului timp de 20 de ani pentru a fi prezent la repetiţii, concerte sau spectacole ca dirijor al acestui renumit cor. Nu numai pasiunea pentru arta dirijorală corală l-a îndemnat spre corul oraşului Câmpulung, ci şi amintirile din viaţa sa de adolescent, când elev fiind al Şcolii Normale de Învăţători *Carol I*, îşi făcea şi debutul de dirijor, la vârsta de 18 ani – dirijând *Corul Mixt al Elevilor* din acest oraş.

Corala Negru-Vodă a oraşului Câmpulung şi-a intensificat activitatea concertistică şi competitivă, mai ales în ultima vreme. Astfel, numai între anii 1968 şi 1988, acest cor mixt care funcţiona la *Casa de Cultură* din localitate (director, înv. Mihai Preoteasa) a susţinut peste 120 de concerte. Se poate spune că această corală asigura o intensă activitate concertistică muzicală a oraşului şi judeţului, fiind considerat ca o *filarmonică* a Câmpulungului...

[*] Fragment din *Scurt istoric*, publicat în pliantul celei de a 70-a aniversări a *Corului Societăţii Muzicale „Negru-Vodă”*, 1978.

Pe lângă acest rol pe care l-a îndeplinit la un nivel artistic apreciat la superlativ de muzicologi şi compozitori de seamă ai ţării, *Corala Negru-Vodă* a reprezentat cu *brio* Muscelul şi Argeşul prin participările la spectacole şi concursurile interjudeţene şi republicane şi la emisiunile de radio şi televiziune.

În repertoriile acestui prestigios cor au dominat lucrări din creaţia preclasică, clasică, romantică şi contemporană românească şi universală. *Corala Negru-Vodă* a interpretat, spre exemplu, întreaga partitură a părţilor corale cu solişti din opereta *La seceriş*, de Tiberiu Brediceanu, sau piese celebre ca *Dorul*, de C. Baciu.

Corala avea o componenţă deosebită, de calitate. În ea cântau 12 preoţi, 20 de profesori de muzică, profesori, învăţători şi educatoare, doctori, ingineri sau economişti, având reale aptitudini vocale şi muzicale. Corala se profesionalizase. Astfel, toţi coriştii ajunseseră la nivelul de a participa la repetiţiile pregătitoare numai pe bază de citire de partitură.

Faima *Coralei Negru-Vodă* se răspândise în toată ţara, îndeosebi prin transmisiunile de radio şi televiziune pe care le susţinea. La emisiunea televizată din 30 ianuarie 1979, *Corul Mixt* al Casei de Cultură din Câmpulung Muscel a interpretat pe postul TVR 1 un program cu un repertoriu inedit de romanţe scrise special pentru interpretare corală de către unii compozitori de seamă (*Atât de fragedă*, *Şi dacă ramuri bat în geam*, *Sara pe deal*, de V. Popovici, sau *Te-aştept pe-acelaşi drum*, de Mircea Neagu). De asemenea, acest colectiv coral s-a afirmat ca una din cele mai bune formaţii mixte ale ţării la festivalurile corale naţionale şi speciale de la Suceava, Lugoj, Deva, Braşov şi Piteşti.

Printre succesele de prestigiu obţinute de *Corul* oraşului Câmpulung au fost premiul I pe ţară şi medalia de aur (1974), premiul I (1977), diplome, trofee şi plachete ale unor festivaluri importante ş.a.

Din păcate, după anul 1989, în condiţiile de libertate şi în viaţa culturală, muzicală corală, în oraşul fostă capitală a Ţării Româneşti, vatră strămoşească de gândire şi simţire românească, a tiparniţelor dintâi, cântarea corală a stagnat. La Casa de Cultură a Municipiului Câmpulung nu mai există nicio formaţie corală... Dacă în urmă cu aproape o sută de ani *Societatea Muzicală Negru-Vodă* susţinea concerte corale şi la Ateneul Român, este de necrezut că începând cu anul 2000 valoroasa tradiţie corală câmpulungeană a sărăcit...

S-a încercat o revitalizare a activităţii acestei valoroase grupări *muzicale* printr-o simplă sărbătorire *centenar* – şi aceasta, graţie doctorului Gh. Radu şi directorului muzeului orăşenesc, prof. univ. dr. Ştefan Trâmbaciu, dar situaţia nu s-a schimbat.

Niciodată nu este prea târziu, încă mai sperăm într-o renaştere muzicală corală a Câmpulungului! Şi ce minunat ar fi dacă acest măreţ act de cultură s-ar înfăptui cu o aniversare de peste un centenar al *Societăţii Muzicale Române Negru-Vodă*, în prezenţa reprezentanţilor culturii şi artei argeşene şi centrale, când vechea *Corală Negru-Vodă*, întinerită cu noi glasuri, va da semnalul, prin cântec, al reluării cântării corale pe aceste strămoşeşti locuri de istorie şi creaţie a neamului.

Buletinul cultural argeșean, Anul V, Nr. 3 (18), 2009, Pitești, pag. 55-56.

PRIMIȚI „COLINDA” DIN MĂȚĂU – MUSCEL

De pe culmea Chiciorei muscelene vine zvon de bucium, de clopoței și de colindă sărbătorească. Din casele gospodarilor dau năvală copii, tineri și vârstnici, ascultând voci armonioase, văzând chipuri plăcute, costume pline de culoare și bun simț ornamental propriu locurilor, obiceiuri ninse de ani, jocuri colbuite, ordinea care statornicește întreaga noastră creație artistică populară.

Iar din centrul satului Mățău-Mioarele, aflat în apropierea Câmpulungului, s-a găsit să lege totul cap la cap, cu o pricepere cuceritoare, realizând un spectacol impresionant, neîntrecutul profesor Cezar Neacșu, mare iubitor de frumos al neamului, un animator de excepție.

Astfel s-a născut, acum peste 30 de ani, vestitul Ansamblu de obiceiuri populare tradiționale „Colinda”.

În fiecare an a bucurat inimile concetățenilor săi, a străbătut multe localități din Argeș și Muscel, a colindat țara de la Iași la Constanța, din Sighetul Marmației la Craiova, din Vâlcea la București, periplul său culminând cu spectacole în Basarabia soră, în Bulgaria și, mai recent, uimind publicul la Bruxelles și Londra, arătând tuturor frumusețea specificului nostru național.

Pe acești mesageri minunați, care ne duc faima peste tot, primiți-i pe orice scenă! Este o plăcere să-i vedeți! Ei vă aduc neprețuite colinde de fereastră, Steaua, Sorcova, Plugușorul, Urșii, Capra, colindele noastre fără de moarte.

Un ansamblu reprezentativ care a făcut și, cu siguranță, va mai face fală culturii tradiționale a locului.

Deschideți-le ușa! Ascultați-i cu evlavie! Ei vă aduc harul sărbătorilor noastre creștinești. Bucurați-vă!

Din Ajun la Bobotează, CD aniversar, Ansamblul de obiceiuri populare „COLINDA” din Mățău-Mioarele, județul Argeș, România. Mioarele, 2010.

VIRTUOZII „DORURI MUSCELENE”, GRUPUL VOCAL-FOLCLORIC BĂRBĂTESC DIN SATUL VĂCAREA, COMUNA MIHĂEŞTI

Este o mare bucurie pentru mine să consemnez primele rânduri apărute despre nişte oameni minunaţi, dăruiţi trup şi suflet cântecului popular autentic al Muscelului nostru, care încep să scrie o pagină de referinţă în viaţa artistică a judeţului.

Formaţia muzicală s-a constituit în anul 2002 din tineri şi vârstnici iubitori ai melosului popular din satul muscelean Văcarea, comuna Mihăeşti, localitate cu vechi tradiţii în mişcarea artistică argeşeană. S-au unit întru cântare vecinii şi prietenii Florin Stanciu, electrician, Gheorghiţă Niţu, pădurar, Ion Ciobanu, mecanic, Gheorghe Mitu, tinichigiu auto, Nicolae Stanciu, maestru auto – toţi de la „Dacia”-Mioveni – pensionarii Gheorghe Stanciu, Ion Andrei şi Gheorghe Stănică, Vasile Ciobanu, gardian public, Constantin Diaconu, şef de tură C.F.R., Vali Pană – inginer, Laurenţiu Ciobanu – tehnician silvic, şi nu în ultimul rând, dar fiind sufletul şi instructorul grupului, Liviu Iana, întreprinzător particular şi consilier local. Se întâlneau aproape zilnic fie prin rotaţie, în gospodăriile lor, fie la căminul cultural şi la şcoală. Au selectat cântecele de început, le-au stabilit tonalităţile, adaptându-le posibilităţilor vocale ale tuturor şi au văzut că treaba merge. Au prins curaj şi au hotărât să apară în public. La început s-au oprit asupra pieselor: „Foaie verde foi de nuc”, „Foaie verde de măr dulce”, „Nu sunt bolovani pe drum”, „Sus la munte la Muscel”, „Foi în prun şi foi sub prun”; apoi numărul lor a crescut, în prezent repertoriul numărând 20 de cântece din folclorul local şi zonal. Şi-au găsit şi corepetitori din satele vecine, pe Nicolae Ducoi, acordeonist priceput, şi ţimbalistul Gheorghe Dumitru. A urmat ieşirea pe scenă în faţa publicului. Acest lucru s-a întâmplat de „Sfânta Înălţare”, în 2002, când satul vecin Drăghici îşi prăznuia o venerabilă vârstă: 490 de ani de atestare documentară. Urmau prezenţele la câteva importante sărbători cultural-artistice: „Sârba la Berevoeşti” (de Sf. Ilie), „Brâul de la Boteni” (4 august), Festivalul internaţional de folclor „Carpaţi” (spectacolul din Câmpulung), „Floarea Argeşelului” (Hârtieşti), „Zilele Comunei Schitu-Goleşti” (2 octombrie), Festivalul „Florile dalbe” – datini de Crăciun şi Anul Nou (Mihăeşti şi Curtea de Argeş). Formaţia reprezenta judeţul nostru la Festivalul pregătit şi găzduit de municipiul Sibiu în cinstea Zilei Naţionale a României, 1 Decembrie. La 24 august 2003, Centrul Creaţiei Populare Argeş îi realiza o casetă video valorosului grup bărbătesc, prevestindu-i o recunoaştere binemeritată. Anul 2003 a însemnat consacrarea în ţară a formaţiei artistice, cunoscuta realizatoare de televiziune, musceleanca Marioara Morărescu, incluzându-i în emisiunile sale săptămânale „Tezaur folcloric” şi „Moştenitorii”, alături de un mare rapsod muscelean, prof. Gavril Prunoiu. Sunt prezenţi în spectacole grandioase la festivalurile „Maria Tănase” şi „Ioana Radu” – Craiova, sau în oraşul Bălan, „Datini de Crăciun” – 2003 – Sibiu, marele festival naţional de la Ţebea, la sărbătorirea celor 50 de ani de cântec ai lui Benone Sinulescu – şi 80 de ani de viaţă pentru Lucreţia Ciobanu – Bucureşti, filme la „Tezaur folcloric”, de sărbătorile tradiţionale de Paşti, Crăciun şi Anul Nou, realizate în Bucureşti, Jidvei – Cetatea de Baltă.

În februarie 2005, la Rm.-Vâlcea, cu prilejul lansării albumului muzical (CD şi casetă) „De dor, bade, şi de drag!”, al grupului-frate „Rapsozii Oltului”, muscelenii au transmis un excelent mesaj artistic, lăsând o impresie de neuitat. Iată deci că în numai trei ani, aceşti minunaţi mesageri ai culturii noastre se apropie de consacrare – vor urma noi concerte în judeţ şi în ţară şi de ce nu?, poate şi în străinătate. Cea mai mare realizare în 2005: lansarea unui CD în 4 aprilie la Bucureşti. Sunt în pregătire un al doilea CD, alte emisiuni la Radio şi TV, noi bucurii artistice, alte cântece învăţate şi noi satisfacţii pe plan cultural şi personal. „Sufletul” formaţiei, omul care iniţia, care îi aduna pentru prima oară şi de fiecare dată, consilierul local Liviu Iana, şi-a legat destinul de cel al prietenilor săi pe care i-a sprijinit cu tot ce a putut, pe care i-a antrenat în realizarea unui adevărat act de cultură populară. În cazul grupului „Doruri muscelene”, suntem în faţa unei colectivităţi unite şi hotărâte să facă treabă de calitate. Până acum a reuşit cu prisosinţă. Ferească Dumnezeu să încerce cineva să-i dezbine. Ar fi păcat.

Dorind toate bucuriile împlinirii artistice mândrilor bărbaţi din Văcarea – Mihăeşti, atât în spectacol cât şi în viaţa particulară, sperăm ca rândurile de acum să fie continuate şi de altele, spre bucuria celor care iubesc folclorul argeşean.

Buletin cultural argeșean, Nr. 1, Pitești, 2005, pag. 19-20.

ANSAMBLUL „BRATIA" DIN VLĂDEȘTI, O PREZENŢĂ PERMANENTĂ ÎN VIAŢA ARTISTICĂ A ARGEŞULUI ŞI A ŢĂRII

Multe formaţii şi ansambluri folclorice de amatori au încununat zestrea de valori a judeţului Argeş de-a lungul anilor. Mai ales în ultimele trei-patru decenii, numărul lor a crescut, iar valoarea interpretativă a cunoscut o dezvoltare constantă, vizibilă atât în confruntările judeţene şi naţionale, cât şi cu prilejul ieşirilor în străinătate.

Unul dintre cele mai elogiate grupuri este şi Ansamblul folcloric „Bratia" din Vlădeşti, care anul acesta îşi serbează rotunda vârstă de 30 de ani de activitate neîntreruptă, 30 de ani de succese, de împliniri. Palmaresul formaţiei este greu de egalat de alte colective artistice ale şcolilor şi căminelor culturale argeşene.

Întâia dată l-am admirat la prima ediţie a Concursului judeţean de datini de Crăciun şi Anul Nou, care s-a derulat la Casa de Cultură din Curtea de Argeş, la 23 decembrie 1980. De atunci şi până astăzi, în fiecare an, ansamblul din Vlădeşti, fie că era format din maturi sau din copii de la şcoală, conduşi de inimoşii lor animatori, profesorii Ion şi Steluţa Stroe, au onorat cu prezenţa toate ediţiile festivalului.

Mai mult, în perioada când manifestarea avea caracter competiţional, aproape în fiecare an urătorii de la Vlădeşti făceau parte dintre cei premiaţi.

În timp, a adoptat şi formula de ansamblu de cântece şi dansuri populare, reuşind de cele mai multe ori să prezinte frumuseţea cântecelor şi jocurilor populare muscelene. În această ipostază ne-a reprezentat la multe manifestări interjudeţene, lăsând o impresie de neuitat. Nenumăratele premii şi diplome au răsplătit calitatea incontestabilă a programelor concepute şi realizate generos de soţii Stroe în cei peste 30 de ani de activitate. Generaţiile de interpreţi îndrumaţi au reprezentat an de an Argeşul şi comuna Vlădeşti, înapoindu-se de fiecare dată, pentru evoluţiile valoroase, cu premii şi aprecieri în mass-media.

Merită să amintim câteva dintre succesele acestui colectiv de excepţie: festivalurile naţionale şi internaţionale de obiceiuri de iarnă de la Sighetul Marmaţiei – Marmaţia, ediţia a XI-a (1981), a XVII-a (1987), a XXI-a (1991), ediţia a XL-a (2008); de la Iaşi (1989), a XXVI-a (1993), a XXXVI-a (2003); cel de la Pietroşani – „Colinda ţării pentru minerii Văii Jiului", ediţia a V-a (1984) şi a VIII-a (1987); la Craiova – „Festivalul de colinde şi muzică sacră, ediţia a XV-a (2000); la Constanţa – „După datina străbună" – decembrie 2002; la Reşiţa, în decembrie 1996; la Bacău, festivalul „Florile dalbe" – decembrie 1994; la Vaslui – ediţia a XXII-a, decembrie 2003; la Rm. Vâlcea „Din moşi-strămoşi", decembrie 2001 şi 2005; Sibiu – decembrie 1999, la Braşov – ediţia a IX-a în 2004 şi Cluj-Napoca „Colinda Iancului" – ediţia a XIII-a, 15-16 decembrie 2007.

Momente notabile au fost participările de valoare la Festivalul Internaţional „Hora mare" de la Rezina (Republica Moldova), în ianuarie 1996, precum şi festivalurile de cântece şi dansuri populare „Carpaţi" – Argeş, ediţia a XIX-a, 2002; „Movila lui Burcel" – Micleşti, judeţul Vaslui, ediţia a IX-a, 2004; „Cântecele Oltului", Rm. Vâlcea şi Călimăneşti, ediţia a XXXIV-a, în 2002; „D'ale Bucureştilor", ediţiile 1995 şi 1996, manifestările televizate în anii 1981, 1986, 1987, 2003

şi 2004; „Zilele Francofoniei” – martie 2004, la care trebuie adăugate sutele de spectacole prezentate în comună şi în judeţ cu prilejul principalelor manifestări tradiţionale.

Sumara enumerare a acestor prestaţii vorbeşte despre sutele şi miile de ore de muncă (repeţii, spectacole, deplasări etc.), despre frământările şi nopţile nedormite, despre consumul nervos şi atâtea privaţiuni însoţind preocupările pentru îndeplinirea nobilei misiuni de promovare a culturii noastre tradiţionale.

Ion şi Steluţa desfăşoară şi o prestigioasă muncă de culegere, cercetare şi valorificare a folclorului local, ei fiind printre cei mai harnici membri fondatori ai Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin”. Au avut şi continuă să desfăşoare o bogată activitate editorială, publicând multe cărţi valoroase care îmbogăţesc zestrea localităţii pe care au slujit-o şi o slujesc cu credinţă.

Soţii Stroe au publicat numeroase articole de specialitate în cotidianul „Argeşul”, în revista *Cultura*, în *Buletin cultural argeşean*, au luat parte la sesiunile de comunicări ştiinţifice pregătite cu toată grija de Centrul Judeţean al Creaţiei Populare Argeş (actualul Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş) şi Asociaţia folcloriştilor argeşeni, având interesante şi documentate lucrări publicate în *Caiete folclorice – Argeş*, editate de instituţia noastră.

Munca prestată le-a fost recunoscută prin acordarea gradaţiei şi a salariului de merit, prin evidenţieri şi diplome acordate de Inspectoratul Şcolar al Judeţului Argeş şi Inspectoratul pentru Cultură al Judeţului Argeş.

În anul 2002, Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş le-a răsplătit munca prin acordarea premiului „Cel mai reprezentativ cercetător, culegător, valorificator al folclorului argeşean”.

Activitatea de animatori culturali a celor doi soţi, minunaţi dascăli, s-a constituit într-o continuare firească a pasiunii care în ani îşi arată bogăţia roadelor. Nu este de conceput activitatea minunaţilor interpreţi ai ansamblului folcloric „Bratia” fără strădania permanentă a celor doi intelectuali ai Vlădeştilor, profesorii Ion şi Steluţa Stroe.

Fie ca munca lor neprecupeţită să continue pentru a ne oferi noi dovezi ale dragostei pentru cercetarea, perpetuarea şi valorificarea culturii tradiţionale!

La mai multe şi mai mari aniversări!

Ion Stroe, Steluța Stroe, *Cântecul Bratiei, Bratia cântecului*, Editura „Alean”, Pitești, 2010, pag. 49-51.

ŞASE DECENII DE ÎMPLINIRI

Anul acesta sărbătorim şase decenii de la înfiinţarea uneia dintre cele mai reprezentative grupări folclorice din ţara noastră, Orchestra de muzică populară „Doina Argeşului”.

Constituită în anul 1955, din vestiţi lăutari care s-au afirmat pe văile Argeşuluişi Muscelului, ea şi-a făcut cu prisosinţă datoria, prezentând iubitorilor cântecului popular românesc cele mai valoroase producţii artistice, care s-au păstrat şi care ne reliefează specificul nostru naţional.

Având în componenţă generaţii de instrumentişti de incontestabilă valoare interpretativă, orchestra s-a bucurat de aprecieri unanime din partea specialiştilor şi mai ales a publicului larg din sutele de localităţi ale ţării, unde prestaţiile lor au fost primite cu toată căldura.

Mai suntem încă mulţi care ne amintim cu plăcere şi bucurie de clipele de neuitat, când aşteptam cu multă nerăbdare concertele susţinute de virtuozii „Doinei Argeşului”. Zeci de maeştri de incontestabilă valoare s-au aflat la pupitrul dirijoral al formaţiei, cizelând cu talent şi grijă repertorii de aleasă frumuseţe, multe dintre nestematele folclorice apărând şi astăzi în concertele sale. În lucrarea de faţă, numele lor este prezentat cu multă căldură şi respect; contribuţia acestora la succesele obţinute este hotărâtoare.

În cei 60 de ani, concertele „Doinei” au afirmat minunatele voci ale cântecului popular românesc din această zonă etnofolclorică, dar şi cele mai mari vedete ale timpului, creând inegalabile momente de satisfacţii artistice.

În timp, mulţi dintre fondatori au plecat să cânte printre îngeri şi este de datoria noastră să picurăm o lacrimă de recunoştinţă în memoria lor.

Celor de astăzi, prezenţi la aniversare, le urăm să aibă aceeaşi prospeţime repertorială, cât mai multe premiere de înaltă ţinută artistică, sute de spectacole cu săli arhipline şi înregistrări cu folclor autentic, care să ne bucure atât pe noi cât mai ales pe cei care vor urma.

Să fiţi sănătoşi şi să iubiţi profesia pe care o onoraţi cu mult talent! La mulţi ani!

Dorin Oancea, Sorin Mazilescu, *Doina Argeșului – 60 de ani de activitate*, Editura „Alean”, Pitești, 2015, pag. 172.

CAPITOLUL V
CRONICI, PREZENTĂRI, MESAJE ȘI ÎNDEMNURI OPTIMISTE

DORURI SPUSE PE HÂRTIE SAU PERMANENȚA FOLCLORULUI

Prin editarea cărții de poezie populară *Doruri spuse pe hârtie*, Casa Județeană a Creației Argeş continuă o tradiție cu bune rezultate în a face cunoscută cititorului o permanență a sufletului popular – folclorul poetic.

Dumitru Enaru, „cioban și scriitor" din Bădenii de Muscel, face parte din marea familie a rapsozilor populari care, prin eforturi colective și anonime, au reușit să spună atât de măestrit „Miorița" și „Meșterul Manole", „Toma Alimoş" și „Radu lu' Anghel", doinele, basmele, zicătorile și proverbele. Poetul popular a fost singurul care a încercat și a reușit să creeze într-o imaginație debordantă o mitologie de mare răsunet, realizare exemplară pe care poeții culți au invidiat-o, încercând să o imite, iar popoarele lumii o admiră în toată plenitudinea frumuseții ei. „Dorul" lui Dumitru Enaru face parte din aceeași permanentă stare poetică în care înaintașii lui au creat capodopere. Șansa urmașului ciobanului ce a măiestrit „Miorița", și el tot cioban, constă în aceea că, pe lângă starea potențială de poet, are posibilitatea să-și vadă creația tipărită. Citind creațiile lui Dumitru Enaru, oricine poate constata că nu este vorba de un act de pioşenie în fața unui creator de ocazie, ci că ne regăsim în mijlocul unei atmosfere poetice de autenticitate. Bogăția imaginilor, trăirea intensă a sentimentelor, permanența temelor folclorice atât de bogate în realizări, refuzul contrafacerii, transformă această culegere într-un veritabil act de participare și talent. Tema generală a volumului fiind dorul, bineînțeles că este surprins în felurite ipostaze – de la cel ce înmugurește, până la cel înrobitor, devastator de sentimente ce nu mai pot fi strunite. Singur prin munți, poetul popular își ia drept tovarăş cucul, întrucât și el suferă de singurătate: „Cântă-mi cuce, nu tăcea,/ Că tu eşti dragostea mea,/ Că mi-e mândra tinerea,/ Tot ca tine – o păsărea". Firesc, poetul îndepărtat de cei dragi caută să le trimită vești „Din ramura dorului", un „buchețel cu vorbe-flori". Un sentiment nou deslușim la poetul popular argeșean. Nu puține din poeziile lui sunt legate de locul de iernat al turmei, deci creații de tipul transhumanței – proces complex, cu multiple semnificații în viața păstorească românească. În aceste clipe de drum nesfârșit sau de singurătate nostalgică, poetul popular, neavând cu cine vorbi și mai ales lipsindu-i dragostea, element catalitic pentru cotidianul înăbușitor, apelează la caiet și creion pentru „ca să mai scap de dor". Într-o poezie de mai mare amploare se face și o mărturisire de credință: „Sunt cioban c-un bob de carte/ Pentru că n-am avut parte/...Singur eu am învățat/ Să prind zborul cântului,/ Lumina cuvântului/ Și plânsetul vântului".

Dumitru Enaru știe să facă adânci reflecții asupra vieții, să judece existența cu o blândă înțelegere, să primească viața în trecerea-i inexorabilă ca pe un fapt în care firescul se îmbină cu nostalgia: „Trec zilele, nopțile,/ Ne prind bătrânețile,/ Anii curg și fug mereu,/ Ne cheamă pământul greu"; dar mai cotropitoare rămâne tot permanența dorului: „Dorul pleacă și iar vine/ Și se ține după mine,/ Ca un câine după turme./ Când îi vine lui de ducă/ Nu-l mai poți opri din fugă/ Nici cu cântec, Nici cu glume,/ Nici cu frunze din pădure".

Aproape toate poeziile culegerii de față au în ele o nostalgie anume care duce cititorul la sesizarea autenticității creației, a sincerității și talentului. Înregistrăm cu satisfacție încă o variantă a baladei „Miorița", fără îndoială de influență livrescă, dar nelipsindu-i originalitatea. Mult mai scurtă decât prototipul, „Miorița miorea" de Dumitru Enaru concentrează în ea un dramatism intens, creat de o moarte iminentă. Fără desfășurare dramatică amplă, creația este în cadrul ciclului de față un semn al perenității temei și al profunzimii creatorului ei.

Dorul – cuvânt intraductibil ce ține de formația spirituală a poporului nostru – iată ce ne face să trăim intens poezia populară sorbită de la sursă. Controversata problemă a dispariției sau

permanenței creației populare are prin această carte, intitulată atât de frumos *Doruri spuse pe hârtie*, încă un argument în favoarea celei de a doua ipoteze.

Dumitru Enaru, *Doruri spuse pe hârtie*, Casa Creației Populare Argeș, Pitești, 1970, pag. 7-9.

DIN LITERATURA POPULARĂ ARGEȘEANĂ

Sinteză a trei decenii de pasionată cercetare a folclorului argeșean, antologia profesorului Dimitrie Al. Nanu se anunță ca una din cele mai bogate lucrări editate de Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă – Argeș. O pondere deosebită au, în culegerea de față, basmele și snoavele, mai puțin reprezentate în tipăriturile noastre anterioare. Așadar, povestitorii populari din Argeș vor avea acum la îndemână un prețios și bogat material documentar pe baza căruia își pot împrospăta repertoriul.

Direct interesați de această culegere vor fi, de asemenea, rapsozii și soliștii populari cărora cântecele bătrânești, cântecele haiducești sau cele de iubire, culese de profesorul D. Nanu, le vor oferi frumuseți inedite.

Autorul are, printre altele, un merit esențial, credem: acela de a-și arăta prețuirea și dragostea pentru folclor *neintervenind* în texte, lăsând intactă frumusețea lor străveche. Această atitudine de modest slujitor al creației populare este demnă de urmat, cu atât mai mult cu cât există încă destul de mulți care socotesc că „prelucrările” lor sunt mult mai valoroase decât opera originală. Cel care preferă să se retragă în umbră, lăsând doar nestematele folclorice să strălucească, merită toate laudele.

Avem credința că din colaborarea sa cu instituția noastră a rezultat o culegere deosebit de utilă tuturor iubitorilor de folclor – rapsozi, soliști, creatori populari și formații de amatori – cărora le este menită.

Dimitrie Al. Nanu, *Din literatura populară argeșeană*, Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Argeș, Pitești, 1973, pag. 3-4.

VARIETATEA DANSURILOR POPULARE ARGEŞENE

Judeţul Argeş, situat în jumătatea sudică a ţării, în bazinul superior al râurilor Argeş şi Dâmboviţa, se întinde, asemenea unui mare amfiteatru natural, de la poalele masivului Făgăraş până în câmpia Boianului.

Folclorul argeşean s-a dezvoltat în directă legătură cu condiţiile social-istorice locale. Situat la confluenţa căilor de acces dintre Carpaţi şi Dunăre, în vecinătatea Olteniei, Branului şi Vlascăi, teritoriul actualului judeţ Argeş a constituit din vremuri străvechi un permanent loc de schimb şi vehiculare a bunurilor materiale şi culturale create dincolo şi dincoace de munţi.

Transhumanţa şi încrucişarea curentelor culturale au determinat o puternică creaţie folclorică, de o mare valoare artistică.

*

În satele de munte de pe văile Argeşului, Vâlsanului, Râului Doamnei şi Topologului, se întâlnesc curent, la hora satului, zece până la douăzeci de dansuri. Jocurile ciobăneşti de tipul „brâului" sau „de doi" constituie baza repertoriului, cu largă circulaţie, în toată zona subcarpatică. Acestora li se adaugă diverse variante de horă, sârbă şi alunel.

Asemănarea tipologică a dansurilor de pe văile sus citate cu cele de peste munţi, din zona Sibiu-Bran, confirmă în plus teoriile cu privire la vehicularea creaţiilor folclorice prin intermediul ciobanilor de-a lungul seolelor.

Tot astfel se explică, de pildă, prezenţa costumului sibian, cu unele mici diferenţe, în comuna Corbi sau pe valea Topologului şi Vedei.

În satele de şes din zona Costeştiului şi de pe Valea Cotmenei, repertoriul coregrafic este mai bogat – 30 până la 40 de jocuri viabile.

Aici se reliefează în mod curent jocurile de tip căluşăresc, horele iuţi şi bătute, diverse variante de sârbe şi brâu căluşeresc, Băluţa, Joiana, Hora pe bătaie etc., care au asemănări fie cu jocurile olteneşti, fie cu cele din Vlaşca.

În lucrarea de faţă sunt adunate jocuri mai reprezentative de pe valea Cotmenei – din sudul judeţului – şi din comunele: Schitu-Goleşti şi Berevoeşti, localităţi situate în nord-est.

Publicând această lucrare, Centrul de Îndrumare a Creaţiei Populare şi a Mişcării de Masă a Judeţului Argeş consideră că în acest fel sprijină direct instructorii coregrafi şi pe cei care se interesează de bogăția folclorului coregrafic românesc.

Marin Badea, Leonte Socaciu, *Culegere de dansuri din folclorul argeşean*, Centrul de Îndrumare a Creaţiei Populare şi a Mişcării Artistice de Masă a Judeţului Argeş, Piteşti, 1973, pag. 5-6.

UN MARE FOLCLORIST ȘI O CARTE DE REFERINȚĂ

Continuând acțiunea de valorificare a folclorului argeșean, instituția noastră își face un punct de onoare din editarea unor culegeri „de autor", cum sunt cele alcătuite de prof. Dimitrie Al. Nanu și de învățătorul Dumitru Udrescu.

Din vastul material oferit de D. Udrescu, am ales tot ceea ce am socotit mai puțin cunoscut și mai reprezentativ pentru creația folclorică locală. Trebuie spus de la bun început că antologia de față este rodul unei activități impresionante, întinsă pe câteva zeci de ani, a acestui pasionat culegător de folclor. Merită reținute câteva date din bogata sa fișă bio-bibliografică.

Originar din Săpata de Sus – Argeș, timp de patru decenii a activat ca director de școală și învățător în comunele: Läunele de Sus, Săpata de Sus, Cepari, în orașele Curtea de Argeș și Pitești, iar pentru o scurtă perioadă ca inspector școlar al regiunii București (1936-1938). Inițiator și conducător de cămine culturale, biblioteci populare, atenee populare și reviste („Solidaritatea"– 1928-1930, Pitești; „Miorița" – 1928-1930, Pitești; „Prietenul nostru" – 1924-1926, în colaborare cu reputatul folclorist C. Rădulescu-Codin), educatorul D. Udrescu se remarcă și ca autor sau colaborator în elaborarea de manuale pentru cursul elementar, între care un abecedar distins cu premiul I în 1938, ca autor de monografii și al unor volume de versuri.

Pensionar fiind din anul 1952, activitatea sa nu se restrânge nicidecum. El este prezent în culegerile de folclor ale Casei Creației Populare Argeș – *Spune Argeș*, 1962; *Cine-a zis dorului dor*, 1964; ale Societății de Științe Istorice și Filologice, în volumul *Folclor poetic* (cap. VIII), 1967, iar prestigioasa editură a Academiei R.S.R. îi tipărește în 1967 un *Glosar regional Argeș*.

Aflat acum la venerabila vârstă de 83 de ani, D. Udrescu dovedește aceeași neobosită preocupare pentru folclorul argeșean. Culegerea de față o socotim grăitoare în acest sens.

O recunoaștere a meritelor sale este și alegerea ca membru de onoare al Asociației folcloriștilor argeșeni „C. Rădulescu-Codin", care a luat ființă în mai 1973.

Volumul *De pe plaiuri argeșene* însumează creații de o mare varietate tematică și stilistică, la care se adaugă un prețios glosar de regionalisme, foarte util pentru înțelegerea deplină a textelor.

Despre modalitatea de lucru a lui Dumitru Udrescu, despre cercetarea folclorului, înțeleasă ca un proces ce se continuă din generație în generație, vorbește cel mai bine el însuși: „Producțiunile populare adunate în acest volum sunt rodul unei strădanii îndelungate (1908-1958). Nucleul inițial a fost un caiet de cântece culese de tatăl meu (1888-1908). El avea strânse legături cu cântăreții și povestitorii locali, îndeosebi cu vestitul lăutar Dumitru Dură din Poiana Lacului. Culegerea lui a fost întregită apoi de mine cu materiale noi, adunate din satul natal sau din altele, întâlnite mai ales cu ocazia peregrinărilor profesionale precum și a diferitelor concentrări militare, când întâlneam printre ostași povestitori dotați și iscusiți".

Oferind tiparului această culegere de folclor, considerăm că textele cuprinse în el vor fi binevenite nu numai pentru formațiile artistice, rapsozii populari și soliștii de muzică populară din județ, ci și pentru iubitorii folclorului nostru. Iar pasionatul culegător Dumitru Udrescu va putea avea astfel satisfacția datoriei împlinite.

Dumitru Udrescu, *De pe plaiuri argeșene*, Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Argeș, Pitești, 1974, pag. 3-4.

CUVÂNT ÎNAINTE LA... *MUZICA DANSURILOR POPULARE DIN MUSCEL-ARGEȘ*

Culegerea şi valorificarea folclorului argeşean a constituit pentru Centrul de Îndrumare a Creaţiei Populare şi a Mişcării Artistice de Mase Argeş un punct de onoare, conştienţi fiind că numai astfel contribuim la păstrarea şi amplificarea specficului nostru naţional.

Dacă în trecut, renumitul folclorist C. Rădulescu-Codin a simţit nevoia de a lua în consideraţie muzica populară, alăturând în câteva din publicaţiile sale o seamă de melodii notate după auz, în momentul de faţă ne putem mândri cu bogatul material al celor peste 2.500 de melodii din Muscel, aflate în arhiva Institutului de Cercetări Etnologice şi Dialectologice din Bucureşti.

Lucrarea de faţă, *Muzica dansurilor populare din Muscel-Argeş*, de dr. Ghizela Suliţeanu, cercetător ştiinţific principal la Institutul de cercetări etnologice şi dialectologice, se ocupă de o parte a acestui material, realizând unul din gândurile noastre, acela de a face cunoscută una din categoriile cele mai importante ale folclorului românesc reprezentat cu generozitate în zona Muscel a judeţului Argeş.

Importanţa deosebită a volumului constă în faptul că, pentru prima dată, muzica dansurilor populare este prezentată analitic şi sistematic, avându-se în vedere întreaga complexitate a existenţei ei. S-au luat astfel în consideraţie nu numai structura muzicii, dar şi aceea a prilejurilor de manifestare. Ţinem să relevăm valoarea de document a datelor prezentate, atât pentru consemnarea stadiului contemporan al muzicii dansurilor din zona Muscel, cât şi pentru datele din trecut, descoperite şi analizate cu deosebită atenţie.

Lucrarea vine să împlinească, la un secol şi jumătate, dorinţa cărturarului Dinicu Golescu de a dezvălui frumuseţile muzicii dansurilor populare pe calea instruirii muzicale pe care o începuse la şcoala înfiinţată de el la Goleşti.

Mai târziu, în cea de a doua jumătate a secolului trecut, şi folcloristul Dumitru Vulpian publică, în caietele sale *Brâurile şi horele noastre*, o seamă de melodii culese de la lăutarul Netotu din Câmpulung Muscel, melodii avute în vedere în studiul de faţă.

Lucrarea *Muzica dansurilor populare din Muscel-Argeş* este o contribuţie importantă la valorificarea creaţiei populare din judeţul nostru, continuând publicarea materialului folcloric muzical, pe care o întâlnim şi în preocupările înaintaşilor folcloristicii româneşti: D.G. Kiriac, Gh. Cucu şi Constantin Brăiloiu, la care s-au adăugat lucrările mai recente ale Paulei Carp şi Alex. Amzulescu, *Cântece şi jocuri din Muscel*, şi Ion Grecu, *Folclor muzical din Argeş*.

Ţinem să mulţumim pe această cale dr. Ghizela Suliţeanu, cercetător recunoscut în ţara noastră şi în străinătate, pentru dragostea şi competenţa cu care şi-a dedicat câţiva ani culegerii şi studierii materialului prezentat în paginile ce urmează.

Astfel, colaborarea cu Institutul de Cercetări Etnologice şi Dialectologice s-a dovedit a fi fructuoasă, realizându-se o lucrare ce dovedește o foarte bună cunoaştere a creaţiei muzicale, care prezintă mult interes pentru toţi acei dornici de a cunoaşte folclorul românesc.

Ghizela Suliţeanu, *Muzica dansurilor populare din Muscel-Argeş*, Editura Muzicală, Bucureşti, 1976, pag. 17-18.

ESTE DE DATORIA NOASTRĂ SĂ FORMĂM UN PUBLIC AVIZAT

Câştigarea de noi adepţi ai muzicii culte, ca şi ai celei corale, presupune un efort de organizare, ca şi o sporită investiţie de pasiune din partea tuturor acelora care, direct sau indirect, se ocupă de muzică, cu credinţa că, dintotdeauna, muzica a fost consubstanţială vieţii oamenilor.

Concret, bunele intenţii ar trebui să se convertească în: 1) Intensificarea activităţii Cenaclului muzicienilor argeşeni „George Stephănescu" în domeniul creaţiei originale locale, al culegerii folclorului muzical şi al interpretării muzicii culte. 2) Reorganizarea, în cadrul cenaclului, a unei formaţii camerale de muzică cultă, cu concursul Şcolii Populare de Artă şi al Liceului de Artă din Piteşti, dirijată fiind de acest profesionist adevărat care este Marius Giura. 3) Antrenarea tinerilor absolvenţi de Conservator, originari din Argeş, la organizarea unor recitaluri de muzică cultă la Piteşti, Câmpulung şi Curtea de Argeş. 4) Stimularea activităţii unor formaţii corale valoroase în susţinerea unor concerte reprezentative de muzică clasică şi contemporană, la oraşe şi chiar în unele comune cu tradiţie artistică. 5) Continuarea bogatei activităţi concertistice a unor formaţii recunoscute: corala „D.G. Kiriac", corul din Câmpulung, cel din Curtea de Argeş, corul Liceului de Artă, formaţiile corale „Ars Nova", „Sânziana", „Clasic-Grup", orchestra simfonică a Liceului de Artă, formaţiile instrumentale ale Palatului Culturii şi Şcolii Populare de Artă, formaţia vocal-instrumentală a Şcolii Populare de Artă Piteşti. 6) Se simte nevoia ca, pe lângă Palatul Culturii, Casa Sindicatelor din Piteşti, la Câmpulung şi Curtea de Argeş să fie abordat cu mai mult curaj dansul clasic, pe nedrept neglijat. 7) Este necesar ca la Casa de Cultură a Sindicatelor din Piteşti şi la Palatul Culturii să fie organizate stagiuni lunare permanente de muzică cultă, ale profesioniştilor şi amatorilor din Bucureşti şi din ţară. 8) Invitarea la Piteşti şi în celelalte oraşe din judeţ a unor coruri prestigioase din ţară şi din străinătate, în vederea creşterii exigenţelor interpretative. 9) Antrenarea a numeroşi solişti instrumentişti şi dansatori în desfăşurarea unor recitaluri de muzică instrumentală, de canto şi balet. 10) Organizarea unor manifestări complexe de felul „Muzică-Plastică-Poezie", de fapt reluarea unor iniţiative mai vechi. 11) Este de datoria caselor de cultură să-şi formeze un public avizat, prin organizarea unor acţiuni gen „Prietenii muzicii", cu audiţii muzicale valoroase, susţinute săptămânal de personalităţi în materie, de profesionişti, de acei oameni care să impună respect, permanentizarea unui început de pasiune pentru acest gen muzical mai dificil, dar pe atât de frumos.

Revista *Argeş*, Nr. 3 (113), septembrie 1978, Piteşti, pag. 4.

O CARTE DE REZISTENȚĂ A FOLCLORULUI POETIC ARGEȘEAN

Lucrarea *Folclor poetic din Argeș* este rodul strădaniei membrilor Asociației folcloriștilor argeșeni „Constantin Rădulescu-Codin”, pe parcursul a cinci ani de la înființare, timp în care au desfășurat o frumoasă și permanentă activitate de depistare și valorificare a creației populare din județul nostru.

Continuând activitatea rodnică de valorificare a folclorului argeșean, din toate domeniile (literar, muzical și coregrafic), Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă – Argeș își îndeplinește o plăcută misiune încredințând tiparului o lucrare valoroasă, strădanie colectivă a numeroșilor iubitori ai folclorului de pe aceste meleaguri.

Din vastul material oferit de folcloriștii amatori argeșeni, realizatoarea volumului, lect. dr. Adriana Băjan (Rujan), neobosită și mereu prezentă secretară a asociației noastre, a selectat tot ceea ce s-a dovedit a fi mai reprezentativ pentru creația folclorică locală, lucru destul de greu, având în vedere faptul că zona Argeș-Muscel a fost serios cercetată, tipărindu-se numeroase lucrări de folclor literar.

Antologia de față cuprinde texte care vor constitui un bogat material documentar pentru instructorii formațiilor artistice, pentru rapsozii populari, pentru soliștii de muzică populară, pentru recitatorii din județ, dar și pentru iubitorii folclorului nostru. Ei vor găsi în paginile acestei cărți strădania unor pasionați iubitori de literatură populară care știu să se dăruiască pentru un adevărat act de cultură.

Culegerea *Folclor poetic din Argeș* este totodată contribuția folcloriștilor amatori argeșeni la cea de a II-a ediție a Festivalului național „Cântarea României”, amplă manifestare a spiritualității românești. Iată de ce credem, cu atât mai mult, că lucrarea de față este o carte de referință.

Folclor poetic din Argeș, Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Argeș, Pitești, 1979.

PE ARGEȘ ÎN JOS, PE UN MAL FRUMOS, O CARTE ANTOLOGICĂ A LUI ION CRUCEANĂ

Lucrarea *Pe Argeș în jos, pe un mal frumos* este rodul strădaniei de mai bine de patru decenii a lui Ion Cruceană, vicepreședinte al Asociației folcloriștilor argeșeni „C. Rădulescu-Codin”, sinteza activității sale de culegător pasionat și valorificator al folclorului argeșean.

Binecunoscut de cititori ca publicist, insistent în identificarea, cercetarea și repunerea în circuit a valorilor culturii argeșene, din trecut și prezent, pe care le-a adunat în volumul *Momente și figuri argeșene,* 1980, s-a aplecat în același timp, cu pricepere și discernământ și asupra creației folclorice, culegând în decursul anilor, începând chiar de pe băncile liceului și până în prezent, nenumărate piese, unele chiar antologice, care-și găsesc acum locul cuvenit, văzând lumina tiparului în acest volum „de autor”.

Născut în comuna Mozăceni, județul Argeș, la 11 noiembrie 1911, după ce a terminat clasele primare la școala din satul Babaroaga, având ca dascăl iscusit pe Badea Pătrașcu, care i-a insuflat dragostea pentru creația populară, s-a înscris la Liceul din Găești, unde s-a bucurat de prietenia lui Șerban Cioculescu, a lui Vladimir Streinu și mai ales a directorului Ion Nanu, care i-a fost ca un părinte, ajutându-l materialicește, dându-i curajul de a lupta continuu cu greutățile vieții. A urmat apoi Facultatea de Litere și Filozofie a Universității din București, audiind cursurile renumiților profesori: Ovid Densusianu, Nicolae Cartojan, C.C. Giurescu, Alexandru Rosetti, Dimitrie Caracostea, și seminariile lui Nicolae Iorga, Mihail Dragomirescu sau Dan Simonescu. Orfan – tatăl său murise în timpul Primului Război Mondial –, a fost nevoit pentru a se întreține să intre salariat în cadrul serviciilor exterioare ale Ministerului de Finanțe, pe care nu le-a mai părăsit până la pensionare.

Paralel cu munca profesională, de care s-a achitat cu multă abnegație și corectitudine, nu a uitat niciodată pregătirea sa literară, desfășurând o prodigioasă activitate. În 1936 a fost premiat de Academia Română, prin Arhiva de folclor „pentru frumoasele răspunsuri” date chestionarelor și pentru materialele inedite pe care le-a prezentat.

Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Argeș i-a acordat de două ori premiul I pentru culegerile sale de folclor, prima dată în 1971 și a doua oară în 1977, la concursul „Liberi, independenți și suverani”.

Multe dintre piesele prezente în volum, care oglindesc viața nouă pe care o trăim, au mai fost publicate în cotidienele: *Secera și ciocanul* și *Munca*, în revista *Albina*, iar unele din balade și cântece lirice – de răscoală și război, ostășești, de jale și sărăcie – în culegerile editate de Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Argeș.

Neobosit animator cultural, a adus o contribuție esențială la popularizarea valorilor spirituale ale județului Argeș, participând cu numeroase comunicări la sesiuni sau simpozioane, aducându-și o valoroasă contribuție personală, cu lucrările sale, în publicații și reviste de specialitate din țară. Amintim: „Primele spectacole pe scenă ale călușarilor din Pădureți-Argeș”, în *Revista de etnografie și folclor*, I tomul 24/1979. Prin întreaga sa activitate, Ion Cruceană se detașează ca unul dintre folcloriștii activi ai Argeșului de astăzi.

Încredințând tiparului această culegere de folclor, considerăm că ne facem o datorie de onoare popularizând o parte din contribuția sa în acest domeniu de activitate. Suntem convinși că multe din textele de față vor fi preluate de formațiile artistice, de recitatori și de soliștii de muzică populară, interpretate, cântate și redate înapoi poporului de la care au emanat, transmițându-se pe mai departe generațiilor de argeșeni, iubitori ai specificului nostru național.

Culegerea *Pe Argeș în jos, pe un mal frumos* este de asemenea o contribuție a autorului și a Asociației folcloriștilor argeșeni „C. Rădulescu-Codin”, sub egida căreia se editează, la actuala ediție a Festivalului Național „Cântarea României”.

Ion Cruceană, *Pe Argeș în jos, pe un mal frumos*, culegere de folclor literar, Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Argeș, Pitești, 1981.

SCHIMBURI DE VALORI CULTURALE

Au intrat în conștiința artiștilor amatori festivalurile corale de la Pitești („D.G. Kiriac"), Suceava („Ciprian Porumbescu"), Lugoj („Ion Vidu"), Brașov („Gheorghe Dima"); la Craiova, solii cântecului popular românesc participă la Festivalul „Maria Tănase"; la Vaslui are loc Festivalul umorului „Constantin Tănase"; la Târgoviște – concursul de romanțe „Crizantema de Aur"; la Rm. Vâlcea – Festivalul folcloric „Cântecele Oltului"; la Sibiu – Festivalul cultural-artistic „Cibinum"; la Arad, în cadrul „Toamnei arădene", au loc întâlnirile anuale ale poeților țărani; în Capitală, „Primăvara culturală bucureșteană" se afirmă ca una din manifestările cu o tot mai mare personalitate. Să mai amintim „Steaua litoralului" – la Constanța, Festivalul dansului feciorесc – la Cluj-Napoca, Festivalul dansului din bătrâni – la Tg. Mureș, Festivalul dansului femeiesc – la Zalău. Și exemplele ar putea continua cu un șir de concursuri literare, în majoritate reușite, dar și unele care n-au convins încă. Aproape că nu există localitate care să nu dorească să-și fixeze numele și renumele și prin asemenea manifestări, prin ospitalitatea cu care-și primește invitații, prin ingeniozitate și spirit organizatoric în reușita unor întâlniri din ce în ce mai bine cotate din punct de vedere tematic și interpretativ.

Și în Argeșul contemporan, multe din inițiativele locale au căpătat popularitate, devenind de notorietate națională. La Pitești are loc anual Festivalul de muzică cultă și dans clasic „Darclée", Expoziția națională de artă naivă, Festivalul-concurs de poezie „Pe aripile poeziei", Concursul de dans de societate „Dansul florilor" (în cadrul generos al „Simfoniei lalelelor"), precum și Expoziția națională de artă plastică a copiilor, „Târgul olarilor" și Festivalul-concurs de poezie „Poetul și cetatea" – toate manifestări cu caracter interjudețean; la Câmpulung-Muscel: Festivalul-concurs de satiră socială „Tudor Mușatescu" și sărbătoarea folclorică tradițională „Sus la munte, la Muscel"; la Curtea de Argeș: Festivalul ansamblurilor folclorice „Carpați", manifestare ce și-a câștigat popularitate în întreaga țară. La acestea se adaugă concursul de muzică populară „Narcisa de aur" de la Costești, „Zilele teatrului sătesc", concursul formațiilor de muzică populară „Ion Matache", concursul de muzică populară și ușoară „Floarea de stâncă" de la Rucăr, Festivalul de datini și obiceiuri laice de iarnă și „Întâlnire pe Transfăgărășan". Și cred că nu există gen artistic pe care-l abordează artiștii amatori din Argeș care să nu aibă confruntări de amploare, cu caracter județean sau interjudețean, la care cei mai buni dintre cei mai buni scriu o nouă filă a istoriei mișcării artistice de pe aceste locuri. Totodată, în dezvoltarea mișcării artistice de amatori, un stimul spre calitate îl reprezintă reuniunile corale și asociațiile de profil artistic, care generează întâlniri și întreceri de gen și care, cu siguranță, nu duc decât la câștigarea acelui plus de calitate și autenticitate dorit de toți.

În paleta stimulativă a unor formații și grupuri de creatori, care și-au câștigat un prestigiu binemeritat în confruntări semnificative naționale și internaționale, un rol deosebit îl au schimburile de valori între diverse formații, cercuri și cenacluri de creație, întâlniri care, prin amploare și eficiență organizatorică, rămân întipărite în memorie – și în viața spirituală a unor localități – din generație în generație. Să amintim, în acest sens, schimburile culturale între corurile din Câmpulung-Muscel și Drobeta-Turnu Severin (Mehedinți), Domnești și Rășinari (Sibiu), Topoloveni și Săliște (Sibiu) sau Hideaga (Maramureș), Leordeni și Ardusad (Maramureș), Dobrești și Chizătău (Timiș) sau Pojorâta (Suceava), Stâlpeni și Viișoara (Cluj) și altele; participarea unor colective folclorice din Argeș la concursuri și festivaluri din alte județe: de exemplu, ansamblurile din Curtea de Argeș – la Novaci (Gorj), Sărata Monteoru (Buzău) și Strunga (Iași); cele din Câmpulung-Muscel – la „Nedeia munților" de la Fundata (Brașov) și Băile Herculane; cele din Costești – la Botoșani; sau prezențele notabile la nedeile județelor limitrofe,

la festivalurile tradiționale din întreaga țară. Astfel, prezența cântecului, jocului și portului argeșean la astfel de manifestări, într-un atât de amplu cadru organizatoric, se constituie de fiecare dată ca mărturii ale unei colaborări fructuoase și ale unor schimburi de valori spirituale ce vor fi continuate cu un real succes și în viitor.

Dar câmpul de afirmare a amatorilor a depășit de mult timp cadrul național, mișcarea artistică de amatori din Argeș fiind și ea prezentă pe multe din scenele țărilor europene, pe simezele expozițiilor unor mari orașe din lume. Numai în anul acesta, zeci de mii de spectatori din Republica Socialistă Cehoslovacia (Corala „D.G. Kiriac” a Palatului Culturii Pitești și Ansamblul „Argeșul” din Curtea de Argeș), Republica Populară Polonă (Ansamblul „Poiana” din Poiana Lacului și corul Liceului Pedagogic din Câmpulung-Muscel), Republica Populară Ungară (Ansamblul „Doina” al I.A.P.), Franța (Ansamblul folcloric „Dorul” al C.I.C.P.M.A.M. Argeș) și din Iordania (Ansamblul folcloric al Casei de Cultură a Sindicatelor Pitești) și-au exprimat recunoștința pentru clipele de frumos și autentic oferite de mesagerii artei românești.

Exemplele din rândurile de față nu epuizează amploarea și calitatea saltului valoric realizat de artiștii amatori din orașele și satele noastre în ultimii ani.

Revista *Argeș*, Anul XIX, Nr. 11 (159), noiembrie 1984, Pitești.

EDIȚIA A CINCEA A CONCURSULUI „DANSUL FLORILOR”

Nici nu ştim cât de repede au trecut anii. În mai puţin de cinci ani, această mişcare a artiştilor amatori a căpătat teren de afirmare în tot mai multe localităţi ale patriei noastre.

Dacă la început am fost solitari, începând de anul acesta, colegii de la Timişoara au iniţiat în luna aprilie prima ediție a „Dansului Primăverii”, iar cei de la Oradea nu se vor lăsa mai prejos și în luna iunie ne vor invita la o întrecere similară, găzduită de ei. Ce bine ar fi ca în fiecare anotimp, dansul de perechi să-și găsească prilej de întâlnire în tot mai multe locuri ospitaliere. Cu siguranță că în felul acesta vom asista la o creștere valorică a perechilor participante, care să-și înscrie numele pe lista premianților și laureaților, mărind numărul celor care să facă parte din elita națională a acestui gen din ce în ce mai mult îndrăgit de tineret.

Anul acesta, concursul nostru este închinat sărbătoririi a 600 de ani de atestare documentară a Piteștiului și credem că, în această atmosferă sărbătorească, și actuala ediție va avea un plus în calitate, ca spectacolele de la Sala Sporturilor să atragă tot mai mulți iubitori.

Aceasta este dorința noastră fierbinte și suntem convinși că entuziaștii susținători ai inițiativei de acum cinci ani nu ne vor dezamăgi nici de această dată.

Specialiștilor prezenți aici le dorim să aibă satisfacția de a fi martori la o manifestare bine organizată, urmărind evoluția unor concurenți mai bine pregătiți, pe măsura exigențelor mereu crescânde ale mișcării coregrafice, care în cadrul generalal Festivalului Național „Cântarea României” urcă mereu noi trepte valorice.

În numele organizatorilor, vă dorim trei zile de sărbătoare și bucurii!

Caietul-program al Concursului interjudețean al perechilor de dans de societate „Dansul Florilor”, ediția a V-a, 6-8 mai 1988.

SUCCESUL CORULUI DIN TOPOLOVENI LA REZINA – BASARABIA

În perioada 2-8 mai 1991, Corul Casei de Cultură din Topoloveni a efectuat – în cadrul schimburilor culturale între județul Argeș și raionul Rezina din scumpa Basarabie, azi Republica Moldova – o vizită, un prilej pentru a prezenta și două concerte care s-au dovedit a fi de un incontestabil nivel artistic și de un real suflu patriotic.

Acest schimb cultural, desfășurat ca urmare a vizitei efectuate în Topoloveni și județul Argeș de către Corul mixt al Casei de Cultură din orașul Rezina, în luna ianuarie a.c., a oferit coriștilor noștri ocazia de a vizita obiective de adâncă rezonanță istorică (Mănăstirile Sârcova, Tâpova, Jeabca și Saharna, cetatea și muzeul etnografic din Soroca) și de a cunoaște mai îndeaproape viața fraților noștri de pe Nistru, locuitorii așezărilor din Sârcova, Trifești și Rezina.

S-au prezentat două concerte care se înscriu printre cele mai de seamă reușite ale corului din Topoloveni, unul la Casa de Cultură din satul Trifești și celălalt la Casa de Cultură din orașul Rezina. Prezentate în fața unui public entuziast (la Rezina au fost peste 500 de spectatori), concertele celor două formații (cel din Rezina, dirijat de profesorul Tudor Țurcanu, și cel din Topoloveni – de preotul Ion Ionescu) s-au bucurat de o frumoasă primire și de multă simpatie din partea publicului și a oficialităților. Repertoriul, ingenios ales, cuprinzând muzică religioasă, prelucrări ale cântecului popular din folclorul tradițional, precum și o selecție bine făcută de cântece patriotice, a cuprins piese din creația lui Gavril Musicescu, Nicolae Lungu, Nicolae Oancea, Vasile Popovici, Octavian Cruceanu, Mircea Neagu, Florin Comișel și alții. Este de remarcat sensibilitatea cu care ambele formații au știut să scoată în relief calitățile incontestabile ale cântecului românesc, prezentându-l cu aleasă dăruire și nuanțare, dovedind reale calități vocale și interpretative.

Un merit incontestabil revine celor doi conducători care, cu profesionalism, cu multă sensibilitate și trăire lăuntrică au transmis coriștilor simțămintele românești care îi animă. Multe din piesele admirabil prezentate prin conținutul lor, melodic și literar, au ridicat publicul în picioare.

O remarcă specială pentru partea de prezentare a concertului, făcută la maximă tensiune emoțională, literar-patriotică, de inimosul preot Pompiliu Dinu.

Vizita corului din Topoloveni la Rezina, concertele prezentate, întâlnirile avute cu oficialitățile și mai ales cu locuitorii acestor binecuvântate locuri românești, au depășit scopul inițial, transformându-se în adevărate clipe de rememorare a unor momente istorice și de tradiție culturală comună.

Faptul că simțămintele noastre frățești s-au aflat la un moment de maximă trăire, este o dovadă de necontestat că sufletul românesc nu are și nu va avea niciodată granițe.

Curierul de Argeș, Anul II, Nr. 48, 7-10 iunie 1991, Pitești, pag. 2.

ANSAMBLUL „DORUL” A EFECTUAT UN TURNEU DE REFERINȚĂ

Anul acesta a fost unul dintre cei mai rodnici pentru Ansamblul folcloric „Dorul” (al Centrului Creației Populare al Județului Argeș), colectiv care anul trecut a împlinit patru decenii de existență. Între 15 iunie și 27 iulie 1998, dansatorii săi au efectuat un turneu reprezentativ peste hotarele patriei – într-o lună și jumătate străbătând trei state (Olanda, Belgia și Franța), unde folclorul este păstrat la loc de cinste, iar prestațiile ansamblurilor noastre sunt apreciate și elogiate în funcție de valențele autentice ale materialului artistic etalat, de virtuozitatea dansatorilor. Temerara inițiativă a directorului artistic, maestrul coregraf Dorin Oancea, s-a bucurat de aprecieri peste tot pentru evoluția formației de-a lungul a peste 60 de spectacole diversificate.

Începeam acest turneu internațional „maraton” în Olanda, cu o evoluție de trei zile la Bergen (17-19 iunie), la invitația Ansamblului „Gaida”, care anul trecut a onorat cu prezența Festivalul Internațional de Folclor „Carpați” din județul Argeș; continuam, participând la celebrul *Festival folcloric de vară de la Vierhouten* (19-22 iunie), o manifestare aducând – ca spectatori și în același timp ca participanți în valorificarea dansului și cântecului tradițional din multe țări europene – peste 1200 de oameni, unde au fost învățate zeci de cântece și jocuri populare, la loc de cinste situându-se cele din spațiul folcloric românesc. Vor rămâne pentru multă vreme în memoria participanților clipele de satisfacție datorate reușitelor în învățarea unor dansuri dificile, care în multe situații sunt greu de însușit și de români.

„Etapa olandeză” a culminat la Amersfoot, un oraș minunat din centrul „țării lalelelor”; momentele ne-au adus satisfacții de neînchipuit. Strădania grupului de dansuri folclorice din această localitate, care a reușit să ne facă un program cât mai atractiv, îmbinând evoluțiile pe scenă cu vizitarea unor locuri minunate, și-a atins scopul. Faptul că mesagerii folclorului argeșean și-au prezentat spectacolele nu doar în amfiteatrele în aer liber, în săli bine utilate ori în piețe, dar și în multe azile de bătrâni și cămine de copii, a constituit un mesaj de suflet care ne-a arătat ce înseamnă respectul pentru înaintași, dar și ce trebuie să facem noi de aici înainte. Iar această „etapă” ne-a demonstrat tuturor că folclorul nostru este la mare preț în această țară – mărturie fiind sutele de naiști care studiază în liceele și institutele de specialitate, țambalul putând fi întâlnit tot mai des, iar din repertoriul ansamblurilor olandeze nu lipsesc dansurile românești din diverse zone ale țării.

În Belgia, Ansamblul „Dorul” a prezentat două apreciate spectacole la Surbrodt, organizate impecabil de fostele membre ale grupului nostru, Gabriela și Mariana Sârbu, și la Andenne, unde o sală arhiplină a aplaudat un spectacol folcloric de neuitat, susținut împreună cu dansatorii localnici din grupul „Le Camus”. Meritul pentru popularizarea prezenței noastre, care a lăsat o impresie deosebită, îi aparține fostului dansator al „Dorului” și al secției de estradă a Teatrului „Al. Davila”, Aurel Tănăsescu, astăzi cetățean belgian care și-a păstrat sufletul român.

Etapa cea mai grea a turneului am trăit-o însă în Franța, unde, în perioada 2-27 iulie am participat la trei festivaluri internaționale de folclor (desfășurate la Brives, Frondremaud și Champtoce), prezentând spectacole în... 25 de localități. A fost un turneu extrem de solicitant din punct de vedere fizic, încheiat însă într-un succes care va rămâne de referință pentru activitatea tinerilor instrumentiști și dansatori piteșteni. Reținem câteva opinii și gânduri ale maestrului coregraf Dorin Oancea, semnificative pentru ceea ce întreprindem: „Cu stiluri și genuri diferite, «împăcând» toate gusturile și exigențele francezilor, cu toate greutățile întâmpinate (au fost și câte trei spectacole în aceeași localitate, străbătând 600-700 km, epuizați), am avut satisfacții deosebite. Peste tot, la final, spectatorii ne ovaționau în picioare. Bucurii imense aveam ca realizator, când participanții din Bulgaria, Corsica, Franța, Grecia, Italia și Rusia ne felicitau de fiecare dată pentru prestațiile folclorice. De asemenea, reîntâlnind belgieni și francezi pe care îi învățasem să danseze

în urmă cu 15-20 de ani – pentru a le umple sufletul cu arta noastră care își păstrează pentru ei aceeași prospețime, în pofida vremii care trece peste fiecare”.

Multe ar fi de spus, am putea să invocăm legăturile de prietenie care s-au legat cu prilejul deplasării prin cele trei țări, ca ambasadori de prestigiu ai artei noastre populare fără moarte. Un lucru este de necontestat: folclorul rămâne liantul, elementul forte care unește sufletele tuturor într-o binecuvântată înțelegere ce va dura permanent. Fie ca timpul să nu ne infirme cele spuse!

Revista *Cultura. Publicație de opinii și informații culturale*, Nr. 2, 1998, Pitești, pag. 43.

CUVÂNT ÎNAINTE LA O LUCRARE DE REFERINȚĂ

Culegerea şi valorificarea folclorului au constituit şi constituie pentru Centrul Creaţiei Populare al Judeţului Argeş raţiunea de a fi, preocuparea sa permanentă, în virtutea adevărului fundamental că numai astfel contribuie la păstrarea şi dăinuirea culturii, a specificului nostru naţional.

Dacă încă din secolul trecut renumiţi cărturari ai neamului au simţit nevoia să ia în considerare muzica populară, colindele şi obiceiurile tradiţionale, alăturând în publicaţii o seamă de melodii notate după auz, în anii care au urmat, folosindu-se de mijloacele tehnice ale vremii, numeroşi cercetători au cules şi publicat mii de cântece populare, jocuri, texte ale urărilor şi datinilor specifice acestei bogate zone etnofolclorice.

Lucrarea de faţă – ***Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş-Muscel*** – adună în paginile sale rodul unei munci neprecupeţite, desfăşurate timp de câteva decenii de membrii Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin”. Credem că volumul reuşeşte să realizeze o sinteză a tuturor manifestărilor populare îndătinate în aria etnografică a Argeşului şi Muscelului în perioada sărbătorilor noastre strămoşeşti care încep în ajunul Naşterii Domnului şi continuă în seara şi zilele Crăciunului, la Anul Nou, la Bobotează şi Sfântul Ion.

Cele peste 500 de piese cuprinse în antologie reprezintă, pe lângă cercetările proprii ale membrilor Asociaţiei, şi piese valoroase publicate în lucrări de referinţă aparţinând unor cunoscători ai fenomenului cultural tradiţional, care s-au aplecat cu dragoste asupra creaţiei populare din Muscel şi Argeş: C. Rădulescu-Codin, Dumitru Mihalache, Nicolae Densuşianu, Grigore Tocilescu, Ovid Densusianu, Tudor Pamfile, Mihail Lungianu, pr. Teodor Bălăşel, G.T. Niculescu-Varone, Petre Ciorogariu, Nicolae Păsculescu, pr. Ioan Răuţescu, Ion Garofoiu, pr. Constantin Dejan, Dimitrie Al. Nanu, Dumitru Udrescu, Nicolae Teodorescu, marii folclorişti şi etno-muzicologi Gheorghe Cucu, Constantin Brăiloiu, George Breazul, Petru Caraman, cunoscuţii cercetători Paula Carp, Alexandru Amzulescu, Ghizela Suliţeanu, Lucilia Georgescu, Emilia Comişel, Marin Buga, Steluţa Popa, Monica Brătulescu, Sabina Ispas, Gheorghe Pârnuţă, tânăra cercetătoare Rodica Stan; precum şi un număr de texte aflate în arhiva lui Gheorghe Vrabie, fondatorul şi preşedintele de onoare al Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „C. Rădulescu-Codin”, materiale pe care ni le-a pus la dispoziţie doamna Georgeta Vrabie. Numeroase texte, în afara celor publicate în studii şi volume, ne-a oferit apreciatul folclorist argeşean, domnul Mihail M. Robea.

Am procedat în acest fel din dorinţa ca prezenta culegere să cuprindă cât mai multe texte şi să satisfacă exigenţele tuturor celor care, cu siguranţă, vor avea ce să aleagă dintre variantele publicate, pentru a pregăti generaţiile următoare de colindători şi urători din satele şi oraşele judeţului nostru şi nu numai.

Pe lângă incontestabila sa valoare de document ştiinţific, antologia *Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş-Muscel* se constituie într-un izvor pentru cei care vor găsi în paginile sale rodul strădaniei unor pasionaţi iubitori de folclor muzical şi literar, care ştiu să se dăruiască unui adevărat act de cultură.

Mulţumim tuturor celor care au avut o contribuţie oricât de mică la realizarea acestei lucrări pe care o dorim, în timp, o cărămidă la edificiul nobil al valorilor creaţiei noastre populare.

Adriana Rujan, Costin Alexandrescu, coordonatori, *Colinde și obiceiuri de iarnă din Argeș-Muscel*, Centrul Creației Populare al Județului Argeș, Editura „Paralela 45", Pitești, 1998, pag. I-II.

MESAJ LA UN MOMENT ANIVERSAR

Solicitarea prietenului și colegului Ciprian Cipu de a așterne pe hârtie câteva rânduri în care să vorbesc despre dimensiunile valorice ale unei instituții care are în titulatura sa cuvinte de rezonanță – creație, tradiție, valorificare, artă și folclor – definitorii pentru personalitatea noastră culturală, la împlinirea celor patru decenii de viață și rodnică activitate ale Centrului din Județul Timiș, îmi oferă prilejul fericit al recapitulării unor neșterse amintiri, din cursul anilor trecuți, când am colaborat cu colegii de la Timișoara în realizarea unor activități care au rămas înscrise pe răbojul muncii instituțiilor noastre.

Faptul că peste 40 de ani aceste instituții „de suflet" și-au adus o mare și reprezentativă contribuție la dinamizarea și dezvoltarea culturii populare este o dovadă de netăgăduit că valorile perene ale satelor și orașelor noastre sunt un bun inestimabil care, șlefuite cu migală de oameni pasionați, de adevărați animatori, pot reprezenta peste ani tot ce are mai bun și autentic specificul nostru național, de neimitat, adevăratele carate ale personalității poporului nostru.

Îmi amintesc cu nostalgie și plăcere de anii începutului, de acei oameni de bine care au fost și sunt *Achim Penda*, muzicolog și director, *Casian Vulpe*, specialist în ale teatrului și umorului, plecat la cele veșnice, *Emilian Dumitru*, coregraf de largă respirație și revigorator de talente, recunoscut pe plan național și internațional, pictorul, etnograful și filmologul *Aurel Ardeleanu*, muzicologul și dirijorul plecat dintre noi ca un autentic și de necontestat erou al revoluției de la Timișoara, *Loți Csizmarik* și, nu în ultimul rând, actualul director, coregraful și etnologul *Ciprian Cipu*. Pe toți i-am cunoscut, i-am apreciat, colaborând excelent în cei peste 28 de ani de când și eu păstoresc instituția cu același profil de la Argeș.

Ce tineri eram! În anii începutului reușisem să realizăm schimburi culturale și artistice, culegeri bilaterale de folclor în zonele reprezentative, expoziții și spectacole care să reprezinte zonele noastre etno-folclorice, participări la manifestările reprezentative: festivalurile corale „D.G. Kiriac" și „Ion Vidu", festivalurile de folclor, manifestările de referință ale zonelor noastre. Este semnificativ că zeci de coruri, soliști de muzică cultă, muzică populară, ansambluri folclorice, pictori, meșteri populari și alți reprezentanți ai Banatului și Argeșului au fost prezenți la manifestări devenite tradiționale atât în Timiș cât și în Argeș, păstrând o legătură spirituală de excepție și o prietenie de suflet între aceste două foarte importante zone românești.

Eu și colegii de la Centrul Creației Populare suntem mândri că ne-am bucurat de colaborarea unor oameni valoroși, reprezentanți ai unei zone etno-culturale pe care o considerăm de mare autenticitate și valoare în contextul național-cultural.

Este de datoria noastră ca la vârsta maturității – 40 de ani – să-i urăm instituției, salariaților ei, colaboratorilor și tuturor oamenilor de bine din Timiș, o viață lungă, plină de inițiative frumoase în păstrarea filonului artistic original și scoaterea la lumină a nestematelor creației populare bănățene, spre perpetuarea și revigorarea tradiției milenare a acestor locuri.

Bunul Dumnezeu să vă dea puterea să realizați ce v-ați propus! Este greu, este ușor, trebuie să mergem înainte. În numele colegilor mei, ai iubitorilor culturii populare din Argeș, vă aduc un salut frățesc și vă urez un sincer La mulți ani!

Timisiensis, revistă trimestrială de informare culturală, Nr. 1-2/1997, Timișoara, pag. 12-13.

VOCHIȚA STOIAN – „PRIVIGHETOREA DÂMBOVICIOAREI”

Este o mare bucurie pentru noi să putem fi părtași la realizarea acestei culegeri de folclor muzical tradițional a binecunoscutei interprete de pe Valea Dâmbovicioarei, Vochița Stoian.

O știu de peste 30 de ani. Am fost contemporan cu marile ei realizări în valorificarea frumosului și inegalabilului folclor muscelean, care au constat în îmbogățirea permanentă a repertoriului, crearea unor piese valoroase, realizarea imprimărilor pentru Institutul de Etnografie și Folclor din București (peste 200 de cântece sunt păstrate cu sfințenie în arhivă), înregistrările de la radio, prezențele în emisiunile televizate și mai ales numeroasele și remarcabilele evoluții încununate cu premii prestigioase la concursurile naționale ale artiștilor amatori.

Am putea spune cu bucurie că tot ce a făcut în acești ani Vochița Stoian a închinat cântecului, creșterii și educării celor cinci copii care sunt o mândrie pentru familia ei și pentru colectivitățile unde trăiesc.

Să recunoaștem că a înfăptuit un lucru minunat. Pentru că ce este mai frumos în această lume decât să te bucuri de rodul muncii tale și al familiei și să te străduiești să transmiți generațiilor care vor urma nestematele cântecului nostru popular?

Și într-adevăr, Vochița Stoian, la fel ca și o altă împătimită a melosului din Muscel, Maria Cârstoiu din Slatina, comuna Nucșoara, sunt cele mai reprezentative interprete, care ne-au lăsat o moștenire plină de frumusețe a cântecului nostru provenit de la străbuni. Generațiile care vor urma vor avea plăcerea să găsească doine, balade, cântece care să le demonstreze calitățile excepționale ale „Privighetorii de la Dâmbovicioara”.

Bucuria acestei apariții editoriale se datorează în mare măsură strădaniei deosebite a doi remarcabili animatori culturali, membri fondatori ai Asociației folcloriștilor argeșeni „C. Rădulescu-Codin”: lector universitar Moise Mitulescu și profesorul Iosif Căciulă, directorul Școlii din Dâmbovicioara, care prin râvna lor au contribuit decisiv la realizarea acestui eveniment important pentru cultura noastră populară.

Se cuvine, de asemenea, să aducem sincere mulțumiri remarcabililor cercetători din București: Ghizela Sulițeanu, Paula Carp, Steluța Popa și Vasile Dinu, care au avut o contribuție decisivă în lansarea pe plan național a acestei minunate interprete.

Dorim ca acest început pe care îl facem prin prezentarea cărții unui rapsod popular să devină o permanență în munca noastră, spre bucuria tuturor, vârstnici și tineri, spre binele creației noastre populare.

Fie ca trilurile „privighetoarei” din Muscel să bucure sufletele tuturor celor care o ascultă azi, mâine și oricând!

Moise Mitulescu, *Privighetoarea Dâmbovicioarei*, Editura Paralela 45, Pitești, 1999, pag. 5.

O INIȚIATIVĂ REMARCABILĂ

Este o mare bucurie pentru noi, cei care slujim de ani buni activitatea de creație din aceste locuri binecuvântate de Dumnezeu, vetre voievodale ale Argeșului unde s-a creat spiritualitatea unei părți a neamului nostru, să asistăm la momente de referință în viața artistică a comunității noastre, precum cel de acum.

Faptul că în Câmpulungul Mușcelului, unde tradiția în domeniul artelor plastice nu cred să aibă egal în multe alte localități românești, de mai bine de 45 de ani se desfășoară o activitate organizată după criterii estetice recunoscute și unde au expus zeci de talente, unele de notorietate națională, este un motiv de bucurie și satisfacție. Adevărul că aici, de 30 de ani își duce activitatea meritorie, cu unele intermitențe, cenaclul plasticienilor „Ion Negulici”, unul dintre primele care au activat în țară, dovedește că oameni inimoși și-au dat o parte din sufletul lor pentru ca frumosul, arta, să fie la îndemâna oamenilor și acest lucru nu este deloc de neglijat.

Câmpulungul a avut mari animatori culturali. Și în domeniul artelor plastice ei au fost prezenți pe simezele acestei urbe, evidențiind un potențial artistic de valoare.

Se cuvine ca, la acest ceas aniversar, gândurile noastre de recunoștință să le îndreptăm spre înaintași, spre animatorii și îndrumătorii generațiilor de artiști care s-au format și s-au afirmat în decursul anilor. Lista lor este mare și, dorind să nu omit pe cineva, le adresez tuturor sincere sentimente de recunoștință. Celor care nu mai sunt, toată gratitudinea pentru munca prestată și pentru ce au lăsat urmașilor, iar pentru tinerii de azi, îndemnul să urmeze exemplul celor vârstnici spre a duce mai departe această frumoasă tradiție.

Apariția albumului de față este o reușită pe care n-o întâlnești des. Este un lucru de excepție, pentru care realizatorii merită sincere felicitări.

În aceste clipe de satisfacție pentru artiștii câmpulungeni, mă alătur și eu bucuriei lor, urându-le ca și în anii care vin să aibă parte de astfel de realizări notabile, iar noi să fim sănătoși și să ne bucurăm alături de ei.

Pentru că ne aflăm în momentele înălțătoare de sfântă sărbătoare, se cuvine să le urăm tuturor LA MULȚI ANI!

Artiști plastici musceleni, album al Cenaclului de arte plastice „Ion D. Negulici” al Casei de Cultură „Tudor Mușatescu” din Câmpulung Muscel, apărut cu ocazia împlinirii a 45 de ani de activitate, 2000.

HĂLĂI-ȘA! CĂLUȘUL ARGEȘEAN

Acum 66 de ani, vara, o ceată (echipă) a călușarilor din Pădureți lua drumul Angliei, la o întrecere angrenând multe colective artistice din toate continentele mapamondului. Jucătorii noștri lăsau coasele și treierătorile de grâu pentru impunătoarea scenă „Albert Hall”. Evoluau entuziasmant, înapoindu-se cu aurul competiției (premiul suprem în lume) și două supranume întru totul meritate: „Tigrii Carpaților”, „Diavolii jocului popular”. Despre aceasta povestește pe larg, în cartea sa intitulată *Să auzi iarba cum crește...* (apărută acum 22 de ani), regretatul Harry Brauner, profesor universitar, cunoscut etnomuzicolog din „Școala Gusti”, întemeietor al Institutului bucureștean de Folclor „Constantin Brăiloiu”.

Ținutul Argeșului este vatră de Căluș. Afirmație pe care o găsim în multe materiale de specialitate punctând un aspect sau altul din devenirea obiceiului-dans cu atâtea virtuți puse în valoare și încântând oamenii de pe fiece meridian și paralelă, în orice țară a Pământului. O găsim și în volumul apărut recent sub egida C.J.C.P. Argeș: ***Hălăi-șa! Călușul argeșean***, avându-i autori pe Dorin și Cătălin Oancea, maeștri coregrafi. Ei au studiat jocul peste un deceniu, „scriindu-l” în limbajul (sistemul) Centrului Național al Creației Populare (autori: Theodor Vasilescu și regretatul Tita Sever). Lucrarea beneficiază de un bogat „studiu monografic” realizat de prof. Constantin Cârstoiu, vicepreședinte al Asociației folcloriștilor argeșeni „C. Rădulescu-Codin”. Acesta întreprinde un amplu excurs în istoria Călușului pe teritoriul României, cu precădere în spațiul de pe valea Cotmenei, în Muscel și în satele din sudul județului, analizând semnificațiile practicilor și obiceiurilor în contextul Rusaliilor – Moșii de vară. Cititorul găsește în aceste pagini detalii privind jocul, puterea Ielelor, locul Călușului în acest angrenaj ancestral, descrierea complexului coregrafic, teoriile despre originea lui (latină, greacă sau tracă), momentele mai importante: constituirea cetei, depunerea legământului-jurământ, rolul Vătafului și al Mutului, costumația, practici de vindecare-tămăduire medicală, de alungare a forțelor malefice, apoi „colindatul” pe la gospodăriile comunității rurale, „spargerea jocului”. Meritul demersului care înfățișează implicarea vechilor datini în viața folclorică românească constă în sesizarea perenității elementelor ce fac parte din ceremonialul Călușului.

Cele dintâi referiri care vizează acest neîntrecut joc au „în spate” peste patru secole: Balássa Bálint obținea un răsunător succes jucând Călușerul transilvan la încoronarea împăratului Rudolf al II-lea de Habsburg (25 decembrie 1572); scriitorul secui Dozsa Dániel evoca virtuozitatea fără egal a dansului cu ocazia grandiosului spectacol prezentat de oștenii lui Baba Novac „în onoarea Beatricei”, fiicei celei mari a lui Mihai, și la care fusese de față „Doamna Munteniei... și cu Pătrașcu” (organizator: principele Transilvaniei, Sigismund Báthory, Alba Iulia, 19 octombrie 1599); mărturii asemenea găsim la Kemény János care avea în vedere nunta fiicei voievodului Vasile Lupu cu Janusz Radziwill, hatman de Lituania (1654). Dar prima mențiune științifică a jocului aparține domnitorului luminat Dimitrie Cantemir (*Descriptio Moldaviae*, 1716). Pagini de admirație pentru Căluș au fost scrise, de-a lungul vremii, de: Vasile Alecsandri, Tiberiu Alexandru, Dumitru Anghel, Gh. Baciu și Gh. Popescu-Județ, Marin Badea și Leonte Socaciu, Ovidiu Bârlea, Damaschin Bojinca, Valeriu Braniște, Andrei Bucșan, T.T. Burada, I.A. Candrea, Constantin Costea, Ion Cruceană, Ivan Evseev, Emil Elfterescu, Mircea Eliade, Adrian Fochi, Teofil Frâncu și G. Candrea, I. Ghinoiu, Nicolae Iorga, Aurel Janca, Sofronie Liuba, Petru Maior, Simion Mangiuca, Simion Florea Marian, Samuil Micu, Marțian Negrea, G.T. Niculescu-Varone, Elena Niculiță-Voronca, Al. Odobescu, Dimitrie C. Ollănescu, G. Oprescu, Horia Barbu Oprișan, Tudor Pamfile, Ovidiu Papadima, Pericle și Tache Papahagi, Zenovie Păun, Augustin Z.N. Pop, Mihai Pop, Timotei Popovici, Vera Proca-Ciortea, Mureș Rădășanu și Iacob Lascu, Constantin

Rădulescu-Codin, Ion Heliade Rădulescu, Ion Segărceanu, C. Stancu, G. Stoica și Rada Ilie, George Sbârcea, Theodor Speranția, Ghizela Sulițeanu, Franz Joseph Sulzer, Lazăr Șăineanu, G. Dem Teodorescu, Gr. Tocilescu, Paul Trache, Șt. St. Tuțescu și P. Danielescu, I. Vlăduțiu, Gh. Vrabie, Romulus Vuia, Romulus Vulcănescu, Mihail Vulpescu, Iuliu Zanne... – aceste nume și altele se regăsesc în bibliografia care însoțește volumul.

Semnatarul primei sale părți citează masiv din studiul *Rusaliile – sărbătoare multimilenară în spațiul românesc*, eseu aparținând profesorului piteștean Ion Nania. Prima parte a lucrării face popas în jocul-obicei practicat și astăzi la Stolnici, Pădureți, Hârsești, Mârghia, Urluieni-Bârla, Zorile-Costești, unde se respectă „glasul" tradiției. Adevăr enunțat și în subtitlurile cărții: „Călușul – mit, ceremonial, magie, ritual, dogmă"; „Rusaliile – rit păgân"; „Îmbunarea duhurilor"; „Și în Muscel s-a jucat Călușul"; „Și acum – jocul"; „În Argeș"; „Ce n-a văzut Londra"...; „Oameni și locuri – jocul în Mârghia"; „În vecini, la Stolnici; la Hârsești; la Pădureți"; „De la un vătaf"; „În Bârlogu, Leșile și Teiu-Vale"; „Călușul trebuie să trăiască veșnic!"; evidențiem, de asemenea, bibliografia, ilustrațiile fotografice, aparatul științific (trimiteri, citate, comentarii), tabelele nominalizându-i pe călușari („Au fost, sunt..."), situația participărilor mereu premiate la nivel național, precum și un „Așadar..." (sinteză a problematicii de gen, edificatoare pentru locul jocului-obicei în existența noastră).

Dansul propriu-zis a fost structurat de autori în conformitate cu specificitatea fiecărei localități unde Călușul este încă viu, materialul coregrafic prezentând o diferențiere tipologică evidențiată în datele interlocutorilor din Hârsești, Mârghia, Pădureți, Stolnici, Zorile-Costești. „Mișcările" au fost culese de la călușari trecuți în amintire sau încă activi: „A lui Pană", „Frunza", „Cuibul", „A lui Pătru", „Garoafa", „A lui Pițigoi" (la Hârsești), respectiv „Gheorghița", „Doi-mișcare", „Teleormăneanca", „Fulgerul", „Gârla", „Surpătura", „Vârtelnița cu oglindă", „A lui Chivu" (la Mârghia), „Țiculeasa", „A lui Călin", „A lui Stan", „Dobrunul", „Tarapanaua" (Pădureți), „Măldăreanca", „Toarna", „Intrare", „Cinci bătăi", „Trei-genunche", „Sârba călușărească" (la Stolnici), „A lui Titi Stanchii", „Una și-un pas", „Împletita", „A lui Nelu", „Pădurea", „Vârf-călcâi" (Zorile-Costești).

Autorii au avut șansa de a lucra cu dansatori de căluș de mare clasă, precum: Marian Vătășoiu zis „Cocoș" (de la Hârsești), Ghiță Paraschiv (Mârghia), Marin Nițu, Gheorghe Militaru, Ion R. Mirică (din Pădureți), Ion Uță „Zugravul" și Costică Gheorghe „Dodiță" (ambii din Stolnici), Ion Pană și Ion Dogaru (Zorile-Costești). Întregul material cules l-a avut drept consultant științific pe regretatul maestru coregraf Gheorghe Sfârlogea, iar cartografierea dansurilor și aranjamentul muzical aparțin prof. Iulian Butaru. Culegerea textului o asigurau Gherghina Stoica, Lavinia Oancea și Viorica Stoica.

Lucrarea *Hălăi-șa! Călușul argeșean* beneficiază de condițiile grafice optime datorită editurii piteștene „Paralela 45" (director: Călin Vlasie).

O problemă des invocată în discuțiile de specialitate privește viitorul, soarta Călușului. În conformitate cu legile istoriei și ale firii, jocul și-a pierdut mult din funcțiile tradiționale, mai ales pe linia semnificațiilor mistice. Logic. Dar – încheie optimist semnatarul studiului monografic: *Moare Călușul? Dureros răspunsul strecurat în această întrebare și ea dureroasă. Numai că jocul trebuie să trăiască necontenit, probând temeinicia pe aceste plaiuri a rânduielilor neamului românesc! Precum glăsuiește un cântec pe care merită fără istov să-l fredonăm, apărându-l și crezând mereu în mesajul său:* ***Că tot ce-i românesc nu piere/ Și nici nu va pieri!****...*

Revista *Cultura*, Nr. 1-4, 2001, Pitești, pag. 32-33.

TURNEUL ANSAMBLULUI FOLCLORIC „DORUL” DIN PITEȘTI ÎN PORTUGALIA ȘI SPANIA

De curând, s-a întors în țară Ansamblul folcloric *Dorul* al Centrului Județean al Creației Populare Argeș, care, în perioada 4-15 iulie a.c. a participat la festivalurile internaționale de folclor *Cantaréu* (Vila Real – Portugalia) și cel de la San Ciprian (Spania). Cele două manifestări de amploare europeană, la care au participat valoroase ansambluri din Italia, Rusia, Bulgaria, Polonia, Spania și Portugalia, s-au bucurat de o mare popularitate, de un public numeros, entuziast și cunoscător, precum și de aprecierile unor specialiști de marcă.

În Portugalia, Ansamblul *Dorul* a prezentat spectacole în localitățile Ribeira de Pena, Chavers, Vila Poca de Arial și Vila Real, iar în Spania – în cunoscuta stațiune internațională San Ciprian de pe malul Atlanticului.

Ansamblul *Dorul* a impresionat miile de spectatori, specialiștii și reprezentanții mass-media prin frumusețea costumelor, prin acuratețea materialului folcloric și prin virtuozitatea interpretării. O impresie deosebită au lăsat dansatorii care au prezentat suite din mai multe zone folclorice românești, dovedind vigoare interpretativă. Trecerea bine concepută de la momentele lirice la cele mai rapide a făcut o impresie deosebită spectatorilor. Instrumentiștii, conduși de recunoscutul violonist și rapsod Valeriu Cintilică, au fost și de această dată la înălțime, iar talentații soliști vocali Lucica Baciu și Nicolae Martin au avut o prestație excelentă, prezentând melodii folclorice vechi. O remarcă specială pentru bine cunoscuta interpretă Ionela Prodan, prezentă la această manifestare și în calitate de director în Ministerul Culturii și Cultelor.

Aprecieri laudative merită realizatorul spectacolelor de înaltă ținută, maestrul coregraf Dorin Oancea, directorul artistic al ansamblului.

Cuvinte calde pentru prestația argeșenilor au avut directorii celor două festivaluri internaționale – Cristina Proença de la Vila Real (Portugalia) și Baldomero Iglesias Isla de la San Ciprian (Spania) –, care au remarcat valoarea incontestabilă a ansamblului nostru, dovedită în aceste prestigioase reuniuni artistice, și au reînnoit invitația și pentru anii viitori.

Buletinul informativ al Centrului Național de Conservare și Valorificare a Tradiției Populare, nr. 9 (112), 2001.

REVIGORAREA CENTRELOR DE OLARI DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Revitalizarea centrelor de olari din județul Argeș presupune, printre altele, implicarea susținută a instituțiilor culturale în valorificarea tradițiilor artistice populare, prin organizarea unor expoziții temporare sau permanente, urmărindu-se achiziționarea pieselor ceramice selecționate de specialiști, de către muzeele cu profil etnografic din județ și din țară, pentru ca artiștii populari să se simtă, astfel, stimulați în efortul lor de a perpetua o ocupație străveche, în care utilul și frumosul se regăsesc într-o perfectă armonie în lucrurile născute din mâinile măiestre ale olarilor ce modelează lutul, din sufletele celor ce dau viață, chiar și efemeră, unor creații artistice de valoare, din efemeritatea propriei lor vieți.

Binomul: **homo-humus**, în această nobilă accepție, își va dovedi viabilitatea doar într-o societate evoluată care respinge soluțiile facile de renunțare la tradițiile individualizatoare ale spiritului neamului românesc.

Relativ recenta Consfătuire pe teme de ceramică populară organizată la Sibiu, în data de 10 decembrie 1999, de către Forumul Democratic German din România – la care au participat, ca reprezentanți ai județului nostru, profesorul Grigore Constantinescu și meșterul olar Ion Cristescu din Coșești – a relevat îngrijorătoarea criză înregistrată în ultimele decenii de către ceramica populară, întrucât „numărul olarilor se împuținează de la o zi la alta, interesul pentru această străveche ocupație se manifestă din ce în ce mai puțin în rândul tinerilor, oferta de obiecte nu mai satisface decât în mică măsură lumea satului contemporan”.

Considerat ireversibil, fenomenul impune inițierea unor măsuri imediate de contracarare a sa, prin: înființarea unei asociații profesionale a olarilor – în genul breslelor – care să creeze facilități în exercitarea profesiunii; organizarea periodică a unor târguri ale olarilor; publicarea unui buletin propriu, „care să conțină probleme de actualitate ale domeniului ceramicii populare: tehnica utilizată, modul și locul de procurare a diferitelor materiale, programele târgurilor de olari (din țară și din străinătate), calendarul expozițiilor de ceramică ș.a.”.

Revigorarea acestei meserii tradiționale din județul Argeș reprezintă o preocupare constantă a Centrului Creației Populare Argeș, care a constituit recent, pe centre de olărit, evidența unor tineri entuziaști proveniți, în majoritatea cazurilor, din familii de olari, pentru inițierea lor în tainele meșteșugului, sub îndrumarea competentă a unor meșteri.

În acest context, se preconizează organizarea unor cursuri de vară în centrele tradiționale de olărit, reluându-se, de fapt, cursurile „Cercurilor de ceramică populară” cu conținut predominant practic, desfășurate în deceniul al nouălea al secolului XX, sub egida Școlii Populare de Artă din Pitești.

Orice tergiversare a acestei acțiuni ar determina dispariția iremediabilă, într-o perioadă relativ scurtă, a olăritului în județul Argeș.

De altfel, elaborarea studiului *Ceramica din Argeș și Muscel din cele mai vechi timpuri și până în actualitate* a fost determinată de necesitatea intensificării demersurilor vizând salvarea unei meserii multimilenare ce conferă unora dintre localitățile argeșene aura unor vetre de permanență, înnobilate prin arta fascinantă a modelării lutului.

Grigore Constantinescu, *Ceramica din Argeș și Muscel*, Centrul Creației Populare Argeș, Editura Universității din Pitești, Pitești, 2001, pag. 199-200.

PENTRU ÎNCEPUT

Apariţia cărţii de debut a colegului şi prietenului nostru Corneliu Lamba, sugestiv intitulată *Crimă de umor prin imprudenţă*, ne aduce tuturor o mare bucurie, fiindcă, citind paginile ei, nu se poate să nu ne smulgă un zâmbet molipsitor care, în această viaţă când veselă, când tristă, este un lucru binecuvântat.

Lansarea ei fiind marcată şi de un important moment aniversar al autorului, nu ne mai rămâne decât să-i urăm *La mulţi ani!* şi tot mai multe astfel de împliniri!

Corneliu Lamba, *Crimă de umor prin imprudenţă*, Centrul Creaţiei Populare Argeş, Piteşti, 2001, pag. 7.

ELOGIUL CĂLUȘULUI ARGEȘEAN

Unul din principalele deziderate pe care le-a urmărit în ultimele trei decenii de activitate Centrul Creației Populare Argeș l-a constituit valorificarea folclorului coregrafic din zonă. Începuturile aparțin maestrului Gheorghe Popescu-Județ, cu *Brâul – joc popular muntenesc*, publicat în anul 1957, și lucrarea mai amplă *Jocuri populare din Regiunea Argeș* (1963), unde sunt notate cele mai reprezentative dansuri din această parte a țării. Urmează culegerile coregrafului Constantin Stancu, publicate în 1970 și 1979, precum și lucrarea *Culegere de dansuri din folclorul argeșean* (1973), de Marin Badea și Leonte Socaciu. În culegerea reprezentativă *Folclor coregrafic românesc* (vol. II, 1973), Theodor Vasilescu și Sever Tita notează „Călușul de la Pădureți" – localitatea fiind recunoscută vatră a acestui inegalabil dans românesc. În anul 1997, Constantin Stancu publică o antologie de studii: *Călușul*, instrument util pentru cei care cercetează acest obicei și unde este transcris și jocul, cu mișcările cele mai semnificative, apărute inițial în lucrarea sus-menționată.

Se simțea nevoia unei lucrări care să trateze acest obicei străvechi precum și dansurile care îi sunt specifice. Este meritul coregrafilor Dorin și Cătălin Oancea, tată și fiu, care în ultimii ani au făcut o riguroasă cercetare în localitățile (din județul nostru) reprezentative pentru păstrarea și practicarea obiceiului și a dansului călușăresc. Au stat de vorbă cu oamenii – călușari vârstnici și tineri –, au înregistrat pe casete video și audio fiecare variantă de „plimbare" și mișcare specifică satelor aflate îndeosebi pe Valea Cotmenei, apoi le-au notat folosind sistemul Centrului Național al Creației Populare (varianta Theodor Vasilescu – Tita Sever) și iată-ne în fața unei culegeri atotcuprinzătoare a jocului străbun.

Apariția lucrării *Hălăi-șa! Călușul argeșean* a fost posibilă datorită muncii neprecupețite a celor doi autori, cât și efortului depus de profesorul Constantin Cârstoiu, vicepreședintele Asociației folcloriștilor argeșeni „C. Rădulescu-Codin", care a realizat un documentat studiu monografic, folosind o bibliografie amplă și aflând multe date direct de la sursă.

O contribuție de valoare au avut-o și maestrul coregraf Gheorghe Sfârlogea, care a supervizat din punct de vedere științific notația coregrafică, precum și profesorul Iulian Butaru, realizatorul aranjamentului muzical și al cartografierii acestei lucrări.

Mișcarea călușărească din Argeș a cunoscut în perioada 1975-1990 cea mai înaltă culme a evoluției sale.

Atunci au ființat și s-au afirmat formațiile de călușari de la Pădureți și Mârghia (comuna Lunca Corbului), Stolnici, Hârsești, Zorile-Costești, Buzoiești, Urluieni-Bârla, Izvoru, Miroși, Slobozia, Poiana Lacului. A fost învățat Călușul de ansamblurile reprezentative ale județului nostru, de la Pitești, Câmpulung-Muscel, Curtea de Argeș, Mioveni și Topoloveni. Tot în această perioadă s-a inițiat *Festivalul Călușului Argeșean*, manifestare ajunsă la a XII-a ediție, și au fost obținute cele mai mari succese ale formațiilor călușărești pe plan național.

Un merit esențial în păstrarea mereu vie a acestei mișcări îi revine învățătorului Paul Trache, fostul șef al Secției culturale a Raionului Costești și apoi inspector la Comitetul pentru Cultură al Județului Argeș, care și-a dăruit cu pasiune toată priceperea sa pentru organizarea formațiilor căminelor culturale și pentru pregătirea unor echipe de copii care să ducă mai departe acest minunat dans.

Se cuvine să acordăm toată considerația și aprecierea vătafilor, cetelor de călușari, interpreților, instrumentiștilor, directorilor de instituții culturale, primarilor care au avut un rol determinant în menținerea și transmiterea acestui joc tradițional.

Ne mândrim că Argeșul este unul dintre județele care acordă o deosebită atenție mișcării călușărești în context național, menținând specificul și inegalabilele sale jocuri.

Sperăm ca lucrarea de față să fie un document peste ani, să constituie o sursă care să dea generațiilor viitoare dovada unei incontestabile valori folclorice greu de egalat. Tinerilor vătafi și instructori le dorim să învețe aceste jocuri și să le transmită generațiilor care vor veni, însușindu-și acest sistem de notare coregrafică, pentru ca munca lor să capete și un indiscutabil gir științific.

Felicitându-i pe realizatorii acestei culegeri, căreia îi dorim să fie primită și prețuită pe măsură, credem că ea va fi un document de valoare al mișcării călușărești, înnobilând cultura noastră populară.

Dorin Oancea, Cătălin Oancea, *Hălăi-șa! Călușul argeșean*, Centrul Creației Populare al Județului Argeș, Editura Paralela 45, Pitești, 2001, pag. 5-6.

CARTE FRUMOASĂ, CINSTE CUI TE-A SCRIS!

Iniţiativa celor doi distinşi autori: profesorul Costea Marinoiu din Rm. Vâlcea şi Titu Berevoescu, fiu al satului Berevoeşti, de a tipări lucrarea *File din cronica Berevoeştiului*, este foarte bine venită pentru viaţa spirituală a acestei aşezări de pe valea Bratiei, recunoscute pentru acele mărturii deosebite pe tărâmul învăţământului şi culturii, realizate încă de foarte mulţi ani. Rememorarea unor date importante din viaţa locuitorilor de aici, oameni harnici, iubitori de moşie strămoşească, autori de mari fapte atât în localitatea lor, cât şi pe plan naţional, nu poate decât să ne emoţioneze şi să ne convingă încă o dată că aceste pământuri binecuvântate de Dumnezeu au dat mari personalităţi intrate deja în istoria culturii româneşti. Rememorarea lor nu face decât să ne confirme valoarea pe care au reprezentat-o în cultura Muscelului şi Argeşului: Mihai Tican Rumano, figură emblematică pentru această aşezare, Vasile Caramelea, Ion C. Hera Bucur, Ion T. Mihalcea, Ion Amzică, Maria Proca-Jinga, Petre D. Diaconescu, Anca Teodora, Ion Bordeianu, Constantin Dan Manu şi mulţi alţii care au slujit cu credinţă locurile natale şi, prin opera, prin devotamentul şi pasiunea lor au făcut ca aceste locuri minunate să fie cunoscute atât în ţară cât şi dincolo de graniţele ei.

Apreciem gestul nobil al celor doi intelectuali care ne aduc în paginile acestei cărţi dovezi incontestabile de dragoste pentru cei care şi-au închinat viaţa ridicării spirituale a satului lor. Pentru strădania lor le transmitem felicitările bine meritate, precum şi îndemnul ca astfel de întreprinderi închinate binelui şi frumosului să le întâlnim tot mai des şi la alţi oameni din generaţia de astăzi a acestei aşezări.

Aleasă preţuire pentru autorii acestei lucrări care, suntem siguri, se vor bucura de apreciere din partea fiilor satului Berevoieşti. Şi, în încheierea acestor rânduri, se cuvine să-l amintim pe marele Arghezi cu nemuritoarele cuvine: „carte frumoasă, cinste cui te-a scris!”.

Costea Marinoiu, Titu Berevoescu, *File din cronica Berevoeştiului*, Editura Conphys, Râmnicu Vâlcea, 2002, pag. 3-4.

GÂNDURI FRUMOASE DESPRE TREI CREATOARE ȘI PĂSTRĂTOARE ALE FOLCLORULUI TRADIȚIONAL

Volumul *Drumul Pițulesei*, realizat de colegul nostru, prof. Constantin Cârstoiu, vicepreședintele Asociației folcloriștilor argeșeni „Constantin Rădulescu-Codin”, satisface o mare dorință pe care o avem, aceea de a pune în lumină, și astfel, personalități ale culturii populare din această zonă. Acum trei decenii, într-o discuție purtată la Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” din București, directorul acestuia, regretatul prof. univ. dr. doc. Mihai Pop, și autorul cărții pe care o aveți în față puneau la cale detaliile acestei cronici vii a păstrătorilor și transmițătorilor de frumuseți artistice menite să stea la loc de cinste în orice instituție de cultură. Atunci, distinsul folclorist își îndemna fostul student să aștearnă pe hârtie ce i-a mai rămas proaspăt din amintirea „bunei” sale, bogată depozitară de cântec muscelean. Au trecut anii și nepotul își ține promisiunea, prezentându-ne o lucrare de excepție care îmbină probitatea științifică a cercetătorului cu amintirile celui din anii 1945-1970. Faptul că multe melodii ale „Pițulesei” au fost înregistrate în 1934, 1936, 1955, de Harry Brauner, întemeietor al Institutului bucureștean de Folclor, de Paula Carp, Alexandru I. Amzulescu, Ghizela Sulițeanu, Tiberiu Alexandru, a fost de un real ajutor colegului nostru care le-a putut găsi imprimate și, pe unele, tipărite în lucrarea *Cântece și jocuri din Muscel*, pentru a fi reproduse în cartea înfățișată acum iubitorilor de adevăr și frumuseți ale neamului.

Pe cele trei persoane evocate în aceste pagini am avut onoarea să le cunosc în viață. Pe Maria Cârstoiu o găseam în căsuța ei din satul Slatina al comunei Nucșoara. (Mă însoțeau prof. Gheorghe Gomoiu, fondatorul și conducătorul corului piteștean de cameră „Ars Nova”, metodist cu probleme de muzică la Centrul Județean al Creației Populare Argeș, și regretatul poet George Cristea-Nicolescu). Am vizitat-o din dorința expresă de a-i înregistra câteva din doinele și baladele-i nemuritoare. Numai că era prea bătrână și bolnavă, puțin înainte să plece pe cărarea fără întoarcere. Nu avea puterea să mai cânte. I-am ascultat, însă, vorba blândă, sfătoasă, i-am privit ochii pătrunzători pe care îi mai țin minte și astăzi, după atâția ani. Întorcându-ne la Pitești, i-am auzit glasul prins în cântecele pe care ni le punea la dispoziție, imprimate, nepotul său, autorul acestui volum, și ne-am înfiorat de o bucurie greu de egalat.

Tot în acea zi din vara lui 1969 am cunoscut-o și pe Ecaterina Regep, fiica Mariei Cârstoiu-Pițuleasa. Mi s-a părut o persoană de bun-simț, rușinoasă, modestă, respectându-și până la divinizare mama, din vorba căreia nu ieșea niciodată. Iar pe Viorica Tefeleu am întâlnit-o mai târziu, când se mutase în Colibași cu familia și câștiga un premiu important la Concursul „Cântecele Argeșului”, al soliștilor și rapsozilor populari (Pitești, 1971), uimind auditoriul (specialiști și public) prin acuratețea interpretării unei doine „de codru” și a unei hore minunate. Mai târziu, prin 1997, am aflat că s-a prăpădit și ea. Se încheia în acest fel viața unor excepționale voci ale satului din această parte a țării.

Lucrarea *Drumul Pițulesei. Maria Cârstoiu – valoros rapsod al plaiurilor muscelene* cuprinde un impresionant material documentar despre trei soliste de seamă ale cântecului popular de pe aceste locuri. Titlul este metaforic, dar autorul ne convinge că o potecă purtând numele solistei din satul nucșorean Slatina există în realitate, amintindu-ne că îi străbătea kilometrii, cu pașii, de la casa-i aflată în extremitatea nord-vestică a locurilor dragi, până la biserica satului din centrul comunei de munte cu așezare feerică.

Materialul muzical a fost preluat de autor în bună parte în timpul directoratului prof. univ. dr. doc. Mihai Pop, din arhiva Institutului de Etnografie și Folclor „C. Brăiloiu” din București, dar

și în anul 2002, prin amabilitatea prof. univ. dr. Sabina Ispas, director al acestui institut. Le aducem și aici, acum, toate mulțumirile pentru sprijinul acordat. Când găsea ocazia, autorul compara textele imprimate cu originalele în „zicerea” interpretelor, notând orice i se părea demn de semnalat în urma acestei puneri față în față. O copie cu înregistrarea doinelor și a celorlalte cântece ale Pițulesei o avem și în arhiva de folclor a instituției noastre. Dincolo de o riguroasă documentare, de prezentare datelor strict personale, civile, ale celor trei cântărețe din prima localitate de pe valea Râului Doamnei, dinspre nord, ceea ce mi se pare că a reușit în mod cu totul deosebit autorul acestei cărți rămâne înfățișarea vieții pline de suferințe a oamenilor de la munte, îndurate pentru a-și câștiga existența, efortul continuu pentru a-și crește și educa urmașii, cu puține clipe de fericire. Satisfacția eroinelor din acest volum era aceea când puteau prezenta comunității din care făceau parte autentica trăire spirituală prin cântecul interpretat la muncă (strânsul fânului, coasă, tors, cusut, săpat, cules), la nunți, șezători și cu alte prilejuri, bogăția de necontestat a bijuteriilor folclorice moștenite. Prin aceste momente, autorul cărții reușește să ne prezinte fața satului său natal, frumusețea unică a locurilor copilăriei, îndeplinindu-și una din misiunile pe care și le-a asumat – de a pune sub ochii sufletului și minții noastre o monografie a unor desăvârșite păstrătoare de nemuritoare tradiții.

Pentru tot ce a făcut– evocarea și omagierea trio-ului de cântec popular muscelean Maria Cârstoiu („Pițuleasa”) – Ecaterina Regep – Viorica Tefeleu, pentru emoția oferită generos de lectura lucrării în care un real interes îl oferă partea lingvistică („Din vorbirea nucșorenilor” și „Porecle”), îl felicităm călduros pe autorul căruia îi dorim la mai multe astfel de împliniri!

Constantin Cârstoiu, *Drumul Pițulesei. Maria Cârstoiu – valoros rapsod al plaiurilor muscelene*, Centrul Județean al Creației Populare Argeș și Editura Paralela 45, Pitești, 2003, pag. 11-12.

LUCRĂRI DE REFERINȚĂ CARE STAU ORICÂND LA DISPOZIȚIA CELOR INTERESAȚI

Sub egida Centrului Creaţiei Populare Argeş au fost tipărite 85 de lucrări de folclor literar, muzical şi coregrafic, culegeri muzicale, volume de teatru, satiră şi umor, cărţi de sinteză şi albume, dintre care multe pot fi considerate lucrări de referinţă. Amintim câteva dintre ele: „Antologie de doine şi balade", alcătuită de George Cristea-Nicolescu (1971); „Folclor poetic din Argeş", culegere realizată de Adriana Rujan (1979); „Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş-Muscel", coordonatori: Adriana Rujan şi Costin Alexandrescu (1998); „Ritualurile agrare la români", de Gheorghe Vrabie (2002); „Sus în cercănel de lună", de Ion şi Steluţa Stroe (2002); „Folclor muzical din Argeş", de Ion Grecu (1974); „Muzica dansurilor din Muscel-Argeş", de Ghizela Suliţeanu (1976); „Vochiţa Stoian – privighetoarea Dâmbovicioarei", de Moise Mitulescu (1999); „Aşa cum cântă oamenii" – culegere literar-muzicală îngrijită de George Cristea-Nicolescu şi Ion Grecu (1963); „Cercuri de foc", versuri, culegere îngrijită de George Cristea-Nicolescu (1969); „Ţara ca un vis de dragoste", culegere literară alcătuită de Corneliu Lamba (1975); „Drag îmi e să spun în vers", poeţi ţărani şi rapsozi populari, antologie de Costin Alexandrescu şi Corneliu Lamba (1977); „Liberi, independenţi şi suverani" – 100 de ani de la independenţa României, culegere îngrijită de Costin Alexandrescu şi Sergiu Nicolaescu (1977);„Oameni pentru toate anotimpurile", culegere de poeme scenice de Octav Pârvulescu (1980); „Crimă de umor prin imprudenţă", de Corneliu Lamba (2001); „Balada ciobănească", de Alfons Popescu (1958); „Pe un mal frumos", culegere de coruri, îngrijită de Gheorghe Gomoiu (1968); „Jocuri populare din regiunea Argeş", de Gheorghe Popescu-Judeţ (1963); „Jocuri populare argeşene" (1970) şi „Dansuri populare din Argeş" (1979), de Constantin Stancu; „Culegere de dansuri din folclorul argeşean", de Marin Badea şi Leonte Socaciu (1973); „Hălăi-şa! Căluşul argeşean", de Dorin şi Cătălin Oancea, cu un studiu monografic de Constantin Cârstoiu (2001); „Un dar pentru imperiu", piesă de teatru de Toma Biolan şi Corneliu Poenaru (1977); „Ţăranul la preţ", de Toma Biolan, teatru (1982); „Comoara din deal" (1978) şi „Stăpânul Carpaţilor" (1980), teatru de Corneliu Marcu; „Râdem dar… să fim serioşi!", de Constantin Zărnescu, umor (2000); „Un secol de activitate corală în Piteşti", de Silvestru Voinescu (1971); „Memoria Argeşului – Festival Cultural", lucrare de sinteză alcătuită de Costin Alexandrescu şi George Cristea-Nicolescu (1972); „Artă naivă", album întocmit de Aurel Calotă (1973); „In memoriam: Alfons Popescu – un cântec de-o viaţă", lucrare coordonată de Costin Alexandrescu (1998); „Fluierul la români", de Traian Ciuculescu (2001); „Ceramica din Argeş şi Muscel", de Grigore Constantinescu (2001).

Buletinul informativ al Centrului Creației Populare Argeș, Nr. 1, Pitești, 2003, pag. 2-3.

CONTINUĂM...

Dorința de a realiza un anuar informativ al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș ne-a urmărit de mulți ani. Abia în 2003 am reușit să punem în practică această idee, precum și pe aceea de acordare a premiilor anuale pentru cei mai valoroși slujitori ai culturii populare.

Dacă demersul nostru va găsi loc prielnic de dezvoltare și împlinire, nu ne rămâne decât să fim mulțumiți. Dacă tot ce realizează această instituție pentru oamenii minunați ai satelor și orașelor argeșene își are un mic ecou în sufletul lor, înseamnă că ne-am îndeplinit misiunea.

De aceea, anuarul de față, cel de al doilea, continuă eforturile pentru a prezenta rostul nostru în contextul culturii argeșene și mai ales de a invita la strângerea rândurilor, și așa din ce în ce mai firave, pe toți iubitorii culturii populare tradiționale. Zestre pe care obligatoriu trebuie s-o ducem mai departe și să-i descoperim noi valențe și frumuseți.

Sperăm din tot sufletul ca demersul nostru să-și aibă ecoul cuvenit.

Buletinul informativ al Centrului Creației Populare Argeș, Nr. 2, Pitești, 2004, pag.1.

O CARTE PENTRU TOTDEAUNA

Antologia de doine şi balade din Argeş-Muscel, a distinsului profesor, compozitor şi etnomuzicolog **Ion Grecu**, este încununarea unei munci prodigioase de cercetare, în peste 50 de ani, a folclorului muzical tradiţional din aceste locuri binecuvântate de Dumnezeu. Ea se constituie într-o sinteză a tot ce are mai semnificativ în domeniu creaţia populară din această parte a ţării. Autorul s-a aplecat cu dragoste şi pasiune asupra paginilor scrise până acum, făcând o selecţie riguroasă a lor, pe măsura calităţilor de cercetător autentic al comorilor de simţire şi frumuseţi nepieritoare în versuri şi cântec.

Prima realizare a unei antologii de balade şi doine din zonă aparţine regretatului poet Gheorghe Cristea Nicolescu (Miron Cordun) care, în 1971, a întocmit o publicaţie selectivă de folclor literar, mult apreciată de către specialişti. Lucrarea de faţă o depăşeşte prin faptul că, având la dispoziţie un material muzical foarte bogat, ne oferă piese reprezentative, care merită să fie cunoscute de către iubitorii creaţiei populare.

Tipărirea în acest mod a materialului folcloric în Argeş îşi are începuturile în cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea, când folcloristul Dumitru Vulpian făcea publice, în caietele sale *Brâul şi horele noastre*, o seamă de melodii avându-l „sursă" pe lăutarul I. Netotu din Câmpulung Muscel. Următoarea apariţie se datorează lui Constantin Rădulescu-Codin – *Literatura populară*, în care întâlnim 50 de arii populare transcrise după discuri de ceară de către dra Filofteia Popescu, absolventă a Conservatorului de Canto din Bucureşti, încercare deschizând calea valorificării ştiinţifice a zestrei folclorice din Argeş şi Muscel. În perioada interbelică, această activitate este săracă: în 1909, Petre Ciorogariu semnează *Cântece din popor*, cu note muzicale şi versuri. În anul 1931, renumitul etnomuzicolog Constantin Brăiloiu oferă cercetătorilor *Colinde şi cântece de stea*, iar în 1932, Gheorghe Cucu tipăreşte *Colinde populare*, carte urmată, în 1936, de volumul *200 colinde populare culese de la elevii Seminarului Nifon în anii 1924-1927,* în care zona etnofolclorică Argeş-Muscel este generos reprezentată. În 1936, profesorul Ioan Garofoiu semnează *Cântece populare de Crăciun, culese din toate provinciile şi aranjate pentru cor*. În 1938, profesorul George Breazul publică o lucrare de referinţă: *Colinde*, cuprinzând multe variante din Muntenia şi implicit din zona noastră etnografică.

Abia în 1950, Institutul de Etnografie şi Folclor din Bucureşti începe o amplă acţiune de culegere şi valorificare sistematică a creaţiei populare din fosta regiune Argeş. Astfel, apar lucrările de referinţă *200 de cântece şi doine*, volum alcătuit de Gheorghe Ciobanu şi Vasile Nicolescu, în 1955, apoi lucrarea profesorului, compozitorului şi dirijorului D.G. Kiriac, intitulată *Cântece populare româneşti* (1960), şi volumul editat în acelaşi an de cercetătorul Ilarion Cocişiu, *Cântece populare româneşti*. Aceste trei lucrări cuprind un bogat material folcloric – doine, balade, cântece şi piese instrumentale, notate ştiinţific, respectând autenticitatea creaţiei populare. Reprezentativă pentru zona şi folcloristica noastră se dovedeşte şi cartea *Cântece şi jocuri din Muscel*, care poartă semnătura distinşilor cercetători Paula Carp şi Alexandru Amzulescu (1964).

Încă de la înfiinţare – 2 mai 1956 – Centrul Creaţiei Populare Argeş a avut printre priorităţi atât cunoaşterea, studierea, cât şi publicarea şi aducerea în scenă a muzicii populare tradiţionale

din fosta regiune, mai ales din principala zonă etnofolclorică a Munteniei, care este cea a Muscelului şi a Argeşului. Lucrările apărute după 1960, elaborate printr-o riguroasă pregătire de specialitate, unanim recunoscute pe plan naţional, sunt contribuţii marcante în domeniu.

Prof. Ion Grecu, pe atunci metodist la Casa Creaţiei Populare a Regiunii Argeş, a coordonat apariţia în 1964 a culegerii de cântece pentru soliştii vocali *Voioasă mi-e inima*, iar peste zece ani, în 1974, la Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, a unei culegeri care îl reprezintă cu prisosinţă. Ea se intitulează *Folclor muzical din Argeş,* are o prezentare grafică de excepţie şi este prefaţată de valorosul etnomuzicolog Tiberiu Alexandru.

În 1968, prof. Marin Brânaru din Drăgăşani realizează culegerea pentru solişti vocali *Frumos curgi, Argeş, la vale!*, cuprinzând cântece din zonele etnofolclorice ale fostei regiuni (Muscel, Argeş, Vâlcea, Olt, Horezu).

O altă realizare de marcă a Centrului Creaţiei Populare este lucrarea *Muzica dansurilor populare din Muscel-Argeş*, a dr. Ghizela Suliţeanu, cercetător la Institutul de Etnografie şi Folclor „Constantin Brăiloiu" din Bucureşti, apărută în 1976, la Editura Muzicală. Importanţa deosebită a volumului constă în faptul că, pentru prima dată, muzica dansurilor populare este prezentată analitic şi sistematic, avându-se în vedere complexitatea existenţei ei. S-au luat în considerare, astfel, nu doar structura, dar şi prilejurile de manifestare folclorică proprii unei asemenea exprimări artistice.

Trebuie avută în vedere, aşijderea, şi lucrarea *Cânt de dragul ţării mele!*, a lui Constantin (Tică) Sorescu, având o mare arie de reprezentare; notaţia muzicală o asigura în 1978, cu profesionalism, regretatul compozitor şi etnomuzicolog Ludovic Paceag.

În 1982 apare *Floare albă din cunună,* a prof. Moise Mitulescu, harnic culegător şi cercetător al creaţiei folclorice argeşene – cântece de război, de înstrăinare, cântece lirice şi epice, piese din folclorul contemporan care se remarcă prin ineditul melodic şi literar. De o mare valoare sunt cele 20 de colinde culese, în majoritate, din localitatea Arefu. Conţinutul lor laic atestă vechimea acestor producţii, valoarea lor documentară şi artistică.

De o importanţă incontestabilă se dovedeşte volumul *Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş-Muscel*, pe care membrii Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin" îl concepeau în 20 de ani; el apărea în 1998, coordonat de Adriana Rujan şi Costin Alexandrescu. Pe lângă valoarea sa documentar-ştiinţifică, această antologie se constituie într-un izvor pentru cei care ştiu să aprecieze bogăţia pieselor folclorice (peste 500), multe (234) având şi partituri, unele aparţinând ediţiilor consultate, iar cele inedite – transpuse pe note de prof. Moise Mitulescu şi regretatul Dorel Manea. Cartea este rodul strădaniei unor pasionaţi iubitori de creaţie muzicală şi literară populară, dăruiţi unui adevărat act de cultură.

Lucrarea *Voichiţa Stoian – privighetoarea Dâmbovicioarei*, apărută în 1999, este o modalitate merituoasă de a face cunoscut publicului larg – mai ales interpreţilor de gen – frumuseţea cântecelor acestui rapsod valoros al Dâmbovicioarei. Autorul culegerii, prof. Moise Mitulescu, transpune fidel melosul folcloric autentic, împletit cu însăşi existenţa exemplară a cântăreţei.

Ultima carte pe care o amintim aici n-a împlinit încă un an la apariţie: *Drumul Piţulesei*; prof. Constantin Cârstoiu, vicepreşedinte al Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin", redă cititorului 24 de piese reprezentative ale cântecului popular de aici, o mică parte a repertoriului foarte bogat al celor trei protagoniste: Maria Cârstoiu, Ecaterina Regep, Victoria Tefeleu, care sunt evocate pentru valoarea lor deosebită. Cântecele au fost transcrise de apreciaţii cercetători Paula Carp, Ghizela Suliţeanu, Lucilia Stănculeanu-Georgescu, Adrian Vicol, A. Sachelarie.

Am făcut această succintă incursiune în lucrările tipărite dedicate folclorului muzical argeşean şi muscelean, pentru a sublinia interesul pe care cercetătorii l-au arătat acestei zone reprezentative a Munteniei. Lucrările numite au constituit surse de inspiraţie pentru prof. Ion Grecu, autorul acestei *Antologii de doine şi balade din Argeş-Muscel*, care ne prezintă, în urma unei riguroase selecţii, 24 de balade, 17 doine de codru, 28 de doine de dragoste şi şapte doine de haiducie. Acestea pot constitui materialul bibliografic pentru orice interpret al cântecului popular care doreşte să aibă în repertoriu lucrări autentice, reprezentative din punct de vedere muzical şi literar.

În afara materialului folcloric propriu-zis, lucrarea de faţă are şi un „Cuvânt introductiv" scris cu dragoste şi competenţă, autorul său – acelaşi Ion Grecu – făcând o dată în plus dovada calităţilor profesionale de necontestat. Despre viaţa şi activitatea profesorului şi compozitorului care se bucură de preţuirea meritată nu doar în Argeş, ne oferă numeroase date Viorel Cosma, unul dintre marii noştri cunoscători ai literaturii de profil, în lexiconul său *Muzicieni din România*, vol. 3, aşezându-l pe realizatorul antologiei de faţă acolo unde îi este locul. Despre valoarea şi rolul compozitorului Ion Grecu în folcloristica argeşeană cu siguranţă că se vor scrie multe, pentru că, prin profesionalismul, pasiunea şi dăruirea sa, lasă viitorimii probe convingătoare pentru cunoaşterea temeinică a valorilor autentice ale creaţiei populare. Noi, cei de astăzi, avem obligaţia să-i respectăm întru totul munca, s-o facem cunoscută celor interesaţi, urându-i pasionatului nostru îndrumător, sfătuitor şi prieten, sănătate şi puterea de a mai realiza astfel de bijuterii luminând veşnicia creaţiei populare, valoarea tradiţiei pe care o moştenim de la înaintaşi, pe care suntem datori s-o predăm cu demnitate urmaşilor.

Ion Grecu, *Antologie de doine şi balade din Argeş-Muscel*, Centrul Creaţiei Populare Argeş, Editura „Zodia Fecioarei Tip Naste", Piteşti, 2004, pag. 197-199.

AM REUȘIT...

Am reuşit, de trei ani încoace, ca la fiecare sfârşit de decembrie să acordăm premiile pentru cei mai harnici promotori şi animatori ai culturii tradiţionale.

Am reuşit ca de 37 de ani, Piteştiul să fie la vreme de toamnă capitala recunoscută a artei naivei româneşti.

Am reuşit timp de 25 de ani, prin Festivalul de datini de Crăciun şi Anul Nou „Florile dalbe", să bucurăm sărbătorile în casele oamenilor.

Am reuşit, în ciuda numeroaselor greutăţi, să avem, la Piteşti şi Curtea de Argeş, săli pline la Festivalul coral „D.G. Kiriac".

Am reuşit, în fiecare august, în preajma Sfintei Mării, să desfăşurăm de 21 de ani încoace, în municipiile, oraşele şi în câteva comune ale judeţului, Festivalul Internaţional de Folclor „Carpaţi".

Am reuşit (şi reuşim încă!) să menţinem numeroasele succese ale celor două colective artistice nonprofesioniste, reprezentative pe plan naţional: Ansamblul folcloric „Dorul" şi Corul de cameră „Ars Nova".

Am reuşit ca şi în anul acesta, două manifestări care au intrat în tradiţie şi onorează capitala Basarabilor: Festivalul-concurs naţional al filmelor cu tematică religioasă „Lumină din Lumină", unicul din ţară, şi Expoziţia-concurs naţională de icoane „Rugămu-ne Ţie!", să aibă tot mai mulţi participanţi.

Am reuşit ca şi în anul 2004 să tipărim două lucrări reprezentative de valorificare a creaţiei populare din zona etnofolclorică Argeş-Muscel.

Am reuşit ca sărbătorile folclorice de la Corbi, Stolnici, Berevoeşti şi Boteni să dovedească perenitatea şi statornicia culturii în satul argeşean.

Am reuşit multe lucruri bune, unele dintre ele de importanţă fundamentală pentru viaţa spirituală a Argeşului.

Dar… nu reuşim, încă, să influenţăm factorii de decizie, intelectualii satelor, ca porţile ultimelor aşezăminte culturale să-şi scoată lacătele care de prea multă rugină nici nu se mai pot deschide, ca tot mai multe comune argeşene să-şi aibă tipărite cărţile de căpătâi, monografiile săteşti, ca întâlnirile meşterilor şi creatorilor să inunde toate târgurile din Argeş şi din ţară, expunând numai ce ne reprezintă şi, în fine, ca prostul gust, făcăturile să se împuţineze.

Cu toate reuşitele şi nereuşitele noastre, intrăm în anul cel nou, 2005. Este anul premergător sărbătoririi unei jumătăţi de secol de când fiinţează această Casă, acest Centru al culturii populare argeşene. Sperăm să fie un an mai bun din toate punctele de vedere, iar demersul nostru să-şi aibă ecoul cuvenit.

Şi, să nu uităm, iată că am reuşit ca, prin acest al treilea său număr, să conferim permanenţă *Buletinului nostru informativ*.

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 3, Pitești, 2005, pag. 1-2.

SPECTACOL PENTRU OAMENII CURAŢI LA SUFLET

A intrat în tradiţia instituţiei noastre ca la începutul lunii mai (anul acesta, pe data de 12), cu prilejul zilei sale de naştere, Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş să prezinte pe scena generosului Teatru „Al. Davila" un spectacol de primăvară, unul de suflet pentru piteşteni – tineri, adulţi, de vârsta a treia, oameni simpli, pensionari, pasionaţi de folclor, iubitori ai tradiţiilor noastre populare. Au evoluat pe scenă câteva grupări artistice inedite, începând cu ansamblul „Murmurul Vâlsanului" al primei asociaţii culturale săteşti argeşene din Galeşul Brăduleţului, condus de inimoşii realizatori Ion Ionescu şi Vasile Constantin, care ne-a impresionat prin naturaleţe şi autenticitate, prin culoare şi virtuozitate, convingându-ne pentru a câta oară de frumuseţea incontestabilă a cântecelor şi jocurilor noastre argeşene. I-au urmat grupul vocal al Şcolii din Corbşori, comuna Corbi, dirijat cu competenţă de Maria Miu şi Alin Stoica, dascăli care au pregătit cu migală câteva bijuterii ale folclorului local. O menţiune pentru Daniel Dumitru Trăşcan, un copil foarte talentat, despre care vom mai vorbi.

Ne-au impresionat, prin acurateţea interpretării şi ineditul materialului prezentat, câţiva solişti din Costeşti, de la Clubul Elevilor şi Casa de Cultură, pe care îi evidenţiem cu multă bucurie: copiii Andreea Lungu, Elena Popescu, Cristina Ghiţă şi inegalabilul violonist Liviu Voica, originar din Stolnici.

Spectacolul pentru oamenii curaţi la suflet a fost încheiat de Ansamblul folcloric „Dorul" al instituţiei noastre, prin soliştii săi vocali şi instrumentişti Carmen Iordache-Cernea, Lucica Baciu-Bican, Nicolae Martin, Ion Ionescu şi mai tinerele Elena Diana Călinescu şi Mihaela Chiriţescu din Vultureşti. Ne-a bucurat auzul cu interpretările lor pline de ritm şi acurateţe, cântece plăcute publicului iubitor de frumos. Au urmat minunatele dansuri ale tinerilor noştri interpreţi care, în splendide costume argeşene, au umplut de bucurie, prin virtuozitatea lor, sufletele celor prezenţi în sală. A fost una dintre cele mai reuşite prestaţii ale ansamblului nostru.

Putem spune, fără a greşi, că am asistat la un spectacol memorabil, pe care artiştii noştri l-au oferit cu generozitate iubitorilor de artă populară autentică.

Buletin cultural argeșean, Nr. 2, Pitești, iulie 2005, pag. 16.

„UN ÎNDREPTAR NECESAR”

Tipologia dansurilor populare din zona etnofolclorică a Argeşului şi Muscelului este o lucrare de referinţă pentru cercetătorul care caută o introducere în folcloristica acestor locuri pline de frumuseţi, care au dat ţării foarte multe dovezi de măiestrie, valori ale culturii populare tradiţionale.

Cartea maestrului coregraf Dorin Oancea este motivată de necesitatea unui îndreptar pentru instructorii coregrafi din judeţ, care să-i orienteze spre cunoaşterea specificului dansurilor populare din această zonă bogată în material inedit, cea mai prolifică din Muntenia noastră strămoşească. De aici autorul a găsit calea cea mai nimerită pentru a se apleca asupra începutului jocului folcloric tradiţional propriu locurilor.

Lucrarea de faţă reuşeşte ca, pe lângă caracterul ei didactic impus de problematică, să aibă şi un indiscutabil conţinut ştiinţific, făcându-i pe cei interesaţi să-şi formeze cunoştinţe precise despre mişcarea coregrafică a judeţului. Foarte important este că autorul, un foarte bun cunoscător al tipologiei dansului, şi el în tinereţe un neîntrecut interpret de joc popular, trezeşte prin aceste pagini curiozitatea pentru tot ce este folclorul din partea de nord şi de sud a Argeşului, pentru toate tipurile de dansuri, de la cele mai lente, la inegalabilele mişcări ale Căluşuluiargeşean.

Dorin Oancea şi-a dedicat întreaga viaţă dansului, fie că a fost clasic, modern, dans de parchet, montări contemporane care l-au definit în peisaj cultural al ţării. L-a preocupat în mod deosebit culegerea şi transmiterea bogatului material coregrafic popular din zona Argeşului şi Muscelului, dar şi din întreaga ţară. A notat şi a învăţat sute de jocuri pe care le-a transmis cu generozitate jucătorilor mai mari sau mai mici, pentru ca şi ei să-l comunice mai departe celor care vor urma. Editorial, autorul nu este la prima ieşire în public, el înfăţişându-se în 2001 cu o mult apreciată carte – *Hălăi-şa! Căluşul argeşean*, reprezentând un punct de referinţă pentru dansatori, coregrafi, cercetători.

Cartea de faţă este o sinteză a dansului popular argeşean, care, pe lângă valoarea sa documentară, are mai ales un rost educativ, constituind pentru instructorii coregrafi din judeţ (şi nu numai) un ghid în munca de pregătire şi de cizelare a iubitorilor dansului popular românesc.

Ea are şi o valoare ştiinţifică, pentru că în folcloristica argeşeană trasează jaloanele unor noi încercări de tezaurizare şi valorificare a dansului popular specific acestor locuri.

Îi dorim, deci, noi succese traduse şi în cărţi care să-l reprezinte şi să contribuie la păstrarea şi dezvoltarea specificului nostru naţional.

Dorin Oancea, *Tipologia dansurilor populare din Argeș-Muscel*, Centrul Creației Populare Argeș și Editura „Paralela 45”, Pitești, 2005, pag. 5-6.

ARTA ARGEŞEANĂ ÎN DOUĂ EMISIUNI TV DE REFERINŢĂ

La începutul lunii decembrie, Societatea Română de Televiziune, în colaborare cu Consiliul Judeţean Argeş, a prezentat conaţionalilor de pretutindeni două emisiuni de foarte bună calitate, care i-au încântat pe cei care îndrăgesc cultura tradiţională populară.

Este vorba despre emisiunea „Dor”, transmisă în direct pe postul TVR Internaţional în seara zilei de 8 decembrie 2005 de la Restaurantul „Max” din Piteşti, bucurându-se de o selecţie aleasă cu competenţă, din care n-au lipsit valorile perene ale folclorului argeşean. Astfel, am remarcat prestaţia ansamblurilor folclorice „Dorul”, al Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş (director artistic: Dorin Oancea, coregrafia: Cătălin Oancea, dirijor: Marin Mihalcea), şi „Ciuleandra”, al Casei de Cultură a Oraşului Topoloveni (coregrafia: Emil Antohi, dirijor: Lucian Muscalu, director: Mihai Mustăţea), care au impresionat prin autenticitatea şi acurateţea materialului coregrafic prezentat şi prin virtuozitatea dovedită – a câta oară? Au lăsat o impresie remarcabilă soliştii vocali consacraţi ai Argeşului nostru: Tita Bărbulescu, Elisabeta Ticuţă, Elisabeta Turcu, Nicu Vitomireanu, Nicolae Martin, alături de Daniela Cernea, Lucica Baciu, Loredana Hereşanu, Valentin Grigorescu, Liliana Matei şi Elena Roxana Bădescu, instrumentiştii Marin Mihalcea şi Ion Ionescu; îi scriem cu majuscule, de asemenea, pe Nineta Popa şi Mariana Ionescu Căpitănescu, angajatele Teatrului. O remarcă deosebită pentru prestaţia la superlativ a Orchestrei populare „Doina Argeşului”, dirijată de Marin Mihalcea.

Emisiunea s-a bucurat de prezentarea competentă a etnomuzicologului Iuliana Tudor şi de prezenţa binecunoscutei realizatoare Elise Stan. Calitatea de necontestat a emisiunii a trezit aprecierile argeşenilor noştri aflaţi în străinătate.

Sâmbătă, 10 decembrie, începând cu ora 14.15, în decorul minunat al Muzeului Viticulturii şi Pomiculturii de la Goleşti, am admirat în cadrul emisiunii „O vedetă populară”, la TVR 1, prezentată cu mult aplomb de Iuliana Tudor, pe neîntrecuţii cântăreţi ai Grupului vocal-folcloric din Văcarea-Mihăeşti, instructor Liviu Iana, împreună cu rapsodul Muscelului, profesorul Gavril Prunoiu, pe Carmen Iordache-Cernea şi mulţi dintre interpreţii pe care i-am amintit mai înainte, care, prin interpretările lor valoroase, au trezit admiraţia telespectatorilor, aprecieri care au fost prezentate în emisiune. O remarcă deosebită trebuie acordată ansamblurilor folclorice „Argeşul” al Casei de Cultură „George Topîrceanu” din Curtea de Argeş (instructor: Constantin Anduţă, director: Cristian Mitrofan), „Carpaţi”, al Casei de Cultură „Tudor Muşatescu” din Câmpulung-Muscel (instructor: Neluş Horobeanu, director: Dan Poteraşu) şi „Ciuleandra”, al Casei de Cultură – Topoloveni (instructor: Emil Antohi, director: Mihai Mustăţea), care, în ciuda frigului năprasnic, au făcut dovada unei vitalităţi excepţionale. O frumoasă impresie au făcut-o meşterii populari argeşeni prezentaţi cu multă dragoste şi competenţă de doamnele Filofteia Pally, directorul general al Muzeului din Goleşti, şi Elisabeta Tudose, primarul comunei Coşeşti. Este de datoria noastră să le consemnăm cu respect numele creatorilor populari: Ion Cristescu – ceramist din Coşeşti; Ion Arsene şi Constantin Mihaiu, constructori de fluiere, Jugur; Valeriu Mazilu – dogar – Coşeşti; Gheorghe Mateescu – crestături în lemn – Curtea de Argeş; Elena Mateescu – icoane pe sticlă – Curtea de Argeş; ţesătoarele Elena Nencov – Curtea de Argeş, Aurelia Iacobescu – Ştefăneşti;

Mariana Diaconescu – Pârvu Roşu – Costeşti; Maria Barbu din Piteşti. Dacă la toate acestea am adăuga demonstraţia de „căzănit” specifică acestor locuri şi preparatelor culinare, de post, etalate cu multă pricepere, am avea o imagine autentică a culturii populare argeşene.

În concluzie, iniţiativa Consiliului Judeţean Argeş a fost de bun augur şi ea va trebui continuată şi în viitor.

Buletin cultural argeșean, Nr. 4, Pitești, decembrie 2005, pag. 11.

VALORI PERENE ALE CULTURII TRADIȚIONALE

Lucrarea propusă de tânărul universitar Adrian Sămărescu se înscrie, prin conţinut şi formă, pe linia preocupărilor Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş. Abordând valori perene ale culturii carpatice prin metode şi tehnici moderne de cercetare, demontează legităţile aşa-zisului conflict dintre generaţii, conflict care se reduce – cel puţin în plan ştiinţific – la o altă viziune a fenomenelor, la un alt punct de vedere.

Perspectiva interdisciplinară, problematica diversă, îmbinarea documentării teoretice cu munca de teren constituie plusuri ale acestei cărţi. Termenii de specialitate şi o oarecare preţiozitate a limbajului nu îngreunează actul lecturii, lucrarea adresându-se deopotrivă atât cunoscătorilor în domeniu, cât şi celor mai puţin familiarizaţi cu manifestările culturii populare.

Dinamica structurilor mentalitare [*Studii şi articole de antropologie culturală*] poate fi socotită un bilanţ al celor şase ani de activitate în învăţământul superior şi al celor cinci ani de cercetare în cadrul Centrului. Preocupările lui Adrian Sămărescu în slujba patrimoniului tradiţional sunt întărite şi de alte date: coordonator al Cercului de folclor „Gheorghe Vrabie" – Facultatea de Litere a Universităţii din Piteşti; vicepreşedinte al Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin".

În cadrul Centrului, i s-a încredinţat conducerea sectorului cercetare, postură în care a iniţiat mai multe proiecte vizând radiografierea unor zone cu potenţial etno-folcloric, punerea bazelor unei arhive sistematice. A întocmit „Ghidul pentru realizarea etnomonografiei", instrument de lucru indispensabil pentru cei care vor să elaboreze cartea de identitate a unei localităţi. Această carte reprezintă o primă confirmare (scrisă) a autorului pentru încrederea ce i-a fost acordată. Suntem convinşi că, mai devreme sau mai târziu, va veni şi consacrarea.

Adrian Sămărescu, *Dinamica structurilor mentalitare*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005, pag. 7.

COLINDE, COLINDE…

Frumoasa iniţiativă a Primăriei, a Casei de Cultură şi a Corului „Orfeu" din Curtea de Argeş, de a prezenta un concert de colinde de aleasă simţire artistică în seara de 17 decembrie 2005 a atras peste 500 de iubitori de frumos care au urmărit pe parcursul a două ore lucrări corale de valoare naţională. Varietatea repertoriului, fineţea interpretării ne-au arătat câteva formaţii care se respectă prin prestaţiile lor: Corul „Neagoe-Vodă" al Seminarului Teologic din Curtea de Argeş, dirijor pr. prof. Nicolae Popescu; Corul „Credo" al Fundaţiei „Sfântul Gheorghe" din Piteşti, dirijor pr. prof. Gheorghe Neacşu; Corul „Pr. Ion Ionescu", al Casei de Cultură din Topoloveni, dirijor pr.prof. Ion Isăroiu; Formaţia de tineret „Curtea Veche" a Casei de Cultură, condusă de Liviu Căliment, şi mai ales Corul „Orfeu" al Casei de Cultură „George Topîrceanu" din Curtea de Argeş, dirijat de pr. Gheorghe Neacşu, au demonstrat dragostea pentru cântarea corală şi frumuseţea colindelor noastre tradiţionale. Manifestarea s-a încheiat cu un fragment din piesa „Irozii", inspirat prezentată de elevii Seminarului din localitate.

În cuvântul lor, P.S. Calinic Argeşeanu, Episcopul Argeşului şi Muscelului, şi prof. Gheorghe Nicuţ, primarul Municipiului Curtea de Argeş, au mulţumit participanţilor pentru strădania lor şi le-au urat ca de Sfintele Sărbători să aibă parte de sănătate şi prosperitate.

A prezentat Dorin Oancea.

A fost o întâlnire de suflet, unde vocile tuturor au adus cântare de bucurie pentru Naşterea Mântuitorului Iisus Hristos.

Buletin cultural argeșean, Nr. 4, Pitești, decembrie, 2005, pag. 17.

AN ANIVERSAR

Anul 2006 va însemna pentru instituţia noastră un an al aniversărilor. Mai întâi, la 2 mai, vom sărbători 50 de ani de la înfiinţarea Casei Regionale a Creaţiei Populare – instituţia-mamă care şi-a adus o reală contribuţie la păstrarea valorilor perene ale culturii populare tradiţionale pe meleagurile Basarabilor. Cu acest prilej, ne-am propus să realizăm: o lucrare monografică *Semicentenarul Centrului Judeţean Argeş pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale, 1956-2006* şi o expoziţie retrospectivă de afişe, tipărituri şi trofee care să evidenţieze principalele realizări din acest interval temporal. În colaborare cu Centrul Naţional, se va desfăşura la Piteşti Colocviul cu directorii centrelor judeţene, cercetători, manageri şi animatori culturali din ţară şi, cu sprijinul Muzeului Judeţean, vom invita oaspeţii la vernisajul unei expoziţii inedite – „40 de ani de artă naivă la Piteşti", unde vor fi prezentate cele mai reuşite lucrări de gen intrate în patrimoniul Muzeului Judeţean (aici se află singura galerie de artă naivă din ţară).

Sărbătorirea se va încheia cu un spectacol reprezentativ realizat de formaţiile şi interpreţii care au colaborat cu instituţia noastră de-a lungul anilor. De altfel, toate manifestările cultural-artistice şi ştiinţifice pe care le vom prezenta publicului în 2006 sunt puse sub semnul celor 50 de ani parcurşi.

O altă sărbătoare dragă sufletului nostru va fi în luna septembrie, când Ansamblul folcloric „Dorul" va marca 50 de ani de viaţă continuă, ducând mai departe, din 1978, renumele unei prestigioase formaţii reprezentative a Argeşului, Ansamblul folcloric „Doina" al Palatului Culturii. Sunt 50 de ani de succese remarcabile, unele răsunătoare, de talie europeană, care dovedesc, odată în plus, dacă mai era nevoie, că intrarea noastră în elita ţărilor civilizate, cel puţin din punct de vedere al culturii populare, s-a făcut de foarte mult timp.

Mulţumindu-ne cu cele pe care le-am făcut în 2005, ne încordăm puterile ca 2006 să reprezinte un an de referinţă în munca noastră. Aşa să fie…

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 4, Pitești, 2006, pag. 1.

SALONUL DE PRIMĂVARĂ AL ARTIȘTILOR PLASTICI

La 10 martie a.c. s-a desfăşurat, în moderna sală multifuncțională a Muzeului Municipal din Curtea de Argeș – o bijuterie în domeniu, inaugurată de curând, din inițiativa arhitectului Florin Scărlătescu, directorul muzeului, sprijinit financiar de Consiliul local și Primărie, dar și de numeroși sponsori, dintre care merită să amintim pe Walter Stegner, un român naturalizat care a investit pentru a-i achiziționa o logistică de nivel european –, ediția din 2006 a Salonului de primăvară al artiștilor plastici neprofesioniști din județul Argeș. A fost o reușită din toate punctele de vedere; subliniem participarea numeroasă: 34 de artiști din Pitești, Câmpulung-Muscel, Mioveni, Retevoiești și Curtea de Argeș au expus pe simeze 74 de lucrări de pictură și sculptură. Îi amintim aici pe veteranii în ale picturii: Ion Păuna, Stelian Bajureanu, Nelu Constantin, Constantin Cojanu, Nicolae Burcă, Alexandru Marinescu și Thury Ștefan, abordând maniere de lucru clasice, dar și moderne, în peisaj, natură statică, desen, sculptură mică și metaloplastie. Dintre tinerii expozanți, unii sunt încă în curs de pregătire la clasele unor maeștri recunoscuți precum: Ion Pantilie, Mara Diaconu, Traian Duță, Marius Ivanovici și Daniel Preduț; au ieșit în evidență: Teodora Ioana Duță, Diana Leca, Ana Maria Popescu, Mihai Iordache, Mihai Mitrici, Iulia Godeanu, Iulia Petrescu, Ruxandra Preduț.

Se remarcă de pe simezele acestei expoziții o mare varietate de modalități de exprimare și o foarte mare tinerețe, un fapt îmbucurător care merită întreaga noastră atenție. Ne-a impresionat prezența masivă a iubitorilor de artă din Curtea de Argeș și a oficialităților locale, consilieri, oameni de cultură, specialiști, în frunte cu profesorul Gheorghe Nicuț, primarul orașului Basarabilor. Un cuvânt de bine pentru realizatorii acestei expoziții: Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș și angajații săi, prof. Sidonia Ionescu, pictor, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România, Emil Antohi și Radu Ștefănescu.

Închei la fel cum am început: sala multifuncțională de la Muzeul din Curtea de Argeș este marea realizare a anului care s-a scurs, parcă și lucrările pictorilor expozanți arătând mai strălucitor în acest cadru.

Să auzim mereu numai de bine!

Buletin cultural argeșean, Nr. 1, 2006, Pitești, pag. 16.

FOLCLOR POETIC DIN ARGEȘ – DESCÂNTECE, O CULEGERE DE O VALOARE INCONTESTABILĂ

Este o onoare – şi, totodată, o responsabilitate asumată – a Centrului Creaţiei Populare de a valorifica tipografic elemente ale culturii tradiţionale din etnozona Argeş-Muscel. Editarea unor culegeri de folclor, lucrări de sinteză, monografii, a devenit ea însăşi o tradiţie a instituţiei noastre semicentenare, cele peste 40 de lucrări apărute până acum dând mărturie despre rostul fiinţării unui asemenea organism cultural.

În acest context se înscrie şi culegerea de texte folclorice „rituale” (descântece), coordonată de doamna conf. univ. dr. Adriana Rujan, preşedinta Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „C. Rădulescu-Codin”. Continuând volumul *Folclor poetic din Argeş* – 1979, prezenta lucrare se fundamentează pe două tipuri de surse: a) culegeri de teren ale membrilor Asociaţiei, înregistrate în arhiva de folclor Argeş, dar care, în 1979 nu au putut vedea lumina tiparului din cauza regimului politic ce nu accepta produse de tipul poeziei paramedicale; b) material bibliografic, fie din lucrări de autor, fie din periodice.

Demn de semnalat este şi faptul că, în afară de culegerile din anii ’70, lucrarea consemnează şi înregistrări recente, chiar de la începutul mileniului trei. Aşa că distanţa temporală relativ mare ce desparte cele două volume sperăm să fie compensată printr-o paletă tematică şi imagistică amplă, cu producţii ce reflectă, pentru o aceeaşi localitate, mutaţii funcţionale – dar nu structurale – în diacronie.

Asocierea textelor de *descântec* cu informaţii ce vizează tehnicile *descântatului* şi recuzita magică dezvăluie polifonia limbajelor angrenate în actul ceremonial. Pe această scenă evoluează şi „personajele”: descântătoarea, „bolnavul”, agentul perturbator şi referentul transcendent.

Perseverenţa şi acurateţea cu care Adriana Rujan operează în câmpul vast al culturii populare sunt întărite şi de alte lucrări la care domnia-sa a avut contribuţii remarcabile: *Folclor poetic din Argeş* (1979), culegere în care Adriana Rujan semnează un studiu consistent; *Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş-Muscel* (1998), coordonatori: Adriana Rujan şi Costin Alexandrescu – volum citat adesea în literatura de specialitate atât pentru corpus-ul de texte, cât şi pentru studiul teoretic; consultant ştiinţific al lucrărilor semnate de Ion şi Steluţa Stroe, *Sus în cercănel de lună* (2002) şi *Obiceiuri de peste an din judeţul Argeş* (2005); iniţiator şi coordonator ştiinţific al periodicului *Caiete folclorice Argeş*; director de proiect pentru *Dicţionarul limbii române folclorice (DLRF).* În calitate de membru fondator, apoi ca preşedintă a Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin”, fondată în 1973 de cunoscutul folclorist Gheorghe Vrabie, ca cercetător la Centrul Creaţiei Populare Argeş (1995-1999), în ipostaza permanentă de cadru didactic la Universitatea din Piteşti, Adriana Rujan a dăruit din preaplinul său sufletesc şi intelectual tuturor celor care i-au fost în preajmă. Sperăm ca noul volum *Folclor poetic din Argeş – descântece* să fie nu numai o expresie a continuităţii preocupărilor noastre de cercetare, ci şi o „deschidere” spre un câmp de investigaţie ce trebuie aprofundat în coordonatele şi determinările satului românesc de astăzi.

Adriana Rujan, *Folclor poetic din Argeș – descântece*, Editura „Alean”, Pitești, 2006, pag. 7-8.

O LUCRARE CE DESCHIDE CALEA ALTOR INIȚIATIVE

Ne bucură că iniţiativa Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş şi-a găsit ecoul cuvenit în teritoriu. Mai vechiul nostru deziderat, acela de a realiza monografii ale localităţilor argeşene, începe să prindă contur. Odată cu lansarea programului „Etnomonografia – carte de identitate a unei localităţi”, a fost conceput şi un ghid practic pe baza căruia să fie structurate informaţiile de teren, dar şi cele provenite din surse bibliografice. Mai mult decât atât, specialiştii instituţiei noastre şi-au arătat disponibilitatea de a se deplasa în localităţile interesate de acest demers şi, împreună cu oameni din partea locului, să pună pe hârtie amprentele „duhului local”.

Prima care a răspuns la propunerea noastră a fost Primăria comunei Coşeşti. Sperăm că prin monografia ce vede acum lumina tiparului, „curajul” autorităţilor locale – şi se cuvine să menţionăm şi aici rolul hotărâtor al primăriţei Elisaveta Tudose – va fi pe deplin răsplătit. Echipa, din care au făcut parte cercetători ai Centrului, dar şi cunoscători pe viu ai fenomenului tradiţional, fii ai satului, şi-a asumat responsabilitatea începutului de drum. Sorin Mazilescu, cel care a coordonat prezenta lucrare, funcţionează în cadrul Centrului Creaţiei Populare Argeş de doi ani, datorându-şi originea şi formarea Coşeştiului, formând la rândul său, în calitate de învăţător, alte generaţii.

Oferind o viziune din interior, ca *insider*, dar şi din exterior, ca *outsider*, lucrarea monografică dedicată comunei Coşeşti reconstruieşte reperele identitare ale acestui spaţiu de pe valea Râului Doamnei, fixându-i coordonatele culturale majore. În dinamica procesului de globalizare, monografia e cea care ne legitimează în faţa altora şi a noastră. Istoria nu e numai ceea ce primim, ci şi ceea ce dăm mai departe.

Sorin Mazilescu, *Monografia comunei Coșești*, Editura „Alean”, Pitești, 2006, pag. 5.

CU CE NE LEGITIMĂM?

Odată admisă ţara noastră ca membru cu drepturi depline în marea familie chemată să construiască o altă faţă a bătrânului continent, se pune o întrebare pentru noi românii, indiferent de domeniul în care ne ducem munca: cu ce ne legitimăm, noi ce aducem reprezentativ la această întâlnire? Întrebarea nu este deloc uşoară nici pentru elitele societăţii româneşti, dar mai ales, pentru nişte umili lucrători în domeniul culturii populare.

Gândindu-ne bine, intrarea noastră în Europa s-a produs de foarte mulţi ani. Încă din iulie 1935, 17 bărbaţi virtuozi de la Pădureţi – mesagerii jocului popular argeşean, ai inegalabilului căluş românesc – aveau să se întoarcă în ţară cu premiul I (aurul competiţiei) de la Festivalul folcloric internaţional de la Londra. „Tigrii Carpaţilor” şi „Diavolii jocului popular” sunt supranume care onorau pe bravii noştri reprezentanţi care în finală învinseseră pe ce ai Rusiei şi Bulgariei (din 41 de colective prezente la întrecere). Patru ani mai târziu, solii jocului popular românesc repetau turneul în Anglia şi de Ziua Franţei, smulgeau lacrimi de admiraţie marelui Brâncuşi, la atelierul lui din Paris, la întâlnirea emoţionantă cu flăcăii argeşeni.

La expoziţia universală de la Paris, din 1937, prezenţa Argeşului se etala prin meşteşugitele lucrări de creaţie populară.

Şi de atunci, mereu, an de an, înmulţindu-se mai ales în ultimele patru decenii, prezenţele solilor culturii populare argeşene în statele Europei s-au consemnat de sute de ori, fie că acestea se exprimau prin evoluţia de marcă a unor ansambluri folclorice, a unor formaţii muzicale, corale, de teatru, prin expoziţii judicios realizate de creatori care făceau cinste românilor şi umpleau paginile ziarelor de aprecieri la adresa valorilor inestimabile ale acestui popor. Un simplu exemplu din cele foarte multe care-mi sunt la îndemână: Ansamblul folcloric „Dorul” al instituţiei noastre, care în 2007 îşi va sărbători 50 de ani de activitate permanentă, are în palmaresul său zeci de prezenţe excepţionale pe marile scene ale Europei.

Cu ce ne legitimăm? Cu sutele de apariţii editoriale, cu zecile de albume fotografice, cu filme reuşite, benzi, CD-uri, în care am păstrat o zestre dragă sufletului nostru, pe care o transmitem urmaşilor, dar şi tuturor celor care o îndrăgesc.

Strădania noastră de conservare, tezaurizare şi valorificare a fost benefică, pentru că prin ea vom reuşi întotdeauna să arătăm bogăţia spirituală a unui popor sensibil şi iubitor de frumos. Prin acestea, specificul nostru naţional va putea fi arătat fraţilor noştri europeni şi nu numai, acum şi întotdeauna.

Iată deci că în acest domeniu al culturii tradiţionale, noi, românii, noi, argeşenii avem cu ce să ne legitimăm.

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 5, Pitești, 2007, pag. 1.

BUCURIE ŞI TINEREŢE

Aceste apelative caracterizeză succint ceea ce s-a întâmplat la Costeşti, la Casa de Cultură, vineri 1 iunie, cu prilejul celei de a XXVIII-a ediţii a Concursului interjudeţean al soliştilor vocali de muzică populară „Narcisa de aur”. Publicul din Costeşti, din păcate nu prea numeros, a apreciat la justa valoare pe cei 17 concurenţi selecţionaţi, din cei 31 înscrişi, reprezentând 12 judeţe ale ţării. Bucuria specialiştilor s-a datorat faptului că marea majoritate a concurenţilor au fost tineri şi foarte tineri, elevi şi studenţi ai instituţiilor artistice de profil (licee şi facultăţi de artă, şcoli populare). Valoarea interpretărilor a constat în abordarea unor lucrări inedite, mai puţin cunoscute, într-o manieră de prezentare adecvată melosului popular. Se remarcă o tot mai insistentă preocupare în multe judeţe spre muzica tradiţională, moştenită de la părinţii şi bunicii noştri, care face obiectul unor înregistrări discografice şi al publicării lor în culegeri de specialitate.

Trebuie evidenţiată contribuţia Orchestrei populare „Doina Argeşului” a Teatrului „Al. Davila” din Piteşti, dirijor Marin Mihalcea, care a asigurat cu profesionalism acompaniamentul muzical al tuturor soliştilor, crescând şi prin acesta valoarea manifestării.

Câştigătorii concursului au fost: Elena-Roxana Ghiţă din Bucşani-Dâmboviţa (Premiul I), Ionuţ Apătăchioae din Hunedoara (Premiul II), Loredana Streche – Corabia-Olt (Premiul III), Elena Cociş – Şcoala Populară din Bucureşti şi Ionel Lazăr – Slobozia-Argeş (Premii speciale).

În concluzie, o ediţie reuşită, care creează premisele unor confruntări mai bune în viitor.

Buletin cultural argeșean, Anul III, Nr. 1-2(9), Pitești, iulie, 2007, pag. 63.

SUB ZODIA SCHIMBĂRII

La mai bine de o jumătate de secol de la înfiinţare, centrele creaţiei populare sunt pentru unii organisme îmbătrânite, cărora le lipseşte obiectul muncii. La această interpretare defavorizantă contribuie percepţia *outsideri*-lor, pentru care produsele folclorice nu mai sunt funcţionale în contextul dinamicii culturale actuale; uneori, subminarea legitimităţii unei instituţii cu asemenea profil vine chiar din interior: programe inerţiale, neadecvarea metodelor de cercetare, mutarea accentului dinspre ceremonial spre spectacular, punerea sub autoritatea tiparului a unor informaţii „etnologice" îndoielnice etc.

Într-o zodie interminabilă a *schimbării*, rămânerea în limitele *sistemului* nu constituie o atitudine refractară noului; din contră, re-dimensionarea centrelor care guvernează teritoriul culturii şi civilizaţiei româneşti presupune raportarea permanentă la Tradiţie, chiar şi la cea instituţională. Schimbarea, ca ieşire dintr-un spaţiu comoditar, este percepută ca ruptură de modelul cultural/mentalitar în funcţie. Antagonismul dintre modelul inerţial şi cel achizitiv (precum experimentul cultural) trebuie depăşit, prin înscrierea celui din urmă într-o paradigmă. Pe această coordonată se plasează şi re-dimensionarea centrelor creaţiei populare, ale căror atribuţii și obiective trebuie să ţină seama de *trendul* politicilor culturale europene; e vorba de o adecvare la obiect, care le conferă atributul de viabil sau desuet.

La 10 mai 2007, la Bruxelles, Comisia Europeană a adoptat prima strategie europeană pentru cultură. José Manuel Barroso, preşedintele Comisiei Europene, spunea: *Cultura şi creativitatea sunt prezente în viaţa cotidiană a cetăţenilor. Acestea reprezintă motoare importante de dezvoltare personală, coeziune socială şi creştere economică. Dar ele au o semnificaţie mai complexă: reprezintă elementele esenţiale ale unui proiect european bazat pe valori comune şi pe o moştenire comună – care, în acelaşi timp, recunoaşte şi respectă diversitatea.* Cele trei obiective care fundamentează strategia culturală sunt: 1) promovarea diversităţii culturale şi a dialogului intercultural; 2) promovarea culturii drept catalizator al creativităţii; 3) promovarea culturii ca element vital în relaţiile externe ale Uniunii.

Nu ne rămâne decât să demonstrăm că anul 2008, declarat **An european al dialogului intercultural**, va însemna *comunicare + cuminecare = comuniune*.

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 6, Pitești, 2008, pag. 1.

MERGEM MAI DEPARTE...

În toamna anului 2008 s-au împlinit 40 de ani de când conduc această binecuvântată instituţie a culturii tradiţionale argeşene. Zeci de muzicieni, coregrafi, specialişti în domeniul literaturii, folclorului, artei populare, artei plastice, cine-foto etc. – mulţi dintre ei personalităţi ale vieţii cultural-artistice naţionale, au format o echipă sudată căreia i se datorează toate reuşitele.

Am avut o bogată activitate editorială: peste o sută de lucrări tipărite; de doi ani, Editura „Alean" care fiinţează aici merge pe o cale ascendentă în punerea în circulaţie a altor titluri care au ceva de spus.

Am reuşit iniţierea şi finalizarea a 45 de proiecte şi programe culturale de importanţă naţională şi internaţională, festivaluri, concursuri şi reuniuni cu adresare judeţeană şi locală, majoritatea dintre ele intrând în patrimoniul culturii populare argeşene, cele mai multe fiind în desfăşurare.

Am reuşit ca de 25 de ediţii, Festivalul Internaţional de Folclor „Carpaţi" să fie o frumoasă realitate. Reuşim ca de opt ani, la fiecare sfârşit de decembrie, să acordăm premiile pentru cei mai harnici promotori şi animatori ai culturii tradiţionale.

Am reuşit ca pe lângă instituţia noastră să existe două colective artistice de excepţie: Ansamblul folcloric „Dorul", devenit profesionist în 2008, şi Corul de cameră „Ars Nova" care a atins de mult vârsta maturităţii.

Am reuşit ca de 35 de ani Asociaţia Folcloriştilor Argeşeni „C. Rădulescu-Codin" să fie instrumentul de lucru în teritoriu pentru cercetarea şi valorificarea folclorului literar, muzical şi coregrafic.

De 40 de ani reuşim ca, la vreme de toamnă, Piteştiul să devină pentru câteva zile capitala recunoscută a artei naive româneşti.

Am reuşit ca în Argeş să aibă loc de aproape 40 de ani Festivalul Internaţional de Muzică Corală „D.G. Kiriac", mândria noastră an de an.

Am reuşit aproape trei decenii, prin Festivalul de datini de Crăciun şi Anul Nou „Florile dalbe", să aducem bucurie în casele oamenilor.

Am reuşit ca sărbătorile folclorice de la Corbi, Stolnici, Berevoeşti, Boteni, Bârla să dovedească perenitatea şi statornicia culturii în satul argeşean.

Am reuşit să facem ca numărul meşterilor şi creatorilor populari să crească mereu, iar prezenţa lor în târgurile argeşene şi din ţară să fie o ipostază a autenticităţii şi tradiţionalului.

Am reuşit multe lucruri bune, unele dintre ele de importanţă definitorie pentru viaţa spirituală a Argeşului. Toate acestea s-au făcut de către oamenii noştri, bunii mei colegi care s-au dovedit adevăraţi animatori, continuatori ai unor pasionaţi, care au lăsat drept moştenire dragostea pentru aceste locuri şi pentru creatorii săi dintotdeauna.

Este timpul schimbării de generaţii. Cei care şi-au dăruit o parte din viaţa acestui edificiu îl transmit tinerilor cu legământul să-l ducă mai departe cu aceeaşi tragere de inimă, simţire şi dragoste.

Mergem mai departe. Vă vom fi întotdeauna alături…

Buletinul informativ al C.J.C.P.C.T. Argeș, Nr. 7, Pitești, 2009, pag. 1.

O CARTE UTILĂ IUBITORILOR DE FOLCLOR MUZICAL

În decursul existenţei sale, Centrul Creației Populare a militat pentru culegerea, valorificarea şi tezaurizarea creaţiei folclorice autentice din această zonă binecuvântată a Argeşului şi Muscelului. Iniţiativele au găsit ecou la mulţi folclorişti, fii ai acestor locuri, care cu migală şi pricepere au realizat sute de benzi şi casete cu melodii, aranjându-le cu grijă în arhivele personale şi ale instituţiei noastre, în ani, reuşind să le transcrie şi să le facă publice celor interesaţi în învăţarea şi transmiterea lor, pentru o perpetuare a specificului nostru naţional. Folclorişti sau etnomuzicologi precum Ghizela Suliţeanu, Ion Grecu, Moise Mitulescu, Traian Ciuculescu şi Constantin Cârstoiu au reuşit să editeze în cadrul Centrului Creaţiei Populare al Judeţului Argeş culegeri de folclor muzical, pentru a rămâne posterităţii bijuterii incontestabile de cântece, doine, balade şi jocuri populare, numeroşi păstrători ai acestora văzându-şi numele tipărite pe partituri. Rapsozi precum: Maria Cârstoiu („Piţuleasa") din Slatina Nucşoarei, Vochiţa Stoian – „privighetoarea Dâmbovicioarei", Alexandru Cercel şi Ion Tăraş din Câmpulung Muscel, Ecaterina Regepşi Viorica Tefeleu din Nucşoara, Gheorghe Dobrin din Arefu, Anica Anghel din Jugur, Ion Enache zis „Niţă Cotoc" şi Ion Preda din Bughea de Sus, Elena Stăncescu din Stâlpeni, Ionel Stemate din Costeşti, Petre Onilă din Topoloveni, Iulian Constantin Mutu din Buzoeşti – şi enumerarea ar putea să continue – au venit cu inima deschisă şi cu un repertoriu muzical inedit care şi-a găsit locul în lucrările tipărite de noi. Spaţiul nu ne permite să le enumerăm pe toate. Cei interesaţi le găsesc în arhiva de folclor a instituţiei.

O dorinţă mult mai veche a noastră a fost aceea de a strânge într-o carte contribuţia valoroasă a fluieraşilor acestor locuri, care în toate timpurile şi cu orice prilej încălzeau sufletele ascultătorilor, cu minunatele doine şi cântece de joc păstrate de la moşii şi strămoşii noştri. Această iniţiativă a venit puţin cam târziu, pentru că mulţi dintre cei în vârstă nu mai sunt printre noi. Am avut fericirea ca, după alte apariţii editoriale, doi dintre membrii fondatori ai Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin", profesorii Moise Mitulescu şi Traian Ciuculescu, să-şi găsească timpul şi, în 10-12 ani să strângă şi să transcrie cu multă trudă cele mai frumoase cântece populare argeşene şi muscelene în interpretarea unor instrumentişti virtuozi recunoscuţi pe plan local şi naţional. Lucrarea care vede acum lumina tiparului la Editura „Alean" a instituţiei noastre este un exemplu şi pentru cei care vor veni după noi, privind felul cum trebuie valorificat tezaurul nostru strămoşesc pe care, din fericire, îl mai găsim în sate sau în cadrul spectacolelor susţinute la căminele culturale şi pe marile scene ale oraşelor.

Selecţia riguroasă a celor doi autori a făcut ca, în cartea *Virtuozi ai fluierului – Interpreţi din Argeş şi Muscel*, să-şi găsească locul numai melodii de valoare, unele, nemaiauzite până acum. Meritul autorilor este acela că au avut răbdarea să-i asculte pe interpreţi, să aleagă ce e mai reprezentativ, să-i prezinte pe virtuozi cu toate calităţile lor; unii sunt laureaţi cu premii naţionale, cu turnee în străinătate, având o activitate concertistică de invidiat.

Cei 11 interpreţi – aceşti virtuozi ai noştri – sunt: Ion Arsene, Gheorghe Arsene, Gheorghe Dicu, Ion Filip (Nel Zafiu), Dumitru Ghiţă, Ion Ionescu, Constantin Narcis Manole, Florea Moşoianu, Toader Siman, Ion Simion şi Mihai Şerban.

Toate aprecierile noastre pentru contribuţia deosebită la păstrarea şi transmiterea patrimoniului cultural naţional al valorilor perene incontestabile ale acestui domeniu de activitate artistică!

Sincere mulţumiri realizatorilor acestei lucrări, profesorii şi folcloriştii Moise Mitulescu şi Traian Ciuculescu! Suntem siguri că strădania lor se va bucura de aprecierea cunoscătorilor de folclor şi a iubitorilor muzicii populare instrumentale!

Le doresc multe succese în activitatea viitoare!

Moise Mitulescu, Traian Ciuculescu, *Virtuozi ai fluierului*, Editura „Alean”, Pitești, 2009.

FESTIVALUL PRIMĂVERII LA PODIŞOR-RETEVOIEŞTI

Duminică, 17 mai 2009, într-un cadru mirific – al platoului Podişor din satul Retevoieşti, Comuna Pietroşani – s-a desfăşurat cea de a VI-a ediţie a Festivalului Primăverii, manifestare care începe să devină o tradiţie în viaţa cultural-artistică a Văii Râului Doamnei. Este patronată de Consiliul Judeţean Argeş, Consiliul local şi Primăria din Pietroşani (primar: Eugen Pătru), în parteneriat cu Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş, dar animată, ca de fiecare dată, de inimoasa instructoare Eugenia Racoviţă din Retevoieşti, care cu dragoste şi însufleţire menţine în plină activitate ansamblul folcloric „Doruleţul", cunoscut de iubitorii de folclor din judeţul nostru. Festivalul a fost deschis de ansamblul amintit, care ne-a făcut dovada unei continuităţi valorice. Publicul a primit cu tot interesul evoluţia Ansamblului folcloric „Ciobănaşul" din comuna vecină Corbi, care a prezentat mult apreciatele cântece şi jocuri păstoreşti.

O menţiune specială pentru elevii-artişti ai şcolii din Retevoieşti, cu excepţia costumelor prea stilizate şi în neconcordanţă cu atmosfera specific tradiţională.

Climatul de spectacol popular a fost întreţinut de soliştii vocali ale căror cântece munteneşti şi olteneşti au completat în mod fericit o sărbătoare care sperăm să dăinuiască în timp. Ne-a bucurat prezenţa masivă a politicienilor noştri, în frunte cu dl Constantin Nicolescu, președintele Consiliului Județean Argeş, şi vicepreşedintele Florin Tecău.

Ne-au bucurat şi ne-au încălzit sufletele atmosfera sărbătorească şi buna dispoziție a acestor oameni de la munte, îndrăgostiţi de natură, de cântecul şi jocul popular strămoşesc.

Buletin cultural argeșean, Anul V, Nr. 2 (17), 2009, Pitești, pag. 60-61.

O CARTE PENTRU AMINTIREA DOAMNEI ANGELA BĂDESCU

A apărut în luna august, dar a fost difuzată în noiembrie 2009, cartea *Chipul dragei noastre în oglinda amintirilor*, închinată distinsei profesoare şi animatoare culturale care a fost regretata ***Angela Bădescu***. Scrisă, coordonată şi îngrijită de soţul său, profesorul Cezar Bădescu, unul din intelectualii de frunte ai satului românesc, amândoi de la începuturi fiind împreună şi la bine şi la greu, militând pentru statornicia unui climat de dreaptă educaţie, de învăţământ şi cultură pe aceste plaiuri arefene, pentru creşterea prestigiului localităţii lor atât în Argeş cât şi în ţară. Nedespărţiţi, cei doi distinşi oameni de cultură au scris o pagină de istorie demnă de viaţa spirituală a comunei Arefu.

Judicios structurată, lucrarea ne prezintă tot ce a fost esenţial din viaţa distinsei dispărute. Toţi care au contribuit la reuşita acestei apariţii editoriale au făcut-o cu toată dragostea pentru prezentarea unor fapte de viaţă inegalabile.

Aceste fapte de mândrie patriotică nu se vor şterge din memoria colectivă şi se vor transmite din generaţie în generaţie, spre păstrarea unor minunate exemple care să fie urmate de cei care vor veni după noi.

Pentru că nu o vor uita arefenii şi, în general, toţi argeşenii care au reuşit s-o cunoască bine pe profesoara Angela Bădescu, pentru că i-a învăţat carte pe copiii lor, pentru că totdeauna a dovedit dăruire şi pasiune, competenţă şi probitate profesională, impunându-se definitiv în amintirea celor pe care i-a educat cu credinţă.

Nu o vor uita consătenii săi pe mama Angela Bădescu, care a dat naţiunii noastre patru stâlpi ai pridvorului românesc contemporan, patru intelectuali serioşi, buni profesionişti, făcând fală familiei din care provin şi locurilor unde au văzut prima rază de soare.

Nu o vor uita mamele din Arefu pe Angela Bădescu şi pentru că de la ea au învăţat să-şi crească pruncii, să creeze o ambianţă familială favorabilă unei vieţi normale. Cu dragoste şi aleasă prietenie a ştiut să înlăture barierele care puteau fi între educator şi părinţi, convieţuind într-o foarte bună înţelegere.

Nu o vor uita colegii ei de catedră, membrii Asociaţiei folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin", pentru competenţa pe care a manifestat-o, pentru continua sa pregătire, pentru intervenţiile în elucidarea unor date privind metodele de învăţământ şi pentru efortul depus în slujba culturii noastre tradiţionale.

Şi, în fine, nu o vor uita sutele de copii, tineri şi vârstnici, generaţii după generaţii, care au învăţat de la distinsa Angela Bădescu, dragostea pentru cântecul, jocul şi portul popular, pentru valorile folclorice perene ale acestei zone montane pline de frumuseţi şi de inedit.

La reuşita acestei cărţi au contribuit mulţi dintre cei care au cunoscut-o şi iubit-o pe doamna Angela – membrii familiei, colegi de catedră, consăteni, folclorişti, oameni care au apreciat-o pentru faptele sale.

O profesoară pentru eternitate, acesta este titlul inspirat cu care se deschide lucrarea şi aparţine profesorului, scriitorului şi editorului Ion C. Ştefan, o personalitate marcantă a plaiurilor

argeşene, arefean de origine, fondatorul Editurii „Arefeana”, care este şi principalul realizator al acestei cărţi.

Merită deci ca în încheiere să publicăm inspiratul său cuvânt introductiv „O profesoară pentru eternitate”, care sintetizează gândurile frumoase ale autorilor volumului:

„Sufletul meu, cu fiecare zi ce trece, se simte tot mai mult mistuit de dragostea pentru ea!” – acestea sunt ultimele cuvinte ale soţului, care încheie cartea de amintiri, mărturii şi lacrimi despre distinsa şi iubita profesoară Angela Bădescu.

Fiindcă, la intersecţia sufletelor noastre cu evocarea celor dragi şi cu zborul de pace din Împărăţia Raiului, unde aceasta s-a retras pentru veşnicie, se va afla de acum înainte ***Chipul dragei noastre în oglinda amintirilor****, o suită de mărturii din partea colegilor, a copiilor şi nepoţilor, a rudelor mai îndepărtate, a prietenilor, a multor oameni de cultură şi înaltă calitate morală, care au cunoscut-o pe Angela.*

Este un volum de interferenţe, între evocare şi literatură, între poezie şi suspine, între fiori şi lacrimi – unde fiecare a scris ce a cunoscut şi a simţit, o carte de suflet a satului, a familiei şi chiar a judeţeului Argeş, unde prestigiul ei a triumfat luminos.

În cei aproape 15 ani ca editor, n-am mai publicat decât o singură carte cu un conţinut asemănător: Un om pentru eternitate, despre prof. univ. dr. Gh. Bulgăr, unde semnau academicieni, cadre didactice din învăţământul superior, scriitori.

Da: iată două repere – distanţate în timp şi spaţiu, dar de aceeaşi factură emoţională – unite prin dragoste şi durere; da: Angela Bădescu a fost o profesoară pentru eternitate, pe care nu o vom uita niciodată!

În încheiere, vă recomand călduros lectura acestei cărţi care este o lacrimă de recunoştinţă pentru un adevărat om.

Fie ca Bunul Dumnezeu să vegheze ca amintirea Angelei Bădescu să rămână veşnică!

Buletin cultural argeșean, Anul VI, Nr. 4 (19) februarie 2010, pag. 28.

PRIBOIENIUL ÎN SĂRBĂTOARE

A devenit o frumoasă tradiţie ca în plină toamnă, la Şcoala din Priboieni să se desfăşoare în fiecare an *Zilele Şcolii*, manifestare sprijinită de Primăria din localitate, bucurându-se de fiecare dată de consultanţa de specialitate a Centrului Judeţean Argeş pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale.

Anul acesta, ea s-a derulat în 7 noiembrie, în cadrul Zilelor Şcolii din Priboieni, manifestare complexă care a constat în simpozionul *Şcoala din Priboieni – la ceas aniversar,* cu care prilej directorul şcolii, prof. Ion Florescu, sufletul acestei întâlniri, a prezentat un scurt istoric al şcolii sărbătorite, precum şi figurile reprezentative ale dascălilor care au făcut cinste acestei instituţii: Ion Costache, Papadopol şi Bărbulescu din Fureşti, preotul Ştefan Podgoreanu şi ginerele său Busuioceanu, Constantin Rădulescu-Codin, personalitate marcantă cu multiple preocupări, folclorist şi revizor şcolar, Constantin A. Popescu – Priboieni, Dumitru Mihalache, Ştefan C. Popescu, Alexandru Ciucă, Nicolae Soare, Ion Catana, Ion Mihăilă, Florica şi Gheorghe Ciotea, Ion Bondoc şi mulţi alţii.

Un eveniment plăcut pentru asistenţă l-a constituit invitarea la sărbătorire a tuturor dascălilor care au contribuit în decursul anilor la formarea unor generaţii de elevi foarte bine pregătiţi. Numele fiecăruia a fost rostit cu multă condescendenţă, oferindu-li-se intelectualilor invitaţi diplome de excelenţă. Prezenţi la manifestare, foşti elevi, consilieri locali, împreună cu primarul Sorin Lupu şi viceprimarul Dan Pavel, precum şi invitaţii de la Piteşti: dr. Sorin Mazilescu, Costin Alexandrescu, Constantin Cârstoiu şi Sorin-Dănuţ Radu, au rostit alocuţiuni pline de substanţă. Cred că momentul cel mai gustat a fost depănarea amintirilor din partea învăţătorilor şi profesorilor care au slujit cu credinţă acest lăcaş de mare bogăţie spirituală.

Prezentarea filmului documentar *Momente din viaţa şcolii* a constituit o surpriză pentru participanţi, find depănate în secvenţele peliculei multe pagini de istorie care greu pot fi uitate.

Manifestarea s-a încheiat cu un scurt dar binevenit program artistic prezentat de grupul vocal folcloric feminin (pregătit de prof. Elena Florescu) şi de formaţia de dansuri (copii) instruită de coregraful Emil Antohi, care au valorificat multe din producţiile folclorice ale acestor locuri.

Despre figurile luminoase de dascăli care s-au evidenţiat aici, la Şcoala din Priboieni, cred că trebuie să scriem în numerele următoare ale acestei publicaţii, pentru a constitui un binemeritat exemplu pentru generaţiile următoare.

La această aniversare plină de învăţăminte se cuvine să ne plecăm cu recunoştinţă în faţa înaintaşilor, iar contemporanilor să le urăm un sincer: *Vivat, crescat, floreat!*

Buletin cultural argeșean, Anul VI, Nr. 4 (19) februarie 2010, pag. 17.

ARTA NAIVĂ ÎN ARGEȘ

Orașul Piteşti este recunoscut de cei care îi preţuiesc existenţa, de pretutindeni, prin: Pădurea Trivale – plămânii săi dintotdeauna, cu schitul cărturăresc dând ortodoxiei carte de credinţă şi ţării pravile de învăţătură; prin tradiţionala „ţuică" produsă din fructele crescute în livezile de pe dealurile care ne înconjoară şi ne protejează; prin marele, talentatul, genialul fotbalist care a fost Nicolae Dobrin; prin autoturismele „Dacia"; prin prima Expoziţie Naţională şi singura Galerie de artă naivă din ţară, și puținele de pe mapamond, pentru care suntem consideraţi pe merit, de specialişti, capitală a acestui curent din domeniul artelor plastice; prin Corala bărbătească „D.G. Kiriac" şi dirijorul său, regretatul maestru Emanoil Popescu; prin Simfonia lalelelor, dar şi prin sacrilegiul care s-a întâmplat în puşcăriile sale, prin fenomenul educaţiei prin teroare a celor care au devenit martiri pentru convingerile lor anticomuniste. Toate acestea şi poate şi alte considerente fac din capitala judeţului Argeş un centru cu multiple valenţe sociale, politice şi cultural-artistice.

Referindu-ne în paginile acestei lucrări la o amplă mişcare în domeniul artelor plastice, precizăm că a creat numeroase dispute şi controverse privind locul şi rolul său în cultura europeană şi universală, fiind opera unor creatori mai puţin de prim-plan în conştiinţa publică, modeşti, dar dăruiţi cu tot sufletul unei orientări care capătă valoare în timp şi reliefează noi valori estetice. Faptul că Piteştiul este vestit fiindcă aici se află prima Galerie de artă naivă din ţară, care are în patrimoniul Muzeului Judeţean Argeş peste 1000 de lucrări de pictură, sculptură şi tapiserie este expresia unei preocupări serioase în acest domeniu.

Lărgind puţin aria de cuprindere a fenomenului artei naive, trebuie spus că germenii săi s-au dezvoltat pe o arie mult mai întinsă, care cuprinde localităţi din teritoriul fostei Regiuni Argeş: Câmpulung Muscel, Lereşti, Stoeneşti, Brezoiu, Slatina, Zărneşti, Miroşişi mai apoi: Izvorani-Ştefăneşti, Buzoeşti, Poiana Lacului, Valea Danului, Schitu Goleşti, Bradu, aici formându-se creatori care au scris pagini de reţinut în istoria acestei arte mereu în afirmare.

De peste o jumătate de secol, pe teritoriul judeţului Argeş avem dovezi concrete de existenţă a unor creatori de frumos care au făcut fală în expoziţiile naţionale şi internaţionale, obţinând premii şi distincţii. De aceea se simţea nevoia unei lucrări care să strângă între coperţile sale mărturiile despre începuturile acestui gen care ne onorează. Din păcate, cei care puteau să facă acest lucru cu mult timp înainte nu se mai află printre noi, iar cei care mai sunt şi-au extins aria de preocupări spre alte ramuri mai puţin tangente cu fiorul artei naive.

Astfel, m-am încumetat să coordonez apariţia acestei cărţi, având privilegiul prezenţei la toate ediţiile expoziţiei de artă naivă din Piteşti şi la majoritatea activităților conexe, cunoscând fenomenul dinăuntrul său, aducându-mi o modestă contribuţie la relevarea rezultatelor remarcabile obţinute în Argeş de-a lungul celor 43 de ani de manifestare a sa. Am consultat sute de materiale (cărţi şi articole de presă), alegându-le pe cele considerate necesare, semnificative, ce mă ajutau în argumentarea opiniilor pe care mi-am propus să le scot în evidenţă.

Mulţumesc, pe această cale, tuturor autorilor de lucrări și articole vizând arta naivă, citate aici, in extenso ori fragmentat, ale căror aprecieri autorizate luminează o faţetă sau alta a creaţiei în discuţie.

Lucrarea **Arta naivă în Argeş** a fost structurată pe următoarele capitole: **I. *Consideraţii despre arta naivă*** – cuprinde opiniile multor specialişti recunoscuţi pe plan naţional, care au studiat fenomenul. **II. *Arta naivă în Argeş*** – prezentând începuturile acestui gen încă din anii 1950-1960, cu extindere şi în perioada interbelică, marcând principalele momente ale mişcării de artă naivă pe acest teritoriu. **III. *Creatori reprezentativi de artă nivă, care s-au afirmat în judeţul Argeş şi în ţară.*** **IV. *Expoziţia Naţională de Artă Naivă de la Piteşti.*** **V. *Personalităţile care au contribuit la realizarea fenomenului artei naive în Argeş.*** Acestor teme le-am adăugat: *premiile obţinute pe plan naţional de creatorii naivi argeşeni şi musceleni, lista cu artiştii naivi din ţară şi lucrările lor prezente în Galeria de Artă Naivă a Muzeului Judeţean Argeş, apoi zeci de fotografii alb-negru şi color care prezintă multe dintre lucrările artiştilor naivi argeşeni.*

Această lucrare o consider un început, ea putând fi completată şi dezvoltată cu noi date importante care merită să fie cunoscute. Modesta mea contribuţie o dedic tuturor acelora care au făcut primii paşi în domeniu şi celor care au continuat şi încă o fac exemplar cu succes în acest foarte important fapt de cultură, aducând un plus de valoare locurilor noastre bogate în civilizaţie românească tradiţională.

Costin Alexandrescu (coordonator), *Arta Naivă în Argeș*, Editura „Alean”, Pitești, 2012, pag 7-8.

CÂNTÂND IUBIREA – ROMANȚE, CÂNTECE LIRICE, CORURI. O CARTE UTILĂ MUZICIENILOR

Lucrarea *Cântând iubirea* este a zecea a profesorului și dirijorului Moise Mitulescu. În această nouă apariție editorială a sa și-a selectat din creațiile muzicale lucrări a căror temă de bază este iubirea.

Și nu întâmplător primul capitol cuprinde romanțe, autorul lor fiind convins că genul muzical de romanță încă nu este perimat. Redând unul dintre cele mai nobile sentimente – iubirea, romanța este încă îndrăgită nu numai de către cei care aparțin romantismului târziu, dar și de către cei tineri. Unii dintre aceștia sunt și argeșenii care și-au reprezentat cu succes județul, fiind premiați la festivalurile-concurs de romanțe din țară (Târgoviște, Câmpulung Muscel) și din Republica Moldova.

Având ca reper romanța clasică, cea care a aparținut mai întâi folclorului orășenesc, compozitorul Moise Mitulescu aduce aici noutăți privind forma de exprimare muzicală, apropiind romanța de forma de lied. Printr-o nouă construcție melodică și ritmică reușește să redea cu profunzime conținutul de idei și sentimente chiar și al versurilor eminesciene. Discursul muzical al romanței sale devine uneori mai dramatizat, dar nu îndepărtat de stările nostalgice – romantice...

Fiind muscelean prin naștere, Moise Mitulescu a inclus în capitolul „Cântece lirice" unele piese dedicate plaiurilor argeșene și muscelene, cum este lied-ul (cu acompaniament de pian) „În Muscele cu flori", premiat și publicat în versiune corală de către Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din România.

Tot în acest capitol se află și cântece în genul muzicii ușoare, dedicate orașului adolescenței sale (Câmpulung Muscel) și al anilor maturității, Pitești. El apare aici și ca autor al cântecului pentru autoturismul „Dacia".

Ultimul capitol cuprinde Coruri. Unele lucrări corale incluse în acest capitol sunt inspirate din cântecele populare din Argeș-Muscel, culese de folcloristul pasionat Moise Mitulescu. Cei care vor descifra și vor asculta lucrările compozitorului Moise Mitulescu din această carte vor fi fermecați de melodicitatea armonico-polifonică.

Dar ceea ce ne bucură mai mult este că, la împlinirea celor 80 de ani de viață, muzicianul și folcloristul Moise Mitulescu dăruiește argeșenilor și nu numai lor, interpreților, dirijorilor profesioniști și amatori, o nouă carte a sa de suflet.

Audiție plăcută!

Lucrarea a apărut la Editura „Alean" a Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, Pitești, 2012.

FESTIVALUL DE FOLCLOR „CARPAȚI”
LA UN JUBILEU BINE ONORAT

Se aşterne patina vremii şi peste o manifestare culturală evocată cu drag: Festivalul de Folclor „CARPAŢI”.

Parcă a fost ieri când, pe stadionul urbei unde Manole a jertfit-o pe Ana, îşi derula virtuţile, în vara lui 1975, ca o neuitată revărsare de frumuseţi, prima ediţie.

Limbile de foc ale reflectoarelor irizând verdele gazonului, dar şi nuanţele maramelor, fotelor, iilor, vestelor aduse odată cu tot ce avea ţara mai bun în materie de cântec şi joc, port şi gând românesc – bunuri de preţ care ne legitimează, ne identifică şi recomandă în rândul vrednicilor trăitori ai Pământului – toate păreau cu adevărat înfăţişări de basm.

În curgerea naturală şi nostalgică a vremii s-au aşezat, aşijderea, ediţiile următoare din acest complex al manifestărilor ajunse în leatul 2013 la numărul 30.

Iniţiat în august 1975, din dorinţa sinceră ca dansul, cântul şi portul popular românesc să fie aşezate pe un podium cât mai ridicat, la adevărata lor valoare, animatori culturali ai Argeşului – de la Casa Creaţiei Populare şi din Capitala Basarabilor, Casa de Cultură – au atras, la primele ediţii, cele mai valoroase şi reprezentative formaţii de gen, din toate provinciile istorice ale României.

Prezenţa a zeci de ansambluri folclorice din Transilvania, Moldova, Banat, Oltenia, Dobrogea şi mai ales din Muntenia a făcut ca de fiecare dată, în cele şapte ediţii naţionale, stadionul pe care se desfăşurau spectacolele să fie plin până la refuz.

Chiar de la primele ediţii, Festivalul-concurs „Carpaţi”, care se desfăşura din doi în doi ani, şi-a câştigat un binemeritat prestigiu, ajungând să fie considerat unul dintre cele mai valoroase concursuri de profil din ţară, ecourile lui făcând din ce în ce mai mulţi observatori străini să dorească să urmărească aceste spectacole de autentic folclor românesc.

Consecinţele imediate: reflectarea performanţelor artistice în presa străină, filmările pe viu, efectuate de amatori şi profesionişti din străinătate, relaţii stabilite între ansambluri româneşti participante la festival şi formaţii artistice din Europa şi chiar de pe alte continente. Ca urmare, au existat destule argumente pentru ca această manifestare să capete o deschidere internaţională.

Începând cu ediţia din 1990, manifestarea şi-a pierdut caracterul competiţional intern. S-a renunţat la desfăşurarea într-un singur loc, la Curtea de Argeş, şi, datorită ecourilor favorabile şi valorii sale de necontestat, Consiliul Internaţional al Organizatorilor de Folclor şi Arte Tradiţionale a inclus-o în calendarul său anual, ea devenind o prestigioasă manifestare internaţională.

Organizatorii s-au gândit şi au şi realizat extinderea ariei de desfăşurare pe parcursul unei săptămâni, pe scenele principalelor municipii, oraşe şi localităţi rurale din judeţulArgeş. În felul acesta, zeci de mii de spectatori trăiesc în fiecare vară bucuria reîntâlnirii cu folclorul autentic, specific diferitelor naţiuni.

Cele 22 de ediţii internaţionale care s-au derulat în perioada 1990-2012 au adus pe scenele Argeşului prestigioase ansambluri şi grupuri folclorice din: Belgia, Bulgaria, Canada, Finlanda,

Franţa, Georgia, Grecia, India, Islanda, Italia, Iugoslavia, Letonia, Lituania, Mexic, Olanda, Polonia, Portugalia, Republica Macedonia, Republica Moldova, Serbia, Slovacia, Slovenia, Spania, Taiwan, Turcia, Ucraina şi Ungaria.

Fiecare ediţie din aceşti ani a fost o reuşită incontestabilă. Nivel interpretativ ridicat, varietate a programelor, costume autentice, foarte frumoase, tineri interpreţi entuziaşti şi pasionaţi de ceea ce fac, manifestări de prietenie între toate grupurile, disciplină scenică, schimburi de valori interpretative şi atmosferă cordială între organizatori şi invitaţi – iată câteva dintre caracteristicile festivalului argeşean.

Grupurile s-au bucurat de primiri oficiale din partea primarilor, consiliilor locale din localităţile unde au prezentat spectacole, din partea conducerii judeţului şi a organizatorilor festivalului, de ospitalitatea specifică acestor locuri.

O menţiune specială pentru membrii Ansamblului „Dorul” al Centrului Creaţiei Populare Argeş: din 1991 ei au devenit unii dintre susţinătorii care au avut şi au o contribuţie decisivă la reuşita festivalului, înconjurându-i cu prietenie pe componenţii ansamblurilor din străinătate, facilitând rezolvarea tuturor problemelor curente, dovedindu-se adevărate gazde.

De la înfiinţare şi până în prezent, în cei 38 de ani, rolul hotărâtor în conceperea şi desfăşurarea Festivalului de Folclor „Carpaţi” l-a avut Centrul Creaţiei Populare al Judeţului Argeş, care n-a precupeţit niciun efort pentru ca această sărbătoare a Argeşului să constituie un moment de referinţă în viaţa spirituală a acestor comunităţi umane pline de istorie şi tradiţie. Am primit un sprijin permanent, la început din partea forurilor administrative şi culturale din Curtea de Argeşşi apoi, după 1990, din partea Ministerului Culturii, a organelor judeţene şi a primăriilor din localităţile unde s-a desfăşurat festivalul.

La împlinirea celor 30 de ediţii ale acestei sărbători se impune să facem o trecere în revistă a faptelor reprezentative, să ne bucurăm de frumoasele realizări şi să medităm asupra unor minusuri ce trebuie de urgenţă corectate. Numai aşa viabilitatea festivalului, care ne bucură în fiecare an, va fi o certitudine pentru anii următori.

Implicându-mă în fondarea acestei activităţişi în organizarea multora dintre ediţiile festivalului, mi-am asumat rolul de coordonator al prezentei cărţi, încercând să arăt adevărata faţă a manifestării. Am consultat multe materiale, în special din presa scrisă a acelor ani, unele dintre ele prezentându-le şi în paginile de faţă.

Aduc sincere mulţumiri tuturor celor care m-au ajutat pentru a scoate la lumină aceste rânduri.

Lucrarea de faţă este un început care peste ani va trebui continuat. Modesta mea contribuţie o dedic tuturor celor care au avut un cuvânt de spus la pornirea acestui festival, celor care au militat pentru existenţa sa şi mai ales animatorilor care n-au precupeţit nimic pentru ca Festivalul de Folclor „Carpaţi” să strălucească 30 de ediţii.

Fie ca viitorul să confirme gândurile noastre bune!

Costin Alexandrescu (coordonator), *30 de ediții ale Festivalului de Folclor „CARPAȚI”*, Editura „Tiparg” și „Alean”, Pitești, 2013, pag. 5-7.

UN CONCERT INEDIT…

Nu demult a avut loc la Teatrul „Al. Davila” din Piteşti un concert mai puţin obişnuit. Programul lui a cuprins, în exclusivitate, romanţe vechi („clasice”) şi romanţe noi.

Concertul a fost intitulat sugestiv: „Romanţa, veche poveste”... şi considerat a fi extraordinar şi pentru că interpretarea romanţelor din program s-a făcut nu numai solistic, ci şi coral.

Iniţiativa organizării şi susţinerii acestui concert a aparţinut profesorului şi dirijorului Gheorghe Gomoiu.

La concert n-au venit numai amatorii de romanţe aparţinând vârstei a III-a, după cum era de aşteptat, ci şi adolescenţi destui care, de obicei, dau năvală la concertele de muzică „pop” sau „rock”... După cum au audiat interpretarea romanţelor, fiind captivaţi de vraja versurilor şi a muzicii lor şi după cum i-au răsplătit pe interpreţi cu îndelungate aplauze, toţi cei prezenţi în sala de concert au făcut dovada că acest gen muzical al romanţei nu este perimat şi că „romantici” şi nostalgici mai sunt şi în perioada de acum, „modernistă”...

În susţinerea concertului, rolul principal l-a avut Corul de Cameră „Ars Nova” al Teatrului „Al. Davila”, dirijat atât de fondatorul acestuia, prof. Gheorghe Gomoiu, cât şi de mezzosoprana Andra Bivol Costea. Încă de la ascultarea primelor trei romanţe în interpretarea fermecătoare a acestui cor („Sara pe deal”, „Dorinţa”, pe versuri de Mihai Eminescu, muzica: Vasile Popovici, solist: tânărul Marius Bălan, cu o voce excepţională şi adecvată piesei; şi „Te-aştept pe-acelaşi drum”, prelucrare pentru cor de Mircea Neagu), am înţeles şi mai mult că romanţa interpretată prin armonia şi polifonia partiturii corale creează auditorului o profundă şi complexă stare emoţională.

Diversitatea conţinutului programului acestui concert a fost dată şi de prestaţia artistică a unor interpreţi de muzică populară, solişti ai Orchestrei „Doina Argeşului” (Valentin Grigorescu, George Nedelea, Daniela Cernea Leon), acompaniaţi de „Trio romanticii”: Virgil Iordache – vioară, Vicenţiu Perniu – pian şi Ionel Feraru – contrabas.

La reuşita concertului au contribuit şi Mariana Filipescu, premiată la diferite festivaluri şi concursuri naţionale şi internaţionale de romanţe; Cristina Neacşu şi Constantin Nica, solişti ai Teatrului „Al. Davila” din Piteşti.

Un moment cu totul aparte l-a constituit apariţia pe scenă a profesorului Moise Mitulescu în calitate (de această dată) de compozitor de romanţe, care la o vârstă venerabilă a acompaniat-o la pian pe excelenta solistă, renumită şi pe plan internaţional, mezzosoprana Andra Bivol Costea care a interpretat cu deosebită expresivitate cele două romanţe compuse de acest artist-muzician, într-o nouă şi frumoasă structură muzicală, pe versuri de Mihai Eminescu: „Când amintirile...” şi „Poetul şi iubita – Replici” – primă audiţie.

Ultima parte a concertului, când încărcătura emoţională a publicului a crescut, a aparţinut Corului „Ars Nova” pe care profesorul Gheorghe Gomoiu l-a dirijat cu multă sensibilitate şi dăruire artistică la interpretarea propriilor sale compoziţii – patru romanţe compuse pe versurile poetului şi actorului argeşean Corneliu Lamba (prezent în sală), lucrări premiate la Festivalul

Internaţional „Crizantema de aur” de la Târgovişte (secţia compoziţie): „De câte ori am vrut să-ţi spun”; „Romanţa mea”; „Un vis de toamnă” şi „Dragostea, dulce păcat” – primă audiţie.

Corul a beneficiat de aportul artistic excepţional al soliştilor Andra Bivol Costea, Marius Bălan şi Adina Sima, al pianistului Radu Titi, cât şi de un aranjament vocal-instrumental al compozitorului Constantin Arvinte.

Concertul s-a desfăşurat cu sprijinul directorului general al Teatrului, Sevastian Tudor, în regia artistică a profesorului Gheorghe Gomoiu, având ca prezentator al programului pe distinsa doamnă Araxy Negoşanu.

Reluarea unui astfel de concert şi pentru un nou public ar fi binevenită!

Suplimentul cultural *Săgetătorul*, Nr. 798 din 15 ianuarie 2013, p. 8.

O CARTE UTILĂ PENTRU CEI DE ASTĂZI ŞI DE MÂINE

Ce cadou putea să ofere iubitorilor dansului maestrul coregraf Dorin Oancea, la aniversarea celor şapte decenii de viaţă şi a peste cincizeci de ani de activitate, decât aceste gânduri care l-au frământat dintotdeauna, privind domeniul nu îndeajuns de cercetat şi prezentat publicului larg.

Sugestiv intitulat *Mirajul dansului*, eseul amplu, conceput pe mai multe capitole, abordează diverse modalităţi de exprimare a artei coregrafice, fie că este vorba despre dansul clasic sau modern, dar mai ales despre cel popular, atât de specific nouă celor care convieţuim în acest spaţiu plin de istorie şi frumuseţe.

Autorul nu şi-a propus să realizeze un tratat de specialitate, ci a aşternut pe hârtie multipla experienţă acumulată în zeci de ani de frământări şi vise, cărora le-a dat viaţă în miile de repetiţii şi-n sutele de spectacole pe care le-a gândit, şlefuit şi prezentat atât în ţară cât şi în străinătate.

Primul volum începe cu schiţarea unor noţiuni specifice artei dansului, relaţionarea lui cu celelalte arte, primele încercări de notare a dansului, educaţia corporală, costumaţia, rolul muzicii, continuând cu o retrospectivă istorică necesară acestui demers, ca să încheie în mod fericit cu consideraţii interesante privind hora satului nostru tradiţional, parte componentă a specificului naţional.

Pentru un om care şi-a dăruit aproape toată viaţa dansului, lăsând valuri de sudoare în sălile de balet şi pe scena atât de dragă inimii lui, rolul de condeier i se potriveşte uneori stângaci, dar emană multă căldură şi pasiunea pentru un domeniu minunat şi foarte complex. Efortul îi este încununat şi merită să-l urmărim cu atenţie şi respect, pentru că tot ce ne prezintă face parte din sufletul său.

Mirajul dansului este o carte care se adresează specialiştilor în domeniu, dar mai ales este un abecedar pentru tinerii dornici să-şi dedice viaţa unei profesii fascinante.

Pentru cei care l-au cunoscut şi îi urmăresc evoluţia, pentru sutele de dansatori care au lucrat sub competenta sa îndrumare, maestrul Dorin Oancea apare de această dată sub altă aureolă, aceea a scriitorului, lăsând la maturitate mărturii despre sacrificiile şi satisfacţiile celor pasionaţi de dans. Vor urma şi celelalte volume care vor continua un demers temerar dar necesar pentru a completa sursele de cunoaştere privind arta coregrafică.

Lucrarea de faţă continuă seria altor cărţi semnate de autor în ultimii ani, atât de utile pentru viaţa spirituală a românilor, continuând preocuparea înaintaşilor săi. În plus, aici este prezentată cu pricepere şi cu multă dragoste experienţa unui coregraf desăvârşit. Din paginile sale emană marea dăruire pentru valorile incontestabile ale artei dansului sub multiplele aspecte.

Ca unul care m-am bucurat dintotdeauna de prietenia sa, nu pot decât să mărturisesc cu sinceritate că Dorin Oancea şi-a realizat pe deplin visul.

La ceas aniversar să-l rugăm pe Bunul Dumnezeu să-i dea sănătate şi putere de muncă, pentru că toate celelalte ale vieţii şi le va realiza singur.

Dorin Oancea, *Mirajul dansului*, vol. 1, Editura „Alean”, Pitești, 2014, pag. 7-8.

FESTIVALUL DE MUZICĂ CORALĂ „D.G. KIRIAC”

Dintre marile evenimente cultural-artistice pe care Argeşul le-a zămislit în ultimii 50 de ani, un loc de frunte îl are Festivalul de Muzică Corală „D.G. Kiriac”.

Încă de la înfiinţare, în anul 1970, el a devenit un reper în viaţa muzicală naţională, fiind un moment de referinţă pentru formaţiile corale prestigioase, pentru compozitorii şi dirijorii de prim rang ai ţării. De la o ediţie la alta, Festivalul „D.G. Kiriac” a devenit tot mai valoros, cu o participare mai numeroasă a corurilor din diverse zone ale ţării, precum şi cu prezenţa unor colective corale din ţări europene cu mare tradiţie în domeniu.

În cei 45 de ani de existenţă, acest proiect artistic de mare amploare se ambiţionează să fie o permanenţă în viaţa culturală a Argeşuluişi a ţării. Organizatorii săi şi animatorii de ieri şi de azi sunt un exemplu de statornicie pentru un act binecuvântat.

Conceput iniţial ca o manifestare de stimulare a mişcării corale româneşti contemporane, bine temperate din punct de vedere repertorial şi interpretativ, a devenit – începând cu anul 1992 – un festival al prieteniei şi colaborării dintre corurile argeşene, româneşti, europene şi nu numai, o întâlnire de frăţietate şi colaborare între toţi cei care au în suflet muzica în general şi muzica corală în special. Fie că sunt profesionişti sau amatori, iubitorii cântecului coral îşi dau întâlnire la Piteşti, la Curtea de Argeş sau în alte localităţi argeşene, pentru a se asculta reciproc şi a face schimburi artistice.

În viaţa acestei manifestări sunt două etape distincte: Festivalul Naţional de Muzică Corală „D.G. Kiriac” (1970-1988, 10 ediţii) şi Festivalul Internaţional de Muzică Corală „D.G. Kiriac”, 1992-2015, 23 de ediţii. Ambele se întrepătrund, constituind un tot unitar, dedicat muzicii corale româneşti şi universale. Pe scena festivalului au evoluat peste 500 de formaţii corale mixte, bărbăteşti, de femei, grupuri şi coruri de copii şi tineret din majoritatea judeţelor ţării şi aproape 50 de colective muzicale din străinătate, din: Belgia, Bulgaria, Elveţia, Franţa, Germania, Grecia, Italia, Israel, Iugoslavia, Letonia, Mexic, Olanda, Portugalia, Republica Moldova, Rusia, Serbia, Spania, SUA, Turcia, Ucraina şi Ungaria, care au prezentat melomanilor din Piteşti, din Curtea de Argeş şi din alte localităţi argeşene peste 4.000 de nestemate muzicale ce fac parte din fiinţa noastră românească şi a naţiunilor care ne-au onorat cu prezenţa.

În decursul anilor, foarte multe au fost manifestările de aleasă legătură sufletească ce s-a creat între formaţiile româneşti din diverse zone culturale ale ţării, sau cu mesagerii europeni care s-au bucurat de ospitalitatea şi prietenia poporului nostru.

Festivalul „D.G. Kiriac” nu este şi nu a fost o confruntare artistică, ci o întâlnire a prieteniei, a etalării valorilor inestimabile ale muzicii corale, indiferent de ţara din care provin.

Minunatele lucrări corale ale patronului manifestării noastre, laice şi religioase, şi-au găsit interpretări de excepţie în programele corurilor româneşti şi, mai mult, am avut emoţionante surprize să le ascultăm şi în interpretarea partenerilor noştri din străinătate, unele de o reală valoare.

Trebuie precizat că rolul hotărâtor în conceperea şi desfăşurarea Festivalului Coral „D.G. Kiriac” l-a avut Centrul Creaţiei Populare al JudeţuluiArgeş, care a făcut tot ce a fost omeneşte posibil pentru ca această sărbătoare a Argeşului să constituie un moment de referinţă în viaţa

spirituală a acestor comunităţi umane pline de istorie şi tradiţie. I s-au alăturat în ani şi alte instituţii şi organisme culturale şi administrative care, cu dragoste şi dăruire au contribuit la reuşitele artistice ale manifestării.

Ne-a fost alături şi un public iubitor de muzică şi receptiv, care ani la rând a umplut sălile de concerte, dovedind că demersul nostru este dublat de susţinere afectivă generală.

La împlinirea a 45 de ani a acestei mari sărbători a cântecului coral se impune să facem o trecere în revistă a faptelor importante ale evoluţiei valorosului proiect cultural, să reliefăm frumoasele realizări şi să meditām asupra unor minusuri ce trebuie corectate, pentru ca nivelul ridicat al festivalului să fie o certitudine în viitor.

Implicându-mă în fondarea şi derularea multora dintre etapele acestei activităţi, alături de prietenul şi colegul meu, profesorul şi dirijorul Gheorghe Gomoiu, care de 24 de ani este vioara I a festivalului internaţional, mi-am asumat rolul de coordonator al prezentei cărţi, încercând să arăt adevărata faţă a manifestării. Alături de foştii mei colegi de la Centrul Creaţiei Populare Argeş am consultat multe materiale, în special din presa scrisă a acelor ani, multe dintre ele prezentându-le şi în paginile acestei cărţi. De asemenea, am apelat la numeroase păreri ale specialiştilor de marcă, compozitori şi dirijori, fie publicate în presă, fie inedite, păstrate în ani, în arhiva instituţiei; am prezentat multe materiale documentare (afişe, programe, fotografii), pentru a ilustra aşa cum trebuie comentariile.

Se cuvine să aduc sincere mulţumiri tuturor celor care m-au ajutat pentru a scoate la lumină aceste rânduri.

Această încercare este un început care peste ani va trebui continuat, conştientizând că festivalul va continua şi istoria lui se va îmbogăţi.

Contribuţia mea o dedic tuturor celor care au militat la fondarea acestui proiect, celor care au dorit existenţa sa şi mai ales animatorilor care s-au dăruit cu pasiune și credință pentru ca Festivalul Coral „D.G. Kiriac” să strălucească.

Doresc sincer ca această sărbătoare a muzicii corale să aibă viaţă lungă, să constituie o reuşită deplină pe plan artistic şi în egală măsură un prilej pentru noi legături sufleteşti.

Fie ca Bunul Dumnezeu să ne ajute pentru împlinirea gândurilor noastre bune!

Costin Alexandrescu (coordonator), *Festivalul de Muzică Corală „D.G. Kiriac”*, Editura „Alean”, Piteşti, 2015, pag. 5-6.

CAPITOLUL VI

CUVINTE DESPRE AUTOR

PERSONALITATEA ANULUI
COSTIN ALEXANDRESCU

Născut la 24 noiembrie 1936, la Stolniceni, comuna Ocnele Mari, judeţul Vâlcea. A urmat cursurile primare în satul natal, iar liceul în Râmnicu Vâlcea, fiind absolvent al Colegiului Naţional „Alexandru Lahovary", în 1954. A absolvit Facultatea de Filologie-Istorie din Cluj-Napoca, în 1959. Profesor între 1959 şi 1963 la şcolile din Gura Văii, comuna Bogdăneşti, respectiv „Tache Ionescu", „Spiru Haret" şi Casa Pionierilor din Râmnicu Vâlcea. Director al Casei Raionale de Cultură din Râmnicu Vâlcea (1963-1965), a contribuit la înfiinţarea Teatrului Popular, instituţie cu stagiune permanentă, care s-a remarcat pentru activitatea foarte bună, fiind printre primele între instituţiile similare din ţară. A contribuit la obţinerea unor premii şi titluri de laureat pe ţară ale multor formaţii artistice de amatori vâlcene. Secretar al Comitetului pentru Cultură şi Artă al oraşului Piteşti (1965-1968), contribuie la revitalizarea activităţii artistice de amatori, la înfiinţarea unor formaţii artistice prestigioase. Începând cu 25 septembrie 1968 şi până la 1 martie 2009, fără întrerupere, a fost 41 de ani director al Casei Creaţiei Populare a Judeţului Argeş. Cunoscător din interior al fenomenului artistic popular, a fost încă din timpul liceului şi facultăţii membru al unor echipe de dansuri, corist, interpret de teatru. Mai târziu, ca director al Casei de Cultură din Râmnicu Vâlcea şi mai apoi la Piteşti, a jucat în spectacole de estradă, operetă, teatru (satiră şi umor), a cântat în coruri. A făcut parte din prestigioasele formaţii ale Teatrului Popular din Râmnicu Vâlcea şi din Corala „D.G. Kiriac" a Palatului Culturii Piteşti. Este fondatorul Festivalului de muzică corală „D.G. Kiriac" şi al Festivalului de Folclor „Carpaţi", ambele devenind manifestări internaţionale după anul 1990.

A iniţiat împreună cu colegii săi zeci de manifestări cultural-artistice şi ştiinţifice, unele în premieră naţională, cu caracter judeţean, interjudeţean şi internaţional, multe menţinându-se meritoriu şi astăzi.

A îngrijit zeci de lucrări apărute sub egida instituţiei, dintre cele peste 100 apărute sub directoratul său, pe multe prefaţându-le.

Sute de formaţii artistice de amatori, cercuri şi cenacluri de creaţie literar-artistică, sute de interpreţi şi creatori au beneficiat de asistenţa de specialitate din partea colectivului instituţiei amintite, sub conducerea directorului Costin Alexandrescu, multe dintre grupările şi interpreţii argeşeni reprezentând judeţul nostru la manifestări de amploare din ţară şi străinătate, cei mai buni fiind laureaţi şi premiaţi. A contribuit la realizarea arhivei de folclor a instituţiei şi a unor filme etnofolclorice şi cu tematică religioasă.

Este unul dintre fondatorii Galeriei de Artă Naivă de la Piteşti, singura de acest fel din ţară, unde se află peste 1000 de lucrări. A stimulat activitatea meşterilor populari. A contribuit la înfiinţarea în cadrul instituţiei a Editurii „Alean".

A desfăşurat o bogată activitate editorială, publicând sute de articole în presa locală şi centrală. Şi-a pus semnătura pe monografia colectivă *Argeş*, 1970, şi e coordonator, împreună cu conf. univ. dr. Adriana Rujan, al lucrării *Colinde şi obiceiuri de iarnă din Argeş-Muscel*, Editura „Paralela 45” din Piteşti, 1998 (reeditată în anul 2011, coeditare „Paralela 45” şi „Alean”), al evocării *In memoriam: Alfons Popescu – Un cântec de-o viaţă*, Editura „Paralela 45”, 1998; coordonator al monografiei instituţiei pe care a condus-o, *Arc peste timp*, apărută cu prilejul Semicentenarului Centrului Creaţiei Populare Argeş, Editura „Paralela 45”, 2006, al lucrărilor monografice *Arta naivă în Argeş* (Editura „Alean”, 2012), *30 de ediţii ale Festivalului de Folclor CARPAŢI* (Editura „Alean”, 2013), *Festivalul de Muzică Corală „D.G. Kiriac”* (Editura „Alean”, 2015). A contribuit la apariţia amplei monografii *Argeşul şi Muşcelul, spaţii istorice ale românismului*, coordonată de Teodor Mavrodin, două volume, Editura Tiparg, 2013.

Este decanul de vârstă al directorilor centrelor creaţiei populare din ţară.

A primit titlul de „Cetăţean de onoare” al Comunelor Boteni, Corbi şi Domneşti.

I s-a conferit (la 7 februarie 2004) Medalia „Meritul Cultural”, clasa I, categoria F, pentru contribuţiile deosebite în promovarea culturii şi civilizaţiei româneşti, pentru realizarea unor programe complexe de mediatizare a acestora în ţară şi peste hotare.

A câştigat PREMIUL DE EXCELENŢĂ pe anul 2007, la ediţia a X-a, categoria „Cel mai apreciat om de cultură”, oferit de Cotidianul „Argeşul” – 30 ianuarie 2008.

Premiul pentru managementul cultural, cu prilejul decernării PREMIILOR DE EXCELENŢĂ ÎN CULTURĂ pe anul 2007, oferit de Consiliul Judeţean Argeş şi de Inspectoratul pentru Cultură şi Patrimoniu Cultural al Judeţului Argeş – 29 februarie 2008.

I s-au acordat: TITLUL DE EXCELENŢĂ şi Diploma pentru activitatea de excepţie depusă în slujba comunităţii, pentru prestigiul profesional şi moral, cu prilejul Sărbătorilor Argeşului şi Muscelului, ediţia a II-a, 6 septembrie 2008, oferite de Consiliul Judeţean Argeş.

Fundaţia „Petre Ionescu-Muscel” din Domneşti i-a conferit ***Premiul OPERA OMNIA*** pentru activitatea de păstrare şi conservare a culturii tradiţionale argeşene şi medalia „Universul Satului Românesc” (28 august 2011).

La 3 septembrie 2011, cu prilejul celei de-a V-a ediţii a Sărbătorilor Argeşului şi Muscelului, Consiliul Judeţean Argeş i-a acordat înaltul titlu de ***Cetăţean de Onoare*** al judeţului Argeş, pentru întreaga şi prestigioasa activitate depusă în slujba comunităţii.

Alexandru Mărchidan, 2016

Despre meritele profesorului Costin Alexandrescu au scris:

- Victor Parhon, în ancheta „Ce sunt Casele de Creație?”, în revista *Argeș*, mai 1972;
- Dan Giurea, „Costin Alexandrescu, Omul zilei”, în cotidianul *Argeșul*, anul IX, nr. 2313, luni, 27 iulie 1998;
- Sergiu I. Nicolaescu, „Profesionalismul, un mod de viață”, în revista *Cultura*, nr. 1 (3), 1999, Pitești;
- Mihail M. Robea, „Colindele și obiceiurile de iarnă din Argeș-Muscel”, în revista *Cultura*, nr. 1 (3), 1999, Pitești;
- Costea Marinoiu, „Personalități vâlcene: Costin Alexandrescu”, în *Jurnalul de Vâlcea*, nr. 207, 13-19 februarie 1999;
- Gheorghe Deaconu, „Fiii prestigioși ai Vâlcii. Costin Alexandrescu – medalion aniversar – Opera unui manager cultural”, Centrul Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare Vâlcea, Râmnicu-Vâlcea, 2002;
- Liliana Turturoiu, „Credința înseamnă tot ce i-a rămas bun omului”, interviu cu domnul Costin Alexandrescu, directorul Centrului Județean al Creației Populare Argeș, în *Argeșul ortodox*, anul II, nr. 96, Pitești, 20-26 decembrie 2002;
- Petre Petria și Cristina Tănăsoiu, în *Vâlcea – oameni de știință, cultură și artă. Dicționar*, vol. II, editura Conprys, Râmnicu-Vâlcea, 2004, pag. 18-19;
- Elisaveta Novac, „Întoarcerea fiului către sat. Satul se află într-un declin din punct de vedere al culturii lui”, interviu cu domnul Costin Alexandrescu, director al CJCPCT Argeș, în revista *Satul natal*, anul IV, nr. 12, Pitești, 2004;
- Mircea Bârsilă, „Zeci de ani în slujba culturii populare”, interviu cu domnul Costin Alexandrescu, directorul Centrului Județean pentru Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, din anul 1968, în *Societatea argeșeană*, Pitești, 27 august 2005;
- Mihai Golescu, „Stâlp de pridvor”, în *Săgetătorul*, supliment cultural al cotidianului *Argeșul*, nr. 445, Pitești, 29.11.2005;
- Adrian Sămărescu, „Un mohican al culturii argeșene la cota 70 – Costin Alexandrescu”, în *Buletin Cultural Argeșean*, Pitești, nr. 4 (8)/2006;
- Ion M. Dinu, *Oameni de seamă ai Argeșului de ieri și de azi*, vol. II, Editura Tiparg, Pitești, 2006, pag. 149;
- *Fiii Argeșului*, vol. I, Golești, pag. 27;
- Sorin Mazilescu, „Portrete culturale: Costin Alexandrescu”, *Pietrele Doamnei*, Anul II, nr. 12 (24), Domnești, decembrie 2008;
- Gheorghe Deaconu, „Costin Alexandrescu – un manager cultural performant”, *Curierul de Râmnic*, Anul IV, nr. 834, Râmnicu-Vâlcea, mercuri, 21 octombrie 2009, pag. 6;
- Marian Stoica și Margareta Onofrei, *Scriitori, publiciști și folcloriști ai Argeșului (de la Neagoe Basarab până azi). Dicționar bibliografic*, Editura „Argeș Express”, Pitești, 2010, pag. 20;
- Marin Ioniță, *Doamnele din metropolă și seniorii din provincie*, „Jurnalul de Argeș”, nr. 897, Pitești, 24-31 august 2011, pag. 15;
- Constantin Cârstoiu, „La multi ani, Costin Alexandrescu!”, în *Săgetătorul*, nr. 744 din 22 noiembrie 2011, Pitești, pag. 9;
- Dorin Oancea, „Costin Alexandrescu, susținătorul și promotorul ansamblurilor, festivalurilor și inovațiilor din mișcarea cultural-artistică din satele și orașele argeșene”, în

Mirajul dansului, vol. 4, *Coregrafi și ansambluri folclorice din Argeș-Muscel*, Editura Alean, Pitești, 2016, pag. 29-30;

- Cristina Stancu, „Costin Alexandrescu – o viață în slujba artiștilor populari", *Adevărul de seară*, Pitești, săptămânal local marca *Adevărul*, nr. 11, 8-14 septembrie 2011, pag. 24;
- Mirela Neagoe, „Arta naivă în Argeș", *Argeșul*, nr. 6663, 29 octombrie 2012, Pitești;
- Alexandru Mărchidan, „Apariție editorială: *Arta naivă în Argeș*, Costin Alexandrescu", în *Săgetătorul*, nr. 789, 30 octombrie 2012, Pitești;
- Costel Iftinchi, „O carte a sufletului", în *Galeria naivă*, revista Artei naive din România, Anul II, nr. 4 (8), Iarnă, 2012;
- Sorin Dănuț Radu, „*Arta naivă în Argeș* de Costin Alexandrescu", în *Săgetătorul*, nr. 792, 20 noiembrie 2012, Pitești.

PROFESIONALISMUL – UN MOD DE VIAȚĂ

Încep acest text cu credința că despre oamenii care se ocupă de artiștii și creatorii amatori s-a scris prea puțin, că s-a insistat prea mult pe latura spectaculară a acestei munci, fiind lăudați mai întotdeauna cei de pe scenă, uitându-se, voit sau nevoit, de cei din spatele scenei. Artiștii amatori despre care, e adevărat, se vorbește în ultimii ani din ce în ce mai puțin, nu s-au perfecționat singuri, indiferent câtă pasiune ar fi avut pentru arta populară. De altfel, cred că nici nu se mai poate vorbi de amatori atâta vreme cât mulți dintre cei care umplu scenele fac acest lucru de decenii, între timp urmând tot felul de cursuri de specializare, fiind instruiți de către profesioniști. Totodată, acești artiști au efectuat turnee în străinătate, cucerind lauri pentru ei și pentru România. Coriștii de la „Ars Nova” sau corala „D.G. Kiriac”, artiștii naivi care s-au întâlnit pentru a 30-a oară la Naționala de la Pitești, membrii unor vestite ansambluri folclorice, absolvenții Școlii de Arte mai pot fi considerați „amatori”? Ceea ce fac ei în aceste formații poarte fi considerat ca o a doua profesiune, dacă nu, de multe ori, chiar prima.

Întrebarea care se pune îi vizează pe cei care se ocupă zi de zi de acești artiști. Procesul de instruire din școală – indiferent de nivel – are legi și regulamente extrem de precise. Locurile de muncă din întreprinderi și societăți productive sunt apărate de fiecare cu dinții. Câtă măiestrie, câtă diplomație, câtă pedagogie, la urma urmelor câtă energie trebuie să posede un profesionist al genului pentru a aduna, închega și menține o trupă, un ansamblu?

Puțini știu, nu oricine poate să-și dedice viața amatorilor. Una din personalitățile care și-au legat viața de acest domeniu al spiritualității argeșene este profesorul *Costin Alexandrescu*. O eventuală monografie a specializării amatorilor va trebui să-l aibă drept personaj emblematic pe Costin Alexandrescu, care de peste trei decenii a condus, a certat, a mângâiat, a îndemnat, a apărat, a lansat, a vegheat ca artiștii amatori să se afirme, să fie premiați și decorați, să plece peste hotare pentru a reprezenta România cu demnitate. Costin Alexandrescu este mai întâi fiul părinților lui, al tatălui său, poetul și folcloristul I.I. Alexandrescu, autor a numeroase culegeri de folclor și creații poetice originale. Profesorul a fost, după aceea, *pedagog*, format la școala universitară a Clujului, profesând în învățământ mai mulți ani. Pentru el, artiștii amatori au fost niște elevi dotați dar și capricioși, ca orice artist care se respectă. I-a preluat pe mulți de la zero și, împreună cu colegii lui, le-a arătat mirajul artei de care erau instinctiv îndrăgostiți. Pedagog a fost Costin Alexandrescu de trei decenii și-n alegerea specialiștilor cu care a colaborat. A colaborat excelent cu mult regretații Leonte Socaciu, Miron Cordun și Dan Giurea, devenit gazetar de excepție; colaborează azi cu Aurel Calotă, Dorin Oancea, Gheorghe Pantelie, Gheorghe Gomoiu, Dorel Manea, Corneliu Lamba, Radu Oprea, Toma Biolan, Ion Popa, Constantin Cârstoiu, Adriana Rujan, Traian Ciuculescu... Directorul a fost și rămâne *coleg*, dar știe să-și determine colaboratorii să dea tot ce au mai bun din ei performanței artistice, să-i convingă „să piardă” zilele și nopțile pentru studiu și instruire, pentru repetiții și spectacole, pentru expoziții și sesiuni științifice. Nu de puține ori, conducătorul și colaboratorii lui au scos bani din buzunar pentru a satisface capriciile mai mari sau mai mici ale celor cu care lucrau.

Costin Alexandrescu a fost și este un *specialist* al domeniului. Înțeleg prin *specialist* omul care, printr-o cunoaștere adâncită, sesizează imediat valoarea, indiferent că este vorba de un text folcloric, de un dans popular, de o pictură naivă, de o formație corală sau de un ansamblu de dansuri. Asta ține, în primul rând, de intuiție și de gust. Poți să fi citit toate tratatele de estetică, de la Aristotel la G. Călinescu – și Costin Alexandrescu le-a citit –, dar, dacă n-ai intuițieși gust, este ca și când le-ai fi citit degeaba.

Costin Alexandrescu este un *generos*. Întotdeauna a promovat și susținut activitatea altora, de la cei care au semnat diferite culegeri de folclor, începând cu Dumitru Udrescu, D. Al. Nanu și până la Constantin Stancu, materiale pe coperta cărora putea să apară și numele lui. Nu numai pentru că și-a dat avizul și a luptat pentru finanțarea lor, ci și pentru că a lucrat pentru unele manuscrise, aducându-le la o linie publicabilă.

În situații diferite, când anumite genuri artistice nu aveau acordul autorităților (este cazul „Festivalului de datini și obiceiuri populare de Crăciun și Anul Nou”, care a început înainte de 1989), Costin Alexandrescu a avut *diplomația* să-i convingă pe cei de la putere că asemenea manifestări culturale sunt binevenite. Diplomația lui s-a concretizat și în colaborarea cu toate instituțiile culturale și de învățământ ale județului și ale țării, în așa fel încât instituția pe care o conduce să-și îndeplinească propriul program.

Mă opresc aici cu consemnarea calităților de adevărat *profesionist* ale lui Costin Alexandrescu. Nu pentru că nu ar mai avea și altele, dar nu vreau să se creadă că acest text este unul encomiastic, ci pur și simplu o scurtă radiografie a personalității unui om care s-a identificat până la confundare cu munca sa.

Sergiu I. Nicolaescu, 1999

STÂLP DE PRIDVOR

Aștern pe hârtie câteva rânduri consacrate unui „stâlp de pridvor" al culturii noastre populare. Zilele trecute și-a sărbătorit 69 de ani de când a văzut lumina zilei, într-un sat din Vâlcea unde părintele său era respectat și iubit poet, folclorist și animator.

De fapt, de la acesta a și moştenit în bună măsura dragostea de folclor, aplecarea spre tezaurul inestimabil al tradițiilor populare. Costin Alexandrescu, căci despre directorul Centrului Creației Populare Argeş este vorba, defineşte cel mai bine „fişa de post" a **animatorului cultural**, acoperită în cvasitotalitatea exigenţelor sale. Poate că unora acest rol de animator cultural le poate părea ușor desuet, dacă nu chiar anacronic într-o lume modernă invadată de internet, dar cu atât mai importantă mi se pare această calitate menită să pună în evidență, să dinamizeze, să lumineze talentul creatorului popular.

De aproape patru decenii de când este **managerul** fenomenului culturii populare zonale, Costin Alexandrescu s-ar putea mândri că nu există ramură a acestui copac pe care să n-o fi susținut când a fost să înmugurească, să înflorească, să dea roade. Probabil că n-o va face niciodată, pentru că-i știu firea modestă, și acesta este unul dintre motivele pentru care îi dedic câteva gânduri la o aniversare petrecută discret, în familie. Mai degrabă o va face argeșeanul Gh. Deaconu, ajuns, printr-un paradox, director al Centrului Creației Populare la Vâlcea, în timp ce vâlceanul Costin Alexandrescu se aflã, din 1968, în fruntea instituției argeșene înființate cu scopul conservării și valorificării tradițiilor populare.

Cum spuneam, nu există ramură a acestui copac numit cultură populară căreia să nu-i fi acordat nu doar atenția sa, ci dragostea sa. Nu există interpret al cântecului popular, rapsod, meşter olar, cioplitor în lemn sau piatră, fãurar de versuri, instructor artistic, dirijor, regizor de teatru, specialist în etnografie și folclor care să nu-i recunoască lui Costin Alexandrescu un rol deosebit în stimularea creației lor, a activității cultural-artistice desfășurate la cote tot mai înalte, cu premii naționale și internaționale, obținute și cu concursul acestui împătimit ctitor de artiști amatori care s-au afirmat vegheați de Costin Alexandrescu. Unul dintre marile merite ale „pețitorului" de talente constă în aceea că a știut să creeze acel climat stimulator, de emulație și efervescență spirituală, pentru dezvoltarea și afirmarea datinilor, a tradițiilor, a valorilor culturii locale, antrenând în acest proces – indiferent că s-a întâmplat în regimul trecut sau după evenimentele din decembrie 1989 – nu doar instituțiile culturale, ci și personalități ale vieții noastre spirituale, artiști cu vocație pentru frumos. Împreună cu prof. Ion Grecu, fostul director al Școlii Populare de Arte, cu Emanoil Popescu, fostul dirijor al Coralei „D.G. Kiriac", cu Leonte Socaciu, pictorul Aurel Calotă, scriitorii Miron Cordun, Toma Biolan, Dan Giurea, ca să citez doar câțiva dintre foştii angajați ai Casei Creației, s-a bătut pentru a pune în valoare tezaurul de artă și înțelepciune izvodit pe meleaguri argeșene. Cine se va încumeta să întocmească o monografie a figurilor care au fost – vorba colegului său de la Vâlcea, Gh. Deaconu – „Stâlpi de pridvor ai culturii populare argeșene", n-are cum să nu-l trimită în cap de listă pe Costin Alexandrescu, nașul celor mai multe talente care s-au afirmat și care ne-au legitimat în acest domeniu vital al spiritualității noastre.

Pentru toate acestea și pentru multe alte lucruri pe care le-am învățat de la Costin Alexandrescu, la vremea cât am fost și eu deșțelenitor pe ogorul culturii, la mulți ani cu bucurie!

Mihai Golescu, 2005

COSTIN ALEXANDRESCU,
UN MANAGER CULTURAL PERFORMANT

Rădăcinile și izvoarele personalității lui Costin Alexandrescu – un vâlcean care a ctitorit fapte de cultură în Argeș – sunt, bineînțeles, în Vâlcea. Pe de o parte, Costin Alexandrescu este fiul profesorului Ion I. Alexandrescu, unul dintre exponenții vieții culturale vâlcene în perioada dintre cele două războaie mondiale și din primele decenii postbelice, un cărturar și un creator polivalent, pe care l-am definit cândva drept „stâlp de pridvor al culturii vâlcene". Pe de altă parte, tânărul intelectual s-a format și s-a afirmat ca animator cultural în climatul efervescent al primilor ani '60, perioadă dominată în Râmnic de ceea ce s-ar putea numi „Școala de teatru" a doctorului Constantin Georgescu.

Aceste acumulări au rodit din plin pe fertilul pământ argeșean. La nici 30 de ani, Costin Alexandrescu devine secretarul Comitetului Orășenesc pentru Cultură și Artă Pitești și apoi, după numai câțiva ani, directorul Casei Județene a Creației Populare Argeș, funcție pe care o îndeplinește fără nici o întrerupere și astăzi, adică de aproape 35 de ani, ceea ce este, cred, un caz unic în țară, această longevitate fiind ea însăși o performanță remarcabilă.

În această calitate, profesorul Costin Alexandrescu desfășoară un îndelungat și aprofundat travaliu profesional și managerial, în multiple fronturi ale acțiunii culturale și cu numeroase inițiative (unele fiind premiere pe țară), care au dinamizat viața culturală a Argeșului și au consacrat Centrul Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare Argeș drept una dintre cele mai productive și mai peformante instituții de specialitate cu acest profil. E drept, directorul Costin Alexandrescu a avut privilegiul de a nu lua lucrurile de la capăt, beneficiind de experiența acumulată, de mai bine de un deceniu, de fosta Casă Regională a Creației Populare Pitești. Dar, sub conducerea sa inspirată și echilibrată, potențialul spiritual al județului Argeș a putut fi valorificat la parametrii deplinei capacități creatoare.

Opera de manager al culturii populare și al artei de amatori din Argeș, pe care a înfăptuit-o Costin Alexandrescu și pe care o păstorește cu o deconcertantă împletire de înțelepciune și tinerețe, chiar și la o vârstă când alții se retrag din viața publică, este expresia sistematică și performantă a dăruirii părintelui său în spațiul vâlcean al animației și creației culturale, amândoi, tatăl și fiul, împlinind în mod exemplar o vocație, în locuri, contexte și vremuri diferite, fiecare cu stilul propriu personalității sale, dar cu aceeași zestre de credință, fervoare și tenacitate.

La ceas de sărbătoare, nutresc față de vecinul, colegul și prietenul Costin Alexandrescu sentimente multiple: ca fiu al Argeșului, îi sunt recunoscător pentru ceea ce a făcut întru dezvoltarea culturală a ținutului meu natal; în calitate de competitor pe scena afirmării valorilor artistice, îl invidiez (admirativ) pentru performanțele și succesele sale; în fine, confratele îl prețuiește mai ales pentru consecvența și fermitatea cu care a apărat demnitatea unei instituții atât de necesare culturii naționale, dar care a părut multora, atât din trecut cât și de astăzi, de prisos. Argeșul a fost grație lui Costin Alexandrescu un bastion al luptei noastre comune pentru dreptul culturii populare contemporane românești de a avea o instituție de specialitate.

Gheorghe Deaconu, 2002

SENIORII DE PROVINCIE

Costin Alexandrescu. Pensionar. Fost director al „Casei de Creație”, cum se numea acea instituție la data când a fost promovat. Nu a scris nici poezii, nici romane, nici piese de teatru, nici nu a compus oratorii sau imnuri, nu a pictat peisaje, portrete, naturi moarte sau nuduri vii, nu a cântat din caval sau din cimpoi, nici la țambal sau la acordeon, nu a dansat în spectacole... Dar de sub pulpana lui și-au luat zborul nenumărați scriitori, cântăreți, actori, artiști plastici... A știut să-i caute, să-i descopere, să-i cultive... Tata Costin... De i-ar aduna pe toți câți i-a lansat, de abia de ar avea loc pe un stadion.

Marin Ioniță, 2011

OMUL ZILEI – COSTIN ALEXANDRESCU

Profesorul Costin Alexandrescu, directorul Centrului Creației Populare Argeș, face parte din vechea gardă a oamenilor de cultură care n-au albit în zadar, de vreme ce au făcut atâtea pentru cultura Argeșului; întrucât domnia sa împlinește în acest an trei decenii de când conduce o instituție ce păstrează și valorifică tradițiile populare dintr-o zonă folclorică binecuvântată prin bogăție și diversitate; întrucât de-a lungul anilor, prin eforturi nu îndeajuns știute, a pus piatră de temelie unor festivaluri de rezonanță națională și internațională; pentru că a semnat certificatul de naștere a unor grupuri și ansambluri ce-au dus peste mări și țări faima folclorului românesc autentic; fiindcă a izbutit să îngemăneze fericit rigoarea metodistului cu generozitatea animatorului cultural; pentru că are o bogată experiență editorială (peste 30 de titluri), cele mai recente lucrări pe care le-a coordonat fiind *Colinde și obiceiuri de iarnă din zona Argeș-Muscel* și *Un cântec de-o viață*; fiindcă a crezut întotdeauna că actul de curată cultură nu-i cu putință fără risipire de vocație și pasiune; întrucât comemorarea de la Domnești a inegalabilului Alfons Popescu i se datorează în bună măsură, îl declarăm pe Costin Alexandrescu „**Omul zilei**”.

Dan Giurea, 1998

PERSONALITĂȚI VÂLCENE – COSTIN ALEXANDRESCU

Este o mare personalitate a culturii contemporane. Cu pasiune, dăruire și sacrificii nemăsurate, profesorul Costin Alexandrescu trudește de 40 de ani pe ogorul culturii românești. Este fiu al Vâlcii. El duce mai departe făclia incandescentă a culturii întreținute cu ardoare și talent de tatăl său – ilustrul dascăl I.I. Alexandrescu –, apreciat poet, folclorist și compozitor vâlcean.

Ca director al Centrului Creației Populare Argeș, începe o muncă dârză, temerară pe ogorul culturii, zămislind giuvaieruri strălucitoare de spiritualitate românească. Tot ce s-a realizat în Argeș în ultimii 30 de ani este legat de numele, creația, fantezia și frumusețea spirituală a profesorului Costin Alexandrescu.

A copilărit într-un sat apropiat de locurile natale – Stolniceni. Suntem din aceeași generație. Am fost coleg de clasă la Liceul Al. Lahovari din Râmnicu Vâlcea cu fratele său, Ion Alexandrescu (Pitești). La toate acestea trebuie să mai adaug colaborarea mea deosebită cu tatăl său – poetul I.I. Alexandrescu.

Mi-am reamintit de toate aceste lucruri zilele trecute, când am intrat, prin intermediul autorului, în posesia a două cărți remarcabile pentru cultura română: *Colinde și obiceiuri de iarnă din Argeș-Muscel*, Editura Paralela 45, 1998, autori: Adriana Rujan și Costin Alexandrescu; *Alfons Popescu. Un cântec de-o viață*, Editura Paralela 45, 1998, lucrare îngrijită de Costin Alexandrescu.

Vorbind despre nobila activitate a reputatului profesor și dirijor Alfons Popescu, în cuvântul introductiv („In memoriam: Alfons Popescu. 20 de ani de la moartea maestrului”), Costin Alexandrescu menționa: „O viață petrecută în lumea minunată a muzicii. O carieră de excepție... Un dirijor care a sorbit din cupa succesului de multe ori...”

Un loc aparte în literatura de specialitate îl ocupă cartea *Colinde și obiceiuri de iarnă din Argeș-Muscel*. O lucrare antologică, o lucrare ce reunește într-un tot unitar realizările științifice ale celor mai mari folcloriști și etnomuzicologi din două renumite zone spirituale: Argeș și Muscel. Cartea – subliniază Costin Alexandrescu în „Cuvânt înainte” – este „rodul unei munci neprecupețite, desfășurată timp de câteva decenii de membrii Asociației folcloriștilor argeșeni «Constantin Rădulescu-Codin»”.

Sunt prezenți în carte cu piese folclorice și doi renumiți folcloriști vâlceni: Teodor Bălășel și C.N. Mateescu – Curtea de Argeș – profesor la Râmnicu Vâlcea.

Cuvinte de apreciere se cuvine să adresăm și unei tinere dăscălițe de pe valea Bratiei – Mariana Bordeanu – educatoare în Berevoești, care aduce din acele locuri de cântec și legendă piese folclorice de mare valoare artistică și documentară.

O contribuție însemnată în realizarea cărții îi revine profesoarei Adriana Rujan, președintele Asociației folcloriștilor argeșeni „C. Rădulescu-Codin”. Studiul său, reunit sub genericul „Prefață”, se constituie într-o valoroasă sinteză a folcloristicii argeșene.

Costea Marinoiu, 1999

UN MOHICAN AL CULTURII ARGEȘENE LA COTA 70

Despre **omul** Costin Alexandrescu se poate scrie în felurite chipuri: de mână, la mașină, la calculator, la harpa inimii... oricum, numai cu litere mari. Pentru că scriu înclinat spre stânga, m-a pus... colectivul să-l prind între rânduri. Numai că omul despre care ne e vorba face parte dintre aceia care nu (se) încap în cuvinte. Le-aș inventa, dar ar crede unii că-i înalț osanale pentru a trage ceva spuză pe turta mea...

N-am antrenament la medalioane aniversare. Degetele se împiedică în pana de scris. Așa se întâmplă când gândul e în pană! Reclama cu „3 în 1” i se potrivește de minune: omul-bunic, omul-tată, omul-copil. Acesta e Costin Alexandrescu – înțelept ca un bunic, grijuliu ca un tată, cu suflet de copil. Ce nu i-a dat viața în 70 de ani, i-a dat el Vieții.

LA MULȚI ANI, MOHICANE!

Adrian Sămărescu, 2006

LA MULȚI ANI, COSTIN ALEXANDRESCU!

Oricine a lucrat cu dl Costin Alexandrescu îi păstrează o deosebită prețuire pentru felul ales de a fi, care înseamnă respect, comunicare, eleganță în discuții, seriozitate, prietenie, climat vesel, judecată mereu limpede și dreaptă, cuget adânc, adevărată corectitudine, aplecare asupra subiectului, ajutor necondiționat, exemplară colegialitate, pasiune, modestie. Îl prețuim și pentru celelalte calități îndeajuns dovedite în orice împrejurare: om de cuvânt, studios, cititor de carte valoroasă, întreprinzător, tranșant, drept, exact, neoscilant, vesel cât este nevoie, îndatoritor, căutător de nou, atașat idealurilor morale servite pilduitor, cu totul, entuziast. Pentru noi, cei care îl cunoaștem astfel, prof. Costin Alexandrescu este un MODEL.

La împlinirea celor trei sferturi de veac de activitate laborioasă, prin totul exemplară, adresăm din suflet dlui prof. Costin Alexandrescu dragi urări de sănătate, bucurii, bine și alte împliniri în viață!

Constantin Cârstoiu, 2011

O CARTE A SUFLETULUI

Trecând prin viață, ajunși la vârsta pensionării, mulți se simt singuri, părăsiți, având sentimentul că nu mai sunt de folos nimănui. Dar atunci când sufletul le este plin de un sentiment ce-i frământă zilnic, nu pot renunța prea ușor la visurile și proiectele din tinerețe.

După ieșirea la pensie a fostului director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, Costin Alexandrescu, întreaga suflare a breslei artiștilor plastici naivi a crezut că prin plecarea celui mai important prieten al naivilor, totul se va prăbuși.

Costin Alexandrescu, după mai bine de patru decenii de activitate în fruntea instituției, trecând prin perioada comunistă și rigorile ei, confruntându-se cu diferitele culori și opinii ale diverselor partide ce au fost la putere după 1989, a demonstrat că, în fața oricărui val al vieții, corectitudinea te ține drept. Dedicându-se cu trup și suflet mișcării artei naive, a promovat în permanență artiști ce au bătut la porțile manifestării pe care o organiza an de an la sfârșit de octombrie. Astfel, orașul Pitești a câștigat în timp denumirea de „Capitala artei naive din România".

Retrăgându-se din instituție, nu a putut să se îndepărteze prea mult de lumea naivilor și, așezându-se pentru a se odihni, și-a deschis sertarul sufletului. Și-a amintit de începuturile manifestărilor de artă naivă din țară, de chipuri dragi pe care le-a cunoscut și care astăzi din păcate nu mai sunt, amintindu-i de vechi proiecte.

În amintirea tuturor se apucă să scrie cu grijă amintiri, depănându-și întreaga activitate pe care a desfășurat-o în minunata lume a artei naive. Ca drept dovadă a sufletului deschis ia naștere volumul ***Arta naivă din Argeș***, apărut la Editura Alean a C.J.C.P.C.T. Argeș, Pitești, 2012.

Cu ocazia vernisajului celei de a XLIV-a ediții a Expoziției Naționale de Artă Naivă, are loc și lansarea mult așteptatei cărți.

Volumul lui Costin Alexandrescu este de fapt o continuare a catalogului apărut în 1973, ***Arta Naivă***, realizat de Aurel Calotă. Lucrarea este o istorie a artei naive din județul Argeș, aducând în atenția cititorilor numele unor personalități ce au sprijinit arta naivă, renumiți artiști argeșeni care au reprezentat județul la diferitele expoziții de acest gen din țară și străinătate, dar nu în ultimul rând cele 43 de ediții deschise, în care sute de artiști au expus pe simezele piteștene. Toate prezentate într-o grafică de excepție cu reproduceri fotografice, alcătuiesc cartea de suflet a artiștilor naivi.

Actualul volum așază la loc de cinste artiști ce îmbrățișează acest mod de exprimare plastică liberă, făcându-i cunoscuți publicului larg.

Invitații și artiștii prezenți la dublul eveniment cultural au fost martori la scrierea unei file de istorie a artei naive. Așa cum astăzi lucrările publicate ale lui Vasile Savonea, Victor Ernest Mașek sau Ion Meițoiu sunt mereu menționate la manifestările de artă naivă, și această carte a lui Costin Alexandrescu va dăinui în timp, amintindu-ne de o tradiție ce a prins rădăcini în minunatul și ospitalierul oraș Pitești, datorită unor oameni ce au crezut în acest mod liber de exprimare plastică, arta naivă.

Costel Iftinchi, Iași, 2012

CUPRINS: